

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014-2019

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2015

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	11
1: Ο ρόλος των Ο.Τ.Α.	11
2: Κριτήρια για την οριοθέτηση των νέων Ο.Τ.Α.....	13
3: Θεσμικό πλαίσιο εκπόνησης επιχειρησιακών προγραμμάτων των Ο.Τ.Α.....	13
4: Διάρθρωση του Επιχειρησιακού Προγράμματος	14
Α΄ ΜΕΡΟΣ.....	18
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ	18
1.1: Περιγραφή του εξωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου Καλαμπάκας	18
1.1.1: Η Περιφέρεια Θεσσαλίας - Γεωγραφικά / μορφολογικά στοιχεία	18
1.1.2: Ορεινός χώρος / Εσωτερικές ζώνες	18
1.1.3: Νησιωτικός χώρος	18
1.1.4: Αστικά Κέντρα.....	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
1.1.5: Πληθυσμός	18
1.1.6: Περιφερειακό Α.Ε.Π.	20
1.1.7: Απασχόληση	21
1.1.8: Ανεργία	22
1.2: Οι τομείς παραγωγής	22
1.2.1: Πρωτογενής τομέας.....	22
1.2.2: Δευτερογενής τομέας	23
1.2.3: Τριτογενής τομέας.....	24
1.3: Υποδομές – Ποιότητα ζωής.....	25
1.3.1: Μεταφορές	25
1.3.2: Ενέργεια.....	26
1.3.3: Υγεία – Πρόνοια	26
1.3.4: Εκπαίδευση.....	27
1.3.5: Άλλες κατηγορίες υποδομών.....	27
1.3.6: Φυσικό Περιβάλλον	27
1.3.7: Διαχείριση υγρών αποβλήτων	28
1.3.8: Διαχείριση απορριμμάτων.....	29
1.3.9: Πολιτισμός.....	29

1.3.10: Τουρισμός.....	29
1.3.11: Χωρική διάρθρωση της Χωρικής Ενότητας ΘΣΗ, και των επιμέρους Περιφερειών. ...	30
1.3.12: Ενδοπεριφερειακές ανισότητες: διαχρονική εξέλιξη, εκτίμηση τάσεων.....	31
1.4: Η αναπτυξιακή στρατηγική της Περιφέρειας Θεσσαλίας.....	31
1.4.1: Ο βασικός στρατηγικός στόχος	31
1.4.2: Οι ειδικοί στόχοι	32
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Ο Νομός Τρικάλων	33
2.1: Φυσιογνωμία του Νομού Τρικάλων	33
2.2: Πληθυσμός – Δημογραφικά στοιχεία	33
2.3: Οικονομική Δραστηριότητα	35
2.3.1: Πρωτογενής Τομέας	36
2.3.2: Δευτερογενής Τομέας.....	37
2.3.3: Τριτογενής Τομέας.....	37
2.3.4: Απασχόληση – Ανεργία	38
2.3.5: Μορφωτικό Επίπεδο – Εκπαίδευση.....	41
2.3.6: Υποδομές	42
2.3.7: Περιβάλλον.....	43
Β' ΜΕΡΟΣ.....	45
1: ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ	45
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Βασικά χαρακτηριστικά και η γενική εικόνα της περιοχής του Δήμου Καλαμπάκας ..	45
1.1: Γεωγραφική τοποθέτηση – οριοθέτηση – ιστορικά στοιχεία	45
1.2: Έκταση και πληθυσμός	46
1.3: ΧΑΡΤΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ.....	49
1.3.1: Τοπικά διαμερίσματα και χαρακτηρισμός αυτών	52
1.4: Η θέση και ο ρόλος του Δήμου Καλαμπάκας στον Νομό και την Περιφέρεια, την Ελλάδα, και τον Κόσμο.....	55
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής.....	56
2.1: Εθνικές πολιτικές για το περιβάλλον	56
2.2: ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ, ΑΝΑΓΛΥΦΟ, ΓΕΩΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ, ΟΡΥΚΤΟΣ ΠΛΟΥΤΟΣ, ΕΔΑΦΟΣ, ΥΠΕΔΑΦΟΣ, ΥΔΑΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ, ΚΛΙΜΑΤΟΛΟΓΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ, ΣΕΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑ	57
2.3: ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	58
2.4: Χλωρίδα	62
2.5: Πανίδα	66
2.6: Βιοποικιλότητα οικοσυστημάτων	66

2.7: Δάση.....	67
2.8: Υδάτινοι πόροι	67
2.9: Υψόμετρο και κλίσεις εδάφους.....	69
2.10: Προβλήματα ρύπανσης- Διαχείριση στερεών αποβλήτων	70
2.11: Βασικές υποδομές – δίκτυα.....	72
2.12: Δίκτυο Ύδρευσης –Αποχέτευσης	73
2.13: Κανονισμός Καθαριότητας & Προστασίας περιβάλλοντος του Δήμου Καλαμπάκας	76
2.14: Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων	100
2.14.1: Αναγκαιότητα σύνταξης του Τοπικού Σχεδίου Διαχείρισης (ΤΣΔ)	100
2.14.2: Στάδια του ΤΣΔ	102
2.14.3: Θεσμικό πλαίσιο, αρμοδιότητες των Δήμων.....	103
2.14.4: Καταγραφή και ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης στο Δήμο	104
2.14.5: Πληθυσμιακά στοιχεία-πυκνότητα κατοίκησης	104
2.14.6: Σημεία ειδικού ενδιαφέροντος, που συσχετίζονται με την ποσότητα, αλλά και το είδος των παραγόμενων ΑΣΑ.....	107
2.14.7: Προσδιορισμός της ποσότητας και της σύνθεσης των παραγόμενων ΑΣΑ.....	108
2.14.8: Ποιοτική σύσταση.....	115
2.14.9: Αποτύπωση των δράσεων συλλογικών ή ατομικών Συστημάτων Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΣΕΔ)	116
2.14.10: Καταγραφή της υφιστάμενης υποδομής και του ανθρώπινου δυναμικού	117
2.14.11: Εκτίμηση κόστους της υφιστάμενης διαχείρισης.....	123
2.14.12: Λοιπά στοιχεία	126
2.14.13: Αξιολόγηση	126
2.14.14: Η κατάσταση στην ομάδα των δήμων της διαδημοτικής συνεργασίας	127
2.14.15: Στόχοι	128
2.14.16: Ανάπτυξη δράσεων ΤΣΔ	130
2.14.17: Δραστηριότητες διαλογής στην πηγή, σε επίπεδο δήμου.....	131
2.14.18: Δεύτερο επίπεδο - δράσεις υποδοχής και αξιοποίησης των προδιαλεγμένων υλικών	138
2.14.19: Διαχείριση σύμμεικτων	140
2.14.20: ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ-ΣΧΟΛΙΑ.....	143
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία, Πολιτισμός , Τουρισμός και Αθλητισμός.....	147
3.1: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ	147
3.2: Πολιτιστική κληρονομιά και υποδομή.....	153
Κάστρα και αρχαιότητες.....	157

Αξιόλογα πέτρινα γεφύρια.....	157
Σπήλαια.....	158
Παλιές Εκκλησίες.....	158
Κονάκια.....	159
ΜΟΥΣΕΙΑ – ΣΥΛΛΟΓΕΣ.....	159
3.3: Πολιτιστικές εκδηλώσεις.....	159
ΠΑΝΗΓΥΡΙΑ	161
3.4: Ο Τουρισμός στα Μετέωρα και στην ευρύτερη περιοχή.....	163
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Τοπική οικονομία και απασχόληση	170
4.1: Εργαζόμενοι, άνεργοι - Μεταβολές ποσοστών ανεργίας.....	170
Παραγωγικοί τομείς και η συμβολή τους στην τοπική οικονομία	172
4.2: Ο Πρωτογενής Τομέας.....	172
4.2.1: Γεωργία.....	173
4.2.2: Παραγωγική εξειδίκευση της περιοχής-Παραγόμενα προϊόντα	174
4.2.3: Μεταποίηση και εμπορία προϊόντων	175
4.2.4: Ποιοτική παραγωγή (Παραδοσιακά προϊόντα, βιολογικά προϊόντα, προϊόντα ΠΟΠ, ΠΓΕ, υφιστάμενα και εν δυνάμει, Βιολογικές καλλιέργειες-Ολοκληρωμένη διαχείριση).....	176
4.2.5: Κτηνοτροφία.....	176
4.2.6: Δασοπονία	181
4.3: Ο ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ	184
4.3.1: Κύρια χαρακτηριστικά (κυριότερες μορφές δραστηριότητας – χαρακτηριστικά).....	184
4.4: ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ	188
4.4.1: Κύρια χαρακτηριστικά (κυριότερες μορφές δραστηριότητας – χαρακτηριστικά).....	188
4.5: Τουρισμός	189
4.5.1: Τουριστικά καταλύματα	189
4.5.2: Μονάδες εστίασης και αναψυχής.....	190
4.5.3: Ειδικές τουριστικές υποδομές	191
4.5.4: Η Τουριστική κίνηση στην περιοχή , Αφίξεις Τουριστών & Διανυκτερεύσεις	192
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Το εσωτερικό περιβάλλον του Δήμου και οι οριζόντιες υπηρεσίες του	206
5.1: Οργανόγραμμα Δήμου Καλαμπάκας.....	206
ΜΕΡΟΣ 1: ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ	208
ΜΕΡΟΣ 2: ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	211
ΕΝΟΤΗΤΑ Α : ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΑΓΟΜΕΝΕΣ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΑΡΧΟ	211
ΕΝΟΤΗΤΑ Β : ΕΠΙΤΕΛΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ.....	218

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ : ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	222
ΕΝΟΤΗΤΑ Δ : ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ -ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ	227
ΕΝΟΤΗΤΑ Ε : ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	237
ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤ : ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ.....	243
ΜΕΡΟΣ 2 : ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ.....	252
ΕΝΟΤΗΤΑ Α : ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΔΕ ΤΥΜΦΑΙΩΝ.....	252
ΕΝΟΤΗΤΑ Β : ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΔΕ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ	253
ΕΝΟΤΗΤΑ Γ: ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΔΕ ΧΑΣΙΩΝ	255
ΕΝΟΤΗΤΑ Δ : ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΔΕ ΜΑΛΑΚΑΣΙΟΥ	257
ΕΝΟΤΗΤΑ Ε : ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΔΕ ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ	259
ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤ : ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΔΕ ΚΛΕΙΝΟΒΟΥ.....	261
ΕΝΟΤΗΤΑ Ζ : ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΔΚ ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΟΥ	263
ΜΕΡΟΣ 3: ΔΙΟΙΚΗΣΗ -ΕΠΟΠΤΕΙΑ –ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ	264
ΜΕΡΟΣ 4: ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	267
ΜΕΡΟΣ 5: ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ.....	268
5.2: Συμμετοχές και συνεργασίες του Δήμου Καλαμπάκας.....	271
5.3: Οικονομικά στοιχεία Δήμου Καλαμπάκας.....	272
5.4: Περιγραφή των Νομικών Προσώπων του Δήμου Καλαμπάκας.....	286
Γ' ΜΕΡΟΣ: Όραμα, στρατηγικό σχέδιο ανάπτυξης και αναπτυξιακές προτεραιότητες του Δήμου Καλαμπάκας	303
1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	303
2: ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΚΑΙ ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	303
3: Η ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ.....	304
4: ΤΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ.....	306
5: ΤΑΣΕΙΣ, ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ	307
6: ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ.....	308
7: Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ.....	310
8: ΤΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ	310

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα 1: Δομή του επιχειρησιακού προγράμματος.....	17
Εικόνα 2: Διαγραμματική απεικόνιση κατανομής πληθυσμού Περιφέρειας Θεσσαλίας.....	19
Εικόνα 3: Διαγραμματική απεικόνιση κατανομής μόνιμου πληθυσμού Π.Ε. Τρικάλων.....	35
Εικόνα 4: Διαγραμματική απεικόνιση μόνιμου πληθυσμού Π.Ε. Τρικάλων.....	47
Εικόνα 5: Διαγραμματική απεικόνιση έκτασης Δήμων Π.Ε. Τρικάλων.....	48
Εικόνα 6: Διαγραμματική απεικόνιση πυκνότητας πληθυσμού Π.Ε. Τρικάλων.....	48
Εικόνα 7: Διαγραμματική απεικόνιση αριθμού τοπικών διαμερισμάτων Π.Ε. Τρικάλων.....	48
Εικόνα 8: Διαγραμματική απεικόνιση συγκριτικών στοιχείων των Δήμων Π.Ε. Τρικάλων.....	49
Εικόνα 9: Χάρτης Δήμων Π.Ε. Τρικάλων.....	49
Εικόνα 10: Χάρτης Δήμου Καλαμπάκας.....	50
Εικόνα 11: Χάρτης χαρακτηρισμού περιοχών Δήμου Καλαμπάκας.....	51
Εικόνα 12: Χάρτης ΟΠΑΑΧ LEADER Δήμου Καλαμπάκας.....	52
Εικόνα 13: Χάρτης προστατευόμενων περιοχών Νομού Τρικάλων.....	62
Εικόνα 14: Θέση, όρια και κύριες λεκάνες του Υδατικού Διαμερίσματος Θεσσαλίας.....	67
Εικόνα 15: Διαγραμματική αναπαράσταση πληθυσμιακών στοιχείων Δήμου Καλαμπάκας.....	107
Εικόνα 16: Διαγραμματική αναπαράσταση παραγωγής ΑΣΑ Δήμου Καλαμπάκας.....	111
Εικόνα 17: Διαγραμματική αναπαράσταση παραγωγής ΑΣΑ Δήμου Καλαμπάκας.....	112
Εικόνα 18: Μηνιαία παραγωγή απορριμμάτων έτους 2014 (tn).....	113
Εικόνα 19: Ανά έτος μηνιαία παραγωγή απορριμμάτων του Δήμου Καλαμπάκας.....	113
Εικόνα 20: Διάγραμμα ανακυκλώσιμων υλικών και υπολειμμάτων στους Μπλέ Κάδους.....	114
Εικόνα 21: Διάγραμμα σύνθεσης των ΑΣΑ του Δήμου Καλαμπάκας (έτος 2014).....	116
Εικόνα 22: «Πράσινο σημείο» Δήμου Καλαμπάκας.....	135
Εικόνα 23: Οικιακή κομποστοποίηση.....	136
Εικόνα 24: Βασικές καλλιέργειες Δ. Καλαμπάκας.....	175
Εικόνα 25: Κατανομή ζωικού κεφαλαίου Δ. Καλαμπάκας.....	177
Εικόνα 26: Ποσοστά κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων Δ. Καλαμπάκας.....	177
Εικόνα 27: Απασχόληση κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας.....	189
Εικόνα 28: Τουριστικά Καταλύματα Δ. Καλαμπάκας – Ν. Τρικάλων.....	190
Εικόνα 29: Σύνολα επιχειρήσεων εστίασης – αναψυχής Δ. Καλαμπάκας.....	191

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1: Ανάλυση SWOT.....	16
Πίνακας 2: Πληθυσμιακή πυκνότητα Περιφέρειας Θεσσαλίας.	19
Πίνακας 3: Δείκτες ευημερίας Περιφέρειας Θεσσαλίας έτους 2011.	20
Πίνακας 4: Συμμετοχή στα συνολικά μεγέθη της Χώρας.	21
Πίνακας 5: Στοιχεία του μόνιμου πληθυσμού, της έκτασης και της πληθυσμιακής πυκνότητας Περιφερειακής Ενότητας Τρικάλων.	34
Πίνακας 6: Δείκτες ευημερίας Π. Ε. Τρικάλων.	35
Πίνακας 7: Συμμετοχή Π.Ε. Τρικάλων στα συνολικά μεγέθη της χώρας.....	36
Πίνακας 8: Πίνακας εξέλιξης της ανεργίας στη Δυτική Θεσσαλία και στον Νομό Τρικάλων.....	39
Πίνακας 9: Πίνακας διάρκειας ανεργίας στην Π.Ε. Τρικάλων.	40
Πίνακας 10: Εκπαιδευτικό επίπεδο ανέργων στην Π.Ε. Τρικάλων.....	41
Πίνακας 11: Στοιχεία μόνιμου πληθυσμού Π.Ε. Τρικάλων.	47
Πίνακας 12: Συγκεντρωτικός πίνακας στοιχείων Δημοτικών και Κοινοτικών Διαμερισμάτων Δήμου Καλαμπάκας.	54
Πίνακας 13: Σημαντικές περιοχές οικολογικού ενδιαφέροντος.....	59
Πίνακας 14: Αρχαιολογικοί χώροι	61
Πίνακας 15: Πληθυσμιακά στοιχεία Δήμου Καλαμπάκας.....	106
Πίνακας 16: Πυκνότητα κατοίκησης (κάτοικοι/τετραγ. Χιλόμετρο) των Δ.Ε.	107
Πίνακας 17: Σημεία ειδικού ενδιαφέροντος.	108
Πίνακας 18: Ποσότητες των ΑΣΑ 2011-2014.	110
Πίνακας 19: Χρονική εξέλιξη της ποσότητας των ΑΣΑ του Δήμου που οδηγούνται στον ΧΥΤΑ Δυτικής Θεσσαλίας.....	112
Πίνακας 20: Ανά έτος μηνιαία παραγωγή απορριμμάτων του Δήμου Καλαμπάκας.	113
Πίνακας 21: Αποτελέσματα ανακύκλωσης συσκευασιών.	114
Πίνακας 22: Ποσοστιαία και ποσοτική σύνθεση των ΑΣΑ έτους 2014 για τον Δήμο Καλαμπάκας.	115
Πίνακας 23: Συνοπτική παρουσίαση της σύνθεσης των ΑΣΑ του Δήμου Καλαμπάκας (έτος 2014).	116
Πίνακας 24: Ανθρώπινο δυναμικό που εμπλέκεται με τη διαχείριση των ΑΣΑ.	117
Πίνακας 25: Αριθμός και τύπος απορριμματοφόρων.....	117
Πίνακας 26: Πρόγραμμα αποκομιδής απορριμμάτων.	119
Πίνακας 27: Αποκομιδή των πράσινων κάδων τους καλοκαιρινούς μήνες.	120
Πίνακας 28: Βασικά χαρακτηριστικά της αποκομιδής των πράσινων κάδων (σύμμεικτα) για το έτος 2014.....	120

Πίνακας 29: Βασικά χαρακτηριστικά αποκομιδής των μπλε κάδων (έτος 2014).	121
Πίνακας 30: Πράσινοι Κάδοι.....	122
Πίνακας 31: Χώροι και κτίρια.	123
Πίνακας 32: Κόστος διαχείρισης σύμμεικτων 2014.	124
Πίνακας 33: Κόστος αποκομιδής ανακυκλώσιμων 2014.	124
Πίνακας 34: Κόστη διαχείρισης απορριμμάτων.	125
Πίνακας 35: Αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης.	127
Πίνακας 36: Ποσοτικοί στόχοι του Δήμου Καλαμπάκας για το έτος 2020.....	129
Πίνακας 37: Προγραμματισμός δράσεων πρόληψης ΤΣΔ.	130
Πίνακας 38: Ποσοτικά αποτελέσματα δράσεων ΤΣΔ.....	131
Πίνακας 39: Είδη αποβλήτων που θα συλλέγονται χωριστά στα πράσινα σημεία.....	134
Πίνακας 40: Κόστος Εξοπλισμού Διαχείρισης Πράσινων Αποβλήτων.....	138
Πίνακας 41: Κόστος Λειτουργίας Πράσινων Αποβλήτων.....	139
Πίνακας 42: Κόστος κατασκευής - συμπλήρωσης υποδομών.....	140
Πίνακας 43: Κόστος συλλογής ανακυκλώσιμων.	140
Πίνακας 44: Κόστος συλλογής ΑΣΑ για μηχανική επεξεργασία.....	140
Πίνακας 45: Κόστος συλλογής βιοαποβλήτων.....	141
Πίνακας 46: Οικονομικά (προσδοκώμενα) Αποτελέσματα του έτους 2020.	141
Πίνακας 47: Ετήσιο κόστος Λειτουργίας Πράσινου Σημείου.....	142
Πίνακας 48: Ετήσιο κόστος Λειτουργίας Πράσινων Αποβλήτων.	142
Πίνακας 49: Πολιτιστικοί φορείς του Δήμου Καλαμπάκας.....	152
Πίνακας 50: Πανυγήρια Δήμου Καλαμπάκας.....	163
Πίνακας 51: Μεταβολή ποσοστών ανεργίας 1971,1981,1991,2001,2011 (Σύνολο Ελλάδος, Περιφέρεια Θεσσαλίας, Νομός Τρικάλων, Δήμος Καλαμπάκας)	171
Πίνακας 52: Συγκεντρωτικά στοιχεία ανεργίας (Π.Ε. Τρικάλων).....	171
Πίνακας 53: Μήνες σε ανεργία Δήμου Καλαμπάκας	172
Πίνακας 54: Άνεργοι ανά εκπαιδευτικό επίπεδο Δήμου Καλαμπάκας.....	172
Πίνακας 55: Επιχειρήσεις και τζίρος αυτών (σε εκατομμύρια ευρώ)	185
Πίνακας 56: Αριθμός, Μέγεθος και Διάρθρωση Επιχειρήσεων ανά κλάδο	186
Πίνακας 57: Ξενοδοχειακά καταλύματα - αφίξεις	192
Πίνακας 58: Ξενοδοχειακά καταλύματα - διανυκτερεύσεις	193
Πίνακας 59: Ξενοδοχειακά καταλύματα - αφίξεις	205
Πίνακας 60: Προϊστάμενοι των Διευθύνσεων, Τμημάτων και αυτοτελών Γραφείων της οργανωτικής δομής του Δήμου Καλαμπάκας.....	270

Πίνακας 61: Πίνακας εσόδων και πηγών χρηματοδότησης του Δήμου Καλαμπάκας	273
Πίνακας 62: Πίνακας δαπανών ανά κατηγορία δαπάνης του Δήμου Καλαμπάκας.....	274
Πίνακας 63: Πίνακας ακίνητης περιουσίας Δήμου Καλαμπάκας	275
Πίνακας 64: Πίνακας ισοσκελισμού εσόδων-εξόδων (σε €)	275
Πίνακας 65: Προϋπολογισμός εσόδων έτους 2015 Δήμου Καλαμπάκας	276
Πίνακας 66: Προϋπολογισμός εξόδων έτους 2015 Δήμου Καλαμπάκας.....	276
Πίνακας 67: Εκτίμηση εσόδων & εξόδων για την περίοδο 2015-2019 Δήμου Καλαμπάκας.....	282
Πίνακας 68: Αξιολόγηση ΔΕΥΑΚ και εντοπισμός των κρίσιμων ζητημάτων εσωτερικής ανάπτυξης.	295
Πίνακας 69: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ Δ.Ε.Υ.Α.Κ ΤΗΝ 31/12/2014.	299
Πίνακας 70: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ Δ.Ε.Υ.Α.Κ ΤΗΝ 31/12/2014 (Στοιχεία ισολογισμού). 300	

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

1: Ο ρόλος των Ο.Τ.Α.

Μέχρι την εφαρμογή της διοικητικής μεταρρύθμισης του «Καποδίστρια» (Ν.2539/97) στην χώρα μας η κατάσταση διακρίνονταν από ανισοβαρείς ΟΤΑ που κυρίως λειτουργούσαν σαν κέντρα οργάνωσης της κοινωνικής ζωής της περιοχής και διεκπεραιωτές της τοπικής γραφειοκρατίας. Υπήρχαν 5.318 κοινότητες με πληθυσμό μικρότερο από 5.000 κατοίκους και 457 δήμοι. Από τους ΟΤΑ (5.775 συνολικά) ποσοστό 94% είχε πληθυσμό μικρότερο των 2.000 και αντιστοιχούσε στο 31% του πληθυσμού της χώρας. Ποσοστό 64% ήταν ΟΤΑ με πληθυσμό μικρότερο των 510 κατοίκων. Οι πρωτοβάθμιοι ΟΤΑ δεν ήταν ενιαίες πολεοδομικές ενότητες αλλά αποτελούνταν από 12.315 οικισμούς.

Με τους νόμους 1416/84 και 1622/86 θεσπίστηκαν ικανά κίνητρα για την εθελοντική συνένωση δήμων και κοινοτήτων σε νέους δήμους, αλλά οι προσπάθειες αυτές δεν έφεραν τα προσδοκώμενα αποτελέσματα. Λιγότεροι από 400 ΟΤΑ (από τους 5.775 συνολικά) αναμείχθηκαν στις παραπάνω διαδικασίες.

Η πολιτεία με τους παραπάνω νόμους δημιούργησε τους αναπτυξιακούς συνδέσμους (Ν.1416/84, 572 αναπτυξιακοί σύνδεσμοι συνολικά) και τις γεωγραφικές ενότητες (Ν.1622/86, 1.116 γεωγραφικές ενότητες συνολικά). Με το νόμο 2218/94 δημιουργήθηκαν τα συμβούλια περιοχής (492 συμβούλια περιοχής) τα οποία ήταν στην ουσία σύνδεσμοι δήμων και κοινοτήτων που προβλέπονταν από το σύνταγμα και λειτουργούσαν όπως οι άλλοι σύνδεσμοι. Φιλοδοξία ήταν τα συμβούλια περιοχής να γίνουν πόλοι έλξης και συνένωσης όλων των δραστηριοτήτων των κατοίκων της περιοχής ώστε να συμβάλουν στη δημιουργία νέων ισχυρών δήμων με την εθελοντική συνένωση.

Με την εφαρμογή της διοικητικής μεταρρύθμισης του «Καποδίστρια» (Ν.2539/97) δημιουργήθηκαν 914 δήμοι και 120 κοινότητες. Η διοικητική μεταρρύθμιση δεν συνοδεύτηκε από αναλυτική αξιολόγηση των αιτουμένων και των αποτελεσμάτων της. Παρά την παραπάνω έλλειψη υπήρξε θετική υποδοχή της πραγματικότητας που διαμορφώθηκε.

Με την εφαρμογή από 1-1-2011 της Νέας αρχιτεκτονικής της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης (Ν.3852/7-6-2010) δημιουργούνται 325 δήμοι από τους 1.034 ΟΤΑ που υπήρχαν.

Στην παρούσα χρονική περίοδο η Τοπική Αυτοδιοίκηση βρίσκεται μπροστά σε μία νέα φάση της πολύχρονης πορείας της, η οποία χαρακτηρίζεται αφενός από τη σταδιακή υποχώρηση του κεντρικού κράτους προς όφελος της Περιφέρειας και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, στο πλαίσιο της αρχής της επικουρικότητας, και αφετέρου, από τη διαμόρφωση μιας νέας πραγματικότητας στον ευρωπαϊκό αλλά και το διεθνή χώρο, που αποτυπώνεται, άλλωστε, και στο Δ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης.

Αυτή, ακριβώς η ανάγκη ν' ανταποκριθεί με επιτυχία η Αυτοδιοίκηση στις αυξημένες απαιτήσεις του νέου ρόλου της, προϋποθέτει τη διαμόρφωση ισχυρότερων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ούτως ώστε να μπορέσει να εκμεταλλευθεί στο έπακρο το συγκριτικό της πλεονέκτημα, που δεν είναι άλλο από την εγγύτητα που έχει προς τον πολίτη και τη στενότερη επαφή μαζί του, με τελικό στόχο την ανάδειξη της Αυτοδιοίκησης δυναμικό φορέα ισόρροπης ανάπτυξης, ευέλικτης διοικητικής οργάνωσης, και αποδοτικής λειτουργίας, ιδίως ενόψει της επικείμενης προγραμματικής περιόδου.

Ο ρόλος των ΟΤΑ δεν περιορίζεται μόνο στην παροχή δημόσιων υπηρεσιών προς τους πολίτες, αλλά και στη λειτουργία ως θεσμού κοινωνικού, αναπτυξιακού και πολιτικού. Παράλληλα, για να διασφαλισθεί, η νομιμότητα και η διαφάνεια της δράσης τους, είναι απαραίτητη η μέτρηση της

αποτελεσματικότητάς της, μέσω της υιοθέτησης στόχων και της θέσπισης εργαλείων σχεδιασμού, παρακολούθησης, αξιολόγησης και διόρθωσης του προγραμματισμού της υλοποίησης των στόχων αυτών. Ο μηχανισμός αυτός προγραμματισμού εκφράζεται μέσα από τη σύνταξη του Επιχειρησιακού Σχεδίου των Ο.Τ.Α., σκοπός του οποίου είναι η προώθηση της Δημοτικής και της εσωτερικής ανάπτυξης του Δήμου, σε εναρμόνιση με τις κατευθύνσεις αναπτυξιακού σχεδιασμού σε τοπικό και εθνικό επίπεδο και τις νέες αρμοδιότητες που ορίζει το Πρόγραμμα Καλλικράτης.

Στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα καθορίζονται οι στρατηγικοί στόχοι και οι προτεραιότητες της τοπικής ανάπτυξης καθώς και της οργάνωσης και ανάπτυξης των υπηρεσιών του ΟΤΑ, και προσδιορίζονται οι δράσεις της πενταετίας για την επίτευξη των στόχων αυτών, καθώς και οι υφιστάμενες αλλά και οι εκτιμώμενες πιθανές πηγές χρηματοδότησης.

Μία από τις σημαντικότερες καινοτομίες που εισήγαγε ο νέος Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας είναι η θεσμοθέτηση της υποχρέωσης εκπόνησης επιχειρησιακών προγραμμάτων από τους Δήμους της Χώρας.

Για την αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, οι Δήμοι χρηματοδοτούνται από πολλές πηγές, όπως είναι τα ίδια έσοδά τους, οι θεσμοθετημένοι πόροι της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, οι εθνικοί και κοινοτικοί πόροι προγραμμάτων Υπουργείων και Περιφερειών, προγράμματα διεθνών οργανισμών κ.ά.

Η εμπειρία ετών από τη διαχείριση του δημόσιου χρήματος από τις τοπικές αρχές κατέδειξε ορισμένες αδυναμίες στην παρακολούθηση από την κεντρική διοίκηση, τις τοπικές αρχές και τις τοπικές κοινωνίες, του συνόλου των χρηματοδοτήσεων που διαχειρίζονται οι Ο.Τ.Α.

Για να διασφαλισθεί, λοιπόν, η νομιμότητα και η διαφάνεια δράσης τους, είναι απαραίτητη η μέτρηση της αποτελεσματικότητάς της, μέσω της υιοθέτησης στόχων και της θέσπισης εργαλείων Προγράμματα Δράσης των κοινωφελών δημοτικών ή κοινοτικών επιχειρήσεων, της Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης και Αποχέτευσης, των ΝΠΔΔ των ΟΤΑ και των δημοτικών ή κοινοτικών ιδρυμάτων, ενώ μέρος του ετήσιου προγράμματος δράσης είναι και το τεχνικό πρόγραμμα που προβλέπεται σε άλλες διατάξεις του Δημοτικού και Κοινοτικού σχεδιασμού, παρακολούθησης, αξιολόγησης και διόρθωσης του προγραμματισμού της υλοποίησης των στόχων αυτών.

Για πρώτη φορά πραγματοποιείται μια πλήρης καταγραφή και ορθολογική κατανομή όλων των αρμοδιοτήτων σε όλα τα επίπεδα διοίκησης και αυτοδιοίκησης. Ειδικότερα, οι νέοι δήμοι αναλαμβάνουν:

- Εντοπισμένες πολεοδομικές εφαρμογές και έκδοση οικοδομικών αδειών.
- Το σύνολο των αρμοδιοτήτων που αφορούν τον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας.
- Ευρύ φάσμα αρμοδιοτήτων στους τομείς:
 - Έκδοσης σειράς επαγγελματικών αδειών.
 - Γεωργίας, κτηνοτροφίας, αλιείας.
 - Εκτέλεσης έργων, διασφάλισης συγκοινωνιακών υποδομών.
 - Προστασίας της δημόσιας υγείας, περιλαμβανομένης και της μεταφοράς αρμοδιοτήτων από τις ΔΥΠΕ.
 - Παιδείας (δια βίου μάθηση, υποστήριξη σχολικών υποδομών),
 - Αθλητισμού, πολιτισμού.
 - Οργάνωσης και λειτουργίας λαϊκών αγορών.
- Στους νησιωτικούς Δήμους μεταφέρονται πρόσθετες αρμοδιότητες με στόχο ο νησιώτης να εξυπηρετείται πληρέστερα στον τόπο διαμονής του.

2: Κριτήρια για την οριοθέτηση των νέων Ο.Τ.Α

Για την οριοθέτηση των διοικητικών ορίων των νέων υιοθετήθηκαν ορθολογικά και αντικειμενικά κριτήρια, τα οποία πηγάζουν από το Σύνταγμα το οποίο στο άρθρο 101 παρ. 2 αναφέρει ότι: «Η διοικητική διαίρεση της Χώρας διαμορφώνεται με βάση τις γεωοικονομικές, κοινωνικές και συγκοινωνιακές συνθήκες».

Συγκεκριμένα ορίσθηκαν επτά κατηγορίες κριτηρίων:

1. **Πληθυσμιακά:** Ο αριθμός των δημοτών, ο αριθμός των κατοίκων, η πληθυσμιακή πυκνότητα, η κατανομή των κατοικιών.
2. **Κοινωνικά:** Το μέσο μέγεθος νοικοκυριού, οι μορφωτικοί δείκτες, το ποσοστό αλλοδαπών.
3. **Οικονομικά:** Η απασχόληση, η δομή της απασχόλησης, η εργασιακή κινητικότητα, το εισόδημα.
4. **Γεωγραφικά:** Το σχήμα, η προσβασιμότητα, τα δίκτυα υποδομών.
5. **Αναπτυξιακά:** Η δομή της τοπικής οικονομικής δραστηριότητας και γενικότερα της τοπικής ανάπτυξης, η ύπαρξη εκπαιδευτικών και ερευνητικών φορέων, η συμμετοχή σε Κοινοτικά και Εθνικά Προγράμματα.
6. **Πολιτιστικά, Ιστορικά**
7. **Χωροταξικά κριτήρια, με τα οποία επιδιώκεται:**
 - i. Η γεωγραφική / χωρική ολοκλήρωση των διαφόρων κοινωνικών, διοικητικών και οικονομικών λειτουργιών, εξυπηρητήσεων και υποδομών που διασφαλίζουν συνθήκες βιωσιμότητας.
 - ii. Η γεωγραφική κινητικότητα και τα χωρικά πεδία που αυτή διαμορφώνει σε ημερήσια βάση, σύμφωνα με την απασχόληση και σε συνδυασμό με τις λειτουργικές εξαρτήσεις και επιρροές μεταξύ των οικιστικών κέντρων.
 - iii. Η ταυτότητα του τόπου που αναφέρεται στο συμβολικό και στο σημειολογικό επίπεδο για την τοπική κοινωνία.

3: Θεσμικό πλαίσιο εκπόνησης επιχειρησιακών προγραμμάτων των Ο.Τ.Α.

Για τον σκοπό αυτόν, με τα άρθρα 203-207 του Νέου Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα, θεσμοθετείται η υποχρέωση εκπόνησης τετραετών επιχειρησιακών προγραμμάτων από τους Δήμους της Χώρας, στα οποία περιλαμβάνονται, τόσο ο οικονομικός και αναπτυξιακός προγραμματισμός, όσο και οι κοινωνικές δράσεις των πρωτοβαθμίων ΟΤΑ.

1. Υ.Α 18183/02-04-07 : Καθορισμός της δομής και του περιεχομένου των Ε.Π. των Ο.Τ.Α., με τις τροποποιήσεις της (ΑΠ 50837 εγκύκλιος 66 / ΑΠ 58939 εγκύκλιος 45 / ΑΠ 71841).
2. Προεδρικό Διάταγμα 185/2007: Όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των Ε.Π. των Ο.Τ.Α. α' βαθμού.
3. Υ.Α 5694/3-3-2011 σύμφωνα με την οποία τροποποιείται η Υ.Α 18183/02-04-2007.

Με το άρθρο 266 ν.3852/2010 (Πρόγραμμα Καλλικράτης) επιβεβαιώνεται η υποχρέωση κατάρτισης επιχειρησιακών προγραμμάτων από τους ΟΤΑ α΄ βαθμού.

Στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα καθορίζονται οι στρατηγικοί στόχοι και οι προτεραιότητες της τοπικής ανάπτυξης καθώς και της οργάνωσης και ανάπτυξης των υπηρεσιών του ΟΤΑ, και προσδιορίζονται οι δράσεις της πενταετίας για την επίτευξη των στόχων αυτών, καθώς και οι υφιστάμενες αλλά και οι εκτιμώμενες πιθανές πηγές χρηματοδότησης.

Στη συνέχεια το Ε.Π, εξειδικεύεται σε Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης του ΟΤΑ και αυτοτελή Ετήσια Κώδικα.

Σκοπός του Επιχειρησιακού Προγράμματος είναι να τεθεί το μακροπρόθεσμο αναπτυξιακό όραμα για κάθε Δήμο και να συγκεκριμενοποιηθούν οι κύριες γραμμές της αναπτυξιακής του πορείας σε βάθος χρόνου, σε συνάφεια τόσο με τις **Εθνικές** όσο και με τις **Ευρωπαϊκές αναπτυξιακές κατευθύνσεις και προτεραιότητες** (αναφορά των οποίων γίνεται στα σχετικά κείμενα του εξωτερικού αλλά και του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου Καλαμπάκας).

Πιο συγκεκριμένα, στόχος του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου είναι, μέσω της ανάλυσης της υφιστάμενης κατάστασης, της διάγνωσης των προβλημάτων και των πλεονεκτημάτων της περιοχής και λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις των τοπικών φορέων, την Περιφερειακή, την Εθνική και Ευρωπαϊκή Στρατηγική, να τεθούν οι άξονες προτεραιότητας του Δήμου και να συγκεκριμενοποιηθούν οι δράσεις, οι ενέργειες και τα έργα που θα πρέπει να υλοποιηθούν εντός της επόμενης περιόδου της Δημοτικής Αρχής.

Στην προγραμματική περίοδο 2007-2013 ενισχύεται η διοικητική αποτελεσματικότητα των φορέων υλοποίησης (δικαιούχων) συγχρηματοδοτούμενων έργων, με τη θέσπιση κανόνων επιβεβαίωσης της διαχειριστικής επάρκειάς τους, πριν από την ανάληψη της ευθύνης εκτέλεσης έργων. Απαιτείται η άμεση εφαρμογή ολοκληρωμένου Συστήματος Εσωτερικής Οργάνωσης και Βελτίωσης της Λειτουργίας Οργανισμών του Δημοσίου και πιστοποίησης της διαχειριστικής τους επάρκειας εφόσον θα αποτελέσουν Δικαιούχοι των Επιχειρησιακών προγραμμάτων της περιόδου 2007-2013.

4: Διάρθρωση του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Η δομή του Επιχειρησιακού προγράμματος καθορίζεται σαφώς με την Υπουργική απόφαση 18183, ΦΕΚ 534, Β, 13/04/2007.

Έτσι η δομή του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου Καλαμπάκας διαρθρώνεται σε 3 κύρια μέρη τα οποία περιλαμβάνουν:

- Εισαγωγικό Κεφάλαιο
- Στρατηγικός Σχεδιασμός (Α΄ ΦΑΣΗ)
- Επιχειρησιακός & Οικονομικός Προγραμματισμός (Β΄ ΦΑΣΗ).

Περιληπτικά το κάθε μέρος περιλαμβάνει:

1. Εισαγωγικό Κεφάλαιο

- Το εισαγωγικό κεφάλαιο περιλαμβάνει κυρίως την παρουσίαση της διαδικασίας .

2. Στρατηγικός Σχεδιασμός

- Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής του Δήμου αλλά και του εσωτερικού του Ο.Τ.Α., και των Νομικών του Προσώπων, ως οργανισμών.
- Στρατηγική του Δήμου και των Αναπτυξιακών Προτεραιοτήτων (όραμα-στρατηγική –άξονες και μέτρα του προγράμματος).

3. Επιχειρησιακός & Οικονομικός Προγραμματισμός

- Κατάρτιση σχεδίων δράσης για την εφαρμογή της στρατηγικής.
- Πενταετής Προγραμματισμός των Δράσεων.
- Οικονομικός Προγραμματισμός (κατανομή εσόδων-χρηματοδοτικοί πίνακες του προγράμματος).

4. Μεθοδολογική Προσέγγιση

Για την υποβοήθηση των Ο.Τ.Α. α' βαθμού, η ΕΕΤΑΑ σε συνεργασία με το ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α και την Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., σχεδίασε και συνέταξε σειρά οδηγιών και εργαλείων, με τον οποίο περιγράφεται η μεθοδολογία κατάρτισης ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος, κατ' αντιστοιχία με όσα προβλέπονται στο σχετικό θεσμικό πλαίσιο.

Η κατάρτιση των Ε.Π. των Ο.Τ.Α., πρέπει να στηρίζεται αφενός στη θεωρία τοπικού αναπτυξιακού προγραμματισμού(επιστήμη της αστικής και περιφερειακής ανάπτυξης), και αφ' ετέρου στη θεωρία προγραμματισμού της δράσης δημόσιων οργανισμών (επιστήμη της Δημόσιας Διοίκησης). Για την εκπόνηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου Καλαμπάκας, για την Περίοδο 2014-2019, η Ομάδα έργου χρησιμοποίησε στοιχεία από το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Καλαμπάκας, στοιχεία από την ΕΣΥΕ για την απογραφή του 2011 και από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Καλαμπάκας 2011-2014, καθώς και τις εξής μεθόδους και εργαλεία:

▪ Συλλογή και Επεξεργασία Πρωτογενών και Δευτερογενών στοιχείων.

Με σκοπό να αποτυπωθεί με την μεγαλύτερη δυνατή πιστότητα η εικόνα της περιοχής και τα βασικά της χαρακτηριστικά, αλλά και για να υποστηριχθούν επαρκώς οι προτάσεις του Επιχειρησιακού Σχεδίου, συλλέχθηκαν και επεξεργάστηκαν στοιχεία από την ΕΣΥΕ, από διάφορες Υπηρεσίες,

(Πρώην Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, Επιμελητήριο Τρικάλων), αλλά και από διαθέσιμες μελέτες και προγράμματα που έχουν εκπονηθεί σε επίπεδο νομού και Δήμου Καλαμπάκας.

Επιδίωξη του παρόντος Επιχειρησιακού Προγράμματος είναι να αποτελέσει επίσης ένα συνθετικό κείμενο των Τοπικών, (Στρατηγικό Σχέδιο Ν. Τρικάλων), Περιφερειακών(Ε.Π. ΧΕ ΘΣΗ, λοιπών τομεακών περιφερειακών προγραμμάτων), και των Εθνικών αναπτυξιακών προγραμμάτων (Γ.Π.Χ.Σ.Α.Α, Π.Α.Α, τομεακά προγράμματα κλπ), ενσωματώνοντας και τις ευρωπαϊκές στρατηγικές επιλογές για την επόμενη Προγραμματική Περίοδο.

▪ Η ανάλυση SWOT στη λήψη Στρατηγικών Αποφάσεων

Η αναπτυξιακή διαφοροποίηση της κάθε περιοχής θα πρέπει να πραγματοποιηθεί ανάλογα με τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα και τις ιδιαιτερότητες της. Οι οριζόντιες πολιτικές αδυνατούν να δώσουν ουσιαστικές απαντήσεις στα σοβαρά ειδικά αναπτυξιακά προβλήματα των περιοχών, εάν δεν συνοδεύονται από κάθετου χαρακτήρα παρεμβάσεις, οι οποίες θα έχουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα, θα ενισχύουν τον πολλαπλασιαστή της ανάπτυξης και θα αναδεικνύουν ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα σε κάθε περιοχή.

Η ανάλυση **Δ.Α.Ε.Α** (Δυνάμεις- Αδυναμίες-Ευκαιρίες- Απειλές) / **SWOT** (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats) ως μεθοδολογικό εργαλείο, αποτελεί ένα υπόδειγμα καταγραφής των σημαντικότερων συμπερασμάτων που προκύπτουν από την ανάλυση και την καταγραφή του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος της περιοχής μελέτης.

Απώτερος στόχος είναι καταρχήν ο εντοπισμός των **ισχυρών σημείων** στη βάση των οποίων μπορεί να στηριχθεί η αναπτυξιακή πορεία της περιοχής αναφοράς, και να καθοριστούν οι στρατηγικές κατευθύνσεις μιας συνεκτικής και συνολικής στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης. Επίσης, ο εντοπισμός και η καταγραφή των **αδύνατων σημείων** αποτελεί την αναγκαία βάση για εκείνες τις πολιτικές και δράσεις που θα συνέβαλαν στη αντιμετώπισή τους.

Σε ένα δυναμικά μεταβαλλόμενο περιβάλλον παρουσιάζονται **ευκαιρίες** και **κίνδυνοι**, που πρέπει να αξιολογούνται και να λαμβάνονται υπόψη κατά το σχεδιασμό των παρεμβάσεων πολιτικής υπέρ της περιοχής μελέτης.

Συνοψίζοντας, η μεθοδολογία της S.W.O.T ανάλυσης αποσκοπεί στη διαμόρφωση αναπτυξιακής στρατηγικής με βάση δύο κρίσιμες κατευθύνσεις:

- i. την εξωτερική αξιολόγηση, όπως αποτυπώνεται από τους κινδύνους και τις ευκαιρίες του υπό εξέταση συστήματος (περιοχής) στο περιβάλλον που λειτουργεί, και
- ii. από την εσωτερική αξιολόγηση, όπως αποτυπώνεται από τις δυνάμεις και τις αδυναμίες μέσα στο υπό εξέταση σύστημα (περιοχή).

Η εσωτερική ανάλυση των δυνάμεων και των αδυναμιών αποσκοπεί στην αξιολόγηση των πόρων, των οργανωτικών και λοιπών δυνατοτήτων που έχει η περιοχή προκειμένου να εκμεταλλευτεί τις ευκαιρίες στο εξωτερικό της περιβάλλον ή να αναδείξει τομείς που ενδέχεται να πρέπει να δράσει ώστε να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις του εξωτερικού της περιβάλλοντος. Η ανάλυση και μεθοδική αξιοποίηση των πληροφοριών του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος της υπό μελέτη περιοχής είναι καθοριστικής σημασίας για τον περιορισμό της αβεβαιότητας στη λήψη στρατηγικών αποφάσεων και στη διαμόρφωση ρεαλιστικού πλαισίου αναφοράς για την ορθολογική αξιολόγηση των ορίων ανάπτυξης και απασχόλησης στην περιοχή ενδιαφέροντος.

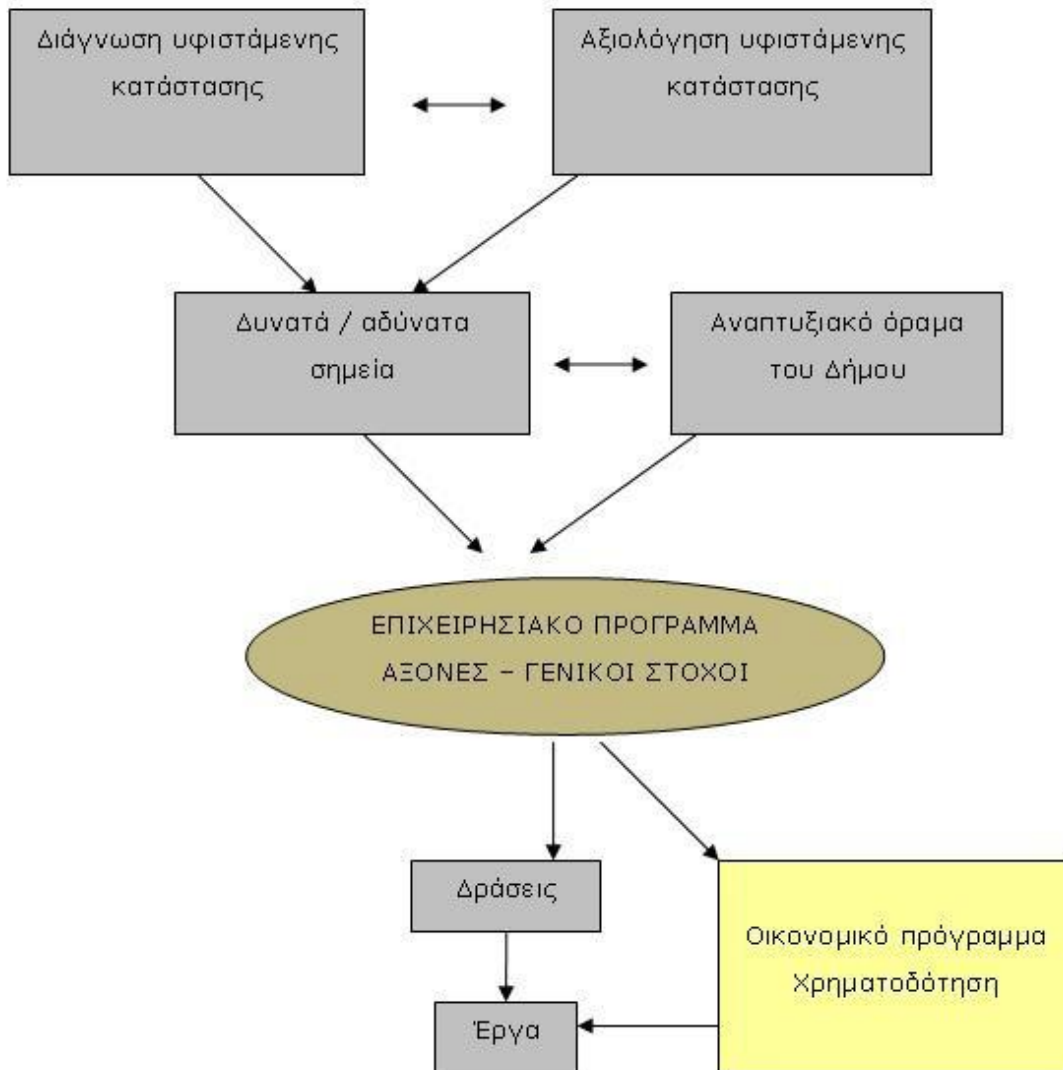
Σχηματικά η Ανάλυση SWOT αποτυπώνεται ως εξής:

Δυνάμεις – Πλεονεκτήματα	Αδυναμίες - Μειονεκτήματα
Ευκαιρίες	Απειλές

Πίνακας 1: Ανάλυση SWOT.

Το παρόν πρόγραμμα συντάχθηκε με την ευθύνη της ομάδας έργου, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της Εκτελεστικής Επιτροπής, με το περιεχόμενο και την δομή να περιλαμβάνει με φειδώ, όλα τα αναγκαία και απαραίτητα στοιχεία και λαμβάνοντας υπόψη όλες τις σχετικές προτάσεις που υποβλήθηκαν από τις Υπηρεσίες τις Επιχειρήσεις και τα ΝΠΔΔ.

Απεικόνιση της μεθοδολογίας σύνταξης - δομή του επιχειρησιακού προγράμματος:

Εικόνα 1: Δομή του επιχειρησιακού προγράμματος.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα καταρτίζεται σε δύο φάσεις:

Στην **πρώτη φάση** (παρόν τεύχος) γίνεται περιγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης, τόσο στο εξωτερικό όσο και στο εσωτερικό περιβάλλον, παρουσιάζεται η στρατηγική του Δήμου και οι αναπτυξιακές προτεραιότητές του.

Στη **δεύτερη φάση** παρουσιάζεται ο επιχειρησιακός σχεδιασμός του Δήμου, με τους στόχους και τις δράσεις που σχεδιάζονται, καθώς και ο πενταετής προγραμματισμός τους.

Α΄ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

1.1: Περιγραφή του εξωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου Καλαμπάκας

1.1.1: Η Περιφέρεια Θεσσαλίας - Γεωγραφικά / μορφολογικά στοιχεία

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας καταλαμβάνει το κεντρικό – ανατολικό τμήμα του ηπειρωτικού κορμού της Ελλάδος. Αποτελείται από τους Νομούς Καρδίτσας, Λαρίσης, Μαγνησίας και Τρικάλων και καταλαμβάνει συνολική έκταση 14.036 τ.χλμ (10,6% της συνολικής έκτασης της χώρας).

Συνορεύει προς Βορρά με τις Περιφέρειες Δυτικής και Κεντρικής Μακεδονίας, προς Νότο με την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδος, Δυτικά με την Περιφέρεια Ηπείρου, ενώ Ανατολικά βρέχεται από το Αιγαίο Πέλαγος.

Το 36,0% του εδάφους είναι πεδινό, το 17,1% ημιορεινό, ενώ το 44,9% είναι ορεινό. Η εδαφική της διαμόρφωση είναι τέτοια ώστε ψηλά βουνά περιβάλλουν το Θεσσαλικό κάμπο, ο οποίος αποτελεί τη μεγαλύτερη πεδιάδα της χώρας, που διαρρέεται δυτικά προς τα ανατολικά από τον ποταμό Πηνειό, το οποίο είναι το τρίτο μεγαλύτερο ποτάμι της χώρας. Τα βουνά αυτά είναι ο Όλυμπος, το νότιο τμήμα της οροσειράς της Πίνδου, ο Ιταμός, το Πήλιο και η Όθρυς. Ιδιαίτερης σημασίας είναι η τεχνητή λίμνη του Ταυρωπού, η οποία δημιουργήθηκε ύστερα από απόφραξη της κοίτης του Ταυρωπού, παραπόταμου του Αχελώου.

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας έχει αξιόλογο ορυκτό πλούτο όπως χρωμίτη, θειούχα μεταλλεύματα, αμιάντο, ιλμενίτη και τελευταία, ανακαλυφθέντα κοιτάσματα λιγνίτη.

1.1.2: Ορεινός χώρος / Εσωτερικές ζώνες

Οι ορεινές εκτάσεις καλύπτουν το 45,6% της συνολικής έκτασης της Περιφέρειας, ενώ ο πληθυσμός τους είναι 109.660 κάτοικοι και καλύπτει το 14,9% του συνολικού πληθυσμού της Περιφέρειας.

1.1.3: Νησιωτικός χώρος

Στην Περιφέρεια ανήκει το νησιωτικό σύμπλεγμα των Βόρειων Σποράδων με κυρίαρχα τα νησιά Σκιάθος, Σκόπελος, Αλόνησος καθώς και άλλα μικρότερα. Το βασικό χαρακτηριστικό των νησιών αυτών είναι η έντονη τουριστική ανάπτυξη με τάσεις κορεσμού, κυρίως στην Σκιάθο.

1.1.4: Πληθυσμός

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας Θεσσαλίας ανέρχεται σε 732.762 κατοίκους, σύμφωνα με την απογραφή του 2011 της ΕΛ.ΣΤΑΤ, και αντιπροσωπεύει το 6,9% του συνολικού πληθυσμού της χώρας. Αποτελεί την τρίτη σε πληθυσμιακό μέγεθος Περιφέρεια. Αναφορικά με τη σύνθεση του πληθυσμού η περιφέρεια παρουσιάζει επιβαρυσμένους δημογραφικά δείκτες (δείκτης γήρανσης και

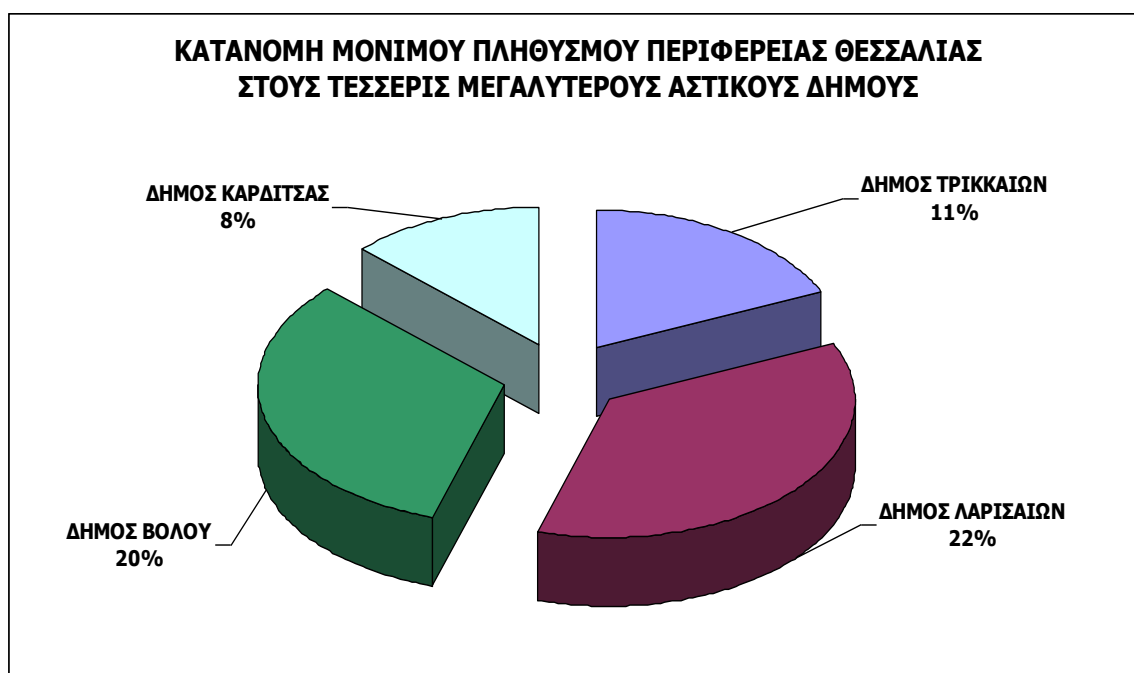
εξάρτησης ηλικιωμένων) σε σχέση με την υπόλοιπη χώρα, γεγονός που καταδεικνύει το πρόβλημα γήρανσης του πληθυσμού και της υπογεννητικότητας.

Στον επόμενο πίνακα, παρουσιάζονται στοιχεία, αναφορικά με τον μόνιμο πληθυσμό, την έκταση και την πληθυσμιακή πυκνότητα, για τους τέσσερις μεγαλύτερους Δήμους της Περιφέρειας Θεσσαλίας (Δήμος Τρικκαίων, Δήμος Λαρισαίων, Δήμος Βόλου και Καρδίτσας), οι έδρες των οποίων αποτελούν και έδρες των αντίστοιχων περιφερειακών ενοτήτων, συγκριτικά με την Περιφέρεια Θεσσαλίας, βάσει της απογραφής της ΕΛ.ΣΤΑΤ. του έτους 2011.

ΧΩΡΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ % ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΈΚΤΑΣΗ (σε km²)	ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΗ ΠΥΚΝΟΤΗΤΑ
ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΚΚΑΙΩΝ	81.355	11	608,48	133,7
ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΙΩΝ	162.591	22	335,12	485,17
ΔΗΜΟΣ ΒΟΛΟΥ	144.449	20	387,14	373,12
ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	56.747	8	647,387	87,66
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	732.762	100	14.307	51,22

Πίνακας 2: Πληθυσμιακή πυκνότητα Περιφέρειας Θεσσαλίας.

Στο παρακάτω διάγραμμα απεικονίζεται η κατανομή του μόνιμου πληθυσμού της Περιφέρειας Θεσσαλίας στους τέσσερις μεγαλύτερους αστικούς Δήμους.

Εικόνα 2: Διαγραμματική απεικόνιση κατανομής πληθυσμού Περιφέρειας Θεσσαλίας.

1.1.5: Περιφερειακό Α.Ε.Π.

Το πραγματικό κατά κεφαλήν Ακαθάριστο Περιφερειακό Προϊόν (ΑΠΠ) της περιφέρειας ανήλθε σε € 16,1 χιλ. το 2005, ήταν δηλαδή κατά 21,8% χαμηλότερο του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της χώρας. Συγκεκριμένα καλύπτει το 78% του μέσου κατά κεφαλήν ΑΕΠ της χώρας για το έτος 2005 κατατάσσοντας την 9η σε σχέση με τις 13 περιφέρειες της χώρας.

Η κατανομή του ΑΠΠ κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας στους νομούς διαφέρει αρκετά από την αντίστοιχη κατανομή ολόκληρης της χώρας. Συγκεκριμένα, η συνεισφορά του πρωτογενούς τομέα είναι σημαντικά υψηλότερη, ενώ χαμηλότερο είναι το μερίδιο των υπηρεσιών.

Συγκεκριμένα ο πρωτογενής τομέας αντιπροσωπεύει το 20,1%, ο δευτερογενής τομέας το 22,8% και ο τριτογενής το 57,1% ενώ τα αντίστοιχα ποσοστά σε επίπεδο χώρας είναι (με στοιχεία 2001), 9,2%, 22,2% και 68,6% αντίστοιχα.

Η Περιφέρεια παράγει το 5,2% του συνολικού Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος της χώρας. (3η μεγαλύτερη συμμετοχή μετά την Αττική και τη Στερεά Ελλάδα).

Στην περιφέρεια παράγεται το 14,2% της αγροτικής παραγωγής της χώρας (η 2η μεγαλύτερη συμμετοχή μετά την Κεντρική Μακεδονία), 6,5% της μεταποιητικής παραγωγής και 5,2% των υπηρεσιών.

Στον πρωτογενή τομέα παράγεται το 35,5%, στον δευτερογενή το 22,4% και στον τριτογενή τομέα το 43,1% του περιφερειακού Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος. Τα αντίστοιχα ποσοστά για τη χώρα είναι 15% για τον πρωτογενή τομέα, 25% για τον δευτερογενή και 60% για τον τριτογενή.

Διαχρονικά, παρατηρείται, μικρή τάση στροφής της περιφερειακής οικονομίας προς τον τριτογενή τομέα, αφού αυξάνεται η συμμετοχή του τομέα αυτού στο συνολικό περιφερειακό ΑΕΠ και μικρή κάμψη του πρωτογενή και δευτερογενή τομέα.

Δείκτες Ευημερίας	Έτος	Περιφέρεια Θεσσαλίας	Μέσος όρος χώρας	Κατάταξη σε σχέση με τις 13 περιφέρειες
ΑΕΠ κατά κεφαλή	2011	16,1	20,6	9
Αποταμιευτικές καταθέσεις ανά κάτοικο	2011	7,4	12,2	12
Δηλ. εισόδημα ανά φορολογούμενο	2011	11,9	13,7	8
Φόρος εισοδ. ανά φορολογούμενο	2011	0,77	1,22	10
Φυσική αύξηση πληθυσμού/ 1000 κατοίκους	2011	-0,6	0,2	5
Μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης/ 1000 κατοίκους	2011	66	63	3
Μαθητές δημοτικού /1000 κατοίκους	2011	60	57	6
Ποσοστό ανεργίας	2011	1,33	8,9	11

Πίνακας 3: Δείκτες ευημερίας Περιφέρειας Θεσσαλίας έτους 2011.

Μέγεθος	Έτος	Ποσοστό Συμμετοχής	Κατάταξη σε σχέση με τις 13 περιφέρειες
ΑΕΠ	2011	5,2%	3
Φορολογούμενοι	2011	6,3%	3
Δηλωθέν στην εφορία εισόδημα	2011	5,6%	3
Φόρος εισοδήματος φ.π.	2011	4,0%	3
Αποταμιευτικές καταθέσεις	2011	4,1%	4

Πίνακας 4: Συμμετοχή στα συνολικά μεγέθη της Χώρας.

Πηγή: *Economics: Οι Νομοί της Ελλάδας (Ίδια επεξεργασία)*

1.1.6: Απασχόληση

Το εργατικό δυναμικό της Θεσσαλίας ανέρχεται σε 299,3 χιλ. άτομα ενώ οι απασχολούμενοι είναι 273,9 χιλ. (1997). Η διαχρονική εξέλιξη του ενεργού πληθυσμού και της απασχόλησης τα τελευταία χρόνια (1993-97) παρουσιάζεται αύξουσα.

Το 38,7% των απασχολούμενων εργάζεται στον πρωτογενή τομέα, το 17,4% στον δευτερογενή τομέα και το 43,9% στον τριτογενή τομέα, ενώ τα αντίστοιχα εθνικά ποσοστά είναι 19,8%, 22,5% και 57,7% (1997). Κατά την περίοδο 1993-1997 φαίνεται μια σαφής τάση ενίσχυσης του τριτογενή τομέα και μείωσης του δευτερογενή, ενώ ο πρωτογενής τομέας παραμένει στο ίδιο επίπεδο.

Η τόσο υψηλή συγκέντρωση εργατικού δυναμικού στον πρωτογενή τομέα παραπέμπει σε παραγωγικά πρότυπα που υποδηλώνουν διαρθρωτική υστέρηση. Στο βαθμό που η αναδιάρθρωση της γεωργίας συνδυαστεί με έξοδο του εργατικού δυναμικού, τίθεται ένα σημαντικό πρόβλημα σχεδιασμού διαρθρωτικών πολιτικών. Οι πολιτικές αυτές θα πρέπει να στοχεύουν στην απορρόφηση του πλεονάζοντος δυναμικού σε εναλλακτικές (ή συμπληρωματικές) δραστηριότητες τοπικής κλίμακας για την αποφυγή της αποψίλωσης των αγροτικών περιοχών και την επιδείνωση του αναπτυξιακού προβλήματος.

Ιδιαίτερο πρόβλημα είναι η σημαντική μείωση της βιομηχανικής απασχόλησης στις βιομηχανικές περιοχές κυρίως του Βόλου αλλά και της Λάρισας. Η μείωση αυτή της απασχόλησης, αν και σε κάποιο βαθμό αντισταθμίστηκε από την αύξηση των δραστηριοτήτων του τριτογενή τομέα, δημιουργεί σοβαρά προβλήματα επανακατάρτισης του εργατικού δυναμικού που παρουσιάζουν ή προβλέπεται να παρουσιάσουν αυξημένη ζήτηση.

Η στρατηγική του Ε.Κ.Τ. στοχεύει στην διευκόλυνση της απασχόλησης και στην αύξηση της απασχολησιμότητας του διαθέσιμου ανθρώπινου δυναμικού, στην ενίσχυση της γυναικείας επιχειρηματικότητας, στην δια βίου μάθηση με έμφαση στην προώθηση του αγροτικού μετασχηματισμού και της απασχόλησης στους λοιπούς τομείς της τοπικής οικονομίας, στην αξιοποίηση των προγραμμάτων κατάρτισης για την κατάρτιση των αγροτών, στην διαχείριση σύγχρονων αγροτικών εκμεταλλεύσεων και την αντιμετώπιση της μακροχρόνιας ανεργίας, στην προώθηση της αυτοαπασχόλησης μέσω κινήτρων, στην κατάρτιση τοπικών συμφωνιών απασχόλησης σε περιοχές – θύλακες ανεργίας, καθώς και στην κατάρτιση και κοινωνική ενσωμάτωση μεταναστών και ειδικών ομάδων πληθυσμού

1.1.7: Ανεργία

Σε γενικές γραμμές αν και η Περιφέρεια υστερεί σε σχέση με το επίπεδο εκπαίδευσης της χώρας, διαθέτει γενικά υψηλής ποιότητας ανθρώπινο δυναμικό, το οποίο δημιουργεί τις προϋποθέσεις τόσο για την ενεργοποίηση της ενδογενούς ανάπτυξης, όσο και για προσέλκυση δραστηριοτήτων αιχμής στην περιοχή.

1.2: Οι τομείς παραγωγής

1.2.1: Πρωτογενής τομέας

Ο πρωτογενής τομέας στη χώρα μας είχε και εξακολουθεί να έχει σημαντική θέση τόσο σαν τομέας οικονομικής δραστηριότητας όσο και σαν παράγοντας διατήρησης της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής για πολλές περιοχές της ελληνικής επικράτειας. Χαρακτηρίζεται εντούτοις ως «έντασης εργασίας» βασιζόμενος σε δραστηριότητες χαμηλής προστιθέμενης αξίας, στις οποίες η ποιότητα, το design, η καινοτομία (δηλ. η ενσωματωμένη εξειδίκευση-γνώση) των παραγόμενων αγαθών (υπηρεσιών & προϊόντων) παραμένει χαμηλή.

Για αυτό το λόγο και ο πρωτογενής τομέας είναι πάντα ευπαθής σε πιέσεις, όπως αυτές που δημιουργεί η Αναθεώρηση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής και η απελευθέρωση του εμπορίου προϊόντων.

Ο τομέας αυτός εξακολουθεί να είναι σημαντικός για τις οικονομικές εξελίξεις στην Περιφέρεια, αλλά και σε κάθε Νομό ξεχωριστά, τόσο από άποψη συμμετοχής στο ΑΠΠ και την απασχόληση, όσο και επειδή παρέχει πρώτες ύλες σε σημαντικό μέρος της μεταποίησης.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι απασχολούμενοι σε γεωργικές δραστηριότητες που κατοικούν σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές αντιπροσωπεύουν το 61,7% του συνόλου των απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα.

Συγκριτικό πλεονέκτημα της Περιφέρειας στον πρωτογενή τομέα αποτελεί ο Θεσσαλικός κάμπος, η μεγαλύτερη πεδιάδα της χώρας και ο υδάτινος πλούτος του Πηνειού (3ο μεγαλύτερο ποτάμι της χώρας).

Είναι χαρακτηριστικό ότι στη γεωργία, που συνεισφέρει κατά 66% στο εισόδημα της Περιφέρειας από τον πρωτογενή τομέα, υπήρξαν κατά τα τελευταία 10-15 χρόνια σημαντικές μεταβολές τόσο στον όγκο της παραγωγής, όσο και στη διάρθρωση των καλλιεργειών (με πρώτα τα προϊόντα από άποψη αύξησης το σκληρό σιτάρι και το βαμβάκι).

Στην περιφέρεια αντιστοιχεί το 14% των καλλιεργούμενων εκτάσεων της χώρας. Είναι η 1η παραγωγός περιφέρεια βαμβακιού με 40% της συνολικής παραγωγής, η 2η παραγωγός μήλων, τυριού και γάλακτος με 29%, 15% και 14% αντίστοιχα και η 3η τομάτας και σιταριού με 17%.

Με την αναμόρφωση της ΚΑΠ αναμένονται διαταραχές στη ισορροπία μεταξύ των κλάδων φυτικής παραγωγής, σημαντικές εκτάσεις καπνοκαλλιέργειας, βαμβακιού και ζαχαρότευτλων κινδυνεύουν να μείνουν ακαλλιέργητες και καθίσταται απαραίτητη η άμεση εισαγωγή νέων καλλιεργειών με δυνατότητες διεξόδου στην αγορά, για να μην οδηγηθούν γεωργικές γαίες στην εγκατάλειψη.

Ως αποτέλεσμα της αναθεώρησης της ΚΑΠ, η παραγωγή του πρωτογενούς τομέα πρέπει να προσανατολιστεί σε ανταγωνιστικά αγροτικά προϊόντα συνδυάζοντας μεθόδους παραγωγής χαμηλού κόστους, περιβαλλοντικά φιλικές και κοινωνικά αποδεκτές. Στο πλαίσιο αυτό η παραγωγή συμβατικών προϊόντων, με εφαρμογή συστημάτων ολοκληρωμένης διαχείρισης ποιοτικών, τυποποιημένων και πιστοποιημένων προϊόντων, μπορεί να αποτελέσει σημαντική προτεραιότητα και εναλλακτική λύση στην πρωτογενή παραγωγή.

Η κτηνοτροφία παρουσιάζει επίσης αναπτυξιακές τάσεις, που εκφράστηκαν με την αύξηση της ζωικής παραγωγής και του ζωικού κεφαλαίου χοίρων και βοοειδών κατά την προηγούμενη δεκαετία, αλλά έχει μεγάλα περιθώρια βελτίωσης, κυρίως στον τομέα της αιγοπροβατοτροφίας.

Η δασοπονία έχει σημαντικά περιθώρια περαιτέρω ανάπτυξης. Το ότι οι περιοχές στις οποίες υπάρχουν δάση συμπίπτουν κυρίως με τις προβληματικές ζώνες της Περιφέρειας, είναι ένας από τους παράγοντες της μη επαρκούς ανάπτυξης του τομέα (κυρίως λόγω ελλείψεων σε υποδομές), αλλά ταυτόχρονα επιτρέπουν τη χρησιμοποίησή του στο πλαίσιο προσπαθειών για τη βελτίωση της κατάστασης στις ζώνες αυτές.

Οι νεότερες μορφές αλιείας (ιχθυοκαλλιέργειες) δεν έχουν ιδιαίτερη ανάπτυξη παρότι υπάρχουν οι προϋποθέσεις για την ανάπτυξη του τομέα. Σημαντικό μέρος των αλιευμάτων προέρχεται από τον Παγασητικό, η μείωση της ρύπανσης του οποίου μπορεί να συνδυάσει την περιβαλλοντική και οικονομική ανάπτυξη.

Στη Θεσσαλία, παρατηρείται η μοναδική περίπτωση ο πρωτογενής να μην καταλαμβάνει την τελευταία αλλά τη μεσαία θέση (όσον αφορά την απασχόληση). Πρόκειται για έκφανση της παραδοσιακής ειδικευσης της περιφέρειας στον τομέα αυτό, και της ύπαρξης σημαντικών γεωργικών πόρων που όμως πλέον βρίσκεται σε διαδικασία συρρίκνωσης και πλήττεται σαφώς από τις εξελίξεις στην ΚΑΠ. Δεν είναι τυχαίο ότι ενώ μέχρι πριν μία περίπου δεκαετία, η γεωργία παρήγαγε σημαντικά μεγέθη προϊόντος και εισοδήματος, σήμερα η παραγωγικότητά της τοποθετείται απλώς στο μέσο εθνικό επίπεδο. Η προαναφερθείσα αναπτυξιακή υποχώρηση της Θεσσαλίας με όρους ΑΕΠκκ, δεν είναι ανεξάρτητη από τις εξελίξεις στον πρωτογενή τομέα. Αρνητικό στοιχείο είναι επίσης, η χαμηλή παραγωγικότητα του τριτογενή τομέα, χαμηλότερη τόσο ως προς τη ΧΕ ΘΣΗ συνολικά, όσο και ως προς τον εθνικό μέσο όρο. Η αδυναμία αυτή συνδέεται αφενός με τη συγκριτικά χαμηλή ανάπτυξη του τουρισμού (παρά την ύπαρξη ορισμένων ισχυρών ζωνών) και αφετέρου με την περιορισμένη παρουσία σύγχρονων υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις. Ο δευτερογενής τομέας παρουσιάζει σχετικά καλύτερη εικόνα όσον αφορά την παραγωγικότητα, με μέση ποσοστιαία συμμετοχή στην οικονομία.

Στη Θεσσαλία η γεωργία είναι εντατική και ταυτόχρονα καταλαμβάνει μεγάλες πεδινές εκτάσεις, και προσανατολίζεται σε μαζικά προϊόντα που παλαιότερα είχαν ισχυρή στήριξη από την ΚΑΠ.

Γενικό χαρακτηριστικό είναι, ωστόσο, η ύπαρξη έντονων πιέσεων από την ΚΑΠ. Η μείωση της απασχόλησης στον τομέα είναι ήδη σε εξέλιξη με γρήγορους ρυθμούς, και είναι αναπόφευκτο ότι στην επόμενη προγραμματική περίοδο θα υπάρξουν δυσκολίες στην αγορά εργασίας. Επιπλέον, είναι πολύ πιθανόν ότι θα υπάρξουν τάσεις εγκατάλειψης της γεωργικής γης, ιδίως στις σχετικά οριακές ζώνες, όπου οι δυνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον (ερημοποίηση, διάβρωση, αλλοίωση του τοπίου) θα είναι πιο έντονες.

Από την άλλη πλευρά, είναι εφικτή, ιδίως στις ζώνες με αντίστοιχους πόρους, η ανάπτυξη μιας νέου τύπου βιώσιμης γεωργίας-κτηνοτροφίας, βασισμένης στην προσαρμογή στην αγορά, την ποιότητα, την προστασία του περιβάλλοντος και την εξωστρέφεια. Οι προοπτικές αυτές θα απαιτήσουν κατά την επόμενη περίοδο μια πολιτική με πολλαπλές διαστάσεις: στήριξη των πιο ευπαθών ομάδων, προσανατολισμός μέρους του εργατικού δυναμικού σε άλλους τομείς, μέτρα για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών συνεπειών της γεωργίας (τόσο των παραδοσιακών που συνδέονται με την εντατικοποίηση όσο και των πιθανών νέων που προαναφέρονται), πολυαπασχόληση και πολυλειτουργικότητα της γεωργίας στο πλαίσιο της ανάπτυξης της υπαίθρου, στήριξη της νέας γεωργίας με έρευνα και προηγμένες υπηρεσίες, καθετοποίηση του αγροδιατροφικού τομέα.

1.2.2: Δευτερογενής τομέας

Επίκεντρο της ανάπτυξης της μεταποίησης στη Θεσσαλία είναι οι περιοχές της Μαγνησίας και της Λάρισας (δίπολο Λάρισα – Βόλος), ιδίως για τις μεγαλύτερες μονάδες, οι οποίες συγκεντρώνονται περισσότερο στον πρώτο νομό. Οι μικρές παραγωγικές μονάδες όμως και κυρίως οι οικογενειακές που λειτουργούν σε παραδοσιακούς κλάδους είναι διάσπαρτες σε όλη τη Θεσσαλία και κυρίως στις μεγάλες αστικές συγκεντρώσεις και στους οδικούς άξονες. Η πορεία της βιομηχανίας στη Θεσσαλία ήταν ιδιαίτερα θετική στην περίοδο 1970-1985, όπου οι ρυθμοί αύξησης του προϊόντος και της απασχόλησης ήταν υψηλότεροι από αυτούς της χώρας.

Ωστόσο, κατά τα τελευταία χρόνια και ιδίως στην περίοδο 1988-1995, η γενικότερη αποβιομηχάνιση έχει γίνει ιδιαίτερα αισθητή στην Περιφέρεια, και ιδιαίτερα στους δυο πιο ανεπτυγμένους Νομούς. Σε αυτή την περίοδο εκτιμάται ότι έχουν χαθεί στη Μαγνησία μόνο, πάνω από 7.000 θέσεις εργασίας με το κλείσιμο μεγάλων επιχειρήσεων και τη συρρίκνωση των θέσεων απασχόλησης σε άλλες. Ας σημειωθεί πάντως ότι το κλίμα αυτό της αποβιομηχάνισης έχει αρχίσει να ανατρέπεται και να αντικαθίσταται από ένα κλίμα συγκρατημένης αλλά υπαρκτής αισιοδοξίας για τις προοπτικές της βιομηχανίας στην Περιφέρεια. Η αισιοδοξία αυτή στηρίζεται στο δυναμισμό που δείχνει η Περιφέρεια στον τομέα των ιδιωτικών επενδύσεων.

Στην 5ετία 1996-2000 δόθηκαν 210 άδειες λειτουργίας νέων μεταποιητικών επιχειρήσεων, 5,4% του συνόλου Ελλάδας, με τον αριθμό τους να αυξάνεται την τελευταία 2ετία. Στις επιχειρήσεις της αναλογεί 7,6% των επενδύσεων των βιομηχανικών επιχειρήσεων της χώρας την περίοδο 1999-2000, σύμφωνα με την Ετήσια Βιομηχανική Έρευνα της ΕΣΥΕ, οι οποίες το 2000 μειώθηκαν κατά 14%. Στις επιχειρήσεις που έχουν την έδρα τους στην περιοχή αναλογεί το 2,9% του κύκλου εργασιών των μεταποιητικών και κατασκευαστικών μονάδων της χώρας .

Γενικά θα λέγαμε ότι η βιομηχανική βάση της Περιφέρειας περιλαμβάνει τρεις ομάδες δραστηριοτήτων:

1. Βιομηχανίες που είναι εγκατεστημένες στην Περιφέρεια λόγω γειτνίασης με τις πρώτες ύλες,
2. Μονάδες προσανατολισμένες τόσο στην εσωτερική αγορά όσο και στις αγορές του εξωτερικού, κυρίως της Ευρώπης και των Βαλκανίων, και
3. Βιομηχανίες που εγκαταστάθηκαν στην Περιφέρεια λόγω γεωγραφικών ή άλλων πλεονεκτημάτων (λιμάνι Βόλου, εργατικό δυναμικό), αλλά δεν έχουν σχέση με τις τοπικές αγορές πρώτων υλών ή τελικών προϊόντων.

Το μέλλον των δύο πρώτων ομάδων είναι ευκολότερα προβλέψιμο. Οι αλλαγές που πρέπει να αναμένονται στην πρωτογενή παραγωγή θα δημιουργήσουν νέες δυνατότητες μεταποίησης προϊόντων, κυρίως στον αγροδιατροφικό τομέα, ενώ η εσωτερική και εξωτερική ζήτηση θα μεγαλώσει με αντίστοιχες προοπτικές για τις σχετικές μονάδες. Όσον αφορά την τρίτη ομάδα, οι προοπτικές τους θα εξαρτηθούν από τη γενικότερη πορεία του κλάδου στον οποίο ανήκουν, και γενικότερα από τις συνολικές βιομηχανικές εξελίξεις.

1.2.3: Τριτογενής τομέας

Η συνιστώσα «**υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις**» δεν είναι ανεπτυγμένη σε σημαντικό βαθμό, παρά τη συνολική αυξητική τάση του τριτογενούς τομέα.

Οι επιχειρήσεις του τριτογενή τομέα (εμπορικές), που έχουν την έδρα τους στη περιοχή αντιπροσωπεύουν το 3,7% του συνόλου της χώρας.

Δεδομένου του στρατηγικού ρόλου αυτών των υπηρεσιών, θα πρέπει να επιδιωχθεί η προσέλκυση και στήριξη τέτοιων δραστηριοτήτων, μέσα από τα διάφορα προγράμματα και πολιτικές. Θα πρέπει να σημειωθεί όμως ότι στον τομέα αυτό αναμένεται σημαντική βελτίωση, καθώς η ανάπτυξη του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και κυρίως του τεχνολογικού κύκλου του, αποτελεί ένα σημαντικό πόλο παροχής παραγωγικών υπηρεσιών ο οποίος θα πρέπει να ενισχυθεί. Αυτή τη στιγμή το Πανεπιστήμιο διαθέτει 103 εργαστήρια εκ των οποίων τα 70 περίπου ήδη παρέχουν υπηρεσίες προς ιδιωτικούς και δημόσιους φορείς τοπικής και εθνικής κλίμακας.

Πέρα από το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας που έχει σημαντική ερευνητική δραστηριότητα, λειτουργεί στην Θεσσαλία και Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα.

Επίσης, σημαντικό είναι και το ποσοστό των ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων που φτάνει το 7% του συνόλου των ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της χώρας (1993), κατατάσσοντάς τη στην 4η θέση μεταξύ των 13 Περιφερειών της χώρας (π.χ. ΚΕ.ΤΕ.Α.Θ.).

Η Περιφέρεια διαθέτει σημαντικούς τουριστικούς πόρους (φυσικό περιβάλλον, παραδοσιακούς οικισμούς, αρχαιολογικούς χώρους) που συγκεντρώνονται κυρίως στην ανατολική παραλιακή ζώνη, τα νησιά και τις ορεινές ζώνες. Η μεγαλύτερη τουριστική ανάπτυξη παρατηρείται στην ευρύτερη περιοχή του Βόλου (Πήλιο και Σποράδες, με φαινόμενα κορεσμού στην περίπτωση της Σκιάθου και λιγότερο της Σκοπέλου), την περιοχή των Τεμπών και στην παράκτια ζώνη του Ν. Λάρισας, την περιοχή της Καλαμπάκας – Μετεώρων και τη Λίμνη Πλαστήρα.

Τα τελευταία χρόνια σημειώθηκε αύξηση των κλινών των ξενοδοχειακών καταλυμάτων. Παρόλα αυτά η ανάπτυξη του τουρισμού στην Περιφέρεια παραμένει συνολικά περιορισμένη (σε σύγκριση με τις υπάρχουσες δυνατότητες) και ταυτόχρονα άνισα κατανομημένη στο χώρο και έντονα εποχιακή. Κύριοι ανασταλτικοί παράγοντες είναι:

1. Οι ανεπάρκειες των υπερτοπικών συνδέσεων,
2. Το χαμηλό επίπεδο των προσφερόμενων τουριστικών υπηρεσιών,
3. Η ανεπαρκής τουριστική υποδομή και
4. Η απουσία ανάπτυξης νέων μορφών τουρισμού, παρά την καταλληλότητα της Περιφέρειας γι' αυτούς (ιαματικός τουρισμός, περιηγητικός τουρισμός, αθλητικός, θρησκευτικός, οικοτουρισμός, ορεινός τουρισμός, περιπέτειας, συνεδριακός τουρισμός κλπ.) για την άμβλυνση της εποχικότητας και την ποιοτική αναβάθμιση του τομέα.

1.3: Υποδομές – Ποιότητα ζωής

1.3.1: Μεταφορές

Ο ρόλος της Περιφέρειας στον τομέα των συγκοινωνιών και μεταφορών είναι ιδιαίτερα σημαντικός. Η Θεσσαλία λόγω γεωγραφικής θέσης διαθέτει συγκριτικό πλεονέκτημα «θέσης», διότι είναι στο κέντρο της χώρας και διασχίζεται από το βασικό άξονα (ΠΑΘΕ) ανάπτυξης που είναι ενταγμένος στο Διευρωπαϊκό Δίκτυο Μεταφορών.

Με την ολοκλήρωση της Εγνατίας και την σύνδεση της με τον αυτοκινητόδρομο Κεντρικής Ελλάδας Ε-65, πρόκειται να ενισχυθεί σημαντικά τόσο η θέση όσο και ο ρόλος της περιοχής μέσω κυρίως της διευκόλυνσης της εξόδου προς τον δυτικό – ευρωπαϊκό χώρο, γεγονός που θα αυξήσει το δυναμισμό των περιοχών κατά μήκος του άξονα αυτού.

Η σύνδεση της Περιφέρειας με την Εγνατία θα συμβάλλει στην άρση της απομόνωσης της Δυτικής Θεσσαλίας και θα την συνδέσει με τους βασικούς οικονομικούς άξονες της χώρας και τα Διευρωπαϊκά Δίκτυα, αναδεικνύοντας την Θεσσαλία σε στρατηγικό «κόμβο δικτύων» και σε ένα σύγχρονο διαμετακομιστικό κέντρο. Επίσης η Περιφέρεια, συνδέεται με μικρότερης σημασίας οδικούς άξονες με τις Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδος, Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής Μακεδονίας και Ηπείρου.

Σημαντικές οδικές παρεμβάσεις γίνονται στους άξονες μεταξύ της πρωτεύουσας της

Περ. Θεσσαλίας τη Λάρισα, με τις πρωτεύουσες των όμορων νομών (Τρίκαλα – Καρδίτσα – Βόλο). Επίσης ολοκληρώνονται οι παρακάμψεις των παραπάνω πόλεων. Ενδεικτικές μεγάλες δράσεις είναι:

- Ε.Ο. ΣΟΦΑΔΕΣ - Ν. ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ
- Ε.Ο. ΛΑΡΙΣΗΣ-ΤΡΙΚΑΛΩΝ
- Ε.Ο. ΤΡΙΚΑΛΩΝ-ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ

Όσον αφορά τις σιδηροδρομικές συγκοινωνίες στην Περιφέρεια λειτουργούν τα εξής τμήματα σιδηροδρομικών γραμμών:

- Αθηνών – Θεσσαλονίκης (τμήμα)
- Λάρισας – Βόλου

- Παλαιοφάρσαλα – Καρδίτσα – Καλαμπάκα.

Στο βασικό σιδηροδρομικό δίκτυο Αθηνών – Θεσσαλονίκης έχουν γίνει σημαντικές βελτιώσεις και προβλέπεται η ηλεκτροκίνησή του. Οι χαράξεις των τοπικών γραμμών δεν είναι ικανοποιητικές για την ορθολογική χρησιμοποίηση του υπάρχοντος εξοπλισμού. Παρατηρούνται μικρές ακτίνες καμπυλότητας που αυξάνουν το λειτουργικό κόστος.

Μεγάλο έργο πνοής για την περιοχή αποτελεί η επέκταση του σιδηροδρομικού δικτύου προς Ηγουμενίτσα (Σιδηροδρομική Εγνατία), καθώς και η επέκταση προς Δ. Μακεδονία (Κοζάνη-Σιάτιστα).

Όσον αφορά τις θαλάσσιες μεταφορές το σημαντικό λιμάνι της Περιφέρειας είναι αυτό του Βόλου, το οποίο με τις κατάλληλες βελτιώσεις θα μπορέσει να εξελιχθεί σε βασικό λιμάνι της Κ. Ελλάδας προς τις αγορές της Ν.Α. Μεσογείου και των Παρευξείνιων περιοχών. Άλλα λιμάνια της Περιφέρειας είναι της Σκιάθου, της Σκοπέλου, της Γλώσσας, της Αλοννήσου και του Αγιοκάμπου (Ν. Λάρισας)

Οι αεροπορικές μεταφορές έχουν μικρή συμμετοχή στην εκτέλεση του επιβατικού μεταφορικού έργου. Στην Περιφέρεια λειτουργούν τρία αεροδρόμια, Σκιάθου, Ν. Αγχιάλου και Λάρισας (τα δύο τελευταία είναι στρατιωτικά). Τα αεροδρόμια της Σκιάθου και Ν. Αγχιάλου εξυπηρετούν πτήσεις Charters για τις ανάγκες τις τουριστικής περιόδου με αυξητική τάση.

1.3.2: Ενέργεια

Όσον αφορά τα ενεργειακά δίκτυα, από την Περιφέρεια διέρχεται ο κεντρικός αγωγός φυσικού αερίου και έχουν προχωρήσει σημαντικά οι υποδομές στα δίκτυα μέσης και χαμηλής πίεσης και στις τέσσερις Θεσσαλικές πόλεις. Ορισμένες μεγάλες επιχειρήσεις έχουν ήδη συνδεθεί με το δίκτυο και λειτουργούν με τη χρήση φυσικού αερίου.

Στη νέα προγραμματική περίοδο η ολοκλήρωση των δικτύων και η γενίκευση της χρήσης του αερίου στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (π.χ. θερμοκήπια), στις βιομηχανικές επιχειρήσεις και στην οικιακή κατανάλωση αποτελούν κυρίαρχο στόχο με θετικές προοπτικές στην ανάπτυξη της Περιφέρειας.

Πέραν του φυσικού αερίου, θαυμάσιες είναι οι προοπτικές ανάπτυξης των Εναλλακτικών μορφών ενέργειας για την περιοχή της Θεσσαλίας, καθώς η μορφολογία του εδάφους της περιφέρειας και ο πλούσιος υδάτινος όγκος, αποτελούν σημαντικό δυνητικό ενεργειακό δυναμικό για την εκμετάλλευση όλων των μορφών ΑΠΕ (υδροηλεκτρικά φράγματα, φωτοβολταϊκά πάρκα, αιολικά πάρκα, εναλλακτικές καλλιέργειες).

1.3.3: Υγεία – Πρόνοια

Στον τομέα της υγείας η Περιφέρεια Θεσσαλίας υστερεί σε σχέση με τη χώρα. Ο δείκτης νοσοκομειακές κλίνες ανά 1.000 κατοίκους, έφτανε το 1994 μόλις το 67,4% του αντίστοιχου δείκτη της χώρας, ενώ ο δείκτης γιατροί ανά 1.000 κατοίκους για το 1995 ήταν μόλις στο 61,1% του αντίστοιχου εθνικού δείκτη.

Σήμερα η κατάσταση έχει βελτιωθεί σημαντικά με την λειτουργία του Περιφ/κού Νοσοκομείου της Λάρισας την βελτίωση του Γενικού Νοσοκομείου Λάρισας και την ολοκλήρωση του Νομαρχιακού Νοσοκομείου Τρικάλων.

1.3.4: Εκπαίδευση

Οι υποδομές εκπαίδευσης έχουν ολοκληρωθεί σε μεγάλο βαθμό τις προηγούμενες περιόδους. Στην Περιφέρεια για το σχολικό έτος 1996-97, φοιτούσαν 93.146 μαθητές, καταμετρημένοι σε 1.946 τμήματα.

Στην δημοτική εκπαίδευση η αναλογία των μαθητών ανά αίθουσα είναι 15,5 και η Περιφέρεια βρίσκεται σε καλύτερη θέση από τη χώρα όπου η αντίστοιχη αναλογία είναι 17,3. Επίσης, το 73,8% των Δημοτικών σχολείων λειτουργούν αποκλειστικά πρωί, χωρίς διπλή βάρδια (το αντίστοιχο ποσοστό για το σύνολο της χώρας είναι 81,4%). Στα Γυμνάσια, η αναλογία μαθητών ανά αίθουσα είναι 25,0 και η Περιφέρεια βρίσκεται πάλι σε καλύτερο επίπεδο από την χώρα, όπου η αντίστοιχη αναλογία είναι 25,4. Το 83,3% των Γυμνασίων λειτουργούν αποκλειστικά πρωί (ενώ στη χώρα το 69,4%). Όσον αφορά τέλος τα Γενικά Λύκεια, ο λόγος μαθητές ανά αίθουσα είναι 24,8 (ενώ στη χώρα είναι 24,4). Επίσης, το 86,6% των Λυκείων λειτουργούν αποκλειστικά πρωί (ενώ σε επίπεδο χώρας το 66,9%).

Στην Περιφέρεια λειτουργεί το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας με τμήματα στο Βόλο, στη Λάρισα και τα Τρίκαλα, καθώς και το Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Λάρισας.

1.3.5: Άλλες κατηγορίες υποδομών

Οι τηλεφωνικές συνδέσεις στην περιφέρεια αυξήθηκαν κατά 1,3% το 2000, έχει δε ακόμη χαμηλό αριθμό συνδέσεων ανά 100 κατοίκους (45 με μέσο χώρας 54 το 2000). Το 2002 οι εγγραφές νέων επιβατικών ΙΧ μειώθηκαν 2,6% μετά από μείωση 3% το 2001, στις 12,9 χιλ. στο 4,8% των συνολικών. Ο αριθμός των αυτοκινήτων ανά 100 κατοίκους το 2001 ήταν 21 με μέσο όρο χώρας 31.

Ιδιαίτερα υψηλό είναι το ποσοστό κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας στη βιομηχανία (1997) όπου φθάνει το 37,9% (έναντι 33,6 σε επίπεδο χώρας), ενώ για οικιακή χρήση καταναλώνεται το 24,3% (το αντίστοιχο ποσοστό για τη χώρα είναι 33,7%).

Στην Περιφέρεια Θεσσαλίας λειτουργούν δύο οργανωμένες Βιομηχανικές Περιοχές στο Βόλο και μία στη Λάρισα ενώ επίκειται και η λειτουργία ΒΙΠΕ στη περιοχή της Φαρκαδώνας Τρικάλων, δίνοντας σημαντική ώθηση στην αύξηση της μεταποιητικής δραστηριότητας στην Δυτική Θεσσαλία.

1.3.6: Φυσικό Περιβάλλον

Η Θεσσαλία συγκεντρώνει μια αξιόλογη ποικιλία οικοσυστημάτων και ένα περιβάλλον με ιδιαίτερα υψηλή αισθητική, πολιτιστική και ιστορική αξία και ιδιαίτερο φυσικό κάλλος. Ένας μακρύς κατάλογος θεσμοθετημένων και μη περιοχών προστασίας της φύσης και της πολιτιστικής κληρονομιάς και τοπίων φυσικού κάλλους (Θαλάσσιο Πάρκο Σποράδων, Όλυμπος, Κοιλιάδα Τεμπών, Αμπελάκια, Πήλιο, Σκιάθος, Σκόπελος, Μετέωρα, Λίμνη Πλαστήρα, Ασπροπόταμος, Πίνδος, Περτούλι κλπ.) επιβεβαιώνει τη σημασία του περιβάλλοντος για τη ζωή και την ταυτότητα της Θεσσαλίας, επισημαίνοντας ταυτόχρονα τις δυνατότητες αξιοποίησης και τις αυξημένες ευθύνες προστασίας.

Η Θεσσαλία γενικά χαρακτηρίζεται από ικανοποιητικές συνθήκες περιβάλλοντος και ποιότητας ζωής στον οικιστικό χώρο, καλές συνθήκες στο φυσικό περιβάλλον και γενικά ανταγωνιστικές συνθήκες περιβάλλοντος με διεθνή κριτήρια, ιδίως αν ληφθούν υπόψη οι δυνατότητες περαιτέρω βελτίωσης.

Βασικό πρόβλημα αφορά στην υποβάθμιση της ποιότητας των υδάτων, όπου εμφανίζονται αυξημένες τιμές νιτρικών αλάτων λόγω της εντατικοποίησης της γεωργίας και της αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων κυρίως νιτρικών.

Στα προβλήματα του περιβάλλοντος, παρουσιάζεται η ανάγκη αντιμετώπισης της επιβάρυνσης των φυσικών οικοσυστημάτων (υδατικών κυρίως, αλλά και χερσαίων) από την υπερβολική χρήση φυτοφαρμάκων και λιπασμάτων (ευτροφισμός, μόλυνση, μείωση πανίδας κλπ.), καθώς και η ανάγκη βελτιστοποίησης της διαχείρισης των υδατικών πόρων και της αντιμετώπισης του προβλήματος των αποβλήτων (και των άλλων οχλήσεων) από τη λειτουργία των κτηνοτροφικών μονάδων.

Οι παρεμβάσεις αφορούν κυρίως τη βελτίωση της ποιότητας του πόσιμου νερού, τη διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων, και την εκπόνηση χωροταξικών και πολεοδομικών μελετών.

Ενδεικτικά έργα που υλοποιούνται από το ΠΕΠ στο τομέα του περιβάλλοντος είναι:

- Έργα αποχέτευσης – Επεξεργασίας Λυμάτων - Αντιπλημμυρικά,
- Έργα διαχείρισης Απορριμμάτων,
- Κατασκευάζεται 1 νέος ΧΥΤΑ (Τρικάλων),
- Αποκαθίστανται σημαντικός αριθμός ΧΑΔΑ.

Συγκεκριμένα, οι πολιτικές της περιφέρειας για το περιβάλλον εξειδικεύονται στις παρακάτω προτεραιότητες:

- Προστασία και βελτίωση του δομημένου περιβάλλοντος.
- Αποτελεσματική διαχείριση των αποβλήτων.
- Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικών μέτρων.
- Προστασία και αειφορική διαχείριση υδάτινων πόρων.
- Προστασία του παράκτιου και θαλάσσιου περιβάλλοντος.
- Προστασία και αειφορική διαχείριση δασών και προστατευόμενων περιοχών.
- Πρόληψη κινδύνων.

Να σημειωθεί ότι πέραν της αυτονόητης αξίας που έχει η περιβαλλοντική προστασία, υπάρχουν και μία σειρά από ευρωπαϊκές και εθνικές νομικές δεσμεύσεις στον τομέα της προστασίας και αναβάθμισης του περιβάλλοντος.

1.3.7: Διαχείριση υγρών αποβλήτων

Στη Θεσσαλία κρίνεται ότι οι οικισμοί μέχρι και Β' προτεραιότητας διαθέτουν επαρκείς υποδομές συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων. Στους οικισμούς γ' προτεραιότητας, που ανέρχονται σε 35, τα ποσοστά είναι 46% (ΕΕΛ) και 57% (αποχέτευση), ενώ στους παραλιακούς οικισμούς τα ποσοστά ανέρχονται σε 7% και 9% αντίστοιχα.

Συνολικά, υπάρχουν 13 ΕΕΛ. Εκτιμάται ότι οι υφιστάμενες υποδομές καθώς και οι υπό υλοποίηση μέσω του Ταμείου Συνοχής και του Γ' ΠΕΠ καλύπτουν σημαντικό τμήμα των αναγκών και των υποχρεώσεων, αλλά υπάρχουν ακόμα ανάγκες. Στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, υπάρχουν ακόμα περιοχές που δεν διαθέτουν δίκτυο αποχέτευσης λυμάτων. Επιπλέον, υπάρχουν γενικά ανάγκες όσον αφορά τη διαχείριση ειδικών αποβλήτων, όπως των βιομηχανικών, σφαγείων, ελαιοτριβείων, τυροκομείων κ.α. των οποίων η ευθύνη ανήκει στους ειδικούς φορείς ιδιώτες.

1.3.8: Διαχείριση απορριμμάτων

Και οι τρεις περιφέρειες της ΧΕ ΘΕΣΗ(Θεσσαλία-Στερεά Ελλάδα-Ηπειρος), διαθέτουν εγκεκριμένα Περιφερειακά Σχέδια Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΠεΣΔΑ). Το στοιχείο αυτό είναι θετικό, αλλά δεν αναιρεί την ύπαρξη σημαντικών ελλείψεων.

Σε όλες τις περιφέρειες της ΧΕ, ωστόσο, τα υπάρχοντα ή σε εξέλιξη έργα διαχείρισης απορριμμάτων καθώς και ο σχεδιασμός περιορίζονται κυρίως στη διάθεση μέσω υγειονομικής ταφής.

Η ολοκληρωμένη προσέγγιση απορριμμάτων, όπως προσδιορίζεται σε ευρωπαϊκό επίπεδο βάση των στόχων του **βου προγράμματος δράσης για το περιβάλλον**, όπου τίθενται σε πρώτη προτεραιότητα, ενέργειες περιορισμού και πρόληψης, σε δεύτερη η ανάκτηση και ανακύκλωση, και ως τελική λύση η ασφαλή διάθεση, παρουσιάζει μεγάλα κενά. Επιπλέον, υστέρηση υπάρχει όσον αφορά τη διαχείριση των βιομηχανικών και επικινδύνων στερεών και υγρών αποβλήτων, τα οποία έχουν ιδιαίτερη σημασία για τη Στερεά Ελλάδα δεδομένου του μεγέθους του δευτερογενή τομέα, και μερικώς για τη Θεσσαλία, καθώς και για τα γεωργικά και κτηνοτροφικά απόβλητα (πχ. ενεργειακή αξιοποίηση).

Σημαντικό περιβαλλοντικό πρόβλημα αποτελούν, σε ορισμένες περιπτώσεις οι ενεργοί και ανενεργοί ΧΑΔΑ. Η παύση λειτουργίας των χώρων αυτών αποτελεί μια ανελαστική χρονικά ενέργεια για την περιφέρεια, που ωστόσο συνδέεται εν μέρει με την υλοποίηση των απαραίτητων έργων περιβαλλοντικά ορθής διαχείρισης. Η αποκατάσταση των χώρων αυτών τίθεται ως πρώτη προτεραιότητας.

1.3.9: Πολιτισμός

Αν η προστασία του πολιτισμού αποτελεί αυτοσκοπό, ταυτόχρονα ο πολιτισμός αποτελεί εξαιρετικά σημαντικό (δυναμικό) τουριστικό πόρο. Πολιτιστικά στοιχεία που προστατεύονται, προσελκύουν επισκέπτες, και το ίδιο συμβαίνει με τις πολιτιστικές υποδομές όπως τα μουσεία, αλλά και άλλων ειδών που αφορούν τις ενεργητικές πολιτιστικές δραστηριότητες (μουσική, κλπ.). Από την άποψη αυτή στη ΧΕ ΘΣΗ έχει υπάρξει αξιοποίηση τέτοιων στοιχείων, και η ανάπτυξη νέων μορφών τουρισμού στις ορεινές περιοχές των τριών περιφερειών συνδέεται σε μεγάλο βαθμό με την αξιοποίηση πολιτιστικών (και φυσικών-πολιτιστικών, όπως το τοπίο) πόρων, μεταξύ των άλλων μέσω δικτύωσης, ενοποίησης αρχαιολογικών και άλλων πολιτιστικών χώρων, καθιέρωση πολιτιστικών διαδρομών, σύνδεση των πολιτιστικών πόρων με ιδιωτικά κεφάλαια και χορηγίες. Ωστόσο, υπάρχουν ακόμα πολύ σημαντικά περιθώρια σύνδεσης του πολιτισμού με τον τουρισμό.

Στο πλαίσιο αυτό, η πολιτιστική κληρονομιά θέτει δύο αιτήματα, διαφορετικά αλλά αλληλοϋποστηριζόμενα: Περαιτέρω προστασία και ανάδειξη από στενά πολιτιστική άποψη και αξιοποίηση του πολύ μεγάλου δυναμικού της ως τουριστικού πόρου.

1.3.10: Τουρισμός

Για την Περιφέρεια Θεσσαλίας ο τουρισμός αποτελεί σημαντική οικονομική δραστηριότητα με πολλές όμως αναξιοποίητες δυνατότητες. Παρά την ύπαρξη σημαντικών τουριστικών πόρων και παρά τις καταβληθείσες προσπάθειες, η ανάπτυξη του τουρισμού στην Περιφέρεια παραμένει σχετικά περιορισμένη και άνισα κατανομημένη. Συνεπώς, υπάρχει στον τομέα αυτόν ένα ιδιαίτερα μεγάλο «αναπτυξιακό κενό», το οποίο καλείται να αντιμετωπίσει πιο αποτελεσματικά η νέα περιφερειακή πολιτική.

Σημαντικό **στρατηγικό στόχο** για τη Θεσσαλία αποτελεί η **βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη**, δηλαδή μία ανάπτυξη που θα στηρίζεται στο τρίπτυχο: μεγαλύτερη συνεισφορά του τουρισμού στην οικονομία της Θεσσαλίας, μεγαλύτερη συμμετοχή της θεσσαλικής κοινωνίας στα οφέλη της

τουριστικής ανάπτυξης, διαφύλαξη του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος το οποίο αποτελεί εισροή στην τουριστική προσφορά και δέχεται την εκροή της τουριστικής ζήτησης.

Η βελτίωση της σύνθεσης της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών όλων των κλάδων των τουριστικών επιχειρήσεων, σε συνδυασμό με την προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού θα συμβάλει στην επέκταση της τουριστικής περιόδου και συνεπώς στην αναβάθμιση του τουριστικού προφίλ της οικονομίας. Οι ειδικές προτεραιότητες για τη νέα περίοδο συνοψίζονται στη δημιουργία ή/ και αναβάθμιση καθώς και προβολή του τουριστικού προϊόντος, παράλληλα με την δημιουργία περιφερειακής ταυτότητας, στη διαφοροποίηση και θεματική εξειδίκευση του τουριστικού προϊόντος, στη προσέλκυση επενδύσεων και στην τόνωση της επιχειρηματικότητας, στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου και στην επαύξηση των μεριδίων, στη βελτίωση της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών, στη μεγαλύτερη εισροή στον τουρισμό της πλούσιας πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς, αλλά και στην καλύτερη ένταξη της τοπικής παραγωγής και απασχόλησης στο τουριστικό κύκλωμα.

Οι προτεραιότητες της Εθνικής πολιτικής για την τουριστική ανάπτυξη εξειδικεύονται ως εξής:

1. Ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος με το συγκριτικό πλεονέκτημα του πολιτιστικού και περιβαλλοντικού αποθέματος που διαθέτει η χώρα, καθώς και ενέργειες βελτίωσης του φυσικού περιβάλλοντος ως τουριστικού πόρου, σε συνέργια με δράσεις που περιλαμβάνονται σε άλλα Επιχειρησιακά Προγράμματα.
2. Άμβλυνση της εποχικότητας της τουριστικής δραστηριότητας μέσω των δράσεων διαφοροποίησης του τουριστικού προϊόντος της χώρας, και της αξιοποίησης της περιβαλλοντικής και φυσικής κληρονομιάς.

Οι βασικοί τομείς οικονομικής δραστηριότητας, στους οποίους η χώρα έχει να παρουσιάσει σοβαρά συγκριτικά πλεονεκτήματα και από τους οποίους αντλεί οικονομικές υπεραξίες, είναι ο Τουρισμός και ο Πολιτισμός. Η πολιτική για το περιβάλλον αποτελεί το κλειδί για την ορθολογική και μακροπρόθεσμα βιώσιμη (διατηρήσιμη) ανάπτυξή τους. Η οικονομική απόδοση των δραστηριοτήτων των τομέων αυτών και η ελκυστικότητά τους για επενδύσεις (άμεσες ξένες ή εγχώριας κεφαλαιακής προέλευσης) επηρεάζεται καθοριστικά από την ποιότητα του φυσικού και του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος της χώρας και ταυτόχρονα την επηρεάζει. Η αλληλεπίδραση αυτή βαίνει διαρκώς αυξανόμενη, όσο η συνεισφορά του Πρωτογενούς (Γεωργικού) και του δευτερογενούς (Βιομηχανικού) τομέα της Οικονομίας στη διαμόρφωση του ΑΕΠ της χώρας φθίνουν, όπως σαφώς συμβαίνει την τελευταία εικοσαετία.

Οι όροι και το πλαίσιο (θεσμικό, διοικητικό, κοινωνικό κλπ) στο οποίο αλληλεπιδρούν, ιδιαίτερα η τουριστική ανάπτυξη της χώρας με την ποιότητα του περιβάλλοντος, καθορίζουν και το σημείο ισορροπίας μεταξύ της απευκταίας ανάλωσης των πόρων και της επιθυμητής αειφορικής τους διαχείρισης, με βάση τη φέρουσα ικανότητα των οικοσυστημάτων.

1.3.11: Χωρική διάρθρωση της Χωρικής Ενότητας ΘΣΗ, και των επιμέρους Περιφερειών.

Στη Θεσσαλία, η ύπαρξη σημαντικών αστικών συγκεντρώσεων (Λάρισα και Βόλος) είναι ένα ισχυρό συγκριτικό πλεονέκτημα. Σημαντικό στοιχείο, επίσης, του περιφερειακού αστικού συστήματος της περιφέρειας αποτελεί η κεντροβαρής και ισόρροπη θέση των πόλεων και των αστικών κέντρων τόσο σε επίπεδο περιφέρειας (στις δύο προηγούμενες προστίθενται η Καρδίτσα και τα Τρίκαλα, καθώς και ορισμένα κέντρα 3ου επιπέδου), όσο και ως προς τη δυνατότητα πρόσβασης στα μεγάλα δίκτυα μεταφορών. Κύριες προοπτικές είναι η δικτύωση και συνεργασία των αστικών κέντρων (με τη μορφή πχ. των διπόλων), η περαιτέρω ενίσχυση της

ανταγωνιστικότητάς τους, η κίνηση προς την κατεύθυνση της βιώσιμης ανάπτυξης, και η ενίσχυση της εταιρικής σχέσης πόλης-υπαίθρου.

1.3.12: Ενδοπεριφερειακές ανισότητες: Διαχρονική εξέλιξη, εκτίμηση τάσεων.

Η Θεσσαλία είναι μια Περιφέρεια που διακρίνεται από διαφορές στους δείκτες ευημερίας, παραγωγικής διάρθρωσης και ανάπτυξης μεταξύ του ανατολικού της τμήματος που περιλαμβάνει τους Νομούς Λαρίσης και Μαγνησίας και του δυτικού της τμήματος που περιλαμβάνει τους νομούς Καρδίτσας και Τρικάλων. Οι διαφορές αυτές είναι εμφανείς τόσο στους δημογραφικούς δείκτες, όπου ο ρυθμός αύξησης του ανατολικού τμήματος είναι υπερδιπλάσιος του δυτικού, όσο και από τους διαρθρωτικούς δείκτες.

Για τους λόγους αυτούς βασική επιδίωξη και απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου αποτελεί:

1. Η άμβλυνση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων.
2. Η αναγνώριση της ιδιαίτερης αναπτυξιακής υστέρησης του Δυτικού τμήματος της Θεσσαλίας (Νομοί Καρδίτσας και Τρικάλων), αλλά και ορισμένων περιοχών της υπόλοιπης Θεσσαλίας, και η αναγνώριση της ανάγκης επιτάχυνσης της ανάπτυξης στις περιοχές αυτές.
3. Η αναγνώριση του ιδιαίτερου προβλήματος που αντιμετωπίζουν οι περιοχές με υψηλή ανεργία και η ανάγκη προώθησης ειδικών αναπτυξιακών δράσεων στις περιοχές αυτές.

Ο πιο ανεπτυγμένος νομός είναι η Μαγνησία. Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ του Ν. Μαγνησίας υπερβαίνει το μέσο κατά κεφαλήν ΑΕΠ της χώρας, παρά τη μείωση που παρουσίασε τα τελευταία χρόνια. Μείωση στο κατά κεφαλήν ΑΕΠ έχουν παρουσιάσει και οι υπόλοιποι νομοί, πλην του νομού Καρδίτσας που διατηρεί μια σχετική σταθερότητα. Αυτό σημαίνει ότι έχει επιδεινωθεί η θέση της Περιφέρειας στη χώρα, όσον αφορά το κατά κεφαλήν ΑΕΠ.

Πέρα από τις ενδοπεριφερειακές ανισότητες υφίστανται και έντονες ενδονομαρχιακές ανισότητες, κυρίως λόγω της ύπαρξης σημαντικού ποσοστού ορεινών και μειονεκτικών περιοχών.

1.4: Η αναπτυξιακή στρατηγική της Περιφέρειας Θεσσαλίας

1.4.1: Ο βασικός στρατηγικός στόχος

Ο βασικός στρατηγικός στόχος (όραμα) της Περιφέρειας Θεσσαλίας για την περίοδο 2014-2020 είναι η επιτάχυνση της πραγματικής σύγκλισης, της χώρο-οικονομικής και κοινωνικής συνοχής και της αειφορίας μέσω της ανάδειξης της σε δυναμικό Περιφερειακό Πόλο της Ελλάδος, με διακριτή ποιοτική και τεχνολογικά καινοτόμο μεταποιητική, αγροδιατροφική, οικοτουριστική και πολιτιστική ταυτότητα στην Ευρώπη, αλλά και διεθνώς.

Συνεπώς, η Περιφέρεια θα εστιάσει στη διαμόρφωση καινοτομικού περιβάλλοντος σε όλους τους τομείς της παραγωγής, ώστε να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα, η εξωστρέφεια και η επιχειρηματικότητα. Για το σκοπό αυτό θα αξιοποιηθούν οι τεχνολογικές και ερευνητικές δομές που διαθέτει και θα συνδεθούν πιο αποτελεσματικά με την παραγωγή. Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών θα επιδιωχθεί μεταξύ άλλων μέσω της αναβάθμισης της ποιότητας τους καθώς και της εφαρμογής συστημάτων πιστοποίησης.

Ειδική έμφαση θα δοθεί και στη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη της Περιφέρειας σε συνδυασμό με την προστασία του δομημένου και του πλούσιου φυσικού περιβάλλοντος και των υδάτινων πόρων της περιοχής.

Ο κεντρικός αναπτυξιακός στόχος (όραμα) της Περιφέρειας Θεσσαλίας είναι πολυδιάστατος, δεδομένου ότι συμπυκνώνει μια σειρά από ειδικούς στόχους, οι οποίοι είναι συμβατοί με τη φιλοσοφία της πολιτικής συνοχής της Ε.Ε, με τους στρατηγικούς στόχους της Λισσαβόνας και του Γκέτεμποργκ, καθώς και με τις βασικές εθνικές αναπτυξιακές επιλογές.

Ειδικότερα, η Περιφέρεια Θεσσαλίας επιθυμεί να ολοκληρώσει την αξιοποίηση της κεντροβαρούς της θέσης, μιας και βρίσκεται στο μέσον του βασικού αναπτυξιακού άξονα της χώρας, και να καταστεί ένας δυναμικός περιφερειακός αναπτυξιακός πόλος με διαπεριφερειακές και διεθνείς συνδέσεις και ελκυστικότητα στην προσέλκυση νέων δραστηριοτήτων.

1.4.2: Οι ειδικοί στόχοι

Οι ειδικοί στόχοι της Αναπτυξιακής Στρατηγικής της Περιφέρειας Θεσσαλίας είναι οι εξής:

1. Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των Θεσσαλικών τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών και ειδικότερα ποιοτικών προϊόντων πιστοποιημένης ποιότητας.
2. Ενίσχυση της εξωστρέφειας της Θεσσαλικής οικονομίας.
3. Ενίσχυση επιχειρηματικότητας, των νέων τεχνολογιών και της καινοτομίας.
4. Βελτίωση της προσπελασιμότητας μέσω της δημιουργίας ή και αναβάθμισης υποδομών και δικτύων τοπικού και υπερτοπικού χαρακτήρα.
5. Βιώσιμη πολιτιστική και τουριστική ανάπτυξη.
6. Προστασία, βελτίωση και βιώσιμη αξιοποίηση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων, σύνδεση μεταξύ περιβάλλοντος και οικονομίας, στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης.
7. Βελτίωση απασχόλησης και ποιότητας ζωής.
8. Ενίσχυση της ενδο-περιφερειακής χωρικής και οικονομικής συνοχής.
9. Προώθηση της διαπεριφερειακής και διεθνούς συνεργασίας.
10. Βελτίωση λειτουργίας δημόσιας διοίκησης στο πλαίσιο μιας νέας συνεργατικής διακυβέρνησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Ο Νομός Τρικάλων

2.1: Φυσιογνωμία του Νομού Τρικάλων

Ο Νομός Τρικάλων είναι τοποθετημένος στα ΒΔ της Περιφέρειας Θεσσαλίας και Συνορεύει Δυτικά με τους Νομούς Άρτας και Ιωαννίνων, Βόρεια με το Νομό Γρεβενών, Ανατολικά με το Νομό Λάρισας και Νότια με το Νομό Καρδίτσας. Ο Ν. Τρικάλων έχει έκταση 3.383 Km² και είναι ο δεύτερος σε έκταση, στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, μετά το Νομό Λάρισας, αποτελώντας το 24,1% της έκτασης της Θεσσαλίας και το 2,56% της χώρας.

Το έδαφος του Ν. Τρικάλων είναι στη μεγαλύτερη έκτασή του ορεινό, με όλα τα στοιχεία του ορεινού τοπίου, όπως απότομες κλίσεις, έντονη χιονοκάλυψη και αραιοκατοίκηση. Το υψόμετρο του συνόλου του Νομού ξεπερνά τα 200 m, σε ορισμένες μάλιστα περιοχές είναι μεγαλύτερο των 2.000 m (περιοχή της Πίνδου). Οι ορεινές και ημιορεινές εκτάσεις καταλαμβάνουν τα 8/10 του Νομού. Οι πεδινές εκτάσεις φτάνουν σε 555,7 Km², οι ημιορεινές σε 378 Km² και οι ορεινές σε 2.440 Km². Λόγω της γεωμορφολογίας του, ο Νομός καλύπτεται στο μεγαλύτερο ποσοστό του από δάση- ημιφυσικές εκτάσεις ή από βοσκότοπους (55%) και το 42% αποτελείται από γεωργικές περιοχές, ενώ το υπόλοιπο 3% είναι διάφορες άλλες μορφές (οικισμοί 1,14%, υδάτινες εκτάσεις 0,80%, λοιπές 1,06%). Οι βοσκότοποι καταλαμβάνουν ένα μεγάλο ποσοστό της συνολικής έκτασης του Νομού, οι οποίοι στην πλειοψηφία τους είναι ορεινοί (δασικοί).

Με την εφαρμογή από 1-1-2011 της Νέας αρχιτεκτονικής της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα “Καλλικράτης” (Ν. 3852 / 7-6-2010) στην Περιφερειακή Ενότητα (νομός) Τρικάλων δημιουργήθηκαν 4 δήμοι από τη συνένωση των 26 Ο.Τ.Α. που υπήρχαν από τη Πρόγραμμα “Ι. Καποδίστριας”. Έτσι, οι νέοι δήμοι που προέκυψαν είναι:

1. **Δήμος Τρικκαίων:** Με τη συνένωση οκτώ (8) πρώην καποδιστριακών δήμων και συγκεκριμένα των πρώην Δήμων *Τρικκαίων, Εστιαιώτιδας, Καλλιδένδρου, Κόζιακα, Μεγάλων Καλυβίων, Παληοκάστρου Παραληθαίων και Φαλώρειας.*
2. **Δήμος Καλαμπάκας:** Με τη συνένωση επτά (7) πρώην καποδιστριακών δήμων, και συγκεκριμένα των πρώην Δήμων *Καλαμπάκας, Βασιλικής, Καστανιάς, Κλεινοβού, Μαλακασίου, Τυμφαίων και Χασίων και της πρώην Διευρυμένης Κοινότητας Ασπροποτάμου.*
3. **Δήμος Πύλης:** Με τη συνένωση πέντε (5) πρώην καποδιστριακών δήμων και συγκεκριμένα των πρώην Δήμων *Πύλης, Αιθήκων, Γόμφων, Πιαλείων και Πινδέων, της πρώην Διευρυμένης Κοινότητας Νεράϊδας και της πρώην Κοινότητας Μυροφύλλου.*
4. **Δήμος Φαρκαδόνας:** Με τη συνένωση τριών (3) πρώην καποδιστριακών δήμων και συγκεκριμένα των πρώην Δήμων *Φαρκαδόνας, Πελλινέων και Οιχαλίας.*

2.2: Πληθυσμός – Δημογραφικά στοιχεία

Σύμφωνα με τα στοιχεία της τελευταίας απογραφής (2011) ο πληθυσμός του νομού Τρικάλων ανέρχεται σε 131.085 άτομα (μόνιμος πληθυσμός).

Ο νομός Τρικάλων συγκεντρώνει το 1,25% του συνολικού πληθυσμού της χώρας και το 18,3% του συνολικού πληθυσμού της Περιφέρειας Θεσσαλίας.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΣΥΕ διαπιστώνεται ότι μεταξύ των απογραφών 1991 και 2001 ο πληθυσμός του νομού μειώθηκε κατά 0,65%, έναντι αύξησης για το σύνολο της χώρας 6,86%.

Το ποσοστό φυσικής μείωσης του πληθυσμού, στο Ν. Τρικάλων, αυξάνεται συνεχώς.

Η τάση μείωσης του πληθυσμού, επιβεβαιώνεται και από την χαμηλότερη του μέσου όρου της χώρας αναλογία μαθητών Δημοτικού ανά 1.000 κατοίκους (57 έναντι 59).

Εκτός από τα προβλήματα της υπογεννητικότητας και την αστικοποίησης του πληθυσμού ο Ν. Τρικάλων αντιμετωπίζει και το πρόβλημα της αραιοκατοίκησης.

Έχει τη μικρότερη πυκνότητα πληθυσμού (κάτοικοι ανά Km²) σε σχέση με τους υπόλοιπους Νομούς της Περιφέρειας. Βέβαια ο Ν. Τρικάλων είναι ορεινός και είναι φυσικό να αντιμετωπίζει το πρόβλημα αυτό.

Η πληθυσμιακή πυκνότητα του νομού την τελευταία εικοσαετία ακολουθεί καθοδική πορεία. Το 1991 ήταν 41,05 άτομα ανά τ. χλμ, το 2001 ήταν 40,79 άτομα ανά τ. χλμ. και το 2011 ήταν 38,82 άτομα ανά τ. χλμ παρόλο που η πυκνότητα του πληθυσμού αυξάνονταν σταθερά από 1991 – 1994.

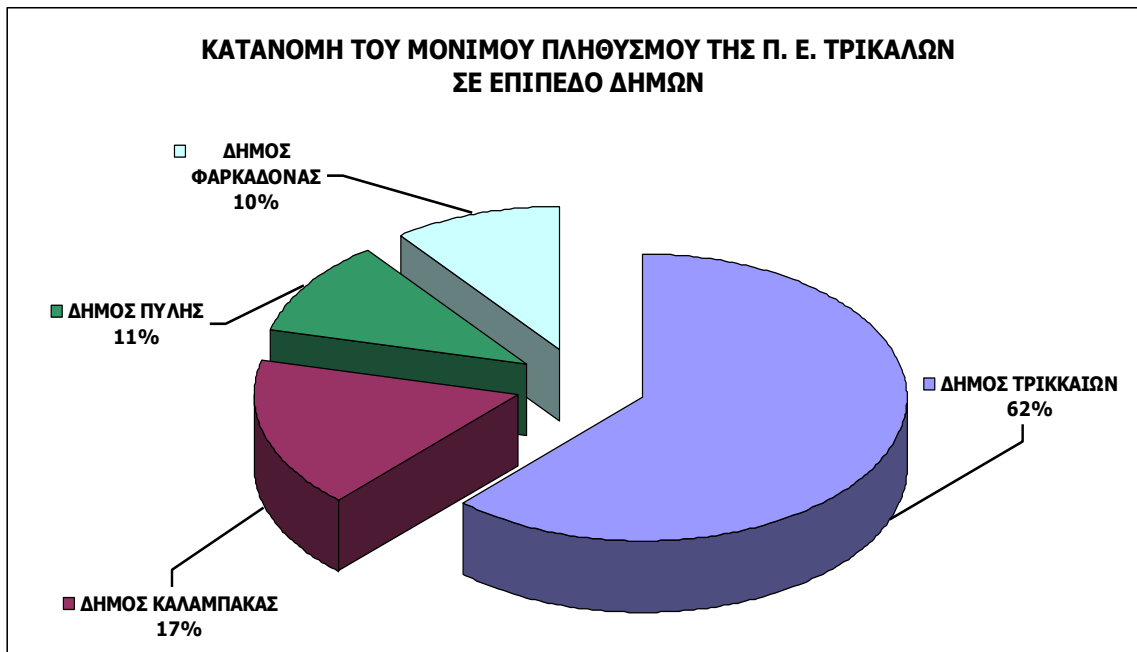
Το 51,86 % του συνολικού πληθυσμού ζει σε αγροτικές περιοχές, ενώ ο αστικός πληθυσμός αποτελεί το 48,14%.

Έντονο παρουσιάζεται το φαινόμενο της αστικοποίησης στο νομό και σε απόλυτα και σε σχετικά μεγέθη. Ο βαθμός αστικοποίησης στο νομό (ποσοστό αστικού πληθυσμού στο σύνολο του πληθυσμού) παρουσιάζει τα τελευταία χρόνια θετική αυξητική πορεία. Το ποσοστό του αστικού πληθυσμού στο νομό, την περίοδο 1981-1991 παρουσίασε μικρή αύξηση της τάξης του 1,62%, ενώ τη δεκαετία 1991-2001 σημείωσε μεγάλη αύξηση της τάξεως 12,87%.

Στον πίνακα που ακολουθεί, παρουσιάζονται στοιχεία του μόνιμου πληθυσμού, της έκτασης και της πληθυσμιακής πυκνότητας για τους τέσσερις Δήμους που απαρτίζουν την Περιφερειακή Ενότητα Τρικάλων συγκριτικά με τα αντίστοιχα στοιχεία που αφορούν στην Περιφερειακή Ενότητα Τρικάλων, βάσει της απογραφής της ΕΛ.ΣΤΑΤ. του έτους 2011.

ΧΩΡΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ % ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ Π.Ε. ΤΡΙΚΑΛΩΝ	ΈΚΤΑΣΗ (σε km²)	ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΗ ΠΥΚΝΟΤΗΤΑ
ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΚΚΑΙΩΝ	81.355	62	608,48	133,7
ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ	21.991	17	1.650,19	13,33
ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΗΣ	14.343	11	747,7	19,18
ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΚΑΔΟΝΑΣ	13.396	10	370,2	36,19
Π. Ε. ΤΡΙΚΑΛΩΝ	131.085	100	3.376,57	38,82

Πίνακας 5: Στοιχεία του μόνιμου πληθυσμού, της έκτασης και της πληθυσμιακής πυκνότητας Περιφερειακής Ενότητας Τρικάλων.

Εικόνα 3: Διαγραμματική απεικόνιση κατανομής μόνιμου πληθυσμού Π.Ε. Τρικάλων.

2.3: Οικονομική Δραστηριότητα

Δείκτες ευημερίας	Έτος	Νομός Τρικάλων	Μέσος όρος χώρας	Κατάταξη σε σχέση με τους 52 νομούς
ΑΕΠ κατά κεφαλή	2004	12,3 χιλ. ευρώ	19,3	39
Κατά κεφαλή αποταμιευτικές καταθέσεις	2005	7,8 χιλ. ευρώ	12,2	33
Δηλ. εισόδημα ανά φορολογούμενο	2005	10,6 χιλ. ευρώ	13,7	36
Φόρος εισοδ. ανά φορολογούμενο	2005	0,59 χιλ. ευρώ	1,22	40
Φυσική αύξηση πληθυσμού/ 1000 κατοίκους	2005	-2,7	0,2	36
Μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης/ 1000 κατοίκους	2005	66	63	16
Μαθητές δημοτικού/ 1000 κατοίκους	2005	60	58	24

Πίνακας 6: Δείκτες ευημερίας Π. Ε. Τρικάλων.

Μέγεθος	Έτος	Ποσοστό Συμμετοχής	Κατάταξη σε σχέση με τις 13 περιφέρειες
ΑΕΠ	2004	0,8%	27
Φορολογούμενοι	2005	1,2%	23
Δηλωθέν στην εφορία εισόδημα	2005	0,9%	24
Φόρος εισοδήματος φ.π.	2005	0,6%	27
Αποταμιευτικές καταθέσεις	2005	0,8%	24

Πίνακας 7: Συμμετοχή Π.Ε. Τρικάλων στα συνολικά μεγέθη της χώρας.

Πηγή: economics: Οι Νομοί της Ελλάδας

Ο Ν. Τρικάλων καλύπτει, σύμφωνα με στοιχεία 2004, το 36,27% του μέσου κατά κεφαλήν ΑΕΠ της χώρας, κατατάσσοντας στην 39^η θέση σε σχέση με τους 52 Νομούς της χώρας.

Ο Ν. Τρικάλων εξακολουθεί να εμφανίζει το μικρότερο κατά κεφαλήν ακαθάριστο εγχώριο προϊόν σε σχέση με τους υπόλοιπους Νομούς της Περιφέρειας.

2.3.1: Πρωτογενής Τομέας

Ο Ν. Τρικάλων παράγει το 2,1% του συνολικού γεωργικού προϊόντος της χώρας. Το 16,1% του συνολικού παραγόμενου προϊόντος του Νομού προέρχεται από την Πρωτογενή Παραγωγή. Το γεωργικό προϊόν ακολουθεί πτωτική πορεία τόσο σε σχέση με τη συμμετοχή του στο συνολικό προϊόν της χώρας όσο και του Νομού. Επίσης, το σύνολο των καλλιεργούμενων εκτάσεων στο Νομό μειώνεται σταδιακά τα τελευταία χρόνια .

Ειδικότερα, οι αρδευθείσες εκτάσεις υφίστανται μείωση από το 1995 έως και το 2001, ενώ το 2002 αυξήθηκαν κατά 1% και αποτελούν το 65,81% του συνόλου των καλλιεργούμενων εκτάσεων του Νομού.

Στο Νομό καλλιεργείται περίπου το 20% της συνολικής του έκτασης, με σημαντική παραγωγή σε καλλιέργειες όπως βαμβάκι, καπνός, οπωροκηπευτικά, σιτάρι, καλαμπόκι κλπ. Η κύρια παραγωγή του Νομού είναι το βαμβάκι, όπως και της Περιφέρειας. Η δεύτερη σε σημασία καλλιέργεια στο Νομό είναι η καλλιέργεια καλαμποκιού, η οποία αντιστοιχεί στο 21,612% του συνόλου των καλλιεργούμενων εκτάσεων. Η τρίτη σε σημασία μορφή καλλιέργειας για το Νομό είναι η καλλιέργεια των σιτηρών (κυρίως η καλλιέργεια του σκληρού σιταριού). Η ετήσια παραγωγή σκληρού σιταριού για το έτος 2004, ανέρχονταν σε 27.329 τόνους, ποσότητα που αντιστοιχεί στο 3,011% της εθνικής ετήσιας παραγωγής και στο 9,663 της παραγωγής της Περιφέρειας Θεσσαλίας.

Η καλλιέργεια του καπνού είναι μια ακόμα σημαντική καλλιέργεια στο Νομό. Παρόλο που οι καλλιεργούμενες με καπνό εκτάσεις αντιστοιχούν στο 1,49% του συνόλου των καλλιεργούμενων εκτάσεων στο Νομό, η συνολική ετήσια παραγωγή σε καπνό είναι μεγάλη, ίση με 3.827 τόνους και αντιστοιχεί στο 23,104% της παραγωγής καπνού στην Περιφέρεια.

Η κτηνοτροφία βασίζεται κυρίως στα αιγοπρόβατα, ενώ υπάρχει και αξιόλογος αριθμός βοοειδών και χοίρων. Τα κύρια κτηνοτροφικά προϊόντα είναι το αιγοπρόβειο και αγελαδινό γάλα, το κρέας και άλλα ζωοκομικά προϊόντα. Η παραγωγή σε τυρί (μαλακό και σκληρό) είναι πολύ σημαντική και ανέρχεται σε 14,17 τόνους για το σκληρό τυρί και 22,577 τόνους για το μαλακό τυρί. Οι παραγωγές αυτές αντιστοιχούν περίπου στο 40,8% και 86,6% της ετήσιας παραγωγής της

Περιφέρειας. Η παραγωγή σε γάλα αντιστοιχεί στο 2,32% της συνολικής παραγωγής της χώρας, ενώ η παραγωγή σε κρέας και αυγά είναι πολύ μικρότερης σημασίας τόσο σε σχέση με την παραγωγή της χώρας μας όσο και της Περιφέρειας. Ο Ν. Τρικάλων παράγει το 15,93% της συνολικής παραγωγής τυριού στη χώρα μας για το έτος 2004 μειώνοντας την παραγωγή του κατά 0,62% από το έτος 2003 (16,55% της συνολικής παραγωγής της χώρας). Παρόλα αυτά παραμένει ο πρώτος Νομός σε παραγωγή τυριού σε επίπεδο χώρας.

Η δασική παραγωγή του Νομού αποτελείται από την βιομηχανική ξυλεία και τα καυσόξυλα. Η παραγωγή βιομηχανικής ξυλείας στο Νομό, η οποία προέρχεται από δημόσια δάση, αντιστοιχεί περίπου στο 44% του συνόλου της ετήσιας παραγωγής της Περιφέρειας Θεσσαλίας.

2.3.2: Δευτερογενής Τομέας

Ο μεταποιητικός τομέας του Ν. Τρικάλων έχει συμβάλει για το έτος 2004 στο 5,53% του παραγόμενου ΑΕΠ του Νομού. Στο Ν. Τρικάλων στη μεταποίηση αναλογεί το 6,2%, εκεί δε παράγεται 0,45% της συνολικής μεταποιητικής παραγωγής της χώρας το 2004.

Οι επενδύσεις των βιομηχανικών επιχειρήσεων του Νομού την περίοδο 1999-2000 υποχώρησαν, σύμφωνα με τα στοιχεία της Ετήσιας Βιομηχανικής Έρευνας της ΕΣΥΕ (ΠΑΕΠ, 2004). Ενώ το 1995 αριθμούσαν 430 επιχειρήσεις με συνολικό κύκλο εργασιών 43 δις δρχ, το 2000 ήταν 3.768 επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών 45,9 εκ ευρώ. Αντίθετα μείωση υπέστη ο αριθμός των μεταποιητικών επιχειρήσεων που απασχολούν πάνω από 10 άτομα, αυξάνοντας όμως τις πωλήσεις τους.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι ο μεγαλύτερος αριθμός των μεταποιητικών μονάδων σχετίζεται με τον Πρωτογενή Τομέα και συγκεντρώνεται στον κλάδο των τροφίμων, επίπλων, μεταλλικών προϊόντων και ξύλου. Στο Νομό λειτουργούν τυροκομεία, αλευροβιομηχανίες, μονάδες μίξης ζωοτροφών, εργοστάσια ξυλείας, πριστήρια, μικρές βιοτεχνίες κ.λπ., οι οποίες μαρτυρούν τον αγροτικό, κυρίως χαρακτήρα του μεταποιητικού τομέα.

2.3.3: Τριτογενής Τομέας

Ο Τριτογενής Τομέας συνίσταται κυρίως στο εμπόριο και στις υπηρεσίες. Ο κλάδος των υπηρεσιών σημειώνει συνεχή ανοδική πορεία την τελευταία δεκαετία, αποτελώντας σήμερα το 73,02% του ΑΕΠ του Νομού και το 0,94% της χώρας.

Σε σχέση με το 1990, η συμμετοχή του Τριτογενούς Τομέα στο ΑΕΠ του Νομού αυξήθηκε κατά 14,2%. Ο κλάδος του εμπορίου αναπτύσσεται με πολύ γρήγορους ρυθμούς, δεδομένου του διπλασιασμού του αριθμού των επιχειρήσεων αλλά και τριπλασιασμού του τζίρου από 33 δις δρχ. το 1993 σε 94,5 δις δρχ. το 2000. Οι λιανικές επιχειρήσεις κυριαρχούν στον κλάδο, ενώ οι χονδρικές επιχειρήσεις έχουν αυξήσει τον κύκλο των εργασιών τους από 37,2 δις δρχ. το 1993 σε 53,2 δις δρχ. το 2000 .

Σύμφωνα με έρευνα της ΠΑΕΠ, η οποία πραγματοποιήθηκε το 2003, στο Ν. Τρικάλων δραστηριοποιούνται 8.224 ιδιωτικές επιχειρήσεις. Οι εμπορικές επιχειρήσεις κυριαρχούν και ακολουθούν οι ξενοδοχειακές, οι μεταποιητικές, οι επιχειρήσεις διαχείρισης ακίνητης περιουσίας, οι κατασκευαστικές και οι γεωργικές επιχειρήσεις οι οποίες κατέχουν το ίδιο ποσοστό με τις επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών.

Ο κλάδος με το μεγαλύτερο αριθμό εργαζομένων είναι των ξενοδοχείων και των εστιατορίων, στον οποίο εργάζεται το 32% του συνόλου των εργαζομένων.

Στον κλάδο του εμπορίου απασχολείται το 27,2% των εργαζομένων του Νομού.

Οι υπόλοιποι κλάδοι, εκτός αυτού της μεταποίησης, έχουν μικρά (μονοψήφια) ποσοστά εργαζομένων.

Παρατηρώντας τη συμμετοχή των ανδρών και γυναικών στους διάφορους κλάδους μπορούμε να πούμε ότι οι γυναίκες συνολικά έχουν μικρότερα ποσοστά απασχόλησης σε σχέση με τους άνδρες.

Στον Τριτογενή Τομέα εντάσσεται και ο κλάδος του τουρισμού. Η δυναμικότητα του Ν. Τρικάλων αυξάνεται συνεχώς τα τελευταία χρόνια (με εξαίρεση το 1999 και την περίοδο 1983-1985), ακολουθώντας, στον τομέα αυτό, την πορεία της Περιφέρειας. Ο αριθμός των κλινών σε όλη την Περιφέρεια, την τελευταία δεκαετία, αυξήθηκε κατά 46,5%.

Ο Ν. Τρικάλων το 2004 διέθετε 70 ξενοδοχειακές μονάδες, οι οποίες προσέφεραν 4.273 κλίνες, μέγεθος που αντιπροσωπεύει το 13,8% περίπου του συνόλου των ξενοδοχειακών κλινών στην Περιφέρεια Θεσσαλίας. Το 2003 ο αριθμός των κλινών του Νομού αντιστοιχούσε στο 0,58% του συνόλου των κλινών της χώρας. Η υποδομή σε κλίνες κατατάσσει το Νομό στην προτελευταία θέση μεταξύ των υπολοίπων νομών της Περιφέρειας.

Η χωροταξική κατανομή των καταλυμάτων στο Νομό δεν είναι ομοιόμορφη. Η περιοχή της **Καλαμπάκας** εμφανίζει τη μεγαλύτερη συγκέντρωση καταλυμάτων, κυρίως λόγω της ιδιαίτερης ανάπτυξης θρησκευτικού τουρισμού στο συγκρότημα των **Μετεώρων**.

Υπάρχει πολύ μεγάλη δυναμική στη περαιτέρω ανάπτυξη του τομέα, μέσω της διαφοροποίησης, της ποιοτικής αναβάθμισης του προσφερόμενου προϊόντος, την ανάπτυξη των εναλλακτικών μορφών τουρισμού, με βάση και το Εθνικό Χωροταξικό Σχέδιο για τον Τουρισμό, στα πλαίσια της ήπιας τουριστικής ανάπτυξης και αειφορικής διαχείρισης του πλούσιου φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής.

2.3.4: Απασχόληση – Ανεργία

Η μη σύζευξη προσφοράς και ζήτησης εργασίας εκδηλώνεται μέσω της ανεργίας και ειδικότερα μέσω της μακροχρόνιας ανεργίας, όπως αυτή ορίζεται διεθνώς, δηλαδή από το ποσοστό των ατόμων που αναζητούν μια θέση εργασίας για ένα χρονικό διάστημα πάνω από ένα έτος.

Αν η μακροχρόνια ανεργία είναι η πιο χαρακτηριστική εκδήλωση του φαινομένου αυτού διότι δεν αναφέρεται σε περιστασιακό φαινόμενο, είναι φανερό όμως ότι, η μη σύζευξη έχει και άλλες διαστάσεις που συσχετίζονται άμεσα με τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά του οικονομικού ιστού και της αγοράς εργασίας.

Κατά την τελευταία δεκαετία (1991-2001), η ανεργία παρουσίασε σημαντική αύξηση στη Δυτική Θεσσαλία. Έτσι σε 10 χρόνια, το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε κατά 4 μονάδες (από 7,5 σε 11,6%) με αποτέλεσμα η ανεργία να είναι πιο έντονη σε σχέση τόσο με της περιφέρειας Θεσσαλίας (10,8%) όσο και με της χώρας (11,1%).

Όπως προκύπτει από τον ακόλουθο πίνακα, η ανεργία πλήττει όλο και περισσότερο τα άτομα ηλικίας άνω των 45 ετών με ιδιαίτερη αύξηση στο Νομό Τρικάλων.

Παράλληλα, το γεγονός ότι, το σχετικό βάρος των «νέων» ανέργων, δηλαδή των ατόμων που αναζητούν για πρώτη φορά εργασία, μειώθηκε, ειδικά στο Νομό Τρικάλων, αναδεικνύει έμμεσα τουλάχιστον, την σημαντική αύξηση της μακροχρόνιας ανεργίας.

	Δυτική Θεσσαλία		Νομός Καρδίτσας		Νομός Τρικάλων		
	1991	2001	1991	2001	1991	2001	2011
Ποσοστό ανεργίας	7,5	11,6	6,8	13,4	8,3	9,9	11,8
Ποσοστό «νέων» άνεργων στο σύνολο της ανεργίας	70,2	59,2	67,1	72,3	72,5	43,1	
Ποσοστό άνεργων < 34 ετών	57,0	42,3	59,7	46,7	54,9	37,0	50,2
Ποσοστό άνεργων άνω των 35 ετών	6,0	10,9	4,5	7,1	7,1	15,6	7,7

Πίνακας 8: Πίνακας εξέλιξης της ανεργίας στη Δυτική Θεσσαλία και στον Νομό Τρικάλων.

Πηγή: ΕΣΥΕ, Απογραφή πληθυσμού 1991, 2001 και 2011

Ο ενεργός πληθυσμός του νομού Τρικάλων το 2001 ανερχόταν σε 52,37 χιλιάδες άτομα, ενώ οι απασχολούμενοι ήταν 47,17 χιλιάδες.

Σχετικά με την σύνθεση της ανεργίας, καθώς και τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά αυτής, παραθέτουμε στοιχεία της Περιφέρειας Θεσσαλίας (πηγή ΟΑΕΔ, 2005).

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ (Π.Ε ΤΡΙΚΑΛΩΝ)		
ΜΗΝΕΣ	ΠΛΗΘΟΣ ΑΝΕΡΓΩΝ	
	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ
μέχρι 1 μήνας	174	197
>1-2 μήνες	220	324
>2-3 μήνες	171	396
>3-4 μήνες	128	183
>4-5 μήνες	102	178
>5-6 μήνες	122	147
>6-8 μήνες	345	357
>8-10 μήνες	176	285
>10-12 μήνες	154	315
>12-16 μήνες	156	431
>16-20 μήνες	102	299
>20-24 μήνες	125	965
>24 μήνες	1361	2327
ΣΥΝΟΛΟ ΝΟΜΟΥ	3.336	6.404
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ (ΑΝΔΡΕΣ+ΓΥΝΑΙΚΕΣ)		53.002
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ (ΑΝΔΡΕΣ+ΓΥΝΑΙΚΕΣ)		859.003

Πίνακας 9: Πίνακας διάρκειας ανεργίας στην Π.Ε. Τρικάλων.

Πηγή: ΟΑΕΔ/2015/ Ίδια επεξεργασία

Παρατηρούμε τα εξής:

- Οι άνεργες γυναίκες υπερτερούν σε σχέση με τους άνεργους άντρες, και αποτελούν σε ποσοστό το 67,31% επί του συνόλου των ανέργων του Νομού. Επίσης το ποσοστό τους παραμένει πάντα υψηλό σε σχέση με το αντίστοιχο των αντρών, τόσο σε επίπεδο Περιφέρειας, όσο και σε επίπεδο χώρας.
- Παρατηρούμε ότι οι περισσότερες άνεργες γυναίκες ξεπερνούν τους 24 μήνες ανεργίας (μακροχρόνια ανεργία).
- Σε επίπεδο Περιφέρειας Θεσσαλίας ο Ν. Τρικάλων καταλαμβάνει ένα ποσοστό της τάξης του 19,73 % επί του συνόλου των 4 Νομών (Λάρισας, Μαγνησία, Καρδίτσας και Τρικάλων). Σε επίπεδο χώρας ο Ν. Τρικάλων καταλαμβάνει ένα ποσοστό της τάξης του 1,60 %.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΑΝΕΡΓΩΝ (ΝΟΜΟΣ ΤΡΙΚΑΛΩΝ)	
ΕΠΙΠΕΔΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΠΛΗΘΟΣ ΑΝΕΡΓΩΝ
ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ	15
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	50
ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΑΕΙ	1901
ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΤΕΙ	2199
ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΙΕΚ	1810
ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΛΥΚΕΙΟΥ	3243
ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ 3-τάξιου ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ	1090
ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	1310
ΣΥΝΟΛΟ Π.Ε ΤΡΙΚΑΛΩΝ	11.618
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	53.022
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	859.003

Πίνακας 10: Εκπαιδευτικό επίπεδο ανέργων στην Π.Ε. Τρικάλων.

Πηγή: ΟΑΕΔ/2015/Ίδια επεξεργασία

2.3.5: Μορφωτικό Επίπεδο – Εκπαίδευση

Ο νομός το 2001 έχει χαμηλότερη του μέσου όρου χώρας αναλογία μαθητών δημοτικού ανά 1.000 κατοίκους (56 έναντι 59). Διαπιστώνεται μείωση των δημοτικών σχολείων με την μείωση των μαθητών και αύξηση στα αντίστοιχα για την ιδιωτική πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Αντίθετα αυξήθηκαν τα γυμνάσια και τα λύκεια και μειώθηκε ο αριθμός των μαθητών τους.

Το μεγαλύτερο ποσοστό των κατοίκων είναι απόφοιτοι του δημοτικού (36,52% του πληθυσμού), ενώ το 18,72% του πληθυσμού είναι απόφοιτοι μέσης εκπαίδευσης.

Καθώς αυξάνεται το επίπεδο μόρφωσης το ποσοστό συμμετοχής του πληθυσμού μειώνεται σημαντικά. Το μεγαλύτερο τμήμα του πληθυσμού στην καλύτερη περίπτωση έχει αποφοιτήσει από το γυμνάσιο.

Η αναλογία των αναλφάβητων κατοίκων είναι μεγαλύτερη από την αναλογία της χώρας (9,29% έναντι 6,76% της περιφέρειας και 3,77% της χώρας). Το χαμηλό επίπεδο μόρφωσης του Νομού αποτελεί τροχοπέδη στην ανάπτυξη του (ΠΑΕΠ, 2004).

Στον Νομό λειτουργούν τμήματα του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, καθώς και Ινστιτούτο του ΚΕ.ΤΕ.Α.Θ.

2.3.6: Υποδομές

• Μεταφορές – Τηλεπικοινωνίες-Ενέργεια

Το Ν. Τρικάλων διασχίζουν οι οδικοί άξονες Λάρισα – Τρικάλων - Καλαμπάκας – Ιωαννίνων, και Τρικάλων – Πύλης – Ελάτης – Άρτας, ο οδικός άξονας Αθήνα – Λαμία – Καρδίτσα - Τρίκαλα και το δίκτυο των επαρχιακών δρόμων.

Σημαντικό έργο πνοής του Νομού αποτελεί η κατασκευή του οδικού άξονα Ε65 η οποία αναμένεται να άρει σε εξαιρετικά μεγάλο βαθμό τα προβλήματα προσπελασιμότητας του Νομού.

Η σύνδεση του Νομού με την Εγνατία θα συμβάλλει στην άρση της απομόνωσης της Δυτικής Θεσσαλίας και θα την συνδέσει με τους βασικούς οικονομικούς άξονες της χώρας και τα Διευρωπαϊκά Δίκτυα, αναδεικνύοντας τον Νομό σε στρατηγικό «κόμβο δικτύων» και σε ένα σύγχρονο διαμετακομιστικό κέντρο.

Το σιδηροδρομικό δίκτυο της περιοχής, του οποίου το μήκος υπολογίζεται στα 40 Km, απαρτίζεται από τον άξονα της γραμμής Τρικάλων-Καλαμπάκας και αποτελεί μέρος της γραμμής Παλιοφάρσαλα – Καλαμπάκα. Πρόσφατα το τμήμα Καλαμπάκας – Παλιοφάρσαλα εκσυγχρονίστηκε.

Σημαντικές οδικές παρεμβάσεις γίνονται για την σύνδεση με την πρωτεύουσα της Περιφέρειας Θεσσαλίας τη Λάρισα, με τις πρωτεύουσες των όμορων νομών (Τρίκαλα – Καρδίτσα – Βόλο), αλλά και με το δυναμικό αστικό κέντρο γ' επιπέδου (Καλαμπάκα). Επίσης ολοκληρώνονται οι παρακάμψεις των παραπάνω πόλεων.

Ενδεικτικές μεγάλες δράσεις είναι :

- Ε.Ο. ΛΑΡΙΣΗΣ- ΤΡΙΚΑΛΩΝ
- Ε.Ο. ΤΡΙΚΑΛΩΝ- ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ

Πιο συγκεκριμένα, σε σχέση με τις **μεταφορές** που αφορούν την ευρύτερη περιοχή του Νομού Τρικάλων, όπως αναφέρεται ενδεικτικά στο Γ.Π.Χ.Σ.Α.Α, δίδονται οι **ακόλουθες στρατηγικές κατευθύνσεις**:

- Ολοκλήρωση και συνεχής αναβάθμιση των υποδομών και υπηρεσιών των δύο οδικών διευρωπαϊκών οδικών αξόνων του ΠΑΘΕ και της Εγνατίας οδού.
- Ολοκλήρωση και αναβάθμιση των υποδομών και υπηρεσιών των σημαντικών για την πυκνωση του βασικού οδικού συστήματος της χώρας (έργα που συμβάλλουν στην άρση των ασυνεχειών του οδικού δικτύου), του Αυτοκινητόδρομου Κεντρικής Ελλάδας – Ε65 (Λαμία – Εγνατία Οδό), Λάρισα- Φάρσαλα – σύνδεση με Ε65.
- Τρίκαλα – Άρτα (βελτίωση υφιστάμενου δικτύου).

Η ολοκλήρωση των μεγάλων τοπικών, υπερτοπικών και εθνικών υποδομών στον τομέα των μεταφορών που συντελούνται αυτή τη στιγμή στο Νομό, και την ευρύτερη περιοχή, σε συνδυασμό και με την διεκδικούμενη από την Δυτική Θεσσαλία συμμετοχή στην διοργάνωση των Μεσογειακών Αγώνων του 2013, οι οποίοι θα διεξαχθούν στη Λάρισα και το Βόλο, και η επιτυχής έκβαση αυτών των διεκδικήσεων, θα αποτελέσει μια τεράστια ευκαιρία διάχυσης των τεράστιων ωφελειών από την διοργάνωση τέτοιων διεθνούς εμβέλειας γεγονότων, σε ολόκληρο τον Νομό, ως δυνητικό τόπο διεξαγωγής κάποιων αθλημάτων (π.χ. κάποια αθλήματα, προκριματικοί), και δέκτη ωφελειών τόσο σε επίπεδο αθλητικών υποδομών, τεράστιας τουριστικής προβολής, αύξησης επισκεψιμότητας και ενίσχυσης του τουριστικού προϊόντος.

Επίσης, η αξιοποίηση του Θεσμού των Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ), ο οποίος αποτέλεσε μια μεταρρύθμιση του υφιστάμενου πλαισίου για την δημιουργία υποδομών και την παροχή υπηρεσιών από την πλευρά του Δημοσίου, αποτελεί μια θαυμάσια ευκαιρία για αξιοποίηση.

- **Σιδηροδρομικό δίκτυο & υπηρεσίες**

Προβλέπεται η επέκταση του δικτύου προς Καλαμπάκα - Δυτική Μακεδονία (Σιάτιστα-Κοζάνη και Σιάτιστα- Καστοριά) και από Καλαμπάκα προς Ιωάννινα και Ηγουμενίτσα, καθώς και αναβάθμιση του άξονα Βελεστίνο-Παλαιοφάρσαλα.

Ο λιμένας της Ηγουμενίτσας, μπορεί να αναβαθμισθεί, από λιμένα εξυπηρέτησης οχηματαγωγών-επιβατικών πλοίων, σε σύνθετο λιμένα εξυπηρέτησης και μοναδοποιημένων εμπορευμάτων (εμπορευματοκιβώτια), ιδίως εν όψει και της διερευνώμενης λειτουργικής σιδηροδρομικής σύνδεσής του με άλλες περιοχές της ηπειρωτικής χώρας (Ηγουμενίτσα-Ιωάννινα-Καλαμπάκα και Καλαμπάκα – Κοζάνη και από εκεί με το εθνικό σιδηροδρομικό δίκτυο).

Στον τομέα των τηλεπικοινωνιών Ο Ν. Τρικάλων βρίσκεται στη δεύτερη θέση μετά το Νομό Μαγνησίας με αναλογία τηλεφώνων/100 κατοίκους ίσο με 48,89.

- **Ενέργεια**

Επικείται η ολοκλήρωση, σύμφωνα με τον υφιστάμενο σχεδιασμό, του δικτύου φυσικού αερίου και προσθήκη νέων υποδομών: **Καρδίτσα – Τρίκαλα**.

Πέραν του φυσικού αερίου, θαυμάσιες είναι οι προοπτικές ανάπτυξης των Εναλλακτικών μορφών ενέργειας για την περιοχή, καθώς η μορφολογία του εδάφους, και ο πλούσιος υδάτινος όγκος, αποτελούν σημαντικό δυναμικό ενεργειακό δυναμικό για την εκμετάλλευση όλων των μορφών ΑΠΕ (υδροηλεκτρικά φράγματα, φωτοβολταϊκά πάρκα, αιολικά πάρκα, εναλλακτικές καλλιέργειες).

Ήδη στον Νομό Τρικάλων λειτουργούν 3 φωτοβολταϊκά πάρκα (Δήμος Βασιλικής, Δήμος Φαλώρειας), ενώ εξετάζονται και οι προοπτικές δημιουργίας και άλλων.

Υπό διερεύνηση βρίσκεται και η δημιουργία αιολικού πάρκου, καθώς και περισσότερων υδροηλεκτρικών φραγμάτων.

- **ΒΙΠΕ ΤΡΙΚΑΛΩΝ**

Επικείται η δημιουργία οργανωμένου υποδοχέα των νέων μονάδων της περιοχής (ή μετεγκατάσταση υφιστάμενων μονάδων) στην ΒΙΠΕ Φαρκαδώνας, σε συνδυασμό με τον επιδιωκόμενο περιορισμό της εκτός σχεδίου δόμησης (Γενικό Χωραταξικό Σχέδιο για την Βιομηχανία).

- **Υγεία – Πρόνοια**

Ο Νομός κυρίως εξυπηρετείται από το Γενικό Νοσοκομείο των Τρικάλων , ενώ τα δύσκολα περιστατικά εξυπηρετούνται από το Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Λάρισας. Στο Νομό υπάρχουν 9 θεραπευτήρια.

2.3.7: Περιβάλλον

- **Διαχείριση στερεών αποβλήτων**

Όπως σε όλες τις περιφέρειες της ΧΕ ΘΣΗ, έτσι και στον Νομό Τρικάλων, τα υπάρχοντα ή σε εξέλιξη έργα διαχείρισης απορριμμάτων καθώς και ο σχεδιασμός περιορίζονται κυρίως στη διάθεση

μέσω υγειονομικής ταφής. Η ολοκληρωμένη προσέγγιση απορριμμάτων όπως προσδιορίζεται σε ευρωπαϊκό επίπεδο βάση των στόχων του **6ου προγράμματος δράσης για το περιβάλλον**, όπου τίθενται σε πρώτη προτεραιότητα ενέργειες περιορισμού και πρόληψης, σε δεύτερη η ανάκτηση και ανακύκλωση και ως τελική λύση η ασφαλή διάθεση, παρουσιάζει μεγάλα κενά. Επιπλέον, υστέρηση υπάρχει όσον αφορά τη διαχείριση των βιομηχανικών και επικινδύνων στερεών και υγρών αποβλήτων, καθώς και για τα γεωργικά και κτηνοτροφικά απόβλητα (πχ. Ενεργειακή αξιοποίηση). Σημαντικό περιβαλλοντικό πρόβλημα αποτελούν οι ενεργοί και ανενεργοί ΧΑΔΑ. Η παύση λειτουργίας των χώρων αυτών αποτελεί μια ενέργεια που ωστόσο συνδέεται εν μέρει με την υλοποίηση των απαραίτητων έργων περιβαλλοντικά ορθής διαχείρισης.

Η λειτουργία του ΧΥΤΑ στην Παλαιοσαμαρίνα αποτελεί το πρώτο μεγάλο βήμα προς την ορθολογική διαχείριση των απορριμμάτων του Νομού, και την αποκατάσταση των ΧΑΔΑ, που υπάρχουν διάσπαρτοι παντού.

B ' ΜΕΡΟΣ

1: ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ

Στο στάδιο αυτό περιγράφεται η αξιολόγηση της γενικής μακροσκοπικής εικόνας της περιοχής του Δήμου , και η ανάλυση των ενδογενών χαρακτηριστικών της, στις βασικές ακόλουθες κατηγορίες:

1. Βασικά χαρακτηριστικά και η γενική εικόνα της περιοχής του Δήμου
2. Περιβάλλον και ποιότητα ζωής
3. Κοινωνική πολιτική,Υγεία, παιδεία, πολιτισμός και αθλητισμός
4. Τοπική οικονομία και απασχόληση
5. Το οργανόγραμμα, το εσωτερικό περιβάλλον του Δήμου και οι οριζόντιες υπηρεσίες

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Βασικά χαρακτηριστικά και η γενική εικόνα της περιοχής του Δήμου Καλαμπάκας

1.1: Γεωγραφική τοποθέτηση – οριοθέτηση – ιστορικά στοιχεία

Ο νέος δήμος που δημιουργείται προέρχεται από την συνένωση των καποδιστριακών δήμων Καλαμπάκας, Βασιλικής, Τυμφαίων, Χασίων, Καστανιάς, Μαλακασίου, Κλεινοβού και τη Δ.Κ. Ασπροποτάμου, ονομάζεται δήμος Καλαμπάκας, έχει έδρα το Τ.Δ. Καλαμπάκας και περιλαμβάνει 51 Τοπικά Διαμερίσματα.

Ο δήμος Καλαμπάκας καταλαμβάνει μια «γεωγραφική ζώνη» στο βόρειο μέρος του ν. Τρικάλων, που ξεκινά από τον ορεινό όγκο της περιοχής των δήμων Μαλακασίου και Χασίων συνορεύοντας με το ν. Γρεβενών, βόρειοανατολικά με το ν. Ιωαννίνων δυτικά με το ορεινό τμήμα του ν. Λάρισας και καταλήγει νότια στο πεδινό τμήμα του ν. Τρικάλων.

Είναι πολύ πιθανόν η αρχαία πόλη Ιθώμη η κλωμακόεσσα, την οποία αναφέρει ο Όμηρος και ο Στράβων, να βρισκόταν όπου σήμερα η Καλαμπάκα. Αυτή η άποψη ενισχύεται από την μοναδικότητα της θέσης της, αφού το επίθετο κλωμακόεις-εσσα-εν (από το κλώμαξ = σωρός λίθων) αναφέρεται από τον Όμηρο (Β 729) μόνο μια φορά [το θηλ. κλωμακόεσσα (= πετρώδης, βραχώδης)], για να χαρακτηριστεί η Ιθώμη. Στα ελληνιστικά και ρωμαϊκά χρόνια η πόλη ονομαζόταν Αιγίνιον. Αυτό μαρτυρείται και από επιγραφή, η οποία είναι εντοιχισμένη στην ανατολική πλευρά της βυζαντινής εκκλησίας του Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου: «ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ ΚΑΙΣΑΡΑΣ ΛΟΥΚΙΟΝ ΣΕΠΤΙΜΙΟΝ ΣΕΒΗΡΟΝ ΠΕΡΤΙΝΑΚΑ ΚΑΙ ΜΑΡΚΟΝ ΑΥΡΗΛΙΟΝ ΑΝΤΩΝΕΙΟΝ [= ΚΑΡΑΚΑΛΛΑΝ], ΠΑΡΘΙΚΟΥΣ, ΑΡΑΒΙΚΟΥΣ, ΑΔΙΑΒΗΝΙΚΟΥΣ, ΜΕΓΙΣΤΟΥΣ, ΣΕΒΑΣΤΟΥΣ Η ΠΟΛΙΣ ΑΙΓΙΝΕΩΝ». Ακόμα ο Στράβων (2, 2, 9) αναφέρει ότι το «Αιγίνιον δε όμορον Αιθικία και Τρίκκη» ήταν πρωτεύουσα των Τυμφαίων. Το 197 π.Χ. ο Ρωμαίος στρατηγός Τίτος Φλαμίνιος βάδισε εναντίον του Αιγίνιου, αλλά επειδή το θεώρησε δυσάλωτο, το άφησε και προχώρησε στον

θεσσαλικό κάμπο. Το 192-186 π.Χ. το Αιγίνιο πέρασε στην κυριαρχία του Αντιόχου Γ΄ της Συρίας, αλλά μεταξύ 186-184 π.Χ. περιήλθε και πάλι στην κυριαρχία του Φιλίππου Ε΄ της Μακεδονίας, ο οποίος είχε συμμαχήσει με τους Ρωμαίους. Το 146 π.Χ. κυριεύτηκε οριστικά από τους Ρωμαίους και λεηλατήθηκε αγρίως από τον στρατό του Λευκίου Αιμιλίου Παύλου, επειδή είχε αρνηθεί να υποταχθεί οικειοθελώς. Εδώ ο Ιούλιος Καίσαρ το 48 π.Χ. συνάντησε τον Γναίο Δομίτιο, πριν προχωρήσει προς τα Φάρσαλα για να αντιμετωπίσει τον Πομπήιο. Από τα βυζαντινά χρόνια, πριν από τον 9ο αιώνα, η πόλη ονομαζόταν Σταγοί, ονομασία που διατηρείται και σήμερα ως μητροπολιτικός τίτλος (Μητρόπολις Σταγών και Μετεώρων). Το 1163 γίνεται μεία του κάστρου των Σταγών.

Η λέξη Σταγοί, κατά τον Πουκεβίλ, είναι παραφθορά της φράσης στους αγίους>στ΄ αγιούς>Σταγούς. Κατά τον Βογιατζίδη προέρχεται από τη λέξη σιταγωγός>σταγός (= θημωνιά σταριού ή μέρος του αλωνιού που τοποθετείται η θημωνιά), ενώ σύμφωνα με την άποψη του αρχαιολόγου Νικ. Γιαννόπουλου προέρχεται από τη σλαβική λέξη στάγια (= θάλαμοι ή κοιλώματα βράχων). Κατά τον Δημ. Σοφιανό, καμιά από τις προταθείσες ερμηνείες δεν κρίνεται ικανοποιητική και πειστική. Το νεότερο όνομα Καλαμπάκα εμφανίζεται ήδη από τους τελευταίους βυζαντινούς χρόνους. Σε επίσημο τουρκικό έγγραφο του 1454/55 αναφέρεται παράλληλα ως Σταγοί (Istagos) και Καλαμπάκα (Qualabaqaya), ονομασία που στα τουρκικά σημαίνει «ο βράχος με τις κουκούλες των μοναχών». Ως Σταγοί, τη Βυζαντινή εποχή, έγινε έδρα επισκοπής (αναφέρεται από το 901/7), η οποία με κάποια διαλείμματα διατηρήθηκε ως το 1899, οπότε συγχωνεύτηκε με την Επισκοπή Τρίκκης και αποτέλεσαν τη Μητρόπολη Τρίκκης και Σταγών με έδρα τα Τρίκαλα. Επανιδρύθηκε τα τελευταία χρόνια ως Μητρόπολις Σταγών και Μετεώρων. Το 1204 οι Σταγοί περιήλθαν στο Δεσποτάτο της Ηπείρου, ενώ στο τέλος του 13ου αι. πέρασαν στην κυριαρχία των δουκών των Νέων Πατρών (Υπάτης). Το 1334 καταλήφθηκαν από τον δεσπότη της Ηπείρου Ιωάννη Β΄ και λίγο αργότερα περιήλθαν στην αυτοκρατορία της Κωνσταντινουπόλεως. Το 1348 κυριεύτηκαν από τους Σέρβους του Στεφάνου Δουσάν και έφτασαν σε ακμή επί της βασιλείας του αδελφού του Συμεών Ούρεση Παλαιολόγου. Όταν η Θεσσαλία κατελήφθη από τους Τούρκους, η Καλαμπάκα υπήχθη διοικητικώς στον πασά της Λάρισας και ήταν έδρα Μουδίρη (= δημάρχου) και Καδή(= ιεροδικαστή). Αργότερα υπήχθη στο σαντζάκι(= γενική διοίκηση) των Τρικάλων και έγινε έδρα Καϊμακάμη (= επάρχου). Ο Σουηδός περιηγητής Ι. Μπιέρνστωλ (1779) γράφει ότι στους Σταγούς υπήρχαν 10 χριστιανικές εκκλησίες και κανένα τζαμί, και ακόμα ότι έξω από τη μητρόπολη υπήρχαν διάφορες αρχαίες και νεότερες επιγραφές. Κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας υπήρξε σημαντικό εμπορικό κέντρο. Στην περιοχή καλλιεργούσαν και εμπορεύονταν βαμβάκι και μετάξι άριστης ποιότητας. Η Καλαμπάκα είχε στενούς δεσμούς με τα αρματολίκια των Χασίων και της Πίνδου και πολλές φορές δέχτηκε τις επιθέσεις των Τουρκαλβανών, κυρίως στα τέλη του 18ου και τις αρχές του 19ου αιώνα. Στη θεσσαλική εξέγερση του 1854 κατελήφθη από τους Έλληνες, υπό τους Χριστόδουλο Χατζηπέτρο και Πετροπουλάκη. Στις 1-10 Μαΐου 1854 έγινε στην Καλαμπάκα μια φονικότατη μάχη, κατά την οποία σκοτώθηκαν 500 περίπου Τούρκοι. Η πόλη απελευθερώθηκε τελικά στις 27 Αυγούστου 1881. Η Καλαμπάκα κήκε ολοσχερώς από τα γερμανικά στρατεύματα στις 18 Οκτωβρίου 1943. Κατά την Κατοχή υπήρξε για μακρά διαστήματα υπό τον έλεγχο της Αντίστασης.

1.2: Έκταση και πληθυσμός

Η περιοχή του δήμου Καλαμπάκας εκτείνεται σε μια συνεχόμενη έκταση **1.658.200 στρ.**, που αντιπροσωπεύει το ένα μισό περίπου (**ποσοστό 49,04%**) του συνόλου του ν. Τρικάλων (3.380.920 στρ.), ενώ καλύπτει το **11,81%** από τα 14.036.600 στρ. της συνολικής έκτασης της Περιφέρειας Θεσσαλίας.

Ο **μόνιμος πληθυσμός του δήμου Καλαμπάκας**, σύμφωνα με την απογραφή της ΕΣΥΕ του 2001, ανέρχεται σε **22.853 κατοίκους**, καταλαμβάνοντας 146^η θέση στους συνολικά 325 δήμους της Ελλάδας. Ο συνολικός πληθυσμός του **ν. Τρικάλων** είναι **132.689 κάτοικοι**, ενώ η

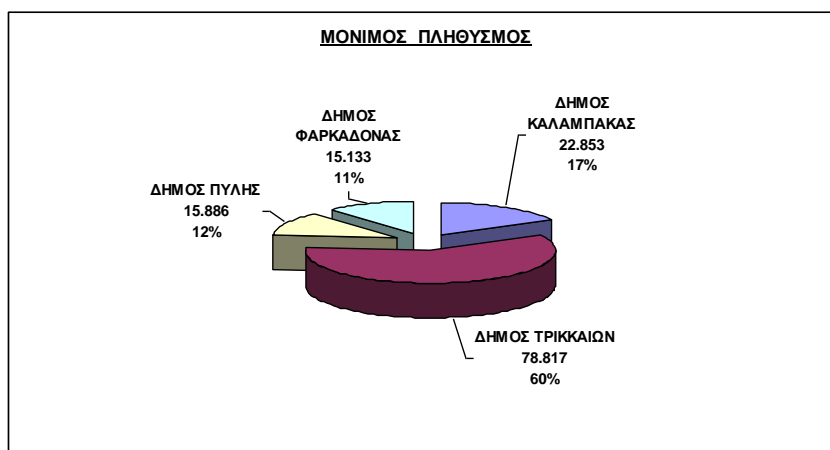
Περιφέρεια Θεσσαλίας αριθμεί 740.115 κατοίκους. Ο δήμος Καλαμπάκας επομένως αντιπροσωπεύει πληθυσμιακά το **17,22% του συνολικού πληθυσμού του νομού και το 3,08% της περιφέρειας.** Η **Πληθυσμιακή πυκνότητα** του δήμου Καλαμπάκας με βάση τα παραπάνω στοιχεία, υπολογίζεται στα **13,78 άτομα ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο** η μικρότερη σε δήμο του νομού.

Στον παρακάτω πίνακα και τα διαγράμματα που ακολουθούν, φαίνονται ο μόνιμος πληθυσμός, η έκταση, η πυκνότητα πληθυσμού και ο αριθμός Τοπικών Διαμερισμάτων του Δήμου Καλαμπάκας και συγκρίνονται με τα αντίστοιχα στοιχεία των άλλων δήμων του νομού.

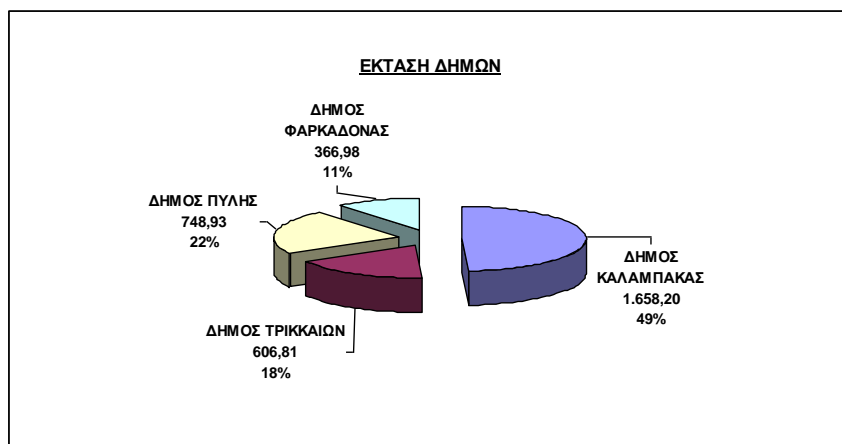
ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2001- ΕΚΤΑΣΗ - ΠΥΚΝΟΤΗΤΑ - ΤΟΠ. ΔΙΑΜ.				
ΣΥΝΕΝΟΟΥΜΕΝΟΙ ΟΤΑ	ΜΟΝ. ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΕΚΤΑΣΗ	ΠΥΚΝΟΤΗΤΑ	ΤΟΠ. ΔΙΑΜΕΡ.
ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ	11.347	277,01	41,00	9
ΔΗΜΟΣ ΧΑΣΙΩΝ	3.518	291,75	12,10	8
ΔΗΜΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ	1.116	149,81	7,40	5
ΔΗΜΟΣ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ	2.350	41,77	56,30	3
ΔΗΜΟΣ ΚΛΕΙΝΟΒΟΥ	1.820	180,73	10,10	6
ΔΗΜΟΣ ΜΑΛΑΚΑΣΙΟΥ	1.063	157,53	6,70	5
ΔΗΜΟΣ ΤΥΜΦΑΙΩΝ	1.536	262,52	5,90	7
ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΟΥ	103	297,08	0,30	8
ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ	22.853	1.658,20	13,78	51
ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΚΚΑΙΩΝ	78.817	606,81	129,89	34
ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΗΣ	15.886	748,93	21,21	43
ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΚΑΔΟΝΑΣ	15.133	366,98	41,24	18
ΣΥΝΟΛΟ ΝΟΜΟΥ ΤΡΙΚΑΛΩΝ	132.689	3.380,92	39,25	146

ΠΗΓΗ: ΕΣΥΕ 2001

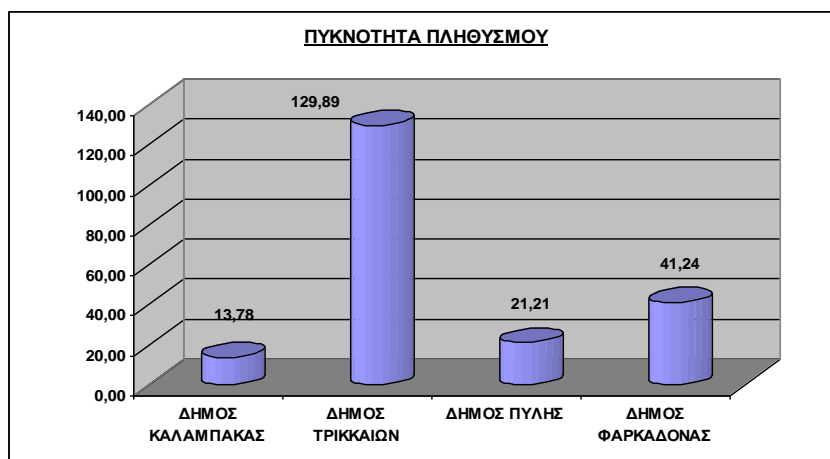
Πίνακας 11: Στοιχεία μόνιμου πληθυσμού Π.Ε. Τρικάλων.

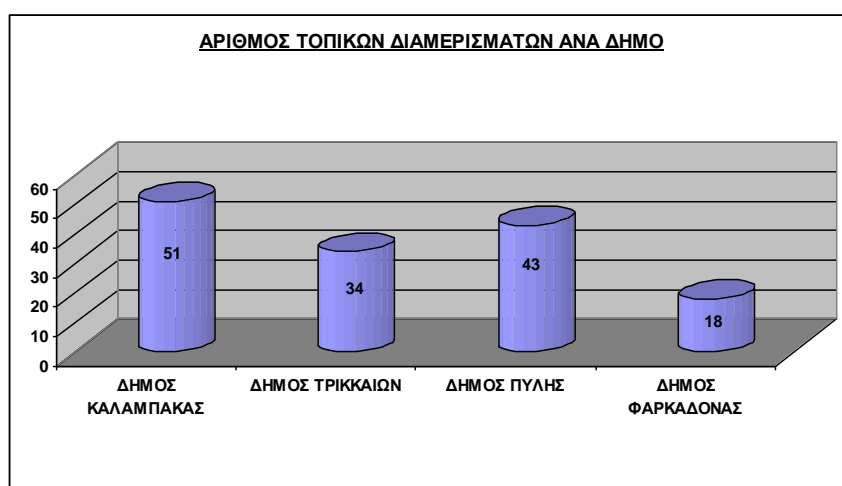
Εικόνα 4: Διαγραμματική απεικόνιση μόνιμου πληθυσμού Π.Ε. Τρικάλων.

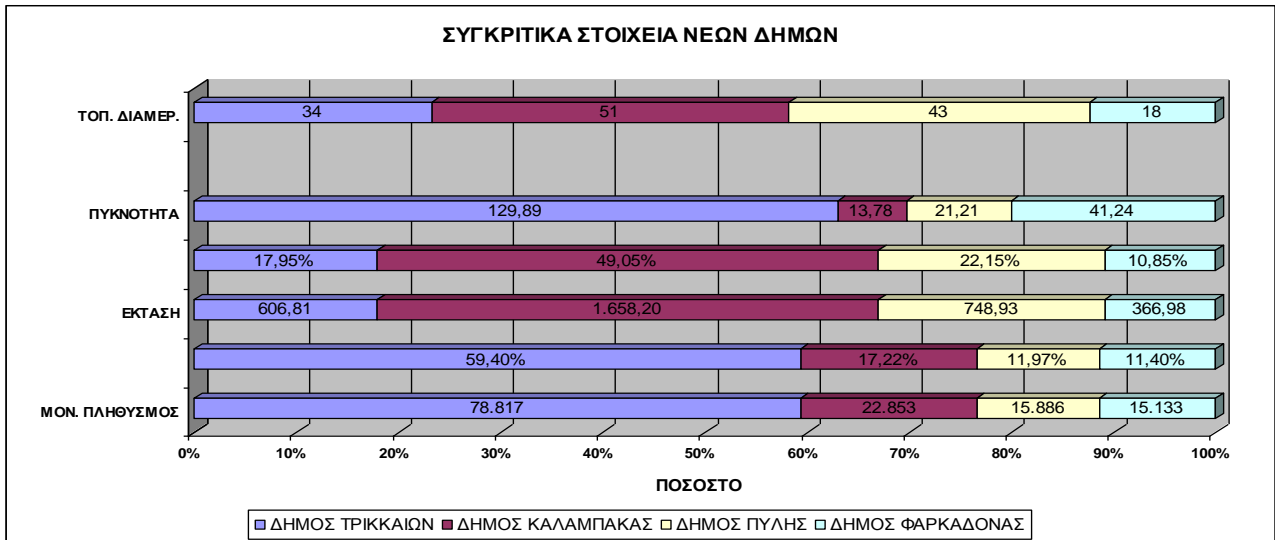
Εικόνα 5: Διαγραμματική απεικόνιση έκτασης Δήμων Π.Ε. Τρικάλων.

Εικόνα 6: Διαγραμματική απεικόνιση πυκνότητας πληθυσμού Π.Ε. Τρικάλων.

Εικόνα 7: Διαγραμματική απεικόνιση αριθμού τοπικών διαμερισμάτων Π.Ε. Τρικάλων.

Εικόνα 8: Διαγραμματική απεικόνιση συγκριτικών στοιχείων των Δήμων Π.Ε. Τρικάλων.

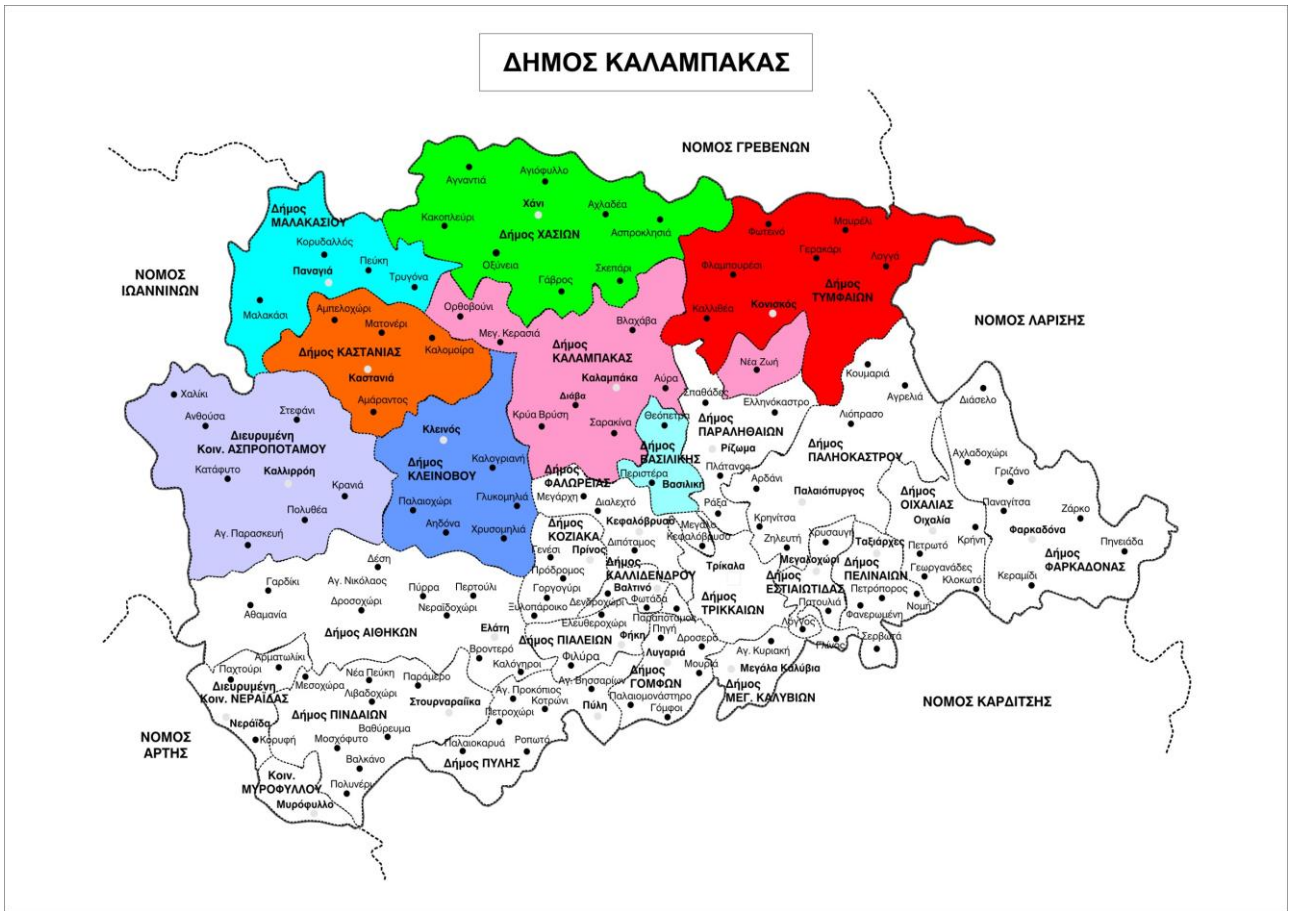
1.3: ΧΑΡΤΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ

Για την καλύτερη απεικόνιση της περιοχής του δήμου Καλαμπάκας ακολουθούν οι παρακάτω χάρτες:

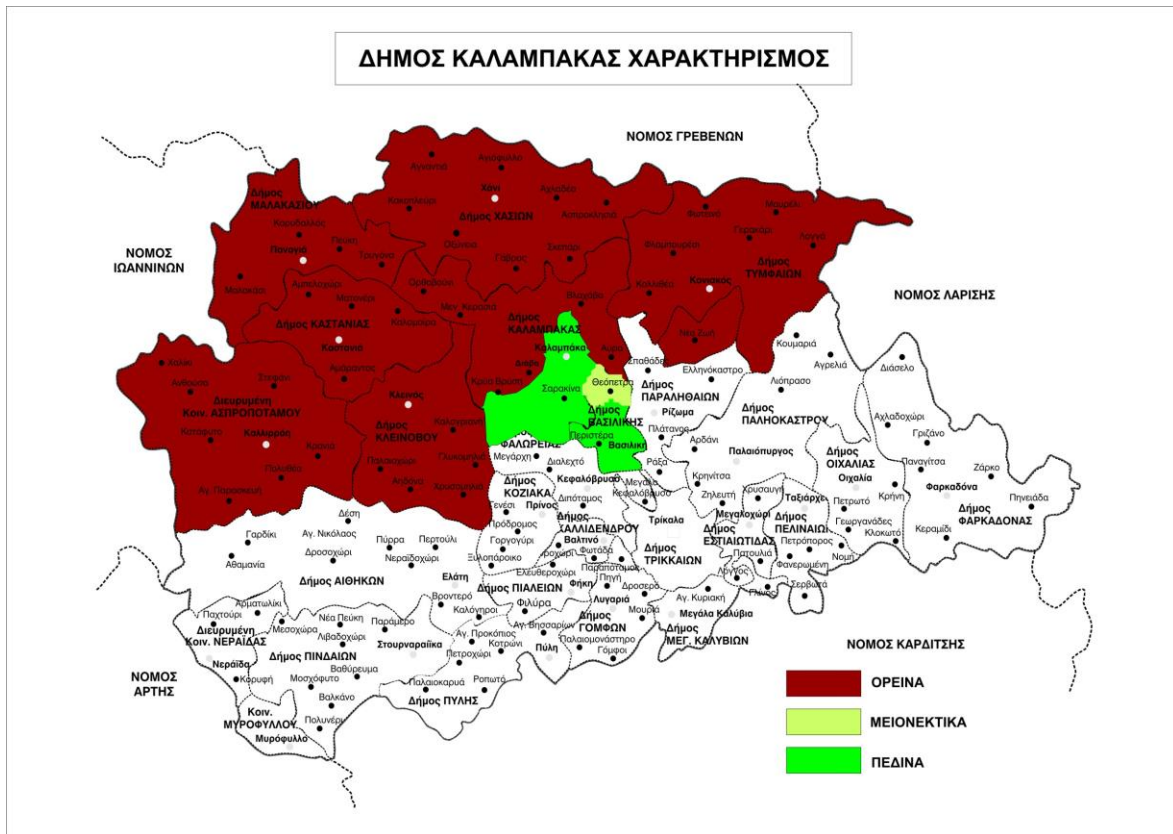
- **Χάρτης 1**, φαίνονται οι νέοι δήμοι του νομού (περιφερειακή ενότητα) Τρικάλων.
- **Χάρτης 2**, φαίνεται ο δήμος Καλαμπάκας και οι συνενούμενοι δήμοι και κοινότητες.
- **Χάρτης 3**, φαίνεται ο χαρακτηρισμός των Τ.Δ. του δήμου Καλαμπάκας.
- **Χάρτης 4**, φαίνονται οι περιοχές LEADER και ΟΠΑΑΧ του δήμου.

Εικόνα 9: Χάρτης Δήμων Π.Ε. Τρικάλων.

Εικόνα 10: Χάρτης Δήμου Καλαμπάκας.

Εικόνα 11: Χάρτης χαρακτηρισμού περιοχών Δήμου Καλαμπάκας.

ΝΟΜΟΣ / ΔΗΜΟΣ / ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟ / ΤΟΠΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (στοιχεία 2011 - πραγματικός πληθυσμός)	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (στοιχεία 2011 - μόνιμος πληθυσμός)	ΕΚΤΑΣΗ (km ²)	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ
ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ	12.000	12.700	277,2	
Αύρα	430	437	54,5	ΟΡΕΙΝΗ
Βλαχάβα	189	220	28,0	ΟΡΕΙΝΗ
Διάβα	728	734	23,8	ΟΡΕΙΝΗ
Καλαμπάκα	8.619	9.177	48,0	ΔΥΝΑΜΙΚΗ (ΠΕΔΙΝΗ)
Καστράκι	1.117	1.186	47,9	ΟΡΕΙΝΗ
Κρύα Βρύση	224	263	24,6	ΟΡΕΙΝΗ
Μεγάλη Κερασιά	185	263	25,9	ΟΡΕΙΝΗ
Ορθοβούνι	115	120	15,9	ΟΡΕΙΝΗ
Σαρακήνα	373	374	8,6	ΔΥΝΑΜΙΚΗ (ΠΕΔΙΝΗ)
ΔΗΜΟΣ ΧΑΣΙΩΝ	2.861	3.015	291,8	
Αγίοφυλλο	507	540	42,1	ΟΡΕΙΝΗ
Αγναντιά	342	366	43,8	ΟΡΕΙΝΗ
Ασπροκκλησιά	612	615	55,1	ΟΡΕΙΝΗ
Αχλαδέα	182	205	17,4	ΟΡΕΙΝΗ
Γάβρος	303	313	41,6	ΟΡΕΙΝΗ
Κακοπλεύρι	308	350	42,0	ΟΡΕΙΝΗ
Οξύμεια	447	453	29,1	ΟΡΕΙΝΗ
Σκεπάρι	160	173	20,7	ΟΡΕΙΝΗ
ΔΗΜΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ	868	995	149,8	
Αμάραντος	277	272	52,7	ΟΡΕΙΝΗ
Αμπελοχώρι	67	90	10,4	ΟΡΕΙΝΗ
Καλομοίρα	259	272	37,0	ΟΡΕΙΝΗ
Καστανιά	182	201	38,6	ΟΡΕΙΝΗ
Ματονέρι	83	160	11,1	ΟΡΕΙΝΗ
ΔΗΜΟΣ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ	2.200	2.264	41,8	
Βασιλική	1.439	1.441	23,1	ΔΥΝΑΜΙΚΗ (ΠΕΔΙΝΗ)
Θεόπετρα	560	625	14,6	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ
Περιστέρα	201	198	4,1	ΔΥΝΑΜΙΚΗ (ΠΕΔΙΝΗ)
ΔΗΜΟΣ ΚΛΕΙΝΟΒΟΥ	1.345	1.580	181	
Κλεινός	422	428	62,2	ΟΡΕΙΝΗ

Αηδόνα	92	140	27,3	ΟΡΕΙΝΗ
Γλυκομηλιά	171	215	26,4	ΟΡΕΙΝΗ
Καλογριανή	102	107	17,9	ΟΡΕΙΝΗ
Παλαιοχώρι	52	167	19,4	ΟΡΕΙΝΗ
Χρυσομηλιά	506	523	27,5	ΟΡΕΙΝΗ
ΔΗΜΟΣ ΜΑΛΑΚΑΣΙΟΥ	1.000	1.113	157,5	
Κορυδαλλός	250	282	11,4	ΟΡΕΙΝΗ
Μαλακάσι	138	176	60,5	ΟΡΕΙΝΗ
Παναγία	339	388	47,0	ΟΡΕΙΝΗ
Πεύκη	145	142	15,0	ΟΡΕΙΝΗ
Τρυγώνα	128	125	23,6	ΟΡΕΙΝΗ
ΔΗΜΟΣ ΤΥΜΦΑΙΩΝ	1.298	1.417	262,5	
Γερακάρι	123	136	46,7	ΟΡΕΙΝΗ
Καλλιθέα	50	50	17,5	ΟΡΕΙΝΗ
Κονισκός	294	304	41,1	ΟΡΕΙΝΗ
Λογγά	129	133	44,3	ΟΡΕΙΝΗ
Μαυρέλι	286	338	55,7	ΟΡΕΙΝΗ
Φλαμπουρέσι	127	144	36,7	ΟΡΕΙΝΗ
Φωτεινό	289	312	20,5	ΟΡΕΙΝΗ
Δ. ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΟΥ	419	779	297,1	
Αγία Παρασκευή	69	123	29,6	ΟΡΕΙΝΗ
Ανθούσα	61	97	38,7	ΟΡΕΙΝΗ
Καλλιρρόη	42	73	14,2	ΟΡΕΙΝΗ
Κατάφυτο	33	95	52,8	ΟΡΕΙΝΗ
Κρανέα	87	154	49,4	ΟΡΕΙΝΗ
Πολυθέα	36	70	24,3	ΟΡΕΙΝΗ
Στεφάνι	60	76	44,6	ΟΡΕΙΝΗ
Χαλίκι	31	91	43,5	ΟΡΕΙΝΗ
ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ	23.863	21.991	1.658	
ΣΥΝΟΛΟ Π.ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΤΡΙΚΑΛΩΝ		131.085	3.384,0	
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ		732762	14.036,6	
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ		10.816.286	131.957,4	

Πίνακας 12: Συγκεντρωτικός πίνακας στοιχείων Δημοτικών και Κοινοτικών Διαμερισμάτων Δήμου Καλαμπάκας.

1.4: Η θέση και ο ρόλος του Δήμου Καλαμπάκας στον Νομό και την Περιφέρεια, την Ελλάδα, και τον Κόσμο.

Ο Δήμος Καλαμπάκας, λόγω της γεωγραφικής του θέσης παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον όχι μόνο σε επίπεδο Νομού και Περιφέρειας Θεσσαλίας, αλλά σε εθνικό και σε παγκόσμιο επίπεδο.

Η παγκόσμια ακτινοβολία των Μετεώρων, και η αναγνώριση τους ως Μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO, με την επακόλουθη αναγνώριση της περιοχής ως διεθνούς εμβέλειας εθνικού πολιτιστικού πόρου (Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης, του ΥΠΕΧΩΔΕ , Φεβρουάριος 2008, άρθρο 10 περί διατήρησης, προστασίας και ανάδειξης του εθνικού, φυσικού και πολιτιστικού πλούτου), προσδίδει στην περιοχή τεράστιες δυνατότητες αξιοποίησης, και λήψης των πολλαπλών ωφελειών που προκύπτουν από την αναγνώριση αυτή.

Παράλληλα η αναγνώριση αυτή επιφέρει και μια σειρά σημαντικών νομοθετικών δεσμεύσεων για την προστασία και ανάδειξη της περιοχής και την ήπια και βιώσιμη ανάπτυξη της.

Πέραν των Μετεώρων και του γεωλογικού αυτού θαύματος που η περιοχή του Δήμου Καλαμπάκας έχει την τύχη της γεινίασης, ως εθνικής εμβέλειας πολιτιστικός εθνικός πόρος και άξονας εθνικής ανάπτυξης, ορίζεται βάσει του ίδιου άρθρου του Γ.Π.Χ.Σ.Α.Α, και η πόλη της Καλαμπάκας λόγω των βυζαντινών μνημείων που σώζονται στην περιοχή.

Η περιοχή του Δήμου Καλαμπάκας διαθέτει επίσης ένα πλούσιο περιβαλλοντικό απόθεμα. Το σχετικά μη-υποβαθμισμένο φυσικό περιβάλλον που διακρίνεται για την υψηλή βιοποικιλότητα σε συνδυασμό με μεγάλη ποικιλία βιοτόπων και προστατευόμενων περιοχών, που έχουν ενταχθεί στο Ευρωπαϊκό Οικολογικό Δίκτυο Natura 2000 ως Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ). Οι περιοχές αυτές είναι οι κάτωθι:

- Αύρα : Μετέωρα-Αντιχάσια (GR 1440003)
- Βλαχάβα: Μετέωρα-Αντιχάσια
- Διάβα: Κόζιακας-Κερκέτιο Όρος (GR 1440002)
- Διάβα: Μετέωρα-Αντιχάσια (GR 1440003)

Η διαδικασία προστασίας των περιοχών του Εθνικού Καταλόγου (στον οποίο ο Δήμος Καλαμπάκας έχει την τύχη να μνημονεύεται σε τρία διαφορετικά σημεία λόγων των Μετεώρων, της Καλαμπάκας και των περιοχών Natura 2000,) αποτελεί τη μεγαλύτερη ίσως πρόκληση που αντιμετώπισε η χώρα μας στον τομέα της προστασίας του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου, αναδεικνύοντας την αναγκαιότητα για σχεδιασμό και εφαρμογή ολοκληρωμένης εθνικής πολιτικής.

Αυτή η στοχευμένη εθνική πολιτική στην περιοχή, θα πρέπει να τύχει της μέγιστης δυνατής αξιοποίησης για άντληση των πολλαπλών ωφελειών που μπορεί να επιφέρει.

Την ευνοϊκή αυτή συγκυρία για την περιοχή έρχεται να ενισχύσει και η ολοκλήρωση βασικών αναπτυξιακών υποδομών που συντελούνται αυτή τη στιγμή τόσο σε επίπεδο Νομού, όπως η ολοκλήρωση των έργων βελτίωσης της Εθνικής οδού Τρικάλων – Ιωαννίνων που διέρχεται από την Καλαμπάκα, και που θα διευκολύνει ακόμα περισσότερο την πρόσβαση στην πρωτεύουσα του Νομού, όσο και σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο όπως η επικείμενη κατασκευή του Αυτοκινητόδρομου Κεντρικής Ελλάδας-Ε-65 (Λαμία- Εγνατία Οδό – κόμβος Παναγίας, Δήμου Μαλακασίου), η συνεχής αναβάθμιση των διευρωπαϊκών οδικών αξόνων του ΠΑΘΕ, και της Εγνατίας Οδού, καθώς και η ολοκλήρωση της Τρικάλων-Λαρίσης.

Επίσης, η διερευνώμενη σιδηροδρομική σύνδεση της Καλαμπάκας με τα Ιωάννινα και την Ηγουμενίτσα, και η επικείμενη αναβάθμιση του λιμένα της Ηγουμενίτσας, από λιμένα εξυπηρέτησης οχηματαγωγών –επιβατικών πλοίων, σε σύνθετο λιμένα εξυπηρέτησης και μοναδοποιημένων εμπορευμάτων (εμπορευματοκιβώτια), ενισχύει περαιτέρω τον ρόλο της περιοχής ως διαμετακομιστικό και εμπορευματικό κέντρο και εθνικό συγκοινωνιακό κόμβο.

Στις σιδηροδρομικές υποδομές στον εθνικό σχεδιασμό επίσης αναφέρεται και η επέκταση του υφιστάμενου δικτύου προς Καλαμπάκα- Δυτική Μακεδονία (Σιάτιστα-Κοζάνη).

Τέλος η ολοκλήρωση των εργασιών αναβάθμισης και η επικείμενη άμεση ολοκλήρωση τους στην Ε.Ο Τρικάλων-Λαρίσης, θα διευκολύνει την ενίσχυση της συνεργασίας της περιοχής με το αναδυόμενο εθνικό δίκτυο Λάρισας –Βόλου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής

2.1: Εθνικές πολιτικές για το περιβάλλον

Ως Βιώσιμη Ανάπτυξη ορίζεται η ανάπτυξη η οποία ικανοποιεί τις ανάγκες του παρόντος χωρίς να θέτει σε κίνδυνο την ικανότητα των μελλοντικών γενεών να ικανοποιήσουν τις δικές τους ανάγκες.

Για να πραγματοποιηθεί, θα πρέπει να συνδυαστεί η κοινωνική πρόοδος, που θα αναγνωρίζει και θα λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες όλων των πολιτών, η αποτελεσματική περιβαλλοντική διαχείριση και η διατήρηση υψηλών ρυθμών οικονομικής μεγέθυνσης και απασχόλησης.

Στόχος της βιώσιμης ανάπτυξης είναι μία καλύτερης ποιότητας ζωής για όλους τους πολίτες, τόσο για αυτούς που ζουν και δουλεύουν σήμερα, όσο και για τις επόμενες γενεές.

Η ταύτιση της ανάπτυξης μόνο με την οικονομική μεγέθυνση δεν μπορεί να προσφέρει σύγχρονες λύσεις. Οδήγησε σε οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες που είναι υπεύθυνες για εντάσεις που εκδηλώνονται σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο αλλά και για ανισορροπίες που προκαλούν ιδιαίτερα διεθνή προβλήματα.

Η χώρα μας τα τελευταία χρόνια έχει πετύχει υψηλούς ρυθμούς οικονομικής μεγέθυνσης. Το ζητούμενο είναι να διατηρηθούν και να αυξηθούν χωρίς όμως να διαταραχθεί ο κοινωνικός ιστός και χωρίς να υποβαθμισθεί το περιβάλλον. Σε περίπτωση που οι δύο αυτές συνιστώσες δεν ληφθούν υπόψη πολύ σύντομα θα οδηγήσουν σε συγκρούσεις και θα αποτελέσουν σημαντικό παράγοντα επιβράδυνσης της οποιασδήποτε οικονομικής μεγέθυνσης.

Σε όλα τα επίσημα κείμενα της η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει ενσωματώσει τις βασικές αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης. Η στρατηγική της βιώσιμης ανάπτυξης παρέχει την δυνατότητα χρησιμοποίησης των τεχνολογικών και επιστημονικών επιτευγμάτων με τρόπο ώστε να δημιουργηθούν εναλλακτικές πολιτικές προτάσεις οι οποίες θα διασφαλίζουν αύξηση της παραγωγικότητας, αποτελεσματικότητα, κοινωνική συνοχή και συνετή διαχείριση των φυσικών πόρων.

Η Ελληνική στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη, εκτός από τον στόχο της οικονομικής μεγέθυνσης εμπεριέχει τρεις βασικούς άξονες: Την περιβαλλοντική πολιτική, την πολιτική της κοινωνικής αλληλεγγύης και την σύνθεση των επιμέρους τομεακών πολιτικών σε ένα ενιαίο στρατηγικό σχεδιασμό.

Επομένως, πρώτο βήμα για την κατάστρωση μιας Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, αποτελεί η αναγνώριση του διεθνούς πλαισίου και ο εντοπισμός των προκλήσεων και υποχρεώσεων που απορρέουν από την ενεργό συμμετοχή μας σε αυτό.

Το περιβάλλον, αναδεικνύεται πλέον ως προϋπόθεση για την επιβίωση των ανθρώπινων κοινωνιών, αλλά και η κρίσιμη παράμετρος για την ανάπτυξη, ενώ εντοπίζεται η αλληλεξάρτηση μεταξύ περιβαλλοντικής υποβάθμισης, κοινωνικής ευημερίας και οικονομικής αποδοτικότητας. Η τεκμηρίωση αυτών των σχέσεων αλληλεξάρτησης περνάει μέσα από την αναγνώριση των αιτιών και συνεπειών που χαρακτηρίζουν μία σειρά φαινομένων περιβαλλοντικής υποβάθμισης και που συνιστούν ορατές απειλές για την ίδια την επιβίωση στον πλανήτη.

Η προστασία του περιβάλλοντος είναι σήμερα ζήτημα ζωής για όλους και υποχρέωση για την διασφάλιση ενός βιώσιμου περιβάλλοντος για τις επόμενες γενιές.

Σε εθνικό επίπεδο και σε συνάφεια με τις ευρωπαϊκές πολιτικές για την προστασία και την αναβάθμιση του περιβάλλοντος, έχουν καταρτιστεί χωροταξικά πλαίσια για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, τον τουρισμό, την βιομηχανία, ως μέρη του Εθνικού Χωροταξικού Πλαισίου.

Θωρακίζονται με θεσμική και οικονομική θωράκιση οι Προστατευόμενες Περιοχές, τα μνημεία παγκόσμιας πολιτιστικής και εθνικής κληρονομιάς, οι εθνικοί πολιτιστικοί πόροι, καθώς και οι περιοχές φυσικού πλούτου.

Στην περιοχή του Δήμου Καλαμπάκας λόγω του σημαντικότητας περιβαλλοντικού και πολιτιστικού πλούτου, συγκεντρώνονται τόσο οι εθνικές στρατηγικές προστασίας του περιβάλλοντος λόγω της ανάδειξης του ως διεθνούς και εθνικής εμβέλειας πολιτιστικού πόλου ανάπτυξης, όσο και διεθνείς και κοινοτικές οδηγίες και υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτήν την διεθνή αναγνώριση της περιοχής. Οι πολιτικές αυτές θα πρέπει να ληφθούν υπόψη στον σχεδιασμό της στρατηγικής ανάπτυξης της περιοχής.

Στα πλαίσια αυτά, αναφέρουμε τις ρυθμίσεις για τη βελτίωση του θεσμικού πλαισίου για τον χωροταξικό και πολεοδομικό σχεδιασμό, που προωθούνται σε εθνικό επίπεδο και αφορούν τις προστατευόμενες περιοχές (Μετέωρα-Καλαμπάκα).

Πρωθείται η οριστικοποίηση της οριοθέτησης - θεσμοθέτησης ζωνών Α' απολύτου προστασίας και ζωνών Β' προστασίας της περιβάλλουσας περιοχής (αρχαιολογικοί τόποι και τοπία, ενάλιες αρχαιότητες, τοπία φυσικών οικοσυστημάτων, αγροτικά τοπία), όπου η εκτός σχεδίου δόμηση δεν θα επιτρέπεται παρά μόνον σε ειδικές και περιορισμένες περιπτώσεις.

Επιδιώκεται ο περιορισμός της εκτός σχεδίου δόμησης με:

α) την βαθμιαία υποκατάστασή της, με κατάλληλες σχεδιαστικές ρυθμίσεις και Ζώνες ελέγχου, κατά προτεραιότητα στις κρίσιμες περιοχές του εξωαστικού χώρου όπου ασκούνται και οι μεγαλύτερες πιέσεις (τουριστικές περιοχές κ.λπ.),

β) τον προσδιορισμό ευρύτερων ζωνών στις οποίες θα επιτρέπεται η χωροθέτηση οχλουσών χρήσεων (μεταποιητικές δραστηριότητες μέσης και υψηλής όχλησης, κτηνοτροφικές μονάδες κ.λπ.), έτσι ώστε να απαγορευτεί η διάχυση τους σε όλο το χώρο,

γ) τον προσδιορισμό ζωνών προστασίας της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, των φυσικών πόρων και του τοπίου, στις οποίες θα περιορίζεται ή/ και θα απαγορεύεται η δυνατότητα δόμησης.

2.2: ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ, ΑΝΑΓΛΥΦΟ, ΓΕΩΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ, ΟΡΥΚΤΟΣ ΠΛΟΥΤΟΣ, ΕΔΑΦΟΣ, ΥΠΕΔΑΦΟΣ, ΥΔΑΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ, ΚΛΙΜΑΤΟΛΟΓΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ, ΣΕΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑ

Το φυσικό περιβάλλον της περιοχής του νέου διευρυμένου Δήμου Καλαμπάκας παρουσιάζει μεγάλες διαφοροποιήσεις. Παρατηρούμε έντονες εναλλαγές ανάμεσα σε αυτό των πεδινών περιοχών και αυτό των ορεινών. Το πολυσχιδές ανάγλυφο, οι πλούσιοι υδατικοί πόροι, η ποικιλία υψομέτρων και πεδιάδων, εκθέσεων και κλίσεων, η μεγάλη ποικιλία τύπων βλάστησης, οι οποίοι εναλλάσσονται μεταξύ τους σε μικρές σχετικά αποστάσεις και δημιουργούν έντονη μωσαϊκότητα στο τοπίο, προσδίδουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον στην περιοχή. Η σύνθεση της πανίδας παρουσιάζει μεγάλο εύρος και όπως φαίνεται δεν έχει υποστεί έντονες και μη αναστρέψιμες διαταραχές από την ανθρώπινη παρουσία και τη εκμετάλλευση των χερσαίων και υδάτινων πόρων. Το κύριο χαρακτηριστικό της **γεωμορφολογίας** και του **ανάγλυφου** της περιοχής είναι η σύνθεση ανάμεσα σε πεδινά και ορεινά τμήματα του εδάφους, οι μικρές εκτάσεις καλλιεργούμενης γης, η κάλυψη από παραγωγικά δάση και οι σχετικά μεγάλες εκτάσεις βοσκοτόπων.

Η περιοχή του νέου διευρυμένου Δήμου Καλαμπάκας χαρακτηρίζεται **ως ορεινή σε ποσοστό 95%, πεδινή σε ποσοστό 5%**. Παράλληλα, η έκταση της περιοχής χρησιμοποιείται ως

καλλιεργούμενη σε ποσοστό **7,45%** και ως βοσκότοποι σε ποσοστό **23,98%**, τη στιγμή που οι δασικές εκτάσεις καταλαμβάνουν ποσοστό **67,57%**, οι καλυπτόμενες από νερά περίπου **0,64%** και οι της συνολικής έκτασης της περιοχής. Το επιφανειακό **υδρογραφικό** δίκτυο της ευρύτερης περιοχής αποτελείται από το υδρογραφικό δίκτυο των ορεινών όγκων Ασπροποτάμου και της Νότιας Πίνδου που καταλήγει στον ποταμό Αχελώο αλλά και αυτό που μέσου του Μαλακασιώτη ποταμού καταλήγει στον Πηνειό ποταμό.

Στην περιοχή δεν παρατηρείται ιδιαίτερη **εξορυκτική** δραστηριότητα, αφού απουσιάζουν εκτός ελάχιστων εξαιρέσεων (Λατομική περιοχή Θεόπετρας) λατομικές και μεταλλευτικές μονάδες εξόρυξης. Η περιοχή αλλά και όλος ο νομός Τρικάλων ως αναφορά στα μεταλλεύματα είναι σχετικά ανεξερεύνητος. Οι υπάρχουσες σήμερα ενδείξεις, σύμφωνα με τις εκθέσεις του Ι.Γ.Μ.Ε. για ύπαρξη μεταλλευμάτων, εντοπίζεται κυρίως σε χρώμιο, μαγγάνιο, λιγνίτη, μάρμαρο, φυσικά αέριο και υδρογονάνθρακες.

Η περιοχή παρέμβασης **κλιματολογικά** μπορεί να διακριθεί σε δύο περιοχές:-Την πεδινή, και την ορεινή. Γενικά το κλίμα της περιοχής, αν και η περιοχή καλύπτει μεγάλη έκταση με διαφορές στο κλίμα, μπορεί να χαρακτηριστεί ως μεταβατικό (μεσογειακό - μεσευρωπαϊκό) με πολύομβρο και ψυχρό χειμώνα και σχετικά θερμό και ξηρό καλοκαίρι.

Πιο συγκεκριμένα: η μέση θερμοκρασία της πεδινής περιοχής ανήλθε σε 17°C περίπου (Μ. Σ. Φλαμουλίου, έτος 2007) και το ύψος των βροχοπτώσεων το έτος 2007 μετρήθηκε σε 755,2 mm, ως πλέον βροχερός μήνας, για το ίδιο έτος εμφανίζεται ο Νοέμβριος με 159,3 mm και ως ξηρότερος μήνας εμφανίζεται ο Ιούνιος με 1,3 mm βροχής.

Η μέση θερμοκρασία της ορεινής περιοχής ανήλθε σε 9,4 °C περίπου (Μ. Σ. Περτουλίου στα 1.170 m, έτος 2009), και το ύψος των βροχοπτώσεων το έτος 2009 μετρήθηκε σε 1.785,0 mm, ως πλέον βροχερός μήνας, για το ίδιο έτος εμφανίζεται ο Οκτώβριος με 353,8 mm και ως ξηρότερος μήνας εμφανίζεται ο Σεπτέμβριος με 35 mm βροχής.

Όσον αφορά στην **σεισμικότητα**, ο χώρος της δυτικής και κεντρικής Θεσσαλίας παρόλο που γειτνιάζει με περιοχές που χαρακτηρίζονται από έντονη σεισμικότητα όπως είναι της ανατολικής θαλάσσιας περιοχής του Παγασητικού Κόλπου και αυτός της Ηπείρου, δεν παρουσιάζει ιδιαίτερα έντονη σεισμική δραστηριότητα που να εκφράζεται από πολλούς και μεγάλους σεισμούς.

2.3: ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Στην Ελλάδα, φυσικές περιοχές αναγνωρίζονται ως προστατευόμενες, είτε μέσω του χαρακτηρισμού τους με βάση την ισχύουσα εθνική νομοθεσία, είτε με την κατοχύρωσή τους στο πλαίσιο διεθνών συμβάσεων, τις οποίες έχει κυρώσει η χώρα και διεθνών ή ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών.

Με τον πρόσφατο Νόμο για τη βιοποικιλότητα (Ν. 3937/2011, ΦΕΚ 60/Α/31-3-2011), οι κατηγορίες προστατευόμενων περιοχών έχουν ως εξής :

- Περιοχή Απόλυτης Προστασίας της Φύσης
- Περιοχή Προστασίας της Φύσης
- Φυσικό Πάρκο και ειδικότερα Εθνικό Πάρκο ή Περιφερειακό Πάρκο
- Περιοχή Προστασίας Οικοτόπων και Ειδών και ειδικότερα Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) ή Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ) ή Καταφύγιο Άγριας Ζωής ή συνδυασμός αυτών
- Προστατευόμενο Τοπίο και Στοιχείο Τοπίου ή Προστατευόμενος Φυσικός Σχηματισμός
- Μικροί νησιώτικοι υγρότοποι (ΦΕΚ 229/ΑΑΠΘ/19-6-2012 κατ' εφαρμογή του άρθρου 13 του Ν. 3937/2011)

Στην εν λόγω περιοχή απουσιάζουν οι θεσμοθετημένες ζώνες (ΖΟΕ, ΒΙΠΕ κλπ) καθόσον δεν έχουν αναπτυχθεί διαδικασίες χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού. Όσον αφορά στις άλλες θεσμοθετημένες ζώνες:

- Στο οικιστικό επίπεδο αναφέρονται οι ειδικοί όροι δόμησης των παραδοσιακών οικισμών Ανθούσας και Χαλικίου.
- Στο επίπεδο τοπιών ιδιαίτερου φυσικού κάλλους αναφέρονται οι περιοχές Μονής Δουσίκου (Υ.Α. 10977/16-5-67) και οι περιοχές Μονής Μετεώρων (Υ.Α. 10977/16-5-67), οι οποίες δημοσιεύτηκαν στο ΦΕΚ 352/Β/31-5-67.
- Στο επίπεδο διατηρητέων μνημείων της φύσης η περιοχή "Φτελιά Αηδόνας" (Υ.Α. 142397/1294/1981, ΦΕΚ 173/Β/1981)
- Στο επίπεδο ελεγχόμενου κυνηγιού, η Ελεγχόμενη Κυνηγητική Περιοχή Κόζακα (476.000 στρέμματα).

Οικολογικά σημαντικές χωρικές ενότητες σύμφωνα με τα πορίσματα διάφορων μελετών, οι οποίες βρίσκονται στην περιοχή μελέτης ή γειτνιάζουν μ' αυτή, παρουσιάζονται στο παρακάτω πίνακα:

	Νομός	Περιοχή	Θεσμοθετημένη Προστασία	Πρόταση Προστασίας	Σημασία
1	Τρικάλων	Αντιχάσια Όρη – Μετέωρα	ΤΙΦΚ, UN, ΔΜΦ	NAT, SPA, COR, IBA	Διεθνής
2	Τρικάλων	Ασπροπόταμος	–	NAT, COR, IBA	Εθνική
3	Τρικάλων	Κερκέτιο Όρος (Κόζακας)	ΠΕΚ	NAT, IBA, COR	Περιφερειακή
4	Τρικάλων	Πέρασμα αρκούδας – Σήραγγα Μετσόβου	–	–	Εθνική

Επεξηγήσεις::

NAT : Η περιοχή ή τμήμα της έχει υποδειχτεί για υπαγωγή στο δίκτυο Φύση 2000.

COR: Η περιοχή ή τμήμα της ανήκει στο δίκτυο CORINE.

SPA : Περιοχή ειδικής προστασίας που διέπεται από την κοινοτική οδηγία 79/409/ ΕΟΚ για τα πουλιά και τους οικοτόπους τους.

IBA : Η περιοχή ή τμήμα της είναι σημαντική περιοχή για τα πουλιά της Ευρώπης

ΤΙΦΚ: Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους

ΔΜΦ: Η περιοχή, ή τμήμα της έχει θεσμοθετηθεί σαν Διατηρητέο Μνημείο της Φύσης

ΠΕΚ: Έχει θεσμοθετηθεί στα όρια της, περιοχή ελεγχόμενου κυνηγιού

UN : Η περιοχή ή τμήμα της έχει χαρακτηριστεί από την UNESCO σαν τόπος Παγκόσμιας Κληρονομιάς.

Πηγή: Δασκαλάκης – Τσακίρης (Χωροταξικό Σχέδιο Περιφέρειας Θεσσαλίας)

Πίνακας 13: Σημαντικές περιοχές οικολογικού ενδιαφέροντος

Όσον αφορά τις ειδικές θεσμοθετημένες ζώνες και χρήσεις στο οικιστικό επίπεδο αναφέρονται:

- Το Γ.Π.Σ. Καλαμπάκας (ΦΕΚ 523/Δ/86)
- Η Π.Μ. πράξη εφαρμογής Καστρακίου
- Η οριοθέτηση αδόμητης ζώνης περιοχής Μετεώρων (ΦΕΚ 742/28-8-95)

Όσον αφορά στις θεσμοθετημένες ζώνες και χρήσεις, στο επίπεδο τοπίων ιδιαίτερου φυσικού κάλλους αναφέρονται:

- Το Καστράκι Καλαμπάκας ΥΑ 10977/16-5-67 (ΦΕΚ 352/Β/31-5-67)

Τέλος στην περιοχή συναντούμε σημαντικό αριθμό αρχαιολογικών χώρων που αφορούν κηρυγμένα ή εντοπισμένα α) Προϊστορικά- Κλασσικά Μνημεία ή χώροι, β) Βυζαντινά- Μεταβυζαντινά και γ) Νεώτερα Μνημεία. Κατάλογος των αρχαιολογικών χώρων και οι αποφάσεις χαρακτηρισμού τους ως διατηρητέα μνημεία περιλαμβάνονται στον πίνακα που ακολουθεί:

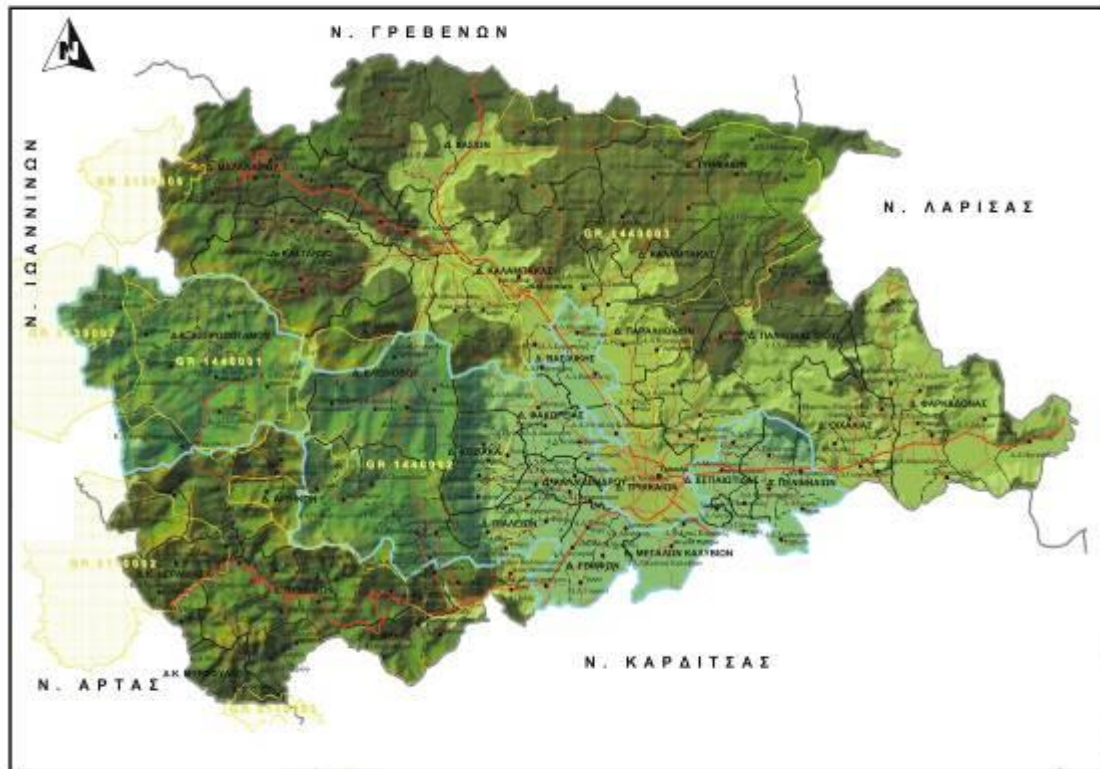
Περιοχή/Μνημείο	Απόφαση χαρακτηρισμού διατηρητέου μνημείου	Ζώνη προστασίας (m)
Ανθούσα		
Λίθινη Μονότοξη Γέφυρα.	ΥΑ.ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ32/49607/1498/30.11.95 ΦΕΚ 1038Β/14.12.95	200
Ν. Αγ. Παρασκευής	-	
Μ. Παναγίας.	ΥΑ.ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ32/49610/1501/30.11.95 ΦΕΚ 1038Β/14.12.95	200
Ν. Αγ. Πάντων .	*	
Αγ. Γεωργίου.	*	
Αρχοντικό Παπαστεργίου	ΥΑ.ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ32/2044/35174/19.7.1999 ΦΕΚ υπό έκδοση	
Αγία Παρασκευή		
Ύψωμα Στέρνα, Κάστρο Α.Παρασκευής	*	
Ν Μεταμορφώσεως Σωτήρος	*	
Βιτουμάς		
Θέση "Κούκουρα", αρχαίο οχυρό	*	-
Γλυκομηλιά		
Μ. Ταξιάρχων	*	
Καστανιά		

Αγίου Νικολάου ή Σαμιάδων	ΥΑ.ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ32/61867/1779πε/31.1.96 ΦΕΚ 101Β/21.2.96	200
Κλεινοβός		
Μ. Χρυσίνου.	ΥΑ.ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ32/13718/432/17.4.1996 ΦΕΚ 378Β/24.5.96	
Μ. Αγ. Αποστόλων.	ΥΑ.ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ32/13718/432/17.4.1996 ΦΕΚ 378Β/24.5.96	150
Ν. Αγ. Γεωργίου.	ΥΑ.ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ32/13718/432/17.4.1996 ΦΕΚ 378Β/24.5.96	
Πολυθέα		
Ν. Αγ. Δημητρίου.	*	
Ν. Παναγίας.	*	
Χαλίκι		
Μ. Προφήτη Ηλία.	ΥΑ.ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ32/5466/147Πε/17.1.1997 ΦΕΚ 222Β/20.3.97	100
Αγ. Γεωργίου.	ΥΑ.ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ32/5466/147Πε/17.1.1997 ΦΕΚ 222Β/20.3.97	100
Αγ. Παρασκευής.	ΥΑ.ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ32/5466/147Πε/17.1.1997 ΦΕΚ 222Β/20.3.97	100
Μονότοξη Λιθόκτιστη γέφυρα.	ΥΑ.ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ32/5466/147Πε/17.1.1997 ΦΕΚ 222Β/20.3.97	100

ΣΗΜ: * Δεν βρέθηκαν σχετικά στοιχεία

Πίνακας 14: Αρχαιολογικοί χώροι

ΝΟΜΟΣ ΤΡΙΚΑΛΩΝ - ΑΝΑΓΛΥΦΟ - ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Εικόνα 13: Χάρτης προστατευόμενων περιοχών Νομού Τρικάλων.

2.4: Χλωρίδα

Η χλωρίδα της περιοχής του Δ. Καλαμπάκας παρουσιάζει σημαντική ποικιλία. Στην περιοχή έως το υψόμετρο των 300 μ. απαντάται κυρίως η φυτοκοινωνική διάπλαση των ξηροθερμόβιων αειφύλλων πλατυφύλλων. Κατά μήκος των καταλήξεων των υδάτινων ρεμάτων, παρατηρείται η φυτοκοινωνική διάπλαση των παραποτάμιων ειδών με κύριο αντιπρόσωπο τον πλάτανο. Η βλάστηση της περιοχής αυτής, παρουσιάζει μια ανομοιογένεια με χαρακτηριστικά υποβαθμισμένης βιοκοινότητας, κυρίως λόγω έντονων ανθρωπογενών επεμβάσεων. Η σχετική μείωση των επεμβάσεων τα τελευταία 10 χρόνια, επέφερε σε μερικά σημεία μία σχετική αύξηση της πυκνότητας βλάστησης και μία αδρομερή ανοδική μεταβατική πορεία προς την βιολογική ισορροπία του χώρου.

Συγκεκριμένα στο πεδινό τμήμα του νομού Τρικάλων η φυσική βλάστηση που υπήρχε εκεί κατά τους προϊστορικούς χρόνους έχει δώσει τη θέση της στη μοντέρνα, μηχανοποιημένη γεωργία, ενώ η άγρια χλωρίδα (όπως άλλωστε και η πανίδα) έχει αφανισθεί. Συνεπώς το πεδινό τμήμα του νομού δεν παρουσιάζει σχεδόν κανένα ενδιαφέρον για το φυσιοδίφη.

Αντίθετα, τα ορεινά του νομού καλύπτονται κατά το μεγαλύτερο μέρος τους από απέραντα δάση, που είναι από τα ωραιότερα και παραγωγικότερα της χώρας μας και έχουν ενδιαφέρουσα χλωρίδα, με πάρα πολλά είδη φυτών, που ανάμεσά τους ξεχωρίζουν πολλά σπάνια είδη, αρκετά ενδημικά της Ελλάδας και μερικά τοπικά ενδημικά.

Για να σχηματίσει κανείς μια εικόνα της δασικής βλάστησης του νομού και να παρατηρήσει τα κυριότερα και αξιολογότερα είδη φυτών, είναι απαραίτητο να ακολουθήσει ορισμένες διαδρομές, προς τις πλαγιές των βουνών, ακολουθώντας το αρκετά πυκνό και αρκετά καλής ποιότητας οδικό δίκτυο που συνδέει τα χωριά.

Παρακάτω δίνεται μια σύντομη περιγραφή της βλάστησης και των κυριότερων στοιχείων της χλωρίδας της κάθε περιοχής.

Καλαμπάκα - Μετέωρα - Θεόπετρα

Αυτή η περιοχή κυριαρχείται από τους επιβλητικούς βράχους των Μετρώρων και το λιγότερο επιβλητικό λόφο της Θεόπετρας, πάνω από το ομώνυμο χωριό. Η βλάστηση της περιοχής σχηματίζεται από διάφορους θάμνους της Μεσογειακής μακίας ανάμικτους με φυλλοβόλες βελανιδιές, ενώ μέσα στις ρεματιές επικρατούν τα πλατάνια. Ειδικά στη Θεόπετρα τα κυρίαρχα θαμνώδη είδη είναι η αγριοροδακινιά (*Prunus webbii*) και το Παλιούρι (*Paliurus spina-christi*), ενώ σε ορισμένες περιοχές στα χαμηλότερα μέρη, το *Solanum elaeagnifolium*, ένα αμερικάνικο φυτό εγκληματισμένο στην Ελλάδα, έχει γίνει πραγματικό ζιζάνιο, που απειλεί να πνίξει τη ντόπια χλωρίδα.

Ένα άλλο στοιχείο της περιοχής είναι τα ωραία πλατανοδάση που υπάρχουν κατά μήκος του ποταμού Ληθαίου, μεταξύ Θεόπετρας και Σπαθάδων, όπως και τα άλλα κατά μήκος του ποταμού Μουργκάνι, στα δυτικά της Καλαμπάκας. Αυτά τα πλατανοδάση απειλούνται σήμερα, λόγω της συνεχούς επέκτασης της ποτιστικής γεωργίας και της λαθροϋλοτομίας και είναι ανάγκη να ληφθούν άμεσα μέτρα για την προστασία τους, γιατί είναι από τα τελευταία παραποτάμια δάση στη χώρα μας. Όσον αφορά τη χλωρίδα, τα πιο σπάνια φυτά της περιοχής είναι η *Centaurea Kalambakensis*, ένα τοπικό ενδημικό μοναδικό στον κόσμο, που φυτρώνει σε μικρούς αριθμούς στα βράχια της Θεόπετρας και έχει χαρακτηριστεί ως απειλούμενο είδος, και η *Centaurea chrysocephala*, που φυτρώνει στα βράχια των Μετρώρων σε ελάχιστους αριθμούς και επίσης κινδυνεύει με εξαφάνιση. Άλλα ενδιαφέροντα φυτά της περιοχής είναι η *Centaurea zuccaripiana*, ενδημικό της Ελλάδας και της Ν. Αλβανίας, η *Centaurea graeca* υποείδος *graeca*, ενδημικό της Ελλάδας και Αλβανίας, το *Allium meteoricum*, ενδημικό του κεντρικού τμήματος της Βαλκανικής, η *Centaurea salonitana*, το *Xeranthemum annuum* κλπ.

Αντιχάσια

Το ορεινό συγκρότημα των Αντιχασίων καταλαμβάνει ένα τμήμα της βόρειας περιοχής του νομού Τρικάλων. Είναι βουνά χαμηλά που οι κορυφές τους έχουν ύψος μεταξύ 1000 και 1500 μ. (ψηλότερη κορυφή η Οξιά 1424μ.) και διασχίζονται από μικρά ορεινά ποτάμια, από τα οποία σπουδαιότερα είναι ο Μουργκάνης και ο Ληθαίος, παραπόταμοι του Πηνειού. Στην περιοχή υπάρχουν πολλά ορεινά και ημιορεινά χωριά, όπως ο Κονισκός, το Γερακάρι, η Λογγά, το Μαυρέλι, το Φλαμπουρέσι, το Φωτεινό, η Βλαχάβα, το Σκεπάρι κτλ, που οι κάτοικοί τους ασχολούνται με τη γεωργία και την κτηνοτροφία, δραστηριότητες που όλο και περισσότερο εγκαταλείπονται, λόγω της μετανάστευσης των νέων, κάτι που ευνοεί ιδιαίτερα την επανεγκατάσταση των δασών.

Μόνο στα χαμηλότερα μέρη, όπου υπάρχουν μικροί κάμποι και τα νερά των ποταμών που αναφέρθηκαν πιο πάνω βοηθούν στην ανάπτυξη της μοντέρνας ποτιστικής γεωργίας, (γύρω από τα χωριά Σπαθάδες, Αύρα, Καλοχώρι, Αχλαδιά κτλ), οι καλλιέργειες εξακολουθούν να αναπτύσσονται δυναμικά.

Οι πλαγιές και οι κορυφές των Αντιχασίων σκεπάζονται στο μεγαλύτερο μέρος τους από δάση με φυλλοβόλες βελανιδιές, όπου το κυρίαρχο είδος είναι η Πλατύφυλλη βελανιδιά ή Πλατίτσα (*Quercus cerris*) και την Χνουδωτή βελανιδιά (*Quercus rubescens*). Τα δάση αυτά υπέστησαν παλιότερα μεγάλη κακομεταχείριση, με τη συνεχή ξύλευση από τα γύρω χωριά και την κλαδονομή, για το τάισμα των αιγοπροβάτων κατά τους χειμερινούς μήνες. Τις τελευταίες δεκαετίες όμως, όπως άλλωστε και σε άλλα μέρη της χώρας, έχουν αφεθεί στην ησυχία τους και έτσι αναπτύσσονται, εξελίσσονται και πυκνώνουν όλο και περισσότερο.

Όσον αφορά τη χλωρίδα, επειδή όλη η περιοχή σχηματίζεται από πυριγενή, μη ασβεστολιθικά πετρώματα και κυρίως από σερπεντίνη, είναι φυσικό να επιφυλάσσει πολλές εκπλήξεις. Πολλά και ενδιαφέροντα σερπεντινοδίαιτα φυτά και άλλα σπάνια είδη επισημάνθηκαν εδώ. Το σπανιότερο από όλα τα φυτά των Αντιχασίων είναι η *Centaurea lactiflora*, ένα ενδημικό της περιοχής του Κονισκού, που ανθίζει προς το τέλος του καλοκαιριού και το βρίσκουμε σε αφθονία στους γύρω λόφους και κατά μήκος των δρόμων.

Άλλα σπάνια φυτά της περιοχής είναι ο *Stachys scardika*, η *Jasione heldreichii*, η *Centaurea alba* υποείδος *brunea*, η *Anthemis tinctoria* υποείδος *tinctoria*, κλπ. Κοινά και χαρακτηριστικά είδη είναι η *Campanula lingulata*, ο *Acinos suaveolens*, η *Scabiosa tenuis*, η *Salvia sclarea*, ο *Lotus stenodon*, η *Scabiosa argentea*, το *Clinopodium vulgare*, το *Teucrium chamaedrys*, ο *Dianthus gracilis*, η *Genista carinalis*, η *Anthemis tinctoria* υποείδος *parnassika*, η *Phlomis samia*, ο *Dianthus cruentus*, το *Κώνιο maculatum*, το *Hypericum perforatum*, κλπ.

Χάσια

Τα Χάσια όρη καταλαμβάνουν ένα τμήμα του νομού Τρικάλων, στα σύνορα με το νομό Γρεβενών. Πρόκειται για βουνά μέσου υψομέτρου, με ψηλότερη την κορυφή Κράτσοβο (1554 μ.). Τα πετρώματα είναι πυριγενή, με κυρίαρχο το σερπεντίνη. Οι πλαγιές και οι κορυφές των βουνών σκεπάζονται από πυκνά δρυοδάση που προς τα ψηλότερα μέρη αντικαθίστανται μερικές φορές από μαυρόπευκα και έλατα. Ανάμεσα στις βελανιδιές υπάρχουν συχνά και άλλα φυλλοβόλα είδη. Στη μέση και κατώτερη ζώνη των Χασίων διακρίνουμε μεγάλα ανοίγματα ανάμεσα στα δάση, με ξερικές και ποτιστικές καλλιέργειες που ανήκουν στα γύρω χωριά, Αγιόφυλλο, Οξύνεια, Αγναντιά, Κακοπλεύρι, Τριγώνα, κλπ. Παλιότερα υπήρχε στην περιοχή και κτηνοτροφία με αιγοπρόβατα και αγελάδες που τώρα έχει μειωθεί και τείνει να εκλείψει. Η μείωση της κτηνοτροφίας και η ελάττωση του πληθυσμού των χωριών είχαν σαν συνέπεια να μειωθεί η πίεση προς τα δάση, τα οποία παρουσιάζουν εμφανή αναβάθμιση.

Όσον αφορά τη χλωρίδα κοινά είδη είναι ο *Acinos suaveolens*, ο *Oropanax hispidus*, η *Salvia sclarea*, το *Alyssum murale*, ο *Convolvulus hirsutus*, η *Consolida regalis* υποείδος *paniculata*, ο *Convolvulus cantabrica*, κλπ.

Στην περιοχή φυτρώνει και τουλάχιστον ένα σπάνιο είδος, η *Centaurea grisebachii* υποείδος *confusa*, ενδημική της Κεντρικής και ΒΔ Ελλάδας. Άλλο ενδιαφέρον στοιχείο της περιοχής είναι το ωραίο δάσος με αιωνόβια μαυρόπευκα και βελανιδιές που βρίσκονται στις παρυφές του χωριού Κακοπλεύρι. Αυτό το δάσος πρέπει να διατηρηθεί και να προστατευθεί, γιατί δέντρα τόσο μεγάλης ηλικίας σπανίζουν σήμερα και αποτελούν ένα είδος φυσικού μνημείου.

Τέλος, προς την περιοχή Μεγάλης Κερασιάς - Ορθοβουνίου φυτρώνουν η *Centaurea pelia*, ένα ενδημικό της Κεντρικής Ελλάδας, ο *Dianthus gracilis*, η *Alcea pallida* υποείδος *cretica* και άλλα ενδιαφέροντα φυτά.

Μαλακάσι

Το Μαλακάσι είναι μια μεγάλη ορεινή κοιλάδα που διασχίζεται από τον ποταμό Μαλακασιώτικο, ένας από τους κυριότερους παραποτάμους του Πηνειού και περιβάλλεται από τις ανατολικές κορυφές του όρους Περιστέρι και τις δυτικές των Χασίων. Στις πλαγιές αυτών των βουνών, βλέπουμε σκαρφαλωμένα τα χωριά Καλομοίρα, Ματονέρι, Αμπελοχώρι, Μαλακάσι, Παναγιά, Κορυδαλός, Πεύκη, Τριγώνα κλπ. Στη βόρεια πλευρά της κοιλάδας, στις πλαγιές της κορυφής Κράτσοβο, τα δάση είναι υποβαθμισμένα και καταφαγωμένα από τα κοπάδια των αιγοπροβάτων που ακόμα υπάρχουν στην περιοχή και βοσκούν ανεξέλεγκτα. Κυρίαρχος θάμνος είναι ο Πύξος (*Buxus sempervirens*), που ευνοείται από το σερπεντινικό έδαφος.

Αντίθετα, στη νότια και δυτική πλευρά της κοιλάδας έχουν αναπτυχθεί υπέροχα δάση από βελανιδιές και άλλα φυλλοβόλα στα χαμηλότερα μέρη και από κωνοφόρα, όπως το Μαυρόπευκο και το Έλατο, στα ψηλότερα μέρη. Μεταξύ των άλλων συναντά κανείς σποραδικά και μερικά σπάνια δέντρα, όπως η *Tilia cordata* (Μικρόφυλλη Φλαμουριά), ο *Acer obtusatum* (Σφένδαμος ο αμβλύς), και ο *Sorbus torminalis* (Πρακανιά). Τα δύο τελευταία, με τα κοκκινωπά φύλλα τους,

δίνουν έναν ιδιαίτερο τόνο το φθινόπωρο μέσα στα φυλλοβόλα δάση. Ένα άλλο ενδιαφέρον στοιχείο είναι το εκτεταμένο παραποτάμιο δάσος με πλατάνια, βελανιδιές και καβάκια (*Populus nigra*) στο χαμηλότερο ρου του Μαλακασιώτικου, κάτι που πρέπει οπωσδήποτε να προστατευθεί. Όσον αφορά τη χλωρίδα, δεδομένου ότι τα πετρώματα της περιοχής Μαλακασίου είναι κυρίως σερπεντινικά, είναι φυσικό να παρατηρούμε τα γνωστά σερπεντινοδίαιτα φυτά της Πίνδου, ιδιαίτερα στην ανώτερη ζώνη των γύρω βουνών, όπως ο *Thymus teucrioides* υποείδος *alpinus*, η *Peltaria emarginata*, η *Bornmuellera tymphaea* και η *Campanula hawkinsiana*. Ανάμεσα σ' αυτά υπάρχουν και άλλα ενδιαφέροντα είδη, όπως η *Carlina acanthifolia*, η *Digitalis feruginea*, η *Jasione heldreichii*, το *Linum hirsutum* υποείδος *spathulatum*, κλπ. Στα χαμηλότερα μέρη της περιοχής επισημάνθηκαν τα είδη *Lysimachia punctata*, *Chelidonium majus*, *Chrysanthemum parthenium*, *Rosa arvensis*, *Salvia amplexicaulis* και το *Anthriscum majus* υποείδος *majus* που έχει εγκλιματισθεί σε ορισμένα σημεία και έχει μεταβληθεί σε αυτοφυές φυτό.

Τριγγία - Νεράϊδα

Τα βουνά Τριγγία και Νεράϊδα, με τα υπέροχα δάση τους και τις μεγάλες χιονισμένες κορυφές τους, είναι ίσως η ωραιότερη περιοχή του Νομού Τρικάλων. Τα χωριά Μηλότοπος, Καστανιά, Αμάραντο, Κλεινό, Στεφάνι, Κρανιά κλπ., είναι πνιγμένα κυριολεκτικά μέσα σε οργιώδη βλάστηση. Στα χαμηλότερα μέρη, τα δυο μικρά ορεινά ποτάμια που κατεβαίνουν από τον Κλεινό και την Καστανιά σκεπάζονται από πυκνή παραποτάμια βλάστηση με πλατάνια, καβάκια, κλήθρα, αγράμπελες, βατομουριές κτλ. Ακολουθεί η ζώνη των φυλλοβόλων δασών, όπου κυριαρχούν τα διάφορα είδη βελανιδιάς ανάμικτα με άλλα φυλλοβόλα είδη, όπως ο Φράξος, το Πεδινό Σφενδάμι (*Acer campestre*) και ο Ψευτοπλατάνος (*Acer pseudoplatanus*).

Ψηλότερα και ιδίως πάνω από το χωριό Καστανιά, δάση ολόκληρα από καστανιές σκεπάζουν τις πλαγιές των βουνών, ενώ ακόμα πιο ψηλά αρχίζουν τα έλατα με τις δυνατές και ψηλόκορμες σιλουέτες τους που καλύπτουν τις πλαγιές ως τα 1700 -1800 μ., συχνά ανάμικτα με μαυρόπευκα. Πιο πάνω ξεπροβάλλουν οι ψηλότερες κορυφές της Τριγγίας και της Νεράϊδας (υψόμετρα αντίστοιχα 2204 μ. και 2067 μ.) με τα γυμνά, αλπικά και υποαλπικά λιβάδια τους που χρησιμοποιούνται επί αιώνες σαν καλοκαιρινά βοσκοτόπια. Σε ορισμένες πλαγιές με υγρότερο έδαφος και βόρειο προσανατολισμό τα κωνοφόρα αντικαθίστανται από την Οξυά, που σχηματίζει ωραία και πυκνά δάση.

Όσον αφορά την χλωρίδα επισημάνθηκαν στην περιοχή η *Dactylorhiza saccifera*, ο *Stachys scardica*, η *Rosa canina*, η *Rosa agrestis*, ο *Orchis laxiflora*, το *Geranium asphodeloides*, ο *Crataegus albanica*, η *Lysimachia punctata*, η *Nepeta spruneri*, το *Centaurium erythraea* υποείδος *rumelicum*, η *Achillea holosericea*, η *Lychnis coronaria*, η *Phlomis samia* κλπ. Ακόμα πρέπει να σημειώσουμε τα σπάνια για τη χώρα μας είδη *Tanacetum corymbosum*, *Campanula foliosa* και *Polygala major*, τρία από τα ωραιότερα είδη των ελληνικών βουνών, και τη Γιδοιτιά (*Salix caprea*), ένα είδος ιτιάς που προτιμάει τα ξέφωτα των ορεινών δασών της Β. Ελλάδας. Τέλος στις κορυφές της Τριγγίας φυτρώνει το τοπικό ενδημικό φυτό *Viola eximia* υποείδος *tringiana*.

Ασπροπόταμος (Άνω Αχελώος)

Η κοιλάδα του Ασπροποτάμου περιβάλλεται από τις πανύψηλες κορυφές των βουνών της Ν. Πίνδου, της Κακαρδίτσας, του Περιστερίου και της Τριγγίας. Εκτός από τον Ασπροπόταμο υπάρχουν και άλλα μικρότερα ορεινά ποτάμια, όπως ο Καμνιαϊτικός, το Βαθύρεμα κτλ., που ενώνουν τα νερά τους για να σχηματίσουν πιο κάτω το γνωστό μεγάλο ποταμό Αχελώο, που εκβάλλει κοντά στο Μεσολόγγι. Τα χωριά της περιοχής είναι το Χαλίκι, η Ανθούσα, το Κατάφυτο, η Καλλιρόη, η Μηλιά, το Γαρδίκι, η Αθαμανία, το Αρματολικό κτλ., άλλα χαμένα μέσα στα πυκνά δάση και άλλα στα όρια της δασικής βλάστησης και των γυμνών βοσκοτόπων. Τα πετρώματα ποικίλουν, από το σερπεντινή μέχρι τον φλύσχη και τον ασβεστόλιθο.

Στα χαμηλότερα σημεία της περιοχής, κατά μήκος των ποταμών, παρατηρούμε υδρόβια βλάστηση από πλατάνια, κλήθρα και ιτιές. Ακολουθεί μια ζώνη με φυλλοβόλες βελανιδιές και άλλα φυλλοβόλα δέντρα, όπως ο Σφένδαμος ο αμβλύς (*Acer obtusatum*) και πιο ψηλά αρχίζουν τα ελατοδάση, που

είναι από τα πυκνότερα και ωραιότερα της χώρας μας. Πάνω από τα 1700 - 1800 μ. φθάνουμε στην υποαλπική και αλπική ζώνη, όπου υπάρχουν μόνο γυμνά βοσκολίβαδα και χιονισμένες κορυφές που ξεπερνούν τα 2000 μ. (Ψηλότερη η Κακαρδίτσα με τα 2429 μέτρα της).

Όσον αφορά τη χλωρίδα επισημάνθηκαν πολλά και ενδιαφέροντα είδη, χαρακτηριστικά της περιοχής, όπως η *Campanula rapunculoides*, η *Rosa heckeliana*, ο *Lathyrus pratensis*, ο *Petasites hybrida*, η *Pinguicula hirtiflora*, το *Senecio squalidus*, ο *Centranthus longiflorus* υποείδος *junceus*, η *Scabiosa crenata*, η *Morina persica* κλπ.

2.5: Πανίδα

Στην ευρύτερη περιοχή του Δ.Καλαμπάκας απαντώνται πολλά είδη πτηνών όπως ο Ασπροπάρης, ο σταυραετός, ο βασιλαετός, το σαινί, η πετροπέρδικα, η μεκάτσα, το τρυγόνι, η τσίχλα, ο μπούφος, κ.α.

Τα ζώα των οικοσυστημάτων της περιοχής, έχουν αναπτύξει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, που τους επιτρέπουν να επιβιώνουν στις κλιματικές συνθήκες και ιδιαίτερα στην καλοκαιρινή ξηρασία. Σημαντικά θηλαστικά που απαντώνται στην ευρύτερη περιοχή είναι ο σκαντζόχοιρος, η νυφίτσα, η βίδρα, ο λαγός, η αλεπού, ο δασομυξός

Επίσης τα μικρά ρέματα, μόνιμης ροής και οι πηγές των υψιπέδων αποτελούν βιοτόπους αναπαραγωγής των αμφιβίων, εκτός από τα πεδινά τμήματα των κοιτών που προσφέρονται για αρδεύσεις και γεωργία.

Οι ανοικτές βοσκόμενες περιοχές με ώριμα δέντρα είναι κατάλληλες για ερπετά ιδιαίτερα στα τμήματα, όπου η βλάστηση συντίθεται από άτομα αειφύλλων πλατύφυλλων (μακί). Επίσης οι λιβαδικές εκτάσεις έχουν μεγάλο ενδιαφέρον για την ερπετοπανίδα της περιοχής.

2.6: Βιοποικιλότητα οικοσυστημάτων

Αγροτικά οικοσυστήματα-οικότοποι

Τα αγροτικά οικοσυστήματα, αναπτύσσονται σε μεγάλη επιφάνεια κυρίως στις πεδινές εκτάσεις, όπου κυριαρχούν οι αροτραίες μονοετείς καλλιέργειες και σε συγκεκριμένους τόπους δενδρώδεις, οι λοφώδεις εκτάσεις που καταλαμβάνονται κυρίως από δενδρώδεις καλλιέργειες. Η παραποτάμια βλάστηση, κατά μήκος των αρδευτικών καναλιών είναι περιορισμένη και αποτελείται κυρίως από καλάμια, αν και σποραδικά μπορεί να εμφανιστούν κάποια ενδιαφέροντα παρόχθια είδη. Οι ορεινές καλλιεργούμενες εκτάσεις, δημιουργούν συνήθως ένα μωσαϊκό με αγροτικές εκτάσεις, θαμνώδεις εκτάσεις και δασικούς όγκους βελανιδιάς.

Οικοσυστήματα Χορτολιβαδικών εκτάσεων (λειμώνες και βοσκότοποι)

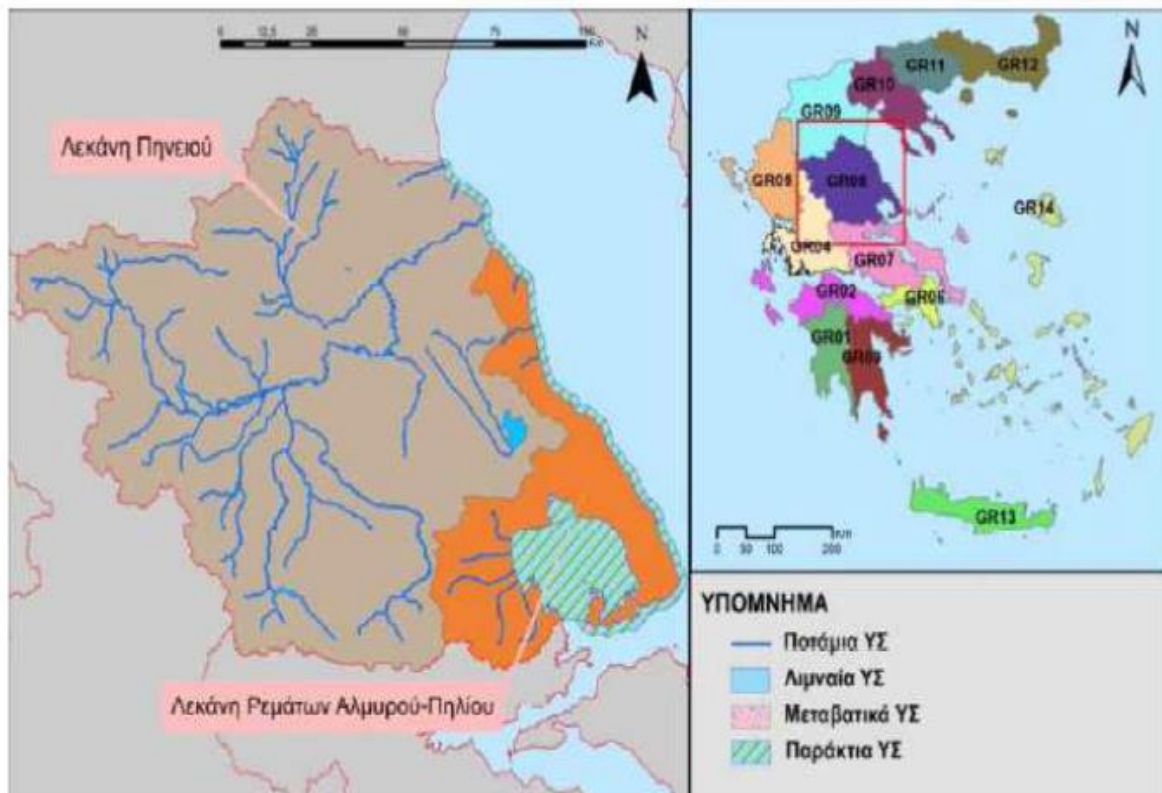
Οι χορτολιβαδικές εκτάσεις, οι λειμώνες και οι βοσκότοποι είναι ανοικτές περιοχές όπου κυριαρχούν βότανα, χορτάρια, γέωφυτα, αραιά διασκορπισμένα δέντρα και θάμνοι που εμφανίζονται σε ανοίγματα δασών και εγκαταλειμμένες αρόσιμες εκτάσεις. Οι υγροί λειμώνες είναι διάσπαρτοι στα ανοίγματα των δασών. Οι ξηρότεροι λειμώνες, τα ξέφωτα δασών και οι βοσκότοποι διαθέτουν πλούσια χλωρίδα που αποτελείται από ολοετή βότανα, γέωφυτα και χόρτα και κυρίως διατίθενται

2.7: Δάση

Στην ευρύτερη περιοχή του Δ.Καλαμπάκας υπάρχουν δάση στις ανατολικές κλιτύες του όρους Κόζιακα με αρκετά είδη κωνοφόρων και πλατύφυλλων δασικών ειδών. Εκτάσεις με δασικά είδη δένδρων (οξυές βελανιδιές κ.α.) καθώς και μεταβατικές δασώδεις-θαμνώδεις εκτάσεις με ενδιάμεση ποώδη βλάστηση υπάρχουν επίσης στα ορεινά βορειοανατολικά και βορειοδυτικά τμήματα του Δήμου.

2.8: Υδάτινοι πόροι

Η περιοχή του Δήμου Καλαμπάκας ανήκει στο Υδατικό Διαμέρισμα της Θεσσαλίας (ή υδατικό διαμέρισμα ΥΔ08, σύμφωνα με την κωδική του αρίθμηση), το οποίο διέπεται από την ΚΥΑ Α.Π.οικ.169279/8-7-2013 «Έγκριση της ΣΜΠΕ ΤΟΥ Σχεδίου Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Θεσσαλίας», εντός του οποίου αναπτύσσονται και οι Π.Ε. Λάρισας, Καρδίτσας, Μαγνησίας και Τρικάλων.

Εικόνα 14: Θέση, όρια και κύριες λεκάνες του Υδατικού Διαμερίσματος Θεσσαλίας.

Το πρόβλημα των υδάτινων πόρων της περιοχής συμπίπτει με το πρόβλημα ολόκληρου του Υδατικού Διαμερίσματος της Θεσσαλίας. Κρίσιμο ήταν πάντα και γίνεται όλο και πιο επιτακτικό το πρόβλημα έλλειψης νερού. Στους εθνικούς στρατηγικούς στόχους έμφαση δίνεται στην ορθολογική διαχείριση των υδάτινων πόρων (Εθνικό Πρόγραμμα Διαχείρισης Υδάτινων Πόρων, υπουργείο ΥΠΕΧΩΔΕ).

Η Καλαμπάκα ως ημισιαστικό κέντρο, είναι άμεσα συνδεδεμένη με τις εξελίξεις στον αγροτικό χώρο. Ο Πηνειός με τους παραποτάμους του, είναι ο μόνος αξιόλογος ποταμός που διαρρέει το Υδατικό

Διαμέρισμα Θεσσαλίας και τα νερά του χρησιμοποιούνται κατά κύριο λόγο για άρδευση και πρόσληψη πόσιμου νερού.

Από πλευράς ρύπανσης και αλλοιώσεων των στοιχείων της φυσικής κληρονομιάς, το μεγάλο πρόβλημα είναι η ρύπανση του Πηνειού.

Δεδομένα ποιοτικών χαρακτηριστικών για τον ποταμό Πηνειό από το Υπουργείο Γεωργίας υπάρχουν σε τέσσερις χαρακτηριστικές θέσεις, μεταξύ των οποίων και η περιοχή της Καλαμπάκας, (επεξεργασμένα στοιχεία ΥΠΕΧΩΔΕ, για την περίοδο 2000-2003, Εθνικό Πρόγραμμα Διαχείρισης Υδάτινων Πόρων).

Από την αξιολόγηση των στοιχείων αυτών προκύπτει ότι ο Πηνειός έχει χαρακτηριστικά που ικανοποιούν κατ' αρχήν βασικά αγρονομικά κριτήρια για άρδευση γεωργικών εκτάσεων.

Επιπρόσθετα τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του ποταμού καλύπτουν τις προϋποθέσεις της κατηγορίας A2 της Οδηγίας 75/440/ΕΟΚ για τα επιφανειακά ύδατα που είναι κατάλληλα για πρόσληψη νερού για ύδρευση, μετά από επεξεργασία.

Ωστόσο πρέπει να γίνουν οι ακόλουθες επισημάνσεις:

- Σε όλες τις θέσεις δειγματοληψίας, έχουν καταγραφεί σχετικά υψηλές συγκεντρώσεις νιτρικών, συγκέντρωση βαρέων μετάλλων όπως το χρώμιο, το νικέλιο και ο χαλκός.
- Ο Πηνειός όσο και παραπόταμοι του αποτελούν τον αποδέκτη των αστικών οικιστικών λυμάτων.

Βάσει του Εθνικού Προγράμματος Ολοκληρωμένης Διαχείρισης και Προστασίας υδατικών πόρων, προωθείται η συνολική διαχείριση των υδατικών πόρων της χώρας με τρόπο ώστε:

1. Να διασφαλίζεται η ορθολογική χρήση τους σε κάθε περίπτωση και ιδιαίτερα στον αγροτικό τομέα,
2. Να καλύπτονται ισόρροπα οι ανάγκες χρήσης και ανάπτυξης των διαφορετικών χωρικών και διοικητικών ενότητων, δηλαδή μεταφορά ποσοτήτων νερού από μια λεκάνη απορροής σε μια άλλη στο ίδιο ή διαφορετικό υδατικό διαμέρισμα και να διατηρείται η ποιότητά τους σε ικανοποιητικά επίπεδα, ιδιαίτερα του Πηνειού (όπως η αποκατάσταση της στάθμης του υπόγειου υδροφορέα για την αντιμετώπιση της υπαλμύρισης και των καθιζήσεων), την παραγωγή πράσινης ενέργειας, την ύδρευση οικισμών, την άρδευση του θεσσαλικού κάμπου και
3. Να προστατεύονται ιδιαίτερα τα υπόγεια αποθέματα από την υπερεκμετάλλευση αλλά και την ποιοτική υποβάθμιση.

Επίσης προωθούνται μέτρα που συμβάλλουν στη δραστική μείωση του ρυπαντικού φορτίου από αστικά, βιομηχανικά και αγροτικά απόβλητα σε όλους τους υδατικούς υποδοχείς, κατά προτεραιότητας στις ευαίσθητες περιβαλλοντικά περιοχές.

Ειδικότερα προγραμματίζεται η εντός πενταετίας ολοκλήρωση των εγκαταστάσεων βιολογικού καθαρισμού και των δικτύων αποχέτευσης όλων των οικισμών της χώρας με πληθυσμό μεγαλύτερο των 2000 κατοίκων.

Εντείνεται η συστηματική παρακολούθηση των απολήψεων από επιφανειακά νερά και υπόγεια ύδατα, καθώς και η παρακολούθηση της ποιότητας όλων των υδάτινων σωμάτων (ποτάμιων, λιμναίων, υπόγειων, παράκτιων).

Επίσης προωθείται η οριοθέτηση των υδατορεμάτων και όλων των υδατικών συστημάτων που χρήζουν προστασίας.

Για το έδαφος προωθείται η εφαρμογή μιας πολιτικής διαχείρισης αποβλήτων που στοχεύει στη βελτίωση των επιδόσεων της χώρας στους τομείς της πρόληψης, της δημιουργίας τους, και της ολοκληρωμένης διαχείρισης τους. Ειδικότερα επιδιώκεται:

1. Η κατάργηση και εξυγίανση των ανεξέλεγκτων χώρων διάθεσης και χωροθέτηση εγκαταστάσεων για ανακύκλωση απορριμμάτων στην πηγή,
2. Η ενίσχυση της εφαρμογής των δεσμεύσεων που προκύπτουν από τους Εθνικούς και Περιφερειακούς Σχεδιασμούς Διαχείρισης Αποβλήτων (επικινδύνων ή μη),
3. Η ενίσχυση της εφαρμογής δράσεων ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων με στόχο την αύξηση του ποσοστού ανακύκλωσης / αξιοποίησης των αποβλήτων, από 24% που είναι σήμερα για τα οικιακά απόβλητα στο 60 % αντίστοιχα της ποσότητας τους για το έτος 2023 σε συνδυασμό με την περιβαλλοντικά ασφαλή διάθεση των υπολειμμάτων. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται, μεταξύ άλλων, η διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του νόμου για την εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων σε άλλα είδη αποβλήτων (π.χ. ανακύκλωση αποβλήτων εκσκαφών κατασκευών και κατεδαφίσεων) και η επέκταση των συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης,
4. Η υλοποίηση κατά προτεραιότητα όλων των αναγκαιών κατά τα παραπάνω υποδομών διαχείρισης και ε) η εξάλειψη, μέχρι την 31.12.2008 της ανεξέλεγκτης διάθεσης αποβλήτων και η περιβαλλοντική αποκατάσταση των Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Αποβλήτων.

Προτεραιότητα λοιπόν για την περιφέρεια Θεσσαλίας είναι η συλλογή και επεξεργασία των λυμάτων των οικισμών που δεν εξυπηρετούνται από ΕΕΛ, έτσι ώστε να επιτευχθεί περαιτέρω μείωση του συνολικού ρυπαντικού φορτίου του υδατικού διαμερίσματος. Η κατασκευή και λειτουργία αποχετευτικών δικτύων και εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων για οικισμούς με ισοδύναμο πληθυσμό μεταξύ 2.000-10.000, αναμένεται να οδηγήσει σε περαιτέρω μείωση των παραγόμενων από αστικά λύματα, φορτίων.

Οι έντονες γεωργικές και κτηνοτροφικές δραστηριότητες που αναπτύσσονται, σε συνδυασμό με το φορτίο των αστικών λυμάτων αποτελούν την κύρια πηγή ρύπανσης των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων.

Επισημαίνεται η σημαντική συνεισφορά στο ρυπαντικό φορτίο της σταβλισμένης κτηνοτροφίας και η αναγκαιότητα υποβολής των φορτίων αυτών σε κατάλληλη επεξεργασία.

Πολύ σημαντική είναι επίσης, και κυρίως ως προς το άζωτο, η συνεισφορά των γεωργικών δραστηριοτήτων και η αναγκαιότητα εφαρμογής ορθών γεωργικών πρακτικών (οδηγία 91/676/ΕΟΚ)

Η περιοχή της Καλαμπάκας, η οποία αποτελεί οικισμό γ' επιπέδου, με βάση την εθνική και κοινοτική νομοθεσία, θα έπρεπε να έχει ολοκληρώσει την κατασκευή του δικτύου αποχέτευσης και των εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων ως το τέλος του 2005, καθώς και την ένταξη τους σε έναν ευρύτερο σχεδιασμό διαχείρισης αστικών λυμάτων της περιοχής. Επομένως μείζον προτεραιότητα για την περιοχή του Δήμου, είναι η ολοκλήρωση της εγκατάστασης του δικτύου αποχέτευσης, και η σύνδεσή του με τον υφιστάμενο βιολογικό καθαρισμό.

2.9: Υψόμετρο και κλίσεις εδάφους

Η περιοχή του Δήμου Καλαμπάκας χαρακτηρίζεται ως ημιορεινή με υψόμετρα που ποικίλουν από 180-300μ (για τις ημιορεινές), και 500-825μ (για τις ορεινές περιοχές) του Δήμου. Το μεγαλύτερο δε υψόμετρο εντοπίζεται στον οικισμό Κορομηλιάς του Δ.Δ. Διάβας, με υψόμετρο 1175 μ.

Η συνολική έκταση του Δήμου Καλαμπάκας, αναφορικά με τις χρήσεις της, κατανέμεται ως εξής:

- 35,87% καταλαμβάνουν οι γεωργικές περιοχές (42,24% σε επίπεδο Νομού)
- 60,12% τα δάση και οι Ημιφυσικές εκτάσεις (55,73% σε επίπεδο Νομού)
- 2,96% εκτάσεις που καλύπτονται από νερά (0,8% σε επίπεδο Νομού)
- 1,05% εκτάσεις τεχνητών περιοχών (1,14% σε επίπεδο Νομού).

Αναλυτικότερα και ανά κατηγορία σημειώνουμε ότι από το σύνολο των γεωργικών εκτάσεων, 27,97% αποτελεί η αρόσιμη γη, 1,61% μόνιμες καλλιέργειες, 32,80% οι βοσκότοποι και 37,63% περίπου οι ετερογενείς γεωργικές περιοχές.

Από το σύνολο των εκτάσεων που καλύπτουν τα Δάση και οι Ημιφυσικές εκτάσεις, 42,74% καταλαμβάνουν τα δάση, 36,20% οι μεταβατικές δασώδεις- θαμνώδεις εκτάσεις, και 20,83% οι εκτάσεις με συνδυασμό θαμνώδους και ποώδους βλάστησης.

2.10: Προβλήματα ρύπανσης- Διαχείριση στερεών αποβλήτων

Το υψηλό επίπεδο καθαριότητας και ευκοσμίας της περιοχής και ιδιαίτερα της Μοναστικής Κοινότητας των Μετεώρων, και της πόλης της Καλαμπάκας, είναι ιδιαίτερα σημαντικό στοιχείο αύξησης του βαθμού ελκτικότητας της περιοχής ως τουριστικός προορισμός, συμβάλλοντας σημαντικά στην ενίσχυση του συγκριτικού πλεονεκτήματος της περιοχής.

Η περισυλλογή και διάθεση των απορριμμάτων με οργανωμένα συστήματα πραγματοποιείται στο Δήμο Καλαμπάκας, σε χώρους όπου μέχρι πρόσφατα γινόταν απλώς ταφή τους, χωρίς να πληρούνται οι σύγχρονες προδιαγραφές υγειονομικής ταφής.

Υπάρχει και λειτουργεί ο ΣΜΑ για μεταφορά των απορριμμάτων έπειτα από κομποστοποίηση στον Χ.Υ.Τ.Α, ο οποίος θα ξεκινήσει άμεσα την λειτουργία του και θα εξυπηρετεί μεγάλο μέρος του Ν. Τρικάλων.

Η παύση λειτουργίας του ΧΑΔΑ Καλαμπάκας, όπως και όλων των ενεργών ΧΑΔΑ του Νομού και της περιφέρειας, συνδέεται εν μέρει με την υλοποίηση των απαραίτητων έργων περιβαλλοντικά ορθής διαχείρισης. Η αποκατάσταση των χώρων αυτών τίθεται ως πρώτης προτεραιότητας.

Στους άλλους οικισμούς η διαχείριση των απορριμμάτων γίνεται με υποτυπώδη οργάνωση. Τα απορρίμματα διατίθενται σε συγκεκριμένες τοποθεσίες συνήθως χωρίς ταφή ή καίγονται. Οι ανεξέλεγκτες «χωματερές» αποτελούν σοβαρό πρόβλημα για το περιβάλλον, ιδιαίτερα όταν πρόκειται για περιβάλλον όπως αυτό, της τεράστιας αξίας των Μετεώρων.

Με βάση τον Περιφερειακό Σχεδιασμό Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Θεσσαλίας, ο οποίος αναθεωρήθηκε τον Δεκέμβριο του 2005, και σε συνάφεια με το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων, υπάρχει πέραν από την λειτουργία του ΧΥΤΑ Νομού Τρικάλων και η λειτουργία του Κέντρου Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ) με πολύ θετικές τις προοπτικές που διανοίγονται στον τομέα της ορθολογικής διαχείρισης στερεών αποβλήτων και μείωσης του όγκου των απορριμμάτων.

Αναφορικά με την ορθολογική διαχείριση στερεών αποβλήτων ο Δήμος βρίσκεται σε συνεργασία με την Π.Α.Δ.Υ.Θ. Α.Ε.

Ευκαιρία αποτελεί η δυνατότητα υιοθέτησης καλών πρακτικών από άλλους ΟΤΑ για την διαχείριση των απορριμμάτων, όπως αυτές που έχουν ξεκινήσει με δική τους πρωτοβουλία προγράμματα οικιακής κομποστοποίησης, με κάδους σε κάθε νοικοκυριό, προκειμένου να συμβάλλουν όσο το

δυνατόν περισσότερο στην μείωση του όγκου των απορριπτόμενων απορριμμάτων (Ελευσίνα, Άνοιξη, Μελίσσια, Παιανία, Πετρούπολη και πολλοί άλλοι).

Με το πρόγραμμα ανακύκλωσης, της εφαρμογής δηλαδή ενός ολοκληρωμένου Συστήματος Εναλλακτικής Διαχείρισης των Στερεών Αποβλήτων, θα γίνει ένα σημαντικό βήμα για την ελαχιστοποίηση του όγκου των τελικών απορριμμάτων που καταλήγουν προς το παρόν στην ενεργή χωματερή του Δήμου, και μελλοντικά στον ΧΥΤΑ του Νομού.

Όπως και σε διάφορες περιοχές του Νομού, υπάρχουν ογκώδη αντικείμενα (οικοσκευές, μπάζα, εγκαταλελειμμένα αυτοκίνητα),σε διάφορες περιοχές του Δήμου τα οποία και θα πρέπει να απομακρυνθούν για τον καθαρισμό της περιοχής και την αισθητική αναβάθμιση της, κυρίως μέσω συνεργασίας του Δήμου με ιδιωτικές εταιρείες που αναλαμβάνουν την συλλογή αυτών των αντικειμένων.

Η διαχείριση των απορριμμάτων αποτελεί ένα από τα πλέον σύνθετα και δύσκολα προβλήματα που καλείται να αντιμετωπίσει ο Δήμος Καλαμπάκας, όπως και κάθε σύγχρονη κοινωνία.

Τα τελευταία χρόνια λόγω της ανάπτυξης των μεγάλων αστικών κέντρων, της συνεχούς αύξησης του τουριστικού ρεύματος, της ανόδου του βιοτικού επιπέδου και κατ' επέκταση της αλλαγής των καταναλωτικών συνηθειών παρατηρείται μια τάση σημαντικής αύξησης της παραγωγής των αστικών απορριμμάτων, με ταυτόχρονη αλλαγή της ποιοτικής τους σύστασης (αύξηση των επικίνδυνων και τοξικών απορριμμάτων, εμφάνιση σύνθετων υλικών συσκευασίας, κλπ), ενώ παράλληλα παρατηρείται όλο και μεγαλύτερο πρόβλημα στην εξεύρεση και αποδοχή χώρων για τη διαχείρισή τους.

Εκτός αυτού, μεγάλες ποσότητες χρήσιμων υλικών όπως χαρτί, γυαλί, αλουμίνιο, πλαστικό, μέταλλα, ξύλο χάνονταν, ενώ θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν είτε με την επαναχρησιμοποίησή τους είτε με την ανακύκλωση και τη χρήση τους σε νέες εφαρμογές, εξοικονομώντας έτσι τεράστιες ποσότητες πρώτων υλών και ενέργειας.

Οι σύγχρονες αντιλήψεις και πρακτικές για τη διαχείριση των αστικών στερεών αποβλήτων υπαγορεύουν πλέον σχεδιασμό και υλοποίηση ολοκληρωμένων συστημάτων, με βασικούς στόχους την αειφορία και την αποτελεσματική διαχείριση και εξοικονόμηση φυσικών πόρων και ενέργειας.

Το κέντρο βάρους έχει μετατοπιστεί καθαρά προς την πρόληψη της παραγωγής αποβλήτων, την ανακύκλωση και προς την μείωση των επικίνδυνων συστατικών των αποβλήτων. Τα οφέλη της ανακύκλωσης δεν είναι μόνο περιβαλλοντικά, αλλά και οικονομικά, τεχνικά και κοινωνικά.

Με το Νόμο 2939/01 η πολιτική διαχείρισης των απορριμμάτων δεν αποτελεί μόνο αντικείμενο μιας τεχνικής διαδικασίας αλλά επιπλέον κοινωνικής και πολιτικής. Απαιτείται συνολική και ολοκληρωμένη αντιμετώπιση του προβλήματος. Απαιτούνται αλλαγές στις κοινωνικές συμπεριφορές και νοοτροπίες.

Συμπερασματικά θα πρέπει να τονίσουμε ότι οι ΟΤΑ δεν είναι οι συλλέκτες των σκουπιδιών αλλά εκείνοι οι φορείς οι οποίοι χαράσσουν και ασκούν πολιτική, για την διαχείριση εκείνων των υλικών που μέχρι πρότινος θεωρούσαμε άχρηστα.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση στην οποία ανήκει η αρμοδιότητα της διαχείρισης των απορριμμάτων, οφείλει να προσαρμόσει την πολιτική της στις νέες μεθόδους διαχείρισης, να τηρήσει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την εφαρμογή της νέας νομοθεσίας για την εφαρμογή της εναλλακτικής διαχείρισης, να συνεργασθεί με τα εγκεκριμένα συστήματα και να αναλάβει ενεργό ρόλο στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού στις νέες συνθήκες.

2.11:

2.12: Βασικές υποδομές – δίκτυα

Εθνικό οδικό δίκτυο

Ο Δήμος Καλαμπάκας διατρέχεται από την Εθνική Οδό Τρικάλων –Ιωαννίνων. Βορειότερα της Καλαμπάκας ο δρόμος αυτός διακλαδώνεται προς Γρεβενά.

Με την ολοκλήρωση των βασικών αναπτυξιακών υποδομών που συντελούνται αυτή τη στιγμή τόσο σε επίπεδο Νομού, όπως η ολοκλήρωση των έργων βελτίωσης της Εθνικής οδού Τρικάλων – Ιωαννίνων που διέρχεται από την Καλαμπάκα, και που θα διευκολύνει ακόμα περισσότερο την πρόσβαση στην πρωτεύουσα του Νομού, όσο και σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο όπως η επικείμενη κατασκευή του Αυτοκινητόδρομου Κεντρικής Ελλάδας-Ε-65 (Λαμία- Εγνατία Οδό – κόμβος Παναγίας, Δήμου Μαλακασίου), η συνεχής αναβάθμιση των διευρωπαϊκών οδικών αξόνων του ΠΑΘΕ, και της Εγνατίας Οδού, καθώς και η ολοκλήρωση της Τρικάλων-Λαρίσης, η ευρύτερη περιοχή του Δήμου θα ενισχύσει περαιτέρω τον ρόλο της, ως διαμετακομιστικό και εμπορευματικό κέντρο με προοπτική να μετατραπεί σε εθνικό συγκοινωνιακό κόμβο.

Εσωτερική Οδοποιία

Σήμερα το μεγαλύτερο τμήμα της εσωτερικής οδοποιίας των Δημοτικών Διαμερισμάτων του Δήμου Καλαμπάκας είναι τσιμεντοστρωμένο ή ασφαλτοστρωμένο. Η φθορά στους δρόμους είναι αναπόφευκτη , ειδικά στα ορεινά Τ.Κ. , κυρίως λόγω των καιρικών συνθηκών που επικρατούν στην περιοχή, αλλά και των κατολισθήσεων. Στην πόλη της Καλαμπάκας τα προβλήματα εντοπίζονται στις περιοχές που εντάχθηκαν πρόσφατα στο νέο σχέδιο πόλης, καθώς υπάρχουν ανάγκες ασφαλτόστρωσης και σε κάποιες περιπτώσεις εξ' ολοκλήρου κατασκευή οδοποιίας. Επίσης φθορές στους δρόμους υπάρχουν και λόγω της πληθώρας των δικτύων που πέρασαν κατά καιρούς.

Επαρχιακό , αγροτικό δίκτυο

Την πόλη της Καλαμπάκας συνδέουν με τα γύρω δημοτικά διαμερίσματα δρόμοι από άσφαλτο και η ποιότητα του οδοστρώματος χαρακτηρίζεται από μέτρια έως καλή, ενώ στα βουνά έχουν διανοιχτεί πολλοί χωματόδρομοι. Το δίκτυο των αγροτικών δρόμων μέσα από το οποίο επιτυγχάνεται η πρόσβαση στις κτηνοτροφικές μονάδες και τις γεωργικές καλλιέργειες είναι κακής βατότητας (άσχημες καιρικές συνθήκες τον χειμώνα) . Αυτή την περίοδο εκτελούνται έργα βελτίωσης δασοδρόμων στα Δ.Δ. Βλαχάβας και Διάβας.

Σιδηροδρομικό Δίκτυο

Με την ολοκλήρωση των έργων διαπλάτυνσης της γραμμής Παλαιοφαρσάλου-Καλαμπάκας, η προσπέλαση της Δ. Θεσσαλίας στο κεντρικό σιδηροδρομικό δίκτυο καθίσταται πιο εύκολη, ενώ δίνονται δυνατότητες για ένα πλήθος των πόλεων της περιοχής να συνδεθούν με κέντρα οικονομικής δραστηριότητας στην υπόλοιπη Ελλάδα. Σήμερα η Καλαμπάκα συνδέεται με τα Τρίκαλα και την Καρδίτσα με Intercity.

Για το μέλλον μία σειρά μελετών υπόσχονται τη μετατροπή της Καλαμπάκας σε σταυροδρόμι των σιδηροδρομικών μεταφορών.

Τα έργα αυτά είναι:

- Η νέα γραμμή Βόλου - Καλαμπάκας - Ηγουμενίτσας
- Η νέα γραμμή Καλαμπάκας – Κοζάνης

Τα έργα αυτά, όταν και εφ' όσον πραγματοποιηθούν θα σημάνουν την άρση της σιδηροδρομικής απομόνωσης και την απευθείας σύνδεση της Θεσσαλίας και της Ν. Ελλάδας με το βιομηχανικό και ενεργειακό κέντρο της Δ. Μακεδονίας, και της Ηπείρου. Επίσης ο σιδηροδρομικός σταθμός εξυπηρετεί σήμερα μικρό αριθμό επιβατών και εμπορευμάτων προβλέπεται όμως στο μέλλον με τη σύνδεση του με Ηγουμενίτσα να μετατραπεί σε ένα από τους σημαντικούς σταθμούς της Θεσσαλίας με θετικές επιπτώσεις στην τοπική οικονομία.

Συγκοινωνίες

Η πόλη της Καλαμπάκας συνδέεται με την υπόλοιπη περιοχή αλλά και με αρκετές άλλες πόλεις με πυκνό δίκτυο γραμμών υπεραστικών λεωφορείων.

Διαθέτει υπεραστικό σταθμό λεωφορείων του ΚΤΕΛ Τρικάλων καλύπτει την κίνηση προς Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Ήπειρο, Μακεδονία και γύρω πόλεις και χωριά.

2.13: Δίκτυο Ύδρευσης –Αποχέτευσης

Ύδρευση

Το δίκτυο ύδρευσης (έργο της δεκαετίας του '60 με συνεχείς επεκτάσεις), έχει κατασκευαστεί χωρίς μελέτη, κατά τρόπο εμπειρικό και παρουσιάζει πολλές βλάβες και διαρροές. Οι διαρροές του δικτύου, σε συνδυασμό με τους ανεπαρκείς σε δυνατότητα παροχής καταθλιπτικούς αγωγούς και το υψηλό κόστος άντλησης (λόγω του μεγάλου μανομετρικού ύψους για την άντληση μέχρι τις δεξαμενές), κάνουν τα υφιστάμενα έργα ύδρευσης προβληματικά κατά τους μήνες της αιχμής.

Το υφιστάμενο δίκτυο ύδρευσης είναι πεπαλαιωμένο και απαιτείται αντικατάσταση όλων των παλαιών δικτύων ύδρευσης τόσο της πόλης της Καλαμπάκας όσο και των Δ.Δ. Η υδροληψία του δικτύου γίνεται στο σύνολο του Δήμου από δεκαπέντε γεωτρήσεις, και δέκα πηγές.

Αναφορικά με εστίες ρύπανσης δεν παρατηρούνται επιβαρύνσεις κοντά στις πηγές.

Σε ολόκληρο το δίκτυο είναι τοποθετημένοι 19.220 υδρομετρητές ενώ χωρίζεται σε εβδομήντα (70) τομείς.

Αναφορικά με την συντήρηση του δικτύου, αυτή γίνεται μέσω της διαδικασίας των χλωριώσεων για την εξάλειψη των μικροβιολογικών επιβαρύνσεων. Το δίκτυο ύδρευσης του Δήμου Καλαμπάκας έχει επεκταθεί και καλύπτει όλα τα Δημοτικά Διαμερίσματα του Δήμου

Η υδροληψία για την κάλυψη των αναγκών ύδρευσης του Δήμου Καλαμπάκας γίνεται από γεωτρήσεις που υπάρχουν σε όλες τις Δημοτικές Ενότητες , εκτός από αυτά της Διάβας, της Κρύας Βρύσης, του Ορθοβουνίου και του οικισμού Βυτουμά και άλλων. Εκεί η υδροδότηση γίνεται από τις δεξαμενές, τις διάφορες πηγές και τα υδραγωγεία ύδρευσης.

Κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, (όπου παρουσιάζεται η αιχμή της ζήτησης), με συνεχή σχεδόν λειτουργία των αντλιοστασίων (22 ώρες ανά 24ωρο), το δίκτυο ύδρευσης τροφοδοτείται με παροχή της τάξης των 2.950m³/ημέρα, ή 88.500m³/μήνα.

Αποχέτευση

Το 2001 ολοκληρώθηκε και παραδόθηκε στη Δ.Ε.Υ.Α. Καλαμπάκας το δίκτυο ακαθάρτων συνολικού μήκους 31 χλμ, του οποίου ο κεντρικός αποχετευτικός αγωγός καταλήγει στο Βιολογικό Καθαρισμό.

Βασικό πρόβλημα αποτελεί το ανεπαρκές αποχετευτικό δίκτυο, το οποίο καλύπτει σήμερα τη πόλη της Καλαμπάκας και μέρος του Καστρακίου, ενώ αναμένεται μέχρι το τέλος Ιουνίου η ολοκλήρωση του έργου εγκατάστασης αποχετευτικού δικτύου της μοναστικής κοινότητας των Μετεώρων. Τα υπόλοιπα Δημοτικά Διαμερίσματα στερούνται αποχετευτικού δικτύου ακαθάρτων. Τα ακάθαρτα συλλέγονται σε βόθρους που υπάρχουν σε κάθε σπίτι.

Η μη πλήρης κάλυψη του Δήμου με αποχετευτικό δίκτυο, πέραν των επιπτώσεων στο βιοτικό επίπεδο των δημοτών και των περιβαλλοντικών επιβαρύνσεων, δεν επιτρέπει επίσης, την ορθολογικότερη εκμετάλλευση του υφιστάμενου βιολογικού καθαρισμού.

Υπάρχουν σαφείς ανάγκες επέκτασης του Δικτύου Αποχέτευσης και στις λοιπές Δ.Ε και η σύνδεση τους με τον Βιολογικό Καθαρισμό του Δήμου. Προβλήματα εντοπίζονται στις αυξανόμενες ανάγκες επέκτασης του δικτύου όχι μόνο σε νεοεντασσόμενες περιοχές, αλλά και σε Τοπικές Κοινότητες κοντά στην πόλη της Καλαμπάκας.

Όμβρια

Στο Δήμο Καλαμπάκας υπάρχει ένα αρκετά εκτεταμένο σύστημα συλλογής ομβρίων υδάτων, που αποχετεύει κυρίως τα νερά των ρεμάτων που διασχίζουν την Καλαμπάκα. Όλα τα ρέματα έχουν λεκάνες που ξεκινούν από τους βράχους των Μετεώρων και, λόγω των έντονων κλίσεων, έχουν μεγάλη ορμητικότητα. Οι σημαντικότεροι αγωγοί είναι τρεις, οι οποίοι ξεκινούν από τις βόρειες παρυφές της πόλης και, ακολουθώντας τις φυσικές κοίτες των ρεμάτων, καταλήγουν στο πεδινό τμήμα της, και εκβάλλουν στους αγρούς, σε μικρή απόσταση από τη μέχρι σήμερα κατοικημένη έκταση της Καλαμπάκας. Στην πορεία τους δέχονται τα νερά άλλων, δευτερευόντων αγωγών, οι οποίοι συλλέγουν τα εντός πόλης απορρέοντα όμβρια ύδατα.

Βέβαια, αν και κατ' αρχήν τα υφιστάμενα έργα κατασκευάστηκαν με κύριο στόχο την απομάκρυνση των ομβρίων από το πυκνοδομημένο τμήμα της πόλης, λόγω παρανόμων συνδέσεων αποχετεύσεων ακαθάρτων των γειτονικών σπιτιών, μεταφέρουν και ένα υπολογίσιμο ποσοστό αστικών λυμάτων. Έτσι το υφιστάμενο δίκτυο ομβρίων έχει μετατραπεί στην πράξη σε παντοροϊκό. Παρατηρείται μάλιστα συχνά το φαινόμενο σκεπασμένων σχαρών φρεατίων υδροσυλλογής ή και φραγμένων εισόδων αγωγών όμβριων, που οφείλεται προφανώς σε αυθαίρετες ενέργειες των ενοχλούμενων περιοίκων από τη δυσσομία των αποχετευτικών αγωγών.

Γενικά, οι περισσότεροι από τους υφιστάμενους αγωγούς είναι σε καλή κατάσταση και εξυπηρετούν μεγάλο τμήμα της πόλης κατά τρόπο μάλλον ικανοποιητικό ως προς την αποχέτευση των ομβρίων. Η ανάγκη για τέτοιου είδους δίκτυα μεταφέρεται πλέον στις περιοχές του νέου σχεδίου πόλης. Επίσης στις απολήξεις τους οι αγωγοί δημιουργούν σοβαρά προβλήματα, διότι τα νερά δεν βρίσκουν διέξοδο προς τον Πηνεϊό και διαχέονται στους αγρούς, αφού τα έργα σταματούν πριν από το αντιπλημμυρικό ανάχωμα του ποταμού.

Στις υπόλοιπες Δ.Ε. δεν υπάρχει εκτεταμένο δίκτυο ομβρίων.

Βιολογικός καθαρισμός

Μαζί με το δίκτυο αποχέτευσης κατασκευάστηκε το 2002 ο Βιολογικός Καθαρισμός του Δήμου Καλαμπάκας. Ο αριθμός συνδέσεων σήμερα ανέρχεται σε 4.100

Ο Βιολογικός Καθαρισμός επεξεργάζεται 1.700m³ την ημέρα, ενώ η προβλεπόμενη δυναμικότητα του, ανέρχεται σε 5.000 κυβ.εκ ημερησίως και μπορεί να καλύψει 20.000 κατοίκους. Η χρησιμοποιούμενη δυναμικότητα ανέρχεται σε 1500 κυβ. εκ ημερησίως .

Η λειτουργία του βιολογικού καθαρισμού είναι άριστη, ενώ η αύξηση του αριθμού των συνδέσεων και η κάλυψη μεγαλύτερου ποσοστού του πληθυσμού θα περιορίζει σημαντικά το κόστος λειτουργίας του, και θα διασφάλιζε την οικονομικότερη λειτουργία και κατά συνέπεια την αύξηση της κερδοφορίας του.

Αρδευτικά δίκτυα – Φράγματα

Στην περιοχή του Δήμου Καλαμπάκας λειτουργούν συλλογικά αρδευτικά δίκτυα στις εξής περιοχές:

- Καστρακίου – Καλαμπάκας όπου αρδεύεται έκταση 4.000 στρεμμάτων από επιφανειακά νερά.
- Διάβα – Κρύα Βρύση – Μεγάλη Κερασιά, όπου αρδεύεται έκταση 8.000 στρεμμάτων, επίσης από επιφανειακά νερά.
- Κλεινός-Καλογριανή-Χρυσομηλιά
- Φράγματα – Ταμιευτήρες: Φράγμα του Λογγά.

Ηλεκτρική ενέργεια

Από τον Νομό Τρικάλων διέρχεται γραμμή μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας των 400 KW .

Η κατανομή εντός του νομού γίνεται με υποσταθμούς υψηλής τάσης, ένας από τους οποίους είναι στην περιοχή της Καλαμπάκας και μέσω του οποίου τροφοδοτούνται με ρεύμα όλοι οι Δήμοι της περιοχής. Ο υποσταθμός υψηλής τάσης δίδει ρεύμα μέσης τάσης στο δίκτυο και μέσω των διανομών μέσης τάσης που υπάρχουν σε κάθε οικισμό γίνεται η τροφοδοσία των καταναλωτών της περιοχής.

Επικοινωνίες / Τηλεπικοινωνίες/ Δίκτυα Πληροφορικής

Το σταθερό τηλεπικοινωνιακό δίκτυο (ΟΤΕ) καλύπτει ήδη ικανοποιητικά τις ανάγκες του Δήμου Καλαμπάκας, τόσο ως προς την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών όσο και ως προς τον βαθμό εξάπλωσης του (δυσπρόσιτες περιοχές). Από πλευράς κινητής τηλεφωνίας η περιοχή καλύπτεται. Οι ανάγκες πλέον εντοπίζονται σε ευρυζωνικά δίκτυα οπτικών ινών καθώς και σε ασύρματα ευρυζωνικά δίκτυα.

Η μέγιστη δυνατή αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, της Κοινωνίας της Πληροφορίας και της ευρυζωνικότητας, με σκοπό την δημιουργία μιας σύγχρονης πόλης στην υπηρεσία του πολίτη, θα οδηγήσει σε περαιτέρω αξιοποίηση του ρόλου που μπορεί να παίξει η Τοπική Αυτοδιοίκηση στην προστασία του περιβάλλοντος, στην προστασία των αδύναμων κοινωνικά ομάδων, και στην καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη.

2.14: Κανονισμός Καθαριότητας & Προστασίας περιβάλλοντος του Δήμου Καλαμπάκας

Με την αριθμ 219/25-6-2012 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Καλαμπάκας εγκρίθηκε ο ανωτέρω κανονισμός που περιλαμβάνει τις κάτωθι διατάξεις:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ - ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ & ΕΝΝΟΙΕΣ

ΑΡΘΡΟ 1

Αντικείμενο του Κανονισμού

Η καθαριότητα της πόλης και η προστασία του περιβάλλοντος είναι κοινωνικά αγαθά που αποκτούνται με τη συνεχή συνεργασία των πολιτών - κατοίκων και του Δήμου και προστατεύονται από διατάξεις, υποχρεώσεις και δικαιώματα.

Ο παρών Κανονισμός έχει ως αντικείμενο:

Την τήρηση της καθαριότητας της πόλης και τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας.

Την σωστή διαχείριση των απορριμμάτων-στερεών αποβλήτων (συσκευασία, συλλογή, αποκομιδή, ανακύκλωση, διάθεση).

Την γνωστοποίηση και συμμόρφωση στις σχετικές δημοτικές διατάξεις.

Με βάση το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού υπερισχύουν όταν δεν είναι αντίθετες με τις γενικές διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας, τις διατάξεις του υγειονομικού κανονισμού, τις αστυνομικές και άλλες ειδικές διατάξεις.

ΑΡΘΡΟ 2

Υπόχρεοι για την τήρηση και την εφαρμογή του Κανονισμού είναι:

Το τμήμα Καθαριότητας, Πρασίνου και Πολιτικής Προστασίας της Δ/σης Τεχνικών Υπηρεσιών περιβάλλοντος και Πολεοδομίας και το αυτοτελές τμήμα της Δημοτικής Αστυνομίας του Δήμου Καλαμπάκας.

Επίσης οι κάτοικοι και οι κοινωνικοί φορείς της πόλης μας, οφείλουν να ακολουθούν τους κανόνες για την πιο αποτελεσματική επιτέλεση της αποστολής.

ΑΡΘΡΟ 3

Προσδιορισμός και ταξινόμηση απορριμμάτων.

Ως απορρίμματα - στερεά απόβλητα νοούνται όλες οι ουσίες ή αντικείμενα, κυρίως στερεάς μορφής, που προέρχονται από ανθρώπινες δραστηριότητες ή φυσικούς κύκλους και παράγονται σε χώρους διαβίωσης, εργασίας, παραγωγής, ψυχαγωγίας και χώρους αστικού περιβάλλοντος, από τις οποίες ο κάτοχός τους θέλει ή υποχρεούται να απαλλαγεί.

Τα απορρίμματα ταξινομούνται σε:

ΑΣΤΙΚΑ, ΕΙΔΙΚΑ και ΤΟΞΙΚΑ - ΒΛΑΒΕΡΑ.

Τα αστικά απορρίμματα περιλαμβάνουν:

1. Εσωτερικά απορρίμματα μη ογκώδη (όπως π.χ. υπολείμματα τροφών και άχρηστα είδη, δηλ. υλικά συσκευασίας αυτών, άδειες κονσέρβες, σακούλες, κουρέλια σε μικρή ποσότητα, άχρηστα χαρτιά, προϊόντα σκουπίσματος δαπέδων κ.λ.π.) που προέρχονται από τη συνήθη καθαριότητα ή από τα υπολείμματα κουζίνας (και όχι από την κύρια συνήθη παραγωγική δραστηριότητα) οικιών, καταστημάτων, γραφείων και γενικά όλων των χώρων όπου εκδηλώνονται ανθρώπινες δραστηριότητες.
2. Εσωτερικά απορρίμματα **ογκώδη** είναι τα απορρίμματα που προέρχονται από τους παραπάνω χώρους αλλά είναι ογκώδη (όπως π.χ. άχρηστες οικιακές συσκευές, παλιά έπιπλα, στρώματα, άχρηστος ρουχισμός κ.λ.π.).
3. **Εξωτερικά απορρίμματα** οποιασδήποτε φύσης και προέλευσης που εγκαταλείπονται σε οδούς, κοινόχρηστους χώρους, ακάλυπτα οικόπεδα, καθώς και αυτά που προέρχονται από τα τμήματα εκείνα των εθνικών οδών που εκτείνονται μόνο μέσα σε κατοικημένες περιοχές.
4. **Προϊόντα κηπουρικών εργασιών** (κλαριά, φύλλα, χόρτα κ.λ.π.).
5. **Επικίνδυνα απορρίμματα** όπως μπαταρίες, φάρμακα, σύριγγες, συσκευασίες εντομοκτόνων κ.λ.π.

Τα **ειδικά** απορρίμματα περιλαμβάνουν:

1. Στερεά απόβλητα που προέρχονται από την κύρια παραγωγική δραστηριότητα βιομηχανιών, βιοτεχνιών, εργαστηρίων, συνεργείων και άλλων μονάδων παραγωγής (μέταλλα, ξύλο, χαρτί, πλαστικά, κουρέλια, σάπια φρούτα, υπολείμματα τροφών κ.λ.π.) και δεν μοιάζουν με τα αστικά λόγω όγκου, ποσότητας, ποιότητας, δυνατότητας μεταφοράς και τελικής επεξεργασίας.
2. Στερεά απόβλητα νοσοκομείων και θεραπευτηρίων γενικά εκτός εκείνων που προέρχονται από αίθουσες χειρουργείου και τοκετών, από παθολογοανατομία, μικροβιολογικά, αιματολογικά εργαστήρια, από τμήματα λοιμωδών νόσων κ.λ.π., τα οποία οδηγούνται υποχρεωτικά σε καύση από ειδικούς κλιβάνους.

3. Απορρίμματα και υπόλοιπα καθαρισμού νεκροταφειακών χώρων.
4. προϊόντα και υλικά προερχόμενα από εκσκαφές, κατεδαφίσεις και γενικά οικοδομικές εργασίες.
5. Απορρίμματα και απόβλητα τα οποία δεν μπορούν να μεταφερθούν με τις συνήθεις μεθόδους αποκομιδής και οχήματα.
6. Αυτοκίνητα ,οχήματα, σκάφη και μηχανήματα γενικώς, καθώς και μέρη τους, άχρηστα ή εγκαταλειμμένα.

Ως τοξικά - επικίνδυνα απορρίμματα θεωρούνται :

Όλα όσα περιέχουν ουσίες που εγκυμονούν κινδύνους για την υγεία και το περιβάλλον και των οποίων η συλλογή, αποκομιδή και διάθεση γίνεται με τρόπους, μεθόδους και μεταφορικά μέσα διαφορετικά από τα συνηθισμένα.

Συγκεκριμένα:

1. Γεωργικά φάρμακα, εκρηκτικά, ραδιενεργά κ.λ.π.
2. Απορρίμματα νοσοκομείων, κλινικών και θεραπευτηρίων γενικά, που προέρχονται από αίθουσες χειρουργείων και τοκετών, από παθολογοανατομικά, μικροβιολογικά, αιματολογικά εργαστήρια, από τμήματα λοιμωδών νόσων κ.λ.π.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ - ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

ΑΡΘΡΟ 4

Υποχρεώσεις του Δήμου

Υποχρεώσεις του Δήμου είναι:

1. **Η περισυλλογή, αποκομιδή, μεταφορά και διάθεση των μη ογκωδών αστικών απορριμμάτων.** Η περισυλλογή γίνεται με τρόπο ώστε να αποφεύγεται η διασπορά απορριμμάτων κατά τη φόρτωση και κατά τη μεταφορά στον τόπο ταφής.

Η αποκομιδή γίνεται βάση προγράμματος του τμήματος Καθαριότητας, Πρασίνου και Πολιτικής Προστασίας σύμφωνα με τις ανάγκες κάθε περιοχής. Τα απορρίμματα μεταφέρονται σε χώρους ταφής των απορριμμάτων, σε κέντρα διαλογής ανακυκλώσιμων υλικών, ή όπου αλλού ορίζει η Δημοτική αρχή.

2. **Η αποκομιδή, η μεταφορά και διάθεση των ογκωδών απορριμμάτων** (παλιά έπιπλα, στρώματα, πτώματα μεγάλων ζώων, προϊόντα κηπουρικών εργασιών, κ.λ.π.) η οποία θα γίνεται μετά από τηλεφωνική συνεννόηση με την Υπηρεσία Καθαριότητας κατά την οποία

θα ορίζονται η μέρα και η ώρα που θα περάσει ειδικό αυτοκίνητο του Δήμου για την περισυλλογή τους.

3. **Η αποκομιδή, η μεταφορά και διάθεση των ειδικών απορριμμάτων** όπως προβλέπεται από το άρθρο 3 γίνεται από τους ίδιους τους υπευθύνους με δικά τους μέσα και ευθύνη, παρουσία υπαλλήλου του Δήμου, εφόσον έχουν καταβάλλει το προβλεπόμενο τέλος αποκομιδής ανά τόνο.
4. **Η καθαριότητα των εξωτερικών χώρων**, όλες οι εργασίες περισυλλογής και απομάκρυνσης σκουπιδιών και απορριμμάτων που βρίσκονται σε οδούς, πλατείες, κοινόχρηστους χώρους, κ.λ.π. Οι μέθοδοι καθαρισμού ορίζονται από το Δήμο ανάλογα με τις δυνατότητες, τις ανάγκες και τα διαθέσιμα μέσα. Ο Δήμος τοποθετεί ειδικά δοχεία μικροαπορριμμάτων, τα οποία πρέπει να τα διατηρεί καθαρά αδειάζοντας το περιεχόμενο κατά τακτά χρονικά διαστήματα
5. **Η ενημέρωση των δημοτών** για τα προγράμματα ανακύκλωσης απορριμμάτων, π.χ. των συσκευασιών (χαρτί, γυαλί, αλουμίνιο, πλαστικό), μπαταριών, ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού, παλαιών ελαστικών, ορυκτελαίων και μαγειρικών λαδιών, καθώς και για τα δρομολόγια των οχημάτων αποκομιδής απορριμμάτων, τις τυχόν αλλαγές, τα προγράμματα και τα δρομολόγια των μηχανικών σαρώθρων.
6. **Η εφαρμογή του Ν. 2939/2001** στο Δήμο μας για την «εναλλακτική διαχείριση συσκευασιών και άλλων προϊόντων» καθώς και άλλων Προεδρικών Διαταγμάτων για την εναλλακτική διαχείριση ξεχωριστά όλων των υλικών.
7. **Η λήψη εκτάκτων μέτρων** για την καθαριότητα της πόλης, όταν αυτό απαιτείται λόγω καιρικών συνθηκών ή τοπικών ιδιαιτεροτήτων.
8. Η λήψη μέτρων για την αποτροπή παραγωγής, διακίνησης και **αποθήκευσης τοξικών - επικίνδυνων απορριμμάτων.**
9. **Η γνωστοποίηση του παρόντος κανονισμού** όπως αυτό προβλέπει το άρθρο 79 Παρ. 4 του Δημοτικού Κοινοτικού Κώδικα.
10. **Η προστασία της υγείας των εργαζομένων.**
11. **Η διατήρηση της δημόσιας υγείας** και η προστασία του περιβάλλοντος.

ΑΡΘΡΟ 5

Εξαιρέση από τον παρόντα Κανονισμό

Ο Δήμος δεν υποχρεούται στην συλλογή και αποκομιδή των απορριμμάτων που προέρχονται από:

1. Ραδιενεργά απόβλητα
2. Εκρηκτικές, εύφλεκτες και διαβρωτικές ουσίες
3. Απόβλητα προερχόμενα από εξαγωγή, επεξεργασία και αποθήκευση μεταλλευτικών πόρων
4. Γεωργικά απόβλητα προερχόμενα από περιπτώματα ζώων ή μετά από χρήση γεωργικών φαρμάκων, εντομοκτόνων κ.λ.π.
5. Ιδιωτικούς φορείς (εγκαίνια, εκδηλώσεις, κ.τ.λ.) σε δημόσιους και δημοτικούς χώρους.
6. Βιοτεχνικά και βιομηχανικά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' - ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

ΑΡΘΡΟ 6

Υποχρεώσεις των κατοίκων

Ορισμός και ταξινόμηση χώρων παραγωγής απορριμμάτων και υπεύθυνοι τήρησης διατάξεων

1. **«Κατοικία»** θεωρείται ο αυτοτελής χώρος μόνιμης ή πρόσκαιρης διαβίωσης ατόμων ή οικογενειών, δηλ. η μονοκατοικία, το διαμέρισμα σε πολυκατοικία ή άλλου τύπου ακίνητα όπως π.χ. η τροχοβίλα ή το τροχόσπιτο.

Υπεύθυνοι τήρησης των διατάξεων είναι για τις οικογένειες οι δύο σύζυγοι και για τους κοινόχρηστους χώρους των πολυκατοικιών, ο διαχειριστής. Για τις ακατοίκητες κατοικίες υπεύθυνοι είναι οι ιδιοκτήτες.

2. **«Κατάστημα»** θεωρείται ο αυτοτελής χώρος όπου ασκείται εμπορική δραστηριότητα από πάσης φύσεως εμπορικές επιχειρήσεις, μόνιμα ή πρόσκαιρα, είτε ο χώρος αυτός είναι ισόγειος ή υπόγειος, είτε βρίσκεται σε όροφο ή στοά ή στο βάθος οικοπέδων. Στην έννοια των καταστημάτων υπάγονται τα κάθε είδους εργαστήρια, βιοτεχνίες, βιομηχανίες, εργοστάσια, στεγασμένες ή υπαίθριες αποθήκες, θέατρα, κινηματογράφοι, αίθουσες συναυλιών, κέντρα ψυχαγωγίας και διασκέδασης, ξενοδοχεία, χώροι εκτροφής - αναπαραγωγής ζώων, βουστάσια, πτηνοτροφία, νοσοκομεία, κλινικές, σχολεία (ιδιωτικά-δημόσια), βρεφονηπιακοί σταθμοί και γενικά όλοι οι χώροι που δεν μπορούν να χαρακτηριστούν σαν κατοικίες ή γραφεία.

Υπεύθυνοι τήρησης των διατάξεων είναι το πρόσωπο ή τα πρόσωπα στο όνομα των οποίων ασκείται η επιχείρηση ή ο διευθυντής της επιχείρησης που χαρακτηρίζεται σαν κατάστημα. Ειδικότερα για διάφορα Νοσοκομεία, ιδρύματα κ.λ.π. υπεύθυνος είναι ο Πρόεδρος του Δ.Σ. ή εν ελλείψει ο αντίστοιχος Διευθυντής.

3. **«Γραφείο»** θεωρείται ο αυτοτελής χώρος που είναι έδρα φυσικού ή νομικού προσώπου για την άσκηση, μόνιμα ή πρόσκαιρα οποιουδήποτε επαγγέλματος που έχει σχέση κυρίως με την παροχή υπηρεσιών. Στην έννοια των γραφείων υπάγονται και ακίνητα ή χώροι όπου λειτουργούν δημόσιες υπηρεσίες ή υπηρεσίες Ν.Π.Δ.Δ. οργανισμών κοινής ωφελείας και Ν.Π.Ι.Δ. ή Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης και επιχειρήσεις αυτών.

Για τα γραφεία υπεύθυνοι είναι τα πρόσωπα που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, για τις δημόσιες υπηρεσίες, Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ. κ.λ.π. υπεύθυνος είναι ο Δ/ντης διοικητικού ή ο Προϊστάμενος διοικητικού εκεί όπου δεν υπάρχει Δ/ντης.

4. **«Οικόπεδο»** θεωρείται ο ακάλυπτος χώρος περιφραγμένος ή μη, εντός ή εκτός σχεδίου πόλεως.

Για τα «οικόπεδα» υπεύθυνος είναι ο ιδιοκτήτης ή ο νομέας του.

5. Για τις **«βιομηχανικές»** εν γένει μονάδες υπεύθυνος θα είναι συγκεκριμένο πρόσωπο οριζόμενο εκάστοτε από τη διεύθυνση της μονάδας και γνωστοποιούμενο στο Δήμο.

ΑΡΘΡΟ 7

Υποχρεώσεις υπευθύνων για μνημεία, αγάλματα, αστικό εξοπλισμό

1. Η ρύπανση μνημείων, αγαλμάτων, αρχαιολογικών χώρων ή λοιπών δημοσίων χώρων και κτιρίων, αποτελεί παράβαση και επιβάλλει πρόστιμα ανάλογα με την έκταση της παράβασης και τις δαπάνες αποκατάστασης. **Πρόστιμο από 300 € -1000 €**
2. Η ρύπανση και η καταστροφή του αστικού εξοπλισμού (παγκάκια, κάγκελα, στάσεις λεωφορείων, κάδοι απορριμμάτων, καλάθια για μικροαπορρίμματα, πινακίδες, κολώνες ηλεκτροφωτισμού, κ.τ.λ.) προσβάλλει την αισθητική εικόνα της πόλης και αποτελεί παράβαση των διατάξεων του παρόντος κανονισμού και επισύρει ποινές διπλάσιες έως και πενταπλάσιες ανάλογα με την περίπτωση. **Πρόστιμο από 100 €- 1000 €**

ΑΡΘΡΟ 8

Υποχρεώσεις υπευθύνων για τα εσωτερικά μη ογκώδη αστικά απορρίμματα

Τα εσωτερικά μη ογκώδη απορρίμματα πρέπει να συσκευάζονται και να τοποθετούνται προς αποκομιδή από τους κατοίκους, με αυστηρή τήρηση των κανόνων υγιεινής και προστασίας του περιβάλλοντος. Συγκεκριμένα:

1. Οι κάτοικοι οφείλουν να έχουν συσκευασμένα τα απορρίμματά τους σε πλαστικούς ανθεκτικούς σάκους (κατά προτίμηση μαύρου χρώματος από αδιαφανές υλικό), τους οποίους πρέπει από το πρωί, πριν την ώρα διέλευσης του απορριμματοφόρου, να έχουν αποθέσει στα καλάθια ή στους κάδους που έχει τοποθετήσει ο Δήμος στο δρόμο τους. Αν δεν υπάρχουν κάδοι απορριμμάτων, οι δημότες οφείλουν να τοποθετήσουν τους πλαστικούς σάκους με τα απορρίμματα μπροστά στο σπίτι τους και πουθενά αλλού, χρησιμοποιώντας όμως ειδικά πλαστικά δοχεία που θα κλείνουν ερμητικά με ανάλογο καπάκι και τα οποία θα διατηρούνται καθαρά εσωτερικά και εξωτερικά με ευθύνη των ιδιοκτητών τους, θα είναι δε λειτουργικά και εύχρηστα για τους εργάτες αποκομιδής.
2. Τα απορρίμματα πρέπει να είναι απαλλαγμένα από υγρά απόβλητα για να μην δημιουργούν ρύπανση, δυσοσμία και μόλυνση.
3. Απορρίμματα που δεν είναι δυνατή η παραλαβή τους λόγω δυσκολίας προσέγγισης του απορριμματοφόρου (στενός δρόμος, αδιέξοδο), με ευθύνη των κατόχων τους, μεταφέρονται και τοποθετούνται στον πλησιέστερο από το Δήμο σημείο προσιτό στα απορριμματοφόρα. Σε περίπτωση που για οποιοδήποτε λόγο ή αιτία δεν είναι δυνατή η αποκομιδή των απορριμμάτων, μετά από προφορική ή γραπτή ενημέρωση των πολιτών, τα απορρίμματα παραμένουν μέσα στην ιδιοκτησία τους με ευθύνη των κατόχων τους.
4. **Απαγορεύεται αυστηρά** η τοποθέτηση απορριμμάτων σε νησίδες, πλατείες, πάρκα, πεζοδρόμους, οικόπεδα, άλση, έξω από ξένα ιδιοκτησία, ή το κρέμασμα αυτών στα δένδρα, τις κολώνες ή οπουδήποτε αλλού, καθώς και η ρίψη τους στο δρόμο ή στο πεζοδρόμιο από οποιοδήποτε ύψος. Στους παραβάτες επιβάλλεται το αντίστοιχο πρόστιμο. **Πρόστιμο για κάθε σακούλα 50 €**
5. **Τοποθέτηση κάδων απορριμμάτων.**

Σε κάθε καινούργια άδεια πολυκατοικίας που εκδίδεται, θα πρέπει να προσδιορίζεται επακριβώς ο χώρος στον οποίο θα τοποθετείται ο κάδος μηχανικής αποκομιδής απορριμμάτων και οπωσδήποτε πριν την σύνδεση του κτιρίου με τα δίκτυα ΔΕΗ/ΔΕΥΑΚ να

πιστοποιείται με αυτοψία από το Τμήμα Πολεοδομ ή ύπαρξη αυτού του χώρου. Στη συνέχεια η Υπηρεσία Καθαριότητας του Δήμου θα τοποθετεί στο σημείο αυτό κάδο μηχανικής αποκομιδής απορριμμάτων, εκτός και αν οι κάτοικοι του κτιρίου επιθυμούν να τοποθετήσουν οι ίδιοι δικό τους κάδο μηχανικής αποκομιδής απορριμμάτων. Σε κάθε περίπτωση όμως θα είναι κατάλληλος για αποκομιδή από τα ειδικά απορριμματοφόρα οχήματα του Δήμου.

Για τις ήδη υπάρχουσες πολυκατοικίες - κατοικίες, θα τοποθετηθούν, όπου δεν υπάρχουν, κάδοι απορριμμάτων σε σημεία της πόλης μας, κατόπιν εισηγήσεως του τμήματος Καθαριότητας και έγκριση της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής, με γνώμονα πάντα την εύρυθμη λειτουργία του οικοδομικού τετραγώνου.

Οι επιβαλλόμενες κυρώσεις θα προβλέπονται με τις εκάστοτε Αποφάσεις Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Καλαμπάκας.

Οι θέσεις τοποθέτησης κάδων απορριμμάτων σε κοινόχρηστους χώρους(πλατείες, οδούς, κ.τ.λ.) θα καθορίζονται με απόφαση Επιτροπής Ποιότητας Ζωής κατόπιν εισηγήσεως του τμήματος Καθαριότητας του Δήμου Καλαμπάκας.

- 5.1. Η παρεμπόδιση τοποθέτησης, κατασκευής εσοχών, τοποθέτησης προστατευτικών μέσων και η εσκεμμένη φθορά των ανωτέρω μέσων, αποτελεί παράβαση και επιβάλλεται πρόστιμο. **Πρόστιμο 200 € - 500€**
 - 5.2. Η μετακίνηση ή αλλαγή θέσεως (μόνιμης ή προσωρινής) κάδων απορριμμάτων θα πραγματοποιείται μόνο με απόφαση της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής, ειδάλως επιβάλλεται πρόστιμο. **Πρόστιμο 200 € - 500 €**
 - 5.3. Η μερική ή ολική καταστροφή κάδων ή άλλων μέσων προσωρινής αποθήκευσης απορριμμάτων από βανδαλισμούς, αναμμένα τσιγάρα, κ.τ.λ. επιβάλλει πρόστιμο. **Πρόστιμο 200 € - 500 €**
 - 5.4. Η επικόλληση αυτοκόλλητων , διαφημιστικών αφισών και η αναγραφή συνθημάτων σε κάδους, επιβάλλει πρόστιμο. **Πρόστιμο 100 €**
 - 5.5. Η στάση και στάθμευση Ι.Χ. αυτοκινήτων μπροστά σε κάδους απορριμμάτων που προκαλεί κυκλοφοριακό πρόβλημα και παρεμπόδιση της υπηρεσίας καθαριότητας για την αποκομιδή των απορριμμάτων , επιβάλλει πρόστιμο. **Πρόστιμο 300 €- 500 €**
6. Δεν επιτρέπεται η τοποθέτηση σκουπιδιών έξω από τους κάδους απορριμμάτων, γιατί εγκυμονεί κινδύνους για την δημόσια υγεία, την προστασία του περιβάλλοντος και την αισθητική της πόλης.

Στους παραβάτες ο Δήμος επιβάλλει κάθε φορά για κάθε σακούλα ή αντικείμενο καθώς και για σκουπίδια μη συσκευασμένα καταλλήλως , αντίστοιχα πρόστιμα.

Πρόστιμο για κάθε σακούλα και για σκουπίδια μη συσκευασμένα καταλλήλως 50 €

ΑΡΘΡΟ 9

Υποχρεώσεις υπευθύνων για τα εσωτερικά ογκώδη αστικά απορρίμματα

Συσκευασία - εναπόθεση αστικών απορριμμάτων

Τα απορρίμματα αυτά δεν εγκαταλείπονται οπουδήποτε αλλά παραλαμβάνονται από το Δήμο μετά από τηλεφωνική επικοινωνία των υπευθύνων με την υπηρεσία καθαριότητας.

Στην περίπτωση αυτή οι υπεύθυνοι υποχρεούνται να μη βγάζουν τα ογκώδη απορρίμματα στο πεζοδρόμιο από πριν, αλλά μόνο το πρωί της ημέρας που τους ανακοινώθηκε ότι θα περάσει το ειδικό απορριμματοφόρο ή το πολύ από την προηγούμενη της καθορισμένης ημέρας διέλευσης των οχημάτων. Σε κάθε άλλη περίπτωση θεωρείται ότι καταλαμβάνουν δημοτικό χώρο και προβλέπεται καταβολή σχετικού τέλους. Τα απορρίμματα δεν πρέπει να τοποθετούνται σε σημείο που εμποδίζουν την κυκλοφορία πεζών ή οχημάτων.

Ειδικότερα:

1. Μικρές ποσότητες από φύλλα, ξερά άνθη, υπόλοιπα καθαρισμού κήπων, γκαζόν και λοιπά συσκευάζονται σε ανθεκτικούς πλαστικούς σάκους όπως τα απορρίμματα. Υπόλοιπα κοπής δένδρων, θάμνων, κλαδιά και λοιπά συσκευάζονται σε ελαφρά δέματα. Αν απορριφθούν χύμα θεωρείται ότι καταλαμβάνουν δημοτικό χώρο οπότε καταβάλλεται το σχετικό τέλος. Υπόλοιπα χώματος και κοπροχώματος απομακρύνονται υποχρεωτικώς από τους υπεύθυνους με δικά τους μέσα.
2. Μεγάλες ποσότητες από κλαδιά ,υπόλοιπα κοπής δέντρων κ.τ.λ. καταβάλλεται παράβολο 20 € ανά τόνο για την περισυλλογή τους.
3. Τα πάσης φύσεως υλικά συσκευασίας (χαρτοκιβώτια, ξύλινα κιβώτια κ.λ.π.) των γραφείων και καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος τοποθετούνται προς αποκομιδή, αφού προηγουμένως έχει ελαχιστοποιηθεί ο όγκος με πίεση, περίδεση κ.λ.π.
4. Τα ογκώδη απορρίμματα τοποθετούνται σε σημεία που δεν εμποδίζεται η κυκλοφορία πεζών και οχημάτων και οπωσδήποτε όχι εντός των οικιακών και δημοτικών κάδων.

Για όσους παραβαίνουν τις ανωτέρω διατάξεις επιβάλλεται πρόστιμο. Σε περίπτωση υποτροπής ή σε περιπτώσεις μεγάλης κατάληψης κοινοχρήστων χώρων, παρεμπόδισης της κυκλοφορίας πεζών ή οχημάτων το πρόστιμο διπλασιάζεται. **Πρόστιμο από 50 € - 300 €**

ΑΡΘΡΟ 10

Υποχρεώσεις υπευθύνων ειδικών απορριμμάτων

Ειδικά για τα απόβλητα από βιομηχανικές και άλλες δραστηριότητες όπως αυτές καθορίζονται στο άρθρο 3 του παρόντος κανονισμού, ενότητα ειδικών απορριμμάτων, παράγραφος α, **ο Δήμος δεν έχει τη δυνατότητα περισυλλογής.** Οι υπεύθυνοι βιομηχανιών, βιοτεχνιών, εργαστηρίων, συνεργείων κ.λ.π., πρέπει να τα απομακρύνουν με δικά τους μέσα. Υποχρεούνται όμως μέχρι την

ημέρα της αποκομιδής, να κρατούν τα απορρίμματά τους ειδικά συσκευασμένα στα προαύλια των επιχειρήσεων και να μη τα βγάζουν στο οδόστρωμα ή σε άλλους κοινόχρηστους χώρους.

Ο Δήμος Καλαμπάκας συλλέγει μόνο τα αστικά απόβλητα των βιομηχανιών εκτός της παραγωγικής τους διαδικασίας και έως δύο σακούλες.

Στους παραβάτες θα επιβάλλεται το προβλεπόμενο πρόστιμο. **Πρόστιμο από 150 € - 600€**

Ειδικά για τα απόβλητα των νοσοκομείων και θεραπευτηρίων, με εξαίρεση όσων περιγράφονται στο άρθρο 3 ενότητα ειδικών απορριμμάτων παράγραφος β, οι υπεύθυνοι είναι υποχρεωμένοι να φροντίσουν:

Για την ασφαλή συσκευασία και εναπόθεση σε ειδικούς κάδους

Για το χαρακτηρισμό τους ως «**νοσοκομειακά απορρίμματα , μη επικίνδυνα, μη τοξικά**» με αυτοκόλλητη ετικέτα, σφραγίδα ή καρτέλα πάνω στους κάδους, και τις με αυτόματη πίεση πρέσες.

Τα απορρίμματα των νεκροταφειακών χώρων, τα προερχόμενα από εργασίες καθαρισμού των διαφόρων χώρων, του κυλικείου κ.λ.π., επειδή μοιάζουν με τα εσωτερικά αστικά ογκώδη και μη ογκώδη, φυλάσσονται προσωρινά σύμφωνα με τα αναφερόμενα στις προηγούμενες παραγράφους.

Τα μπάζα και άλλα αδρανή υλικά που προέρχονται από εκσκαφές, κατεδαφίσεις, ανακαινίσεις οικοδομών κ.λ.π. ,μεταφέρονται με ευθύνη του ιδιοκτήτη ή του υπευθύνου εργασιών, σε ειδικό χώρο υποδοχής μπαζών.

Σε κάθε περίπτωση απαγορεύεται η εναπόθεση υλικών χωρίς κατάλληλη συσκευασία (χύμα) και χωρίς τη λήψη των απαραίτητων προστατευτικών μέτρων για την ασφάλεια πεζών και οχημάτων και την αποφυγή ρύπανσης από τη διαρροή των υλικών.

Στην περίπτωση που παραμένουν στο πεζοδρόμιο, οδόστρωμα ή άλλου κοινόχρηστου χώρου, θεωρούνται ότι καταλαμβάνουν κοινόχρηστο Δημοτικό χώρο. Οι παραβάτες θα τιμωρούνται κάθε φορά με πρόστιμο και θεωρείται ότι καταλαμβάνουν κοινόχρηστο χώρο χωρίς άδεια. Τα πρόστιμα διπλασιάζονται σε περίπτωση υποτροπής ή αν από την έκταση της κατάληψης και τον κίνδυνο διασπορά των υλικών, προκαλούνται προβλήματα στην δημόσια υγεία , την ασφάλεια και την ευταξία της πόλης

Επίσης βρίσκεται υπό έκδοση το Προεδρικό Διάταγμα που αφορά την Εναλλακτική Διαχείριση των αποβλήτων από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις και ο Δήμος μας θα συμμετέχει και στο αντίστοιχο εγκεκριμένο σύστημα. **Πρόστιμο από 200 € - 1000 €**

Απαγορεύεται η απόρριψη μπαζών σε ακάλυπτους χώρους όπως οικόπεδα, ρέματα, πάρκα, άλση κ.λ.π. εντός ή εκτός σχεδίου πόλεως ή στην χωματερή του Δήμου, γιατί οι ενέργειες αυτές προκαλούν σοβαρά προβλήματα στο περιβάλλον, δημιουργώντας εστίες ρύπανσης.

Στους παραβάτες της διάταξης αυτής εκτός από τις ποινές που προβλέπει το **άρθρο 119 του νόμου 1892/90** και τις προβλεπόμενες άλλες κυρώσεις, ο Δήμος επιβάλλει κάθε φορά πρόστιμο. Σε περίπτωση υποτροπής επιβάλλεται πρόστιμο έως και πενταπλάσιο του αρχικά επιβληθέντος προστίμου ανάλογα με το μέγεθος και την σοβαρότητα της ρύπανσης. **Πρόστιμο από 500 € - 2000 €**

Δεν επιτρέπεται η τοποθέτηση ειδικών κάδων (σκάφες, containers) χωρίς την άδεια κατάληψης κοινόχρηστων (δημοτικών ή δημοσίων χώρων). Η άδεια αυτή χορηγείται από το τμήμα αδειοδοτήσεων του Δήμου και πρέπει να τοποθετείται σε εμφανές σημείο.

Σε αντίθετη περίπτωση επιβάλλεται πρόστιμο **για κάθε ημέρα παραμονής του ειδικού κάδου σε κοινόχρηστο χώρο**. Σε περίπτωση παραμονής του ειδικού κάδου χωρίς άδεια πέρα των τριών ημερών, ο ειδικός κάδος απομακρύνεται από την υπηρεσία χρεώνοντας τους υπευθύνους τα έξοδα απομάκρυνσης. **Πρόστιμο 200 € την ημέρα.**

Δεν επιτρέπεται η εσκεμμένη εγκατάλειψη αντικειμένων ή μπαζών από επαγγελματικά αυτοκίνητα εργολάβων ή μεταφορικών εταιριών σε δρόμους ή άλλους κοινόχρηστους χώρους. Στους παραβάτες επιβάλλεται πρόστιμο. **Πρόστιμο από 500 € - 3000 €**

Οι υπεύθυνοι οφείλουν να τηρούν όλα τα μέτρα ασφαλείας για τους πεζούς και τα οχήματα που προβλέπονται από τον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας.

ΑΡΘΡΟ 11

Υποχρεώσεις υπευθύνων τοξικών - επικίνδυνων απορριμμάτων

Τα απορρίμματα που περιγράφονται ως γεωργικά φάρμακα, εκρηκτικά, ραδιενεργά κ.λ.π., φυλάσσονται, αποκομίζονται και διατίθενται με **αποκλειστική ευθύνη των υπόχρεων**. Οι υπεύθυνοι υποχρεούνται μέχρι την ημέρα της αποκομιδής να τα κρατούν συσκευασμένα στα προαύλια των επιχειρήσεων, να μην τα βγάζουν στο πεζοδρόμιο και **η απομάκρυνσή τους να γίνει με δικά τους μέσα.**

Στους παραβάτες της διάταξης αυτής ο Δήμος επιβάλλει κάθε φορά πρόστιμο. **Πρόστιμο από 150 € - 500 €**

Τα απορρίμματα των νοσοκομείων, κλινικών και θεραπευτηρίων γενικά, που προέρχονται από αίθουσες χειρουργείων και τοκετών, από παθολογοανατομικά - μικροβιολογικά - αιματολογικά εργαστήρια, από τμήματα λοιμωδών νόσων κ.λ.π., καθώς και φάρμακα ,γάζες, σύριγγες:

Τοποθετούνται σε **κόκκινου χρώματος** πλαστικές ανθεκτικές στεγανές σακούλες με την εμφανή επιγραφή **«Νοσοκομειακά απορρίμματα επικίνδυνα – μολυσματικά»** οι οποίες θα κλείνονται καλά και μόνιμα στο πάνω μέρος τους. Τα απορρίμματα αυτά θα τοποθετούνται σε κάδους, ειδικού χρώματος, διαφορετικού από αυτό των κάδων που χρησιμοποιεί για τα αστικά απορρίμματα ο Δήμος Καλαμπάκας, με ανάλογες επιγραφές, που θα κλειδώνουν με ευθύνη των υπόχρεων ή εναλλακτικά θα φυλάσσονται προσωρινά σε ειδικούς χώρους μέσα στα προαναφερθέντα ιδρύματα (σύμφωνα με όλους τους κανόνες υγιεινής), μέχρι την ειδική αποκομιδή τους.

Η αποκομιδή τους θα πραγματοποιείται με ευθύνη των υπόχρεων, οι οποίοι σύμφωνα με την **κοινή υπουργική απόφαση Η.Π.37591/2031/ ΦΕΚ 1419 Β/1.10.2003** πρέπει να φροντίζουν για την συλλογή, μεταφορά, αποθήκευση, αξιοποίηση, επεξεργασία ή διάθεση.

Στους παραβάτες της διάταξης αυτής ο Δήμος επιβάλλει κάθε φορά πρόστιμο. **Πρόστιμο από 500 € - 1000 €**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' - ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

ΑΡΘΡΟ 12

Υποχρεώσεις υπευθύνων σχετικά με την ανακύκλωση

Τα στερεά απόβλητα αποτελούν σημαντική πηγή ρύπανσης με συνεχώς αυξανόμενες αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, δημιουργώντας μία αδικαιολόγητη σπατάλη των φυσικών πόρων.

Στην Ελλάδα για την εναλλακτική διαχείριση των συσκευασιών και άλλων προϊόντων ισχύει ο **Νόμος 2939 / 2001** (ΦΕΚ 179 Α) «Συσκευασίες και εναλλακτική διαχείριση των συσκευασιών και άλλων προϊόντων – ίδρυση Εθνικού Οργανισμού Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών και Άλλων Προϊόντων (ΕΟΕΔΣΑΠ)», σύμφωνα με τον οποίο οι Ο.Τ.Α. υποχρεούνται μόνοι ή σε συνεργασία με άλλους φορείς να καταρτίζουν και να υλοποιούν προγράμματα εναλλακτικής διαχείρισης απορριμμάτων. Μετέπειτα **εκδόθηκαν Προεδρικά Διατάγματα** για την εναλλακτική διαχείριση όλων των ειδών αποβλήτων.

Ο Δήμος Καλαμπάκας εκτελεί ολοκληρωμένο πρόγραμμα εναλλακτικής διαχείρισης απορριμμάτων σε συνεργασία με όλα τα εγκεκριμένα συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης. Για την υλοποίηση αυτών των προγραμμάτων, ο Δήμος επιδιώκει την ανάπτυξη συνεργασίας με τους επαγγελματικούς και κοινωνικούς φορείς της πόλης, τις διάφορες κοινωνικές ομάδες, τις οικολογικές κινήσεις, τις μαθητικές και εκπαιδευτικές κοινότητες και άλλους φορείς.

Ειδικότερα ο Δήμος Καλαμπάκας έχει επιλέξει τα εξής:

Στους **μεταλλικούς και πράσινους κάδους** συλλέγονται τα οικιακά οργανικά απόβλητα (αποπάγια, φύλλα, μικρά κλαδιά, κ.τ.λ.)

Στους **μπλε κάδους** συλλέγονται οι συσκευασίες από χαρτί, γυαλί, πλαστικό, αλουμίνιο, σίδηρο, χωρίς υπολείμματα.

Στόν **ειδικό κάδο** (containers) που βρίσκονται στο Δημοτικό αμαξοστάσιο συλλέγονται τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ψυγεία, πλυντήρια πιάτων, ηλεκτρονικοί υπολογιστές, ραδιόφωνα, τηλεοράσεις, φωτιστικά, λαμπτήρες, θερμοστάτες, κ.τ.λ.)

Στους **ειδικούς κάδους ανακύκλωσης μπαταριών (στήλες)** που βρίσκονται σε όλα τα Δημοτικά κτίρια και σχολεία συλλέγονται οι μεταχειρισμένες μπαταρίες.

Τα **μεταχειρισμένα μαγειρικά έλαια** θα συγκεντρώνονται σε ειδικούς κάδους και από εκεί θα οδηγούνται στο εγκεκριμένο σύστημα.

Τα **ελαστικά και τα λάδια μηχανών** θα συγκεντρώνονται στα συνεργεία επισκευής ελαστικών και από εκεί θα οδηγούνται στο εγκεκριμένο σύστημα.

Τα **παλαιά αυτοκίνητα τα οποία είναι άχρηστα προς κυκλοφορία** οδηγούνται από τους ιδιοκτήτες στο εγκεκριμένο σύστημα και παίρνουν πιστοποιητικό καταστροφής.

Για **μεγάλες ποσότητες ανακυκλώσιμων υλικών** οι δημότες μπορούν να απευθύνονται στο τμήμα περιβάλλοντος ή στην υπηρεσία καθαριότητας.

Όλοι είναι υποχρεωμένοι να ακολουθούν τον ανωτέρω τρόπο διαχείρισης των απορριμμάτων , ειδάλως επιβάλλεται το προβλεπόμενο πρόστιμο ανάλογα με την παράβαση. **Πρόστιμο από 50 € - 200 €**

α) ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΩΝ

Το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., με την υπ' αριθμόν 10645/ 20.2.2003 υπουργική του απόφαση (ΦΕΚ 391/2003), εγκρίνει το Σύστημα Συλλογικής Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών (ΣΣΕΔ-ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ), που οργανώνει η Ε.Ε.Α.Α. (Ελληνική Εταιρία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης) και αφορά τη συλλογή, τη μεταφορά, την επαναχρησιμοποίηση και την αξιοποίηση των αποβλήτων των συσκευασιών.

Οι συσκευασίες από χαρτί, γυαλί, πλαστικό, αλουμίνιο, σίδηρο, χωρίς υπολείμματα , καθώς και έντυπα (εφημερίδες, περιοδικά, βιβλία) πρέπει να ρίχνονται στο **ειδικό μπλε κάδο ανακύκλωσης συσκευασιών**.

Ειδικότερα οι επιχειρήσεις (super market, εμπορικά, κ.τ.λ.) που ο όγκος των ανακυκλώσιμων υλικών είναι μεγάλος, πρέπει να ελαχιστοποιούν τον όγκο τους, πριν οδηγηθούν προς ανακύκλωση. Τα χαρτοκιβώτια πρέπει να δεματοποιούνται, μεγάλες ποσότητες από πλαστικά και γυάλινα μπουκάλια να συσκευάζονται μαζί και να τοποθετούνται στο μπλε κάδο ανακύκλωσης ή κατόπιν συνεννόησης σε ειδικό χώρο του καταστήματός τους.

Για μεγάλες ποσότητες ανακυκλώσιμων υλικών θα πρέπει να υπάρχει συνεννόηση με το τμήμα περιβάλλοντος ή την υπηρεσία καθαριότητας

β) ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ

Σύμφωνα με το Προεδρικό Διάταγμα Π.Δ.117 ΦΕΚ 82 Α/5.3.2004 « Μέτρα, όροι και πρόγραμμα για την εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων ειδών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού» και με την υπ' αριθμόν 105134/ ΦΕΚ905/17.6.2004 υπουργική απόφαση του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., εγκρίθηκε το Σύστημα Συλλογικής Εναλλακτικής Διαχείρισης Αποβλήτων ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού «ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΣΥΣΚΕΥΩΝ Α.Ε

Τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού δεν πρέπει να απορρίπτονται στους κοινούς κάδους απορριμμάτων του Δήμου, ούτε να απορρίπτονται ανεξέλεγκτα σε οικόπεδα και κοινόχρηστους χώρους. Υπάρχει ένα σημείο όπου συλλέγετε ο αποσυρόμενος ηλεκτρικός και ηλεκτρονικός εξοπλισμός. *Στο Δημοτικό αμαξοστάσιο (κάθε μέρα).*

γ) ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΜΠΑΤΑΡΙΩΝ

Σύμφωνα με το Προεδρικό Διάταγμα Π.Δ.115 ΦΕΚ 80Α/5.3.2004 «Διαχείριση των ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών που περιέχουν ορισμένες επικίνδυνες ουσίες - Μέτρα, όροι και πρόγραμμα για την εναλλακτική διαχείριση των χρησιμοποιημένων Ηλεκτρικών Στηλών και Συσσωρευτών» και με την υπ' αριθμόν 106155/ ΦΕΚ 1056/14.7.2004 υπουργική απόφαση του

Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., εγκρίθηκε το Σύστημα Συλλογικής Εναλλακτικής Διαχείρισης Φορητών Ηλεκτρικών Στηλών και Συσσωρευτών (Σ.Σ.Ε.Δ.Φ.Η.Σ.Σ.) και εν συντομία «Α.Φ.Η.Σ.»

Οι φορητές ηλεκτρικές στήλες (μπαταρίες) συλλέγονται σε ειδικούς κάδους ανακύκλωσης μπαταριών, που υπάρχουν σε όλα τα Δημοτικά κτίρια και τα σχολεία του Δήμου μας.

Όποιος δημότης – καταστηματούχος θα ήθελε κάδο για την συλλογή των μπαταριών μπορεί να απευθυνθεί στο τμήμα περιβάλλοντος

δ) ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΕΛΑΣΤΙΚΩΝ

Σύμφωνα με το Προεδρικό Διάταγμα Π.Δ.109 ΦΕΚ 75Α/5.3.2004 «Μέτρα και όροι για την εναλλακτική διαχείριση των χρησιμοποιημένων ελαστικών των οχημάτων. Πρόγραμμα για την εναλλακτική διαχείρισή τους.» και με την υπ' αριθμόν 106157/ ΦΕΚ 1145/28.7.2004 υπουργική απόφαση του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., εγκρίθηκε το Σύστημα Συλλογικής Εναλλακτικής Διαχείρισης Παλαιών Ελαστικών ECO-ELASTIKA»

Οι ιδιοκτήτες των βουλκανιζατέρ, όπου γίνεται και η αλλαγή των παλαιών ελαστικών στα οχήματα, καθώς και τα καταστήματα εμπορίας μοτο, πρέπει να μεριμνούν ώστε να οδηγούνται τα παλαιά τους ελαστικά σε κάποιο πιστοποιημένο Σύστημα εναλλακτικής διαχείρισης.

Οι διακινητές και οι τελικοί πωλητές ελαστικών υποχρεώνονται να διακινούν ελαστικά, τα οποία ανήκουν σε κάποιο πιστοποιημένο «σύστημα».

ε) ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

Σύμφωνα με το Προεδρικό Διάταγμα Π.Δ.116 ΦΕΚ 81Α/5.3.2004 «Μέτρα, όροι και πρόγραμμα για την εναλλακτική διαχείριση των οχημάτων στο τέλος του κύκλου ζωής τους, των χρησιμοποιημένων ανταλλακτικών τους και των απενεργοποιημένων καταλυτικών μετατροπέων» και με την υπ' αριθμόν 105136/ ΦΕΚ 907 Β/17.6.2004 υπουργική απόφαση του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., εγκρίθηκε το Σύστημα Συλλογικής Εναλλακτικής Διαχείρισης Οχημάτων Ελλάδος « ΕΔΟΕ»

Οι ιδιοκτήτες παλαιών αυτοκινήτων που έχουν αποφασίσει να μην τα ξαναχρησιμοποιήσουν και επιθυμούν να καταθέσουν μόνιμα τις πινακίδες τους, ώστε να μην επιβαρύνονται άλλο πλέον με τα διάφορα κόστη (τέλη κυκλοφορίας, ασφάλεια, κ.τ.λ. είναι υποχρεωμένοι μόνοι τους να παραδίδουν τα οχήματά τους σε κάποιο πιστοποιημένο Σύστημα εναλλακτικής διαχείρισης και να λαμβάνουν βεβαίωση παραλαβής. Η παράδοση των παλαιών αυτοκινήτων ολοκληρώνεται με την έκδοση του πιστοποιητικού καταστροφής, το οποίο αποτελεί το μόνο νόμιμο έγγραφο για την αποταξινόμηση του οχήματος.

στ) ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΩΝ - ΕΛΑΙΩΝ

Σύμφωνα με το Προεδρικό Διάταγμα Π.Δ.82 ΦΕΚ64Α/2.3.2004 «Καθορισμός μέτρων και όρων για τη διαχείριση των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων – Μέτρα, όροι και πρόγραμμα για την εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων λιπαντικών ελαίων»

Οι ιδιοκτήτες των βουλκανιζατέρ, πρατηρίων καυσίμων, κ.τ.λ. όπου γίνεται και η αλλαγή των παλαιών λαδιών στα οχήματα, καθώς και αυτών που προορίζονται για βιομηχανική χρήση, πρέπει να μεριμνούν ώστε να οδηγούνται τα λιπαντικά έλαια σε κάποιο πιστοποιημένο Σύστημα εναλλακτικής διαχείρισης.

Οι διακινητές και οι τελικοί πωλητές λιπαντικών λαδιών υποχρεώνονται να διακινούν λιπαντικά έλαια, τα οποία είναι ενταγμένα σε σύστημα εναλλακτικής διαχείρισης.

Τα χρησιμοποιημένα μαγειρικά έλαια απαγορεύεται να απορρίπτονται στο αποχετευτικό σύστημα ως υγρά απόβλητα, διότι δημιουργεί τεράστιο πρόβλημα αποφράξεων, αλλά με κάποιο εγκεκριμένο τρόπο.

Οι ιδιοκτήτες των εστιατορίων, fast food, ταβερνών, κ.τ.λ. θα πρέπει να εναποθέτουν τα χρησιμοποιημένα μαγειρικά έλαια σε ειδικά δοχεία μεριμνώντας ώστε να οδηγούνται τα μαγειρικά έλαια σε κάποιο πιστοποιημένο σύστημα εναλλακτικής διαχείρισης.

Ο Δήμος Καλαμπάκας συνεργάζεται με τα ανωτέρω εγκεκριμένα συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης, αλλά μπορεί να αποφασίσει να συνεργαστεί και με άλλα συστήματα τα οποία μπορεί να πάρουν μετέπειτα έγκριση από το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. με γνώμονα πάντα το συμφέρον και το όφελος της πόλης μας.

ΑΡΘΡΟ 13

Προγράμματα περιβαλλοντικής επιμόρφωσης και συμμετοχή των πολιτών.

Ο Δήμος διοργανώνει διάφορες περιβαλλοντικές εκδηλώσεις (Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος, Παγκόσμια Ημέρα Δασοπονίας, Ημέρα χωρίς Αυτοκίνητο κ.τ.λ.) εκδίδει φυλλάδια περιβαλλοντικού περιεχομένου (καθαριότητα-περιβάλλον) με στόχο τη διαμόρφωση οικολογικής συνείδησης στους δημότες και στους μικρούς μαθητές της πόλης μας.

Για το σκοπό αυτό συνεργάζεται με φορείς του δημοσίου και επαγγελματικού τομέα, τα πανεπιστήμια, τα επιστημονικά ινστιτούτα, τις οικολογικές ομάδες, τους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τα σχολεία Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης και άλλους φορείς .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ - ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

ΑΡΘΡΟ 14

Υποχρεώσεις πεζών, οδηγών, ιδιοκτητών ή συνοδών κατοικίδιων ζώων

Απαγορεύεται η απόρριψη μικροαντικειμένων (άχρηστων χαρτιών, πακέτων, ή άλλων ειδών μικροσυσκευασίας, μικροαντικειμένων και ειδών ατομικής χρήσης) στους κοινόχρηστους χώρους (πλατείες, πάρκα, παιδικές χαρές, αθλητικές εγκαταστάσεις), από περπατητές, θαμώνες, κ.τ.λ..

Τα παραπάνω αντικείμενα πρέπει να ρίπτονται στα υπάρχοντα καλάθια απορριμμάτων.

Στους παραβάτες της ανωτέρω διάταξης επιβάλλεται πρόστιμο. **Πρόστιμο 30 €**

Στα καλάθια απορριμμάτων του Δήμου απαγορεύεται η ρίψη αποβλήτων που μπορούν να τα καταστρέψουν, όπως π.χ. χημικά, εύφλεκτα, εστίες φωτιάς, μπάζα κ.λ.π.

Στους παραβάτες της ανωτέρω διάταξης επιβάλλεται πρόστιμο. **Πρόστιμο 30 €**

Οι κάτοχοι ή ιδιοκτήτες κατοικίδιων ζώων είναι υποχρεωμένοι να καθαρίζουν άμεσα τα περιπτώματα και τις ακαθαρσίες των ζώων τους όταν απ' αυτά ρυπαίνονται κοινόχρηστοι και μη χώροι.

Στους παραβάτες της ανωτέρω διάταξης επιβάλλεται πρόστιμο. Το πρόστιμο διπλασιάζεται αν η παράβαση γίνει σε παιδική χαρά ή άλλο κοινόχρηστο χώρο που φιλοξενεί παιδιά, σε αυλές ή εισόδων σχολείων, σε προαύλια εκκλησιών. **Πρόστιμο 50 €**

Απαγορεύεται η χρήση απορρυπαντικών, λαδιών, κ.λ.π. ουσιών που δημιουργούν αφρό κατά την πλύση αυλών, βεραντών, οχημάτων κ.λ.π. όταν τα απόνερα της πλύσης χύνονται σε κοινόχρηστους χώρους.

Στους παραβάτες της ανωτέρω διάταξης επιβάλλεται πρόστιμο. **Πρόστιμο 30 €**

ΑΡΘΡΟ 15

Καθαρισμός και πλύση δημοτικών οδών

Οι υπεύθυνοι των οχημάτων ιδιωτικής ή δημόσιας χρήσης υποχρεούνται να απομακρύνουν τα οχήματά τους, την ημέρα και τις ώρες που θα ενημερώνει η υπηρεσία καθαριότητας ότι πρόκειται να κάνει καθαριότητα της οδού (πλύσιμο, σάρωση κ.λ.π.). Η ενημέρωση αυτή θα γίνεται με τους εξής τρόπους:

1. Ενημερωτικά σημειώματα στα παρμπρίζ των αυτοκινήτων από την προηγούμενη ημέρα
2. Ενημέρωση από τα Μ.Μ.Ε. από την προηγούμενη

ή αντί των (1) & (2)

3. Ενημερωτικές ταμπέλες στην αρχή και στο τέλος της οδού που θα καθαριστεί (τοποθέτηση από την προηγούμενη ημέρα).

Στους παραβάτες της ανωτέρω διάταξης επιβάλλεται πρόστιμο. **Πρόστιμο 30 €**

ΑΡΘΡΟ 16

Υποχρεώσεις υπευθύνων καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, εμπορικά καταστήματα και περίπτερα.

Οι υπεύθυνοι των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος στα οποία παρατηρείται μεγάλη παραγωγή κάθε μορφής απορριμμάτων (οργανικών ουσιών, συσκευασιών, κ.τ.λ.) οφείλουν να συσκευάζουν σε πλαστικές ανθεκτικές σακούλες καλά κλεισμένες τα ευπαθή και δύσοσμα απόβλητα (κρέατα, κόκαλα, ψάρια, υπολείμματα τροφών, κ.τ.λ.) και να τα τοποθετούν μέσα στους μεταλλικούς κάδους απορριμμάτων το πολύ μία ώρα πριν την διέλευση του απορριμματοφόρου. Σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπεται η εναπόθεση απορριμμάτων ή συσκευασιών έξω από τους κάδους.

Στους παραβάτες της ανωτέρω διάταξης επιβάλλεται κάθε φορά πρόστιμο για κάθε αντικείμενο, σακούλα ή συσκευασία. **Πρόστιμο 100 € για κάθε σακούλα**

Οι ιδιοκτήτες των εστιατορίων, fast food, super market, ταβερνών, κ.τ.λ. πρέπει να εναποθέτουν τα χρησιμοποιημένα μαγειρικά έλαια σε μεταλλικά ή πλαστικά δοχεία και να οδηγούνται : ή σε κάποιο πιστοποιημένο σύστημα εναλλακτικής διαχείρισης, σύμφωνα με το Π.Δ. 82 ΦΕΚ 64 Α / 2.3.2004 ή κατόπιν συνεννοήσεως με την υπηρεσία καθαριότητας, σε ειδικό χώρο για την περισυλλογή αυτών, προς αποφυγή ρύπανσης.

Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να ανακατεύονται με τα αστικά απόβλητα και να τοποθετούνται στους μεταλλικούς κάδους απορριμμάτων. **Πρόστιμο από 300 € - 1000 €**

Οι υπεύθυνοι όλων των καταστημάτων που έχουν ως σκοπό την πώληση, μεταξύ άλλων, αναψυκτικών, οινοπνευματωδών ποτών, φαγητών κ.λ.π. (όπως Snack bar, Fast Food, εστιατόρια, καφετέριες, καφενεία, ζαχαροπλαστεία, ουζερί), πρέπει να φροντίζουν για την καθαριότητα του κοινόχρηστου χώρου που βρίσκεται μπροστά από αυτά και ενός ευρύτερου περιγράμματος που θα απέχει τουλάχιστον 10 μέτρα από το περίγραμμα του χώρου που έχουν νοικιάσει για τοποθέτηση τραπεζοκαθισμάτων.

Στους παραβάτες της ανωτέρω διάταξης επιβάλλεται πρόστιμο. **Πρόστιμο 100 €**

Απαγορεύεται για οποιοδήποτε λόγο η αποθήκευση και η αυθαίρετη κατάληψη από τους καταστηματάρχες στο πεζοδρόμιο, πεζόδρομο, πλατεία, ή στον κοινόχρηστο χώρο έξω από το κατάστημά τους, οποιονδήποτε αντικειμένων ή υλικών ακόμη και σχετικών με την εμπορική τους δραστηριότητα (π.χ. καφάσια φρούτων, κιβώτια ποτών, μικροπροϊόντα, τραπεζοκαθίσματα, επαγγελματικές ομπρέλες, φιάλες υγραερίου, κ.τ.λ.).

Στους παραβάτες της ανωτέρω διάταξης επιβάλλεται πρόστιμο. **Πρόστιμο από 150 € - 600 €**

Οι υπεύθυνοι των εμπορικών καταστημάτων πρέπει τα ανακυκλώσιμα υλικά (χαρτί, γυαλί, αλουμίνιο, πλαστικό) να τα τοποθετούν στον ειδικό μπλε κάδο ανακύκλωσης συσκευασιών, αφού πρώτα ελαχιστοποιήσουν τον όγκο τους και τα μη ανακυκλώσιμα υλικά να τα τοποθετούν σε σακούλες απορριμμάτων καλά δεμένες και να τις εναποθέτουν στον μεταλλικό κάδο απορριμμάτων ή έμπροσθεν των καταστημάτων τους μία ώρα πριν την διέλευση του απορριμματοφόρου.

Στα περίπτερα, καντίνες στα οποία παράγονται κάθε μορφής απορρίμματα από την άμεση κατανάλωση των προσφερομένων ειδών, οφείλουν οι υπεύθυνοι να τοποθετούν δοχεία απορριμμάτων αλλά και να διατηρούν διαρκώς τον χώρο περιμετρικά καθαρό. Επιτρέπεται η

τοποθέτηση ενός ψυγείου παγωτών, αναψυκτικών και μιας σκαλιέρας και να τηρούν τις διατάξεις σύμφωνα με τον κανονισμό των περιπτέρων.

Στους παραβάτες της ανωτέρω διάταξης επιβάλλεται πρόστιμο. **Πρόστιμο 30 €**

ΑΡΘΡΟ 17

Καθαριότητα Λαϊκών – Δημοτικών αγορών

1. Υποχρεώσεις του Δήμου

Το τμήμα Καθαριότητας, Πρασίνου και Πολιτικής Προστασίας έχει την υποχρέωση έναντι των δημοτών να φροντίζει και να διατηρεί καθαρούς τους χώρους όπου πραγματοποιούνται λαϊκές αγορές, να προστατεύει τη δημόσια υγεία και να αναλαμβάνει τον καθαρισμό των λαϊκών αγορών μετά το πέρας της λειτουργίας τους.

2. Υποχρεώσεις αδειούχων-παραγωγών – πωλητών και εργαζομένων των λαϊκών – δημοτικών αγορών.

Οι αδειούχοι πωλητές, παραγωγοί και εργαζόμενοι στη λαϊκή- δημοτική αγορά από την έναρξη και μέχρι την λήξη της λειτουργίας τους, οφείλουν:

1. Να τηρούν την καθαριότητα και την ευταξία των χώρων που καταλαμβάνουν οι πάγκοι πώλησης των προϊόντων τους.
2. Να μην καταλαμβάνουν κοινόχρηστους ή ιδιωτικούς χώρους, εκτός των ορίων της έκτασης που τους αναλογεί, σύμφωνα με την άδειά τους.
3. Να τηρούν τους κανόνες υγιεινής και να διατηρούν σε καλά κλεισμένες σακούλες τα απορρίμματα που παράγουν κατά την διάρκεια λειτουργίας της λαϊκής- δημοτικής αγοράς.
4. Να μην ρυπαίνουν με την ρίψη κάθε είδους απορριμμάτων και ιδιαίτερων ευπαθών ειδών που αλλοιώνονται εύκολα (λέπια ψαριών, εντόσθια, κόκαλα, φύλλα λαχανικών, σάπια φρούτα, χύμα υπολοίπων προϊόντων, κ.τ.λ.) καθώς και ειδών συσκευασίας (χαρτοκιβώτια, τελάρα, κ.τ.λ.)
5. Μετά τη λήξη λειτουργίας της λαϊκής αγοράς (14:30 μ.μ.) υποχρεούνται να συλλέγουν τα απορρίμματα σε πλαστικές ανθεκτικές σακούλες καλά κλεισμένες και να τις εναποθέτουν στον πλησιέστερο κάδο απορριμμάτων και όχι εκτός των κάδων. Επίσης να αποσύρουν τους πάγκους πώλησης των προϊόντων σε δικό τους αποθηκευτικό χώρο εκτός της λαϊκής αγοράς.
6. Η παραμονή πωλητών της λαϊκής αγοράς μετά το πέρας του νομίμου ωραρίου θεωρείται αυθαίρετη κατάληψη κοινόχρηστου χώρου και επισύρει τις προβλεπόμενες κυρώσεις του κανονισμού «κοινοχρήστων χώρων»
7. Να μην εμποδίζουν το έργο της υπηρεσίας καθαριότητας και να συμμορφώνονται με τις υποδείξεις των υπαλλήλων της υπηρεσίας.

Τα παραπάνω ισχύουν και για οποιονδήποτε στάσιμο ή πλανόδιο μικροπωλητή, παραγωγό και καντίνες (μόνιμες ή αυτοκινούμενες), σε οποιοδήποτε σημείο της πόλης και αν βρίσκονται και τους έχει παραχωρηθεί από το Δήμο χώρος εγκατάστασής τους.

Στις ανωτέρω διατάξεις επιβάλλεται πρόστιμο από 50 € - 600 €

ΑΡΘΡΟ 18

Ρύπανση ποταμών

Απαγορεύεται η απόρριψη παντός είδους απορριμμάτων, καθώς και η απόρριψη λυμάτων από εργοστάσια, εργαστήρια, βιοτεχνίες, καταστήματα και κατοικίες σε ποτάμια διερχόμενα από την πόλη μας.

Επίσης απαγορεύεται η ρύπανση των ποταμών της πόλης από τη βοσκή ζώων καθώς και η κατασκευή ποιμνιοστασίων κοντά σε ποτάμι, εντός της κοίτης ποταμού και γενικά σε χώρους όπου ζει ανθρώπινος πληθυσμός και εντός των καθορισμένων ορίων αρμοδιότητας του Δήμου.

Στους παραβάτες της ανωτέρω διάταξης θα επιβάλλεται **πρόστιμο από 150 € - 600 € για στερεά απόβλητα**. Ειδικότερα για υγρά και αέρια απόβλητα θα ενημερώνονται οι αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες για την επιβολή όλων των περαιτέρω Νομικών κυρώσεων.

ΑΡΘΡΟ 19

Ρύπανση δημοσίων κτιρίων, ακάλυπτων χώρων, κοινοχρήστων χώρων, δασών και προστασία τους.

Η με οποιοδήποτε τρόπο απόρριψη σε ακάλυπτους χώρους δημόσιους και ιδιωτικούς, ρέματα, δάση και αλλού εντός ή εκτός σχεδίου πόλης, άχρηστων υλικών (αδρανή υλικά, στερεά απόβλητα, κηπευτικά προϊόντα κ.λ.π.), με συνέπεια τη σοβαρή υποβάθμιση του περιβάλλοντος, τη δημιουργία εστιών μόλυνσης και την προσβολή της αισθητικής του τοπίου και του οικιστικού περιβάλλοντος, απαγορεύεται αυστηρά και διώκεται. **Πρόστιμο από 150 € - 300 €**

Τα παραπάνω άχρηστα υλικά πρέπει να μεταφέρονται και να απορρίπτονται με ευθύνη των κατόχων τους, μόνο σε κατάλληλους και εγκεκριμένους χώρους υποδομής (χωματερές και αλλού) σύμφωνα με την 49/2008 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Καλαμπάκας. Ρητά απαγορεύεται η απόθεση αυτών των άχρηστων υλικών σε κοινόχρηστους χώρους και πεζοδρόμια.

Απαγορεύεται αυστηρά η κοπή δένδρων και η καταστροφή του δημοτικού πρασίνου με οποιοδήποτε μέσο από διάφορες δραστηριότητες. Στους παραβάτες επιβάλλεται πρόστιμο. **Πρόστιμο από 150 € - 600 €**

Απαγορεύεται η ρίψη, μέσα στους υπονόμους και στα δίκτυα απορροής όμβριων υδάτων των πεζοδρόμων, λαδιών συνεργείων αυτοκινήτων που προέρχονται από συντηρήσεις και επισκευές μηχανών, λιπών ψητοπωλείων, υγρών μπαταριών και γενικά αποβλήτων που μπορούν να προκαλέσουν τοξική επιβάρυνση των αποχετευμένων λυμάτων. **Πρόστιμο από 150 € - 1000 €**

Απαγορεύεται η ρύπανση των τοίχων των δημοσίων κτιρίων, μνημείων κ.λ.π. ιστορικών χώρων, δημοτικών και ιδιωτικών χώρων και οικοπέδων. Τα δημοτικά ή δημόσια καταστήματα με ευθύνη των προϊσταμένων τους, των αρμοδίων υπαλλήλων ή των ιδιοκτητών τους πρέπει να είναι πάντα καθαρά εξωτερικά και εσωτερικά, όπως επίσης και ο περιβάλλον χώρος.

ΑΡΘΡΟ 20

Ρύπανση από την υπαίθρια αποθήκευση υλικών.

Απαγορεύεται η απόρριψη, τοποθέτηση ή κατάληψη πεζοδρομίων ή άλλων ελεύθερων δημοτικών και κοινόχρηστων χώρων (πλατείες, πεζόδρομοι και άλλοι χώροι) με εμπορεύματα και υποπροϊόντα παραγωγικής διαδικασίας, στερεά ή υγρά, όπως πρώτες ύλες κι έτοιμα προϊόντα ή υποπροϊόντα, οικοδομικά, ατομικά, μεταλλευτικά και χημικά υλικά, παλαιά είδη σιδήρου, ξυλείας, ελαστικού χάρτου, καύσιμα, λιπαντικά, χωρίς την προηγούμενη άδεια της Δημοτικής αρχής, την καταβολή του καθορισμένου τέλους και υπό την προϋπόθεση ότι τα υλικά αυτά δεν ρυπαίνουν το περιβάλλον.

Η υπαίθρια εναπόθεση, αποθήκευση και συγκέντρωση των υλικών αυτών, πρέπει να γίνεται κατά τρόπο που να αποκλείει τη διαρροή ή το διασκορπισμό τους στο περιβάλλον.

Στη χορηγούμενη από το Δήμο άδεια κατάληψης του πεζοδρομίου ή του κοινόχρηστου χώρου, για την εναπόθεση ή συγκέντρωση των παραπάνω υλικών, πρέπει υποχρεωτικά ν' αναγράφονται τα αναγκαία προστατευτικά μέτρα (περίφραξη υλικών, κάλυψη με πλαστικό νάιλον και λοιπά) που πρέπει να λάβει ο αιτών.

Ο Δήμος σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του κατόχου της άδειας με τα παραπάνω ή άλλα προστατευτικά μέτρα που του υποδεικνύονται, ανακαλεί την άδεια και ειδοποιεί την αστυνομική αρχή για την παράβαση. Σε περίπτωση που ο υπόχρεος δεν προβαίνει στην απομάκρυνσή τους, αυτό γίνεται από τις υπηρεσίες του Δήμου με δαπάνη του παραβάτη και του επιβάλλεται, πέραν των προβλεπομένων άλλων κυρώσεων, το σχετικό τέλος αυθαίρετης χρήσης κοινόχρηστου χώρου και το πρόστιμο σύμφωνα με το άρθρο 6 του Νόμου 1900/90.

Αν από την πλημμελή εφαρμογή των παραπάνω μέτρων προκληθεί ρύπανση επιβάλλεται πέραν των προβλεπομένων άλλων κυρώσεων απ' την κείμενη νομοθεσία πρόστιμο ανάλογα με τη σοβαρότητα και το μέγεθος της ρύπανσης. **Πρόστιμο από 150 € - 600 €**

Γενικά απαγορεύεται η ανεξέλεγκτη (χωρίς δηλαδή τη χορήγηση της απαιτούμενης από το Νόμο σχετικής άδειας) καύση απορριμμάτων οποιασδήποτε κατηγορίας, φύσης και μορφής.

Στους παραβάτες επιβάλλεται πρόστιμο. **Πρόστιμο 100 €**

ΑΡΘΡΟ 21

Μεταφορά και φορτοεκφόρτωση αντικειμένων.

Τα μεταφορικά μέσα ξηρού ή υγρού φορτίου (μπετονιέρες, κ.τ.λ.) πρέπει να έχουν το φορτίο τους πλήρως προστατευμένο από κινδύνους διαρροής ή διασποράς και να μην ρυπαίνουν το οδόστρωμα ή άλλους κοινόχρηστους χώρους, γιατί μπορεί να προκαλέσουν ατυχήματα σε πεζούς και τροχοφόρα. Σε περίπτωση αμέλειας η καθαριότητα γίνεται από την υπηρεσία καθαριότητας του Δήμου και τα έξοδα καθαρισμού, όπως αυτά θα προκύπτουν κάθε φορά, καταλογίζονται στον υπεύθυνο. **Πρόστιμο 200 € - 300 €**

Όλα τα φορτηγά αυτοκίνητα και γενικά τα μεταφορικά μέσα που μεταφέρουν χώμα, άμμο, ασβέστη, πρέπει να έχουν το φορτίο τους πλήρως καλυμμένο με μουσαμά και να μεριμνούν ώστε να μην υπάρχει υπερφόρτωσή τους που θα μπορούσε να οδηγήσει σε υπερχειλίση και ρύπανση της πόλης. **Πρόστιμο 200 € - 300 €**

Τα οιασδήποτε μορφής απορρίμματα που παράγονται κατά τη φορτοεκφόρτωση εμπορευμάτων πρέπει να συλλέγονται αμέσως από τους υπευθύνους μετά το τέλος κάθε εργασίας, ακόμη και αν η φύση των εργασιών αυτών δεν είναι συνεχής. **Πρόστιμο 200 € - 300 €**

Απαγορεύεται η διέλευση αγροτικών οχημάτων που μεταφέρουν προϊόντα όπως βαμβάκι, τεύτλα κ.λ.π. από όλους τους δρόμους της πόλης σε όλο το 24ωρο, χωρίς να λαμβάνονται από τους υπευθύνους τα κατάλληλα μέτρα προστασίας για την αποτροπή ρύπανσης του οδοστρώματος από ή με αιτία τα μεταφερόμενα προϊόντα τους ή από χώματα και λάσπες που μεταφέρονται από τους τροχούς τους. **Πρόστιμο 100 € - 200 €**

Στους παραβάτες της ανωτέρω διάταξης, το πρόστιμο διπλασιάζεται σε περίπτωση υποτροπής ή ανάλογα με την έκταση και την σοβαρότητα της ρύπανσης.

ΑΡΘΡΟ 22

Εγκαταλελειμμένα αυτοκίνητα, μηχανήματα κ.α.

Τα αυτοκίνητα, μοτοποδήλατα, μοτοσικλέτες, σκάφη αναψυχής, τρέιλερ, γεωργικά μηχανήματα, ή εξαρτημάτων τους τα οποία βρίσκονται σταθμευμένα για περισσότερο από ένα μήνα στο ίδιο σημείο θεωρούνται στερεά απόβλητα και ο ιδιοκτήτης τους οφείλει να τα απομακρύνει αμέσως. Σε κάθε περίπτωση απαγορεύεται η εγκατάλειψη οχήματος ή μηχανήματος επί του οδοστρώματος ή σε άλλο δημόσιο ή δημοτικό κοινόχρηστο χώρο ή σε ακάλυπτη ξένη ιδιοκτησία. **Πρόστιμο από 200€ - 600 €**

Εφόσον διαπιστωθεί η παράβαση από όργανο της Δημοτικής Αστυνομίας ειδοποιείται ο ιδιοκτήτης και αν εξακολουθεί τη στάθμευση θεωρείται κατάληψη κοινόχρηστου χώρου και ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 3 του Ν. 1080/80

Εάν δεν βρίσκεται ο ιδιοκτήτης για να του επιδοθεί η ειδοποίηση ο Δήμος επικολλά ειδικό σήμα επί του οχήματος ή του μηχανήματος και συντάσσει πρωτόκολλο καταγραφής εγκαταλελειμμένου.

Σε περίπτωση που ο ιδιοκτήτης δεν συμμορφωθεί και έχει εξαντλήσει το χρονικό περιθώριο, το αυτοκίνητο ή το μηχανήμα θεωρείται εγκαταλελειμμένο και με ευθύνη του εγκεκριμένου συστήματος εναλλακτικής διαχείρισης Οχημάτων Ελλάδος «ΕΔΟΕ» (υπουργική απόφαση 105136/ΦΕΚ 907B/17.6.2004), αποσύρεται, όπου γίνεται πρωτόκολλο παραλαβής και παράδοσης, στο οποίο αναφέρονται τα πλήρη στοιχεία του αυτοκινήτου και η θέση από την οποία αποσύρθηκε.

Η καταστροφή ή η αποκόλληση του ειδικού σήματος αποτελεί παράβαση και επισύρει πρόστιμο. Το πρόστιμο διπλασιάζεται σε περίπτωση υποτροπής. **Πρόστιμο 200 €**

ΑΡΘΡΟ 23

Χωροθέτηση των λειτουργιών της πόλης.

Με ειδικές αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου και με τήρηση της Πολεοδομικής Νομοθεσίας που εκδίδονται μετά από εκπόνηση σχετικής μελέτης χωροθέτησης των λειτουργιών της πόλης και των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, μπορεί να απαγορεύεται η άσκηση ορισμένων δραστηριοτήτων σε κοινόχρηστους ή ελεύθερους χώρους του Δήμου, με γνώμονα την προστασία του περιβάλλοντος, την υγεία των πολιτών και τη διατήρηση της ιστορικής, της αισθητικής και της πολιτιστικής φυσιογνωμίας της πόλης.

Με όμοιες αποφάσεις και με βάση την τήρηση της πολεοδομικής νομοθεσίας, μπορούν ν' αναστέλλονται έργα ή δραστηριότητες φυσικών ή νομικών προσώπων σε κοινόχρηστους ή ελεύθερους χώρους, αν από τη μελέτη των περιβαλλοντικών επιπτώσεων διαπιστώνεται ρύπανση και υποβάθμιση του δομημένου και φυσικού περιβάλλοντος. Αν η άσκηση του συγκεκριμένου έργου ή δραστηριότητας απαιτεί έκδοση σχετικής άδειας από το Δήμο, αυτή, αφού λήξει η τυχόν χορηγηθείσα, δεν ανανεώνεται. Οι αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου πρέπει να γνωστοποιούνται έγκαιρα στους ενδιαφερόμενους με οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' - ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

ΑΡΘΡΟ 24

Καθαριότητα ιδιωτικών χώρων (στεγασμένων ή μη)

Όλες οι ιδιοκτησίες, κατοικημένες ή μη, οφείλουν να διατηρούνται καθαρές με ευθύνη των κατά περίπτωση υπευθύνων,. Για το σκοπό αυτό οι υπεύθυνοι πρέπει να μεριμνούν για την ασφαλή φύλαξη των ιδιοκτησιών τους (περίφραξη ακαλύπτων χώρων, επαρκή ασφάλεια εισόδων, παραθύρων, φεγγιτών, φωταγωγών, κ.τ.λ.)

Σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι ο ιδιωτικός χώρος είναι ακάθαρτος αποτελεί εστία μόλυνσης ή προκαλεί δυσοσμία και κινδύνους για την δημόσια υγεία, ο Δήμος, μετά από σχετική προειδοποίηση, αυτοψία, της αρμόδιας υγειονομικής υπηρεσίας και εντολή εισαγγελέα μπορεί να προβεί σε καθαρισμό ιδιοκτητών χώρων και να καταλογίσει τη δαπάνη καθαρισμού, που θα προκύπτει κάθε φορά, στους ιδιοκτήτες και λοιπούς υπευθύνους.

Οι κοινόχρηστοι χώροι πολυκατοικιών, εργοστασίων, επιχειρήσεων (στοές, πρασιές, αύλιοι χώροι κ.λ.π., στεγασμένοι ή μη), πρέπει να διατηρούνται καθαροί με τη φροντίδα των υπευθύνων και με κάθε πρόσφορο μέσο, ακόμη και αν τα απορρίμματα προέρχονται από τρίτους.

Σε περίπτωση που οι εν λόγω χώροι διατίθενται από τους ιδιοκτήτες τους για την διενέργεια εκδηλώσεων (εκθέσεων, εμπορικών δραστηριοτήτων, κ.τ.λ.) οι υπεύθυνοι υποχρεούνται να εγκαθιστούν μέσα στο χώρο τους κατάλληλα μέσα προσωρινής εναπόθεσης μικροαπορριμμάτων και αποβλήτων και να λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέσα για την διατήρηση της καθαριότητας στους δρόμους, τα πεζοδρόμια και τους κοινόχρηστους χώρους που γειτονεύουν με την ιδιοκτησία τους. Δεν επιτρέπεται η εναπόθεση απορριμμάτων που προέρχονται από ανάλογες δραστηριότητες, σε κοινόχρηστους χώρους ή μέσα προσωρινής εναπόθεσης οικιακών απορριμμάτων. Η αποκομιδή των απορριμμάτων που προέρχονται από ανάλογες δραστηριότητες γίνεται από τους ίδιους τους ιδιοκτήτες και διοργανωτές των εκδηλώσεων ή μετά από συνεννόηση της υπηρεσίας καθαριότητας με ειδικά προγράμματα και σε χρόνο που ορίζεται από την υπηρεσία.

Στους παραβάτες της ανωτέρω διάταξης επιβάλλεται πρόστιμο. Σε περίπτωση υποτροπής ανάλογα με το μέγεθος της ρύπανσης το πρόστιμο διπλασιάζεται. **Στις ανωτέρω διατάξεις επιβάλλεται πρόστιμο 200 €**

ΑΡΘΡΟ 25

Καθαριότητα οικοπέδων.

Οι ιδιοκτήτες ή νομείς οικοπέδων οφείλουν να τα διατηρούν πάντοτε ελεύθερα από απορρίμματα ακόμη και όταν προέρχονται από τρίτους. Γι' αυτό οφείλουν να τα περιφράξουν (σύμφωνα με τις διατάξεις του ΓΟΚ) και να προβαίνουν σε περιοδική καθαριότητα.

Αν οι υπεύθυνοι εξακολουθούν ν' αδιαφορούν και μετά τις σχετικές συστάσεις, ο Δήμος έχει το δικαίωμα, για να εξασφαλίσει τη δημόσια υγεία και ασφάλεια, να παρέμβει καθαρίζοντας το οικόπεδο, καταλογίζοντας τη δαπάνη καθαρισμού στους ιδιοκτήτες.

Στους παραβάτες της ανωτέρω διάταξης επιβάλλεται πρόστιμο. Σε περίπτωση υποτροπής ανάλογα με το μέγεθος της ρύπανσης το πρόστιμο διπλασιάζεται. **Πρόστιμο 300 € για οικόπεδα έως 1 στρέμμα με προσαύξηση 150 € για κάθε επιπλέον στρέμμα**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ' - ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ

ΑΡΘΡΟ 26

Υπαίθρια διαφήμιση.

Η αφισοκόλληση, ο διασκορπισμός εντύπων, η αναγραφή συνθημάτων και διαφημιστικών, η ανάρτηση ταμπλό, πανό, επιγραφών, σημάτων και λοιπών μπορούν να πραγματοποιούνται μετά από σχετική άδεια που θα χορηγείται από το Δήμο κι εφόσον τηρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις του Ν.2946/ 2001 (ΦΕΚ 224 Α / 8.10.2001) την υπ'.αριθμ. 187/2005 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Καλαμπάκας με θέμα Υπαίθρια διαφήμιση (καθορισμός θέσεων).

Στους παραβάτες επιβάλλεται το προβλεπόμενο πρόστιμο, σύμφωνα με τις ανωτέρω αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Καλαμπάκας.

Εξαιρούνται ρητά οι πολιτικές οργανώσεις και οι Δημοτικές κινήσεις. Για τους φορείς αυτούς τηρούνται οι διατάξεις των Νόμων και οι ειδικότερες αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ' - ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΕΚΤΕΛΕΣΕΩΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΚΟΙΝΟΦΕΛΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

ΑΡΘΡΟ 27

Το κεφάλαιο αυτό αφορά κάθε είδους εργασίες οικοδομής (νέες οικοδομές, προσθήκες, επισκευές, κατεδαφίσεις) καθώς και κάθε εργασία οργανισμού κοινής ωφελείας, που εκτελούνται σε κοινόχρηστους ή ιδιωτικούς χώρους στα διοικητικά όρια του Δήμου Καλαμπάκας.

ΑΡΘΡΟ 28

Πριν από την έναρξη οποιονδήποτε οικοδομικών εργασιών οι υπεύθυνοι πρέπει:

1. Να εφοδιάζονται από το Δήμο με άδεια κατάληψης πεζοδρομίου ή οδοστρώματος (εκπληρώνοντας συγχρόνως όλες τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την υπ' αριθμ. 215/ 2003 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Καλαμπάκας).
2. Την προβλεπόμενη από το Νόμο πινακίδα με τον αριθμό της αδείας και την ημερομηνία εκδόσεώς της.
3. Να προσκομίσουν στο Δήμο εγγυητική επιστολή η οποία θα επιστρέφεται στον δικαιούχο μετά την πλήρη αποπεράτωση των εργασιών και εφόσον δεν προηγήθηκαν ζημιές στους Δημοτικούς χώρους από την εκτέλεση των οικοδομικών εργασιών (π.χ. μπάζα, τσιμέντα στο οδόστρωμα, ζημιές στα πεζοδρόμια, παραλήψεις πλακόστρωσης πεζοδρομίου, κ.τ.λ.).

Τα παραπάνω θα πιστοποιούνται από την Δ/νση της Δημοτικής Αστυνομίας του Δήμου.

ΑΡΘΡΟ 29

Ο χώρος που εκτελούνται οι οικοδομικές εργασίες θα πρέπει να είναι περιφραγμένος. Σε περίπτωση κατάληψης πεζοδρομίου ή οδοστρώματος πρέπει να λαμβάνονται μέτρα για την προστασία πεζών, ιδιοκτησιών και οχημάτων. Τα αδρανή υλικά που βρίσκονται στο πεζοδρόμιο πρέπει να περιορίζονται με διάφορα μέσα προστασίας (μαδέρια, τσιμεντόλιθους κλπ) για την αποφυγή της διασποράς τους από νερά, αέρα είτε από οποιαδήποτε άλλη αιτία. Ελαφρά υλικά που παρασύρονται από τον αέρα (άμμος, μαρμαρόσκονη, μπάζα κλπ) θα πρέπει να καταβρέχονται συχνά ή να σκεπάζονται με κατάλληλο υλικό, ώστε να μην παρασύρονται. Το ίδιο ισχύει και κατά τη διάρκεια κατεδαφίσεων ή εκσκαφών. Τα μπάζα στους κοινόχρηστους χώρους απαγορεύεται να παραμένουν περισσότερο από τρεις (3) ημέρες. **Πρόστιμο από 100 € - 500 €**

ΑΡΘΡΟ 30

Τα στερεά ή κινητά υλικά που χρησιμοποιούνται κατά την εκτέλεση των οικοδομικών εργασιών, πρέπει να είναι κατά τρόπο ασφαλή στερεωμένα για την πρόληψη ατυχήματος, τα δε περιφράγματα για τον ίδιο λόγο πρέπει να είναι πλήρη και ασφαλή. Για τους ίδιους λόγους επιβάλλεται η σήμανση με σχετικές ανακλαστικές πινακίδες και η τοποθέτηση ασπροκόκκινης αντανακλαστικής ταινίας όταν καταλαμβάνεται μέρος οδοστρώματος, η δε σήμανση κατά την νύχτα πρέπει να είναι φωτεινή.

ΑΡΘΡΟ 31

Πριν από την έναρξη οποιονδήποτε εργασιών των Οργανισμών Κοινής Ωφελείας, (ΔΕΗ, ΟΤΕ, ΔΕΥΑΚ κ.τ.λ.) επιβάλλεται η τήρηση των διατάξεων που προβλέπονται από τους νόμους περί εκτελέσεων Δημοσίων έργων (σημάνσεις, κ.τ.λ.) καθώς και από τις διατάξεις του Γενικού Οικοδομικού Κανονισμού και του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας.

Οι παραπάνω Οργανισμοί υποχρεούνται να λαμβάνουν, πριν από την εκτέλεση οποιοδήποτε έργου, την προβλεπόμενη «άδεια τομής» από το Δήμο και να γνωστοποιούν στις υπηρεσίες τα πλήρη στοιχεία των φυσικών υπευθύνων του έργου. Κατά την διάρκεια της εκτέλεσης των έργων οφείλουν να τηρούν τα προβλεπόμενα στον παρόντα κανονισμό και τις διατάξεις της κείμενης Νομοθεσίας.

Σε κάθε περίπτωση οι υπεύθυνοι των έργων, πρέπει να αναρτούν πινακίδες με την επωνυμία του Οργανισμού, τον αριθμό της άδειας του Δήμου και την ημερομηνία έκδοσής τους. Αμέσως μετά την αποπεράτωση του έργου θα πρέπει μέσα σε τρεις (3) ημέρες από τη λήξη της σχετικής άδειας να γίνεται απομάκρυνση όλων των προϊόντων εκσκαφής και των υπόλοιπων άχρηστων υλικών και να επαναφέρονται τα πράγματα στην αρχική τους κατάσταση.

Σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης οι Οργανισμοί Κοινής Ωφελείας θα ενημερώνουν το Δήμο Καλαμπάκας την επόμενη εργάσιμη ημέρα. **Πρόστιμο από 150 € - 1000 €**

ΑΡΘΡΟ 32

ΚΑΤΕΔΑΦΙΣΕΙΣ

Διάθεση υλικών κατεδαφίσεων

Για να εξαλειφθεί η ανεξέλεγκτη απόρριψη υλικών κατεδαφίσεως σε δημοτικούς και δημόσιους χώρους, ποτάμια, πάρκα κ.λ.π., θα πρέπει να ακολουθούνται τα εξής:

1. Όταν εκδίδεται μια άδεια κατεδαφίσεως, ο εκ του Νόμου υπόχρεος θα πρέπει με υπεύθυνη δήλωσή του να προσδιορίζει επακριβώς το σημείο απόθεσης των υλικών κατεδαφίσεως, το οποίο απαγορεύεται να είναι Δημοτική ή Δημόσια έκταση αλλά ιδιωτική, εφόσον στα όρια του Δήμου μας δεν υπάρχει οργανωμένος χώρος υποδοχής μπαζών.
2. Η υπεύθυνη δήλωση θα κατατίθεται μαζί με τα έγγραφα που καταθέτει για την έκδοση της άδειας κατεδαφίσεως. Επίσης θα ειδοποιεί εγγράφως το Τμήμα Πολεοδομίας και τη Δημοτική Αστυνομία πριν την απόθεση των υλικών, ώστε να μπορεί να γίνεται αυτοψία από υπάλληλο της Πολεοδομίας και της Δημοτικής Αστυνομίας για την εξακρίβωση των αναγραφόμενων στην υπεύθυνη δήλωση του υπόχρεου.
3. Κατόπιν θα εκδίδεται σχετική βεβαίωση. Σε περίπτωση που η απόθεση γίνει σε μη προβλεπόμενο χώρο διαφορετικό από αυτόν που περιγράφεται στην υπεύθυνη δήλωση, θα επιβάλλεται πρόστιμο. **Πρόστιμο από 200 € - 1000 € αναλόγως με το μέγεθος της ρύπανσης**
4. Αντίστοιχη υποχρέωση θα πρέπει να έχουν και οι ιδιωτικές εταιρείες που νοικιάζουν CONTAINERS για συλλογή μπαζών και στη συνέχεια τα απομακρύνουν. Θα πρέπει να γνωστοποιούν εγγράφως τα σημεία απόθεσης των υλικών αυτών. Τα σημεία αυτά απαγορεύεται να είναι δημοτική ή δημόσια έκταση αλλά ιδιωτική, εφόσον στα όρια του Δήμου μας δεν υπάρχει οργανωμένος χώρος υποδοχής μπαζών.
5. Σε περίπτωση που η απόθεση γίνει σε μη προβλεπόμενο χώρο διαφορετικό από αυτόν που περιγράφεται στην υπεύθυνη δήλωση, θα επιβάλλεται πρόστιμο. **Πρόστιμο από 500 € - 1000 € αναλόγως με το μέγεθος της ρύπανσης**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄ - ΠΡΟΣΤΙΜΑ

ΑΡΘΡΟ 33

Συγκρότηση επιτροπής για τον έλεγχο της τήρησης του παρόντος Κανονισμού.

Για τον έλεγχο της τήρησης των διατάξεων του παρόντος κανονισμού και της ισχύουσας κάθε φορά Νομοθεσίας, σύμφωνα με τον Κανονισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου, υπεύθυνοι είναι :

Η Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών περιβάλλοντος και Πολεοδομίας και

Το αυτοτελές Τμήμα της Δημοτικής Αστυνομίας .

Οι παραβάσεις των διατάξεων του παρόντος κανονισμού βεβαιώνονται από τους προαναφερόμενους υπευθύνους.

Τα πρόστιμα, τα τέλη και οι λοιπές ποινές που προβλέπονται στον παρόντα Κανονισμό επιβάλλονται ανεξάρτητα από τις κυρώσεις που προβλέπονται σε άλλες διατάξεις της κείμενης Νομοθεσίας ή και με Απόφαση Δημάρχου και εισπράττονται με βάση τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε. (Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων).

Η κλιμάκωση των προστίμων από το κατώτερο και το ανώτατο όριο σχετίζεται με τον όγκο των απορριμμάτων, το βαθμό, την έκταση, την επικινδυνότητα και τη σοβαρότητα της ρύπανσης.

Ο παραβάτης είναι υποχρεωμένος να καταβάλλει το διοικητικό πρόστιμο στο ταμείο του Δήμου Καλαμπάκας (οδός Ευθυμίου Βλαχάβα 1) εντός δέκα (10) ημερών.

Ο παραβάτης μπορεί, αν επιθυμεί, να εμφανιστεί σε τρεις (3) ημέρες από την σύνταξη της έκθεσης βεβαίωσης της παράβασης στον προϊστάμενο του τμήματος Καθαριότητας και στον αρμόδιο υπάλληλο της Δημοτικής Αστυνομίας του Δήμου Καλαμπάκας.

Σε περίπτωση που ο παραβάτης δεν εμφανιστεί εντός της τριήμερης προθεσμίας από την βεβαίωση της παράβασης, είτε εμφανιστεί και οι αντιρρήσεις του κριθούν αβάσιμες, επιβάλλεται το διοικητικό πρόστιμο για την παράβαση που έκανε.

Τα πρόστιμα του παρόντος Κανονισμού μπορούν να αναπροσαρμόζονται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Καλαμπάκας.

2.15: Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων

2.15.1: Αναγκαιότητα σύνταξης του Τοπικού Σχεδίου Διαχείρισης (ΤΣΔ)

Σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ), καθιερώνεται η υποχρέωση των Δήμων να σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν Τοπικά Σχέδια αποκεντρωμένης Διαχείρισης αποβλήτων, στο πλαίσιο των Εθνικών και των Περιφερειακών σχεδιασμών. (Το ΤΣΔ εγκρίθηκε με την 348/16-02-2015 απόφαση του Δ.Σ Καλαμπάκας)

Στα πλαίσια αυτά θα προσδιοριστούν όλες εκείνες οι απαραίτητες ρυθμίσεις που θα διασφαλίζουν την δυνατότητα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης να αναλαμβάνει τις δραστηριότητες που απαιτούνται για την εφαρμογή ενός τοπικού σχεδίου αποκεντρωμένης διαχείρισης των αποβλήτων.

Ενδεικτικά τέτοιες ρυθμίσεις αφορούν:

- Στο περιεχόμενο και στη διαδικασία ενσωμάτωσης των δημοτικών σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων στο Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) της Περιφέρειας Θεσσαλίας, συμπεριλαμβανομένων θεμάτων συντονισμού και συνδιαχείρισης μεταξύ όμορων Δήμων.
- Στη δυνατότητα προσλήψεων του απαραίτητου προσωπικού για την υλοποίηση του τοπικού σχεδίου σε κάθε Δήμο, δεδομένου ότι τα σχέδια αυτά είναι εντάσεως εργασίας.
- Στη δυνατότητα των δήμων να διακινούν τα ανακτώμενα υλικά έναντι τιμήματος.
- Στη δυνατότητα χωροθέτησης ήπιων υποδομών διαχείρισης ακόμη και εντός του πολεοδομικού ιστού (π.χ. Πράσινα Σημεία).
- Στην ενθάρρυνση των κοινωνικών πρωτοβουλιών για πιο άμεση συμμετοχή στη διαχείριση των αποβλήτων, στο πλαίσιο ενός συστήματος δημόσιας αποκεντρωμένης διαχείρισης
- Τέλος, τη δυνατότητα σύναψης συνεργασίας, μόνον για την διαλογή στην πηγή και την εκπαίδευση, μεταξύ Δήμων, κοινωνικών συνεταιρισμών ή/και συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης εφόσον τα απόβλητα αυτά εντάσσονται στην εναλλακτική διαχείριση.

Η προσέγγιση που ακολουθεί έγινε σύμφωνα με τον **Οδηγό Σύνταξης Τοπικού Σχεδίου Αποκεντρωμένης Διαχείρισης Αποβλήτων της Περιφέρειας Θεσσαλίας (Ιούλιος 2015)**. Αφορά μια γενική εικόνα του σχεδιασμού και των στόχων, για να δοθεί μια αίσθηση των μεγεθών των ποσοτήτων των διαχειριζόμενων αποβλήτων, καθώς και το μέτρο των προσδοκώμενων ωφελειών, από την εφαρμογή της πρότασης της αποκεντρωμένης διαχείρισης, χρησιμοποιώντας τα ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα του Δήμου.

Το παρόν ΤΣΔ αποτελεί ένα δυναμικό και όχι εξαντλητικό εργαλείο, το οποίο έχει ως στόχο να δώσει τις κατευθυντήριες γραμμές των ενεργειών που πρέπει να ακολουθήσει ο Δήμος, ώστε να εναρμονιστεί με τους στόχους της νομοθεσίας και του ΕΣΔΑ. Ενδεχομένως να απαιτηθεί πρόσθετη αξιολόγηση τροποποίηση της εφαρμογής των δράσεων με στόχο τη βελτιστοποίηση του συστήματος και λαμβάνοντας υπόψη κάθε φορά τα νεότερα δεδομένα.

1. Στόχοι του ΤΣΔ.

Οι στόχοι του τοπικού σχεδίου αφορούν:

- Στην ικανοποίηση των στόχων του Περιφερειακού (ΠΕΣΔΑ), του Εθνικού Σχεδίου (ΕΣΔΑ) Διαχείρισης Αποβλήτων και του Εθνικού Σχεδίου Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων.
- Στον εξορθολογισμό του κόστους διαχείρισης των αποβλήτων και τη κατοχύρωση του δημοσίου συμφέροντος χαρακτήρα της όλης διαχείρισης.
- Στη βελτίωση και στην αναβάθμιση της ποιότητας των υπηρεσιών ως προς τους πολίτες.
- Στην ευαισθητοποίηση των δημοτών σε θέματα πρόληψης και διαχείρισης αποβλήτων και κατ' επέκταση στην ενεργή συμμετοχή τους στην επίτευξη των στόχων.
- Στις ασφαλέστερες περιβαλλοντικά λύσεις.
- Στη παραγωγή καλής ποιότητας και μεγαλύτερης αξίας ανακυκλώσιμων προϊόντων.
- Στην αύξηση της απασχόλησης και της κοινωνικής επιχειρηματικότητας.

Το τοπικό σχέδιο διαχείρισης αναγκαστικά συνεργάζεται με το Περιφερειακό και το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης, στο βαθμό που:

- Ένα μέρος των αποβλήτων ή των προϊόντων της επεξεργασίας τους, στο πλαίσιο της αποκεντρωμένης διαχείρισης, οδεύει αναγκαστικά στις περιφερειακές υποδομές ή στις υποδομές των εθνικών συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης.
- Οι στόχοι των τοπικών σχεδίων διαχείρισης δεν πρέπει να υπολείπονται, σε καμία περίπτωση, των αντίστοιχων στόχων του αντίστοιχου Περιφερειακού και του Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης.

Κατά το μέτρο που αναλογεί στο Δήμο μας, όσον αφορά στα Αστικά Στερεά Απόβλητα (ΑΣΑ), το παρόν τοπικό σχέδιο διαχείρισης (ΤΣΔ) υποχρεωτικά υιοθετεί τους στρατηγικούς στόχους για το έτος 2020 του Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ), οι οποίοι επιγραμματικά είναι:

- Η κατά κεφαλή παραγωγή αποβλήτων να έχουν μειωθεί σημαντικά
- Η προετοιμασία προς επαναχρησιμοποίηση και η ανακύκλωση με χωριστή συλλογή ανακυκλώσιμων-βιοαποβλήτων να εφαρμόζεται στο 50% του συνόλου των ΑΣΑ.
- Η ανάκτηση ενέργειας να αποτελεί συμπληρωματική μορφή διαχείρισης, όταν έχουν εξαντληθεί τα περιθώρια κάθε άλλου είδους ανάκτησης.
- Η υγειονομική ταφή να αποτελεί τη τελευταία επιλογή και να έχει περιοριστεί σε λιγότερο από το 30% του συνόλου των ΑΣΑ.

2.15.2: Στάδια του ΤΣΔ

Ενέργειες του Δήμου

- Δίκτυο πράσινων κάδων για συλλογή σύμμεικτων με στόχο την μείωση αυτού του ρεύματος κατά το δυνατόν
- Δίκτυο κάδων (κίτρινων/μπλε) για την προδιαλογή ανακυκλώσιμων υλικών σε δύο διακριτά ρεύματα (ένα κίτρινο για χαρτί/χαρτόνι και ένα μπλε για πλαστικό/μέταλλο/γυαλί).
- Δίκτυο καφέ κάδων για συλλογή προδιαλεγμένων βιοαποβλήτων
- Χωριστή συλλογή των αποβλήτων κήπου (κλαδέματα κλπ.)
- Δίκτυο οικιακής κομποστοποίησης προδιαλεγμένων οργανικών και αποβλήτων κήπου
- Τη συνέχιση συνεργασίας με το ΚΔΑΥ Δυτικής Θεσσαλίας, με την πρόβλεψη ότι το υπόλειμμα, δηλαδή τα ανεπιθύμητα υλικά στους κάδους των ανακυκλώσιμων, θα μειώνεται σταδιακά όσο αυξάνονται τα διακριτά ρεύματα.
- Δίκτυο «πράσινων σημείων» για:
 - Τη συγκέντρωση υλικών που δεν κατευθύνονται στους κάδους, όπως ηλεκτρικές και ηλεκτρονικές συσκευές, συσσωρευτές, ελαστικά, ογκώδη αντικείμενα,
 - Την προώθηση της επαναχρησιμοποίησης - ανταλλαγής υλικών όπως ρουχισμού, επίπλων και παλαιών αντικειμένων κλπ.
- Κομποστοποίηση πράσινου και κλαδεμάτων με προκομποστοποιημένα βιοαπόβλητα
- Σύστημα αποκομιδής και μεταφοράς, που αφορά στα αναγκαία οχήματα, στους χώρους στάθμευσης και σταθμό μεταφόρτωσης, με την πρόβλεψη ότι σταδιακά θα μειώνεται η ανάγκη για μεταφόρτωση και μεταφορά σύμμεικτων απορριμμάτων.
- Δράσεις υποκίνησης της συμμετοχής των πολιτών και συγκεκριμένα:
 - Δράσεις δημόσιας διαβούλευσης και κοινωνικής συμμετοχής στον σχεδιασμό και την εφαρμογή του τοπικού σχεδίου μέσω ανοιχτών εκδηλώσεων, συσκέψεων με κοινωνικούς φορείς, ερωτηματολογίων, συνελεύσεων, συγκρότησης ομάδων.
 - Δράσεις ενημέρωσης των πολιτών, των επαγγελματιών και των επιχειρήσεων για την πρόληψη της παραγωγής απορριμμάτων και τον τρόπο διαχείρισης των ειδικών αποβλήτων, ενδεικτικά στη μείωση χρήσης πλαστικής σακούλας και των συσκευασιών, στην διακριτή διαχείριση για τις μπαταρίες, τα ιατροφαρμακευτικά, τα απόβλητα κρεοπωλείων και ιχθυοπωλείων, τα τηγανέλαια κλπ.

- Δράσεις υποκίνησης, ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και περιβαλλοντικής εκπαίδευσης για τη διαλογή στην πηγή, την ανακύκλωση και την κομποστοποίηση.

Ενέργειες από ομάδα Δήμων:

Ήδη ο Δήμος, μαζί με τους άλλους Δήμους των Περιφερειακών Ενοτήτων Τρικάλων και Καρδίτσας, συμμετέχει στον ΦοΔΣΑ Δυτικής Θεσσαλίας (Π.Α.ΔΥ.Θ. Α.Ε.), παραδίδοντας τα σύμμεικτα σε ΣΜΑ για τελική διάθεση στο ΧΥΤΑ Δυτικής Θεσσαλίας και τα ανακυκλώσιμα στο ΚΔΑΥ Δυτικής Θεσσαλίας.

Ο ΦοΔΣΑ προγραμματίζει τη κατασκευή Μονάδας Επεξεργασίας Αποβλήτων (ΜΕΑ) στην οποία θα γίνεται:

- Μηχανική διαλογή των σταδιακά μειούμενων σύμμεικτων, με σκοπό την περαιτέρω ανάκτηση υλικών και με την πρόβλεψη στη διαστασιολόγησή τους ότι θα υπάρχει μέγιστο πλαφόν δυναμικότητας.
- Διαχείριση των προδιαλεγμένων βιοαποβλήτων για την κομποστοποίηση αερόβια, αναερόβια ή συνδυασμένη, τη συσκευασία και τη διάθεση του παραγόμενου κόμποστ και την αξιοποίηση του βιοαερίου (εφ όσον παράγεται)

2.15.3: Θεσμικό πλαίσιο, αρμοδιότητες των Δήμων.

Σύμφωνα τόσο με την ευρωπαϊκή και με την ελληνική νομοθεσία, τα αστικά απόβλητα πρέπει να αξιοποιούνται ώστε να εξοικονομούνται πρώτες ύλες και ενέργεια. Η οδηγία 2008/98/ΕΚ ενσωματώθηκε στην εθνική νομοθεσία (ν. 4042/2012), που έχει στον πυρήνα της την ιεράρχηση στη διαχείριση των απορριμμάτων:

Πρόληψη, επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση, ανάκτηση, απόρριψη.

Η απόρριψη, η ταφή δηλαδή, η οποία εφαρμόζεται σήμερα στο μεγαλύτερο ποσοστό των ΑΣΑ, είναι ο λιγότερο επιθυμητός τρόπος διάθεσης.

Οι δήμοι έως τώρα περιορίζονταν στη συλλογή και μεταφορά των σύμμεικτων απορριμμάτων (πράσινο κάδος) στις εγκαταστάσεις ΧΥΤΑ/ΧΥΤΥ και του περιεχομένου του μπλε κάδου σε ΚΔΑΥ. Οι ποσότητες που διαχειρίζονται οι δήμοι με αυτόν τον τρόπο ξεπερνούν το 95% του συνόλου των παραγόμενων ΑΣΑ.

Οι αρμοδιότητες των δήμων από τη κείμενη νομοθεσία, προσδιορίζονται ως εξής:

1. Στο ν. 3463/2006 (κώδικας δήμων και κοινοτήτων), άρθρο 75: *«Η καθαριότητα όλων των κοινόχρηστων χώρων της εδαφικής τους περιφέρειας, η αποκομιδή και διαχείριση των αποβλήτων, καθώς και η κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση συστημάτων αποχέτευσης και βιολογικού καθαρισμού και η λήψη προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων για την προστασία των κοινόχρηστων χώρων και ιδιαίτερα των χώρων διάθεσης απορριμμάτων από εκδήλωση πυρκαγιάς, σύμφωνα με την κείμενη σχετική νομοθεσία.»*
2. Στο ν. 3852/2010 (Καλλικράτης), άρθρο 94: - πρόσθετες αρμοδιότητες δήμων 25. *«Η διαχείριση στερεών αποβλήτων, σε επίπεδο προσωρινής αποθήκευσης, μεταφόρτωσης,*

επεξεργασίας, ανακύκλωσης και εν γένει αξιοποίησης, διάθεσης, λειτουργίας σχετικών εγκαταστάσεων, κατασκευής μονάδων επεξεργασίας και αξιοποίησης, καθώς και αποκατάστασης υφιστάμενων χώρων εναπόθεσης (Χ.Α.Δ.Α.). Η διαχείριση πραγματοποιείται, σύμφωνα με τον αντίστοιχο σχεδιασμό, που καταρτίζεται από την Περιφέρεια κατά την ειδικότερη ρύθμιση του άρθρου 186 παρ. ΣΤ' αριθμ. 29 του παρόντος νόμου.»

2.15.4: Καταγραφή και ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης στο Δήμο

Οι βασικοί παράγοντες που διερευνώνται σε αυτήν την ενότητα είναι οι πληροφορίες και τα δεδομένα για την παραγωγή και διαχείριση των αποβλήτων, δηλαδή:

- Οι «πηγές των αποβλήτων»
- Τα ρεύματα αποβλήτων
- Οι διαδικασίες διαχείρισης των αποβλήτων: παραγωγή, συλλογή, μεταφορά, διαλογή, επεξεργασία και διάθεση.

Η καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης αφορά στο σύνολο των αστικών στερεών αποβλήτων που παράγονται εντός του Δήμου στα οποία περιλαμβάνονται τα εξής ρεύματα:

- Σύμμεικτα απόβλητα
- Βιοαπόβλητα (υπολείμματα τροφίμων)
- Πράσινα απόβλητα (από κήπους και πάρκα)
- Απόβλητα Συσκευασιών
- Ανακυκλώσιμα και ογκώδη υλικά
- Απόβλητα φορητών στηλών
- Απόβλητα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού εξοπλισμού οικιακής προέλευσης
- Μικρές ποσότητες επικίνδυνων στα αστικά απόβλητα

2.15.5: Πληθυσμιακά στοιχεία-πυκνότητα κατοίκησης

Ο Δήμος Καλαμπάκας με την εφαρμογή του σχεδίου «Καλλικράτης» αποτελείται από τις Δημοτικές Ενότητες και ανήκει στην Περιφερειακή Ενότητα Τρικάλων.

- Καλαμπάκας
- Βασιλικής
- Καστανιάς
- Κλεινοβού
- Μαλακασίου
- Τυμφαίων
- Χασίων
- Ασπροποτάμου

Σύμφωνα με την εθνική απογραφή του 2011 έχει συνολικά μόνιμο πληθυσμό 21.991 κατοίκους και η εξέλιξη του πληθυσμού καθώς και η πυκνότητα κατοίκησης φαίνεται στον παρακάτω πίνακα:

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ

Έκταση (τ.χμ.):	1.658				
Πραγματικός Πληθυσμός:					
1991	28.280	2001	22.853	2011	21.991
ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ					ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ
Έκταση (τ.χμ.):	277				
Πραγματικός Πληθυσμός:					
1991	10.916	2001	11.347	2011	12.000
ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ					ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ
Έκταση (τ.χμ.):	42				
Πραγματικός Πληθυσμός:					
1991	2.554	2001	2.350	2011	2.200
ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ					ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ
Έκταση (τ.χμ.):	150				
Πραγματικός Πληθυσμός:					
1991	2.120	2001	1.116	2011	868
ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ					ΚΛΕΙΝΟΒΟΥ
Έκταση (τ.χμ.):	181				
Πραγματικός Πληθυσμός:					
1991	2.363	2001	1.820	2011	1.345
ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ					ΜΑΛΑΚΑΣΙΟΥ
Έκταση (τ.χμ.):	158				
Πραγματικός Πληθυσμός:					
1991	2.129	2001	1.063	2011	1.000
ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ					ΤΥΜΦΑΙΩΝ
Έκταση (τ.χμ.):	263				
Πραγματικός Πληθυσμός:					
1991	2.278	2001	1.536	2011	1.298

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ					ΧΑΣΙΩΝ
Έκταση (τ.χμ.):	292				
Πραγματικός Πληθυσμός:					
1991	4.892	2001	3.518	2011	2.861
ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ					ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΟΥ
Έκταση (τ.χμ.):	297				
Πραγματικός Πληθυσμός:					
1991	1.028	2001	103	2011	419

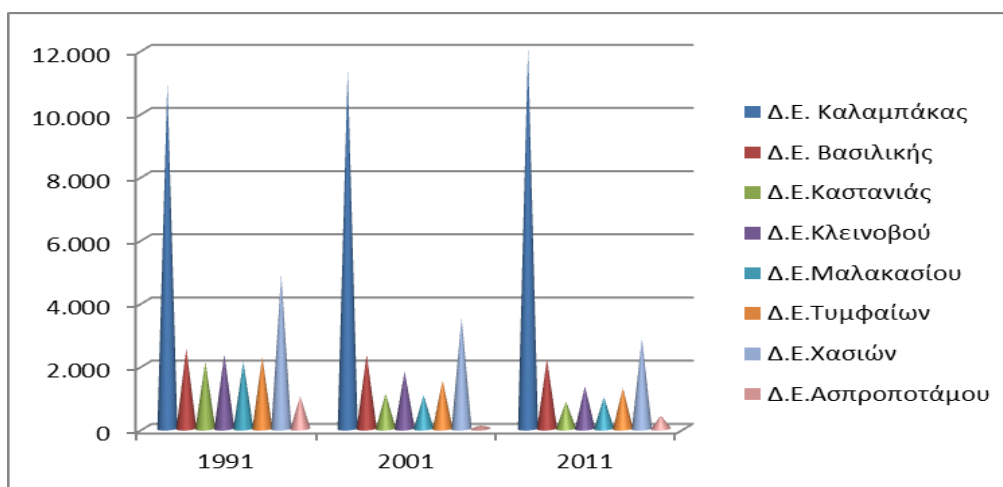
Πίνακας 15: Πληθυσμιακά στοιχεία Δήμου Καλαμπάκας.

ΠΥΚΝΟΤΗΤΑ ΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ (κάτοικοι/τετραγ. Χιλόμετρο) ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ									
Δείκτης	Δ.Ε. Καλαμπάκας	Δ.Ε. Βασιλικής	Δ.Ε.Καστανιάς	Δ.Ε.Κλεινοβού	Δ.Ε.Μαλακασίου	Δ.Ε.Τυμφαίων	Δ.Ε.Χασιών	Δ.Ε.Ασπροποτάμου	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ
Πυκνότητα Πληθυσμού	43,31	52,63	5,79	7,44	6,35	4,94	9,81	1,41	13,26

περιοχή	μόνιμος πληθυσμός (κάτοικοι)			μεταβολή (%)		
	1991	2001	2011	1991-2001	2001-2011	1991-2011
Χώρα	10.223.392	10.934.097	10.815.197	7%	-1%	6%
Περιφέρεια Θεσσαλίας	730.945	750.455	732.762	2,67%	-2,36%	0,25%
ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ	28.280	22.853	21.991	-19%	-4%	-22%
Δ.Ε. Καλαμπάκας	10.916	11.347	12.000	4%	6%	10%
Δ.Ε. Βασιλικής	2.554	2.350	2.200	-8%	-6%	-14%
Δ.Ε.Καστανιάς	2.120	1.116	868	-47%	-22%	-59%
Δ.Ε.Κλεινοβού	2.363	1.820	1.345	-23%	-26%	-43%
Δ.Ε.Μαλακασίου	2.129	1.063	1.000	-50%	-6%	-53%

Δ.Ε.Τυμφαίων	2.278	1.536	1.298	-33%	-15%	-43%
Δ.Ε.Χασιών	4.892	3.518	2.861	-28%	-19%	-42%
Δ.Ε.Ασπροποτάμου	1.028	103	419	-90%	307%	-59%

Πίνακας 16: Πυκνότητα κατοίκησης (κάτοικοι/τετραγ. Χιλόμετρο) των Δ.Ε.

Εικόνα 15: Διαγραμματική αναπαράσταση πληθυσμιακών στοιχείων Δήμου Καλαμπάκας.

2.15.6: Σημεία ειδικού ενδιαφέροντος, που συσχετίζονται με την ποσότητα, αλλά και το είδος των παραγόμενων ΑΣΑ

Στον Πίνακα που ακολουθεί, αναφέρονται τα σημεία ειδικού ενδιαφέροντος όσον αφορά στη παραγωγή απορριμμάτων. Πρόκειται για το σύνολο σχεδόν των δραστηριοτήτων εκτός κατοικίας. Μέχρι σήμερα δεν υπάρχουν καταγραφές με πραγματικά στοιχεία για τη σύσταση και τη ποσότητα των παραγόμενων ΑΣΑ ανά δραστηριότητα. Έτσι, για να αποφευχθούν επισφάλειες που πιθανόν οδηγήσουν σε τελείως λανθασμένους σχεδιασμούς, δεν αναφέρονται η σύσταση και η ποσότητα ανά δραστηριότητα.

Για τη καλύτερη ποσοτική και ποιοτική προσέγγιση αυτών των πηγών παραγωγής απορριμμάτων, απαιτείται μελέτη-έρευνα με δειγματοληψίες σε χρονικό διάστημα τουλάχιστον 12 μηνών.

Είναι προφανές, ότι ιδιαίτερη (ποιοτική και ποσοτική) σημασία έχουν:

1. Τα απόβλητα από τις λαϊκές αγορές και τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος (κυρίως εστίασης), καθόσον σε αυτά το ποσοστό των βιοαποβλήτων είναι σημαντικό.
2. Τα απόβλητα από τα εμπορικά καταστήματα και τις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών, για τον λόγο ότι το ποσοστό σε χαρτί/χαρτόνι αλλά και σε πλαστικό σε αυτά είναι σημαντικό.
3. Τα απόβλητα από Υγειονομικές Μονάδες (Νοσοκομείο, Ιατρικά κέντρα και εργαστήρια, Ιατρεία, Οδοντιατρεία, Κτηνιατρεία, κλπ), καθόσον ενέχουν τον κίνδυνο να περιέχουν και

μολυσματικά (αυτά υποχρεωτικά με προβλεπόμενη διαδικασία πρέπει να παραδίδονται σε σχετικά αδειοδοτημένες επιχειρήσεις).

είδος χώρου	σύνθεση - χαρακτηρισμός αποβλήτων	εκτίμηση ποσότητας/ έτος
Δημόσιες υπηρεσίες, Δημαρχείο, Τράπεζες κ.λπ..	<ul style="list-style-type: none"> • ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ • ΕΛΤΑ • 3 ΤΡΑΠΕΖΕΣ 	
Εκπαιδευτικά ιδρύματα, σχολεία, νηπιακοί - παιδικοί σταθμοί	<ul style="list-style-type: none"> • 2 ΓΥΜΝΑΣΙΑ • 2 ΛΥΚΕΙΑ • 5 ΔΗΜΟΤΙΚΑ • 3 ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ • 6 ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ 	
Νοσοκομεία - ιατρικά κέντρα κ.λπ.. Κοινωνικά ιατρεία	<ul style="list-style-type: none"> • ΚΕΝΤΡΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ 	
Λοιπές κοινωνικές δομές, δομές σίτισης απόρων, ΚΑΠΗ, ΚΗΦΗ κ.λπ..	ΚΑΠΗ	
Στρατόπεδα	ΟΧΙ	
Ξενοδοχεία - χώροι εστίασης - supermarkets	<ul style="list-style-type: none"> • 3 ΣΟΥΠΕΡ ΜΑΡΚΕΤ • 25 ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ • 5 ΧΩΡΟΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ 	
Λαϊκές αγορές (αριθμός και συχνότητα)	1 ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ	
Παραγωγοί επικινδυνων αποβλήτων π.χ. τοξικά	ΟΧΙ	
Παραγωγοί λοιπών ειδικών μη επικινδύνων αποβλήτων π.χ. scrap	ΟΧΙ	
Άλλα ... (πάρκα, πλατείες κ.λπ..)	ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ ΜΕΤΕΩΡΩΝ	
Σημεία ανεξέλεγκτης απόρριψης	ΟΧΙ	

Πίνακας 17: Σημεία ειδικού ενδιαφέροντος.

2.15.7: Προσδιορισμός της ποσότητας και της σύνθεσης των παραγόμενων ΑΣΑ

Με τα μηχανογραφικά συστήματα που έχουν εγκατασταθεί στην είσοδο των υφιστάμενων έργων διαχείρισης ΑΣΑ (ΧΥΤΑ, ΣΜΑ, ΚΔΑΥ) έχουν καταγραφεί οι ποσότητες ανά Δήμο και όχημα.

Ποσοτικά στοιχεία

Από την έναρξη λειτουργίας των εγκαταστάσεων (Δεκέμβριος 2008) από τον Φορέα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦοΔΣΑ) Δυτικής Θεσσαλίας, τη Περιβαλλοντική Αναπτυξιακή Δυτικής Θεσσαλίας (Π.Α.ΔΥ.Θ. Α.Ε.), υπάρχουν καταγεγραμμένες οι ποσότητες των ΑΣΑ που έχει προσκομίσει ο Δήμος σε Σταθμούς Μεταφόρτωσης Αποβλήτων (ΣΜΑ) ή/και στο ΧΥΤΑ.

Επίσης από την έναρξη λειτουργίας του συστήματος των μπλε κάδων (Δεκέμβριος 2005) υπάρχουν καταγεγραμμένες οι ποσότητες του περιεχόμενου του μπλε κάδου που έχουν προσκομισθεί στο Κέντρο Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ) Δυτικής Θεσσαλίας.

Τα δεδομένα αυτά αναφέρονται στους παρακάτω πίνακες.

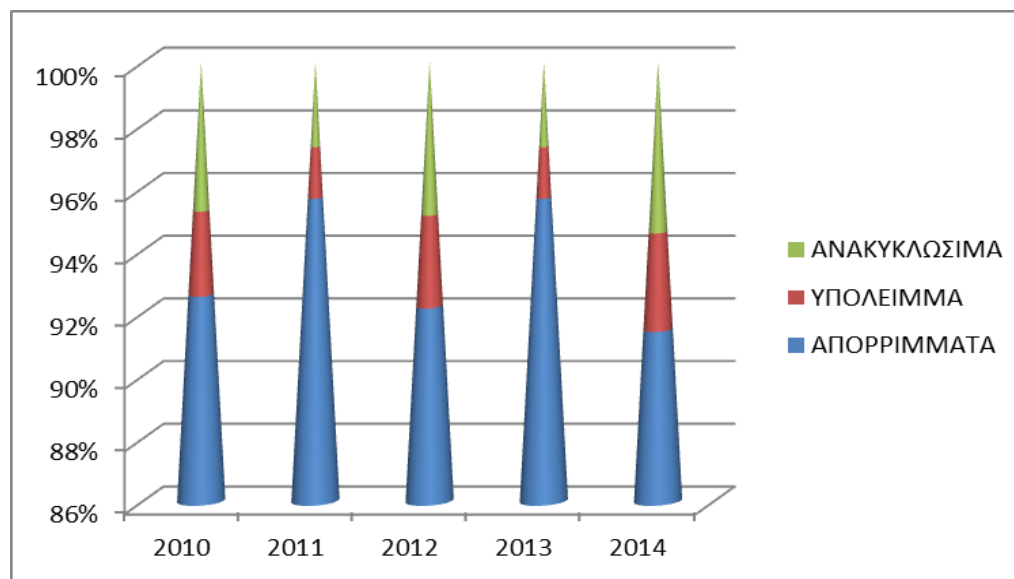
Για τις ποσότητες των αποβλήτων που υπόκεινται σε εναλλακτική διαχείριση, (μπαταρίες, συσσωρευτές, ηλεκτρικές συσκευές, λαμπτήρες, ελαστικά οχημάτων, κλπ), δεν υπάρχουν στοιχεία, καθόσον από τη κείμενη νομοθεσία η διαχείριση αυτών είναι υποχρέωση των αντίστοιχων συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης.

Με βάση τα παραπάνω συμπληρώνονται οι πίνακες που ακολουθούν.

Δήμος	μόνιμος πληθυσμός (απογραφή 2011)	Ποσότητες (t)					Ποσότητες (t)				
		2010					2011				
		σύμμεικτα δήμου	υπόλειμμα ΚΔΑΥ	σύνολο εισερχομένων σε ΧΥΤΑ	ανακυκλώσιμα μπλε κάδου	σύνολο (ταφή + ανακύκλωση)	σύμμεικτα δήμου	υπόλειμμα ΚΔΑΥ	σύνολο εισερχομένων σε ΧΥΤΑ	ανακυκλώσιμα μπλε κάδου	σύνολο (ταφή + ανακύκλωση)
ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ	23.863	8.047,66	232,99	8.280,65	454,97	8.735,62	7.928,36	217,04	8.145,40	435,78	8.581,18
Δήμος	Ποσότητες (t)					Ποσότητες (t)					
	2012					2013					
	σύμμεικτα δήμου	υπόλειμμα ΚΔΑΥ	σύνολο εισερχομένων σε ΧΥΤΑ	ανακυκλώσιμα μπλε κάδου	σύνολο (ταφή + ανακύκλωση)	σύμμεικτα δήμου	υπόλειμμα ΚΔΑΥ	σύνολο εισερχομένων σε ΧΥΤΑ	ανακυκλώσιμα μπλε κάδου	σύνολο (ταφή + ανακύκλωση)	
ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ	7.802,94	246,86	8.049,80	411,68	8.461,48	7.423,88	126,14	7.550,02	209,78	7.759,80	
Δήμος	Ποσότητες (t)					Ποσότητες, ανά κάτοικο και έτος (kg)					
	2014					2010	2011	2012	2013	2014	
	σύμμεικτα δήμου	υπόλειμμα ΚΔΑΥ	σύνολο εισερχομένων σε ΧΥΤΑ	ανακυκλώσιμα μπλε κάδου	σύνολο (ταφή + ανακύκλωση)	ΧΥΤΑ + ανακύκλωση	ΧΥΤΑ + ανακύκλωση	ΧΥΤΑ + ανακύκλωση	ΧΥΤΑ + ανακύκλωση	ΧΥΤΑ + ανακύκλωση	
ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ	7.372,59	250,00	7.622,59	436,78	8.059,37	366,07	359,60	354,59	325,18	337,73	

Πίνακας 18: Ποσότητες των ΑΣΑ 2011-2014.

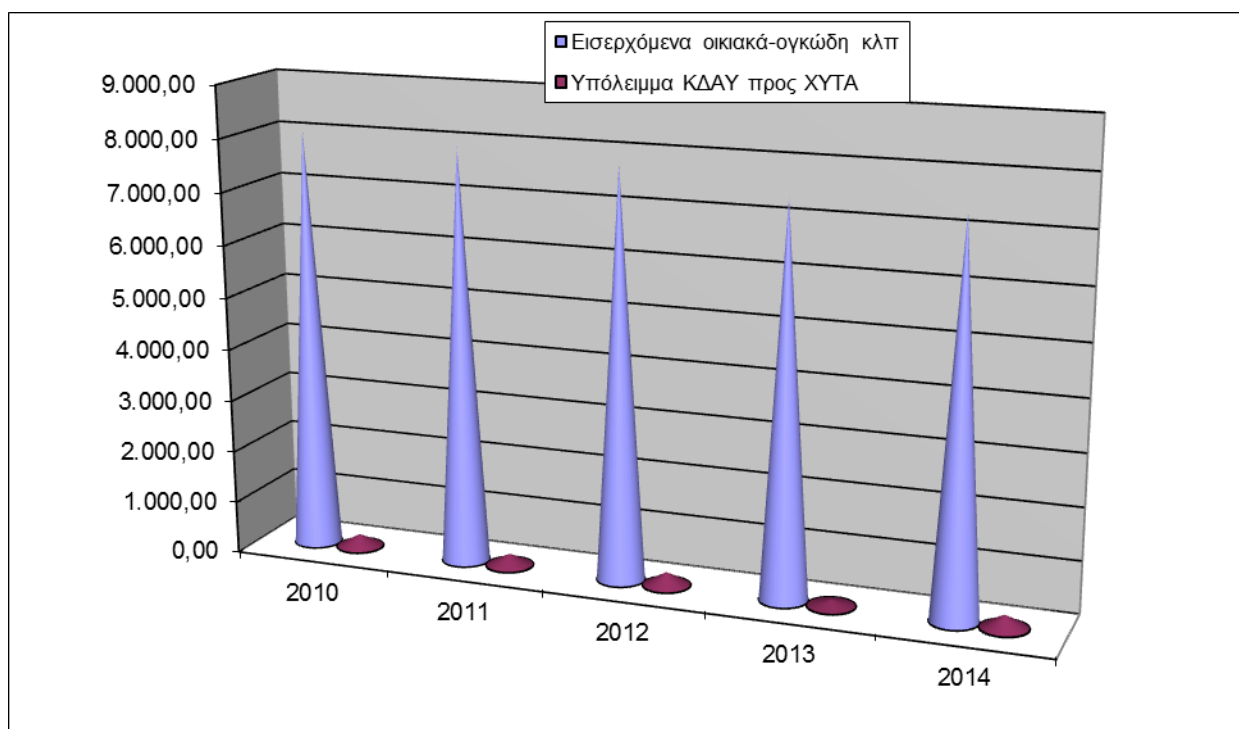
Παρατηρούμε ότι η κατά κεφαλή παραγωγή ΑΣΑ στο δήμο Καλαμπάκας ανέρχεται σε **338 kg ανά κάτοικο και έτος** και είναι σημαντικά χαμηλότερη (κατά 21%) από τον μέσο όρο των Δήμων της Περιφέρειας Θεσσαλίας που είναι **428 kg ανά κάτοικο και έτος**.

Εικόνα 16: Διαγραμματική αναπαράσταση παραγωγής ΑΣΑ Δήμου Καλαμπάκας.

ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ	2010 (tn)	2011 (tn)	2012 (tn)	2013 (tn)	2014 (tn)	ΣΥΝΟΛΟ (tn)
Εισερχόμενα οικιακά-ογκώδη κλπ	8.047,66	7.928,36	7.802,94	7.423,88	7.372,59	38.575,43
Υπόλειμμα ΚΔΑΥ προς ΧΥΤΑ	232,99	217,04	246,86	126,14	250,00	1073,03
Σύνολο	8.280,65	8.145,40	8.049,80	7.550,02	7.622,59	39.648,46

Πίνακας 19: Χρονική εξέλιξη της ποσότητας των ΑΣΑ του Δήμου που οδηγούνται στον ΧΥΤΑ Δυτικής Θεσσαλίας.

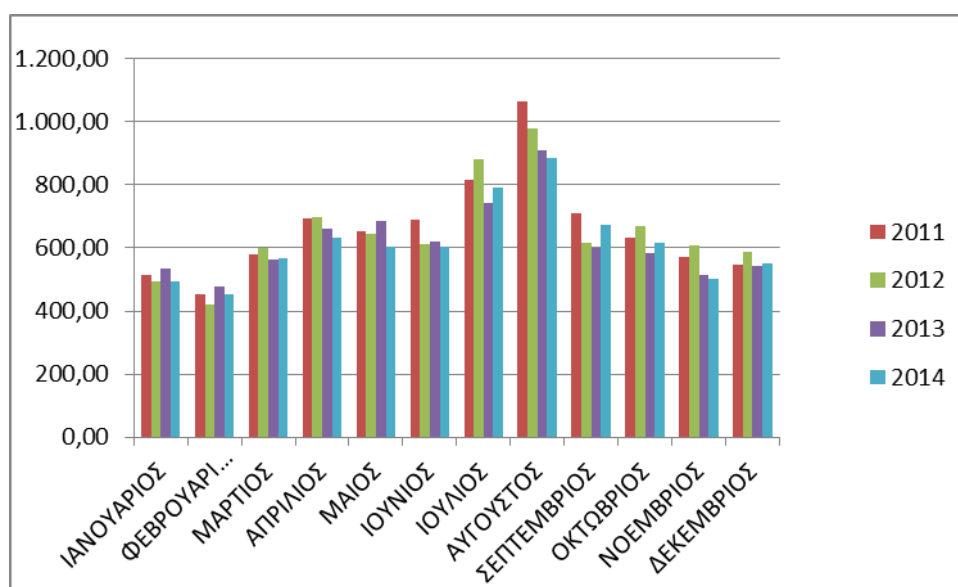
Εικόνα 17: Διαγραμματική αναπαράσταση παραγωγής ΑΣΑ Δήμου Καλαμπάκας.

Εικόνα 18: Μηνιαία παραγωγή απορριμμάτων έτους 2014 (tn).

ΕΤΟΣ	ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	ΜΑΡΤΙΟΣ	ΑΠΡΙΛΙΟΣ	ΜΑΙΟΣ	ΙΟΥΝΙΟΣ	ΙΟΥΛΙΟΣ	ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ
2014	495,11	453,73	569,24	633,01	602,40	604,73	790,23	885,43	674,06	615,00	500,66	548,99
2013	534,20	476,39	561,35	659,62	685,13	618,76	740,38	908,02	598,97	582,41	514,08	544,57
2012	494,25	419,77	597,92	697,41	644,39	611,94	879,62	980,31	614,60	667,18	608,29	587,26
2011	515,65	454,28	577,91	693,63	652,69	690,72	816,79	1.062,67	710,65	632,29	572,47	548,61

Πίνακας 20: Ανά έτος μηνιαία παραγωγή απορριμμάτων του Δήμου Καλαμπάκας.

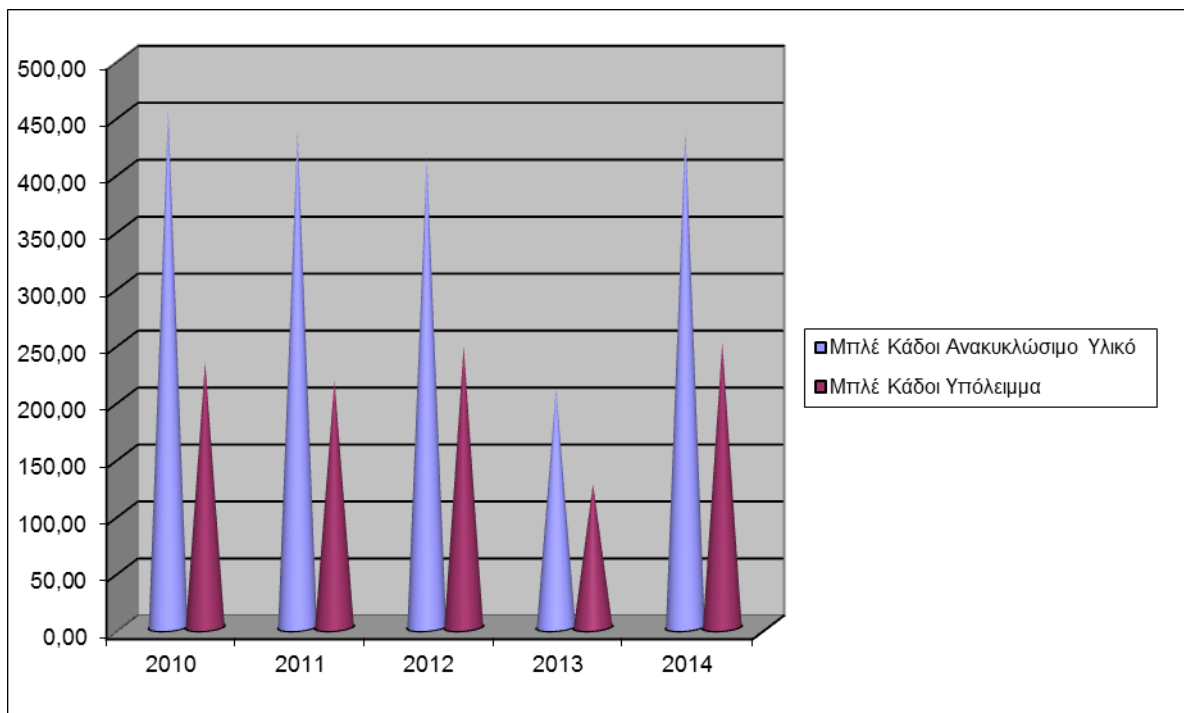

Εικόνα 19: Ανά έτος μηνιαία παραγωγή απορριμμάτων του Δήμου Καλαμπάκας.

Ο παρακάτω πίνακας παραθέτει τα αποτελέσματα της ανακύκλωσης συσκευασιών (σύστημα μπλε κάδων) για τα έτη 2010,2011, 2013 και 2014.

ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ	2010 (tn)	2011 (tn)	2012 (tn)	2013 (tn)	2014 (tn)	ΣΥΝΟΛΟ (tn)	Μεταβολή 2014-2010
Μπλέ Κάδοι Ανακυκλώσιμο Υλικό	454,97	435,78	411,68	209,78	436,78	1.948,99	-4,00%
Μπλέ Κάδοι Υπόλειμμα	232,99	217,04	246,86	126,14	250,00	1.073,03	7,30%
Σύνολο Μπλέ κάδων	687,96	652,82	658,54	335,92	686,78	3.022,02	-0,17%
Μεταβολή βάρους (%) σε σχέση με το προηγ. έτος		-5,11%	0,88%	48,99%	104,45%		
Αριθμός κάδων (1100 lit) που έχει προμηθεύσει η ΕΕΑΑ		285	285	290	296		
Δρομολόγια	244	246	247	246	248		

Πίνακας 21: Αποτελέσματα ανακύκλωσης συσκευασιών.

Εικόνα 20: Διάγραμμα ανακυκλώσιμων υλικών και υπολειμμάτων στους Μπλέ Κάδους.

2.15.8: Ποιοτική σύσταση

Η σύσταση των απορριμμάτων αποτελεί μια από τις πλέον βασικές παραμέτρους για το σχεδιασμό της διαχείρισής τους και επηρεάζεται από πολυάριθμους παράγοντες όπως:

- Ο χαρακτήρας της περιοχής (αστική, βιομηχανική, αγροτική, κλπ.).
- Το κλίμα και η εποχή. Το καλοκαίρι περιέχονται περισσότερα φρούτα και λαχανικά από το χειμώνα.
- Ο τύπος της κατοικίας (πολυκατοικίες, μονοκατοικίες, κλπ), το επίπεδο οικονομικής και πολιτιστικής ζωής.
- Η ανάπτυξη των συστημάτων διαλογής στην πηγή αποβλήτων (π.χ. συσκευασιών, χαρτί, ΑΗΗΕ, κλπ.) που εφαρμόζονται σε κάθε περιοχή καθώς και
- η εφαρμογή της οικιακής κομποστοποίησης.

Επίσης, η ποιοτική σύσταση των απορριμμάτων είναι παράμετρος δυναμική, τόσο γεωγραφικά όσο και χρονικά. Γεωγραφικά, η σύσταση των απορριμμάτων μπορεί να διαφοροποιείται έντονα από Περιφέρεια σε Περιφέρεια, από νομό σε νομό αλλά ακόμη και μέσα στην ίδια πόλη από περιοχή σε περιοχή. Χρονικά επίσης μεταβάλλεται, από έτος σε έτος, από εποχή σε εποχή αλλά ακόμη και από ημέρα σε ημέρα της εβδομάδας. Και τούτα για τον λόγο ότι υπεισέρχονται πολλοί παράγοντες που ξεκινούν από τις καταναλωτικές και διαιτολογικές συνήθειες των κατοίκων της περιοχής, τις προτιμώμενες συσκευασίες και το σύνολο των δραστηριοτήτων τους.

Στην περιοχή μας δεν έχει εκπονηθεί μελέτη-έρευνα ποιοτικής σύστασης ούτε σε Περιφερειακό Επίπεδο, ώστε να υπάρχει μια διαχρονική καταγραφή με δειγματοληψίες ευρείας κλίμακας.

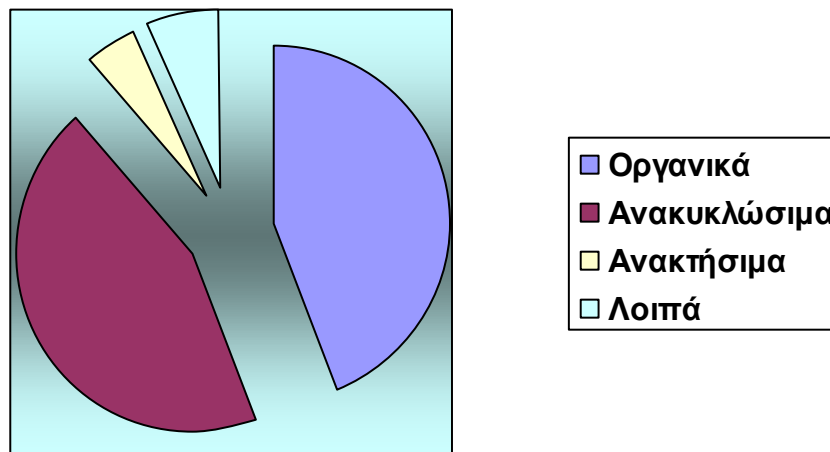
Για λόγους εναρμόνισης με το υπό αναθεώρηση Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) της Περιφέρειας Θεσσαλίας, η σύσταση λαμβάνεται η ίδια με αυτή του υπό αναθεώρηση ΠΕΣΔΑ.

ΥΛΙΚΟ	Ποσοστό (%)	Ποσότητες (tn/y)
Οργανικό	44,30%	3.570
Χαρτί - Χαρτόνι	22,20%	1.789
Πλαστικά	13,90%	1.120
Μέταλλα	3,90%	314
Γυαλί	4,30%	347
Ξύλο	4,60%	371
Λοιπά Ανακτήσιμα	6,80%	548
Λοιπά		
Σύνολο	100,00%	8.059

Πίνακας 22: Ποσοστιαία και ποσοτική σύνθεση των ΑΣΑ έτους 2014 για τον Δήμο Καλαμπάκας.

πληθυσμός	σύνολο ΑΣΑ (ton)	ποιοτική σύνθεση ΑΣΑ			
		οργανικά	ανακυκλώσιμα	ανακτήσιμα	λοιπά
21.991	8.059	3.570	3.570	371	548
	100%	44,30%	44,30%	4,60%	6,80%

Πίνακας 23: Συνοπτική παρουσίαση της σύνθεσης των ΑΣΑ του Δήμου Καλαμπάκας (έτος 2014).

Εικόνα 21: Διάγραμμα σύνθεσης των ΑΣΑ του Δήμου Καλαμπάκας (έτος 2014).

2.15.9: Αποτύπωση των δράσεων συλλογικών ή ατομικών Συστημάτων Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΣΕΔ)

Στο Δήμο μας δραστηριοποιούνται όλα τα ΣΕΔ. Ο Δήμος, μέσω του ΦοΔΣΑ (Π.Α.ΔΥ.Θ.) συνεργάζεται με την Ελληνική Εταιρία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης (ΕΕΑΑ Α.Ε.) και την Ανακύκλωση Συσκευών Α.Ε.

Τα στοιχεία που αφορούν στα υλικά συσκευασίας (ΕΕΑΑ Α.Ε.) αναφέρονται σε άλλα σημεία του παρόντος ΤΣΔ. Τα στοιχεία όμως της διαχείρισης των Αποβλήτων Ηλεκτρικού-Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού (ΑΗΗΕ) που υπάρχουν από τη πλευρά του ΦοΔΣΑ δεν είναι καν ενδεικτικά, καθόσον το ΣΕΔ Ανακύκλωση Συσκευών Α.Ε. συνεργάζεται σχεδόν με όλες τις επιχειρήσεις που εμπορεύονται τέτοιον εξοπλισμό, από όπου και διακινούνται τα υλικά αυτά.

Τα υπόλοιπα ΣΕΔ δεν διαθέτουν αναλυτικά στοιχεία ανά Δήμο.

2.15.10: Καταγραφή της υφιστάμενης υποδομής και του ανθρώπινου δυναμικού

Υπηρεσιακή δομή: Η Υπηρεσία καθαριότητας είναι τμήμα της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος. Το ανθρώπινο δυναμικό που εμπλέκεται με τη δραστηριότητα της διαχείρισης των ΑΣΑ εμφανίζεται στον παρακάτω πίνακα.

Αριθμός υπαλλήλων	επίπεδο εκπαίδευσης	κλάδος/ειδικότητα (ενδεικτικά)
4	Απολυτήριο Λυκείου	ΔΕ Οδηγών Αυτοκινήτων/ ΔΕ Οδηγών Απορριμματοφόρου
12	Απολυτήριο Γυμνασίου	ΥΕ Εργατών Καθαριότητας
1	Απολυτήριο Γυμνασίου	ΔΕ Χειριστών Μηχανημάτων Έργων
	Απολυτήριο Λυκείου	ΔΕ Εποπτών Καθαριότητας
	Απολυτήριο Λυκείου	ΥΕ Επιστατών Καθαριότητας-Πρασίνου
	Απολυτήριο Λυκείου	ΔΕ Διοικητικού
	Απολυτήριο ΑΕΙ	ΠΕ Μηχανολόγων μηχανικών
	Απολυτήριο Λυκείου	ΔΕ Μηχανοτεχνιτών Αυτοκινήτων
	Απολυτήριο Λυκείου	ΔΕ Ηλεκτροτεχνιτών Αυτοκινήτων
	Απολυτήριο Λυκείου	ΤΕ Διοικητικού Οικονομικού
	Απολυτήριο Λυκείου	ΔΕ 30 Τεχνιτών Διαφόρων Ειδικοτήτων
	Απολυτήριο ΤΕΙ	ΤΕ Ηλεκτρολόγων Μηχανικών
	Απολυτήριο Λυκείου	ΔΕ Εποπτών Καθαριότητας & Πρασίνου
Πόσοι / ες ασχολούνται στην ανακύκλωση :		
αριθμός υπαλλήλων	επίπεδο εκπαίδευσης	κλάδος/ειδικότητα (ενδεικτικά)
1	Απολυτήριο Γυμνασίου	ΔΕ Οδηγών Αυτοκινήτων/ ΔΕ Οδηγών Απορριμματοφόρου
2	Απολυτήριο Γυμνασίου	ΥΕ Εργατών Καθαριότητας

Πίνακας 24: Ανθρώπινο δυναμικό που εμπλέκεται με τη διαχείριση των ΑΣΑ.

Αριθμός απορριμματοφόρων και τύπος, άλλος εξοπλισμός (πρέσες, λειοτεμαχιστές, μηχανικά σάρωθρα, πλυντήρια κάδων κ.λπ...),

α/α	αρ. κυκλ.	Μάρκα	Τύπος Οχήματος	Μικτό βάρος	Καθαρό Βάρος	Καύσιμο	Έτος κυκλ.	Κατάσταση
1	KHY 5444	MERCEDES	A/Φ	15.000	5.885	ΠΕΤΡΕΛΕΙΟ	1999	ΜΕΤΡΙΑ
2	KHH 3572	MAN	A/Φ	18.600	6.330	ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ	2010	ΚΑΛΗ
3	KHI 8180	MERCEDES	A/Φ	18.000	6.112	ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ	1999	ΜΕΤΡΙΑ
4	KHH 3585	MERCEDES	A/Φ	4.600	1.970	ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ	2002	ΜΕΤΡΙΑ
5	KHH 3588	MERCDDDES	ΦΟΡΤΗΓΟ	3.500	1.100	ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ	1999	ΚΑΚΗ

Πίνακας 25: Αριθμός και τύπος απορριμματοφόρων.

Αριθμός αυτοκινήτων στην αποκομιδή των πράσινων κάδων. Ημέρες και αριθμός δρομολογίων προς ΧΥΤΑ, διανυόμενα χιλιόμετρα.

Ο Δήμος Καλαμπάκας έχει χωριστεί σε οκτώ (8) τομείς αποκομιδής για τους πράσινους κάδους.

Τα οχήματα τα οποία χρησιμοποιούνται για την αποκομιδή είναι τέσσερα (4). Η μέση ημερήσια διαδρομή του κάθε απορριμματοφόρου συλλογής των πράσινων κάδων είναι 57 χλμ και τα ετήσια χλμ όλων των απορριμματοφόρων είναι 99.494 χλμ.

Η αποκομιδή των πράσινων κάδων πραγματοποιείται ανά τομέα, σύμφωνα με το παρακάτω πρόγραμμα, όλους τους μήνες του έτους, εκτός των καλοκαιρινών:

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΠΟΚΟΜΙΔΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΑΤΩΝ							
ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΗΝΕΣ ΙΑΝ-ΦΕΒ-ΜΑΡ- ΑΠΡ-ΜΙΑ-ΣΕΠ-ΟΚΤ-ΝΟΕ-ΔΕΚ							
ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	ΣΑΒΒΑΤΟ	ΚΥΡΙΑΚΗ
Δ.Ε. ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΟΥ					X		
1. Αγία Παρασκευή *					X		
2. Ανθούσα *					X		
3. Καλλιρόη *					X		
4. Κατάφυτο					X		
5. Κρανιά					X		
6. Πολυθέα					X		
7. Στεφάνι					X		
8. Χαλίκι *					X		
Δ.Ε. ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ							
Όλα τις Τοπ. Κοινότητες					X		
Κρύα Βρύση-Τριφύλλια (ΔΕ ΚΑΛ/ΚΑΣ)					X		
Δ.Ε. ΚΛΕΙΝΟΒΟΥ							
Όλα τις Τοπ. Κοινότητες		X					
Δ.Ε. ΜΑΛΑΚΑΣΙΟΥ							
Όλα τις Τοπ. Κοινότητες	X						
Μεγ. Κερασιά (ΔΕ ΚΑΛ/ΚΑΣ)	X						
Ορθοβούνι (ΔΕ ΚΑΛ/ΚΑΣ)	X						
Δ.Ε. ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ							
ΚΑΛΑΜΠΑΚΑ -ΠΟΛΗ	X	X	X	X	X	X	
ΔΙΑΒΑ	X				X		
ΚΑΣΤΡΑΚΙ-ΜΕΤΕΩΡΑ	X			X		X	
Δ.Ε. ΧΑΣΙΩΝ							
Όλα τις Τοπ. Κοινότητες							
Όλα τις Τοπ. Κοινότητες		X			X		
Βλαχάβα (ΔΕ ΚΑΛ/ΚΑΣ)		X			X		
Δ.Ε. ΤΥΜΦΑΙΩΝ							

Όλα τις Τοπ. Κοινότητες			X				
Αύρα (ΔΕ ΚΑΛ/ΚΑΣ)			X				
Δ.Ε. ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ							
Όλα τις Τοπ. Κοινότητες	X			X			
Σαρακίνα (ΔΕ ΚΑΛ/ΚΑΣ)	X			X			
Βυτουμά -Αγ. Παρασκευή (ΔΕ ΚΑΛ/ΚΑΣ)	X			X			

Πίνακας 26: Πρόγραμμα αποκομιδής απορριμάτων.

Η αποκομιδή των πράσινων κάδων τους καλοκαιρινούς μήνες πραγματοποιείται ανά τομέα, σύμφωνα με το παρακάτω πρόγραμμα:

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΠΟΚΟΜΙΔΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΑΤΩΝ							
ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΗΝΕΣ ΔΙΧΜΗΣ (ΙΟΥΝΙΟ -ΙΟΥΛΙΟ ΑΥΓΟΥΣΤΟ)							
ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	ΣΑΒΒΑΤΟ	ΚΥΡΙΑΚΗ
Δ.Ε. ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΟΥ		X			X		
1. Αγία Παρασκευή *		X			X		
2. Ανθούσα *		X			X		
3. Καλλιρόη *		X			X		
4. Κατάφυτο		X			X		
5. Κρανιά		X			X		
6. Πολυθέα		X			X		
7. Στεφάνι		X			X		
8. Χαλίκι *		X			X		
Δ.Ε. ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ							
Όλα τις Τοπ. Κοινότητες		X			X		
Κρύα Βρύση-Τριφύλλια (ΔΕ ΚΑΛ/ΚΑΣ)		X			X		
Δ.Ε. ΚΛΕΙΝΟΒΟΥ							
Όλα τις Τοπ. Κοινότητες	X			X			
Δ.Ε. ΜΑΛΑΚΑΣΙΟΥ							
Όλα τις Τοπ. Κοινότητες	X			X			
Μεγ. Κερασιά (ΔΕ ΚΑΛ/ΚΑΣ)	X			X			
Ορθοβούνι (ΔΕ ΚΑΛ/ΚΑΣ)	X			X			
Δ.Ε. ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ							
ΚΑΛΑΜΠΑΚΑ -ΠΟΛΗ	X	X	X	X	X	X	X
ΔΙΑΒΑ	X				X		
ΚΑΣΤΡΑΚΙ-ΜΕΤΕΩΡΑ	X			X		X	

Δ.Ε. ΧΑΣΙΩΝ							
Όλα τις Τοπ. Κοινότητες		X			X		
Όλα τις Τοπ. Κοινότητες		X			X		
Βλαχάβα (ΔΕ ΚΑΛ/ΚΑΣ)		X			X		
Δ.Ε. ΤΥΜΦΑΙΩΝ							
Όλα τις Τοπ. Κοινότητες			X			X	
Αύρα (ΔΕ ΚΑΛ/ΚΑΣ)			X			X	
Δ.Ε. ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ							
Όλα τις Τοπ. Κοινότητες	X			X			
Σαρακίνα (ΔΕ ΚΑΛ/ΚΑΣ)	X			X			
Βυτούμá -Αγ. Παρασκευή (ΔΕ ΚΑΛ/ΚΑΣ)	X			X			

Πίνακας 27: Αποκομιδή των πράσινων κάδων τους καλοκαιρινούς μήνες.

Αριθμός Οχημάτων συλλογής	4
Ετήσια ποσότητα σύμμεικτων Απορριμμάτων	7.372,59
Ετήσια Δρομολόγια	1.752,00
Ποσότητα σύμμεικτων Απορριμμάτων ανά δρομολόγιο (tn)	4,21
Αριθμός Πράσινων Κάδων	2.663,00
Μέσος Ημερήσιος αριθμός δρομολογίων	5,84
Μέση διαδρομή απορριμματοφόρου (χλμ)	56,79
Ετήσια συνολική απόσταση που διανύεται (χλμ)	99.494,0
Δαπάνη μεταφοράς (7,11 €/Km)	707.277,92

Πίνακας 28: Βασικά χαρακτηριστικά της αποκομιδής των πράσινων κάδων (σύμμεικτα) για το έτος 2014.

Αριθμός αυτοκινήτων στην αποκομιδή των μπλε κάδων. Ημέρες και αριθμός δρομολογίων προς ΚΔΑΥ, διανυόμενα χιλιόμετρα.

Ο Δήμος Καλαμπάκας έχει χωριστεί σε ένα (1) τομέα αποκομιδής για τους μπλέ κάδους και πραγματοποιείται αποκομιδή ένα (1) δρομολόγιο κάθε ημέρα.

Αριθμός Οχημάτων συλλογής	1
Ποσότητα υλικού των μπλέ κάδων (tn)	686,78
Ετήσια Δρομολόγια	248,00
Αριθμός Μπλέ Κάδων	296
Μέση ποσότητα αποκομιδής ανά δρομολόγιο	2,77
Μέση διαδρομή απορριμματοφόρου (χλμ)	50,40
Ετήσια συνολική απόσταση που διανύεται (χλμ)	12.500,00
Δαπάνη μεταφοράς (2,46 €/Km)	48.000,00
Ποσοστό από τα συλλεγόμενα στον μπλέ κάδο που καταλήγουν στο ΧΥΤΑ	36,40%

Πίνακας 29: Βασικά χαρακτηριστικά αποκομιδής των μπλε κάδων (έτος 2014).

Εδώ αξίζει να επισημανθεί ότι το ποσοστό του μπλε κάδου που οδηγείται τελικά στον ΧΥΤΑ (από το ΚΔΑΥ) ήταν υψηλό (36,40%) και πρέπει να μειωθεί.

Αριθμός πράσινων κάδων σε ανάπτυξη και αριθμός διαθέσιμων κάδων (στοκ).

Ο αριθμός των πράσινων κάδων διαφόρων μεγεθών και χωρητικότητας που βρίσκονται σε ανάπτυξη στο Δήμο, είναι 2.663 και ανά Δημοτική ενότητα έχει ως εξής:

	ΣΥΝΟΛΟ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΑΝΑ ΔΕ (στοιχεία από τις παροχές ύδρευσης)	ΚΑΤΟΙΚΟΙ (ΑΠΟΓΡΑΦΗ 2011)	ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΔΩΝ ΠΟΥ ΜΑΖΕΥΟΝΤ ΑΙ	Κάτοικοι/Νοικ οκ.	Κάτοικοι/Κά δο
Δ.Ε. Καλαμπάκας	7.734,00	12.700,00	753	1,64	16,87
Δ.Ε. Βασιλικής	1.871,00	2.264,00	334	1,21	6,78
Δ.Ε.Καστανιάς	1.316,00	995,00	181	0,76	5,50
Δ.Ε.Κλεινοβού	1.454,00	1.580,00	190	1,09	8,32
Δ.Ε.Μαλακασίου	1.435,00	1.113,00	264	0,78	4,22
Δ.Ε.Τυμφαίων	1.608,00	1.417,00	322	0,88	4,40
Δ.Ε.Χασιών	2.389,00	3.015,00	503	1,26	5,99
Δ.Ε.Ασπροποτάμο υ	1.413,00	779,00	116	0,55	6,72
Σύνολο	19.220,00	23.863,00	2.663,00	1,24	8,96

Πίνακας 30: Πράσινοι Κάδοι.

Δεν υπάρχει στοκ πράσινων κάδων.

Αριθμός μπλε κάδων σε ανάπτυξη και αριθμός διαθέσιμων κάδων (στοκ)

Οι μπλε κάδοι που βρίσκονται στο Δήμο είναι 296 τεμ χωρητικότητας 1100 lit ο καθένας.

Δεν υπάρχει στοκ μπλε κάδων.

Κάδοι ανακύκλωσης γυαλιού

Δεν υπάρχουν κάδοι γυαλιού

Χώροι και κτίρια, προβλήματα και ελλείψεις

είδος	έκταση (τ.μ.)	περιγραφή - κατάσταση
Γραφεία Προσωπικού	40	
Αποθήκη ελαστικών	40	
Αποθήκη χειρωνακτικών εργαλείων	30	
Αποθήκη κάδων	30	
Άλλες αποθήκες (π.χ. συλλογής ανακυκλώσιμων)	0	
Συνεργείο οχημάτων	0	
Γκαράζ οχημάτων	0	
Σταθμός Μεταφόρτωσης	0	
Τουαλέτες - Αποδυτήρια - Ντους	15	
Άλλοι χώροι π.χ. πράσινα σημεία	0	
Σύνολο	155	

Πίνακας 31: Χώροι και κτίρια.

2.15.11: Εκτίμηση κόστους της υφιστάμενης διαχείρισης

Το κόστος διαχείρισης των σύμμεικτων απορριμμάτων από τους πράσινους κάδους για το έτος 2014 αναλυτικά αναφέρεται στον παρακάτω πίνακα:

ΔΑΠΑΝΕΣ	ΠΟΣΟ
Δαπάνες συλλογής απορριμμάτων	435.229,35
ΚΟΣΤΟΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ	435.229,35
Τέλος Μεταφόρτωσης	136.024,29
Τέλος εισόδου ΧΥΤΑ	136.024,29
ΚΟΣΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΤΩΣΗΣ & ΧΥΤΑ	272.048,57
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	707.277,92
ΣΥΛΛΕΧΘΕΙΣΕΣ ΠΟΣΟΤΗΤΕΣ ΣΥΜΜΕΙΚΤΩΝ 2014	7.372,59
Κόστος Συλλογής (€/tn)	59,03
ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΔΙΑΝΥΘΕΝΤΑ ΧΛΜ	99.494,00
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ(€/χλμ)	4,37

Τέλος Μεταφόρτωσης (€/tn) με ΦΠΑ*	18,45
Τέλος εισόδου ΧΥΤΑ (€/tn) με ΦΠΑ*	18,45

*Το τέλος μεταφόρτωσης & το τέλος εισόδου είναι 15€/tn πλέον ΦΠΑ 23% (3,45€),ήτοι συνολικά 18,45€/tn.

Ο υπολογισμός με ΦΠΑ 23% -παρόλο που αφορά στοιχεία του 2014 που το ΦΠΑ ήταν 13% - έγινε για να είναι συγκρήσιμα τα στοιχεία, δεδομένου ότι από 1/7/2015 ο ΦΠΑ είναι 23%.

Πίνακας 32: Κόστος διαχείρισης σύμμεικτων 2014.

Το κόστος αποκομιδής των ανακυκλώσιμων υλικών από τους μπλέ κάδους για το έτος 2014 αναλυτικά αναφέρεται στον παρακάτω πίνακα:

ΔΑΠΑΝΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Δαπάνες συλλογής ανακυκλώσιμων	48.000,00
ΣΥΝΟΛΟ	48.000,00
Ανακυκλώσιμα μπλέ κάδων (tn)	436,78
Υπόλειμμα ΚΔΑΥ (tn)	250
ΣΥΝΟΛΟ ΣΥΛΛΕΧΘΕΝΤΟΣ ΥΛΙΚΟΥ (tn)	686,78
ΚΟΣΤΟΣ (€/tn)	69,89
ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΔΙΑΝΥΘΕΝΤΑ ΧΛΜ	12.500,00
ΚΟΣΤΟΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ(€/ΧΛΜ)	3,84

Πίνακας 33: Κόστος αποκομιδής ανακυκλώσιμων 2014.

Το συνολικό κόστος αποκομιδής απορριμμάτων & ανακυκλώσιμων υλικών αναφέρεται στον παρακάτω πίνακα. Επίσης στον παρακάτω πίνακα συμπεριλαμβάνεται και το κόστος του ειδικού τέλους ταφής του Ν.4042/2012.

Το ειδικό τέλος ταφής , **με βάση το ν. 4042/2012, προβλέπεται** για μια σειρά κατηγορίες αποβλήτων για τις οποίες δεν έχουν προηγηθεί εργασίες επεξεργασίας και το κόστος αυτό θα ξεκινά από **35 €/τόνο (το 2016)** και θα αυξάνεται σταδιακά μέχρι τη μέγιστη τιμή των **65 €/τόνο**.

Αναλυτικότερα το συνολικό κόστος έχει ως εξής:

A) ΚΟΣΤΟΣ ΑΠΟΚΟΜΙΔΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ 2014	
ΔΑΠΑΝΕΣ	ΠΟΣΟ
Δαπάνες συλλογής απορριμμάτων	435.229,35
Τέλος Μεταφόρτωσης	136.024,29
Τέλος εισόδου ΧΥΤΑ	136.024,29
ΣΥΝΟΛΟ (Α)	707.277,92
B) ΚΟΣΤΟΣ ΑΠΟΚΟΜΙΔΗΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΙΜΩΝ 2014	
Δαπάνες συλλογής απορριμμάτων	48.000,00
ΣΥΝΟΛΟ (Β)	48.000,00
ΜΕΡΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ (Α+Β)	755.277,92
Γ) ΕΙΔΙΚΟ ΤΕΛΟΣ ΤΑΦΗΣ (Ν.4042/2012)*	
Ποσότητα 7.372,59*35 €=	258.040,65
ΣΥΝΟΛΟ (Γ)	258.040,65
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ (Α+Β+Γ)	1.013.318,57
ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΠΟΣΟΤΗΤΕΣ ΣΥΜΜΕΙΚΤΩΝ	7.372,59
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ (€/tn)	59,03
ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΔΙΑΝΥΘΕΝΤΑ ΧΛΜ	99.494,00
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΣΥΜΜΕΙΚΤΩΝ (€/ΧΛΜ)	7,11
ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΔΙΑΝΥΘΕΝΤΑ ΧΛΜ (Ανακύκλωσης)	12.500,00
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ Ανακύκλωσης (€/ΧΛΜ)	3,84
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΜΕ ΜΕΤΑΦ.& ΧΥΤΑ (€/tn)	95,93
ΣΥΝΟΛΟ ΚΟΣΤΟΣ (ΜΕΤΑΦΟΡΤΩΣΗ+ΧΥΤΑ + ΕΙΔΙΚΟ ΤΕΛΟΣ) €/tn	130,93

Πίνακας 34: Κόστη διαχείρισης απορριμμάτων.

Συμπερασματικά λοιπόν, το κόστος διαχείρισης των Αστικών Στερεών Αποβλήτων (ΑΣΑ) για το Δήμο σήμερα είναι **95,93 €/τόνο** και με τη προβλεπόμενη επιβολή του προστίμου (στη περίπτωση που δεν προηγείται επεξεργασία) θα ανέλθει στα **130,93 €/τόνο**.

2.15.12: Λοιπά στοιχεία

Ο Δήμος Καλαμπάκας ανήκοντας στη Διαχειριστική Ενότητα της Δυτικής Θεσσαλίας, συμμετέχει και εξυπηρετείται από τον ΦοΔΣΑ Δυτικής Θεσσαλίας, την Π.Α.ΔΥ.Θ. Α.Ε.

Στο σχετικά πρόσφατο παρελθόν, κατά τη χωροθέτηση των εγκαταστάσεων διαχείρισης των ΑΣΑ, δημιουργήθηκαν σημαντικές αντιδράσεις από τους κατοίκους των πλησιέστερων περιοχών. Σήμερα όμως, μετά από 7 χρόνια λειτουργίας των εγκαταστάσεων αυτών, λόγω του ότι λειτουργούν τηρώντας όλες τις προδιαγραφές, οι κάτοικοι δεν αντιδρούν και παράλληλα έχουν αποδεχθεί ότι στους χώρους αυτούς πραγματοποιείται διαχείριση ΑΣΑ, χωρίς να δημιουργείται πρόβλημα στο Περιβάλλον. Προτείνεται λοιπόν, οι προγραμματιζόμενες νέες δράσεις, εφόσον είναι και τεχνικοοικονομικά ορθό, να χωροθετηθούν στους χώρους που ήδη λειτουργούν εγκαταστάσεις διαχείρισης, ώστε να μην ανακύψουν προβλήματα από αντιδράσεις.

2.15.13: Αξιολόγηση

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ / ΑΝΑΓΚΕΣ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none">• Διάθεση σε ΧΥΤΑ του μεγαλύτερου ποσοστού των ΑΣΑ• Παρά το ότι η περιοχή μας έχει καλύτερες επιδόσεις στην ανακύκλωση των υλικών συσκευασίας από τον μέσο όρο της Χώρας, υπάρχει ελλιπής ενημέρωση με αποτέλεσμα η διαφανόμενη δυναμική να υστερεί και το ποσοστό προσμειξων στο μπλε κάδο να είναι μεγαλύτερο από το επιθυμητό.• Ανυπαρξία ενημέρωσης για την εφαρμογή της Διαλογής στη Πηγή (ΔσΠ) για τη συλλογή των βιοαποβλήτων, καθόσον δεν υφίσταται ανάλογο σύστημα.• Μηδαμινή εφαρμογή οικιακής κομποστοποίησης.• Δυσκολία χωριστής αποκομιδής και ανακύκλωσης διαχείρισης συγκεκριμένων ρευμάτων αποβλήτων (π.χ. ογκώδη απόβλητα).• Μεγάλες ποσότητες πράσινων αποβλήτων, οι οποίες δεν αξιοποιούνται.• Μεγάλη γεωγραφική έκταση του Δήμου με μικρή πυκνότητα πληθυσμού και απομακρυσμένους κάποιους οικισμούς που συνεπάγεται δυσκολία στη συλλογή των ΑΣΑ.	<ul style="list-style-type: none">• Συνέχιση και ενδυνάμωση της συνεργασίας με το ΦοΔΣΑ και υποστήριξη – συμμετοχή στα προγραμματιζόμενα έργα (ΜΕΑ) και δράσεις.• Διαρκής ενημέρωση/στήριξη/επιβράβευση των δημοτών για τη συμμετοχή τους στη ΔσΠ.• Προώθηση πρακτικών ανακύκλωσης και κομποστοποίησης μέσα από την εφαρμογή ολοκληρωμένου τοπικού σχεδίου διαχείρισης απορριμμάτων με έμφαση στην προδιαλογή.• Χωριστή αποκομιδή πράσινων αποβλήτων και προώθηση προς διαχείριση- αξιοποίηση στη ΜΕΑ.• Δημιουργία «πράσινων σημείων» χωριστής συλλογής αποβλήτων.• Ενημέρωση-προώθηση της οικιακής κομποστοποίησης κυρίως στις περιοχές που υπάρχουν μονοκατοικίες.• Ενθάρρυνση- κινητοποίηση- υποστήριξη των εθελοντικών περιβαλλοντικών φορέων για συμμετοχή τους στην ορθολογική διαχείριση.• Αξιοποίηση της 10ετούς εμπειρίας λειτουργίας του συστήματος των μπλε κάδων, για την επέκταση της ΔσΠ και σε επιπλέον ρεύματα.• Υπάρχουσα δυνατότητα του ΚΔΑΥ Δυτικής Θεσσαλίας να αυξήσει τη δυναμικότητα με δεύτερη βάρδια, ώστε να διαχειρίζεται μεγαλύτερες εισερχόμενες ποσότητες ανακυκλώσιμων υλικών.

<ul style="list-style-type: none"> • Μη εξοικειωμένο προσωπικό λόγω της διάρκειας και του τύπου συμβάσεων (2μηνα, 5μηνα, 8μηνα, κλπ.) • Μη ύπαρξη εγκατάστασης διαχείρισης των Αποβλήτων Εκσκαφών Κατεδαφίσεων και Κατασκευών (ΑΕΚΚ). 	
ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> • Δεινή οικονομική-κοινωνική κατάσταση των δημοτών, του Δήμου αλλά και της Χώρας. • Έλλειψη μόνιμου προσωπικού – απαγόρευση προσλήψεων. • Έλλειψη οικονομικών πόρων. • Πιθανή έλλειψη προθυμίας συνεργασίας των κατοίκων σε απαιτητικά προγράμματα ΔσΠ (π.χ. για βιοαπόβλητα, πολλαπλά ρεύματα ανακύκλωσης). • Αφαίρεση (κλοπή) αξιοποιήσιμων υλικών από τους μπλε κάδους. • Μικρό μέγεθος Δήμου για την υλοποίηση όλων των δράσεων. Απαιτείται συνεργασία με τον ΦοΔΣΑ, στον οποίο συμμετέχουν όλοι οι Δήμοι της περιοχής. 	<ul style="list-style-type: none"> • Χρηματοδοτικές ευκαιρίες από προγράμματα. • Βελτιστοποίηση χρήσης, συντήρησης και φύλαξης του στόλου οχημάτων του Δήμου (π.χ. διαχείριση στόλου μέσω GPS, πλήρης συγχώνευση υποδομών και υπηρεσιών μεταξύ δημοτικών κοινοτήτων). • Αξιοποίηση της υπάρχουσας προετοιμασίας έργων και δράσεων σε επίπεδο Περιφέρειας Θεσσαλίας και ΦοΔΣΑ για τη ταχύτερη υλοποίηση των προτεινόμενων δράσεων από τον ΕΣΔΑ και τη Νομοθεσία. • Τα νέα έργα και δράσεις να υλοποιηθούν στους χώρους στους οποίους ήδη λειτουργούν έργα διαχείρισης των ΑΣΑ για να αποφευχθούν καθυστερήσεις και προσκόμματα.

Πίνακας 35: Αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης.

2.15.14: Η κατάσταση στην ομάδα των δήμων της διαδημοτικής συνεργασίας

Ο Δήμος, είναι μέτοχος στη Περιβαλλοντική Αναπτυξιακή Δυτικής Θεσσαλίας (Π.Α.ΔΥ.Θ. Α.Ε.), η οποία σύμφωνα με τον ισχύοντα Περιφερειακό Σχεδιασμό της Περιφέρειας Θεσσαλίας, αποτελεί τον Φορέα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦοΔΣΑ) της Διαχειριστικής Ενότητας της Δυτικής Θεσσαλίας (Περιφερειακές Ενότητες Καρδίτσας και Τρικάλων).

Η Περιφερειακή Ένωση Δήμων (ΠΕΔ) Θεσσαλίας, ύστερα από διαβούλευση και εξαντλητικό διάλογο με τους Δήμους και τους ΦοΔΣΑ της Περιφέρειας, μέσα στο 2014, με αφορμή την αναθεώρηση του ΠΕΣΔΑ Θεσσαλίας, αποφάσισε όπως πιέσει τη πολιτική ηγεσία ώστε οι λειτουργούντες τρεις (3) ΦοΔΣΑ στη Περιφέρεια, μεταξύ των οποίων και η Π.Α.ΔΥ.Θ., να παραμείνουν ως έχουν και να μην συγχωνευθούν σε έναν Περιφερειακό ΦοΔΣΑ. Πράγμα που σημαίνει ότι οι Δήμοι της Δυτικής Θεσσαλίας θα συνεχίσουν να εξυπηρετούνται από τη Π.Α.ΔΥ.Θ. ως προς τις εργασίες που αποτελούν αρμοδιότητα των ΦοΔΣΑ.

Η Π.Α.ΔΥ.Θ. Α.Ε. λειτουργεί τα έργα (ΧΥΤΑ-ΣΜΑ-Σύστημα Μπλε κάδων) αρμοδιότητάς της χωρίς προβλήματα. Ο Δήμος θα συνεχίσει να συμμετέχει σε αυτή, καθόσον αφενός μεν δεν υπάρχουν προβλήματα συνεργασίας, αφετέρου δε επειδή αποτελεί τον ΦοΔΣΑ της περιοχής.

2.15.15: Στόχοι

Γενικοί στόχοι

Το τοπικό σχέδιο διαχείρισης (ΤΣΔ) έχει συμπληρωματικό χαρακτήρα στον Περιφερειακό Σχεδιασμό και στο εθνικά σχέδια διαχείρισης αποβλήτων (ΕΣΔΑ) και πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων (ΕΣΠΔΑ). Κάθε Δήμος έχει την υποχρέωση να θέσει στόχους οι οποίοι να καλύπτουν τουλάχιστον αυτούς που έχουν τεθεί σε εθνικό και θα τεθούν και σε περιφερειακό επίπεδο.

Οι στόχοι αυτοί σε αυτά τα επίπεδα πρέπει να αφορούν:

- Το ποσοστό ανακύκλωσης
- Το ποσοστό ανακύκλωσης των βιοαποβλήτων

Οι παρακάτω στόχοι αποτελούν υποχρεώσεις που έχουν αναληφθεί σε εθνικό επίπεδο:

- Οι στόχοι για την εκτροπή βιοαποδομήσιμων υλικών (βιοαπόβλητα, χαρτί, ξύλο, χόρτα). Επιτρέπεται η ταφή του 35% των βιοαποδομήσιμων υλικών με έτος αναφοράς το 1995 , έως το 2020.
- Ο στόχος της χωριστής συλλογής βιοαποβλήτων είναι σε εθνικό επίπεδο 40%, έως το 2020.
- Ο στόχος της προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση & ανακύκλωση με προδιαλογή τουλάχιστον για χαρτί, μέταλλα, πλαστικό και γυαλί 65% κ.β.

Οι στόχοι του Τοπικού Σχεδίου

Οι στόχοι του τοπικού σχεδίου μπορεί να αφορούν:

- Στην ικανοποίηση αλλά και υπέρβαση των στόχων του ΠΕΣΔΑ, ΕΣΔΑ και του Εθνικού Σχεδίου Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων.
- Στη μείωση του κόστους διαχείρισης των αποβλήτων.
- Στη βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών ως προς τους πολίτες.
- Στην ευαισθητοποίηση των πολιτών σε θέματα πρόληψης και διαχείρισης αποβλήτων.
- Στην αύξηση της απασχόλησης και της κοινωνικής επιχειρηματικότητας.

Για την επίτευξη των στόχων αυτών, οι ποσότητες των ΑΣΑ στο Δήμο Καλαμπάκας θα πρέπει να είναι αυτές που υπολογίζονται στο παρακάτω πίνακα.

ΥΛΙΚΟ	Ποσοστό (%)	Ποσότητες (tn/y)	Σύνολο	Ανάκτηση με προδιαλογή	Ανάκτηση οργανικών με προδιαλογή		Μηχανική επεξεργασία-Τελική Διάθεση			Ανάκτηση με προδιαλογή	Μηχανική επεξεργασία-Τελική Διάθεση			
					Καφέ Κάδος	Οικιακή Κομποστοποίηση	Ανάκτηση	Διάθεση	Σύνολο		Ανάκτηση	Διάθεση	Σύνολο	
Οργανικό	44,30%	3.570	3.570	1.428	1.285	143	1.428	714	2.142	40%	40%	20%	60%	
Χαρτί - Χαρτόνι	22,20%	1.789	3.570	1.163			179	447	1.250	65%	10%	25%	35%	
Πλαστικά	13,90%	1.120		728			112	280						
Μέταλλα	3,90%	314		204			31	79						
Γυαλί	4,30%	347		225			35	87						
Ξύλο	4,60%	371	371	185			111	74	185	50%	30%	20%	50%	
Λοιπά Ανακτήσιμα	6,80%	548	130	91			6	32	39	70%	5%	25%	30%	
Λοιπά			418	0			0	418	418	0%	0%	100%	100%	
Σύνολο	100,00%	8.059	8.059	4.025	1.285	143	1.903	2.131	4.034	50%	24%	26%	50%	
								5.928	2.131				74%	26%

Πίνακας 36: Ποσοτικοί στόχοι του Δήμου Καλαμπάκας για το έτος 2020.

2.15.16: Ανάπτυξη δράσεων ΤΣΔ

Πρόληψη - επαναχρησιμοποίηση

Η επαναχρησιμοποίηση είναι «κλασσική» μορφή πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων, και στο εθνικό στρατηγικό σχέδιο προβλέπεται σειρά δράσεων με τη συμμετοχή των ΟΤΑ.

Σύμφωνα με την Οδηγία-πλαίσιο 2008/98/ΕΚ ως «Πρόληψη» νοούνται τα μέτρα που λαμβάνονται πριν μία ουσία, υλικό ή προϊόν καταστούν απόβλητα, επιτυγχάνοντας εντέλει:

α) Τη μείωση της ποσότητας των αποβλήτων, μεταξύ άλλων μέσω της επαναχρησιμοποίησης προϊόντων ή την παράταση της διάρκειας ζωής των προϊόντων

β) Τη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων των παραγόμενων αποβλήτων στο περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία

γ) Τη μείωση του περιεχομένου των επιβλαβών ουσιών στα υλικά και προϊόντα

Το νέο εθνικό σχέδιο πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων περιλαμβάνει και δράσεις, που έχουν τοπικό χαρακτήρα¹.

Είδος δράσης (ενδεικτικά)	Τόπος	Περιοδικότητα
Ενημέρωση για τη μείωση της χρήσης συσκευασιών με διανομή φυλλαδίων	Λαϊκές αγορές- σούπερ μάρκετ	Κάθε τρίμηνο
Επαναχρησιμοποίηση η/και επιδιόρθωση ΗΗΕ	Πράσινο σημείο	Διαρκώς
Σεμινάρια χειροποίητων κατασκευών από «άχρηστα» υλικά	Πράσινο σημείο & Σχολεία	Διαρκώς
Ενημέρωση για τη σημασία και την αξία της πρόληψης- χρήσιμες συμβουλές	Σχολεία	Κάθε δίμηνο
Ηλεκτρονικά μηνύματα για την πρόληψη	Ιστοσελίδα Δήμου	Διαρκώς
Καταχωρίσεις, άρθρα, δημοσιεύσεις, ανακοινώσεις	Τοπικά ΜΜΕ	Κατά περίπτωση

Πίνακας 37: Προγραμματισμός δράσεων πρόληψης ΤΣΔ.

¹Το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Πρόληψης Παραγωγής Αποβλήτων και τα Χρονοδιαγράμματα Υλοποίησης Εθνικού Σχεδίου Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων (2015-2020).

- [Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Πρόληψης Παραγωγής Αποβλήτων \(31-12-2014\)](#)
- [Χρονοδιαγράμματα Υλοποίησης Εθνικού Σχεδίου Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων \(2015-2020\)](#)

έτος	% μείωσης παραγωγής αποβλήτων
2015	1
2016	2
2017	3
2018	4
2019	5
2020	6

Πίνακας 38: Ποσοτικά αποτελέσματα δράσεων ΤΣΔ.

Στους υπολογισμούς που έπονται στις επόμενες ενότητες δεν λαμβάνεται υπόψη η επιδιωκόμενη μείωση των απορριμμάτων. Ασφαλώς η μείωση θα συμβάλει περαιτέρω στη μείωση του διαχειριστικού κόστους.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η κατά κεφαλήν παραγωγή αποβλήτων είναι **338** χλγρ./κάτοικο/έτος, που είναι σημαντικά μικρότερη του αντίστοιχου μεγέθους σε επίπεδο χώρας. Αυτή η μειωμένη παραγωγή, μπορεί μεν να οφείλεται σε διάφορους οικονομικοκοινωνικούς παράγοντες, αλλά είναι και μια ένδειξη ότι οι κάτοικοι της Δυτικής Θεσσαλίας ήδη έχουν αναλάβει δράσεις πρόληψης και μείωσης της παραγωγής αποβλήτων..

2.15.17: Δραστηριότητες διαλογής στην πηγή, σε επίπεδο δήμου

Το δίκτυο των κάδων θα πρέπει να έχει ικανοποιητική πυκνότητα και να υποδέχεται ξεχωριστά το χαρτί/χαρτόνι, το πλαστικό, το γυαλί και τα μέταλλα (υποχρεωτικά από το 2015) και τα βιοαπόβλητα. Μπορεί επίσης να υπάρχει κοινός κάδος για πλαστικό και μέταλλα και γυαλί.

Οι **πράσινοι** κάδοι θα δέχονται τα σύμμεικτα, με στόχο η ποσότητα αυτών να μειωθεί σε πρόβλεψη 5ετίας κατά 50%. Υπό αυτή τη προϋπόθεση, θεωρείται ότι οι υφιστάμενοι πράσινοι κάδοι επαρκούν και δεν θα υπάρξει ανάγκη προμήθειας νέων κάδων αυτού του είδους.

Τα **βιοαπόβλητα** θα πρέπει να συλλέγονται σε ξεχωριστό (καφέ) κάδο ή με την μέθοδο πόρτα – πόρτα (καλό είναι να μην αναμιγνύονται τα βιοαπόβλητα με το πράσινο).

Πρέπει να προβλεφθεί συγκεκριμένος τρόπος για τη συγκέντρωση και την επεξεργασία των «**πράσινων**» από τους κήπους των κατοικιών και από τους κοινόχρηστους χώρους, που έχουν μεγάλο όγκο.²

²Η συλλογή των βιοαποβλήτων είναι το πιο κρίσιμο σημείο στο στάδιο αυτό. Για τον σκοπό αυτό υπάρχουν δύο οδηγοί : <http://www.ypeka.gr/LinkClick.aspx?fileticket=s4cpXe0Welc%3D&tabid=367&language=el-GR> και http://www.biowaste.gr/site/wp-content/uploads/2014/08/odigos_FINAL.pdf

Οι κάδοι πρέπει να αναπτύσσονται κατά συστάδες, τουλάχιστον για τα υλικά που υπάρχουν σε μεγαλύτερες ποσότητες, όπως τα βιοαπόβλητα, το χαρτί και το πλαστικό, μαζί με τον πράσινο κάδο για τα σύμμεικτα.

Το μέγεθος και ο αριθμός των ξεχωριστών κάδων θα πρέπει να εξετάζεται, κατά περίπτωση, ανάλογα με τις ιδιαίτερες συνθήκες σε κάθε περιοχή του Δήμου. Εναλλακτικά, μπορεί να υπάρξει επιλογή μικρού αριθμού κάδων, που θα δέχονται τα προδιαλεγμένα υλικά σε συγκεκριμένες μέρες, όταν και θα γίνεται και η αντίστοιχη αποκομιδή.

Γενικά οι σημαντικότεροι παράμετροι σχεδιασμού είναι:

- Ο αριθμός των ρευμάτων (διαφορετικοί κάδοι) των προς ανακύκλωση ή επεξεργασία υλικών
- Η σύστασή τους
- Η σχέση των σημείων συλλογής με τα σημεία παραγωγής των απορριμμάτων
- Η σχέση των προς ανακύκλωση ή επεξεργασία υλικών με αυτά που οδηγούνται προς απόθεση («κοινά» ή «υπόλοιπα»)
- Ο τύπος του μέσου προσωρινής αποθήκευσης (κάδοι, σακούλες, κιβώτια κ.λπ...)
- Το είδος του οχήματος συλλογής
- Ο αριθμός των διαμερισμάτων του οχήματος συλλογής (δυνατότητα ή όχι συλλογής περισσοτέρων υλικών) και
- Ο βαθμός διαλογής (βαθμός καθαρότητας ρεύματος ή κλάσματος)

Όπως επιβάλλει ο Εθνικός Σχεδιασμός Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ), τα ανακυκλώσιμα υλικά θα πρέπει να συλλέγονται κατά χωριστά ρεύματα, οπότε υποχρεωτικά θα πρέπει να υπάρχουν χωριστοί κάδοι. Προτείνεται όπως για τη διακριτή ανακύκλωση χαρτιού/χαρτονιού να αναπτυχθεί δίκτυο κάδων **κίτρινου** χρώματος με καπάκι που θα κλειδώνει και θα φέρει θυρίδες τροφοδοσίας και οι υπάρχοντες **μπλε** να χρησιμοποιηθούν για πλαστικό/μέταλλο/γυαλί. Επικουρικά για το γυαλί θα πρέπει να επεκταθεί περαιτέρω το δίκτυο των ειδικών κωδώνων που τελευταία αναπτύσσει η ΕΕΑΑ, στα σημεία συγκεντρωμένης παραγωγής γυαλιού.

Οι κίτρινοι κάδοι θα τοποθετηθούν σε συγκεκριμένα σημεία (Υπηρεσίες, Σχολεία, Καταστήματα, κλπ) στα οποία προβλέπεται αυξημένη παραγωγή χαρτιού/χαρτονιού.

Παράλληλα βέβαια, για τα υλικά αυτά θα υπάρχει υποδομή παραλαβής των και στα Πράσινα Σημεία.

Τα προδιαλεγμένα **βιοαπόβλητα** (κυρίως υπολείμματα τροφών) θα συλλέγονται σε ξεχωριστό (**καφέ**) κάδο με την έναρξη λειτουργίας της Μονάδας Επεξεργασίας Αποβλήτων.

Εδώ θα εξεταστούν δύο εναλλακτικά σενάρια. Συλλογή σε κάδους ή ανά κτίριο με την μέθοδο πόρτα – πόρτα.

Τα βιοαπόβλητα δεν θα αναμιγνύονται με το πράσινο.

Λόγω της όχλησης που δημιουργείται από τα βιοαπόβλητα, θα υπάρξουν έντονες αντιδράσεις από τους κατοίκους κυρίως των πυκνοδομημένων οικοδομικών τετραγώνων-περιοχών. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να γίνει πάρα πολύ εμπειριστατωμένη μελέτη για τον τρόπο υλοποίησης της διαχείρισης των αποβλήτων αυτών.

Τα βιοαπόβλητα θα οδηγούνται στη Μονάδα Επεξεργασίας Αποβλήτων (ΜΕΑ) που προγραμματίζει ο ΦοΔΣΑ, για κομποστοποίηση.

Αντί για συλλογή σε κάδους των 1100 λίτρων, μπορεί να χρησιμοποιηθεί το σύστημα πόρτα-πόρτα. Η μέθοδος συλλογής πόρτα-πόρτα οδηγεί σε υψηλότερα ποσοστά συμμετοχής και υψηλή καθαρότητα του συλλεγόμενου υλικού καθώς δημιουργείται αίσθημα ευθύνης στον πολίτη. Επίσης, δίνεται η δυνατότητα στο προσωπικό του Δήμου να διενεργεί δειγματοληπτικούς οπτικούς ελέγχους και να προβαίνει σε προσωπικές συστάσεις στους ιδιοκτήτες των κάδων, όπου διαπιστώνεται συστηματικά η απόθεση υλικών (π.χ. συσκευασίες), τα οποία δεν αποτελούν στόχο του προγράμματος. Στο σύστημα συλλογής πόρτα-πόρτα, κάθε κτίριο διαθέτει κάδο αποκλειστικής χρήσης, μεγέθους συνήθως 30-360 λίτρων για τη διαλογή των υπολειμμάτων τροφών, ο οποίος διανέμεται από το Δήμο. Η μέθοδος αυτή είναι κυρίως κατάλληλη για μονοκατοικίες ή κατοικίες με πρασιά, κήπο ή αυλή, ώστε να είναι δυνατή η τοποθέτηση του κάδου συλλογής σε κάποιο εξωτερικό ιδιόκτητο χώρο. Επίσης μπορεί να εφαρμοστεί και σε πολυκατοικίες, εφόσον υπάρχει διαθέσιμος κοινόχρηστος χώρος, όπως πιλοτή. Οι κάτοικοι λαμβάνουν από το Δήμο πρόγραμμα αποκομιδής βιοαποβλήτων, όπου και θα αναγράφονται οι ακριβείς ημέρες και ώρες συλλογής. Τις ημέρες εκείνες οι κάδοι τοποθετούνται από τους ιδιοκτήτες μπροστά από την οικία/πολυκατοικία. Στη συνέχεια και αφού περάσει το απορριμματοφόρο όχημα του Δήμου, ο κάδος μεταφέρεται πάλι εντός του ιδιόκτητου χώρου με ευθύνη του ιδιοκτήτη. Το σύστημα προδιαλογής των βιοαποβλήτων με το σύστημα πόρτα-πόρτα, θα πρέπει να αρχίσει πιλοτικά σε μία περιοχή και θα επεκταθεί σταδιακά στα όρια του Δήμου .4

4. Για τη συλλογή των βιοαποβλήτων υπάρχουν δύο οδηγοί : <http://www.ypeka.gr/LinkClick.aspx?fileticket=s4cpXe0WeIc%3D&tabid=367&language=el-GR> και

http://www.biowaste.gr/site/wp-content/uploads/2014/08/odigos_FINAL.pdf

Συλλογή και επεξεργασία «πράσινων» και ογκωδών

Τα κλαδέματα αποτελούν εξαιρετικής ποιότητας βιομάζα και πρέπει να αξιοποιούνται αντί να θάβονται όπως γίνεται σήμερα.

Η σύγχρονη αντίληψη διαχείρισης κλαδεμάτων αντιμετωπίζει το συγκεκριμένο προϊόν ως πολύτιμη πρώτη ύλη που μπορεί να αξιοποιηθεί:

1. Ως επικάλυψη του γυμνού εδάφους σε πάρκα, κήπους, παιδικές χαρές κτλ, με θρύμμα από κλαδέματα
2. Για την παραγωγή εδαφοβελτιωτικού – κομπόστ, αφού θρυμματοποιηθεί.
3. Ως στερεό βιοκαύσιμο σε ειδικούς καυστήρες – λέβητες για τη θέρμανση κτιρίων, κολυμβητηρίων κτλ. (3 κιλά θρύμματος ξύλου με υγρασία 20% υποκαθιστούν περί το 1 λίτρο πετρελαίου)

Η λύση που προκρίνεται στο Δήμο είναι η δεύτερη, ήτοι θρυμματοποίηση και μεταφορά στη Μονάδα Επεξεργασίας Αποβλήτων του ΦοΔΣΑ.

Μεγάλη σημασία έχει εδώ η χρήση ρυμουλκούμενου λειοτεμαχιστή για την μείωση του όγκου του αποκομιζόμενου πρασίνου περίπου στο 25% του αρχικού όγκου. Έτσι η μέση πυκνότητα των τεμαχισμένων είναι περίπου 500kg/m³.

Πράσινο Σημείο

Ένα «πράσινο» σημείο αποτελεί χώρο εντός του Δήμου, όπου ο πολίτης μπορεί να φέρνει ανακυκλώσιμα υλικά, ογκώδη (π.χ. έπιπλα, απόβλητα από ηλεκτρικό και ηλεκτρονικό εξοπλισμό ΑΗΗΕ), ειδικά απόβλητα (όπως μπαταρίες, χρώματα, κλπ.), πράσινα απόβλητα και άλλα είδη με σκοπό την επαναχρησιμοποίηση/ προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση ή την ανακύκλωση, ανάλογα κάθε φορά.

Τα πράσινα σημεία αποτελούν μια διεθνή και δοκιμασμένη πρακτική που βασίζεται στη συμμετοχή των πολιτών και σκοπεύει στην ανακύκλωση ειδικών ρευμάτων υλικών. Σήμερα αποτελούν σημαντικό κομμάτι των συστημάτων ανακύκλωσης που εφαρμόζονται σε πολλές χώρες της ΕΕ και σε όλο τον κόσμο.

Με τον τρόπο αυτό μειώνονται τα απόβλητα που μεταφέρονται προς ταφή, μειώνοντας έτσι το κόστος μεταφοράς αλλά και το κόστος διάθεσης.

Τα «πράσινα σημεία» πρέπει να είναι επιλεγμένοι χώροι, σηματοδοτημένοι, σε σημεία σταθερά, γνωστά και προσιτά στους πολίτες και να λειτουργούν με ωράρια που βολεύουν τους δημότες. Πρέπει να έχουν μια ελάχιστη πυκνότητα, να διαθέτουν ασφαλείς αποθηκευτικούς χώρους και τον αναγκαίο εξοπλισμό.

<p>Διάφορα είδη οικιακού εξοπλισμού: Έπιπλα, μεταλλικά αντικείμενα, ρούχα, στρώματα, χαλιά, παιδικά παιχνίδια, ηλεκτρικές και ηλεκτρονικές συσκευές, χαλασμένα ποδήλατα, CD. Τα είδη αυτά θα συλλέγονται σε ξεχωριστούς κάδους ή θα εναποτίθενται σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους.</p>

<p>Μικρά ειδικά απόβλητα, όπως ληγμένα φάρμακα, χρώματα, χημικά, τηγανέλαια, κλπ. Τα είδη αυτά θα συλλέγονται σε κάδο με ειδική σήμανση</p>

<p>Πράσινα απόβλητα από πάρκα, κήπους, κλαδέματα, γκαζόν. Η εγκατάσταση κλαδοτεμαχιστή θα μπορούσε να συμβάλει στη μείωση του όγκου τους και τη μείωση του κόστους μεταφοράς για τη μετέπειτα επεξεργασία τους.</p>

<p>Απόβλητα από κατασκευές που παράγονται εντός των νοικοκυριών από μικρές ανακατασκευές (π.χ. σπασμένα πλακίδια, κλπ...)</p>

Πίνακας 39: Είδη αποβλήτων που θα συλλέγονται χωριστά στα πράσινα σημεία.

Εικόνα 22: «Πράσινο σημείο» Δήμου Καλαμπάκας.

Οικιακή Κομποστοποίηση

Η οικιακή κομποστοποίηση μπορεί να εκτρέψει σε κάποιο βαθμό τα βιοαπόβλητα (υπολείμματα τροφών και πράσινο) μειώνοντας τις ποσότητες που καλείται να διαχειριστεί ο Δήμος.

Ο Δήμος πρέπει να ξεκινήσει τη διαδικασία με κατ' αρχήν πιλοτικό πρόγραμμα (και αναλόγως θα επεκταθεί) οικιακής κομποστοποίησης με προμήθεια ειδικών κάδων για κομποστοποίηση στον κήπο.

Σημαντικός παράγοντας για την επιτυχία του εγχειρήματος είναι η παρακολούθηση της πορείας μετά τη διάθεση των κάδων στα νοικοκυριά (παροχή οδηγιών, υποστήριξη, ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά παραγόμενου κομποστ), ώστε να εξαχθούν συμπεράσματα και εμπειρίες με σκοπό το σύστημα να αναπτυχθεί σε όσο το δυνατόν περισσότερα νοικοκυριά. Το πιλοτικό πρόγραμμα μεταξύ των άλλων πρέπει να έχει σαν αποτέλεσμα το να πεισθούν με πραγματικά αποτελέσματα οι συμμετέχοντες για την αξία της οικιακής κομποστοποίησης, ώστε να αποτελέσουν τους πολλαπλασιαστές και για τα υπόλοιπα νοικοκυριά.

Εικόνα 23: Οικιακή κομποστοποίηση.

Δράσεις ενημέρωσης - ευαισθητοποίησης του κοινού

Καθοριστικός παράγοντας για την επιτυχία του ΤΣΔ είναι η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των δημοτών, η οποία πρέπει να γίνεται σχεδιασμένα, τακτικά και μεθοδικά. Είναι αυτονόητο, ότι για να πετύχει το τοπικό σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων η συμμετοχή των πολιτών είναι εκ των ουκ άνευ.

Ο Δήμος θα καταρτίσει πρόγραμμα ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης στο θέμα της ανακύκλωσης, που θα περιλαμβάνει μια μεγάλη ποικιλία μορφών επικοινωνίας με το κοινό. Η έναρξη του προγράμματος ενημέρωσης του κοινού θα γίνει πριν ξεκινήσει ένα πρόγραμμα διαλογής στην πηγή.

Για την λειτουργία της ενημερωτικής εκστρατείας με στόχο την μείωση των απορριμμάτων, μπορούν να απασχοληθούν εθελοντές και άνεργοι οι οποίοι θα υποστηριχθούν οικονομικά. Τα άτομα/στόχοι των προγραμμάτων πληροφόρησης θα πρέπει να επιλέγονται έτσι ώστε στη συνέχεια να λειτουργούν ως πολλαπλασιαστές του μηνύματος και να διευρύνουν με αυτόν τον τρόπο τον αριθμό των δεκτών.

Όπως προαναφέρθηκε, πρέπει τα προγράμματα πληροφόρησης να μη λειτουργούν μόνο κατά την έναρξη του προγράμματος, αλλά να συνεχίζονται σε όλη την διάρκειά του για να το στηρίζουν.

Οι δράσεις που θα αναπτυχθούν περιλαμβάνουν:

1η φάση της εκστρατείας (αφύπνιση – ενημέρωση)

- Ενσωμάτωση πληροφοριών στην *ιστοσελίδα του Δήμου*
- *Έντυπο ενημερωτικό φυλλάδιο* για το νέο πρόγραμμα
- *Ενημερωτική αφίσα*
- *Επιστολές του Δήμου* προς τους πολίτες
- *Δελτίο Τύπου - Συνέντευξη τύπου*
- *Γραφείο & Γραμμή επικοινωνίας* με τους πολίτες.
- *Σελίδες σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης* (facebook, twitter, κλπ.)

2η φάση της εκστρατείας (ενεργοποίηση – καθοδήγηση)

- *Ενημέρωση πόρτα – πόρτα*, για την προσωπική επαφή της υπηρεσίας καθαριότητας του Δήμου με τους πολίτες
- *Έντυπο οδηγιών χρήσης νέου εξοπλισμού* - *έντυπο ενημερωτικό φυλλάδιο* για το νέο πρόγραμμα
- *Ενημερωτικές Εκδηλώσεις* για τους πολίτες
- *Περίπτερο ενημέρωσης-stand*, για την αναλυτική προσωπική ενημέρωση και καθοδήγηση

3η φάση της εκστρατείας (συνεχής ευαισθητοποίηση)

- *Οι δράσεις καθορίζονται από τα αποτελέσματα του προγράμματος παρακολούθησης και αξιολόγησης της εκστρατείας.*
- *Σχολικές δραστηριότητες σε περιβαλλοντικά θέματα και θέματα ανακύκλωσης.*

2.15.18: Δεύτερο επίπεδο - δράσεις υποδοχής και αξιοποίησης των προδιαλεγμένων υλικών

Τα **προδιαλεγμένα υλικά συσκευασίας** (κίτρινος και μπλε κάδος) θα αποκομίζονται με τα υπάρχοντα απορριμματοφόρα οχήματα, και θα οδηγούνται στο Κέντρο Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ) Δυτικής Θεσσαλίας, όπου θα γίνεται η διαλογή, δεματοποίηση και αποστολή προς αξιοποίηση, όπως και σήμερα.

Τα **προδιαλεγμένα βιοαπόβλητα** (καφέ κάδος) θα αρχίσουν να συλλέγονται με χωριστά δρομολόγια με την έναρξη λειτουργίας της Μονάδας Επεξεργασίας Αποβλήτων (ΜΕΑ), που προγραμματίζεται να κατασκευασθεί στο χώρο του ΧΥΤΑ Δυτικής Θεσσαλίας, και θα μεταφέρονται σε ΣΜΑ για τη μεταφόρτωσή τους προκειμένου να μεταφερθούν στη ΜΕΑ. Η μελέτη αναθεώρησης του ΠΕΣΔΑ έχει τεχνικά, οικονομικά, χωροταξικά και κοινωνικά καταλήξει για τη Διαχειριστική Ενότητα της Δυτικής Θεσσαλίας σε Μονάδα Επεξεργασίας Αποβλήτων που χωροθετείται στο γήπεδο του ΧΥΤΑ και η οποία θα διαθέτει χωριστό τμήμα για τη διαχείριση-αξιοποίηση των αποβλήτων αυτών.

Τα **πράσινα απόβλητα** από πάρκα, κήπους, κλαδέματα, γκαζόν, θα μεταφέρονται στο πράσινο σημείο του Δήμου, όπου θα θρυμματίζονται και θα μεταφέρονται στη ΜΕΑ.

Για την επεξεργασία των πράσινων κρίνεται απαραίτητη η προμήθεια του αναγκαίου εξοπλισμού ο προϋπολογισμός του οποίου ανέρχεται σε 430.000 € περίπου, όπως προκύπτει από τον παρακάτω πίνακα.

A/A	ΕΙΔΟΣ ΚΟΣΤΟΥΣ	ΕΤΗΣΙΟ ΚΟΣΤΟΣ
1	Τεμαχιστής πράσινων	350.000,00
2	Λοιπός Εξοπλισμός	20.000,00
3	Φορτηγό αυτ/το	60.000,00
ΣΥΝΟΛΟ		430.000,00

Πίνακας 40: Κόστος Εξοπλισμού Διαχείρισης Πράσινων Αποβλήτων.

Το λειτουργικό κόστος διαχείρισης των πράσινων, εκτιμάται ότι σε ετήσια βάση θα ανέλθει, σε 28.000 €, όπως αναλύεται στον παρακάτω πίνακα.

A/A	ΕΙΔΟΣ ΚΟΣΤΟΥΣ	ΕΤΗΣΙΟ ΚΟΣΤΟΣ
1	Αμοιβές προσωπικού (1 θέση πλήρους απασχόλησης)	16.000,00
2	Καύσιμα	3.000,00
3	Ηλεκτρική ενέργεια -νερό-τηλέφωνο	3.500,00
4	Συντηρήσεις	1.500,00

5	Λοιπές Δαπάνες	3.000,00
6	Κόστος ευαισθητοποίησης	1.000,00
ΣΥΝΟΛΟ		28.000,00

Πίνακας 41: Κόστος Λειτουργίας Πράσινων Αποβλήτων.

Το κόστος για τη πλήρη κατασκευή των έργων υποδομής και του απαραίτητου εξοπλισμού του **Πράσινου Σημείου**, στη παρούσα φάση εκτιμάται ότι θα είναι της τάξης των 400.000,00€.

Το κόστος κατασκευής & συμπλήρωσης των υποδομών για την υλοποίηση του εν λόγω σχεδίου συνοψίζεται στον παρακάτω πίνακα.

είδος δραστηριότητας	τρόπος υπολογισμού/ παραδοχές	ενδεικτική πηγή χρηματοδότησης
ενημερωτικό υλικό, δράσεις ενημέρωσης - επίδειξης	10.000,00 €	ΣΣΕΔ - ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ (Ε.Ε.Α.Α.) ΕΣΠΑ
προμήθεια οικιακών κομποστοποιητών	14.000,00 € (Αριθμός κάδων: 120τμχ. Χ 80ευρώ/τμχ=9.600€+4.400 ευρώ για υποστήριξη)	ΕΣΠΑ
προμήθεια κάδων	120.000 € (340τμχ. Χ 240€/τμχ + 310τμχ.Χ100€/τμχ = 112.600€ + 7.400€ υποστήριξη)	Ίδιοι πόροι - ΕΣΠΑ - ΣΣΕΔ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ (Ε.Ε.Α.Α.)
προμήθεια νέων απορριματοφόρων και λοιπών οχημάτων και μηχανημάτων	450.000 € (Αριθμός οχημάτων: 3 Χ 150.000 ευρώ/όχημα)	Ίδιοι πόροι - ΕΣΠΑ - ΣΣΕΔ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ (Ε.Ε.Α.Α.)
Δημιουργία πράσινων σημείων	Αγορά οικοπέδων	ΕΣΠΑ- Πράσινο ταμείο
	400.000 € (Κατασκευή νέων κτιριακών εγκαταστάσεων, έργα υποδομής, σήμανση & εξοπλισμός)	
	Σήμανση	
	Εξοπλισμός (ενδεικτικά πρέσες χαρτιού & αλουμινίου, κοντέινερ, κλαρκ, τεμαχιστές)	
Κατασκευή χώρου πράσινων	Μελέτη	ΕΣΠΑ- Πράσινο ταμείο

αποβλήτων	Αγορά χώρου – χωματουργικά – διαμόρφωση
	κατασκευή - επισκευή στεγασμένων χώρων ή υποστέγων,
	430.000 € Τεμαχιστής Πράσινων , λοιπός μηχ/κός εξοπλισμός & Φορτηγό αυτ/το
Σύνολο	1.424.000,00 €

Πίνακας 42: Κόστος κατασκευής - συμπλήρωσης υποδομών.

2.15.19: Διαχείριση σύμμεικτων

Όπως έχει προαναφερθεί, στόχος είναι να μειωθούν σημαντικά ακόμη και να εξαλειφθούν πλήρως τα σύμμεικτα ΑΣΑ. Σε κάθε περίπτωση όμως, ένα ποσοστό σύμμεικτων θα εξακολουθεί να υπάρχει. Για το ποσοστό αυτό, είναι σκόπιμο να γίνεται επεξεργασία αυτού, με στόχο τη περαιτέρω ανάκτηση υλικών και την αξιοποίηση αυτών.

Τα σύμμεικτα, θα μεταφέρονται στο ΣΜΑ, από όπου θα μεταφορτώνονται και θα οδηγούνται στη ΜΕΑ, στο τμήμα των συμμείκτων.

ΠΟΣΟΤΗ ΤΑ ΕΤΗΣΙΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ/ΕΒΔΟΜ ΑΔΑ	ΑΠΑΙΤΟΥΜΕ ΝΑ ΔΡΟΜΟΛΟΓΙ Α /ΑΝΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑ	ΧΛΜ/ΔΡΟΜΟΛΟ ΓΙΟ	ΚΟΣΤΟ Σ / ΧΛΜ	ΚΟΣΤΟΣ ΑΝΑ ΕΒΔΟΜΑ ΔΑ	ΕΤΗΣΙΟ ΚΟΣΤΟΣ
2.321	44,63	12,75	50,40	3,84	2.467,95	128.333, 40

Πίνακας 43: Κόστος συλλογής ανακυκώσιμων.

ΠΟΣΟΤΗ ΤΑ ΕΤΗΣΙΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ/ΕΒΔΟΜ ΑΔΑ	ΑΠΑΙΤΟΥΜΕ ΝΑ ΔΡΟΜΟΛΟΓΙ Α /ΑΝΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑ	ΧΛΜ/ΔΡΟΜΟΛΟ ΓΙΟ	ΚΟΣΤΟ Σ / ΧΛΜ	ΚΟΣΤΟΣ ΑΝΑ ΕΒΔΟΜΑ ΔΑ	ΕΤΗΣΙΟ ΚΟΣΤΟΣ
4.311	82,90	15,07	56,79	7,11	6.084,47	316.392, 66

Πίνακας 44: Κόστος συλλογής ΑΣΑ για μηχανική επεξεργασία.

ΠΟΣΟΤΗΤΑ ΕΤΗΣΙΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ/ΕΒΔΟΜΑΔΑ	ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ /ΑΝΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑ	ΧΛΜ/ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟ	ΚΟΣΤΟΣ / ΧΛΜ	ΚΟΣΤΟΣ ΑΝΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑ	ΕΤΗΣΙΟ ΚΟΣΤΟΣ
1.285	24,72	4,49	56,79	7,11	1.814,25	94.341,03
ΜΕΡΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ						539.067,09

Πίνακας 45: Κόστος συλλογής βιοαποβλήτων.

ΕΙΔΟΣ ΤΕΛΟΥΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΤΙΜΗ*	ΕΤΗΣΙΟ ΚΟΣΤΟΣ
ΤΕΛΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΤΩΣΗΣ*	5.595,86	18,45	103.243,66
ΤΕΛΟΣ ΕΙΣΟΔΟΥ ΣΤΗ ΜΕΑ ΓΙΑ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ**	5.595,86	43,05	240.901,88
ΤΕΛΟΣ ΕΙΣΟΔΟΥ ΣΤΟ ΚΔΑΥ	2.320,70	0	0,00
ΣΥΝΟΛΟ			883.212,63

*Τιμή με ΦΠΑ 23%

*Τέλος Μεταφόρτωσης 15 €+ ΦΠΑ 23%=18,4

**Τέλος εισόδου στη ΜΕΑ: Σύμφωνα με την εκπονηθείσα μελέτη για τη ΜΕΑ, εκτιμάται ότι το κόστος αυτό θα είναι της τάξης των 35€+ΦΠΑ 23%=43,05 €.

► Υπενθυμίζεται ότι σε περίπτωση κατά την οποία δεν κατασκευασθεί η και λειτουργήσει η ΜΕΑ, θα επιβάλλεται πρόστιμο 35€/τόννο από το έτος 2016, προσαυξανόμενο κατά 5€/τόννο κατ' έτος, μέχρι τη μέγιστη τιμή των 65 €/τόνο.

Πίνακας 46: Οικονομικά (προσδοκώμενα) Αποτελέσματα του έτους 2020.

Ανακεφαλαιώνοντας, προκύπτει ότι:

1. Εάν δεν επιβληθεί το ειδικό τέλος ταφής (που σημαίνει ότι θα λειτουργεί η ΜΕΑ) που προβλέπεται να ισχύει από το έτος 2016, το σημερινό κόστος από 755.277,92€ θα αυξηθεί σε 883.212,63 € (αύξηση κατά 17 % περίπου).
2. Στη περίπτωση που επιβληθεί το τέλος αυτό, (που σημαίνει ότι ΔΕΝ θα λειτουργεί η ΜΕΑ) από 755.277,92€ θα αυξηθεί σε 1.013.318,57 € (αύξηση κατά 34 % περίπου).

Α/Α	ΕΙΔΟΣ ΚΟΣΤΟΥΣ	ΕΤΗΣΙΟ
-----	---------------	--------

		ΚΟΣΤΟΣ
1	Αμοιβές προσωπικού (2 θέσεις πλήρους απασχόλησης)	32.500,00
2	Καύσιμα	4.000,00
3	Ηλεκτρική ενέργεια -νερό-τηλέφωνο	3.500,00
4	Συντηρήσεις	3.000,00
5	Λοιπές Δαπάνες	3.000,00
6	Κόστος ευαισθητοποίησης	4.000,00
ΣΥΝΟΛΟ		50.000,00

Πίνακας 47: Ετήσιο κόστος Λειτουργίας Πράσινου Σημείου.

A/A	ΕΙΔΟΣ ΚΟΣΤΟΥΣ	ΕΤΗΣΙΟ ΚΟΣΤΟΣ
1	Αμοιβές προσωπικού (1 θέση πλήρους απασχόλησης)	16.000,00
2	Καύσιμα	3.000,00
3	Ηλεκτρική ενέργεια -ύδρευση-τηλέφωνο	3.500,00
4	Συντηρήσεις	1.500,00
5	Λοιπές Δαπάνες	3.000,00
6	Κόστος ευαισθητοποίησης	1.000,00
ΣΥΝΟΛΟ		28.000,00
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ (Πράσινο Σημείο+Πράσινα Απόβλητα)		78.000,00

Πίνακας 48: Ετήσιο κόστος Λειτουργίας Πράσινων Αποβλήτων.

Υπολογισμός αναγκαίων κάδων

Με βάση τις ετήσιες ποσότητες απορριμμάτων του Δήμου, τη σύνθεση των απορριμμάτων και τις τυπικές πυκνότητες υπολογίζεται το βάρος και ο όγκος κάθε είδους αποβλήτου.

Στην συνέχεια με βάση τους στόχους της ανακύκλωσης υπολογίζεται ο όγκος κάθε είδους σε εβδομαδιαία βάση και τέλος με βάση τον αριθμό των δρομολογίων συλλογής και την χωρητικότητα των κάδων προκύπτει ο αριθμός των κάδων που θα απαιτηθούν για την υλοποίηση του στόχου.

A) Κίτρινος κάδος

Στον κίτρινο κάδο θα συλλέγονται χαρτί και χαρτόνι.

Η συλλογή θα γίνεται τρείς (3) φορές την εβδομάδα ή 156 φορές το έτος και η ποσότητα που θα συλλεχθεί ανέρχεται σε 1.162,97 tn ετησίως ή 22,36 tn/εβδομάδα.

Η τυπική πυκνότητα (kg/m³), σύμφωνα με την βιβλιογραφία για το χαρτί –χαρτόνι ανέρχεται σε 78 kg/m³ ((89x16/22,7)+(50x6.2/22,2)).

Η εβδομαδιαία ποσότητα των 22,36 tn/εβδομάδα, λαμβάνοντας υπόψη τη πυκνότητα, είναι 286.727,59 lt/εβδομάδα και οι κάδοι χωρητικότητας των 1.100 lt, οι οποίοι προκύπτουν ανέρχονται σε 260 τεμχ., εάν δε λάβουμε υπόψη και ένα όριο ασφαλείας (+30%), την ιδιομορφία του εδάφους, αλλά και το γεγονός ότι η περιοχή είναι τουριστική, τότε οι κάδοι οι οποίοι θα πρέπει να αγορασθούν ανέρχονται περίπου, σε 340 τεμ. των 1.100 lt.

B) Μπλέ Κάδος

Στον μπλέ κάδο θα συλλέγονται πλαστικά & μέταλλα και οι κάδοι οι οποίοι έχουν δοθεί από την ΕΕΑΑ επαρκούν.

Γ) Πράσινος κάδος

Στον πράσινο κάδο θα συλλέγονται τα υπολείμματα και οι κάδοι τους οποίους διαθέτει ο Δήμος επαρκούν .

Δ) Καφέ κάδος

Τα προδιαλεγμένα βιοαπόβλητα θα συλλέγοντα σε ξεχωριστό (καφέ) κάδο από την έναρξη λειτουργίας της Μονάδας Επεξεργασίας Αποβλήτων (ΜΕΑ) που προγραμματίζει ο ΦοΔΣΑ.

Η συλλογή θα γίνεται πέντε (5) φορές την εβδομάδα ή 260 φορές το έτος και η ποσότητα που θα συλλεχθεί ανέρχεται σε 1.162,97 tn ετησίως ή 24,72 tn/εβδομάδα ,ή 24.717 kg/εβδ..

Η τυπική πυκνότητα (kg/m³), σύμφωνα με την βιβλιογραφία για τα βιοαπόβλητα ανέρχεται σε 291 kg/m³.

Η εβδομαδιαία ποσότητα των 24,72 tn/εβδομάδα ,λαμβάνοντας δε υπόψη τη πυκνότητα, είναι 84.940 lt/εβδομάδα και οι κάδοι, χωρητικότητας 360 lt οι οποίοι προκύπτουν ανέρχονται σε 236 τεμχ., εάν δε λάβουμε υπόψη και ένα όριο ασφαλείας (+30%), την ιδιομορφία του εδάφους, αλλά και το γεγονός ότι η περιοχή είναι τουριστική τότε οι κάδοι οι οποίοι θα πρέπει να αγορασθούν ανέρχονται περίπου, σε 310 τεμ. χωρητικότητας 360 lt.

Το γυαλί θα συλλέγεται στον μπλέ κάδο ή στους κώδωνες γυαλιού οι οποίοι θα χορηγηθούν από την Ε.Ε.Α.Α.

2.15.20: ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ-ΣΧΟΛΙΑ

ΓΕΝΙΚΑ

Το όφελος με την επιβαλλόμενη από τον Εθνικό Σχεδιασμό Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΕΣΔΑ) διαχείριση των ΑΣΑ, είναι κατά κύριο λόγο ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ.

Πρέπει να γίνει κατανοητό, όπως προκύπτει και από τη Διεθνή εμπειρία, ότι η ανακύκλωση-αξιοποίηση των οικιακών αποβλήτων δεν αποτελεί κερδοφόρα δραστηριότητα, εισπράττοντας

τα έσοδα από την πώληση των υλικών που προκύπτουν, καθώς τα έσοδα αυτά είναι συνήθως μικρότερα από τις δαπάνες για τη συλλογή και διαχωρισμό/επεξεργασία σε ΚΔΑΥ των ανακυκλώσιμων αποβλήτων ή σε ΜΕΑ για τα βιοαπόβλητα και τα σύμμεικτα.

Με βάση το υφιστάμενο οικονομικό και θεσμικό πλαίσιο, τα κύρια οικονομικά οφέλη της εισαγωγής προγραμμάτων ΔσΠ, ανάκτησης και ανακύκλωσης υλικών προκύπτουν από την εκτροπή των ρευμάτων που οδηγούνται στην ταφή και συνεπώς την αποφυγή των σχετικών τελών και φόρων.

Σημειώνεται ότι οι τιμές των ανακυκλώσιμων υλικών στην αγορά έχουν μεγάλες διακυμάνσεις (εξαρτώμενες από τιμές στα χρηματιστήρια), και οποιαδήποτε μεσο-μακροπρόθεσμη οικονομική εκτίμηση ενέχει σημαντική αβεβαιότητα.

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Είναι προφανές ότι πρέπει να περάσουμε σε ένα αναβαθμισμένο στάδιο διαχείρισης των ΑΣΑ, στο οποίο πλέον η συμμετοχή του δημότη παίζει τον πιο καθοριστικό ρόλο. Μέχρι σήμερα, ο δημότης καλούνταν να κάνει έναν απλό διαχωρισμό σε ανακυκλώσιμα και σύμμεικτα (μπλε και πράσινος κάδος). Από εδώ και πέρα όμως καλείται συνειδητοποιήσει την αναγκαιότητα-αξία της Διαλογής στη Πηγή (ΔσΠ) και να την εφαρμόζει στη καθημερινότητά του, ως εξής:

- Το χαρτί/χαρτόνι στο κίτρινο κάδο
- Τα πλαστικό/γυαλί/μέταλλο στον μπλε κάδο (εναλλακτικά το γυαλί και στους ειδικούς κώδωνες)
- Τα βιοαπόβλητα στον καφέ κάδο
- Να αρχίσει να κάνει οικιακή κομποστοποίηση (όπου αυτό είναι εφικτό)
- Τα πράσινα (κλαδέματα, γκαζόν, κλπ.), εφόσον δεν τα αξιοποιεί διαφορετικά, να τα πηγαίνει στο Πράσινο Σημείο.
- Ομοίως τα διάφορα είδη οικιακού εξοπλισμού (έπιπλα, μεταλλικά αντικείμενα, ρούχα, στρώματα, κλπ.), τα μικρά ειδικά απόβλητα (όπως ληγμένα φάρμακα, χρώματα, χημικά, τηγανέλαια, κλπ.), τα απόβλητα από μικροκατασκευές που παράγονται εντός των νοικοκυριών από μικρές ανακατασκευές (π.χ. σπασμένα πλακίδια, κλπ.) να τα πηγαίνει στο Πράσινο Σημείο.
- Τέλος, τα υπόλοιπα στον πράσινο κάδο.

Γίνεται κατανοητό, ότι από εδώ και πέρα θα πρέπει να ξεκινήσει μια πολύ μεγάλη προσπάθεια ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης των δημοτών, με στόχο να πεισθούν ότι έτσι πρέπει να γίνεται, ώστε να ενστερνισθούν την όλη διαδικασία και να την εφαρμόζουν. Πρέπει να κατανοήσουν ότι με την ενεργή συνειδητή συμμετοχή τους, θα συμβάλλουν στη μείωση του επιπλέον κόστους που απαιτείται για την υλοποίηση της περιβαλλοντικά ορθής διαχείρισης των Αστικών Στερεών αποβλήτων (ΑΣΑ) όπως προβλέπεται στον ΕΣΔΑ. Βέβαια στο οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον που βρίσκεται σήμερα η Χώρα μας, η προσπάθεια αυτή γίνεται ακόμη πιο δύσκολη και η αβεβαιότητα για τη συμμετοχή των δημοτών είναι αυξημένη.

Ως προς τους στόχους του ΕΣΔΑ:

1. **Βιοαπόβλητα:** Ο Νόμος 4042/2012, άρθρο 41, προέβλεπε ότι έως το 2015, το ποσοστό χωριστής συλλογής των βιοαποβλήτων πρέπει να ανέλθει, κατ' ελάχιστον, στο 5% του συνολικού βάρους των βιολογικών αποβλήτων και έως το 2020, κατ' ελάχιστον, στο 10% του συνολικού βάρους των βιολογικών αποβλήτων. Ο Εθνικός Σχεδιασμός Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ) που ολοκληρώθηκε στο τέλος του 2014 προέβλεπε την αύξηση του στόχου χωριστής συλλογής βιοαποβλήτων για το 2020 από 10% σε 20%. Η πρόσφατη αναθεώρησή του που τέθηκε πρόσφατα σε ισχύ (24/7/2015), ο στόχος χωριστής συλλογής βιοαποβλήτων για το 2020 τροποποιείται από 10% σε 40%.

Τα ποσοστά αυτά έχουν τεθεί ως θεωρητικοί στόχοι για το έτος 2020, πλην όμως στη πράξη είναι αμφιλεγόμενο κατά πόσον θα επιτευχθούν.

2. **Ανακυκλώσιμα υλικά:** Ο Νόμος 4042/2012, άρθρο 27, προβλέπει ότι ως το 2020 η προετοιμασία για την επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση των υλικών αποβλήτων, όπως τουλάχιστον το χαρτί, το μέταλλο, το πλαστικό και το γυαλί (...) πρέπει να αυξηθεί κατ' ελάχιστον στο 50% κατά βάρος. Αξίζει να σημειωθεί ότι η επίτευξη του στόχου μπορεί να γίνει με ένα συνδυασμό διαλογής στην πηγή και μηχανικής διαλογής σε ΜΕΑ. Αντιθέτως, με την πρόσφατη αναθεώρηση του ΕΣΔΑ που τέθηκε σε ισχύ (24/07/2015) ο στόχος για την επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση με προδιαλογή τουλάχιστον για χαρτί μέταλλα, πλαστικό και γυαλί τροποποιείται στο 65% κατά βάρος. Δηλαδή, ο στόχος όχι μόνο αυξάνεται από το 50% στο 65%, αλλά παράλληλα πρέπει να επιτευχθεί και αποκλειστικά με προδιαλογή στην πηγή.

Η επίτευξη του στόχου που θέτει ο ΕΣΔΑ μπορεί να θεωρηθεί πολύ φιλόδοξη και μη ρεαλιστική και για ένα ακόμη λόγο. Για παράδειγμα, εάν λάβουμε υπόψη ότι το 1/3 των αποβλήτων χαρτιού είναι πρακτικά μη ανακυκλώσιμα (χαρτί κουζίνας, χαρτιά υγιεινής κ.λπ.) τότε η επίτευξη του στόχου είναι ακόμη πιο δύσκολη.

ΣΥΝΟΨΗ

Έως το έτος 2020, θα πρέπει:

- Να αναπτυχθεί σε μεγάλο βαθμό η **οικιακή κομποστοποίηση**.
- Να αναπτυχθεί και λειτουργήσει το χωριστό δίκτυο για τα **βιοαπόβλητα (καφέ κάδος)**
- Να αναπτυχθεί παράλληλα με τους μπλε κάδους, το χωριστό δίκτυο για το **χαρτί/χαρτόνι (κίτρινος κάδος)**.
- Να επεκταθεί το δίκτυο των μπλε ειδικών κωδώνων για το γυαλί.
- Να λειτουργήσει το σύστημα αποκομιδής των **πράσινων αποβλήτων** (κλαδιά, χόρτα, κλπ.).
- Να κατασκευασθεί και λειτουργήσει το **Πράσινο Σημείο**.

Απαραίτητη προϋπόθεση για τη διαχείριση των βιοαποβλήτων και των πράσινων, είναι η έναρξη λειτουργίας της Μονάδας Επεξεργασίας Αποβλήτων.

Για την υλοποίηση όλων των παραπάνω το συνολικό εκτιμώμενο κόστος για τη κατασκευή των υποδομών, τη προμήθεια του ανάλογου εξοπλισμού, την ενημέρωση των δημοτών κλπ., στο Δήμο μας, ανέρχεται σε 1.424.000,00€.

Το σημερινό ετήσιο κόστος διαχείρισης των Αστικών Στερεών Αποβλήτων (ΑΣΑ) ανέρχεται σε 755.277,92€, ήτοι **34,30€ ανά κάτοικο ετησίως**. Μηνιαίως δε αντιστοιχεί περίπου σε 2,90 € ανά κάτοικο.

Το προβλεπόμενο ετήσιο κόστος για το έτος 2020 (Λειτουργία της ΜΕΑ + Λειτουργικό κόστος του Πράσινου Σημείου και της διαχείρισης των πράσινων αποβλήτων), εκτιμάται ότι θα είναι $883.212,63 + 78.000,00 = 961.212,63€$, ήτοι **43,70€/κάτοικο ετησίως** που αντιστοιχεί μηνιαίως σε 3,60€/κάτοικο.

Προκύπτει λοιπόν ότι για την περιβαλλοντικά ορθή και σύμφωνη με τις κείμενες προδιαγραφές του ΕΣΔΑ διαχείριση των ΑΣΑ, στο Δήμο μας η επιπλέον ετήσια οικονομική επιβάρυνση του δημότη θα είναι της τάξης των **9,40€ ετησίως**.

Τέλος, εκτιμάται ότι η λειτουργούσα διαδημοτική συνεργασία των 10 Δήμων της Δυτικής Θεσσαλίας στον ΦοΔΣΑ (τη διαδημοτική επιχείρηση Π.Α.ΔΥ.Θ. Α.Ε.) θα πρέπει να συνεχισθεί, ειδικά για τις νέες δράσεις που πρέπει να υλοποιηθούν, ώστε το κόστος διαχείρισης-λειτουργίας, λόγω κλίμακας, να είναι μειωμένο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία, Πολιτισμός, Τουρισμός και Αθλητισμός

3.1: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ

Η ανάπτυξη των κοινωνικών υπηρεσιών αποτελεί πρωταρχικό στόχο του Δήμου Καλαμπάκας, οι δράσεις του οποίου επεκτείνονται και αφορούν σε πολλούς τομείς της κοινωνικής πολιτικής.

Με το άρθρο 95 του Ν. 3852/10 « Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης- Πρόγραμμα Καλλικράτης» μεταβιβάστηκαν μεταξύ των άλλων και νέες αρμοδιότητες του κοινωνικού τομέα στους Δήμους. Οι αρμοδιότητες αυτές προστέθηκαν στις ήδη υπάρχουσες που είχαν θεσπιστεί με το άρθρο 75 παρ. 1 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων υπό τον τομέα ε' («Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης»). Τα προγράμματα και οι δομές που λειτουργούν σήμερα στο Δήμο Καλαμπάκας καλύπτουν μέρος του φάσματος των κοινωνικά ευάλωτων ομάδων (Τρίτη ηλικία, παιδική και βρεφική ηλικία, ΑμΕΑ, ρομ κλπ) .

Το Αυτοτελές Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού του Δήμου Καλαμπάκας είναι αρμόδιο για το σχεδιασμό και την εφαρμογή κοινωνικών πολιτικών και δράσεων , που αποσκοπούν στην υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα της βρεφικής, παιδικής και της τρίτης ηλικίας, με την ίδρυση και λειτουργία νομικών προσώπων και ιδρυμάτων (παιδικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί, βρεφοκομεία, κέντρα ανοικτής περίθαλψης και ημερήσιας φροντίδας, ψυχαγωγίας και αναψυχής ηλικιωμένων κλπ), στην καταπολέμηση των διακρίσεων των φύλων, μέσω της ενδυνάμωσης των πολιτικών ισότητας , στην προστασία και προαγωγή της δημόσιας υγείας στην περιοχή του Δήμου, με τη λήψη των κατάλληλων μέτρων και τη ρύθμιση των σχετικών δραστηριοτήτων.

Δημόσιες Υπηρεσίες

Αναφορικά με τις υπηρεσίες δημοσίου και ιδιωτικού τομέα στην υπό μελέτη περιοχή αυτές που λειτουργούν χωροθετούνται κυρίως στην πόλη της Καλαμπάκας, δεδομένου ότι δε περιλαμβάνονται ο δήμος Τρικάλων και τα Τ.Δ. της Φαρκαδόνας, Πύλης και Οιχαλίας, όπου συγκεντρώνουν το σύνολο σχεδόν των υπηρεσιών του νομού.

Στον Δήμο Καλαμπάκας υφίστανται οι κάτωθι διοικητικές υπηρεσίες :

- Σταθμός ΚΤΕΛ Καλαμπάκας
- Γραφείο ΙΚΑ Καλαμπάκας (στεγάζεται στον Δήμο)
- Αστυνομικό τμήμα Καλαμπάκας
- Τουριστική Αστυνομία
- Πυροσβεστικός σταθμός Καλαμπάκας
- Ειρηνοδικείο Καλαμπάκας
- Γραφείο ΔΟΥ Καλαμπάκας (στεγάζεται στον Δήμο)
- Ι.Μ. Σταγών & Μετεώρων

- ΟΣΕ Καλαμπάκας
- Διάφοροι Οργανισμοί
- ΕΛΤΑ
- ΔΕΗ
- ΔΕΥΑΚ
- ΚΕΠ
- Αγροφυλακή
- Δασαρχείο Καλαμπάκας
- ΟΑΕΔ
- Κέντρο Υγείας
- Ορειβατική λέσχη Καλαμπάκας
- Αναπτυξιακή Τρικάλων-Αναπτυξιακή ΟΤΑ ΚΕΝΑΚΑΠ

Υποδομές Υγείας – Πρόνοιας

Όσον αφορά στις υποδομές υγείας, η περιοχή εξυπηρετείται κυρίως από το Γενικό Νοσοκομείο Τρικάλων. Στην περιοχή, λειτουργεί Κέντρο Υγείας και ΙΓραφείο ΚΑ ενώ σε πολλά τοπικά διαμερίσματα υπάρχει Αγροτικό Ιατρείο. Οι ανάγκες των κατοίκων της περιοχής για την παροχή υπηρεσιών υγείας καλύπτεται πρωτογενώς από το Κέντρο Υγείας που υπάρχει στην Καλαμπάκα, καθώς και από το Νομαρχιακό Νοσοκομείο Τρικάλων.

Στην περιοχή υπάρχουν φαρμακεία, που εξυπηρετούν τις ανάγκες των κατοίκων, τα περισσότερα εκ των οποίων χωροθετούνται στο πολεοδομικό συγκρότημα της Καλαμπάκας.

Πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι»

Το πρόγραμμα "Βοήθεια στο σπίτι" δημιουργήθηκε και λειτουργεί με τη συνδρομή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο του Π.Ε.Π. Θεσσαλίας 2000-2006, με συγχρηματοδότηση κατά 75% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό ταμείο (Ε.Κ.Τ.) και κατά 25% από πόρους του Ελληνικού Δημοσίου.

Σκοπός του προγράμματος είναι η παραμονή των ηλικιωμένων και των ατόμων με αναπηρίες στο οικείο φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον, η διατήρηση της συνοχής της οικογένειάς τους, η αποφυγή χρήσης ιδρυματικής φροντίδας ή καταστάσεων κοινωνικού αποκλεισμού, η εξασφάλιση αξιοπρεπούς και υγιούς διαβίωσης και η βελτίωση της ποιότητας ζωής τους.

Το πρόγραμμα διέπεται από τις αρχές που εμπεριέχονται στις γενικές διακηρύξεις και συνθήκες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως και στις ειδικές αρχές που αναφέρονται στους ηλικιωμένους και τα άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑΜΕΑ). Το πρόγραμμα εντάσσεται στο πλαίσιο των πρωτοβάθμιων υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας.

Με τη δράση αυτή διευρύνονται ποσοτικά και ποιοτικά οι υπηρεσίες πρωτοβάθμιας κοινωνικής φροντίδας που παρέχονται στους πολίτες. Παρέχονται υπηρεσίες Κοινωνικής Εργασίας, Νοσηλευτικής Φροντίδας και οικογενειακής οικιακής βοήθειας και ανάπτυξη κοινωνικών και λειτουργικών δεξιοτήτων για την κάλυψη βασικών αναγκών, με δυνατότητα επέκτασης του είδους και του εύρους των υπηρεσιών αυτών.

Το πρόγραμμα λειτουργεί στο Δήμο Καλαμπάκας με επτά δομές από τις 04/12/2002 έως και σήμερα. Έχουν παραχωρηθεί με παραχωρητήριοι στο πρόγραμμα αυτοκίνητα που αρχικά είχαν δοθεί από το Υπουργείο Εσωτερικών και Δημόσιας Διοίκησης για την κάλυψη της μετακίνησης του προσωπικού και των ωφελουμένων του προγράμματος.

Υποδομές Εκπαίδευσης – Αθλητισμού

Στην περιοχή λειτουργούν 4 Γυμνάσια. Το 1^ο Γυμνάσιο Καλαμπάκας με 210 μαθητές, Το 2^ο Γυμνάσιο Καλαμπάκας με 205 μαθητές, Το Γυμνάσιο Αμπελίων με 17 μαθητές και Το Γυμνάσιο Οξύνειας με 8 μαθητές και 2 Λύκεια. Το 1^ο Γενικό Λύκειο Καλαμπάκας με 230 μαθητές Το ΕΠΑΛ Καλαμπάκας με 235 μαθητές. Η κατάσταση των κτιρίων θεωρείται ικανοποιητική ενώ ο αριθμός των απασχολούμενων δασκάλων-καθηγητών κρίνεται επαρκής στα περισσότερα σχολεία.

Όπως προέκυψε από τα στοιχεία του Δήμου και τα δεδομένα της έρευνας στην περιοχή υπάρχουν 17 Δημοτικά Σχολεία με σύνολο μαθητών 850 και 16 Νηπιαγωγεία με σύνολο παιδιών 250.

Οι αθλητικές υποδομές του Δήμου Καλαμπάκας περιλαμβάνουν το Δημοτικό Σταδίο Καλαμπάκας όπου υπάρχει Γήπεδο ποδοσφαίρου, γήπεδο τέννις, γήπεδο μπάσκετ υπαίθριο και ένα κλειστό γήπεδο μπάσκετ όπου υπάρχουν επίσης εγκαταστάσεις βόλεϊ, τραμπολίνο, αναρρίχησης, ενόργανης γυμναστικής με ικανοποιητικό εξοπλισμό.

Στον ευρύτερο χώρο του Δημοτικού Σταδίου υπάρχουν χώροι αποδυτηρίων, χώρος αποθήκευσης εξοπλισμού και εργαλείων συντήρησης, ιατρείο, σάουνα και αθλητική ακαδημία.

Σε όλα σχεδόν τα Δημοτικά Διαμερίσματα του Δήμου υπάρχουν γήπεδα ποδοσφαίρου και μπάσκετ.

.

Βρεφονηπιακοί και Παιδικό Σταθμοί

Ο Βρεφονηπιακός σταθμός «Παιδικά Χαμόγελα και τώρα Άγιος Βησσαρίων» και ο νηπιακός σταθμός «Άγιος Γεώργιος Χρυσομηλιάς» δημιουργήθηκαν και λειτουργούν με τη συνδρομή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο του Π.Ε.Π. Θεσσαλίας 2000-2006, με συγχρηματοδότηση κατά 75% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό ταμείο (Ε.Κ.Τ.) και κατά 25% από πόρους του Ελληνικού Δημοσίου.

Η οικονομική διαχείριση του προγράμματος ανήκει στον Δήμο Καλαμπάκας.

Ο εξοπλισμός πληροί τις ανάγκες για τη λειτουργία των Σταθμών και αναφέρεται στον εξοπλισμό για την εκτέλεση του παιδαγωγικού έργου, την κάλυψη των διατροφικών αναγκών των παιδιών, καθώς και στον απαραίτητο εξοπλισμό για τη διοικητική του λειτουργία.

Ο Δήμος διαθέτει 3 Δημοτικούς Σταθμούς.

Ο Παιδικός Κρατικός Σταθμός, ο οποίος πέρασε στη δικαιοδοσία του Δήμου το 2001 και εδρεύει σε ιδιόκτητο – δημοτικό κτίριο επί της Αγίου Στεφάνου 9 στην πόλη της Καλαμπάκας. Ο δεύτερος Παιδικός Σταθμός εδρεύει σε ενοικιαζόμενο κτίριο επί της Πατριάρχου Δημητρίου και ο Παιδικός Σταθμός Βασιλικής. Λειτουργούν και οι τρεις σε πενήνήμερη βάση από τις 7:30' π.μ. έως τις 15:45' μ.μ. Να σημειωθεί ότι στον α' Δημοτικό Σταθμό από την σχολική χρονιά 2007-2008 λειτουργεί και βρεφικό τμήμα.

Στους αποδέκτες των παρεχόμενων υπηρεσιών των σταθμών εντάσσονται οι γονείς που ανήκουν σε όλες τις κατηγορίες βάση των ετήσιων εισοδημάτων τους και αναφέρονται τόσο σε Έλληνες όσο και σε οικονομικούς μετανάστες

ΚΑΠΗ

Το ΚΑΠΗ του Δήμου Καλαμπάκας, στεγάζεται σε ενοικιαζόμενο κτίριο στην Οικονόμου 9, ανοικτό από τις 8:00 π.μ – 8:00 μ.μ. με 2 μεγάλες αίθουσες οι οποίες λειτουργούν ως χώροι ψυχαγωγίας και διεξαγωγής των διαφόρων εκδηλώσεων και διαλέξεων ενημερωτικού χαρακτήρα. Να σημειωθεί εδώ ότι υπάρχει και υπόγειος χώρος στον οποίο οι ωφελούμενοι πραγματοποιούν πρόβες για τα χορευτικά και θεατρικά δρώμενα στα οποία συμμετέχουν. Ωφελούμενοι: Όλοι οι Δημότες άνω των 55 ετών, με εγγεγραμμένα 1.400 μέλη .

Επίσης λειτουργεί ΚΑΠΗ και στο Δ.Ε Βασιλικής.

Παρατηρείται μεγάλη συμμετοχή από τα μέλη του ΚΑΠΗ στις διάφορες εκδηλώσεις και δραστηριότητες, ιδιαίτερα σε αυτές που συνδυάζουν ψυχαγωγικό χαρακτήρα. Υπάρχει μεγάλη συμμετοχή στο χορευτικό τμήμα του ΚΑΠΗ όπου τα μέλη συμμετέχουν με δικές τους παραδοσιακές στολές. Να σημειωθεί ότι το τμήμα χορού συμμετέχει σε όλα τα σημαντικά πολιτιστικά δρώμενα του Δήμου και έχει προσκλήσεις και για συμμετοχές σε χορευτικές εκδηλώσεις εκτός αυτού.

Σημαντικό ενδιαφέρον υπάρχει και για το θεατρικό τμήμα καθώς και για τη γυμναστική που γίνεται στο χώρο του ΚΑΠΗ, από γυμνάστρια του Δήμου και συμμετέχουν κυρίως οι γυναίκες μέλη.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

Όσον αφορά στους Συλλόγους σε όλα σχεδόν τα χωριά του δήμου Καλαμπάκας δραστηριοποιούνται τοπικοί αλλά και υπερτοπικοί πολιτιστικοί σύλλογοι οι οποίοι προσπαθούν να διατηρήσουν την παραδοσιακότητα και την αυθεντικότητα της περιοχής μέσω της αναβίωσης τοπικών εθίμων, της διοργάνωσης πανηγυριών, γιορτών και συναφών εκδηλώσεων που προσδίδουν στην περιοχή το τοπικό, ξεχωριστό, παραδοσιακό της χρώμα.

Οι πολιτιστικοί φορείς του δήμου Καλαμπάκας εμφανίζονται στον παρακάτω πίνακα :

	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ
1	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ
2	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΤΑ ΜΕΤΕΩΡΑ»
3	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΔΙΑΒΑΣ
4	ΕΞΩΡΑΙΣΤΙΚΟΣ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΣΤΡΑΚΙΟΥ
5	ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΠΑΠΑΘΥΜΙΟΣ ΒΛΑΧΑΒΑΣ»
6	ΕΞΩΡΑΙΣΤΙΚΟΣ & ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΒΛΑΧΑΒΙΩΤΩΝ «Η ΠΑΛΑΙΟΠΑΝΑΓΙΑ»

7	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΥΡΑΣ
8	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ Μ. ΚΕΡΑΣΙΑΣ
9	ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΝΕΑΣ ΖΩΗΣ
10	ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ & ΨΑΛΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ «Ο ΑΓΙΟΣ ΒΗΣΣΑΡΙΩΝ»
11	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ
12	ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟΣ – ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ
13	ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟΣ – ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΘΕΟΠΕΤΡΑΣ
14	ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΧΡΥΣΟΜΗΛΙΑΣ «Ο ΚΟΖΙΑΚΑΣ»
15	ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΧΡΥΣΟΜΗΛΙΩΤΩΝ Ν. ΤΡΙΚΑΛΩΝ «Ο ΤΣΕΤΟΣ»
16	ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΝ ΑΤΤΙΚΗ ΑΗΔΟΝΙΤΩΝ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ
17	ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΚΑΙ ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ «Η ΚΟΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ»
18	ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ - ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙΟΥ ΤΡΙΚΑΛΩΝ
19	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΡΑΝΙΑΣ
20	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΑΛΥΘΕΑΣ
21	ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΠΟΛΥΘΕΑΤΩΝ
22	ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΑΔΕΡΦΟΤΗΤΑΣ ΤΖΙΟΥΡΤΖΙΑΣ ΑΘΑΜΑΝΙΑΣ
23	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΧΑΛΙΚΙΟΥ
24	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΝΘΟΥΣΑΣ
25	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΤΑΦΥΤΟΥ
26	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΤΕΦΑΝΙΟΥ
27	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΛΛΙΡΟΗΣ
28	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΗΛΙΑΣ
29	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΥ ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ
30	ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ «Ο ΣΤΙΝΟΣ»
31	ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΛΑΦΙΟΥ
32	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΛΟΜΟΙΡΑΣ
33	ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΑΜΑΡΑΝΤΟΥ
34	ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΑΤΟΝΕΡΙΤΩΝ ΛΑΡΙΣΑΣ
35	ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΑΤΟΝΕΡΙΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ
36	«ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΩ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΟΙΣ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΚΑΛ/ΚΑΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ»
37	ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΡΥΓΟΝΑΣ
38	ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΡΥΓΟΝΑΣ «Η ΠΡΟΟΔΟΣ»
39	ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΟΥΡΥΔΑΛΛΟΥ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ

40	ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΕΥΚΗΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ
41	ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΕΥΚΗΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ
42	ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΑΛΑΚΑΣΙΩΤΩΝ
43	ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΑΛΑΚΑΣΙΩΤΩΝ
44	ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ & ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ
45	ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΩΤΕΙΝΟΥ
46	ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΜΑΥΡΕΛΙΩΤΩΝ
47	ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΕΡΑΚΑΡΙΟΥ
48	ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΚΟΠΛΕΥΡΙΟΥ
49	ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΚΑΚΟΠΛΕΥΡΙΤΩΝ ΞΗΡΟΚΑΜΠΙΤΩΝ
50	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΚΕΠΑΡΙΟΥ «ΟΙ ΒΡΥΣΟΠΟΥΛΕΣ»
51	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΚΕΠΑΡΙΟΥ «ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΔΑ»
52	ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΨΗΛΩΜΑΤΟΣ «ΤΟ ΨΗΛΩΜΑ»
53	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ «ΤΑ ΔΗΜΗΤΡΙΑ»
54	ΕΞΩΡΑΙΣΤΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΓΙΟΦΥΛΛΟΥ «ΤΑ ΧΑΣΙΑ»
55	ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΣΠΡΟΚΛΗΣΣΙΑΣ
56	ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΧΛΑΔΕΑΣ «Η ΜΑΝΑ»
57	ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΑΒΡΟΥ «Ο ΒΡΑΧΟΣ»
58	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΧΑΣΙΩΤΩΝ «ΕΛΠΙΣ»
59	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΡΥΑΣ ΒΡΥΣΗΣ « ΑΓΙΟΣ ΜΗΝΑΣ»
60	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙΟΥ

Πίνακας 49: Πολιτιστικοί φορείς του Δήμου Καλαμπάκας

Στο πλαίσιο εφαρμογής του προγράμματος «ΟΠΑΑΧ – ΕΚΤ ΟΡΕΙΝΗΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ» με φορέα εφαρμογής την Αναπτυξιακή Εταιρεία Τρικάλων - ΚΕΝΑΚΑΠ Α.Ε και σε συνεργασία με τους πολιτιστικούς φορείς και συλλόγους της περιοχής εφαρμογής του προγράμματος δημιουργήθηκε το «**Πολιτιστικό Δίκτυο Περιοχής Μετεώρων**» με έδρα την Καλαμπάκα.

Διάφορες κοινωνικο-πολιτιστικές υποδομές

Στο Δήμο Καλαμπάκας υπάρχει Δημοτική Βιβλιοθήκη που πρόσφατα ανακατασκευάστηκε με δωρεά της κυρίας Αικατερίνης Δημουλά ύψους 1,8 εκ.ευρώ και αποτελεί κόσμημα για τον Δήμο και πρότυπο για όλη την Ελλάδα , Μουσική Σχολή, Σχολή παραδοσιακών χορών και Δημοτική χορωδία. Επίσης υπάρχουν κτίρια για πολιτιστικές εκδηλώσεις: το Εκθεσιακό κέντρο Καλαμπάκας, (το οποίο μάλιστα τελεί σε εργασίες αναβάθμισης), το Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Καλαμπάκας, το Υπαιθριο Θέατρο Καλαμπάκας , το Εργατοϋπαλληλικό Κέντρο.

3.2: Πολιτιστική κληρονομιά και υποδομή

Κτίρια με ιδιαίτερο πολιτιστικό ενδιαφέρον

Η περιοχή διαθέτει πέραν των Μονών των Μετεώρων, και των λοιπών βυζαντινών Ναών, και κτίρια τα οποία είναι ιδιόκτητα, και έχουν ιδιαίτερη πολιτιστική και ιστορική αξία.

Συγκεκριμένα στην περιοχή του Καστρακίου, η 5^η Εφορία Νεώτερων Μνημείων και η 7^η Εφορία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, έχει κηρύξει ως μνημεία 3 οικίες με αντίστοιχες υπουργικές αποφάσεις. Ως έργα τέχνης, με ανάλογες υπουργικές αποφάσεις, έχουν κηρυχτεί 2 κτίρια.

Τέλος ως ιστορικά διατηρητέο μνημείο, έχει κηρυχθεί ο Ι.Ν. Αγίου Δημητρίου στη περιοχή της Αύρας, και 1 ιδιόκτητο κτίριο στην περιοχή του Καστρακίου.

Ναοί

Στην Καλαμπάκα σώζονται πολλοί παλαιοί ναοί, ανάμεσα στους οποίους και δύο βυζαντινοί με ιδιαίτερη αξία:

Α. Ο βυζαντινός ναός της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, του οποίου η ίδρυση τοποθετείται στον 10ο ή τις αρχές του 11ου αιώνα. Αποτελεί μια τρίκλιτη βασιλική χωρίς τρούλο και με δύο νάρθηκες. Το μεσαίο κλίτος είναι υπερυψωμένο.

Ξεχωριστό ενδιαφέρον παρουσιάζει ο μοναδικός στην Ελλάδα μαρμάρινος άμβωνας, που υψώνεται στο κέντρο του μεσαίου κλίτους. Πολύ σημαντικά επίσης θεωρούνται το σύνθρονο και το μαρμάρινο κιβώριο (προ του 11ου αι.), που βρίσκονται μέσα στο Ιερό Βήμα. Οι τοιχογραφίες του ναού χρονολογούνται από τον 12ο ως τον 16ο αιώνα. Σε βάθος 0,25 μ. κάτω από το δάπεδο αποκαλύφθηκε τμήμα ψηφιδωτού.

Β. Ο βυζαντινός ναός του Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου. Έχει κτιστεί πριν από το 1336 με υλικά που προέρχονται από αρχαίο ελληνικό ναό και φέρουν επιγραφές.

Γ. Άλλοι νεότεροι ναοί: 1) Αγίου Αντωνίου και Αγίου Νικολάου (1621, αγιογραφήθηκε το 1819), 2) Αγίων Πάντων (1761), 3) Αγίου Βασιλείου (προ του 1790), 4) Αγίου Αθανασίου (18ος αι.), 5) Αγίας Βαρβάρας (1798), 6) Αγίου Δημητρίου 7) Αγίου Βησσαρίωνος (1954-1984).

Ιστορικά Μοναστήρια στα Μετέωρα Καλαμπάκας

Τα Μετέωρα αντιπροσωπεύουν ένα από τα σπουδαιότερα μνημεία του κόσμου, προστατευόμενο από την UNESCO, το σημαντικότερο της Θεσσαλίας και το πιο αξιόλογο, μετά το Άγιο Όρος, Μοναστηριακό Κέντρο στην Ελλάδα.

Στις απάτητες κορυφές των επιβλητικών βράχων ήρθαν τον 11ο αιώνα οι πρώτοι ερημίτες μοναχοί και λίγο αργότερα αποτέλεσαν τη Σκήτη της Δούπιανης.

Το 14ο αιώνα ο Όσιος Αθανάσιος ο Μετεωρίτης συγκρότησε το πρώτο οργανωμένο μοναστικό κοινόβιο στο Μεγάλο Μετέωρο. Είκοσι τέσσερα μοναστήρια, πολλά κελιά, ερημητήρια και ασκηταριά άνθισαν διάσπαρτα σε όλους τους βράχους για 600 και πλέον χρόνια.

Σήμερα σώζονται ακέραια και λειτουργούν τα μοναστήρια: Μεγάλου Μετεώρου, Βαρλαάμ, Αγίας Τριάδας, Αγίου Στεφάνου, Ρουσάνου και Αγίου Νικολάου Αναπαυσά.

Καθημερινά συρρέουν αμέτρητοι επισκέπτες από κάθε γωνιά της γης για περισυλλογή και προσευχή. Γνωρίζουν τη ζωή των μοναχών, θαυμάζουν το απερίγραπτο φυσικό τοπίο, την καλλιτεχνική αρχιτεκτονική και αγιογραφία, μελετούν τα ανεκτίμητα κειμήλια.

Ερειπωμένες Μονές και Ναοί υπάρχουν σε όλους σχεδόν τους βράχους των Μετεώρων.

Μονή Μεταμορφώσεως ή του Μεγάλου Μετέωρου

Στον ψηλότερο και μεγαλύτερο σε έκταση Άγιο μετεωρίτικο βράχο βρίσκεται η ανδρῶα Ιερά Μονή του Μεγάλου Μετέωρου (Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Χριστού), η οποία ιδρύθηκε περί το 1340 από τον άγιο Αθανάσιο τον Μετεωρίτη (1302-80).

Ο επισκέπτης της Μονής μπορεί να χαρεί: τον πύργο (1520) όπου δεσπόζει ο εξώστης με το δίχτυ το κελάρι (σημερινό Μουσείο λαογραφίας με παλαιά σκεύη και εργαλεία), το οστεοφυλάκιο τον ναό της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος (1388 το ιερό του ναού - 1545, ο κυρίως ναός και ο νάρθηκας επί ηγεμονίας Συμεών του εξ Ιωαννίνων), αγιορείτικου τύπου με τοιχογραφίες εξαιρετικής βυζαντινής τέχνης του 1483 στο ιερό (μακεδονικής σχολής) και του 1552 στον κυρίως ναό και το νάρθηκα) την τράπεζα (1557, σημερινό Μουσείο των κειμηλίων της Μονής) την Εστία (μαγειρείο 1557, σημερινό Μουσείο λαογραφίας με παλαιά χάλκινα, πήλινα και ξύλινα μαγειρικά σκεύη). Υπάρχουν ακόμη, άλλα δεν εκτίθενται, το Νοσοκομείο Γηροκομείο (1572 σήμερα τελεί υπό αναστήλωση-ανακαίνιση) και τα παρεκκλήσια: της Θεομήτορος (Παναγία της Μετεωρίτισσας Πέτρας, 14ου αι.) του Τιμίου Προδρόμου (αρχές 17ου αι.) των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης (1789) και του Αγίου Νεκταρίου. Στη Μονή φυλάσσονται χειρόγραφοι κώδικες μεγάλης καλλιτεχνικής αξίας χρυσόβουλα , πατριαρχικά σιγίλια και άλλα έγγραφα, πολύτιμα ιστορικά ντοκουμέντα σπάνια παλαιότυπα (15ου -19ου αι.), φορητές μεταβυζαντινές εικόνες (14ου και 15ου αι.), παλαιά περίτεχνα χειροτεχνήματα: ξυλόγλυπτα, χρυσοκέντητα, αργυρά κ.λ.π.

Μονή Βαρλαάμ

Κατά την παράδοση πρωτοκατοικήθηκε από τον ασκητή -αναχωρητή Βαρλαάμ τον 14ο αι. Ιδρύθηκε το 1517 ή 1518 όταν εγκαταστάθηκαν εκεί οι αυτάδελφοι όσοι Θεοφάνης (+1544) και Νεκτάριος (+1550), οι ψαράδες που κατάγονταν από τα Γιάννενα.

Το μεγαλύτερο αγιορείτικου τύπου καθολικό της μονής ,αφιερωμένο στους Αγίους Πάντες ,κτίστηκε το 1542.Ο κυρίως ναός τοιχογραφήθηκε το 1548 από τον Θηβαίο ζωγράφο Φράγκο Κατελάνο κι έχει όλα τα χαρακτηριστικά της εικονογραφίας του, όπως την αφηγηματική λεπτομέρεια και ανάλυση των ιστορικών γεγονότων και τον έντονο ρεαλισμό.

Ο νάρθηκας τοιχογραφήθηκε το 1566 από τους αυταδέλφους Θηβαίους ζωγράφους Γεωργίου και Φράγκου Κονταρή. Το παρεκκλήσι των Τριών Ιεραρχών μονόκλιτο δρομικό ναΐδριο, κτίσθηκε το 1627 και τοιχογραφήθηκε το 1637 με τοιχογραφίες.

Άλλα κτίσματα είναι η παλαιά Τράπεζα (σήμερα Μουσείο), η Εστία ή μαγειρείο από το κομψότερα και ωραιότερα κτίσματα του είδους του και το νοσοκομείο.

Στα τέλη του 16ου αι. και στις αρχές του 17ου αι. λειτουργούσε το πιο οργανωμένο βιβλιογραφικό εργαστήριο των μετεωρίτικων μονών, ενώ λειτουργούσε και ειδικό εργαστήριο χρυσοκεντητικής.

Μονή Αγίου Στεφάνου

Ως επίσημοι κτήτορες της Μονής τιμώνται οι Όσιοι Αντώνιος (πρώτο μισό 15ου αι.) και Φιλόθεος (μέσα του 16ου αι.).

Ο μικρός κατανυκτικός Ναός του Αγίου Στεφάνου, που είναι μια μονόκλιτη βασιλική, κτίστηκε το 1350. Το 1545 ο ναΐσκος επεκτάθηκε και ανακαινίστηκε εν μέρη στην ιστορήση, δια χειρός Νικολάου ιερέως. Ο σημερινός Ναός του Αγίου Χαραλάμπους (1798), είναι αγιορείτικου τύπου και κοσμεύεται με θαυμάσια ξυλόγλυπτα.

Ο Ναός βομβαρδίστηκε το 1943 και τα τελευταία χρόνια επισκευάστηκε και ιστορείται από τον επιφανή σύγχρονο αγιογράφο κ. Βλάση Τσοτσώνη.

Η Τίμια Κάρα του Αγίου Χαραλάμπους, που φυλάσσεται στον Ναό του, θεωρείται από τους πιστούς θαυματουργή.

Η επιβλητική Τράπεζα σήμερα έχει μετατραπεί σ' ένα πρότυπο σύγχρονο Μουσείο με εκθέματα τα αξιόλογα κειμήλια της Μονής: χειρόγραφα, μεταβυζαντινές εικόνες, χρυσοκέντητα άμφια και υφαντά, ξυλόγλυπτα, περίτεχνα έργα αργυροχρυσοχοΐας κ.α.

Η Ιερά Μονή του Αγίου Στεφάνου διακρίθηκε για την σημαντική προσφορά της στους αγώνες του Έθνους (υπήρξε το στρατηγείο του Μακεδονικού Αγώνα), στην ελληνική παιδεία και τα γράμματα.

Μονή Αγ. Νικολάου Αναπαύσα

Κοντά στο χωριό Καστράκι κι ανάμεσα στα ερειπωμένα μοναστήρια Προδρόμου, Αγίας Μονής και Παντοκράτορος, πολυώροφη, κομψή και αρχοντική στον στενόχωρο βράχο της, βρίσκεται η ανδρώα Ιερά Μονή του Αγίου Νικολάου Αναπαύσα.

Ο οργανωμένος μοναχικός βίος στην Μονή ανάγεται στις πρώτες δεκαετίες του 14ου αι. Το μοναστήρι ανακαινίστηκε ριζικά στις αρχές του 16ου αι. οπότε και ανεγέρθηκε εκ θεμελίων ο ναός του Αγίου Νικολάου. Στον δεύτερο όροφο βρίσκεται το καθολικό της Μονής (μικρός ναός, σχεδόν τετράγωνος με μικρό τρούλο στο κέντρο της στέγης), που αγιογραφήθηκε το 1527 από τον περίφημο Κρητικό ζωγράφο Θεοφάνη Στρελίτζα (+1559), τον επιλεγόμενο Μπαθά, ιδρυτή της Κρητικής Σχολής στην βυζαντινή αγιογραφία.

Οι τοιχογραφίες του ναού του Αγίου Νικολάου είναι το παλαιότερο ενυπόγραφο έργο του Θεοφάνη και φέρει την προσωπική σφραγίδα με όλα τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του μεγάλου αγιογράφου: ευγένεια, ζωντάνια δροσερότητα, πλαστικότητα, μαλακούς και φωτεινούς τόνους και γενικά υψηλή ποιότητα και τελειότητα στο σχεδιασμό και στη χρωματική απόδοση των μορφών-γνωρίσματα που τελικά αποκρυσταλλώθηκαν στα μεγάλα τοιχογραφικά σύνολα της ωριμότητας του στις αγιορείτικες μονές Μεγίστης Λαύρας και Σταυρονικήτα.

Στον πρώτο όροφο βρίσκεται η κρύπτη και το παρεκκλήσιο του Αγίου Αντωνίου, στους τοίχους του οποίου διατηρούνται παλαιών τοιχογραφιών (14ου αι) και στον τελευταίο όροφο βρίσκονται η παλαιά Τράπεζα (με τοιχογραφίες), που σήμερα χρησιμεύει ως επίσημος χώρος υποδοχής, το Οστεοφυλάκιο και το παρεκκλήσιο του Αγίου Ιωάννου Προδρόμου.

Μονή Ρουσάνου

Ιδρύθηκε το 1529, πάνω σε χαλάσματα παλαιότερων εγκαταστάσεων, με κτήτορες τους αυταδέλφους ιερομόναχους οσίους Ιωασάφ και Μάξιμο, που καταγόταν από τα Γιάννενα. Η Μονή είναι ένα τετραώροφο συγκρότημα και πήρε τη βασική οικοδομική του μορφή κατά την τρίτη δεκαετία του 16ου αιώνα. Ο ναός της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος κτίστηκε εκ θεμελίων στη σημερινή του μορφή επί ερειπωμένου και αφανισμένου από τη φθορά του χρόνου και την εγκατάλειψη παλαιού καθολικού της μονής, περί το 1530 και είναι αγιορείτικου τύπου.

Η αγιογράφηση του (1560) είναι από τα σημαντικότερα και λαμπρότερα τοιχογραφικά σύνολα της μεταβυζαντινής εποχής. Οι τοιχογραφίες που καλύπτουν όλον τον κυρίως ναό και τον νάρθηκα, ανήκουν στην Κρητική Σχολή (κατά την γνώμη ειδικών επιστημών στον μαθητή του Θεοφάνη του Κρητός, Τζώρτζη).

Στα μέσα του 16ου αι. πρέπει να λειτούργησε στην Μονή βιβλιογραφικό εργαστήριο. Αν και ο ναός της Μονής είναι αφιερωμένος στην Μεταμόρφωση του Σωτήρος, με ιδιαίτερη μεγαλοπρέπεια και ευλάβεια τιμάται και πανηγυρίζεται η μνήμη της Αγίας Βαρβάρας (4 Δεκεμβρίου) της οποίας υπάρχει μικρό παρεκκλήσιο.

Μονή Αγ. Τριάδας

Σε χαρακτηριστικό άγιομετεωρίτικο βράχο, μεγαλόπρεπο, επιβλητικό και απότομο, βρίσκεται η ανδρώα Ιερά Μονή της Αγίας Τριάδος. Κατά την παράδοση, η μονή πρωτοκτίστηκε το 1438 από τον μοναχό Δομέτιο.

Από έγγραφο του ηγεμόνα Συμεών Ούρεση-Παλαιολόγου, ωστόσο, προκύπτει ότι η Αγία Τριάδα ήταν ήδη το 1362 οργανωμένο μοναστήρι. Ο σημερινός κυρίως ναός ανεγέρθηκε περί το 1476 και είναι μικρός σταυροειδής δικιόνιος ναός με κεντρικό τρούλο στη στέγη του. Η σημερινή τοιχογράφηση του ναού (1741), έργο των αυτόδελφων ζωγράφων ιερέα Αντωνίου και Νικολάου, αν και νεώτερη, συνεχίζει με επιτυχία την παράδοση της καλής μεταβυζαντινής ζωγραφικής. Στον τρούλο εικονίζεται ο παντοκράτορας και στα σφαιρικά τρίγωνα οι τέσσερις ευαγγελιστές, από τους οποίους ο Λουκάς παριστάνεται να ιστορεί την εικόνα της παναγίας.

Το παλιό ξυλόγλυπτο τέμπλο με τις παλιές και αξιόλογες εικόνες εκλάπη το 1979.

Ο ευρύχωρος θολοσκέπαστος εσωνάρθηκας κτίστηκε το 1689 και τοιχογραφήθηκε το 1692. Το παρεκκλήσιο του Τιμίου Προδρόμου μικρός κυκλικός ναός με θόλο, λαξευμένος στο βράχο, με αξιόλογες τοιχογραφίες κτίστηκε και αγιογραφήθηκε το 1862. Το κτιριακό συγκρότημα της Μονής συμπληρώνεται από την τράπεζα, τα κελιά, αίθουσες υποδοχής, δεξαμενές και άλλους βοηθητικούς χώρους. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το Λαογραφικό Μουσείο της Μονής, που διαθέτει πλούσια συλλογή παλαιότατων υφαντών, σκευών, εργαλείων και αντικειμένων λαϊκής τέχνης.

Άλλα θρησκευτικά μνημεία της περιοχής

Ο δήμος Καλαμπάκας, είναι διάσπαρτος από μνημεία ανυπολόγιστης ιστορικής, πολιτιστικής και αισθητικής αξίας. Τα τοξωτά γεφύρια, οι εκκλησιές, τα μοναστήρια, τα ερείπια φρουριών, σε συνδυασμό με το περιβάλλον είναι ο τόπος όπου η φύση, η πνευματικότητα και η παράδοση συνυπάρχουν σε όλο τους το μεγαλείο.

Ιερές Μονές εκτός Μετεώρων

I. Μ. Κοιμήσεως Θεοτόκου Σταγιάδων ιδρύθηκε το 1004. Η Ιερά Μονή Κοιμήσεως Θεοτόκου Σταγιάδων στο νομό Τρικάλων συμπλήρωσε πάνω από χίλια χρόνια συνεχούς παρουσίας και προσφοράς της στον τόπο (1004-2015), γεγονός που την κατατάσσει στις παλαιότερες μονές στον ελλαδικό χώρο. Η μονή βρίσκεται στην ορεινή περιοχή των Χασίων Καλαμπάκας ανατολικά του ομώνυμου χωριού, σε υψόμετρο επτακοσίων μέτρων.

Το ιστορικό αυτό μοναστήρι υπάγεται εκκλησιαστικώς στην Ιερά Μητρόπολη Σταγών και Μετεώρων. Ιδρύθηκε ως ανδρική μονή και στην ακμή της είχε πολυάριθμη αδελφότητα. Η

μετατροπή της σε γυναικεία έγινε το έτος 1968 με ενέργειες του μακαριστού Μητροπολίτου Τρίκκης και Σταγών κ. Διονυσίου.

- **Η Ι. Μονή Κοιμήσεως Θεοτόκου στον Βυτουμά**, είναι κτισμένη στις ανατολικές πλαγιές του Κόζιακα και ιδρύθηκε στα 1161. Το καθολικό της μονής φέρει τοιχογραφίες του 1600, ενώ το μικρό παρεκκλήσι φέρει τοιχογραφίες του 1559.
- **Ι. Μ. Χρυσίνου ιδρύθηκε το 1740**
- **Ι. Μ. ΑΓ. Νικολάου Σιαμάδων ιδρύθηκε το 1807**
- **Ι.Μ Αγ. Θεοδώρων στους Αγ. Θεοδώρους**
- **Ι. Μ. Μπάντοβα ιδρύθηκε τον 15ο αιώνα**
- **Ι. Μ. Υπαπαντής ιδρύθηκε το 1366**
- **Ο Ι. Μ. Παναγίας Μήκανης ή Παλαιοπαναγιάς στη Βλαχάβα**. Πρόκειται για ένα από τα παλαιότερα μοναστήρια του Νομού. Βρίσκεται 7 χιλ. βόρεια του χωριού με το οποίο συνδέεται με χωματόδρομο. Πρόκειται για ένα θολωτό ναΐσκο, κτισμένο μέσα σε βαθούλωμα βράχου στην οροσειρά Αντιχασίων. Πρέπει να κτίστηκε την εποχή των Μετεωριτικών μονών, ενώ φέρει τοιχογραφίες του 17ου αιώνα.
- **Ο Ι.Ν. Αγίου Νικολάου Μανδηλά στο Καστράκι**. Πρόκειται για τα καλύτερα από φυσική άποψη μνημεία του χώρου. Είναι κτισμένος μέσα σ' ένα βαθούλωμα βράχου στα ΝΑ του χωριού. Το μνημείο είναι προσβάσιμο στους αναρριχητές.
- **Ο Ι. Ν. Αγίων Αποστόλων στην Σαρακίνα**, είναι κτισμένος κάτω από βράχο και πλησίον του ποταμού Πηνειού. Στο εσωτερικό φέρει τοιχογραφίες του 17ου αιώνα.
- **Η Μονή Τιμίου Σταυρού Δολιανών που βρίσκεται στην Δ.Ε Ασπροποτάμου**.

Κάστρα και αρχαιότητες

- Κάστρο Αγίας Παρασκευής
- Κάστρο Βυτουμά
- Κάστρο Κατσαουνίου (5 χλμ.Ν του χωριού Γερακάρι)
- Αρχαία Οξύνεια (Ν του χωριού Οξύνεια, κοντά στον οικισμό Ξηρόκαμπο)

Αξιόλογα πέτρινα γεφύρια

- Γέφυρα Σαρακίνας (16^ο αιώνα) στη Σαρακίνα
- Γέφυρα Ψείρα (17^ο αιώνα) στο Ψείλωμα
- Γέφυρα της Μπάλτας στο Κακοπλεύρι
- Γέφυρα Βακαρέτσια στον Ξηρόκαμπο
- Γέφυρα Ντελλή στον Ξηρόκαμπο
- Κρανιάς περιοχή Ασπροποτάμου
- Μιχαλάκη Φίλου περιοχή Ασπροποτάμου
- Μίχου Ανθούσα περιοχή Ασπροποτάμου
- Γκίκα περιοχή Ασπροποτάμου
- Καπαριάς περιοχή Ασπροποτάμου
- Αλή Πασά στο Μαλακάσι

Σπήλαια

- Θεόπετρας (επισκέψιμο)

Ερειπωμένες Ιερές Μονές

- Ι.Μ. Υψηλοτέρας
- Ι.Μ. των Ταξιάρχων
- Ι.Μ. του Παντοκράτορος
- Ι.Μ. του Αγίου Μόδεστου
- Ι.Μ. της Αλύσεως του Αποστόλου Πέτρου
- Ι.Μ. των Αγίων Αποστόλων
- Ι.Μ. του Αγίου Πνεύματος
- Ι.Μ. του Αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου
- Ι.Μ. του Αγίου Γεωργίου του Μανδηλά
- Ι.Μ. του Αγίου Δημητρίου
- Η νέα ή Αγία Μονή

Παλιές Εκκλησίες

- Ι. Ν. Κοιμήσεως της Θεοτόκου (1143 -1180) στη Καλαμπάκα
- Ι. Ν. Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου και Χαραλάμπους (1336) στη Καλαμπάκα
- Ι. Ν. Παναγίας Δούπιανης (11ος –12ος αιώνας) στο Καστράκι
- Ι. Ν. Αγίων Αποστόλων (16ο αιώνα) στη Σαρακίνα
- Ι. Ν. Μεταμορφώσεως του Σωτήρος (1712) στην Αγία Παρασκευή
- Ι. Ν. Παναγίας Μήκανης η Παλαιοπαναγιάς βόρεια της Βλαχάβας
- Ι. Ν. Αγίου Νικολάου (1703) στο Κακοπλεύρι
- Ι. Ν. Αγίων Αποστόλων (18^ο αιώνα) στον Κλεινοβό
- Ι. Ν. Αγίας Παρασκευής (1884) στην Αηδόνα
- Ι. Ν. Αγίας Παρασκευής στην Καλομοίρα
- Ι. Ν. Αγίου Νικολάου Σιαμάδων (1802) στην Καστανιά
- Ι. Ν. Αγίου Αθανασίου στην Καστανιά
- Ι. Ν. Αγίου Νικολάου (17^ο αιώνα) στο Ματονέρι
- Ι. Ν. Κοιμήσεως της Θεοτόκου (18^ο αιώνα) στο Αμπελοχώρι
- Ι. Ν. Παναγίας Λιμπόχοβο (1393) στην Παναγία
- Ι. Ν. Αγίου Αθανασίου (1623) στο Αγιόφυλλο
- Ι. Ν. Παναγίας (1781) στην Ασπροκλησιά
- Ι. Ν. Αγίου Γεωργίου (1433) στην Οξύνεια
- Ι. Ν. Αγίου Γεωργίου στην Αγία Παρασκευή
- Ι.Ν. Παναγίας - Αγ. Γεωργίου(16^ο αιώνα) - Αγ.Παρασκευής στην Ασπροκλησιά
- Ι. Ν. Αγίου Νικολάου στη Βασιλική
- Ι. Ν. Αγίου Αθανασίου στη Θεόπετρα
- Ι. Ν. Κοιμήσεως της Θεοτόκου στο Μαυρέλι
- Ι. Ν. Αγίας Παρασκευής στο Στεφάνι
- Ι. Ν. Αγίου Ιγνατίου (καθολικό παλαιάς)

Κονάκια

- Κονάκι στην Περιστερά

ΜΟΥΣΕΙΑ – ΣΥΛΛΟΓΕΣ

- Το Κέντρο Ενημέρωσης Ασπροποτάμου, που βρίσκεται στην περιοχή Τρία Ποτάμια
- Το Κέντρο Ενημέρωσης Κορυδαλλού
- Λαογραφικό Μουσείο Κρανιάς,
- Λαογραφικό Μουσείο Χρυσομηλιάς
- Λαογραφικό Μουσείο στο Μαυρέλι
- Εκθετήριο Λαογραφικού Υλικού στη Θεόπετρα
- Μουσείο Ελληνικής Παιδείας
- Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Μετεώρων & Μανιταριών

3.3: Πολιτιστικές εκδηλώσεις

Το Καλαμπακιώτικο Καρναβάλι

Τα τελευταία χρόνια το Καρναβάλι της Καλαμπάκας έχει αναδειχθεί σε ένα από τα πλέον επιτυχημένα στη Θεσσαλία, ενώ η φήμη του έχει εξαπλωθεί αρκετά ευρύτερα.

Οι εκδηλώσεις καλύπτουν ολόκληρη την τελευταία εβδομάδα της Αποκριάς με χορούς, συναυλίες, παρέλαση παραδοσιακών συγκροτημάτων, αναβίωση εθίμων, καύση του καρνάβαλου, και ρίψη πυροτεχνημάτων. Χαρακτηριστικός είναι ο αργόσυρτος χορός «κάτω στον Άγιο Θόδωρο» που τον χορεύουν όλοι μαζί την Κυριακή το απόγευμα, στο προαύλιο της εκκλησίας της Παναγίας μετά τη λειτουργία.

Την Καθαρή Δευτέρα ο Δήμος προσφέρει πατροπαράδοτη φασολάδα και άλλα νησισίμα (Κούλουμα), στην τοποθεσία «Τζέρτσι», όπου γίνεται διαγωνισμός χαρταετού.

Μετέωρα Τέχνης

Ο Δήμος Καλαμπάκας χάρη στο αξιόλογο πολιτιστικό, φυσικό πλούτο και πνευματικό πλούτο που διαθέτει, ταυτίζεται άμεσα με τον πολιτισμό και τη δημιουργία.

Η πλούσια πολιτιστική και φυσική του κληρονομιά οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην ύπαρξη των μοναδικών στον κόσμο Ιερών βράχων των Μετεώρων καθώς και στα πλούσια και αξιόλογα θρησκευτικά μνημεία που συναντώνται σε όλη την περιφέρεια.

Ο Δήμος θέλοντας να διαφυλάξει, να διατηρήσει και να διευρύνει την προβολή της αξιόλογης αυτής κληρονομιάς δημιούργησε το πολιτιστικό πρόγραμμα «**Μετέωρα Τέχνης**» που σκοπό έχει με τη συνεχή αναβάθμισή του, να αποκτήσει διαχρονικότητα και να καθιερωθεί ως θεσμός περιφερειακής αλλά και εθνικής εμβέλειας.

Το πρόγραμμα αυτό χαρακτηρίζεται από την ποιότητα και την ποικιλία του προσπαθώντας να καλύψει όλες τις απαιτήσεις και όλους τους χώρους Τέχνης: Ελληνική και Ξένη μουσική,

Παραδοσιακή μουσική και δρώμενα – Σύγχρονος χορός – φεστιβάλ μουσικής – παιδικές παραστάσεις κ.λ.π.

Η περίοδος διεξαγωγής των εκδηλώσεων είναι ο Ιούλιος και ο Αύγουστος.

Οι θέσεις – τόποι διεξαγωγής είναι: Το Ανοικτό Θέατρο Πλατείας Δημουλά, η πλατεία Ρήγα Φεραίου, το Υπαίθριο Θέατρο, το Γήπεδο Καλαμπάκας, καθώς και τα γήπεδα Καστρακίου και Διάβας.

Η περαιτέρω ενίσχυση των παραπάνω εκδηλώσεων, μέσω της κατάλληλης πολιτικής προώθησης, και η θεσμοθέτηση τους σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, μπορεί να αποτελέσει βασικό μοχλό ανάπτυξης της περιοχής και σύνδεσης του πολιτισμού και του τουρισμού.

Επίσης η μέγιστη δυνατή αξιοποίηση των υφιστάμενων υποδομών, η δημιουργία νέων, καθώς και η κινητοποίηση και ευαισθητοποίηση και των δημοτών και η συμμετοχή τους στην διοργάνωση και διεξαγωγή αυτών των γεγονότων, μέσω κυρίως του εθελοντισμού, αποτελεί μια θαυμάσια ευκαιρία προς εκμετάλλευση.

Γιορτή του Αγίου Γεωργίου Μανδηλά: Το Καστράκι έχει παλιά και πλούσια ιστορία. Διατηρούνται μέχρι σήμερα πολλά έθιμα, ανάμεσα στα οποία ξεχωρίζει η αναρρίχηση με σκοινί στο εκκληράκι του Αη - Γιώργη του Μανδηλά, που βρίσκεται (προσιτή δυστυχώς μόνον για τους ικανούς αναρριχητές) στα ερείπια της Ι. Μ. Αγ. Γεωργίου Μανδηλά.

Γιορτή πίτας και λουκάνικου: Κάθε Σεπτέμβριο στη Διάβα ο Δήμος Καλαμπάκας σε συνεργασία με τον πολιτιστικό σύλλογο Διάβας και τις γυναίκες του χωριού διοργανώνουν τη «Γιορτή πίτας και λουκάνικου».

Γιορτές στη Διάβα : Σημαντικά είναι τα λαϊκά δρώμενα που αναβιώνουν στο χωριό.

Την Πρωτοχρονιά, οι κάτοικοι μεταμφιέζονται σε καλικάντζαρους και τριγυρνούν στα σπίτια, με στόχο τον εμπαιγμό των ενοίκων.

Την Κυριακή των Απόκρεω, παρουσιάζονται στην κεντρική πλατεία τοπικοί χοροί με δημοτική - λαϊκή ορχήστρα και το καρναβάλι.

Η Πρωτομαγιά γιορτάζεται παραδοσιακά στη θέση «Αη-Γιώργης», με χορούς και τραγούδια. Ένας κάτοικος της κοινότητας, πρωτοστάτης του χορού, κρατάει άσπρο φλάμπουρο, σύμβολο της αγνότητας.

Γιορτή πίτας και λουκάνικου στην Καλομοίρα.

Βλαχάβεια: Από τις 13 έως 15 Μαΐου γιορτάζονται τα «Βλαχάβεια» προς τιμήν του παπα-Θύμιου Βλαχάβα, με Μεγάλη Δοξολογία στον Ι. Ναό του Προφήτη Ηλία, τρισάγιο και κατάθεση στεφάνων στην προτομή του τοπικού ήρωα. Στον αυλόγυρο της εκκλησίας οι γυναίκες του χωριού τραγουδούν και χορεύουν τοπικούς χορούς.

Αντάμωμα Αυριωτών: Στα τέλη Αυγούστου γίνεται το αντάμωμα των απανταχού Αυριωτών.

Αντάμωμα Αντιχασιωτών: Την 1^η Αυγούστου γίνεται το Αντάμωμα των Αντιχασιωτών.

Γιορτή των Κτηνοτρόφων: Οι κτηνοτρόφοι που δραστηριοποιούνται στην περιοχή του Ασπροποτάμου, για να τιμήσουν τον προστάτη της κτηνοτροφίας Άγιο Μάμα, κάθε Σεπτέμβριο τελούν θεία λειτουργία στην εκκλησία της Αγίας Παρασκευής Χαλικίου. Στη συνέχεια ακολουθεί γλέντι στην πλατεία του χωριού, όπου προσφέρετε παραδοσιακό φαγητό (προβατίνα με κριθαράκι) που ετοιμάζουν με πολύ μεράκι οι γυναίκες των κτηνοτρόφων.

Γιορτή προβατίνας: Τον Ιούνιο ο Πολιτιστικός Σύλλογος Σκεπαριωτών "Οι Βρυσοπούλες" διοργανώνουν τη ΓΙΟΡΤΗ ΠΡΟΒΑΤΙΝΑΣ στη θέση Μολυβαδιά Σκεπαρίου. Εκεί οι επισκέπτες έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν και να συμμετέχουν στις διαδικασίες επεξεργασίας μαλλιού (από το κούρεμα έως την ύφανση), την επεξεργασία γάλακτος (από το άρμεγμα έως τη δημιουργία γαλακτοκομικών προϊόντων), να δοκιμάσουν παραδοσιακά φαγητά μαγειρεμένα στο καζάνι, υπό των ήχων της παραδοσιακής μουσικής. Στο χώρο της εκδήλωσης λειτουργεί έκθεση με παραδοσιακά προϊόντα του Γυναικείου Συνεταιρισμού Ασπροκκλησιάς.

Γιορτή Κάστανου: Τον Οκτώβριο στο ορεινό χωριό Καστανιά ο Δήμος διοργανώνει τη «Γιορτή Κάστανου».

Αντάμωμα Χασιωτών: Στα Χάσια κάθε Ιούνιο στο ασκηταριό του Αγίου Θεοδοσίου στο χωριό Γάβρο πραγματοποιείται το Αντάμωμα των Χασιωτών. Στο Αντάμωμα κάτοικοι και επισκέπτες έχουν την ευκαιρία να γιορτάσουν και να χορέψουν όλοι μαζί και να γευτούν το παραδοσιακό φαγητό (προβατίνα-ζυγούρι με κριθαράκι).

Κατά την διάρκεια των εκδηλώσεων πραγματοποιούνται λαϊκά δρώμενα.

Μάχη της Μεριτίσας: Στις 10 Φεβρουαρίου στην Οξύνεια γιορτάζετε η Μάχη της Μεριτίσας.

Αντάμωμα των απανταχού Αγιοφυλλιωτών: Μια εβδομάδα πριν την γιορτή της Αγίας Παρασκευής, στην πλατεία του χωριού διοργανώνεται το αντάμωμα των απανταχού Αγιοφυλλιωτών.

Λαζαρίνες: Το Σάββατο του Λαζάρου αναβιώνει στο χωριό Ασπροκκλησιάτο έθιμο «Λαζαρίνες».

Ρογκατζάρια: Στα χωριά Γάβρος, Αγιοφύλλο, Αχλαδιά, Σκεπάρι αναβιώνει το έθιμο «τα ρογκατζάρια».

Η ετήσια Εμποροπανήγυρη της Καλαμπάκας: «το Παζάρι», γίνεται από 20 έως 23 Ιουλίου.

Το Ολοκαύτωμα ή ο Εθελούσιος Εκπατρισμός των Κουτσουφιανιωτών: Στον οικισμό του Πλατάνιστου (Παλαιάς Κουτσούφλιανης) εορτάζεται με ιδιαίτερη λαμπρότητα και επισημότητα, στις 13 Μαΐου, «Το Ολοκαύτωμα ή ο Εθελούσιος Εκπατρισμός των Κουτσουφιανιωτών – 13 Μαΐου 1898».

Η Γιορτή Μανιταριών : Στις 2-4 Οκτωβρίου 2015 διοργανώθηκε για πρώτη φορά με μεγάλη επιτυχία η γιορτή μανιταριών.

ΠΑΝΗΓΥΡΙΑ

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα πανηγύρια που λαμβάνουν χώρα στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Καλαμπάκας

Αγιοφύλλο	2/5
Αγναντιά	Αγ. Γεωργίου
Αηδόνα	26/7
Αμάραντος	15/8
Αμπελοχώρι	20/7

Ανθούσα	26/7
Ασπροκκλησιά	Αγ. Πνεύματος, 8/5 (Αγ. Ιωάννη του Θεολόγου)
Αύρα	20/7
Αχλαδέα	15/8, 8/9
Βασιλική	Αγ. Γεωργίου
Βλαχάβα	20/7
Γάβρος	15/8
Γερακάρι	20/7
Γλυκομηλιά	15/8
Διάβα	26-27/7
Θεόπετρα	2/5
Κακοπλεύρι	26-27/7
Καλαμπάκα	20/7 και 15/9
Καλλιθέα	2/5
Καλλιρόη	15/8
Καλογριανή	15/8, 6/12
Καλομοίρα	26/7, 15/8
Καστανιά	Αγ. Πνεύματος, 26/7
Καστράκι	Ζωοδόχου Πηγής
Κατάφυτο	15/8
Κλεινός	Αγ. Πνεύματος, 29/6
Κορυδαλλός	Αγ. Γεωργίου, 15/8
Κρανιά	26/7
Κρύα Βρύση	15/8, 11/11
Μαλακάσι	15/8
Ματονέρι	20/5, 1/7, 15/8
Μαυρέλι	15/8
Μεγάλη Κερασιά	30/6, 26/7, 15/8
Οξύνεια	Αγ. Γεωργίου
Ορθοβούνι	26/7
Παλαιοχώρι	14-15/9

Παναγία	15/8, 8/9
Περιστέρα	Αγ. Γεωργίου
Πεύκη	9/5, 17/7, 15/8
Πολυθέα	8/9
Σαρακίνα	29/6
Σκεπάρι	Αγ. Τριάδας, 15/8
Σπαθάδες	21/5
Στεφάνι	26/7
Τρυγόνα	Αναλήψεως
Φλαμπουρέσι	15/8
Φωτάδα	Αγ. Γεωργίου
Φωτεινό	20/7
Χαλίκι	26/7
Χρυσομηλιά	15/8

Πίνακας 50: Πανυγήρια Δήμου Καλαμπάκας

3.4: Ο Τουρισμός στα Μετέωρα και στην ευρύτερη περιοχή

Η περιοχή των Μετεώρων είναι από τις πλέον σημαντικές τουριστικές περιοχές της Ελλάδας. Μαζί με την ευρύτερη περιοχή του Περτουλίου, του Ασπροποτάμου, των Χασίων αποτελεί ένα πόλο με ιδιαίτερο τουριστικό ενδιαφέρον για πολλαπλές μορφές τουρισμού.

Το τουριστικό προϊόν στην περιοχή και η προσφορά τουριστικών υπηρεσιών άρχισε να γνωρίζει μεγάλους ρυθμούς ανάπτυξης τα τελευταία χρόνια. Σαν αποτέλεσμα είχε τη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης της περιοχής και τη δημιουργία περισσότερο θετικών και λιγότερο αρνητικών επιπτώσεων για τους κατοίκους του νομού.

Πρωταρχικής σημασίας για την περιοχή είναι η προώθηση νέων μορφών εναλλακτικού τουρισμού στηριγμένων στα φυσικά και πνευματικά πλεονεκτήματα που διαθέτει η ευρύτερη περιοχή των Μετεώρων.

Οι Εθνικές στρατηγικές κατευθύνσεις οι οποίες εξειδικεύονται στο Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο για τον Τουρισμό, και οι οποίες θα πρέπει να ληφθούν υπόψη στον σχεδιασμό της κατάλληλης στρατηγικής για την ήπια τουριστική ανάπτυξη της περιοχής, εστιάζονται κυρίως στην ανάληψη ενεργειών και υιοθέτηση δράσεων που συνδέονται με την εξυπηρέτηση του τουρισμού, βάσει των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών κάθε περιοχής, της έντασης και του είδους της τουριστικής δραστηριότητας, της γεωμορφολογίας και της ευαισθησίας των πόρων.

Οι ενέργειες και δράσεις αυτές αφορούν κυρίως στα εξής:

- Αναβάθμιση της εικόνας των τουριστικών προορισμών προκειμένου να καταστούν ελκυστικότεροι και ασφαλέστεροι, με την ανάδειξη στοιχείων ταυτότητας και αναγνωρισιμότητας, την αναβάθμιση και την αποκατάσταση του δομημένου χώρου, την οργάνωση του, ατύπως διαμορφωμένου οικιστικά, εξωαστικού χώρου, κ.ά.

- Προστασία, ανάδειξη και αποκατάσταση του περιβάλλοντος και του τοπίου (προστασία φυσικού περιβάλλοντος, αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, δημιουργία πολιτιστικών χώρων, δικτύων μονοπατιών και διαδρομών).
- Διάχυση της τουριστικής δραστηριότητας με ένταξη των αναξιοποιητών τουριστικά πόρων της ενδοχώρας στο προσφερόμενο προϊόν και με παράλληλη προστασία και διαφύλαξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους.
- Ειδικότερα, ενίσχυση της σχέσης ανεπτυγμένων τουριστικών κέντρων και υπαίθρου ή ανεπτυγμένων παράκτιων περιοχών και ενδοχώρας, ώστε να εμπλουτιστεί η υφιστάμενη τουριστική προσφορά με νέα τουριστικά προϊόντα και να καταστούν βιώσιμες οι νέες μορφές τουρισμού που θα αναπτυχθούν σε ορεινές ή μη ανεπτυγμένες περιοχές.
- Ορθολογική οργάνωση και ανάπτυξη του τομέα του τουρισμού στο πλαίσιο της αξιοποίησης των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της χώρας (γεωγραφική θέση, κλίμα, ποικιλία και έντονη εναλλαγή της μορφής και του είδους των πόρων, πυκνότητα και ποικιλία περιοχών ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και πλούσιο πολιτιστικό κεφάλαιο).
- Βελτίωση της απόδοσης και της ανταγωνιστικότητας του τομέα με την προσαρμογή και τον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος και του σχεδιασμού στα νέα δεδομένα και τάσεις της τουριστικής αγοράς. Προώθηση νέων μορφών και τρόπων διαχείρισης που αναμένεται να συμβάλουν και στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου.
- Διάχυση της τουριστικής δραστηριότητας και των αποτελεσμάτων της σε νέες περιοχές και προώθηση της ισόρροπης και αειφόρου ανάπτυξης σύμφωνα με τις φυσικές, πολιτιστικές, οικονομικές και κοινωνικές ιδιαιτερότητες κάθε περιοχής.
- Περιβαλλοντική αναβάθμιση των περιοχών τουριστικού ενδιαφέροντος .
- Εξασφάλιση της προστασίας και της βιωσιμότητας των πόρων.
- Περιορισμό της διάσπαρτης εκτός σχεδίου δόμησης τουριστικών εγκαταστάσεων σε ευαίσθητες περιοχές (Natura, ορεινός χώρος με χαμηλό επίπεδο ανάπτυξης).
- Εμπλουτισμό και αναβάθμιση των κοινωνικών, τεχνικών και ειδικών υποδομών (υγεία, μεταφορές, πληροφόρηση κ.ά.) στην κατεύθυνση της διεύρυνσης των τουριστικών προορισμών αλλά και της καλύτερης εξυπηρέτησης, θωράκισης και ενδιαφέροντος.
- Βελτίωση των παρεχόμενων τουριστικών υπηρεσιών.
- Απόσυρση καταλυμάτων και οχλούντων κτιρίων ή/ και προώθηση προγραμμάτων ανάπτυξης για την περιβαλλοντική αναβάθμιση των περιοχών τουριστικού ενδιαφέροντος, κατά προτεραιότητα στις ανεπτυγμένες τουριστικά περιοχές.
- Επιτάχυνση του ρυθμού ανανέωσης της τουριστικής προσφοράς στην κατεύθυνση της αναβάθμισης, της χωρικής και χρονικής διεύρυνσης και του εμπλουτισμού της τουριστικής δραστηριότητας καθώς και της εξαρχής ανάπτυξης επιλεγμένων ειδικών μορφών τουρισμού με ηπιότερα κατά κύριο λόγο χαρακτηριστικά, ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας του συνόλου των περιοχών τουριστικού τόσο λόγω του βαθμού ωρίμανσης του τουριστικού προϊόντος στη χώρα όσο και του διεθνούς ανταγωνισμού.
- Διασύνδεση και διάχυση των αποτελεσμάτων του τουρισμού στους λοιπούς τομείς της οικονομίας και κυρίως στον πρωτογενή.
- Δημιουργία σταθερού πλαισίου κανόνων για τη χωροθέτηση επιχειρήσεων που σχετίζονται με τον τουρισμό και τη διαμόρφωση πρόσφορων συνθηκών για την προσέλκυση σημαντικών, για την εθνική οικονομία, τουριστικών επενδύσεων.
- Εισαγωγή τύπων και μορφών διαχείρισης τουριστικών εγκαταστάσεων στην κατεύθυνση της βελτίωσης της απόδοσης και της ανταγωνιστικότητας του τομέα.

- Διαρκής παρακολούθηση, εξειδίκευση και αναπροσαρμογή, όπου είναι απαραίτητο, των στόχων, κατευθύνσεων και προτεραιοτήτων της αναπτυξιακής νομοθεσίας και των αντίστοιχων κινήτρων για την καλύτερη εξυπηρέτηση του τομέα.

Το 2008, έχει δοθεί έμφαση στην προβολή της ποιότητας, του περιβάλλοντος, αλλά και της πολιτισμικής μας κληρονομιάς, σε εθνικό επίπεδο.

Ο στόχος αυτός έρχεται να ενισχύσει την στρατηγική για το δίπτυχο τουρισμός- πολιτισμός που παίζει κυρίαρχο ρόλο στην κοινωνική και οικονομική πραγματικότητα του Δήμου Καλαμπάκας.

Παρακάτω παρουσιάζονται οι μορφές τουρισμού στην περιοχή της μελέτης και διερευνώνται οι δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης τους.

Ο σύγχρονος τουρισμός

Οι σύγχρονες μορφές τουρισμού διαφέρουν σημαντικά από τις παλαιότερες μορφές του. Μετά τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο ο τουρισμός από προνόμιο των πλουσίων και της αριστοκρατίας γίνεται δικαίωμα πλέον των εργαζομένων και των πολυάριθμων λαϊκών στρωμάτων. Καθοριστικό ρόλο στη μαζικοποίηση του τουρισμού διαδραμάτισαν και οι εξελίξεις στα μέσα μαζικής επικοινωνίας.

Σαν αποτέλεσμα αυτής της μεγέθυνσης άρχισαν να διαμορφώνονται συγκεκριμένες κατηγορίες τουρισμού με βάση τους παράγοντες που προσδιορίζουν το φαινόμενο.

Οι κατηγορίες αυτές είναι :

- Μαζικός τουρισμός
- Ατομικός τουρισμός
- Εσωτερικός τουρισμός
- Εξωτερικός τουρισμός

Μαζικός τουρισμός

Ο μαζικός τουρισμός χαρακτηρίζεται από την ομαδική συμμετοχή των τουριστών στις διάφορες μορφές τουριστικής δραστηριότητας. Ο συλλογικός χαρακτήρας του αναφέρεται στο τρόπο οργάνωσης και διεξαγωγής της μετακίνησης, καθώς επίσης και στο τρόπο της διαμονής και της ψυχαγωγίας στον τόπο προορισμού.

Τη βάση ανάπτυξης του μαζικού τουρισμού αποτελεί σήμερα το σύστημα GIT (group inclusive tours) που προσφέρει αλληλεξαρτώμενες και ολοκληρωμένες υπηρεσίες, γνωστές ως «Τουριστικά Πακέτα», με περιεχόμενο τον τόπο προορισμού, τα μέσα μεταφοράς, το τρόπο διαμονής και ψυχαγωγίας.

Καθοριστικό παράγοντα για τον όγκο και την ποιότητα των τουριστών που θα μετακινηθούν αποτελούν το κόστος μετακίνησης από τη χώρα προέλευσης στον τόπο άφιξης και τον τόπο προορισμού, αλλά και το κόστος των τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών.

Επίσης έχει διαπιστωθεί διεθνώς ότι ο μαζικός τουρισμός επιλέγει σαφέστατα τα πακέτα που του προσφέρουν περισσότερη επαφή με τους φυσικούς παράγοντες (θάλασσα, ήλιο, φυσικά φαινόμενα κλπ) παρά τα πολιτιστικά και θρησκευτικά δημιουργήματα.

Από τα στοιχεία της έρευνας διαπιστώνουμε ότι ο μαζικός τουρισμός καλύπτει το μεγαλύτερο ποσοστό των τουριστών Ελλήνων και ξένων που επισκέπτονται την περιοχή.

Το 80% περίπου των πελατών κάθε ξενοδοχείου που διαμένουν στη Καλαμπάκα διακινείται μέσω οργανωμένων τουριστικών γραφείων.

Ο τόπος προορισμού των τουριστών είναι συγκεκριμένος και συνήθως περιλαμβάνει τη διαδρομή Πρέβεζα –Ιωάννινα -Καλαμπάκα-Θεσσαλονίκη ή νησιά Αιγαίου, ή Αθήνα –Μετέωρα –Δελφούς -Αθήνα.

Ως μέσω μεταφοράς χρησιμοποιούνται σύγχρονα τουριστικά λεωφορεία.

Η διαμονή των τουριστών γίνεται για μία νύκτα στα ξενοδοχεία της Καλαμπάκας.

Στον τομέα ψυχαγωγίας το “τουριστικό πακέτο” προσφέρει περιηγήσεις στα κυριότερα μοναστήρια και τους βράχους των Μετεώρων. Οι τουρίστες με βάση το ιδιαίτερα επιβαρημένο πρόγραμμα, έχουν ελάχιστη δυνατότητα ψυχαγωγίας και αγορών (ψώνια) στην πόλη της Καλαμπάκας και τη γύρω περιοχή.

Από τις επιτόπιες έρευνες και από τα στοιχεία της έρευνας για τον τουρισμό προκύπτει, ότι ένα συνηθισμένο πακέτο επισκέψεων για την περιοχή προβλέπει: *Αφιξη αργά το βράδυ - Διανυκτέρευση στη Καλαμπάκα - Επίσκεψη την άλλη μέρα το πρωί στα Μετέωρα - ίσως γεύμα στη περιοχή - Αναχώρηση.*

Είναι φανερό ότι ένα τέτοιο πρόγραμμα πολύ μικρά οικονομικά οφέλη για την τοπική κοινωνία προσφέρει. Οι ξενοδοχειακές επιχειρήσεις επιβαρύνονται με υψηλό κόστος στις προσφερόμενες υπηρεσίες, ενώ τα περιθώρια τιμών είναι έντονα συμπιεσμένα από τα τουριστικά γραφεία.

Στις άλλες τουριστικές επιχειρήσεις όπως ταβέρνες και λοιπά καταστήματα ψυχαγωγίας, στα εμπορικά καταστήματα και στα καταστήματα εικόνων, οι δαπάνες των τουριστών είναι περιορισμένες λόγω του μικρού χρόνου παραμονής τους.

Ατομικός τουρισμός

Ο ατομικός τουρισμός, η αντίθετη δηλαδή προς το μαζικό τουρισμό κατηγορία, γνωρίζει τα τελευταία χρόνια ανάπτυξη διεθνώς. Το γεγονός αυτό οφείλεται στη ψυχολογία των τουριστών, ιδιαίτερα της Ευρώπης για μεγαλύτερη ελευθερία στην περίοδο των διακοπών τους, στη χρήση των ατομικών μέσων μετακίνησης (τροχόσπιτα, αυτοκίνητα κλπ) και στις εξελίξεις στις υποδομές μετακίνησης από το τόπο αναχώρησης στο τόπο προορισμού.

Τα τελευταία χρόνια η χρησιμοποίηση των συστημάτων IIT (individual inclusive tours) και GIT (group inclusive tours) προσέφερε σε μεμονωμένα άτομα τουριστικά πακέτα που διευκόλυναν την επέκταση του ατομικού τουρισμού.

Ο περιηγητικός τουρισμός γνώριζε παλαιότερα μεγάλη άνθιση στη περιοχή. Τα μοναστήρια και το αίσθημα δέους που προκαλεί το αντίκρισμα των βράχων των Μετεώρων προσέλκυαν και προσελκύουν μεγάλο αριθμό μεμονωμένων επισκεπτών.

Η κατανομή σήμερα του ατομικού τουρισμού είναι 20% των τουριστών που διαμένουν σε ξενοδοχεία και 80% των διαμενόντων σε ενοικιαζόμενα δωμάτια και Camping. Το μεγαλύτερο τμήμα αυτού του τουρισμού προτιμά τα καταλύματα και τα Camping του Καστρακίου.

Σημαντικό επίσης στοιχείο που πρέπει να τονιστεί είναι ότι λόγω της μικρής απόστασης της πόλης της Καλαμπάκας με τα άλλα αστικά κέντρα (Τρίκαλα), όπως επίσης και της γεωγραφικής της θέσης (άξονας σύνδεσης με Ήπειρο – Μακεδονία), είναι και ο αριθμός των διερχομένων από την περιοχή επισκεπτών. Σύμφωνα με εκτιμήσεις , ο αριθμός των διερχομένων σήμερα σε εποχή αιχμής είναι περίπου 1000 άτομα την ημέρα και υπολογίζεται ότι ο αριθμός αυτός τα επόμενα χρόνια θα αυξηθεί σε 1500 άτομα / ημέρα.

Εσωτερικός τουρισμός

Ήδη σήμερα ο αριθμός των Ελλήνων επισκεπτών στα μοναστήρια και τους βράχους των Μετεώρων υπολογίζεται σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των κατοίκων και ιδιαίτερα των μοναχών, στο 50% του συνόλου των επισκεπτών της περιοχής. Δεν υπάρχουν στατιστικά στοιχεία για τον ακριβή αριθμό Ελλήνων που επισκέπτονται τα Μετέωρα.

Οι λόγοι που οι Έλληνες επισκέπτονται και διαμένουν στην περιοχή είναι κύρια θρησκευτικοί και φυσιολατρικοί. Ιδιαίτερα μεγάλος είναι ο αριθμός των ελλήνων ορειβατών που κατά την επίσκεψή τους στην περιοχή, διαμένουν στο Καστράκι.

Αξίζει επίσης να αναφερθεί ο μεγάλος αριθμός εκδρομών που οργανώνεται από ελληνικούς θρησκευτικούς, πολιτιστικούς, σχολικούς και λοιπούς φορείς χωρίς διαμονή στη περιοχή. Στοιχεία τόσο για τον αριθμό όσο και για τα οφέλη δεν υπάρχουν.

Εξωτερικός τουρισμός

Ο εξωτερικός τουρισμός στη περιοχή κατέχει το 70% των τουριστών που διαμένουν στα ξενοδοχεία και το 60% των διαμενόντων σε ενοικιαζόμενα δωμάτια και Camping.

Σύμφωνα με στοιχεία, οι ξένοι τουρίστες στη περιοχή προέρχονται κύρια από τις Ευρωπαϊκές χώρες. Αξίζει να σημειωθεί ότι παρουσιάζονται αυξητικές τάσεις στις αφίξεις τουριστών από Ιαπωνία και τις χώρες της πρώην Ανατολικής Ευρώπης.

Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού

Οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού αποτελούν αφ' ενός την καλύτερη πρόταση ήπιας τουριστικής ανάπτυξης, στα πλαίσια της επιζητούμενης βιωσιμότητας, αφ' ετέρου μπορούν να συμβάλλουν άμεσα μέσω της διαχρονικότητας τους, στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου.

Οι κυριότερες μορφές εναλλακτικού τουρισμού που μπορούν να αναπτυχθούν στην περιοχή είναι :

- Πολιτιστικός Τουρισμός
- Θρησκευτικός Τουρισμός
- Αθλητικός Τουρισμός
- Ορεινός Τουρισμός
- Χειμερινός Τουρισμός
- Αγροτικός τουρισμός
- Οικολογικός Τουρισμός
- Τουρισμός ευεξίας (η σύγχρονη μορφή τουρισμού υγείας)

Πολιτιστικός Τουρισμός

Ο πολιτιστικός τουρισμός γνωρίζει αυξητικές τάσεις διεθνώς τα τελευταία χρόνια. Περιλαμβάνει επισκέψεις και παρατηρήσεις ιστορικών μνημείων, αρχαιολογικών χώρων, συμμετοχή σε πολιτιστικές δραστηριότητες, σε σεμινάρια και σε μορφωτικές εκδηλώσεις.

Στη περιοχή η ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού, παρά τις πλούσιες δυνατότητες που έχουν τα Μετέωρα και η Καλαμπάκα, βρίσκεται σε εντελώς εμβρυακή μορφή.

Υπενθυμίζουμε ότι η περιοχή των Μετεώρων έχει χαρακτηριστεί από την UNESCO σαν Παγκόσμιο Μνημείο Φύσης.

Η παρουσία του πολιτιστικού τουρισμού περιορίζεται αποκλειστικά στις επισκέψεις κάποιων φορέων (εκπαιδευτικά ιδρύματα, σχολεία) και μεμονωμένων ερευνητών.

Σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού, θα μπορούσε να διαδραματίσει και η εκκλησία με τις μονές των Μετεώρων.

Θρησκευτικός Τουρισμός

Η συμβολή των Μονών αλλά και των άλλων θρησκευτικών χώρων της περιοχής είναι καθοριστική για την ανάπτυξη του τουρισμού της περιοχής. Ιδιαίτερα ο θρησκευτικός τουρισμός αναπτύχθηκε με βάση την ακτινοβολία και τις σχέσεις των μονών με τις Ελληνικούς και ξένους θρησκευτικούς φορείς.

Ο θρησκευτικός τουρισμός απευθύνεται κατά κύριο λόγο στους Έλληνες και στους υπόλοιπους Ορθόδοξους λαούς. Επίσης όμως απευθύνεται και σε άλλους ανθρώπους που βρίσκονται σε πνευματική αναζήτηση.

Οι ξένοι που επισκέπτονται τη περιοχή για θρησκευτικούς λόγους προέρχονται κύρια από την Κύπρο, τις Βαλκανικές χώρες και τη Ρωσία. Ο αριθμός των δύο τελευταίων κατηγοριών είναι σήμερα πολύ μικρός με δυνατότητες επέκτασης στο μέλλον.

Αθλητικός Τουρισμός - Ορεινός Τουρισμός - Χειμερινός Τουρισμός

Οι μορφές αυτές τουρισμού παρά τις διαφορές που έχουν μεταξύ τους τοποθετούνται στην ίδια ενότητα της μελέτης, γιατί λειτουργούν συμπληρωματικά και ενιαία στη περιοχή.

α) Αθλητικός Τουρισμός

Ο αθλητικός τουρισμός, με την έννοια της οργανωμένης άθλησης σε διάφορα αθλήματα στη περιοχή βρίσκεται σε εμβρυακή μορφή. Οι κύριες μορφές άθλησης εντοπίζονται στον ανεμοπτερισμό και την αναρρίχηση από μεμονωμένα άτομα ή ορειβατικούς συλλόγους.

Το Καστράκι μπορεί να μετατραπεί σε ένα οργανωμένο διεθνές κέντρο Οικολογικού και Αθλητικού τουρισμού. Η εξειδίκευση αυτή της περιοχής απαιτεί τη δημιουργία νέων υποδομών και την προσαρμογή των παλαιών στις απαιτήσεις και τα χαρακτηριστικά αυτής της μορφής τουρισμού.

β) Ορεινός Τουρισμός

Ο ορεινός τουρισμός καλλιεργείται στις ορεινές περιοχές του Ασπροποτάμου και του Κόζιακα.

Ο τουρισμός αυτός θα μπορούσε να λειτουργήσει συμπληρωματικά στον χειμερινό τουρισμό της περιοχής των Μετεώρων με επισκέψεις στα μοναστήρια και την πόλη της Καλαμπάκας.

γ) Χειμερινός Τουρισμός

Τα χειμερινά σπορ είναι ανεπτυγμένα στο χιονοδρομικό κέντρο του Περτουλίου.

δ) Αγροτικός τουρισμός

Ο αγροτικός τουρισμός ή αγροτουρισμός αναφέρεται στις τουριστικές δραστηριότητες που αναπτύσσονται στον αγροτικό χώρο και εντάσσονται στα πλαίσια του αγροτικού περιβάλλοντος και της αγροτικής ζωής. Ο αγροτικός τουρισμός διακρίνεται σε δύο βασικές κατηγορίες:

- Στις διακοπές αγροικιών (farm-house holidays) : Στην κατηγορία αυτή υπάρχει υποδοχή και φιλοξενία τουριστών σε αγροκτήματα όπου συμμετέχουν στην καθημερινές αγροτικές δραστηριότητες.
- Στις διακοπές σε καταλύματα και ενοικιαζόμενα δωμάτια με κλίνη και πρόγευμα. Η μορφή αυτή είναι ευρύτατα γνωστή στη χώρα μας και έχει επεκταθεί όχι μόνο σε αγροτικές και ημιαγροτικές περιοχές αλλά και σε αστικές περιοχές.

Η ανάπτυξη του Αγροτικού και του Χειμερινού τουρισμού γίνεται με επίκεντρο τις ορεινές περιοχές του νομού. Η επιδίωξη των φορέων του τουρισμού της Καλαμπάκας και του Καστρακίου είναι να χρησιμοποιηθεί η περιοχή σαν βάση εξορμήσεων προς τις ορεινές αυτές ζώνες.

Απαραίτητο είναι επίσης να δημιουργηθούν στην ευρύτερη περιοχή οι υποδομές (οδικές, διαμονής, διατροφής κλπ) που απαιτούνται για την ανάπτυξη αυτής της μορφής τουρισμού.

ε) Οικολογικός Τουρισμός

Ο οικολογικός τουρισμός μαζί με τον ορεινό και τον πολιτιστικό τουρισμό, αποτελούν αναμφίβολα την εξισορρόπηση στο μαζικό τουρισμό και τα προβλήματα του. Ο οικολογικός τουρισμός μπορεί να αναπτυχθεί στη περιοχή του Καστρακίου και τα γύρω χωριά της ορεινής ζώνης. Ιδιαίτερα τα Μετέωρα, το δάσος του Καστρακίου και η ορεινή ζώνη, προσφέρονται για παρατήρηση των γεωλογικών φαινομένων των βράχων, για την παρακολούθηση των πουλιών και των φυτών.

στ) Συνεδριακός και εκθεσιακός Τουρισμός

Απαραίτητη είναι η ανάδειξη της αυξανόμενης σημασίας του συνεδριακού τουρισμού, σε μια εναλλακτική και ποιοτική στροφή του τουριστικού προϊόντος της περιοχής, αλλά και για την επιδιωκόμενη επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου.

Η περιοχή προσφέρεται για την διοργάνωση συνεδρίων, ιδιαίτερα τη χειμερινή περίοδο γιατί μπορεί να προσφέρει συνδυασμένες μορφές ψυχαγωγίας παράλληλα με την παρακολούθηση των συνεδρίων. Επισκέψεις στα Μετέωρα και τα μοναστήρια, εκδρομές στις ορεινές περιοχές και τα χιονοδρομικά κέντρα σε προσιτές τιμές μπορεί να είναι μέρος του πακέτου που θα προσφέρεται στους συνέδρους.

Οι οποιοσδήποτε επιλογές γίνουν τελικά από την τοπική κοινωνία, για την περαιτέρω ανάπτυξη του τουρισμού της περιοχής, θα πρέπει να λάβουν υπόψη τους τις διεθνείς δεσμεύσεις για ήπια τουριστική ανάπτυξη, δεσμεύσεις που προκύπτουν από τις αποφάσεις διεθνών οργανισμών για τα Μετέωρα.

Οι αποφάσεις αυτές είναι οι εξής :

- της Unesco με τις οποίες ανακηρύσσονται τα Μετέωρα χώρος παγκόσμιας φυσικής και Πολιτιστικής Κληρονομιάς.
- του I.CO.MOS με την οποία εγγράφονται τα Μετέωρα στη λίστα της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς.

Η προστασία του χώρου των Μετεώρων από την μαζική τουριστική ανάπτυξη είναι το πρώτο θέμα που θα πρέπει να αντιμετωπίσουν οι τοπικοί φορείς. Ιδιαίτερα στα θέματα ανάπτυξης του μαζικού τουρισμού οι δεσμεύσεις αυτές καθορίζουν κάθε βήμα βραχυπρόθεσμου και μακροπρόθεσμου σχεδιασμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Τοπική οικονομία και απασχόληση

4.1: Εργαζόμενοι, άνεργοι - Μεταβολές ποσοστών ανεργίας

Από τον πίνακα 4.1 που παραθέτουμε παρακάτω, ο οποίος εμφανίζει την κατάσταση της απασχόλησης στο Δήμο Καλαμπάκας, συγκριτικά με τον Νομό Τρικάλων, την Περιφέρεια Θεσσαλίας, και το σύνολο της χώρας, καθώς και το σύνολο των ανέργων, για τα έτη 2011, 2001, 1991, 1981, διαπιστώνουμε τα ακόλουθα:

- Από το σύνολο των οικονομικά ενεργών ατόμων του Δήμου Καλαμπάκας, το 93,35% είναι απασχολούμενοι σε διάφορους τομείς παραγωγικής δραστηριότητας.
- Το ποσοστό ανεργίας για το έτος 2011, στο Δήμο Καλαμπάκας ανέρχεται στο **6,65%**, ποσοστό χαμηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό του Νομού Τρικάλων, το οποίο ήταν για το ίδιο έτος 7,43% (0,78% υψηλότερο). Το αντίστοιχο ποσοστό για την Περιφέρεια Θεσσαλίας ήταν 7.23% και για το σύνολο της χώρας 7,94%.
- Από το σύνολο των ανέργων (1,463 άτομα), το **50,57%** ήταν **νέα άτομα**, γεγονός που καταδεικνύει την δυσκολία των νέων να εισέλθουν στην αγορά εργασίας. Το αντίστοιχο ποσοστό των νέων ανέργων σε επίπεδο Νομού Τρικάλων ήταν 43,08%, για την Περιφέρεια 57,56%, και για το σύνολο της χώρας 48,09%.
- Η διαχρονική εξέλιξη της ανεργίας σημειώνει θετική εξέλιξη καθώς μειώθηκε το 2011. Το 1981 ο Δήμος Καλαμπάκας είχε ποσοστό ανέργων 6,61% ενώ από το σύνολο των ανέργων οι νέοι αντιπροσώπευαν το 49,81%. Το 1991 το ποσοστό ανεργίας ανέρχεται στο 9,63%, ενώ οι νέοι άνεργοι αποτελούσαν τη συντριπτική πλειοψηφία του 76,78%, δείκτης που μειώθηκε από το 2001, και δείχνει μια βελτίωση στην απορρόφηση των νέων ατόμων από την αγορά εργασίας.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στη στρατηγική έκθεση που παρουσίασε για την ανανεωμένη στρατηγική της Λισσαβόνας, για την ανάπτυξη και την απασχόληση, καλεί την Ελλάδα να εστιάσει τις προσπάθειές της στην αντιμετώπιση του υψηλού ποσοστού ανεργίας των νέων, στην ενθάρρυνση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας, στη μείωση των ποσοστών πρόωρης εγκατάλειψης της σχολικής εκπαίδευσης και στην επίσπευση της μεταρρύθμισης της εκπαίδευσης και της δια βίου μάθησης. Τονίζεται μάλιστα, ότι την περίοδο 2007-2013, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο διέθεσε 1.208.920.115 ευρώ στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος «Ανάπτυξη ανθρώπινων πόρων», για τη στήριξη ενεργητικών πολιτικών στην αγορά εργασίας στην Ελλάδα, συμπεριλαμβανομένης της «διευκόλυνσης της πρόσβασης των νέων στην απασχόληση».

Περιοχή εξέτασης	2011	2001	1991	1981	1971
Σύνολο Ελλάδος	7,94%	11,10%	8,05%	4,38%	3,12%
Περιφέρεια Θεσσαλίας	7.23%	10,82%	7,79%	4,35%	4,51%
Νομός Τρικάλων	7,43%	9,92%	8,36%	3,85%	4,57%
Δήμος Καλαμπάκας	6,65%	10,29%	9,63%	6,66%	7,56%

Πηγή ΕΣΥΕ 2001, ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2011

Πίνακας 51: Μεταβολή ποσοστών ανεργίας 1971,1981,1991,2001,2011 (Σύνολο Ελλάδος, Περιφέρεια Θεσσαλίας, Νομός Τρικάλων, Δήμος Καλαμπάκας)

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ (Π.Ε. ΤΡΙΚΑΛΩΝ)			
	ΑΝΕΡΓΟΙ	ΛΟΙΠΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ
ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ	1791	83	1874
ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΗΣ	550	116	666
ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΚΚΑΙΩΝ	6955	1465	8420
ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΚΑΔΟΝΑΣ	554	104	658
ΣΥΝΟΛΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ	9850	1768	11618

Πηγή ΟΑΕΔ 2015

Πίνακας 52: Συγκεντρωτικά στοιχεία ανεργίας (Π.Ε. Τρικάλων)

ΜΗΝΕΣ ΣΕ ΑΝΕΡΓΙΑ (ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ)			
	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
0 ΕΩΣ 3 ΜΗΝΕΣ	241	174	415
3 ΕΩΣ 6 ΜΗΝΕΣ	88	94	182
6 ΕΩΣ 12 ΜΗΝΕΣ	118	102	220
12 ΚΑΙ ΑΝΩ ΜΗΝΕΣ	412	624	1036
ΣΥΝΟΛΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ	859	994	1853

Πηγή ΟΑΕΔ 2015

Πίνακας 53: Μήνες σε ανεργία Δήμου Καλαμπάκας

ΑΝΕΡΓΟΙ ΑΝΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ (ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ)			
	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Α΄ ΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	333	268	601
Β΄ ΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	429	492	921
Γ΄ ΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	91	223	314
ΧΩΡΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	4	10	14
ΣΥΝΟΛΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ	857	993	1850

Πηγή ΟΑΕΔ 2015

Πίνακας 54: Άνεργοι ανά εκπαιδευτικό επίπεδο Δήμου Καλαμπάκας

Παραγωγικοί τομείς και η συμβολή τους στην τοπική οικονομία

4.2: Ο Πρωτογενής Τομέας

Ο Δήμος Καλαμπάκας εκτείνεται σε μια περιοχή η οποία χαρακτηρίζεται ημιορεινή και οι κάτοικοί της δραστηριοποιούνται σε όλους τους κλάδους του αγροτικού τομέα: γεωργία, κτηνοτροφία και δασοπονία με περισσότερο ανεπτυγμένη την γεωργία και κτηνοτροφία.

Η γεωργία της περιοχής είναι κυρίως στραμμένη σε:

- Αροτριάιες καλλιέργειες, όπως σιτηρά για καρπό (σιτάρι μαλακό και σκληρό, κριθάρι, καλαμπόκι).
- Βιομηχανικά φυτά (καπνός, βαμβάκι).
- Κτηνοτροφικά φυτά (μηδική).
- Αμπελουργία.
- Ελαιοκαλλιέργεια.
- Δεσπόζουσα θέση στην κτηνοτροφία της περιοχής κατέχει η αιγοπροβατοτροφία με το 7,9 % των εκμεταλλεύσεων του νομού και ζωικό κεφάλαιο που αντιστοιχεί στο 8,8 %, με μέσο όρο ανά εκμετάλλευση 61 αιγοπρόβατα.

Κύριο χαρακτηριστικό της κτηνοτροφίας είναι αυτός της κοπαδιάρικης αιγοπροβατοτροφίας. Η κοπαδιάρικη αιγοπροβατοτροφία αποτελεί μια μορφή εκτατικής εκμετάλλευσης της υπαίθρου, πράγμα που είναι και το ζητούμενο όλων των λαμβανόμενων μέτρων από την Ε.Ε. για την κτηνοτροφία.

Τα κυριότερα κτηνοτροφικά προϊόντα είναι κύρια το γάλα και το κρέας και επιπλέον το μαλακό τυρί (φέτα), η μυζήθρα, το ανεβατό (τοπικό είδος τυριού), το νωπό βούτυρο, τα μαλλιά προβάτων, οι τρίχες των αιγών, το μέλι, το κερι, τα δέρματα και τα αυγά.

Η περιοχή διαθέτει το 25,76 % την συνολικής της έκτασης καλυμμένο από δάση. Η δασική παραγωγή (δρυς, Πεύκη, οξιά, ελάτη) αποτελεί μια αξιόλογη οικονομική δραστηριότητα για τους κατοίκους μερικών δημοτικών διαμερισμάτων του Δήμου όπου αποτελεί συμπληρωματικό εισόδημα γι' αυτούς.

4.2.1: Γεωργία

Η γεωργία αποτελεί για την περιοχή σημαντικό τομέα απασχόλησης, αν και στερείται της ύπαρξης πολλών πεδινών περιοχών και βρίσκεται σε αλληλεξάρτηση με την κτηνοτροφία των ορεινών της περιοχής, δημιουργώντας έτσι μια σοβαρή σχέση στην παραγωγική δομή της τοπικής οικονομίας.

Η σημερινή κατάσταση χαρακτηρίζεται από τον μικρό γεωργικό κλήρο, την έλλειψη βασικών υποδομών και πληροφόρησης, το μικρό μέσο μέγεθος εκμετάλλευσης και το χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης των αγροτών. **Οι εκτάσεις που καλλιεργούνται** στην υπό μελέτη περιοχή συμπεριλαμβανομένων των αγραναπύσεων, λιβαδιών, βοσκοτόπων, οικογενειακών λαχανόκηπων, ανέρχονται, σύμφωνα με στοιχεία της ΕΣΥΕ από την απογραφή Γεωργίας / Κτηνοτροφίας για το έτος 2001, σε **131.388 στρέμματα**. Με βάση τα ίδια στοιχεία οι καλλιεργούμενες εκτάσεις αντιπροσωπεύουν το **21,89%** των συνολικών καλλιεργούμενων εκτάσεων στον νομό Τρικάλων, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό σε επίπεδο Περιφέρειας ανέρχεται στο 3,20% (Πίνακας 8 Παραρτήματος).

Ο μέσος όρος έκτασης ανά εκμετάλλευση είναι 31,25 στρέμματα οι οποίες αποτελούνται η καθεμιά από 4,5 αγροτεμάχια -κατά μέσο όρο- των 6,84 στρεμμάτων το καθένα.

Οι καλλιέργειες λαχανικών είναι πολύ μικρές στην περιοχή, και τα παραγόμενα προϊόντα προορίζονται κυρίως για ιδιοκατανάλωση των νοικοκυριών, με κύριο είδος την τομάτα (νωπή υπαίθρου), η οποία μάλιστα παρουσιάζει αύξηση μεταξύ 2004-2005, της τάξης του 80%.

Αμπελουργικές καλλιέργειες συναντάμε σε πολλές Τοπικές Κοινότητες του Δήμου Καλαμπάκας, και αφορούν κυρίως αμπέλια για οινοπαραγωγή. Οι δενδρώδεις καλλιέργειες αποτελούν την σημαντική πηγή εισοδήματος.

Η ελαιοκαλλιέργεια εντοπίζεται κυρίως στην Δημοτική Κοινότητα Καλαμπάκας καθώς και στις Τοπικές Κοινότητες Αύρας, Καστρακίου Σαρακήνας, Θέοπετρας, Βασιλικής. Ο καρπός

προορίζεται για παραγωγή ελαιολάδου κατά κύριο λόγο, και το έτος 2005 η παραγωγή ανερχόταν σε 385 τόνους περίπου, έναντι 356 τόνων το έτος 2004.

Όσον αφορά στην βιολογική γεωργία, με στοιχεία από την Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης Ν. Τρικάλων, στο Δήμο Καλαμπάκας, από το 2005 έως το 2007 έχουν επιδοτηθεί 18 παραγωγοί.

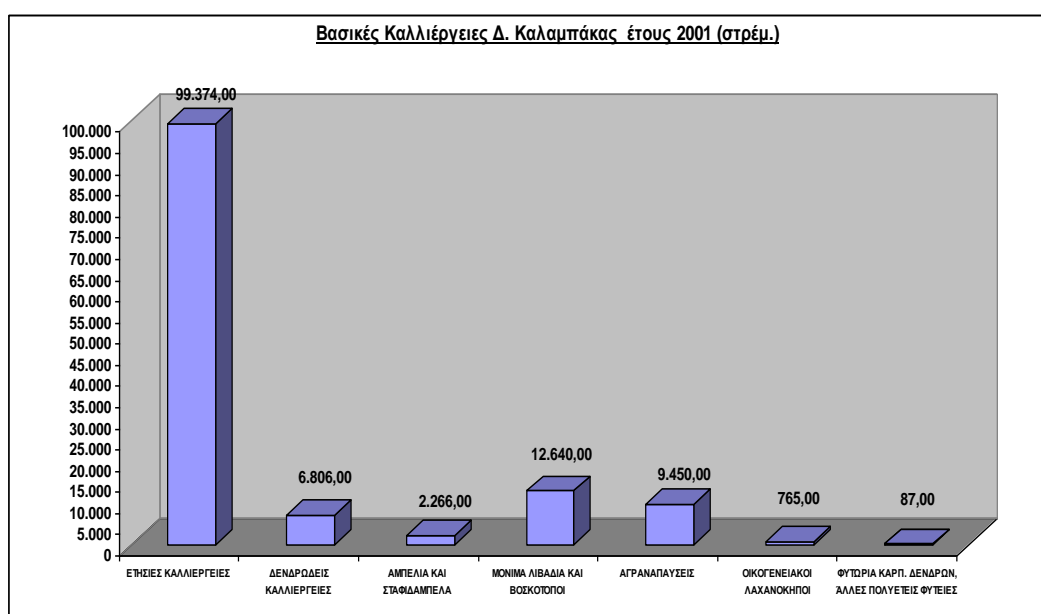
Συνεργασία Πανεπιστημίων / ερευνητικών ιδρυμάτων με αγροτικές εκμεταλλεύσεις.

Αυτή η συνεργασία αναμένεται να διευκολυνθεί και από την ύπαρξη των οργανωμένων ομάδων παραγωγών, αφού αυτές θα αποτελούν αντιπροσωπευτικό δείγμα των εκμεταλλεύσεων κάθε περιοχής και μία αξιόπιστη πηγή πληροφόρησης για τα προβλήματα που υφίστανται σε κάθε τόπο. Αντίστοιχα η μελέτη και η ανεύρεση λύσεων για τα προβλήματα που αφορούν τα μέλη των ομάδων παραγωγών σε κάποιες περιοχές θα έχει πολλαπλασιαστικό όφελος αφού θα εφαρμόζεται σε μεγάλες εκτάσεις καλλιεργούμενων φυτών ή αριθμό κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων.

Ως παράδειγμα θα μπορούσε να είναι η πραγματοποίηση μελέτης σχετικά με το χειρισμό (συλλογή, αποθήκευση, καταστροφή) των άδειων συσκευασιών φυτοφαρμάκων, έτσι ώστε να εξαλειφθεί αυτή η πηγή ρύπανσης του περιβάλλοντος που αποτελεί και πηγή κινδύνου για τη δημόσια υγεία, ενώ υποβαθμίζει αισθητικά το περιβάλλον δεδομένου ότι τις πιο πολλές φορές αυτά τα κενά δοχεία μαζεύονται σε μεγάλους σωρούς εκτεθειμένους σε κοινή θέα π.χ. σε πλαγιές λόφων, ρυάκια, κ.λπ.

4.2.2: Παραγωγική εξειδίκευση της περιοχής-Παραγόμενα προϊόντα

Στο παρακάτω διάγραμμα εμφανίζεται η κατανομή της καλλιεργούμενης γης σε ετήσιες καλλιέργειες, σε δενδρώδεις και σε αμπέλια. Οι λοιπές εκτάσεις περιλαμβάνουν τις αγραναπαύσεις, τα λιβάδια, τους βοσκοτόπους, τους οικογενειακούς λαχανόκηπους, καθώς και τα φυτώρια καρποφόρων δέντρων και άλλες πολυετείς φυτείες.

ΠΗΓΗ: Απογραφή Γεωργίας / Κτηνοτροφίας ΕΣΥΕ 2001

Εικόνα 24: Βασικές καλλιέργειες Δ. Καλαμπάκας

Στον πίνακα 8 του Παραρτήματος, αναλύεται το είδος των κυριότερων καλλιεργειών ανά δημοτικό διαμέρισμα για το έτος 2001 (απογραφή ΕΣΥΕ).

Οι κλάδοι της **φυτικής παραγωγής** που κυριαρχούν στην περιοχή είναι οι **ετήσιες καλλιέργειες**, όπως ο αραβόσιτος και τα σιτηρά, λόγω των ευνοϊκών για την παραγωγή τους συνθηκών στην περιοχή. Ειδικότερα, ο τομέας του **βαμβακιού** δεν αποτελεί δυναμικό τομέα, λόγω της έλλειψης πολλών πεδινών περιοχών.

Όσον αφορά στις **δενδρώδεις** καλλιέργειες παρατηρούμε ένα σημαντικό αριθμό στεμμάτων που ανέρχεται στα **6.806 στρ.**, γεγονός που καταδεικνύει ότι οι στρεμματικές εκτάσεις της περιοχής είναι σημαντικές στο σύνολο του νομού (ποσοστό 35,2%). Σημαντική είναι επίσης η καλλιέργεια **αμπελιών-σταφιδαμπέλων**, συγκριτικά με το σύνολο του νομού, αφού σε σύνολο 5.098,4 στρεμμάτων του νομού τα **2.266,2 στρέμματα** βρίσκονται στην περιοχή, για το έτος 2001 (ποσοστό 44,4%).

Η γεωργική παραγωγή δεν παρουσιάζει μεγάλη ποικιλία ως προς τα καλλιεργούμενα είδη, οι εκτάσεις όμως που καλλιεργούνται είναι αρκετές και αντίστοιχες είναι και οι παραγωγές (*Πίν.9 Παραρτήματος-Στοιχεία Ετήσιων Στατιστικών Δελτίων 2005*). Παρατηρούμε ότι η παραγωγή βάμβακος το έτος 2005 αντιστοιχεί σε ποσότητα 2,34% της συνολικής παραγωγής του νομού και επικεντρώνεται στα τοπικά διαμερίσματα του πρώην δήμου Βασιλικής και στο τοπικό διαμέρισμα Σαρακίνας του δήμου Καλαμπάκας. Η αντίστοιχη παραγωγή αραβοσίτου αποτελεί ποσοστό 17,71% της συνολικής παραγωγής του νομού. Το γεγονός της μικρής παραγωγής βαμβακιού οφείλεται στην έλλειψη πολλών πεδινών περιοχών και πρόσφορων συνθηκών για τη συγκεκριμένη καλλιέργεια, ενώ αντίθετα η σχετικά μεγάλη παραγωγή αραβοσίτου μπορεί να συνδεθεί και με την αναπτυγμένη κτηνοτροφία της περιοχής και τις αυξημένες απαιτήσεις σε ζωοτροφές.

Η παραγωγή σιτηρών αντιστοιχεί στο 31,26% του συνόλου του νομού, ποσοστό σημαντικό, ενώ όσον αφορά στις δενδροκομικές καλλιέργειες η παραγωγή ανέρχεται στους 5.834 τόνους, ποσοστό ίσο με 45,25% της συνολικής παραγωγής του νομού.

Τέλος, αξιοσημείωτο είναι το γεγονός της σχετικά μεγάλης παραγωγής αμπελιών, η καλλιέργεια των οποίων εντοπίζεται στο πλείστον των Τοπικών Διαμερισμάτων, όπως και η αυξημένη παραγωγή ελαιόδεντρων, ίση με 742.848 κιλά, που αντιστοιχεί σε ποσοστό ίσο με 24,24% της συνολικής παραγωγής του νομού για το έτος 2005.

4.2.3: Μεταποίηση και εμπορία προϊόντων

Στο νομό, σύμφωνα με στοιχεία του ΚΥΕ ν. Τρικάλων για το έτος 2008, λειτουργούν 122 μονάδες μεταποίησης, που σχετίζονται με τον πρωτογενή τομέα, όπως αλευρόμυλοι, ελαιολιτριβεία, οινοποιεία, αλλά και μονάδες όπως τυροκομεία, παρασκευαστήρια ζωοτροφών κτλ. Ειδικότερα στην υπό μελέτη περιοχή λειτουργούν 27 μονάδες, εκ των οποίων στο γεωργικό τομέα αφορούν τρεις (3) εκ των οποίων ένα ελαιολιτριβείο, ένα οινοποιείο και ένα συσκευαστήριο αγροτικών προϊόντων. (*Πίν.10 Παραρτήματος*).

Η ανάλυση των στοιχείων που καταγράφηκαν από την έρευνα πεδίου κατέδειξε πως ένα σημαντικό μέρος της παραγόμενης ποσότητας των προϊόντων στην περιοχή εμπορεύεται είτε από τους παραγωγούς στις λαϊκές αγορές (27,8%), είτε πωλείται στους εμπόρους (28,8%), είτε στους συνεταιρισμούς (9,9). Το 33,5% σχεδόν των παραγομένων γεωργικών προϊόντων χρησιμοποιείται για ιδιοκατανάλωση.

Η παραγωγή που διατίθεται μέσω των συνεταιρισμών είναι πολύ μικρή περίπου το 9,9% του συνόλου των παραγόμενων προϊόντων.

4.2.4: Ποιοτική παραγωγή (Παραδοσιακά προϊόντα, βιολογικά προϊόντα, προϊόντα ΠΟΠ, ΠΓΕ, υφιστάμενα και εν δυνάμει, Βιολογικές καλλιέργειες-Ολοκληρωμένη διαχείριση).

Όπως εμφανίζεται και στον *πίνακα 11 του Παραρτήματος*, υπάρχουν 64 εκμεταλλεύσεις στην περιοχή βιολογικών πιστοποιημένων προϊόντων (φυτικής παραγωγής), με συνολική έκταση 7.244 στρ., εκ των οποίων τα 3.032 στρ. αφορούν ετήσιες και τα 4.212 στρ. αφορούν πολυετείς καλλιέργειες. Από τον ίδιο πίνακα, καθώς και από τον στοιχείο του πιστοποιητικού οργανισμού ΔΗΩ, παρατηρούμε ότι κυριαρχεί η καλλιέργεια της μηδικής, ενώ ακολουθούν ετήσιες καλλιέργειες, όπως το σκληρό και το μαλακό σιτάρι, το κριθάρι, ο αραβόσιτος και τα ρεβύθια.

Το ενδιαφέρον των παραγωγών αυξάνει με τα χρόνια, συνειδητοποιώντας τη μεγάλη σημασία της ποιότητας στην παραγωγή των αγροτικών προϊόντων. Βέβαια το ποσοστό των παραγωγών που εφαρμόζουν το συγκεκριμένο σύστημα είναι μικρό και ίσως δεν είναι αντιπροσωπευτικό της βιολογικής συνείδησης των τρικαλινών παραγωγών, καθώς οι παραπάνω επιδοτούνται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Έγγραφο προγραμματισμού για την αγροτική ανάπτυξη / άξονας : Αγροπεριβαλλοντικά μέτρα – Βιολογική γεωργία). Η δράση είναι σημαντική για το νομό μας και θα επεκταθεί, αρκεί να μη μειωθούν οι ενισχύσεις διότι το μέτρο είναι ακόμη στο στάδιο της προσαρμογής.

Στην περιοχή υπάρχουν βέβαια τεράστια περιθώρια ανάπτυξης της βιολογικής γεωργίας αλλά και της «ποιοτικής» γεωργίας (ολοκληρωμένη διαχείριση της παραγωγής), λόγω των φυσικών της πλεονεκτημάτων (μικρός κλήρος, μηδενική χρησιμοποίηση αγροχημικών κτλ).

4.2.5: Κτηνοτροφία

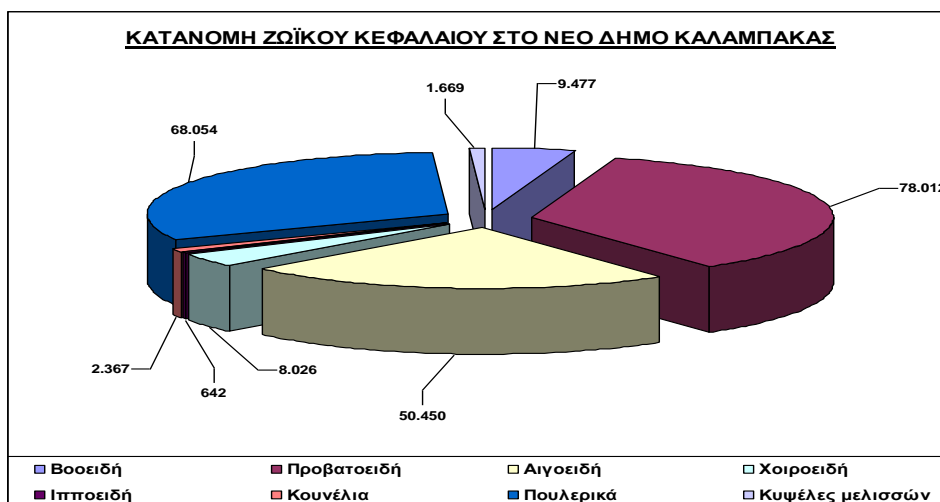
Κατανομή ζωικού κεφαλαίου, Διάρθρωση των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων, Μελισσοκομία

Η **κτηνοτροφία** στην υπό μελέτη περιοχή αποτελεί ένα δυναμικό κλάδο, ενώ συνεχίζει κυρίως να ασκείται με την παραδοσιακή οικογενειακή μορφή.

Από την εξέταση της ζωικής παραγωγής στην περιοχή, όπως φαίνεται και από το διάγραμμα που ακολουθεί, φαίνεται ότι το κτηνοτροφικό κεφάλαιο στηρίζεται κυρίως στην αιγοπροβατοτροφία, αγελαδοτροφία και χοιροτροφία (*Πίν. 12 Παραρτήματος*).

Πιο συγκεκριμένα, κυριαρχούν τα αιγοπρόβατα με 128.462 ζώα, ακολουθούν τα βοοειδή με 9.477 ζώα και έπονται οι χοίροι που αριθμούν 8.026 ζώα.

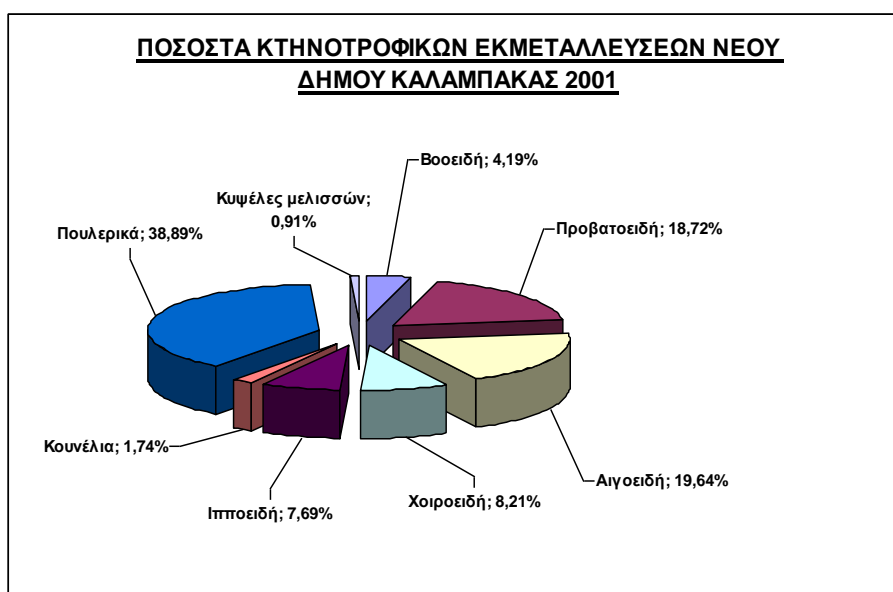
Μικρότερη παρουσία έχουν τα ιπποειδή και τα κουνέλια, ενώ τα πουλερικά κατέχουν αξιόλογο ποσοστό. Η κτηνοτροφία έχει μορφή νομαδική και σταβλισμένη. Η μελισσοκομία στην περιοχή αποτελεί έναν δυναμικό κλάδο καθώς σε αυτήν βρίσκεται το 12,51 % των κυψελών του νομού. Σε σύνολο 13.340 κυψελών του νομού Τρικάλων οι 1.669 βρίσκονται στην υπό μελέτη περιοχή, το έτος 2001).

Πηγή : ΕΣΥΕ 2001

Εικόνα 25: Κατανομή ζωικού κεφαλαίου Δ. Καλαμπάκας

Αναφορικά με την **σύνθεση των εκμεταλλεύσεων**, τα **αιγοπρόβατα** αντιπροσωπεύουν το **38,36%** περίπου των συνολικών κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων που δραστηριοποιούνται στην εξεταζόμενη περιοχή, ενώ το **4,19%** αντιπροσωπεύουν τα βοοειδή και το **8,21%** από αυτές αναφέρονται σε εκμεταλλεύσεις **χοιροειδών**, όπως φαίνεται καθαρά από το παρακάτω διάγραμμα.

Πηγή : ΕΣΥΕ 2001

Εικόνα 26: Ποσοστά κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων Δ. Καλαμπάκας

Από την άποψη της **χωροθέτησης** των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων εντός περιοχής, η μεγαλύτερη συγκέντρωση μονάδων με βοοειδή παρατηρείται στο Τοπικό Διαμέρισμα Διάβας του Δήμου Καλαμπάκας, με αντίστοιχα μεγάλο αριθμό κεφαλών, στα **αιγοπρόβατα** στα Τοπικά Διαμερίσματα του παλιού Δήμου Χασίων και Καλαμπάκας και στα **χοιροειδή** στα Τοπικά Διαμερίσματα των παλιών Δήμων Χασίων και Κλεινοβού.

Σε πρωτογενές επίπεδο γενική είναι η διαπίστωση ότι το μεγαλύτερο κομμάτι του πληθυσμού που ασχολείται με την κτηνοτροφία είναι άνθρωποι μεγάλης ηλικίας. Οι άνθρωποι αυτοί από τη μια πλευρά δεν ανταποκρίνονται στις εκκλήσεις των αρμόδιων φορέων για εκσυγχρονισμό των εκμεταλλεύσεών τους και παραγωγή προϊόντος (γάλακτος, κρέατος) σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα υγιεινής, ενώ από την άλλη πλευρά με την πάροδο του χρόνου αποσύρονται από τον κλάδο με αποτέλεσμα να μειώνεται ο αριθμός των εκμεταλλεύσεων.

Στα βασικότερα ίσως **προβλήματα του κλάδου** (Στοιχεία Επιχειρησιακού Σχεδίου ν. Τρικάλων), συγκαταλέγονται και:

- Η **απροθυμία** των νέων ανθρώπων να ασχοληθούν με το επάγγελμα του κτηνοτρόφου.
- Τα **χαμηλά εισοδήματα**, που σε μεγάλο βαθμό στηρίζονται από τις διάφορες κοινοτικές επιδοτήσεις (πριμοδοτήσεις, εξισωτικές αποζημιώσεις κ.α.).
- Η **διατήρηση των αποδόσεων** την τελευταία 30ετία σε χαμηλά επίπεδα.
- Οι **διαρθρωτικές αδυναμίες** του κλάδου που εμφανίζονται οξυμένες και λειτουργούν απαγορευτικά στην υιοθέτηση διαδικασιών εκσυγχρονισμού των εκμεταλλεύσεων, βελτίωσης της διατροφής, πρόληψης και καταπολέμησης των ασθενειών και εκμετάλλευσης των προϊόντων της γενετικής βελτίωσης.
- Η **πώληση κτηνοτροφικών προϊόντων σε χαμηλές τιμές** (καρτέλ εμπόρων, εισαγωγή ζώων από εξωτερικό που παρουσιάζονται ως ελληνικά κ.τ.λ.).
- Η **μη διάθεση των προϊόντων**.
- **Οι υψηλές τιμές ζωοτροφών**.
- **Οι ελλείψεις υποδομές** (βοσκότοποι ακατάλληλοι, απουσία κτηνοτροφικής οδοποιίας, προβλήματα υδροδότησης, κ.τ.λ.).
- Πολλοί κτηνοτρόφοι στερούνται **αδειών λειτουργίας**.
- Η αρκετά **γραφειοκρατική εφαρμογή των προγραμμάτων** που αφορούν στην κτηνοτροφία (βιολογική κτηνοτροφία, εκτατικοποίηση κ.τ.λ.).
- Η **δυσκολία σύνδεσης του προγράμματος της βιολογικής γεωργίας με το αντίστοιχο της βιολογικής κτηνοτροφίας** (δυσκολία εύρεσης σιτηρεσίου κ.τ.λ.).

Εκείνο που προέχει σήμερα είναι ο εκσυγχρονισμός του τομέα, ώστε να καταστεί δυνατή η αύξηση του εισοδήματος των κτηνοτρόφων και η βελτίωση των συνθηκών εργασιών τους, που κατ' επέκταση θα αποτελέσει κίνητρο για την είσοδο νέων ανθρώπων στο επάγγελμα. Και τούτο γιατί τα περιθώρια βελτίωσης της παραγωγικότητας των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων και της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων (κρέας – γάλα) είναι ακόμα μεγάλα στη χώρα μας και δει στην υπό μελέτη περιοχή.

Παραγωγή κτηνοτροφικών προϊόντων

Στατιστικά στοιχεία για την παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων στην περιοχή αναφέρονται στο έτος 2005 με βάση τα ετήσια στατιστικά δελτία απογραφής Γεωργίας / Κτηνοτροφίας (ΕΣΥΕ). Η παραγωγή γάλακτος στην περιοχή έφτασε τους **13.366.495** κιλά το 2005, ενώ η παραγωγή μαλακού τυριού ανέρχεται στα **1.109.170** κιλά για το ίδιο έτος. (*Πίν. 13. Παραρτήματος*).

Μεταποίηση και εμπορία προϊόντων

Η μεταποίηση στην εξεταζόμενη περιοχή επικεντρώνεται στην εκμετάλλευση, επεξεργασία και αξιοποίηση των παραγόμενων κτηνοτροφικών προϊόντων του πρωτογενούς τομέα, κυρίως για την παραγωγή τυροκομικών προϊόντων όπως, τυρί, γιαούρτη, μυζήθρα κ.α. όπως επίσης και επιχειρήσεις ζωοτροφών που σχετίζονται άμεσα με την κτηνοτροφία. Έτσι

δραστηριοποιούνται τυροκομεία, μονάδες παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων, μονάδες παρασκευής ζωοτροφών κ.α.

Όσον αφορά στην εμπορία των κτηνοτροφικών προϊόντα το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής διατίθεται στους εμπόρους (σχεδόν το 86% της συνολικά παραγόμενης ποσότητας). Σε επίπεδο χώρας, από το σταθμισμένο ισοζύγιο φαίνεται ότι τα κτηνοτροφικά προϊόντα είναι καθαρά εισαγωγικά προϊόντα, όπου μαζί με τις ζωοτροφές αποτελούν το 35,86% των εισαγωγών (ΕΣΣΑΑ 2007-2013).

Παραδοσιακά και πιστοποιημένα προϊόντα ΠΟΠ, ΠΓΕ, Βιολογική κτηνοτροφία

Όσον αφορά τα παραδοσιακά, πιστοποιημένα προϊόντα, προϊόντα **ΠΟΠ, ΠΓΕ** κ.λ.π. υπάρχει μια (1) εκμετάλλευση στην περιοχή, που παράγει φέτα, κασέρι ΠΟΠ. Πρόκειται για ασήμαντο αριθμό εκμεταλλεύσεων, αλλά μπορεί να επιδιωχθεί η συμμετοχή και άλλων παραγωγών και η παραγωγή και άλλων τέτοιων προϊόντων (π.χ του αρνιού ή κατσικιού γάλακτος, του τρικαλινού βοείου κρέατος ποιότητας) (Πίν14. Παραρτήματος).

Στην περιοχή η βιολογική παραγωγή κτηνοτροφικών προϊόντων βρίσκεται ακόμη σε πολύ πρώιμα στάδια, αφού υπάρχουν μόλις **13 εκμεταλλεύσεις** με **2.251 ζώα**, εκ των οποίων 2.119 αιγοπρόβατα και 132 χοιρομητέρες (Πίνακας 15. Παραρτήματος).

Αναφορικά με την υφιστάμενη βιολογική κτηνοτροφία ή με την δυνατότητα ανάπτυξης της στην περιοχή η οποία στο σύνολο της αφορά ορεινές περιοχές με σχετικά μεγάλους βοσκότοπους, τα προϊόντα της αιγοπροβατοτροφίας της υπό μελέτης περιοχής δεν απέχουν πολύ των προδιαγραφών της βιολογικής κτηνοτροφίας. Το ίδιο θα μπορούσε να ειπωθεί και για τον κλάδο της κρεοπαραγωγού βοοτροφίας, αφού έχει πολλές δυνατότητες προσαρμογής στις απαιτήσεις του συγκεκριμένου συστήματος βιολογικής διαχείρισης. Με τη βόσκηση των ζώων για μεγάλο χρονικό διάστημα σε βοσκότοπους που θα μπορούσαν εκ προοιμίου να χαρακτηριστούν ως βιολογικοί, σε συνδυασμό με τη δυνατότητα της χρήσης υψηλών ποσοστών συμβατικών και την παραγωγή βιολογικών ζωοτροφών τους χειμερινούς μήνες, μπορεί να αντιμετωπιστεί σχετικά ικανοποιητικά το μεγάλο πρόβλημα της διατροφής.

Αγελαδοτροφία

• Γαλακτοπαραγωγές αγελάδες

Με την προϋπόθεση της αύξησης της επιτρεπόμενης παραγωγής γάλακτος από τη χώρα μας, η Θεσσαλία μπορεί σε πρώτο στάδιο να παράγει επιπλέον τουλάχιστον 150.000 τόνους γάλακτος. Αυτό θα επιτευχθεί με την ίδρυση και επέκταση μονάδων γαλακτοπαραγωγής με δυναμικότητα περί τις 50-100 αγελάδες έκαστης.

Η διατροφή των ανωτέρω ζώων θα απαιτήσει την παραγωγή καρπών (καλαμπόκι) σε επιφάνεια σε 50.000 στρέμματα και σανού σε 80.000 στρέμματα.

• Κρεοπαραγωγές αγελάδες ελεύθερης βόσκησης

Στην περιοχή ταιριάζει η ανάπτυξη αγελάδων ελεύθερης βόσκησης για παραγωγή κρέατος. Πρόκειται για φυλές μικρόσωμες που η δυνατότητα κρεοπαραγωγής είναι περί τα 120-180 κιλά ανά σφάγιο. Αυτή η κατηγορία των ζώων έχει πολύ μικρές δαπάνες διατήρησης (σε τροφή και ανθρώπινη εργασία), αποτελεί συμπληρωματικό εισόδημα για ορεινές και ημιορεινές περιοχές, ενώ στην αγορά απολαμβάνουν υψηλές τιμές.

Η διατροφή αυτών των ζώων απαιτεί την παραγωγή καρποδοτικών φυτών περί τα 50.000 ποτιστικά στρέμματα και 100.000 ξηρικά στρέμματα και βοσκήσιμη επιφάνεια 100.000 στρεμμάτων.

Αιγοπροβατοτροφία

Η ζήτηση κρέατος αιγοπροβατοτροφίας είναι αυξανόμενη, ειδικά ντόπιας παραγωγής.

- Αύξηση του μεγέθους των υφιστάμενων μονάδων γαλακτοπαραγωγά ζώα σε εσταυλισμένη ή ημισταυλισμένη μορφή). Η διατροφή των ζώων θα αξιοποιήσει υποπροϊόντα σιτοκαλλιέργειας (άχυρα, πίτυρα), παραγωγή καρποδοτικών φυτών και επιφάνεια χιλιάδων στρεμμάτων.

- Μοντέλο βιολογικής ορεινής κτηνοτροφίας (θεωρείται βιολογική η κτηνοτροφία που ασκείται σε υψόμετρο άνω των 700 μέτρων).

- Όσον αφορά στην διασφάλιση του ονόματος «φέτα»:

1. Καταπολέμηση της νοθείας στην ελληνική αγορά,
2. Άμεσα τυποποίηση παραδοσιακής παραγωγής φέτας κατά περιοχή, ώστε το προϊόν να καταλάβει την πρέπουσα θέση στην αγορά στον ορισμό της φέτας πρέπει να μπει και το αυτονόητο ότι «παρασκευάζεται χωρίς χημική επεξεργασία».

- Όσον αφορά το «γίδινο γάλα»: Σχετικά με το γίδινο γάλα έχουν εκπονηθεί πολλά προγράμματα από τα αντίστοιχα καθ' ύλην κρατικά ερευνητικά προγράμματα. Η μεταφορά της υπάρχουσας τεχνογνωσίας θα δώσει τεράστια ώθηση στον κλάδο. Η πρόταση είναι απλή εφαρμογή των υφιστάμενων κατευθύνσεων.

Ορνιθοτροφία

Βρίσκεται σε ανάκαμψη μετά την κρίση των πουλερικών. Υφίσταται ανάγκη επέκτασης του κλάδου. Εμπόδιο αποτελεί το γεγονός ότι στην ορνιθοτροφία, από τις διεθνείς συμφωνίες, απαγορεύονται οι ενισχύσεις για την ίδρυση νέων μονάδων. Ο κλάδος είναι ελεγχόμενος για τις επιδοτήσεις από την Ε.Ε και από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου. Οι βελτιώσεις υφιστάμενων υποδομών προβλέπονται από το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο της Ε.Ε και τους εθνικούς νόμους.

Υπάρχουν δυνατότητες ίδρυσης μονάδων παραγωγής μεταποιημένων προϊόντων (π.χ. κρεατοσκευασμάτων).

Χοιροτροφία

Θα μπορούσε να αποτελέσει σημαντικό κλάδο δυναμικής παραγωγής. Η χοιροτροφία στην χώρα μας έχει συνεχόμενη πίεση από τις παραγωγές των βόρειων κρατών μελών της Ε.Ε. Παροδικά μόνο έχει μικρές ανατάσεις όπως με την κρίση των βοοειδών από την Σπογγώδη Εγκεφαλοπάθεια. Σήμερα, ο κλάδος θεωρείται κορεσμένος από την Ε.Ε και δεν υπάρχει δυνατότητα ίδρυσης επιχειρηματικών μονάδων. Μονάδες μικρού μεγέθους για τοπική χρήση από κατοίκους της περιοχής έχουν πιθανότητες βιωσιμότητας. Η συνήθως σταβλισμένη χοιροτροφία δεν είναι απόλυτα ανταγωνιστική λόγω αθέμιτου ανταγωνισμού που υφίσταται από εισαγωγές αμφιβόλου ποιότητας.

- Ο απόλυτος χαρακτηρισμός του προϊόντος από πλευράς προέλευσης και τρόπου διατροφής μπορεί να δώσει ανάπτυξη στον τομέα.

- Διεξαγωγή αμερόληπτων ελέγχων και διοικητικών μέτρων προς τους λιανοπωλητές για την αποφυγή της εκτεταμένης νοθείας ονομασίας προελεύσεως και ποιότητας των προϊόντων.
- Τεχνική υποστήριξη (ζωοτεχνική και κτηνοτροφική) για να μειωθεί η επιταχυνόμενη εξαφάνιση της χοιροτροφίας.

Γαλοπούλες

Υπολογίζεται ότι απαιτείται άμεσα η ίδρυση τουλάχιστον 10 μονάδων ανά νομό (σε επίπεδο περιφέρειας Θεσσαλίας), με δυναμικότητα εκάστης 50.000 γαλοπούλες πάχυνσης. Ο στόχος αυτός θα πραγματοποιηθεί εάν υπάρξουν οργανωμένα τυποποιητήρια, τουλάχιστον δύο.

Οι εγκαταστάσεις για την πάχυνση των πτηνών πρέπει να είναι νέας τεχνολογίας με αυτοματοποιημένο σύστημα διατροφής.

Αναδιάρθρωση του γενετικού υλικού

Η αναδιάρθρωση του γενετικού υλικού της Θεσσαλίας γίνεται θεσμοθετημένα από το Κέντρο Γενετικής Βελτίωσης Ζώων Καρδίτσας. Το κέντρο επικεντρώνεται σε δύο πολύ βασικές για την περιοχή και την χώρα μας φυλές ζώων: την Καραγκούνικη φυλή προβάτων και τη φυλή αιγών Σκοπέλου. Παράλληλα μετέχει στο εθνικό πρόγραμμα γενετικής βελτίωσης αγελάδων ασπρόμαυρης φυλής (Holstein).

4.2.6: Δασοπονία

Η περιοχή του Δήμου Καλαμπάκας ανήκει δασικά στο Δασαρχείο Καλαμπάκας της Δ/νσης Δασών Τρικάλων και στην Περιφέρεια Θεσσαλίας.

Σημαντικό σε αριθμό δάση έχει ο Δήμος Καλαμπάκας, όπου τα αμιγή αποτελούν το 30% περίπου της συνολικής έκτασης του Δήμου. Μεγάλο κι εδώ ποσοστό δασών είναι υποβαθμισμένα δρυοδάση τα οποία διαχειρίζονται για την παραγωγή καυσόξυλων ατομικών αναγκών.

Στο μοναστηριακό δάσος Βυτουμά υπάρχει παραγωγή καυσόξυλων καστανιάς και πλατάνου, ενώ στο δάσος της Κρύας Βρύσης γίνεται παραγωγή προϊόντων ελάτης, εκτός από δρυός.

Το σύνολο των Συνεταιριστικών Δασών του Δήμου Καλαμπάκας είναι μόνο πλήρους κυριότητα. Δεν υπάρχουν διακατεχόμενα από αναγκαστικούς συν/μούς με συγκυριότητα του Δημοσίου κατά το 1/5.

Βαρύτητα θα πρέπει να δοθεί στην αξιοποίηση και προστασία του δασικού πλούτου της περιοχής μελέτης, αξιοποιώντας τα συγκριτικά πλεονεκτήματα του κάθε δάσους, είτε με την αναγωγή των υποβαθμισμένων δρυοδασών, είτε με την βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων των υψηλών δασών, είτε με την κατασκευή των απαραίτητων έργων υποδομής (τεχνικά έργα, βελτίωση οδικού δικτύου κλπ) στα πλαίσια πάντα της Αειφόρου ανάπτυξης.

Κύρια χαρακτηριστικά, ιδιοκτησιακό καθεστώς δασών, παραγωγή δασοκομικών προϊόντων, μεταποίηση και εμπορία δασοκομικών προϊόντων

Η υπό μελέτη περιοχή χαρακτηρίζεται από το μεγάλο όγκο δασικών εκτάσεων, ενώ όσον αφορά στο ιδιοκτησιακό καθεστώς είναι ιδιωτικά, δημοτικά και δημόσια δάση.

Αρκετά δάση της περιοχής είναι **υποβαθμισμένα**, εμφανίζουν τις συνέπειες των μικροπυρκαγιών, της καταχρηστικής άσκησης της κτηνοτροφίας και δενδροκομικών ασθενειών. Σε αρκετές περιπτώσεις τα εδάφη έχουν αποψιλωθεί, έχουν υποστεί χαρακτηριστική διάβρωση και έχει αποκαλυφθεί το βραχώδες υπόστρωμα.

Ωστόσο υπάρχουν θύλακες που διατηρούν σημαντικά, από οικονομική και αισθητική άποψη, δάση πλατύφυλλων ειδών, όπως οξιάς, βελανιδιάς, φράξου, φτελιάς, δρυός κ.α. Ακόμη και στις μη δασοσκεπείς εκτάσεις η χαμηλή βλάστηση (μακία) συντελεί στην διατήρηση των φυσικών λειτουργιών, επιτρέπει την ανάπτυξη της άγριας πανίδας και προσδίδει στο περιβάλλον ικανότητες αναγέννησης, ώστε να δικαιολογούνται ελπιδοφόρες προσδοκίες για την αναδημιουργία δασών στην περιοχή, με την προϋπόθεση υλοποίησης προγραμμάτων αναδάσωσης και λήψης μέτρων προστασίας.

Η έκταση δασοσκεπών εκτάσεων (δημοτικές και ιδιόκτητες) των μη δημόσιων δασών της περιοχής ανέρχεται σε **77.783** στρ. Στους *πίνακες 16 και 17* του Παραρτήματος, παρουσιάζεται η μορφή ιδιοκτησίας στην υπό μελέτη περιοχή καθώς και το δασοπονικό είδος της περιοχής. Ως γυμνές χαρακτηρίζονται οι γυμνές από δασική βλάστηση εκτάσεις, ενώ στην κατηγορία των άγονων περιλαμβάνονται όλες οι εκτάσεις που δεν φέρουν καθόλου βλάστηση (διαβρωμένες, βραχώδεις κ.λ.π.). Τα **εκμεταλλεύσιμα** δάση φθάνουν τα **43.342 στρέμματα** συμπεριλαμβανομένων και των μερικώς δασοσκεπών εκτάσεων. (*Πίν. 17. Παραρτήματος*).

Η αξιοποίηση των δασικών εκτάσεων της περιοχής περιορίζεται στην παραγωγή δασικών προϊόντων και συγκεκριμένα ξυλείας και βοσκήσιμης ύλης. Όσον αφορά στη μεταποίηση των δασοκομικών προϊόντων, στην υπό μελέτη περιοχή δραστηριοποιούνται **βιομηχανίες ξύλου** και προϊόντων από ξύλο, **βιοτεχνίες κατασκευής επίπλων** και **μονάδες παραγωγής χαρτοπολτού, χαρτιού και προϊόντων από χαρτί**. Κυρίως, τα παραγόμενα προϊόντα ξύλου διατίθενται σε τοπικούς και εθνικούς μεταποιητές, ενώ οι εξαγωγές είναι περιορισμένες.

Συμπεράσματα και Μελλοντικές προοπτικές του Πρωτογενούς Τομέα.

Ο πρωτογενής τομέας είναι ο σημαντικότερος τομέας οικονομικής δραστηριότητας των κατοίκων της περιοχής μελέτης. Όλοι οι κλάδοι του τομέα έχουν δραστηριότητα και παρουσιάζουν ανάπτυξη αλλά και πολλά προβλήματα. Η γεωργία, η κτηνοτροφία και η δασοπονία συμβάλουν ουσιαστικά στο εισόδημα των κατοίκων, στην συγκράτηση του πληθυσμού στην περιοχή, αλλά και στην σύνδεση με τις ελάχιστες μεταποιητικές επιχειρήσεις που υπάρχουν προσφέροντας τους τις πρώτες ύλες. Ο πολυτεμαχισμός και ο μικρός κλήρος είναι από τα βασικά προβλήματα των εκμεταλλεύσεων στην περιοχή.

Ο Δήμος Καλαμπάκας επωφελείται σημαντικά λόγω της παρουσίας του Πηνειού ποταμού και του αρδευτικού της Διάβας και αυξάνει το ποσοστό των αρδευόμενων εκτάσεων του. Αντίθετα τα καθαρά ορεινά διαμερίσματα παρουσιάζουν σημαντική υστέρηση. Από τις ξηρικές καλλιέργειες επικρατούν συνήθως τα δημητριακά και τα κτηνοτροφικά φυτά ενώ από τις αρδευόμενες επικρατούν κυρίως ο αραβόσιτος, η μηδική και η αμπελοργία.

Με την αναμόρφωση της ΚΑΠ αναμένονται διαταραχές στη ισορροπία μεταξύ των κλάδων φυτικής παραγωγής, σημαντικές εκτάσεις καπνοκαλλιέργειας, βαμβακιού και ζαχαρότευτλων κινδυνεύουν να μείνουν ακαλλιέργητες και καθίσταται απαραίτητη η άμεση εισαγωγή νέων καλλιεργειών με δυνατότητες διεξόδου στην αγορά, για να μην οδηγηθούν γεωργικές γαίες στην εγκατάλειψη.

Η νέα ΚΑΠ δημιουργεί ωστόσο και ευκαιρίες, τόσο για τον ίδιο τον τομέα (εφόσον στραφεί σε προϊόντα ποιότητας, οργανικά κλπ.) αλλά και για το περιβάλλον. Σε κάθε περίπτωση, τίθεται θέμα και αναδιάρθρωσης αρκετών καλλιεργειών, και αλλαγής του μοντέλου

ανάπτυξης της γεωργίας, με προσαρμογή στην αγορά. Όσο και επιτυχημένες να είναι, ωστόσο, τέτοιες κινήσεις, θα απαιτηθούν και μέτρα αντιμετώπισης συγκεκριμένων παρενεργειών (ιδίως στα πιο γηρασμένα τμήματα του γεωργικού πληθυσμού, καθώς και ως προς την τάση εγκατάλειψης γεωργικής γης που θα οδηγήσει σε προβλήματα περιβάλλοντος και τοπίου).

Ως αποτέλεσμα της αναθεώρησης της ΚΑΠ, η παραγωγή του πρωτογενούς τομέα πρέπει να προσανατολιστεί σε ανταγωνιστικά αγροτικά προϊόντα συνδυάζοντας μεθόδους παραγωγής χαμηλού κόστους, περιβαλλοντικά φιλικές και κοινωνικά αποδεκτές. Στο πλαίσιο αυτό η παραγωγή συμβατικών προϊόντων με εφαρμογή συστημάτων ολοκληρωμένης διαχείρισης ποιοτικών, τυποποιημένων και πιστοποιημένων μπορεί να αποτελέσει σημαντική προτεραιότητα και εναλλακτική λύση στην πρωτογενή παραγωγή.

Η γεωργία αποτελεί δραστηριότητα η οποία συμβάλλει στην ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών (θέσεις εργασίας), στην παραγωγή ασφαλών γεωργικών προϊόντων και τροφίμων και στη διατήρηση της φυσιογνωμίας της υπαίθρου και του κοινωνικού ιστού. Παράλληλα, συντελεί στη δημιουργία ποικίλων ημιφυσικών οικότυπων και τοπίων τα οποία, πέραν της αισθητικής αξίας, συνιστούν ενδιάιτηματα για την πλούσια πανίδα και χλωρίδα της χώρας μας.

Όμως, η αλόγιστη χρήση λιπασμάτων και παρασιτοκτόνων, καθώς και οι αδόκιμες πρακτικές άρδευσης και, ενίοτε, η ακατάλληλη χρήση της γεωργικής γης, τραυματίζουν την περιβαλλοντική κληρονομιά και υποβαθμίζουν την βιοποικιλότητα.

Ωστόσο, η αδυναμία οργανικής σύνδεσης των εκτροφών αυτών με τους βοσκότοπους, καθώς και οι ελλείψεις σε υποδομές πρόσβασης, υδροδότησης και ηλεκτροδότησης, συνιστούν ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα του κλάδου.

Εκτιμάται ότι, στο μέλλον, η αλλαγή του τρόπου χορήγησης των ενισχύσεων, σύμφωνα με τους στόχους της ενδιάμεσης μεταρρύθμισης της ΚΑΠ– θα οδηγήσει σε μία ανταγωνιστική γεωργία προσανατολισμένη περισσότερο στην αγορά, ενώ θα εγκαταλειφθούν κλάδοι παραγωγής τα οικονομικά αποτελέσματα των οποίων στηρίζονταν κυρίως στην οικονομική ενίσχυση.

Ωστόσο, οι επιπτώσεις της ΚΑΠ επηρεάζουν με διαφορετικό τρόπο τις πεδινές, γόνιμες, αρδευόμενες περιοχές –που ενσωματώνουν και αξιοποιούν εύκολα την τεχνολογία και θα εξακολουθούν να χαρακτηρίζονται δυναμικές– και τις ορεινές και νησιωτικές περιοχές με περιορισμένους φυσικούς πόρους, όπου η συνέχιση της λειτουργίας των οικογενειακών γεωργικών και κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων έχει σημαντική συμβολή στη διατήρηση του παραγωγικού και κοινωνικού ιστού της υπαίθρου.

Σχετικά με την κτηνοτροφία της περιοχής, η αιγοπροβατοτροφία αποτελεί ιδιαίτερο και σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα για την περιοχή αφενός λόγω της υψηλής συμμετοχής της στο Ακαθ. Τοπικό Προϊόν και της συμμετοχής της στην εθνική παραγωγή και αφετέρου λόγω της καλής ποιότητας του παραγόμενου προϊόντος καθιστώντας έτσι το αιγοπρόβειο κρέας, γάλα και τα προϊόντα του στρατηγικής σημασίας για την περιοχή.

Η κτηνοτροφία στην περιοχή συνέχισε να ασκείται με την παραδοσιακή ποιμενική οικογενειακή μορφή με αποτέλεσμα οι υπάρχουσες κτηνοτροφικές μονάδες να μην εκσυγχρονισθούν .

Η έλλειψη υποδομής όπως το προβληματικό αγροτικό δίκτυο που οδηγεί στις κτηνοτροφικές μονάδες των ορεινών κυρίως δημοτικών διαμερισμάτων του Δήμου, ο απαρχαιωμένος εξοπλισμός των τυροκομείων, η έλλειψη ποτίστρων και οι δυσμενείς καιρικές συνθήκες επιβράδυναν την εξέλιξη της κτηνοτροφίας.

Πάντως οι αδυναμίες της τοπικής (αλλά και ελληνικής) αιγοπροβατοτροφίας αποτελούν εν μέρει και πλεονέκτημά της, αφού η ποιότητα του κρέατος στη χώρα μας είναι σαφώς

ανώτερη άλλων κρατών μελών της Κοινότητας και στην πραγματικότητα βρίσκεται σε προβιολογική φάση γεγονός που διευκολύνει την προσπάθεια για κατάλληλη πιστοποίηση.

Η επιβίωση του κλάδου πέρα από την επάρκεια και αυτάρκεια σε αιγοπρόβειο κρέας κρίνεται αναγκαία και για τις συνθήκες μέσα στις οποίες αναπτύσσεται η αιγοπροβατοτροφία.

Εκείνο που προέχει σήμερα είναι ο εκσυγχρονισμός του τομέα, ώστε να καταστεί δυνατή η αύξηση του εισοδήματος των αιγοπροβατοτρόφων και η βελτίωση των συνθηκών εργασιών τους, που κατ' επέκταση θα αποτελέσει κίνητρο για την είσοδο νέων ανθρώπων στο επάγγελμα. Και τούτο γιατί τα περιθώρια βελτίωσης της παραγωγικότητας των αιγοπροβατοτροφικών εκμεταλλεύσεων και της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων (κρέας – γάλα) είναι ακόμα μεγάλα στη χώρα μας αν μάλιστα αξιοποιηθούν οι επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις και δοθεί έμφαση σε τοπικά προϊόντα, προϊόντα ποιότητας, ΠΟΠ ή ΠΓΕ όπως αρκετά από τα γαλακτοκομικά της περιοχής (φέτα, μανούρι, κασέρι, γαλοτύρι, μυτζήθρα, ανεβατό κλπ)

Συμπερασματικά λοιπόν, μπορούμε να πούμε ότι τα κυριότερα προβλήματα – εμπόδια εντοπίζονται στην είσοδο στον κλάδο της αιγοπροβατοτροφίας για τους λόγους που προαναφέρονται.

Όσον αφορά τώρα τη διαπραγματευτική δύναμη των παραγωγών αυτή καθορίζεται από τις συνθήκες αγοράς ανταγωνισμού που επικρατούν.

Η διαπραγματευτική δύναμη των παραγωγών είναι αυξημένη λόγω της καταναλωτικής συνήθειας που επικρατεί με αποτέλεσμα να απολαμβάνουν ικανοποιητικές τιμές ιδιαίτερα μάλιστα σε περιόδους όπως είναι το Πάσχα λόγω της έλλειψης ντόπιων αμνοεριφίων. Τελικό, γενικότερο συμπέρασμα είναι ότι υπάρχουν μεγάλες δυνατότητες στην περιοχή μελέτης για την μελλοντική αύξηση του αγροτικού εισοδήματος αν αξιοποιηθούν έγκαιρα και σωστά.

Η συμμετοχή του δευτερογενούς τομέα στο παραγόμενο αγροτικό προϊόν είναι χαμηλή, όπως μικρός είναι και ο αριθμός σύγχρονων τοπικών μονάδων μεταποίησης του αγροτικού προϊόντος και η αποτελεσματική οργάνωση της εμπορίας – προώθησης των προϊόντων του τομέα.

Αναφορικά με τη λειτουργία και δράση των Αγροτικών Συνεταιρισμών, στην επαρχία Καλαμπάκας λειτουργεί και δραστηριοποιείται **Αγροτικός Συνεταιρισμός Καλαμπάκας « Μετέωρα »** με στόχο την προώθηση των προϊόντων των μελών-παραγωγών, την προαγωγή των θεμάτων που απασχολούν τους αγρότες της περιοχής, την διασφάλιση των δικαιωμάτων των παραγωγών, και την επίλυση προβλημάτων που ανακύπτουν από την καθημερινή τους εργασία.

Σημαντική είναι και η δασοπονία στην περιοχή. Λόγω του αναγλύφου της περιοχής και το μεγάλο ποσοστό δασοκάλυψής της, η δασοπονία αποτελεί μια αξιόπιστη δραστηριότητα για αύξηση του εισοδήματος και ένα κίνητρο για την είσοδο νέων ανθρώπων στα σχετικά με αυτή επαγγέλματα. Απαραίτητη όμως είναι η ύποστηριξη και αύξηση των υπάρχουσων υποδομών του δευτερογενή τομέα που συνδέεται με τη δασοπονία για την περαιτέρω ανάπτυξη της τελευταίας.

4.3: Ο ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

4.3.1: Κύρια χαρακτηριστικά (κυριότερες μορφές δραστηριότητας – χαρακτηριστικά)

Ο δευτερογενής τομέας στην υπό μελέτη περιοχή χαρακτηρίζεται από βιοτεχνική δραστηριότητα και μικρή βιομηχανική. Η μεταποιητική δραστηριότητα της περιοχής επικεντρώνεται στην εκμετάλλευση, επεξεργασία και αξιοποίηση των παραγόμενων

προϊόντων του πρωτογενούς τομέα, κυρίως για την παραγωγή τυροκομικών προϊόντων και προϊόντων ξύλου – επίπλου. Η πλειοψηφία των επιχειρήσεων του μεταποιητικού τομέα ανήκει στους κλάδους των βιοτεχνιών ειδών διατροφής. Η περιοχή χαρακτηρίζεται από λίγες επιχειρήσεις μικρού μεγέθους που στη μεγάλη πλειοψηφία τους είναι οικογενειακές. Η διοίκηση αυτών γίνεται από τους ίδιους τους επιχειρηματίες και όχι από επαγγελματίες μάνατζερ. Λόγω του μικρού μεγέθους τους δεν μπορούν να πετύχουν οικονομίες κλίμακας γεγονός που θα καθιστούσε τα προϊόντα τους ανταγωνιστικά τόσο απέναντι στα προϊόντα των χωρών χαμηλού εργατικού κόστους όσο και στα προϊόντα των ανεπτυγμένων χωρών. Κύριο στοιχείο της μεταποιητικής δραστηριότητας είναι η αυτοαπασχόληση και οι οικογενειακού χαρακτήρα επιχειρήσεις, ενώ πολλές φορές η ύπαρξή τους δικαιολογείται σαν συμπληρωματικό εισόδημα στους μόνιμους κατοίκους της περιοχής.

Επιχειρήσεις και τζίρος αυτών (σε εκατομμύρια ευρώ)

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ (%)	ΣΤΟ ΧΩΡΑΣ	ΤΖΙΡΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ (%)
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	9.535	1,08		1.145,24	0,48
ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	6.780	0,77		687,15	0,29
ΛΑΡΙΣΗΣ	19.356	2,2		2.897,6	1,2
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	16.957	1,93		1.928,06	0,8
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	52.628	5,98		6.658,06	2,76
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΟΣ	879.377	100		240.885,18	100

Πηγή: ΕΣΥΕ, Μητρώο Επιχειρήσεων 2002

Πίνακας 55: Επιχειρήσεις και τζίρος αυτών (σε εκατομμύρια ευρώ)

Αριθμός, Μέγεθος και Διάρθρωση Επιχειρήσεων ανά κλάδο

Σύμφωνα με τα στοιχεία από το Μητρώο της ΕΣΥΕ, καθώς και την έρευνα πεδίου στην περιοχή, για το έτος 2003, μπορούμε να αναλύσουμε την υφιστάμενη βιοτεχνική και βιομηχανική δραστηριότητα. Συγκεκριμένα σύμφωνα με τον *πίνακα 21 του Παραρτήματος* και τον πίνακα που ακολουθεί προέκυψαν τα ακόλουθα :

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΛΑΔΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (εκ. ευρώ)
14	Ορυχεία (Μεταλλεία, Λατομεία, Αλυκές)	0	0
15	Βιομηχανία ειδών διατροφής & ποτών	37	33,18
17	Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών	2	0,25
20	Βιομηχανίες ξύλου και φελλού εκτός της επιπλοποιίας	16	2,37
21	Παραγωγή χαρτοπολτού, χαρτιού και προϊόντων από χαρτί	2	0,08
22	Εκτυπώσεις εκδόσεις και συναφείς δραστηριότητες	3	0,32

31	Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού μ.α.κ.	4	0,17
40	Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και ζεστού νερού	1	0,009
18,25,26,28,29,34,36,45	Κατασκευές	277	15,93
	Σύνολο νέου δήμου Καλαμπάκας	342	289
	Σύνολο Νομού	2.397	362.037

Πηγή: Μητρώο ΕΣΥΕ 2003, Επεξεργασία στοιχείων

Πίνακας 56: Αριθμός, Μέγεθος και Διάρθρωση Επιχειρήσεων ανά κλάδο

Παρατηρούμε, από την επεξεργασία των στοιχείων την ανισομερή κατανομή των επιχειρήσεων γύρω από τα μεγαλύτερα αστικά και ημιαστικά κέντρα της περιοχής. Έτσι, μεγάλος αριθμός επιχειρήσεων συγκεντρώνεται σε περιοχές με πληθυσμιακό δυναμικό αλλά και κοντά στα μεγάλα αστικά κέντρα του ν. Τρικάλων. Πιο συγκεκριμένα μεγάλος αριθμός επιχειρήσεων συγκεντρώνεται γύρω από την πόλη της Καλαμπάκας (196 επιχειρήσεις).

Εξαγωγική Δραστηριότητα της περιοχής

Η εξαγωγική δραστηριότητα της περιοχής είναι σχετικά μικρή και περιορίζεται κυρίως σε αγροτικά μεταποιημένα προϊόντα, οικοδομικά υλικά και προϊόντα ξύλου.

Η εξωστρέφεια αποτελεί παράγοντα που μπορεί να δημιουργήσει δυναμική μεγέθυνσης των επιχειρήσεων. Ήδη το τελευταίο χρονικό διάστημα γίνεται σημαντική προσπάθεια από τους φορείς του νομού (ΕΒΕ, ΚΕΝΑΚΑΠ Α.Ε., Ν.Α. Τρικάλων, Εμπορικούς Συλλόγους κ.α.), για ανάπτυξη της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων. Πρέπει να ενισχυθεί η υγιής και εξωστρεφής επιχειρηματικότητα και να επιταχυνθεί η αναδιάρθρωση των εξαγωγών τόσο αναφορικά με την ποιοτική τους σύνθεση (ενίσχυση εξαγωγών υψηλότερης προστιθέμενης αξίας) όσο και αναφορικά με το γεωγραφικό τους αναπροσανατολισμό (προς τις ταχέως αναπτυσσόμενες χώρες της ΝΑ Ευρώπης). Στόχος είναι οι επιχειρήσεις να μπορούν να προωθήσουν τα προϊόντα τους στις αγορές εκτός της χώρας μας. Η μικρή, αλλά εντελώς ανοικτή πλέον, ελληνική αγορά δεν είναι δυνατόν να αποτελεί τον στόχο των επιχειρήσεων. Θέλουμε επιχειρήσεις με εστιασμένη γεωγραφική εξειδίκευση και έντονη εξαγωγική δραστηριότητα. Σ' αυτήν την προσπάθεια πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα στο ανταγωνιστικό προϊόν.

Υποδομές στο Δευτερογενή τομέα

Από την περιοχή λείπουν οι σχετικές υποδομές βιομηχανίας - βιοτεχνίας που θα μπορούσαν να εξυπηρετήσουν τους ντόπιους και να προσελκύσουν ξένους επενδυτές. Βέβαια, γύρω από το πολεοδομικό συγκρότημα της πόλης της Καλαμπάκας, λειτουργούν πολλές επιχειρήσεις αρκετά μεγάλου μεγέθους. Το γεγονός αυτό δημιουργεί μια ανεξέλεγκτη συγκέντρωση βιομηχανιών στη συγκεκριμένη ζώνη και αποτελεί κατά κάποιο τρόπο ανασταλτικό παράγοντα για την άνθηση και ανάπτυξη μικρότερων επιχειρήσεων. Η έλλειψη Βιομηχανικής Περιοχής στον νομό κρίνεται απαραίτητη. Άμεσα θα πρέπει να δημιουργηθεί.

Κλάδοι σε κρίση – Αναδυόμενοι κλάδοι

Η περιοχή δεν εμφανίζει αξιόλογη βιομηχανική δραστηριότητα ενώ υστερεί σημαντικά στην βιοτεχνική δραστηριότητα καθώς συνολικά ο νομός Τρικάλων υστερεί στον δευτερογενή

τομέα. Γενικά οι κλάδοι που τείνουν να εξαφανιστούν ή έχουν εκλείψει από την περιοχή είναι οι κλάδοι μεταποίησης των γεωργικών, ζωικών και δασικών προϊόντων που γινόταν με παραδοσιακό τρόπο, καθώς και οι σχετικοί με την καλλιέργεια των αγρών και την εκτροφή των ζώων (εξοπλισμός, υλικά κατασκευών κλπ).

Σήμερα τέτοιες επιχειρήσεις ή παρόμοιές τους, με την παραδοσιακή μορφή, υφίστανται ελάχιστες και γενικά οι σύγχρονες που έγιναν, βρήκαν καλύτερο έδαφος ανάπτυξης στην περιφέρεια του πολεοδομικού συγκροτήματος των Τρικάλων, που βρίσκεται σε κοντινή σχετικά απόσταση. Παρόλα αυτά, οι ίδιοι κλάδοι ενέχουν τις προϋποθέσεις για ανάπτυξη, με τον όρο να μεταπηδήσουν από τις αναχρονιστικές μορφές παραγωγής σε σύγχρονους τρόπους, με ότι αυτό συνεπάγεται ως προς τον εξοπλισμό, τις εγκαταστάσεις, την τεχνολογία, την κατάρτιση του προσωπικού κλπ.

Ωστόσο, η στροφή προς τη συσκευασία και μεταποίηση και γενικά την αξιοποίηση των τοπικών γεωργικών προϊόντων, αποτελεί ευκαιρία για την περιοχή και θα μπορούσε να συνεισφέρει στο συνολικό ΑΕΠ της, καθώς και να συντελέσει στην αξιοποίηση ντόπιου εργατικού δυναμικού. Το γεγονός αυτό συναρτάται άμεσα με την ύπαρξη ή όχι κινήτρων, δυνατοτήτων πρόσβασης στις χρηματοδοτήσεις, δεδομένων τεχνολογίας, δεδομένων έρευνας αγοράς κ.ο.κ., γεγονός που αποκαλύπτει την ανάγκη χάραξης συγκεκριμένης πολιτικής για την ανάπτυξη του τομέα και λήψης μέτρων υποστήριξης της επιχειρηματικότητας στην περιοχή. Προς την κατεύθυνση αυτή μέτρα, όπως η προσέγγιση Leader, ο Αναπτυξιακός νόμος, όπως βέβαια και άλλα επιδοτούμενα προγράμματα του Υπουργείου Ανάπτυξης, του ΕΟΜΜΕΧ και άλλων φορέων στάθηκαν αρωγοί στο παρελθόν και ευελπιστούμε ότι μέσα από την ένταξη αρκετών επιχειρήσεων σ' αυτά στο μέλλον θα υπάρξει μια πνοή ανάπτυξης για τον νομό που τόσο την έχει ανάγκη.

Επιχειρήσεις που συνδέονται άμεσα με τον πρωτογενή τομέα

Στο νομό λειτουργούν μονάδες μεταποίησης, που σχετίζονται με τον πρωτογενή τομέα (σύμφωνα με στοιχεία ΚΥΕ ν. Τρικάλων), όπως αλευρόμυλοι, ελαιολιβεύματα, οινοποιεία, αλλά και μονάδες όπως τυροκομεία, παρασκευαστήρια ζωοτροφών κτλ., ενώ ειδικότερα στην περιοχή λειτουργούν 27 μονάδες.

Συμπεράσματα – Μελλοντικές Προοπτικές

Ο επιχειρηματίας του νομού Τρικάλων αντιμετωπίζει τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν όλοι οι επιχειρηματίες της χώρας, όπως η έλλειψη υποδομών, η γραφειοκρατία, το ασταθές φορολογικό σύστημα, η πολυνομία, η διαφθορά σε διάφορα επίπεδα λειτουργίας του. Η υπό μελέτη περιοχή αντιμετωπίζει διαρθρωτικές δυσκολίες ανάπτυξης του δευτερογενούς τομέα, λόγω της ανισομερούς κατανομής των υφισταμένων επιχειρήσεων στα μεγαλύτερα αστικά και ημιαστικά κέντρα της περιοχής, αλλά και του μικρού μεγέθους των επιχειρήσεων, εξαιτίας του οποίου δεν επιτυγχάνονται οικονομίες κλίμακας και τα προϊόντα της περιοχής αδυνατούν να καταστούν ανταγωνιστικά σε σχέση με αυτά των άλλων χωρών. Διαπιστώνονται επίσης σημαντικές ελλείψεις βιομηχανικών και βιοτεχνικών υποδομών στην περιοχή, που θα μπορούσαν να προσελκύσουν νέους επενδυτές.

Η ενασχόληση των κατοίκων με δραστηριότητες οικοτεχνίας αποτελεί μια διάσταση της παραγωγής που χαρακτηρίζει την περιοχή. Η ενθάρρυνση των νέων και των γυναικών με κατάλληλη εκπαίδευση, με οργάνωση συνεταιριστικής μορφής ώστε να διασωθούν αλλά και να αξιοποιηθούν οι παραδοσιακές τεχνικές για την παραγωγή χειροτεχνημάτων ξυλογλυπτικής και παρασκευασμάτων τροφών, καθώς και η προβολή των προϊόντων, μπορούν να ενισχύσουν την τοπική οικονομία.

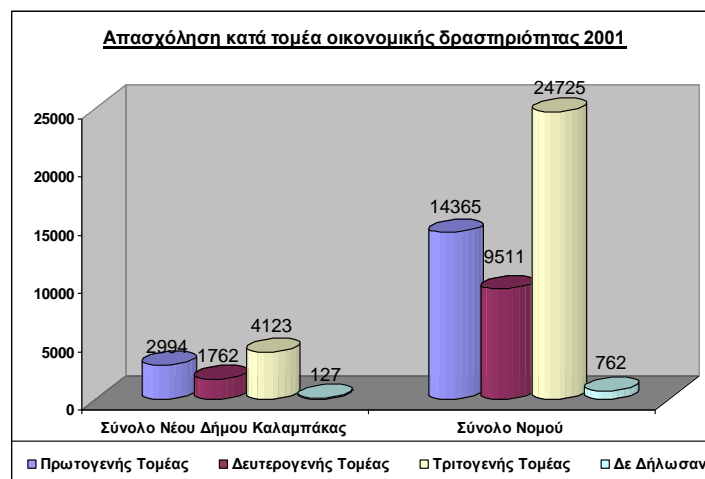
Η περιοχή παρουσιάζει αξιοσημείωτες δυνατότητες ανάπτυξης στους τομείς της βιοτεχνίας και της συσκευασίας-μεταποίησης αγροτικών, δασικών και κτηνοτροφικών προϊόντων. Στο πλαίσιο της γενικότερης αναδιοργάνωσης του πρωτογενή τομέα, είναι δυνατό να σχεδιαστεί ένα δίκτυο μικρών (παραδοσιακών - χωρικών) τυροκομείων, με σύγχρονους όμως όρους κατασκευών, υγιεινής και ασφάλειας, που θα μπορούσε να αναδείξει τα τοπικά τυροκομικά προϊόντα και ταυτόχρονα να προσελκύσει καταναλωτές για επί τόπου προμήθειες, καθώς και μεταποιητικών μονάδων γεωργικών προϊόντων. Το δίκτυο θα μπορούσε να αναπτύξει ενέργειες προώθησης και τοποθέτησης στην αγορά και να στηρίξει προσπάθειες αναγνώρισης, των τοπικών προϊόντων ως επώνυμων και ονομασίας προέλευσης. Η γεωγραφική χωροθέτηση των τυροκομείων, αλλά και των μονάδων επεξεργασίας ξύλου και η κλαδική εξειδίκευση τους σε συγκεκριμένα τελικά προϊόντα, μας δίνει μια καταπληκτική δυνατότητα προοπτικής ανάπτυξης δικτύων «clusters». Οι ομάδες των clusters ή των δικτύων μπορούν να αυξήσουν την παραγωγικότητα, το βαθμό της καινοτομίας και την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και να επιτρέψουν στις μικρές επιχειρήσεις να συνδυάσουν τα πλεονεκτήματα των μικρών επιχειρήσεων με ποικίλα οφέλη που προέρχονται από μεγάλη κλίμακα παραγωγή.

Οι Μ.Μ.Ε. πρέπει να στοχεύουν σε συγκεκριμένες νησίδες της αγοράς τις οποίες πρέπει να προσπαθήσουν να κατακτήσουν με όχημα την ποιότητα και την εξειδίκευση και μοχλό την υιοθέτηση της νέας τεχνολογίας. Πιστεύω μας είναι ότι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις δεν θα πρέπει να στοχεύουν στην κορεσμένη τοπική αγορά αλλά στην αγορά της ευρωπαϊκής ένωσης που είναι μία αγορά πάνω από 400 εκατομμύρια άνθρωποι, που αύριο θα αποτελέσουν μελλοντικούς πελάτες. Οι επιχειρήσεις καλούνται να μειώσουν το κόστος λειτουργίας τους, να βελτιώσουν την ποιότητα των προϊόντων και υπηρεσιών τους, να επεκταθούν σε νέες αγορές, να βελτιώσουν την παραγωγικότητα της εργασίας επενδύοντας στην εκπαίδευση του προσωπικού τους, στις νέες τεχνολογίες, στην έρευνα και στην καινοτομία.

4.4: ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

4.4.1: Κύρια χαρακτηριστικά (κυριότερες μορφές δραστηριότητας – χαρακτηριστικά)

Η συμμετοχή του **Τριτογενή τομέα** στην συνολική απασχόληση **στην υπό μελέτη περιοχή** είναι **45,78%**, στη συνολική απασχόληση στο ν. Τρικάλων φτάνει το **8,35%**, της Περιφέρειας Θεσσαλίας στο **1,51%** και σε επίπεδο χώρας το **0,1%** (Πίν22. Παραρτήματος. - ΕΣΥΕ 2001, πραγματικός Πληθυσμός).

Πηγή: ΕΣΥΕ, 2001

Εικόνα 27: Απασχόληση κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας

Στην περιοχή **ο τριτογενής τομέας** ακολουθεί μια αυξητική τάση της συμμετοχής του στο ακαθάριστο προϊόν που οφείλεται κυρίως στην αύξηση του τουρισμού. Βέβαια, αν και η περιοχή στο μεγαλύτερο μέρος της παρουσιάζει αγροτικό και κτηνοτροφικό χαρακτήρα, αποτελεί σημαντικό τουριστικό κέντρο, κυρίως λόγω της πόλης της Καλαμπάκας και των βράχων των Μετεώρων.

Παρόλα αυτά, στην υπό μελέτη περιοχή δεν **εμπεριέχονται** τα αστικά κέντρα της πόλης των Τρικάλων, Πύλης και Φαρκαδόνας στα οποία συγκεντρώνονται οι περισσότερες υπηρεσίες που αφορούν στον τριτογενή τομέα (π.χ εμπόριο, τράπεζες, διοικητικές υπηρεσίες, υπηρεσίες υγείας, τουρισμός κ.α.), με εξαίρεση την πόλη της Καλαμπάκας.

Αριθμός, Μέγεθος και Διάρθρωση Επιχειρήσεων ανά κλάδο

Ο τριτογενής τομέας περιλαμβάνει:

- Υπηρεσίες (περιλαμβάνονται οι δραστηριότητες ηλεκτρισμού, φωταερίου, ύδρευσης, αποχέτευσης, επικοινωνιών, μεταφορών, υγείας, εκπαίδευσης, κτλ).
- Εμπόριο (περιλαμβάνονται οι κλάδοι εμπορίου χονδρικού ή λιανικού, αντιπρόσωποι).
- Τουρισμού (εστιατόρια – ξενοδοχεία – καταλύματα).

Με στοιχεία του ΕΒΕ Τρικάλων, της ΕΣΥΕ, του ΕΟΤ, αλλά και με την έρευνα πεδίου (ερωτηματολόγια διανεμήθηκαν στους αρμόδιους εκπροσώπους των Τοπικών Διαμερισμάτων στην περιοχή) προσδιορίστηκε η υφιστάμενη κατάσταση που επικρατεί στον τριτογενή τομέα.

Στον τριτογενή τομέα οικονομικής δραστηριότητας με βάση στοιχεία του ΕΒΕ Τρικάλων, λειτουργούν συνολικά περί τις **827** επιχειρήσεις στην περιοχή. Οι εμπορικές επιχειρήσεις ανέρχονται σε **354** και αποτελούν το **15,47%** του συνόλου των εμπορικών επιχειρήσεων του νομού Τρικάλων (2.288 επιχειρήσεις) ενώ οι επαγγελματικές (παροχής υπηρεσιών - τουρισμού) ανέρχονται σε **473** και αποτελούν το **13,73%** του συνόλου των επαγγελματικών επιχειρήσεων του νομού Τρικάλων (3.444 επιχειρήσεις).

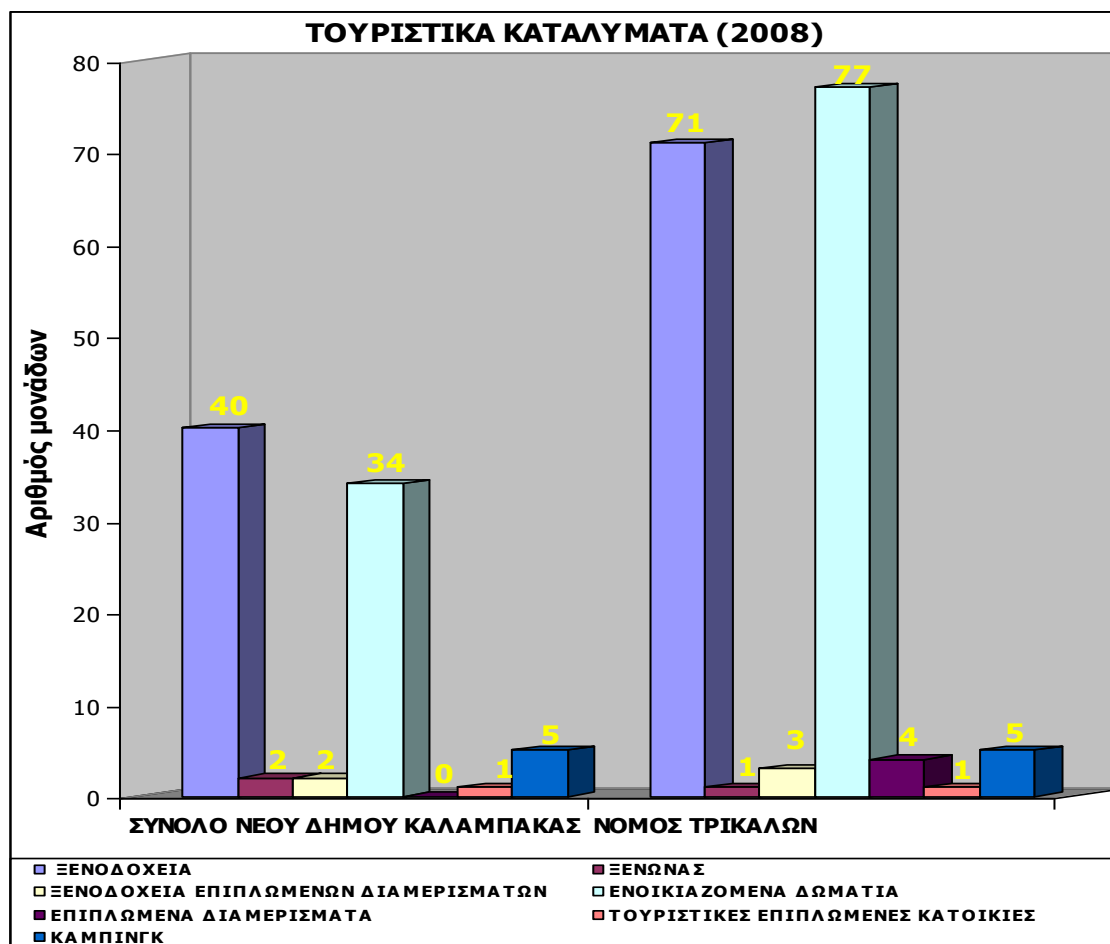
Οι **εμπορικές επιχειρήσεις** αφορούν επιχειρήσεις εμπορίου ρούχων, επίπλων, σιδηρικών, χρωμάτων, τροφίμων, φαρμάκων, καυσίμων, οικοδομικών υλικών, βιβλιοπωλείων, χαρτικών, τουριστικών ειδών, ζαχαροπλαστικής, μηχανημάτων, ανταλλακτικών, σούπερ μάρκετ, παντοπωλείων, φρούτων, ζωοτροφών, κτλ. Οι **επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών** αφορούν επιχειρήσεις καφενείων, εστιατορίων, φροντιστηρίων, χωματοουργικών εργασιών, κρεοπωλείων, τουριστικών επιχειρήσεων, μεσιτών, ασφαλιστικών συμβούλων, ταξί, κυλικείων, κτλ.

4.5: Τουρισμός

4.5.1: Τουριστικά καταλύματα

Σημαντική είναι η αύξηση των τουριστικών καταλυμάτων που παρατηρήθηκε τα τελευταία χρόνια στην υπό μελέτη περιοχή όπου αυτά αποτελούν το **51,85%** των συνολικών τουριστικών καταλυμάτων του νομού Τρικάλων. Από το 1992 παρουσιάζεται μια αύξηση στα τουριστικά καταλύματα της τάξης του 60%, στην περιοχή, με αποτέλεσμα ο αριθμός των τουριστικών καταλυμάτων το έτος 2008 να ανέρθει στα **84** καταλύματα σε σύνολο 162 στο ν. Τρικάλων. (ΕΟΤ, Κέντρο Τουριστικών Υπηρεσιών ΚΕΝΑΚΑΠ Α.Ε.)

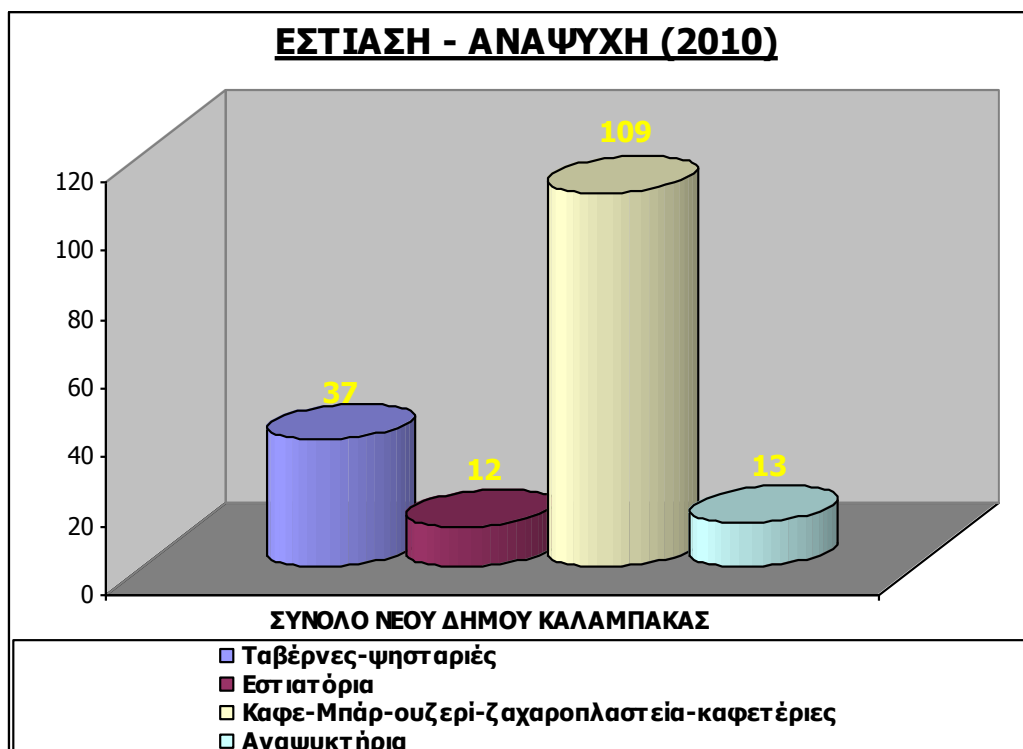
Η κατανομή των τουριστικών καταλυμάτων κατά είδος στην περιοχή (Πίν23. Παραρτήματος.) σύμφωνα με τον οποίο ο αριθμός των ενοικιαζόμενων δωματίων φτάνει τα 34, των ξενοδοχείων κλασσικού τύπου τα 40 και των ξενοδοχείων επιπλωμένων διαμερισμάτων τα 2. Ο κύριος όγκος των τουριστικών καταλυμάτων παρατηρείται στην Καλαμπάκα (32) και στο Καστράκι (28), ενώ τουριστικά καταλύματα υπάρχουν διάσπαρτα και σε υπόλοιπα τοπικά διαμερίσματα.

Εικόνα 28: Τουριστικά Καταλύματα Δ. Καλαμπάκας – Ν. Τρικάλων

4.5.2: Μονάδες εστίασης και αναψυχής

Επίσης σημαντική είναι η αύξηση των μονάδων εστίασης και αναψυχής που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια στην περιοχή. Ο αριθμός τους, σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα στοιχεία του ΕΒΕ Τρικάλων, ανέρχεται στις **171** μονάδες εκ των οποίων οι **37** αφορούν στις ταβέρνες-ψησταριές, οι 12 σε εστιατόρια, οι **109** στα καφέ-μπαρ-ουζερί-καφετερίες-ζαχαροπλαστεία και οι **13** στα αναψυκτήρια (Πίν. 24. Παραρτήματος).

ΠΗΓΗ : ΕΒΕ Τρικάλων

Εικόνα 29: Σύνολα επιχειρήσεων εστίασης – αναψυχής Δ. Καλαμπάκας

Ο κύριος όγκος των μονάδων εστίασης και αναψυχής παρατηρείται στα τοπικά διαμερίσματα των δήμων Καλαμπάκας, Χασίων και Βασιλικής.

4.5.3: Ειδικές τουριστικές υποδομές

Στην υπό μελέτη περιοχή υπάρχουν οι εξής **ειδικές τουριστικές υποδομές**:

- **Ορεινά καταφύγια:** το καταφύγιο Τριγγιάς (Δ.Δ. Κλεινού - Δήμος Κλεινοβού, υψόμετρο 1.450 μέτρα).
- **Δίκτυο ορειβατικών μονοπατιών Κόζιακα** κατά μήκος της κορυφογραμμής του Κόζιακα, από την Πύλη ως την Καλαμπάκα και Ευρωπαϊκό μονοπάτι υπερσυννοριακών διαδρομών E4.
- **Δίκτυο πεζοπορικών διαδρομών** για όσους είναι λάτρεις της πεζοπορίας και θέλουν να γνωρίσουν τα Μετέωρα.
- **Συνεδριακό Κέντρο Καλαμπάκας** στην πόλη της Καλαμπάκας όπου διοργανώνονται πλήθος ενημερωτικών ημερίδων και συνεδρίων για ενημέρωση σε θέματα ανάπτυξης, περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και τοπικής αυτοδιοίκησης.
- **Κέντρο περιβαλλοντικής Ενημέρωσης** στην περιοχή «Τρία Ποτάμια» της Δ. Κ Ασπροποτάμου όπου επίσης υπάρχει και Συνεδριακό Κέντρο. Στο Κέντρο περιβαλλοντικής εκπαίδευσης ο επισκέπτης μπορεί να ενημερωθεί για το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον της περιοχής. Στα εκθέματα περιλαμβάνονται:
 - Τρισδιάστατη μακέτα της περιοχής, γεωφυσικός χάρτης, όπου προβάλλονται τα στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος, τα μνημεία, τα γεφύρια κλπ.
 - Σχηματικός χάρτης της περιοχής, με έμφαση στον φυσικό πλούτο και κυρίως στην άγρια ζωή και τους βιότοπους της.

- Εκθεματική επιφάνεια, όπου εμφανίζονται οι παραδοσιακές δραστηριότητες που αναπτύχθηκαν στην περιοχή (μεταποίηση ξυλείας, κτηνοτροφία).
- Εκθεματική επιφάνεια, όπου εμφανίζονται τα μοναστήρια και τα μνημεία, οι αρχαιολογικοί και θρησκευτικοί χώροι της περιοχής.

- **Παλιοντολογικό Μουσείο Θεόπετρας**
- **Σπήλαιο Θεόπετρας**
- **Μουσείο Ψηφιακής απεικόνισης Μετεώρων**
- **Μουσείο Φυσικής Ιστορίας και Μανιταριών**
- **Μουσείο Ελληνικής Παιδείας**
- **Κέντρο canoe – kayak και rafting** στην περιοχή «Τρία Ποτάμια» της Διευρυμένης Κοινότητας Ασπροποτάμου.
- **Αναρριχητικά κέντρα** τόσο στους βράχους των Μετεώρων, όσο και στα αναρριχητικά πεδία στα χωριά Γάβρος του Δήμου Χασίων και Θεόπετρα του Δήμου Βασιλικής.
- **Ιππικό κέντρο:** στη Θεόπετρα Καλαμπάκας
- **Εκθετήριο Λαογραφικού Υλικού** στο Δ.Δ Θεόπετρας, Δήμος Βασιλικής και Λογγά Δήμος Χασίων.
- **Λαογραφικά Μουσεία** Κρανιάς Κοινότητας Ασπροποτάμου και Χρυσομηλιάς Δήμου Κλεινοβού.
- **Επισκέψιμοι αναστηλωμένοι νερόμυλοι και δριστέλες** στην περιοχή του Ασπροποτάμου και στο Παλαιοχώρι.

4.5.4: Η Τουριστική κίνηση στην περιοχή , Αφίξεις Τουριστών & Διανυκτερεύσεις

Τουριστική ζήτηση

Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΣΥΕ στο νομό Τρικάλων κατά το έτος 2006 οι **αφίξεις** ανήλθαν στις 227.930 ενώ οι **διανυκτερεύσεις** στις 321.978 ενώ η **πληρότητα** για το νομό ανήλθε στο **37%**.

	Ξενοδοχειακά καταλύματα (πλην Campings)					Campings		
	ΑΦΙΞΕΙΣ			Κλίνες που λειτουργούν	Πληρότητα	Ημεδαποί	Αλλοδαποί	Σύνολο
	Ημεδαποί	Αλλοδαποί	Σύνολο					
Νομός Τρικάλων	111.203	116.727	227.930	2.762		1.273	11.060	12.333
Θεσσαλία	559.430	198.396	757.826	19.739		5.962	18.046	24.008
Σύνολα Χώρας	6.127.573	7.547.667	13.675.240	450.505		106.240	200.541	306.781

Πηγή: ΕΣΥΕ, 2006

Πίνακας 57: Ξενοδοχειακά καταλύματα - αφίξεις

	Ξενοδοχειακά καταλύματα (πλην Campings)					Campings		
	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ							
	Ημεδαποί	Αλλοδαποί	Σύνολο	Κλίνες που λειτουργούν	Πληρότητα	Ημεδαποί	Αλλοδαποί	Σύνολο
Νομός Τρικάλων	188.521	133.457	321.978	2.762	37%	1.768	12.651	14.419
Θεσσαλία	1.184.724	585.784	1.770.508	19.739	40,6%	17.015	40.833	57.848
Σύνολα Χώρας	14.248.961	42.458.767	56.707.728	450.505	59,8%	492.209	596.614	1.088.823

Πηγή: ΕΣΥΕ, 2006

Πίνακας 58: Ξενοδοχειακά καταλύματα - διανυκτερεύσεις

Ωστόσο η καταγραφή αυτή δεν αποτυπώνει την πραγματική ζήτηση, αφού μόνο μέρος της ζήτησης αποτυπώνεται στις διανυκτερεύσεις που δηλώνουν τα ξενοδοχειακά καταλύματα για τους εξής κυρίως λόγους:

- Τα δηλούμενα στατιστικά στοιχεία των αφίξεων και διανυκτερεύσεων στα ξενοδοχειακά καταλύματα είναι ελλιπή, με αποτέλεσμα μόνο ένα μέρος των πραγματικών αφίξεων και διανυκτερεύσεων να καταγράφεται.
- Τα ενοικιαζόμενα δωμάτια δεν είναι υποχρεωμένα να δηλώσουν στατιστικώς τις αφίξεις και διανυκτερεύσεις των επισκεπτών, με αποτέλεσμα ένα μέρος της ζήτησης να μην εμφανίζεται. Η ΕΣΥΕ δεν διαθέτει πλήρη στοιχεία για τις διανυκτερεύσεις στα κάμπινγκ της περιοχής που ανέρχονται σε 6, που οδηγεί στο συμπέρασμα ότι οι αφίξεις και διανυκτερεύσεις είναι πολύ περισσότερες.

Μεγάλος αριθμός των επισκεπτών, οργανωμένων είτε ατομικών, επισκέπτεται την περιοχή, χωρίς να διανυκτερεύσει με αποτέλεσμα σημαντική τουριστική κίνηση να μην καταγράφεται. Το φαινόμενο αυτό είναι πολύ συνηθισμένο για την περιοχή και αποτυπώνεται σε μαρτυρίες τουριστικών κύκλων της περιοχής (ιδιοκτητών χώρων εστίασης, καταλυμάτων, εμπόρων, τουριστική αστυνομία, Δήμοι).

Η μεγαλύτερη τουριστική κίνηση για μεν την περιοχή των Μετεώρων είναι από τον Απρίλιο έως τα τέλη Νοεμβρίου, για δε τον ορεινό όγκο τους χειμερινούς μήνες και τις γιορτές Πάσχα, 25 Μαρτίου, Αγίου Πνεύματος, Δεκαπενταύγουστο, 28 Οκτωβρίου.

Πόλοι προσέλκυσης επισκεπτών

Το ανέγγιχτο, παρθένο τοπίο που υπάρχει στην υπό μελέτη περιοχή αναδεικνύεται σε ευρύτερο ευρωπαϊκό επίπεδο ως ένα δείγμα φυσικού χώρου και τοπίου από τα τελευταία εναπομείναντα στην Ευρώπη. Το γεγονός αυτό έχει αρχίσει να προσελκύει μεγάλους αριθμούς περιηγητών, επισκεπτών αλλοδαπών και ημεδαπών που βρίσκονται σε μια διαδικασία ανακάλυψης νέων στοιχείων του ελληνικού χώρου πέραν των ακτών και νησιών.

Η σημερινή τουριστική ανάπτυξη της περιοχής εντοπίζεται στην περιοχή της Καλαμπάκας-Καστρακίου και στους όμορους αστικούς πόλους, αυτού της πόλης των Τρικάλων (εφάπτεται της περιοχή) και της Πύλης, χωρίς βέβαια να υποβαθμίζεται και η τουριστική υποδομή που εμφανίζει και η υπόλοιπη υπό μελέτη περιοχή ειδικότερα στην περιοχή των πρώην Δήμων Κλεινοβού και Καστανιάς και στην πρώην διευρυμένη Κοινότητα Ασπροποτάμου.

Η φυσική προσφορά της περιοχής έγκειται στην προσφορά ορεινών όγκων, δασών, υδάτινου πλούτου, καθώς και παρουσίαση ιδιαίτερων φυσικών ιδιομορφιών και ειδικότερα των Μετεώρων. Στα κοινωνικοπολιτιστικά στοιχεία της περιοχής σημαντική θέση καταλαμβάνουν επίσης τα ιστορικά πολιτιστικά και αρχαιολογικά στοιχεία.

Η υφιστάμενη τουριστική ανάπτυξη της περιοχής βασίζεται στην ύπαρξη των **βράχων των Μετεώρων (Μνημείο Παγκόσμιας κληρονομιάς της Unesco)** που αποτελεί όχι μόνο ένα ιδιαίτερο φυσικό φαινόμενο αλλά και ιδιαίτερη πολιτιστική κληρονομιά, με αποτέλεσμα να αποτελεί τον **σημαντικότερο πόλο έλξης επισκεπτών**. Στην περιοχή αυτή αναπτύσσονται διάφορες τουριστικές μορφές όπως Πολιτιστικός, Θρησκευτικός, Αναρριχήσεις, Φυσιολατρικός, Αναμοπτερισμού κ.α..

Αξίζει να σημειωθεί ότι στην Ορειβατική Λέσχη Καλαμπάκας (ΟΛΚ) λειτουργούν με επιτυχία τέσσερα τμήματα και ειδικότερα το τμήμα του χιονοδρομικού, του ανεμοπτερισμού, της αναρρίχησης και της πεζοπορίας. Ωστόσο αυτού του είδους αθλητικές - τουριστικές δραστηριότητες απευθύνονται σε ορισμένη μόνο μερίδα επισκεπτών και οπωσδήποτε δεν μπορούν να αποτελέσουν και πόλους μαζικής εκμετάλλευσης χωρίς αυτό να σημαίνει ότι θα πρέπει να αποσκοπείται μαζικοποίηση των διαφόρων τουριστικών μορφών.

Μια επίσης ξεχωριστή μορφή τουριστικής προσέλευσης των τουριστών αποτελεί το κυνήγι. Στην περιοχή και σε έκταση 476 χιλιάδων στρεμμάτων υπάρχει **ελεγχόμενη κυνηγητική περιοχή Κόζιακα**, που αποτελεί πόλο έλξης όχι μόνο Ελλήνων κυνηγών αλλά και ξένων.

Επίσης, υπάρχει σημαντικός αριθμός φυσικών και πολιτιστικών παραγόντων που προσφέρονται για τουριστική αξιοποίηση όπως, σπήλαια, ναοί, τοξοειδείς γέφυρες κ.λπ. που όμως είναι άγνωστα στους περισσότερους επισκέπτες και δεν αποτελούν κύριο πόλο έλξης.

Στην περιοχή έχει φανεί να αναπτύσσονται από την ίδια την ιδιωτική πρωτοβουλία διάφορες δραστηριότητες που υποστηρίζονται από ιδιωτικές εταιρείες που εξειδικεύονται στον τομέα των λεγόμενων «ειδικών μορφών τουρισμού». Οι δραστηριότητες των εταιρειών αυτών έχουν μέχρι ένα βαθμό ενισχύσει σχεδόν σημαντικά περιοχές ως προς το στόχο της τουριστικής ανάπτυξης σε ένα χώρο με ελάχιστη υποδομή.

Θα μπορούσε κανείς σχηματικά να κατατάξει τις δραστηριότητες στον ορεινό χώρο στις παρακάτω κατηγορίες:

- Παραδοσιακές δραστηριότητες όπως η ορειβασία που υποστηρίζεται από τους ανά την επικράτεια ορειβατικούς συλλόγους.
- Νέες μορφές τουρισμού που επεκτείνονται σε πολλές κατηγορίες (Ιαματικός Τουρισμός, Φυσιολατρικός Τουρισμός, Χιονοδρομία, Οδοιπορική χιονοδρομία, Ορειβατικά καταφύγια, Ορεινή ποδηλασία, Δίτροχα, Αυτοκίνητα ανωμάλου δρόμου, Ιππασία, Περιπέτειες σε υδάτινους πόρους, Εντατικές περιπέτειες).

Επίσης, σημαντικό πλεονέκτημα της σημερινής τουριστικής ανάπτυξης αποτελεί το **Τοπικό Σύμφωνο Ποιότητας Τουρισμού** του ν. Τρικάλων (Τ.Σ.Π. Τρικάλων). Το Τ.Σ.Π. Τρικάλων είναι Αστική μη Κερδοσκοπική Εταιρία με κύριο σκοπό τη δημιουργία όρων και προϋποθέσεων για την ανάπτυξη του τουρισμού στην περιοχή κάτω από συνθήκες που:

- Θα διασφαλίζουν την παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών στους επισκέπτες της περιοχής
- Θα διασφαλίζουν την διατήρηση και ανάδειξη των χαρακτηριστικών της περιοχής
- Θα διασφαλίζουν την προστασία του περιβάλλοντος
- Θα αναβαθμίσουν το τουριστικό προϊόν
- Θα διαμορφώσουν ένα πρότυπο λειτουργίας των επιχειρήσεων,
- Θα αναδείξουν τα χαρακτηριστικά της περιοχής και την πολιτιστική παράδοση
- Θα υποστηρίξουν την εφαρμογή του ΣΗΜΑΤΟΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΠΙΝΔΟΣ

Στο **Τ.Σ.Π.** συμμετέχουν οι επαγγελματίες του τουρισμού της περιοχής, υποστηρίζονται από τους Δήμους και τους τοπικούς φορείς. Το Τ.Σ.Π. προωθεί την καθιέρωση συγκεκριμένων προτύπων ποιότητας και την δημιουργία κοινών απόψεων για τις ανάγκες τα προβλήματα και τις προοπτικές που σχετίζονται με τον τουρισμό και την ευρύτερη περιοχή.

Η μορφή του ΤΣΠ όπως έχει ήδη αναφερθεί, μετά από απόφαση των μελών του λειτουργεί με βάση τρία όργανα, οι αρμοδιότητες των οποίων φαίνονται στο καταστατικό από τα οποία οι Επιτροπές Ελέγχου Εφαρμογής αναφέρονται στην εφαρμογή τόσο των βασικών αρχών συμφωνίας (κείμενο καταστατικού) όσο και τις προδιαγραφές των κλιμάκων ποιότητας.

Το Τ.Σ.Π. Τρικάλων, όπως και τα άλλα ΤΣΠ των άλλων περιοχών της Πίνδου, έχουν ίδιο Σήμα με τη διαφορά της ονομασίας. (στο εξής ΣΗΜΑ Τ.Σ.Π.)

Κάθε επιχείρηση μέλος του Τ.Σ.Π. αναρτά το ΣΗΜΑ του Τ.Σ.Π. σε εμφανές σημείο καθώς και σε περίπτωση το βασικό πλαίσιο αρχών που έχουν συμφωνηθεί και ενσωματωθεί στο καταστατικό στο βαθμό που ικανοποιούνται οι προδιαγραφές της πρώτης φάσης πιστοποίησης. Το ΣΗΜΑ του Τ.Σ.Π. το παραχωρεί το Τ.Σ.Π. μετά από εισήγηση της Επιτροπής Σήματος της Περιοχής.

Πέρα όμως από τα πλεονεκτήματα και τις φυσικές ομορφιές που αποτελούν πόλους έλξης της υπό μελέτη περιοχής, διαπιστώνεται και η ύπαρξη μειονεκτημάτων. Η τουριστική κίνηση γύρω από τον τουριστικό πόλο των **Μετεώρων**, που αποτελεί μια από τις βασικές πηγές πλούτου όλου του Νομού Τρικάλων, παρουσιάζει ένα ιδιόμορφο πρόβλημα. Από τη μια μεριά έχει ήδη φτάσει στα όρια της συμφόρησης, με τη συρροή πολυάριθμων τουριστών στα Μετέωρα, γεγονός που τελικά υποβαθμίζει τόσο την τουριστική όσο και τη γενικότερη πολιτιστική και πνευματική λειτουργία του χώρου.

Από την άλλη όμως, η εκμετάλλευση της τουριστικής αυτής κίνησης είναι πολύ περιορισμένη. Ο τουρισμός της περιοχής είναι διερχόμενος και η διαμονή σύντομη (συνήθως μία ή δύο μέρες), πράγμα που είναι προβληματικό τόσο για την αξιοποίηση των κλινών, όσο και για τις υπόλοιπες τουριστικές εξυπηρετήσεις με αποτέλεσμα να διαφεύγει το αντίστοιχο οικονομικό όφελος για την περιοχή.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας σε τουριστικούς κύκλους οι δραστηριότητες των γραφείων ταξιδίων της Καλαμπάκας είναι περιορισμένες και δεν παρεμβαίνουν σημαντικά στην προώθηση του τουρισμού της περιοχής, εκτός δύο εξαιρέσεων που καταγράφηκαν μεμονωμένα και αφορούσαν η πρώτη την προώθηση τουριστικών "πακέτων" των Μετεώρων στις πρώην ανατολικές χώρες και η δεύτερη την παροχή τουριστικο-αθλητικών δραστηριοτήτων στην περιοχή του Περτουλίου.

Σημαντικό μειονέκτημα του αναφερόμενου τουριστικού πόλου των Μετεώρων και κατ' επέκταση της περιοχής, αποτελεί ο τρόπος οργάνωσης των ταξιδιών των τουριστών και

ειδικότερα ο τρόπος προώθησης των "πακέτων"³ ταξιδιών. Στο θέμα αυτό ο τουρισμός της περιοχής παρουσιάζει σημαντική ιδιομορφία.

Στην περιοχή των Μετεώρων, ο οργανωμένος αλλοδαπός τουρίστας που φθάνει στην περιοχή και αποτελεί την συντριπτική πλειοψηφία των επισκεπτών αγοράζει το "πακέτο" ταξιδιού από τα δίκτυα προώθησης που χρησιμοποιεί ο ταξιδιωτικός πράκτορας (Tour-Operator / Reiseveranstalter) που συνέθεσε και το πρόγραμμα.

Οι ταξιδιωτικοί πράκτορες χρησιμοποιούν για την εύρεση (κλείσιμο) των δωματίων τους αντιπροσώπους τους στην Αθήνα, που μπορεί να είναι ελληνικά γραφεία ταξιδιών ή υποκαταστήματα (ελάχιστες περιπτώσεις) των Tour Operator στην Αθήνα, ή και γραφεία ταξιδιών με συμμετοχή στην επιχείρηση του ξένου πράκτορα.

Χαρακτηριστικά στην οργάνωση του ταξιδιού των επισκεπτών της περιοχής Καλαμπάκας-Μετεώρων αποτελούν τα ακόλουθα δύο στοιχεία :

- τα "πακέτα" ταξιδιών να ετοιμάζονται και επομένως προσαρμόζονται στα συμφέροντα των Ταξιδιωτικών πρακτόρων με αποτέλεσμα να περιλαμβάνουν μία μόνο διανυκτέρευση στην Καλαμπάκα. Ταυτόχρονα όμως τα ξενοδοχεία της περιοχής εξαρτώνται άμεσα από τον σχεδιασμό και τα προγράμματα των ξένων Τουριστικών πρακτόρων.
- η μη μεσολάβηση τοπικών γραφείων ταξιδιών στο σχεδιασμό αλλά κυρίως στην αντιπροσώπευση των ξένων γραφείων ταξιδιών, έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση του βαθμού εξάρτησης από μη τοπικές επιχειρήσεις και αφετέρου σημαίνει διαφυγόντα έσοδα από την προσφορά τέτοιου είδους υπηρεσιών, όπως ετοιμασία πακέτο, μεσολάβηση μεταξύ Ξενοδόχων και Ταξιδιωτικών πρακτόρων, ενοικίαση ίσως λεωφορείων, παροχή ξενάγησης κ.λ.π.

Επίσης, σημαντικό **μειονέκτημα** της ευρύτερης περιοχής, πλην της πόλης της Καλαμπάκας αποτελεί η έλλειψη οργάνωσης της υπάρχουσας τουριστικής υποδομής. Ειδικότερα εμφανίζονται οι παρακάτω αδυναμίες:

- έλλειψη διασφάλισης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και υποδομών στις αγροτικές περιοχές
- κατακερματισμός των προσπαθειών οργάνωσης του αγροτικού τουρισμού σε διάφορα επίπεδα (εθνικό, περιφερειακό, νομαρχιακό, τοπικό)
- επιμέρους τάσεις μαζικοποίησης του παρεχόμενου προϊόντος και σταδιακή εξασθένιση της προστιθέμενης αξίας του
- έλλειψη κρίσιμης μάζας που θα επιτρέψει την υλοποίηση δράσεων μεγαλύτερου βεληνεκούς (με όρους αφενός οικονομικούς και αφετέρου πρόσβασης σε νέες αγορές)
- έλλειψη πληροφόρησης των επισκεπτών αλλά και των τουριστικών πρακτόρων για τις δυνατότητες επίσκεψης, διαμονής και εστίασης σε μια περιοχή, λόγω του ότι οι αγροτουριστικές επιχειρήσεις αδυνατούν να αναλάβουν (λόγω μεγέθους) το κόστος της προβολής ή την αγνοούν (λόγω έλλειψης επαγγελματικών προσόντων των ιδιοκτητών)
- παραγωγή του «αγροτουριστικού προϊόντος» από μια ποικιλία μικρών και διάσπαρτων επιχειρήσεων χωρίς δικτύωση (φυσική και ηλεκτρονική) και έλλειψη συγκεκριμένης δομής που θα μπορεί να εγγυηθεί αξιοπιστία, συνέχεια και συνέπεια.

Ο τουρισμός μπορεί να συμπληρώσει την αναπτυξιακή προσπάθεια ενός τόπου αλλά πλην εξαιρέσεων ορισμένων σημείων εντατικοποίησής του στο χώρο, δεν μπορεί να υποκαταστήσει την πολύπλοκη δυναμική μορφή που προϋποθέτει μια μακροχρόνια αναπτυξιακή διαδικασία.

³Με τον όρο «Πακέτο ταξιδιού» (Αγγλικά Package tour, στα Γερμανικά Pauschal – Reisen) εννοείται το ολοκληρωμένο πρόγραμμα που αγοράζει ο τουρίστας και περιέχει τουλάχιστον δύο στοιχεία από τα ακόλουθα, όπως μεταφορά, ξενοδοχείο, φαγητό, ξενάγηση κ.λ.π.)

Εκτός λοιπόν από τα ανασταλτικά για την ανάπτυξη εμπόδια που προβάλλει η γενική ιδέα διατήρησης των σημαντικών φυσικών πόρων, ο **τουρισμός** και η **αναψυχή** δεν μπορούν να αναπληρώσουν το «**αναπτυξιακό έλλειμμα**» των ορεινών περιοχών, ιδιαίτερα των πλέον απομακρυσμένων σε περιοχών όπως ο κεντρικός ορεινός χώρος της χώρας.

Γι' αυτό και ως βασικό **κριτήριο ήπιας παρέμβασης** θεωρείται καταρχήν το κριτήριο της **πολυδιάστατης απασχόλησης** του πληθυσμού (ή της πολυαπασχόλησης), ώστε οι περιοχές αυτού του είδους της ανάπτυξης να μην υποβληθούν μελλοντικά σε κρίσιμες καταστάσεις είτε από εξωγενείς παράγοντες του τομέα του τουρισμού είτε από την απαξίωση του προτύπου του ορεινού τουρισμού όπως αυτό τείνει να γίνει για το νησιωτικό, παραθαλάσσιο τουρισμό, ιδιαίτερα στα συνωστισμένα κέντρα.

Συμπερασματικά, ο **ήπιος** χαρακτήρας σε όρους γενικού αναπτυξιακού κριτηρίου είναι αυτός που καθορίζει τη **φυσιογνωμία της τουριστικής δραστηριότητας** ώστε ο τουρισμός να μην αποτελεί τον συγκριτικά κυρίαρχο τομέα οικονομικής δραστηριότητας.

Η ανάπτυξη **δραστηριοτήτων** τουρισμού στον ορεινό χώρο μπορεί να επιτευχθεί με την παροχή υποδομών, κινήτρων και άλλων γνωστών και δοκιμασμένων μηχανισμών τουριστικής ανάπτυξης. Οι παρεμβάσεις αυτές πέραν των περιορισμών που έχουν ήδη αναπτυχθεί για τη διατήρηση του ήπιου χαρακτήρα, οφείλουν να εστιαστούν σε συγκεκριμένους χώρους, όπου οι τουριστικοί πόροι φυσικού, πολιτιστικού, ανθρωπογενούς και οικιστικού περιβάλλοντος και οι υφιστάμενες αρχικές υποδομές εξασφαλίζουν όρους **βιωσιμότητας**.

Η **φήμη** της περιοχής, η **περιεκτικότητα** στοιχείων φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς αλλά και η ύπαρξη στοιχείων που έλκουν τις **νέες μορφές τουρισμού** της **περιπέτειας** και του **ερασιτεχνικού αθλητισμού** συγκροτούν στοιχεία που καταρχήν εξασφαλίζουν την βιωσιμότητα της ανάπτυξης.

Δηλαδή ο προσδιορισμός του «ήπιου» αποτελεί τελικά επιλογή πολιτικής άσχετα με το γεγονός ότι για κάποιες χρονικές περιόδους και για κάποιες υποπεριοχές της υπό μελέτης περιοχής δεν αναδεικνύονται βιώσιμες λύσεις. Η παραπάνω επιλογή πολιτικής ενώ είναι επιθυμητή γενικά δεν πρέπει να θεωρείται αυτονόητη. Είναι γνωστό ότι εκτάσεις της κεντρικής Ευρώπης, ορεινές στο χαρακτήρα τους σε πολλές περιοχές, έχουν εξελιχθεί μέσα από αρκετούς αιώνες ανθρωπογενών δραστηριοτήτων σε περιβάλλοντα λιγότερο διατηρημένα και συχνά σχεδόν τεχνητά ή «ανακατασκευασμένα».

Γι' αυτό και η τουριστική ανάπτυξη στην περιοχή θα πρέπει να βασιστεί σε ένα προγραμματικό και χωροταξικό προσδιορισμό του ήπιου χαρακτήρα (a priori) και σε συνεχή έλεγχο της βιωσιμότητας ή της εξασφάλισης προϋποθέσεων ανάπτυξης αυτών των νέων μορφών τουρισμού.

Με βάση τα παραπάνω η υπό μελέτη περιοχή φαίνεται να υπακούει σε πολλά από τα εν δυνάμει κριτήρια **βιωσιμότητας** της τουριστικής ανάπτυξης όπως :

- την γενική αναπτυξιακή εικόνα της περιοχής, ως προς τη δεκτικότητα και τις δυνατότητες ανάπτυξης του τουρισμού
- την υφιστάμενη τουριστική υποδομή, που συγκριτικά είναι σχετικά υψηλού επιπέδου τουλάχιστον στους τουριστικά ανεπτυγμένους άξονες.
- την προσπελασιμότητα της περιοχής, καθότι παρά τα όποια προβλήματα το εσωτερικό οδικό δίκτυο είναι στο σύνολο του ασφαλτοστρωμένο και συνδέεται σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα το αστικό κέντρο των Τρικάλων. Η κατασκευή της Εγνατίας Οδού αναμένεται ότι θα αυξήσει την κίνηση. Η μελλοντική δημιουργία του οδικού άξονα Ε65, κλειστού αυτοκινητόδρομου που θα συνδέει την ΠΑΘΕ με την Εγνατία Οδό
- διαθέτει σημαντικούς πόρους φυσικού περιβάλλοντος και τουριστικές περιοχές με οικολογικά χαρακτηριστικά (Natura 2000)

- διαθέτει σημαντικούς πόρους πολιτιστικής κληρονομιάς
- διαθέτει πόρους που ευνοούν τις νέες μορφές τουρισμού

Συμπεράσματα – Μελλοντικές Προοπτικές

Οι οικονομικοί κλάδοι του τριτογενή τομέα ενεργοποιούνται κυρίως γύρω από το πολεοδομικό συγκρότημα της Καλαμπάκας-Καστρακίου.

Η πιο ενδιαφέρουσα προοπτική είναι αυτή της ανάπτυξης, πέρα του τουρισμού που υπάρχει ήδη λόγω των Μετεώρων, του **ήπιου τουρισμού**, με στόχο προορισμού την ορεινή ζώνη, το φυσικό περιβάλλον, τα μοναστήρια και τους οικισμούς αυτής της περιοχής και με σκοπό την μονοήμερη – διήμερη εκδρομή για αναψυχή, περιήγηση στα μοναστήρια, διασκέδαση στα πανηγύρια, καλό φαγητό, προμήθεια τοπικών προϊόντων, κυνήγι κ.α. παρόμοια. Εκτιμάται ότι ανάληψη δράσεων για την τουριστική αξιοποίηση αυτών των περιοχών και σε κατευθύνσεις, όπως οι παραπάνω, θα μπορέσει να εγείρει το τουριστικό ρεύμα, με εύλογες τις θετικές συνέπειες στην οικονομία της περιοχής. Παράλληλα, ο **αγροτουρισμός** αποτελεί μια δυναμική μορφή αξιοποίησης των φυσικών και πολιτιστικών κληρονομιών της περιοχής, αλλά και μια αποτελεσματική διέξοδο για την αύξηση του τοπικού εισοδήματος.

Μία τέτοια προοπτική όμως θα πρέπει να συνδυαστεί με γενικότερο αναπτυξιακό σχεδιασμό, ιδίως στον τομέα των διοικητικών και κοινωνικών υπηρεσιών και της ανάπτυξης του αστικού ιστού των οικισμών. Για το σκοπό αυτό προτείνεται καταρχήν η βελτίωση της αστικής, διοικητικής και κοινωνικής υποδομής, στην βάση χωροταξικών και πολεοδομικών σχεδίων και συνοδευτικά η εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων κατάρτισης για αγρότες, για επαγγελματίες τουριστικών υπηρεσιών, εκπόνηση προγραμμάτων κατάρτισης γυναικών στην μεταποίηση των τοπικών προϊόντων, την οικοτεχνία και παραδοσιακές τέχνες κ.ο.κ.

Οι κοινωνικές και δημόσιες υπηρεσίες στην περιοχή, χωρίς να θεωρούνται ότι είναι επαρκείς, είναι πάντως ικανές να καλύψουν τις στοιχειώδεις ανάγκες των κατοίκων, όχι όμως τις ανάγκες των τουριστών – καταναλωτών, που οι ντόπιοι προσπαθούν να προσελκύσουν.

Στην πόλη της Καλαμπάκας εδρεύει και η Ένωση Ξενοδόχων Ν. Τρικάλων.

Για την εξυπηρέτηση των τουριστών θα λειτουργήσει στο άμεσο μέλλον και Γραφείο Τουριστικής Πληροφόρησης, στον Δήμο.

Ανάλυση Δυνάμεων-Αδυναμιών-Ευκαιριών-Απειλών του Εξωτερικού Περιβάλλοντος του Δήμου Καλαμπάκας (S.W.O.T. analysis)

Στην παρούσα ενότητα θα επιχειρηθεί η καταγραφή των Πλεονεκτημάτων της περιοχής του Δήμου, των Μειονεκτημάτων-Αδυναμιών που παρουσιάζει, καθώς και ποιες είναι οι Ευκαιρίες που παρέχονται από το εξωτερικό περιβάλλον και ποιες οι Απειλές οι οποίες πρέπει να προβλεφθούν και να αντιμετωπιστούν (Ανάλυση ΔΑΕΑ ή SWOT ανάλυση).

Θέματα ανάπτυξης	Δυνάμεις (Ισχυρά σημεία)	Αδυναμίες	Ευκαιρίες	Απειλές
Γεωγραφική θέση της περιοχής	<p>Ισχυρή γεωγραφική θέση της περιοχής λόγω γειτνίασης με Μετέωρα (παγκόσμιας εμβέλειας πολιτιστικός πόρος), Καλαμπάκα (Εθνικής εμβέλειας πολιτιστικός πόρος), ΖΕΠ (περιοχές Natura).</p> <p>Μικρή απόσταση από την πρωτεύουσα του Νομού (εθνικός πόλος ανάπτυξης).</p>		<p>Οι στοχευμένες ευρωπαϊκές, εθνικές και περιφερειακές στρατηγικές που κατευθύνονται στην περιοχή.</p> <p>Η επικείμενη ολοκλήρωση των έργων στον τομέα των μεταφορών θα συμβάλλει στην άρση των προβλημάτων προσβασιμότητας στην περιοχή.</p>	
Δημογραφικά Χαρακτηριστικά	<p>Αύξηση του πληθυσμού (2011 vs 1991).</p> <p>Υψηλό ποσοστό πτυχιούχων Α.Ε.Ι. στην περιοχή του Δήμου.</p>	<p>Επιβαρημένοι δημογραφικοί δείκτες:</p> <p>Αστικοποίηση, αραιοκατοίκηση, γήρανση του πληθυσμού, υψηλό ποσοστό αναλφαβητισμού.</p>	<p>Η αξιοποίηση του υψηλού ποιοτικά ενδογενούς ανθρώπινου δυναμικού.</p> <p>Η εφαρμογή πολιτικών δια βίου μάθησης και ενθάρρυνση της ενεργούς γήρανσης.</p>	<p>Η υπογεννητικότητα και η επαπειλούμενη ερήμωση των χωριών της περιοχής</p>

Απασχόληση- Ανεργία	Κατανομή του οικονομικά ενεργού πληθυσμού και στους τρεις τομείς παραγωγής.	Υψηλό ποσοστό ανεργίας. Τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά της ανεργίας (γυναίκες, παραγωγικές ηλικίες, ανεργία των νέων, μακροχρόνια ανεργία)	Η ανανεωμένη στρατηγική της Λισσαβόνας για την απασχόληση και οι πόροι που θα κατευθυνθούν για την ενίσχυση τους.	Κοινωνικός αποκλεισμός, προβλήματα κοινωνικής συνοχής, επιβράδυνση ανάπτυξης.
Γεωργία	Σταδιακή ανάπτυξη στην περιοχή της βιολογικής γεωργίας (αυξητική τάση των νέων παραγωγών) Πλούσιοι υδάτινοι πόροι	Χαμηλή προστιθέμενη αξία των γεωργικών προϊόντων (απουσία μεταποιητικών μονάδων αγροτικών προϊόντων) Μικρός κλήρος Χαμηλή εξωστρέφεια (μη σύνδεση με δευτερογενή και τριτογενή τομέα) Προσανατολισμός της παραγωγής σε μαζικά προϊόντα που είχαν την στήριξη της παλιάς ΚΑΠ Επιβάρυνση περιβάλλοντος από γεωργικές δραστηριότητες	Ενίσχυση δράσης των Αγροτικών Συνεταιρισμών Δυνατότητα παραγωγής προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας (ΠΟΠ, βιολογικά ΠΓΕ) Νέες καλλιέργειες (αρωματικά, κτηνοτροφικά φυτά, ενεργειακές καλλιέργειες) Ενίσχυση της συμβολαιακής γεωργίας.	Η μη προσαρμογή του τομέα στις επιταγές και κατευθύνσεις της Νέας ΚΑΠ.

<p>Κτηνοτροφία</p>	<p>Ανεπτυγμένη κτηνοτροφία Ύπαρξη βοσκοτόπων Η κτηνοτροφία της περιοχής βρίσκεται σε προ-βιολογική φάση. Δημοτικά Σφαγεία Καλαμπάκας(Αναστολή λειτουργίας με απόφαση Δ.Σ)</p>	<p>Μικρό μέγεθος επιχειρήσεων Μη σύνδεση με μεταποίηση (τυποποίηση-συσκευασία) Προβλήματα υποδομών για πρόσβαση στις εγκαταστάσεις (αγροτικό δίκτυο, φωτισμός) Ύπαρξη ποιμνιοστασίων στην ευρύτερη περιοχή των Μετεώρων. Επιβάρυνση περιβάλλοντος από κτηνοτροφικά απόβλητα</p>	<p>Η προοπτική ένταξης παραγωγής αρνιού και κατσικιού στο σύστημα πιστοποίησης ΠΟΠ. Η περαιτέρω ανάπτυξη της βιολογικής κτηνοτροφίας.</p>	<p>Η αύξηση των τιμών των ζωοτροφών. Η περιβαλλοντική υποβάθμιση από την λειτουργία των κτηνοτροφικών μονάδων Ο αυξανόμενος ανταγωνισμός από τις παράνομες ελληνοποιήσεις κρεάτων.</p>
<p>Εμπόριο</p>	<p>Υπάρχει αναπτυγμένος τριτογενής τομέας (εμπόριο-υπηρεσίες), κυρίως προσανατολισμένος στον τομέα του τουρισμού. Υπάρχει κινητικότητα στον τομέα</p>	<p>Διαρθρωτικές αδυναμίες του εμπορίου.</p>	<p>Η ολοκλήρωση των υποδομών και η διευκόλυνση των μεταφορών (η περιοχή θα καταστεί εθνικό και διεθνές διαμετακομιστικό και εμπορευματικό κέντρο), Σύνδεση με Δυτική Ευρώπη και Βαλκάνια. Η αξιοποίηση της ΚτΠ.</p>	<p>Η μη προσαρμογή στις αυξημένες απαιτήσεις της ανταγωνιστικότητας</p>

Δασοπονία	Πλούσιο δασικό απόθεμα στην περιοχή		Μεγάλες ευκαιρίες περαιτέρω αξιοποίησης και ανάπτυξης του κλάδου (χριστ. έλατα, δασικά φυτά παρκοτεχνίας)	Υποβάθμιση δασών (πυρκαγιές, παράνομη υλοτομία)
Μεταποίηση	<p>Η ολοκλήρωση των οδικών υποδομών.</p> <p>Ύπαρξη μονάδων μεταποίησης στην περιοχή.</p> <p>Υπάρχει κινητικότητα στον τομέα</p>	<p>Διαρθρωτικές αδυναμίες του κλάδου και ο εντεινόμενος διεθνής ανταγωνισμός (χαμηλός βαθμός εξωστρέφειας)</p> <p>Η μη σύνδεση με ερευνητικά προγράμματα για τη διάχυση της γνώσης και της καλής πρακτικής</p>	<p>Η επικείμενη λειτουργία της ΒΙΠΕ Φαρκαδώνας.</p> <p>Η ολοκλήρωση των υποδομών και η διευκόλυνση των μεταφορών (η περιοχή θα καταστεί εθνικό και διεθνές διαμετακομιστικό και εμπορευματικό κέντρο), Σύνδεση με Δυτική Ευρώπη και Βαλκάνια.</p> <p>Η μέγιστη δυνατή αξιοποίηση του Αναπτυξιακού νόμου και των πόρων του ΕΣΠΑ.</p> <p>Η ανάπτυξη της ευρυζωνικότητας και της Κοινωνίας της Πληροφορίας</p>	<p>Η μη προσαρμογή στις αυξημένες απαιτήσεις της ανταγωνιστικότητας</p> <p>Η μη σύνδεση πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα.</p> <p>Η απειλή της αποβιομηχάνισης</p>
Περιβάλλον Διαχείριση στερεών απορριμμάτων	<p>Ικανοποιητικό επίπεδο καθαριότητα της πόλης</p> <p>Επικείμενη ένταξη στο πρόγραμμα ανακύκλωσης</p>	<p>Η διαχείριση των στερεών απορριμμάτων χαρακτηρίζεται από ελλείψεις κλασικών υποδομών (ΧΥΤΑ) και αδυναμία αναφορικά με την συνολική ολοκληρωμένη διαχείριση τους</p>	<p>Η θεσμική θωράκιση της περιοχής (Unesco, εθνικής εμβέλειας περιβάλλον, ΖΕΠ)</p> <p>Η ένταξη του Δήμου στο πρόγραμμα ανακύκλωσης και η προμήθεια του αντίστοιχου εξοπλισμού.</p> <p>Η επικείμενη περιβαλλοντική αποκατάσταση της ΧΑΔΑ, με τη λειτουργία του ΧΥΤΑ.</p> <p>Η αξιοποίηση των καλών</p>	<p>Η υποβάθμιση του περιβάλλοντος και η μη αξιοποίηση των στοχευμένων Πολιτικών προστασίας και αναβάθμισης του περιβάλλοντος που έχουν σχεδιαστεί για την περιοχή (ΓΠΧΣΑΑ)</p>

			πρακτικών άλλων περιοχών στην διαχείριση απορριμμάτων. Η περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των κατοίκων.	
Διαχείριση υγρών αποβλήτων	Η ύπαρξη του βιολογικού καθαρισμού	Ανάγκη επέκτασης αποχετευτικού δικτύου που χρήζει άμεσης αντιμετώπισης	Η υποχρεωτική εγκατάσταση αποχετευτικού δικτύου για τους οικισμούς γ' προτεραιότητας.	Περιβαλλοντική επιβάρυνση και υποβάθμιση του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων
Υδάτινος πλούτος	Πλούσιος υδάτινος πόρος Ταμιευτήρες και φράγματα Καλή ποιότητα νερού ύδρευσης	Υποβάθμιση της ποιότητας των υδάτων.	Ανάπτυξη καλλιεργειών φιλικά περιβαλλοντικών και λιγότερο υδρόφιλων	Το τεράστιο παγκόσμιο πρόβλημα επάρκειας και ποιότητας του νερού.
Τουρισμός	Πολύ ισχυρός τουριστικός πόρος (παγκόσμιας εμβέλειας) Ύπαρξη υποδομών Ολοκλήρωση μεγάλων έργων	Η μη επαρκής ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού (συνεδριακός, οικοτουρισμός, πολιτιστικός, αθλητικός, ορεινός). Μικρή διάρκεια παραμονής επισκεπτών στην περιοχή	Η συστηματική και οργανωμένη τουριστική προβολή της περιοχής Η ανάπτυξη των εναλλακτικών μορφών τουρισμού που μπορούν να αναπτυχθούν στη περιοχή. Η σύνδεση του πολιτισμού με τον τουρισμό Οι στοχευμένες εθνικές πολιτικές	Ο Μαζικός τουρισμός Η μη αξιοποίηση των τεράστιων προοπτικών της περιοχής

			για την ανάπτυξη και διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος (Γενικό Χωροταξικό για τον Τουρισμό) Η περαιτέρω αναβάθμιση του παρεχόμενου τουριστικού προϊόντος	
Πολιτισμός	Ανυπολόγιστης αξίας πολιτιστικού πλούτου (Μετέωρα, Καλαμπάκα, NATURA) Υπαρξη υποδομών για πολιτιστικές δραστηριότητες Μεγάλης εμβέλειας πολιτιστικά γεγονότα		Η δυνατότητα περαιτέρω σύνδεσης με τον τουρισμό	Υποβάθμιση του περιβάλλοντος και μη προστασία πολιτιστικού πλούτου
Κοινωνικές Υποδομές	Σημαντικές κοινωνικές υποδομές και προγράμματα κοινωνικού χαρακτήρα (ΚΑΠΗ, βοήθεια στο σπίτι, παιδικοί σταθμοί) Κέντρο Υγείας Η ολοκλήρωση του Νομαρχιακού Νοσοκομείου Τρικάλων	Έλλειψη αγροτικών ιατρείων στις ΔΕ Έλλειψη αθλητ. υποδομών σε ΔΕ	Η Αξιοποίηση των πόρων του ΕΣΠΑ Η προοπτική συνδιοργάνωσης των Μεσογειακών αγώνων (αθλητικές υποδομές)	Η μη συνέχιση της χρηματοδότησης των προγραμμάτων Βοήθεια στο σπίτι και Βρεφονηπιακός Σταθμός
Επιχειρηματικότητα	Κινητικότητα πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα (νέες επιχειρήσεις στον Δήμο)	Έλλειψη επαρκούς σύνδεσης της έρευνας με τις επιχειρήσεις Χαμηλός βαθμός εξωστρέφειας Χαμηλός βαθμός ανταγωνιστικότητας	Η μέγιστη δυνατή αξιοποίηση της ευρυζωνικότητας, της κοινωνίας της πληροφορίας, και η σύνδεση με τα Ερευνητικά κέντρα και προγράμματα. Η ενθάρρυνση της καινοτομίας Η αξιοποίηση των	Ο μη εκσυγχρονισμός και η προσκόλληση σε απαρχαιωμένες και αναποτελεσματικές πρακτικές

			προγραμμάτων του ΚΕ.ΤΕ.Α.Θ. και των τεχνολογικών πόλων καινοτομίας.	
--	--	--	---	--

Πίνακας 59: Ξενοδοχειακά καταλύματα - αφίξεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Το εσωτερικό περιβάλλον του Δήμου και οι οριζόντιες υπηρεσίες του

5.1: Οργανόγραμμα Δήμου Καλαμπάκας

ΜΕΡΟΣ 1: ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

Αρθρο 1: ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Αρθρο 2 : ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΜΕΡΟΣ 2 : ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

2.1: ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Αρθρο 3 : Αρμοδιότητες Γενικού Γραμματέα

Αρθρο 4 : Αρμοδιότητες Ιδιαίτερου Γραφείου Δημάρχου

Αρθρο 5 : Αρμοδιότητες Γραφείου Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων

Αρθρο 6 : Αρμοδιότητες Νομικής Υπηρεσίας

Αρθρο 7 : Αρμοδιότητες Γραφείου Διαφάνειας

Αρθρο 8: Αρμοδιότητες Γραφείου Διοικητικής Βοήθειας

Αρθρο 9 : Αρμοδιότητες Αυτοτελούς Τμήματος Δημοτικής Αστυνομίας

Αρθρο 10: Αρμοδιότητες Αυτοτελούς Τμήματος Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής

Αρθρο 11 : Αρμοδιότητες Αυτοτελούς Τμήματος Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης

Αρθρο 12 : Αρμοδιότητες Διεύθυνσης Τεχνικών έργων Περιβάλλοντος και Πολεοδομίας.

Αρθρο 13 : Αρμοδιότητες Αυτοτελούς τμήματος Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού.

Αρθρο 14 : Αρμοδιότητες Διεύθυνσης Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών

2.2 : ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Αρθρο 15: Αρμοδιότητες Αποκεντρωμένων Υπηρεσιών

ΜΕΡΟΣ 3 : ΔΙΟΙΚΗΣΗ - ΕΠΟΠΤΕΙΑ- ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ

Άρθρο 16 : Διοίκηση - Εποπτεία - Συντονισμός

Άρθρο 17: Αρμοδιότητες Προϊσταμένων Διοικητικών Ενοτήτων

ΜΕΡΟΣ 4: ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Άρθρο 18 :Ειδικές θέσεις

Άρθρο 19 :Τακτικές θέσεις με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου

Άρθρο 20:Προσωποπαγείς θέσεις με σχέση Εργασίας δημοσίου δικαίου

Άρθρο 21:θέσεις με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου

Άρθρο 22:Προσωποπαγείς θέσεις με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου

Άρθρο 23:θέσεις με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου

ΜΕΡΟΣ 5 : ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Άρθρο 24: Προϊστάμενοι Υπηρεσιών

ΜΕΡΟΣ 6 : ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 25 : Τελικές διατάξεις

ΜΕΡΟΣ 1: ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ

Άρθρο 1 ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Οι Κεντρικές Υπηρεσίες είναι εγκατεστημένες στην έδρα του Δήμου ή σε Δημοτική ή τοπική κοινότητα των συνενωθέντων Δήμων και περιλαμβάνουν τις παρακάτω διοικητικές ενότητες.

ΕΝΟΤΗΤΑ Α: ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΑΓΟΜΕΝΕΣ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΑΡΧΟ

1. Γενικός Γραμματέας
2. Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου.
3. Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων
4. Νομική Υπηρεσία.
5. Αυτοτελές Γραφείο Διαφάνειας
6. Αυτοτελές Γραφείο Διοικητικής Βοήθειας
7. Γραφείο Απασχόλησης και Τουρισμού
8. Αυτοτελές τμήμα Δημοτικής Αστυνομίας που περιλαμβάνει ειδικότερα τα παρακάτω γραφεία:
 - Γραφείο ελέγχου Κυκλοφορίας και στάθμευσης οχημάτων
 - Γραφείο ελέγχου καταστημάτων και επιχειρήσεων ,κοινόχρηστων χώρων και πλανόδιου εμπορίου.

ΕΝΟΤΗΤΑ Β : ΕΠΙΤΕΛΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής που περιλαμβάνει ειδικότερα τα παρακάτω γραφεία:

- Γραφείο Προγραμματισμού , Ανάπτυξης ,Αποτελεσματικότητας, Ποιότητας και Οργάνωσης
- Γραφείο Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ : ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Αυτοτελές Τμήμα Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης που περιλαμβάνει ειδικότερα τα παρακάτω γραφεία:

- Γραφείο αγροτικής Παραγωγής & Αλιείας
- Γραφείο Αδειοδοτήσεων και Ρύθμισης Εμπορικών Δραστηριοτήτων .

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ : ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ

Η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών, Περιβάλλοντος και Πολεοδομίας που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες.

1. Τμήμα Πολεοδομίας

που περιλαμβάνει ειδικότερα τα παρακάτω γραφεία :

- Γραφείο Έκδοσης Οικοδομικών Αδειών

- Γραφείο Πολεοδομικών Εφαρμογών
- Γραφείο Ελέγχου Κατασκευών
- Γραφείο Περιβαλλοντικών Θεμάτων

2. Τμήμα Τεχνικών Έργων & Συντήρησης Υποδομών

που περιλαμβάνει ειδικότερα τα παρακάτω γραφεία:

- Γραφείο Προγραμματισμού Έργων και μελετών
- Γραφείο Κατασκευών και υλοποίησης έργων
- Γραφείο συντηρήσεων υποδομών και Πολιτικής Προστασίας

3.-Τμήμα Περιβάλλοντος - Καθαριότητας και Πρασίνου

που περιλαμβάνει ειδικότερα τα παρακάτω γραφεία:

- Γραφείο Καθαριότητας και Ανακύκλωσης
- Γραφείο Περιβάλλοντος και Πρασίνου
- Γραφείο Διαχείρισης και Συντήρησης Οχημάτων

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε : ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Αυτοτελές Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού που περιλαμβάνει ειδικότερα τα παρακάτω γραφεία:

- Γραφείο Κοινωνικής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων.
- Γραφείο Προστασίας και Προαγωγής της Δημόσιας Υγείας
- Γραφείο Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης

ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤ : ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

Διεύθυνση Διοικητικών και **Οικονομικών Υπηρεσιών** που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

- Τμήμα Υποστήριξης Πολιτικών Οργάνων του Δήμου
- Τμήμα Δημοτικής Κατάστασης και Ληξιαρχείου
- Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού και Διοικητικής Μέριμνας
- Τμήμα Προϋπολογισμού, Λογιστηρίου και Προμηθειών
- Τμήμα Εσόδων, Περιουσίας και Ταμείου
- Τμήμα Κ.Ε.Π

Άρθρο 2

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Οι Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες του Δήμου είναι εγκατεστημένες στην έδρα δημοτικών ενοτήτων, εξυπηρετούν τις δημοτικές / τοπικές κοινότητες της ενότητας, και περιλαμβάνουν υπηρεσίες οι οποίες υπάγονται διοικητικά στις αντίστοιχες Διευθύνσεις ή τμήματα των κεντρικών υπηρεσιών του Δήμου.

ΕΝΟΤΗΤΑ Α: ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ Δ.Ε ΤΥΜΦΑΙΩΝ

Κάθε μία δε παρέχει τουλάχιστον τις παρακάτω υπηρεσίες.

- Γραφείο Κ.Ε.Π, (Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών)
- Διοικητικών και οικονομικών θεμάτων και εξυπηρέτησης Πολιτών.
- Γραφείο Συντήρησης υποδομών

ΕΝΟΤΗΤΑ Β : ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΔΕ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ

Κάθε μία δε παρέχει τουλάχιστον τις παρακάτω υπηρεσίες.

- Γραφείο Κ.Ε.Π, (Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών)
- Διοικητικών και οικονομικών θεμάτων και εξυπηρέτησης Πολιτών.
- Γραφείο Συντήρησης υποδομών

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ : ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΔΕ ΧΑΣΙΩΝ

Κάθε μία δε παρέχει τουλάχιστον τις παρακάτω υπηρεσίες.

- Γραφείο Κ.Ε.Π, (Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών)
- Διοικητικών και οικονομικών θεμάτων και εξυπηρέτησης Πολιτών.
- Γραφείο Συντήρησης υποδομών

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ : ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΔΕ ΜΑΛΑΚΑΣΙΟΥ

Κάθε μία δε παρέχει τουλάχιστον τις παρακάτω υπηρεσίες.

- Γραφείο Κ.Ε.Π, (Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών)
- Διοικητικών και οικονομικών θεμάτων και εξυπηρέτησης Πολιτών.
- Γραφείο Συντήρησης υποδομών

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε : ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΔΕ ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ

Κάθε μία δε παρέχει τουλάχιστον τις παρακάτω υπηρεσίες.

- Γραφείο Κ.Ε.Π, (Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών)
- Διοικητικών και οικονομικών θεμάτων και εξυπηρέτησης Πολιτών.
- Γραφείο Συντήρησης υποδομών

ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤ : ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΔΕ ΚΛΕΙΝΟΒΟΥ

Κάθε μία δε παρέχει τουλάχιστον τις παρακάτω υπηρεσίες.

- Γραφείο Κ.Ε.Π, (Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών)
- Διοικητικών και οικονομικών θεμάτων και εξυπηρέτησης Πολιτών.
- Γραφείο Συντήρησης υποδομών

ΕΝΟΤΗΤΑ Ζ : ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΔΚ ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΟΥ

Κάθε μία δε παρέχει τουλάχιστον τις παρακάτω υπηρεσίες.

- Γραφείο Κ.Ε.Π, (Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών)
- Διοικητικών και οικονομικών θεμάτων και εξυπηρέτησης Πολιτών.
- Γραφείο Συντήρησης υποδομών

ΜΕΡΟΣ 2: ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.1: ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΕΝΟΤΗΤΑ Α : ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΑΓΟΜΕΝΕΣ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΑΡΧΟ

Άρθρο 3 Αρμοδιότητες Γενικού Γραμματέα

Ο Γενικός Γραμματέας υποστηρίζει το Δήμαρχο στα διοικητικά του καθήκοντα υλοποιώντας τις αρμοδιότητες που του εκχωρεί ο Δήμαρχος με απόφαση του. Οι αρμοδιότητες αυτές αφορούν κυρίως στο συντονισμό των δημοτικών υπηρεσιών, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται με αποδοτικό τρόπο η αποτελεσματικότητα στην επίτευξη των περιοδικών στόχων και προγραμμάτων που αποφασίζονται από τα πολιτικά όργανα του Δήμου.

Ειδικότερα ο Γενικός Γραμματέας :

1. Παρέχει οδηγίες, δίνει κατευθύνσεις και, γενικότερα, συντονίζει τις υπηρεσίες του Δήμου κατά την άσκηση του έργου τους.
2. Μεριμνά για την επεξεργασία από τις αρμόδιες υπηρεσίες των θεμάτων που είναι προς συζήτηση ενώπιον του Δημοτικού Συμβουλίου, της Οικονομικής Επιτροπής, της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής και της Εκτελεστικής Επιτροπής σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη ή έχουν ήδη συζητηθεί σε αυτά, καθώς και να τα υποστηρίζει ενώπιον των ανωτέρω οργάνων, εφόσον κρίνεται απαραίτητο από τον Πρόεδρο τους.
3. Παρακολουθεί τη διαδικασία εφαρμογής των αποφάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου, της Οικονομικής Επιτροπής, της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής και της Εκτελεστικής Επιτροπής από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου.
4. Συμμετέχει στις διαδικασίες κατάρτισης του Επιχειρησιακού Σχεδίου και των Ετήσιων Προγραμμάτων Δράσης του Δήμου και παρακολουθεί την επίτευξη των περιοδικών στόχων και την υλοποίηση των αντίστοιχων προγραμμάτων που αποφασίζονται από τα πολιτικά όργανα του Δήμου.
5. Μεριμνά για την έγκαιρη ετοιμασία των περιοδικών απολογισμών δράσης του Δήμου σύμφωνα προς τα αντίστοιχα προγράμματα ή τις συγκεκριμένες αποφάσεις και ενημερώνει σχετικά την Εκτελεστική Επιτροπή.
6. Οργανώνει κάθε νέα υπηρεσία που δημιουργείται στο Δήμο και μεριμνά για τη συνεχή βελτίωση της αποτελεσματικής δράσης των υπηρεσιών του Δήμου, την προσαρμογή της λειτουργίας τους στις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας και τη βελτίωση της απόδοσης του στελεχικού δυναμικού και των τεχνικών μέσων του Δήμου
7. Δύναται να συγκαλεί περιοδικά ή κατά περίπτωση Συντονιστικά Συμβούλια στα οποία μετέχουν με εκπροσώπους τους το σύνολο ή μέρος (ανάλογα με ομοιογενή θεματικά αντικείμενα) των υπηρεσιών του Δήμου.
8. Παρακολουθεί τις δραστηριότητες των νομικών προσώπων του Δήμου και συνεργάζεται με τις διοικήσεις τους, ώστε να εξασφαλίζεται η εναρμόνιση των αποτελεσμάτων από την δραστηριοποίηση τους προς τους στόχους του Δήμου.
9. Υπογράφει τις αποφάσεις χορήγησης αδειών με ή χωρίς αποδοχές και μετακίνησης εκτός έδρας στο εσωτερικό και εξωτερικό των υπαλλήλων του Δήμου.
10. Υπογράφει έγγραφα σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που του εκχωρεί ο Δήμαρχος.

Άρθρο 4

Αρμοδιότητες Ιδιαίτερου Γραφείου Δημάρχου

Το Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου παρέχει κάθε είδους διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη προς τον Δήμαρχο και ιδίως:

1. Προγραμματίζει, οργανώνει και ρυθμίζει τις συναντήσεις του Δημάρχου.
2. Διεξάγει και διεκπεραιώνει την προσωπική αλληλογραφία του Δημάρχου και τηρεί το πρωτόκολλο και το αρχείο αυτής,
3. Τηρεί αρχείο των κάθε είδους αποφάσεων του Δήμου προς χρήση του Δημάρχου, καθώς και κάθε άλλο στοιχείο σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Δημάρχου.
4. Παρέχει κάθε είδους διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη προς τους κατέχοντες θέσεις Ειδικών Συμβούλων ή Ειδικών Συνεργατών ή Επιστημονικών Συνεργατών.

Άρθρο 5

Αρμοδιότητες Γραφείου Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων

1. Σχεδιάζει και εισηγείται τη επικοινωνιακή πολιτική για την προώθηση της αποστολής και των στόχων του Δήμου και αντίστοιχα σχεδιάζει και εισηγείται και προωθεί την εφαρμογή των προγραμμάτων των ενεργειών που είναι απαραίτητες για την υλοποίηση της επικοινωνιακής αυτής πολιτικής.
2. Οργανώνει και υλοποιεί κάθε είδους εκδηλώσεις του Δήμου (συνέδρια, συνελεύσεις, εορτές κλπ, καθώς και προγράμματα προβολής του έργου και των υπηρεσιών που παρέχει ο Δήμος.
3. Σχεδιάζει, εισηγείται και εφαρμόζει προγράμματα ενημέρωσης των πολιτών για τις επιδιώξεις, στόχους και υπηρεσίες του Δήμου με γενικό στόχο τη δραστηριοποίηση των πολιτών για την προώθηση των τοπικών συμφερόντων.
4. Παρακολουθεί συστηματικά τα δημοσιεύματα (έντυπα και ηλεκτρονικά) σχετικά με τις δραστηριότητες του Δήμου και ενημερώνει σχετικά τα όργανα διοίκησης και τις υπηρεσίες του Δήμου. Τηρεί αρχείο των δημοσιεύσεων καθώς και των σχετικών απαντήσεων του Δήμου.
5. Διαχειρίζεται τις σχέσεις του Δήμου με τον ηλεκτρονικό και έντυπο τύπο και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και επιμελείται των δημοσιευμάτων και των δελτίων τύπου του Δήμου.
6. Επιμελείται των ενημερωτικών εκδόσεων ή εκπομπών του Δήμου στα ΜΜΕ.

Άρθρο 6

Αρμοδιότητες Νομικής Υπηρεσίας

Η Νομική Υπηρεσία παρέχει νομική υποστήριξη προς τα αιρετά όργανα του Δήμου και τις δημοτικές υπηρεσίες για την προώθηση των επιδιώξεων/ στόχων/ συμφερόντων του Δήμου. Ειδικότερα η Υπηρεσία:

1. Παρέχει νομικές συμβουλές και γνωμοδοτήσεις προς τα πολιτικά όργανα διοίκησης του Δήμου (Δημοτικό Συμβούλιο, Επιτροπές, Δήμαρχος κλπ) διασφαλίζοντας το νομότυπο των πράξεων του Δήμου.
2. Παρέχει νομικές συμβουλές και κατευθύνσεις προς τις επί μέρους υπηρεσίες του Δήμου, καθώς και στα ιδρύματα και στα άλλα νομικά πρόσωπα του Δήμου, για την διασφάλιση του νομότυπου των δράσεων τους.
3. Επεξεργάζεται και γνωμοδοτεί για πράξεις της δημόσιας διοίκησης που αφορούν το Δήμο.
4. Επεξεργάζεται και ελέγχει νομικά όλες τις συμβάσεις που συνάπτει ο Δήμος με τρίτους, καθώς και τις προκηρύξεις του Δήμου για την ανάθεση έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε τρίτους.

5. Εκπροσωπεί τον Δήμο σε νομικές υποθέσεις εντός και εκτός των Δικαστηρίων και των Διοικητικών Αρχών, για την προάσπιση των συμφερόντων του Δήμου.
6. Παρακολουθεί την σχετική νομοθεσία και νομολογία και τηρεί και επικαιροποιεί αρχείο με τις νομοθετικές και κανονιστικές ρυθμίσεις που ενδιαφέρουν το Δήμο.
7. Τηρεί το αναγκαίο αρχείο εγγράφων και πληροφοριών για τις ανάγκες της Νομικής Υπηρεσίας.

Άρθρο 7 **Αρμοδιότητες Αυτοτελούς Γραφείου Διαφάνειας**

Το Αυτοτελές Γραφείο Διαφάνειας, είναι αρμόδιο για το σχεδιασμό και την εφαρμογή συστημάτων και διαδικασιών που επιδιώκουν την διασφάλιση της διαφάνειας στις κάθε είδους σχέσεις του Δήμου προς τρίτους.

Ειδικότερα το Γραφείο Διαφάνειας:

1. Σχεδιάζει, ενημερώνει τις δημοτικές υπηρεσίες και μεριμνά για την εφαρμογή κάθε είδους διαδικασίας και ενέργειας που διασφαλίζουν την διαφάνεια στις σχέσεις του δήμου προς τρίτους. Προς τούτο χρησιμοποιεί κάθε πρόσφορο μέσο και κυρίως τις κατάλληλες τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ).
2. Μεριμνά για την εξασφάλιση της έγκαιρης πρόσβασης από κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο σε πληροφορίες που έχουν σχέση με τις προκηρύξεις του Δήμου για την εκτέλεση έργων και την προμήθεια υλικών και υπηρεσιών, σύμφωνα με τις νόμιμες διαδικασίες.
3. Μεριμνά για την εξασφάλιση της πρόσβασης των δημοτών και κάθε τρίτου σε πληροφορίες που έχουν σχέση με την δομή, την οργάνωση και τις αρμοδιότητες των δημοτικών υπηρεσιών, καθώς και τους κανονισμούς τις διαδικασίες και τις προϋποθέσεις παροχής από το Δήμο υπηρεσιών στους δημότες.
4. Μεριμνά για την εφαρμογή της νομοθεσίας σε θέματα ανάθεσης από το Δήμο της εκτέλεσης έργων και της προμήθειας υλικών και υπηρεσιών.
5. Μεριμνά για την έγκαιρη πληροφόρηση των δημοτών για κάθε είδους προγράμματα και δράσεις που σχεδιάζει ο Δήμος και απευθύνονται στους δημότες και μεριμνά για την εξασφάλιση της αρχής της ίσης πρόσβασης των δημοτών στις δραστηριότητες αυτές.
6. Υποδέχεται υποδείξεις, προτάσεις και παράπονα των δημοτών και τους ενημερώνει για τα δικαιώματά τους και τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση των υποθέσεών τους. Μεριμνά επίσης για τον εφοδιασμό τους με τα απαραίτητα πληροφοριακά στοιχεία και έντυπα.
7. Μεριμνά για την πληροφόρηση των δημοτών σχετικά με απολογιστικά στοιχεία που αφορούν εκπλήρωση στόχων, ολοκλήρωση προγραμμάτων και έργων που αναλαμβάνει και προωθεί ο Δήμος.
8. Σχεδιάζει ειδικά προγράμματα πληροφόρησης των δημοτών για την εξέλιξη και υλοποίηση των δραστηριοτήτων του Δήμου και μεριμνά για την πραγματοποίηση τους.
9. Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την έκδοση και διακίνηση, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή:
 - a. Χάρτας Δικαιωμάτων και Υποχρεώσεων δημοτών και κατοίκων,
 - b. Οδηγού του Δημότη για τις παρεχόμενες υπηρεσίες του Δήμου,
 - c. Κανονισμού πληροφόρησης των πολιτών και Κανονισμού Διαβούλευσης.
10. Μεριμνά για την τήρηση μητρώου πολιτών προς τους οποίους ο Δήμος προσφέρει συγκεκριμένες υπηρεσίες.
11. Μεριμνά για την εφαρμογή διαδικασιών διαβούλευσης για αποφάσεις και ζητήματα που αφορούν το Δήμο.
12. Λειτουργεί τηλεφωνικές γραμμές επικοινωνίας πολιτών με το Δήμο για την υποδοχή παραπόνων ή παροχή διοικητικών πληροφοριών προς τους πολίτες.

Άρθρο 8 **Αρμοδιότητες Αυτοτελούς Γραφείου Διοικητικής Βοήθειας**

Το Γραφείο Διοικητικής Βοήθειας είναι αρμόδιο για την παροχή διοικητικής βοήθειας σε άτομα που έχουν αντικειμενική αδυναμία προσπέλασης στις δημοτικές υπηρεσίες ή στα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ).

Ειδικότερα το Γραφείο:

1. Σχεδιάζει και εφαρμόζει συστήματα και διαδικασίες για την εξυπηρέτηση των δημοτών που έχουν αντικειμενική αδυναμία προσπέλασης στις δημοτικές υπηρεσίες ή στα ΚΕΠ και χρειάζονται να έλθουν σε επαφή με τις επιμέρους υπηρεσίες για συγκεκριμένες ανάγκες τους.
2. Μεριμνά για τη δημιουργία και την αποτελεσματική λειτουργία δικτύων εθελοντών που αναλαμβάνουν την εξυπηρέτηση των ανωτέρω δημοτών για την εκτέλεση των δοσοληψιών τους με τις δημοτικές υπηρεσίες και τα ΚΕΠ για λογαριασμό τους.
3. Δέχεται αιτήματα των ανωτέρω δημοτών με βάση τις σχετικές διαδικασίες και μεριμνά για την ικανοποίησή τους, με την αξιοποίηση τόσο των υπαλλήλων του Γραφείου όσο και των δικτύων εθελοντών.
4. Συνεργάζεται με τα αρμόδια ΚΕΠ για την διεκπεραίωση υποθέσεων των ανωτέρω δημοτών σε ζητήματα αρμοδιότητας των ΚΕΠ.
5. Σχεδιάζει και προωθεί κάθε άλλη σχετική ενέργεια για την καλύτερη εξυπηρέτηση των δημοτών με αντικειμενική αδυναμία προσπέλασης στις δημοτικές υπηρεσίες ή στα ΚΕΠ.

Άρθρο 9 **Αρμοδιότητες σε θέματα Απασχόλησης**

1. Σχεδιάζει, εισηγείται την εφαρμογή και εφαρμόζει τοπικά προγράμματα δράσης και τοπικές πρωτοβουλίες ή συμμετέχει σε ανάλογες δράσεις και πρωτοβουλίες, για την προώθηση και διεύρυνση της απασχόλησης στην περιοχή του Δήμου.
2. Μεριμνά για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής κατάρτισης προωθώντας την ίδρυση και λειτουργία Κέντρων Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης σε συνεργασία και με το Τμήμα Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης της Διεύθυνσης Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού και με τη Διεύθυνση Δια Βίου Μάθησης και Απασχόλησης της αντίστοιχης Περιφέρειας και λαμβάνοντας υπόψη τις προγραμματικές επιλογές για θέματα επαγγελματικής κατάρτισης του περιφερειακού προγράμματος δια βίου μάθησης.
3. Μεριμνά για την απορρόφηση του εργατικού δυναμικού της περιοχής του Δήμου με την ανάπτυξη συμβουλευτικών δράσεων προς τους άνεργους και την προώθηση ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας.
4. Μεριμνά για τη δημιουργία και λειτουργία μηχανισμών ενημέρωσης των ανέργων για τις ευκαιρίες απασχόλησης στην περιοχή.

Αρμοδιότητες σε θέματα Τουρισμού

1. Τηρεί μητρώα και στοιχεία που αφορούν την υφιστάμενη κατάσταση του τουρισμού στην περιοχή του Δήμου (τουριστικά αξιοθέατα, τουριστικές επιχειρήσεις, τουριστικές υποδομές, στοιχεία απασχόλησης, οικονομικά στοιχεία κλπ).
2. Σχεδιάζει και εισηγείται προγράμματα δράσεων παρέμβασης του Δήμου για την ανάπτυξη του τουρισμού στην περιοχή και την αναβάθμιση των παρεχομένων τουριστικών υπηρεσιών, σε συνεργασία με τους τουριστικούς επαγγελματικούς φορείς της περιοχής. Μεριμνά για την εφαρμογή των προγραμμάτων αυτών.
3. Μεριμνά για το σχεδιασμό και την πραγματοποίηση προγραμμάτων τουριστικής προβολής της περιοχής του Δήμου (π.χ. παραγωγή τουριστικού υλικού και εκδόσεις πρακτικών οδηγιών για τους ταξιδιώτες, συμμετοχή σε εκθέσεις τουρισμού,

δημιουργία δικτύων επικοινωνίας και συνεργασίας με άλλες περιοχές εντός και εκτός της χώρας κλπ).

4. Μεριμνά για την εφαρμογή μηχανισμών ενημέρωσης / πληροφόρησης των επισκεπτών της περιοχής.

Άρθρο 10

Αρμοδιότητες Αυτοτελούς Τμήματος Δημοτικής Αστυνομίας

Το Αυτοτελές Τμήμα Δημοτική Αστυνομίας είναι αρμόδιο για την αποτελεσματική και αποδοτική άσκηση των αρμοδιοτήτων που έχουν θεσπισθεί με το άρθρο 1 του Νόμου 3731 / 2008, όπως αυτό ισχύει. Σύμφωνα με το άρθρο αυτό η Δημοτική Αστυνομία⁴:

1. Ελέγχει την τήρηση των διατάξεων που αφορούν την ύδρευση, την άρδευση και την αποχέτευση, όπως αυτές περιλαμβάνονται στην εκάστοτε κείμενη νομοθεσία, στις τοπικές κανονιστικές αποφάσεις που εκδίδουν οι δημοτικές αρχές και στις αποφάσεις των διοικητικών συμβουλίων των δημοτικών επιχειρήσεων ύδρευσης και αποχέτευσης.
2. Ελέγχει την τήρηση των όρων που προβλέπονται στην κείμενη νομοθεσία και στις τοπικές κανονιστικές αποφάσεις που εκδίδουν οι δημοτικές αρχές, για τη χρήση των αλσών και των κήπων, των πλατειών, των παιδικών χαρών και των λοιπών κοινόχρηστων χώρων.
3. Ελέγχει την τήρηση των όρων οι οποίοι προβλέπονται στην κείμενη νομοθεσία και στις τοπικές κανονιστικές αποφάσεις που εκδίδουν οι δημοτικές αρχές, για τη χρήση και λειτουργία των δημοτικών αγορών, των εμποροπανηγύρεων, των ζωοπανηγύρεων, των χριστουγεννιάτικων αγορών και γενικά των υπαίθριων δραστηριοτήτων.
4. Ελέγχει την τήρηση των διατάξεων που αφορούν στο υπαίθριο εμπόριο και στις λαϊκές αγορές.
5. Ελέγχει την τήρηση των διατάξεων που αφορούν στην υπαίθρια διαφήμιση, καθώς και τον έλεγχο της τήρησης ειδικότερων προδιαγραφών κατασκευής και προϋποθέσεων τοποθέτησης διαφημιστικών πλαισίων, που τυχόν έχουν τεθεί με τοπικές κανονιστικές αποφάσεις, από τις δημοτικές αρχές.
6. Ελέγχει την τήρηση της καθαριότητας σε κοινόχρηστους υπαίθριους χώρους της εδαφικής περιφέρειας του οικείου δήμου και γενικότερα την τήρηση των κανόνων που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία και τις τοπικές κανονιστικές αποφάσεις που εκδίδουν οι δημοτικές αρχές για την αναβάθμιση της αισθητικής των πόλεων και των οικισμών.
7. Ελέγχει την τήρηση των μέτρων που επιβάλλονται για την πρόληψη πυρκαγιών σε κοινόχρηστους υπαίθριους χώρους.
8. Ελέγχει την τήρηση των διατάξεων που αφορούν στην κυκλοφορία των πεζών, τη στάση και στάθμευση των οχημάτων, στην επιβολή των διοικητικών μέτρων του άρθρου 103 του ν. 2696/1999, όπως ισχύει, για την παράνομη στάθμευση οχημάτων, καθώς και την εφαρμογή των διατάξεων, που αναφέρονται στην κυκλοφορία τροχοφόρων στους πεζόδρομους, πλατείες, πεζοδρόμια και γενικά σε χώρους που δεν προορίζονται για τέτοια χρήση και στην εκπομπή θορύβων από αυτά. Οι αρμοδιότητες αυτές ασκούνται, παράλληλα και κατά περίπτωση, και από την Ελληνική Αστυνομία (ΕΛ.ΑΣ.) και το Λιμενικό Σώμα. Όταν κατά την άσκηση τους επιλαμβάνονται η Δημοτική Αστυνομία και η Ελληνική Αστυνομία ή το Λιμενικό Σώμα, ταυτόχρονα, το συντονισμό έχει η Ελληνική Αστυνομία ή το Λιμενικό Σώμα, κατά περίπτωση.
9. Ελέγχει την τήρηση των διατάξεων, που αφορούν στη ρύθμιση της κυκλοφορίας με υποδείξεις και σήματα των τροχονόμων στο δημοτικό οδικό δίκτυο και στα τμήματα

⁴ Οι αρμοδιότητες με αρ. 9,12,13,14,17,18,20 και 23 είναι δυνατόν να μην ασκούνται από τη Διεύθυνση, εάν ο αριθμός του προσωπικού της Διεύθυνσης είναι κάτω από 50 άτομα.

του εθνικού και επαρχιακού δικτύου που διέρχονται μέσα από κατοικημένες περιοχές. Η αρμοδιότητα αυτή εξακολουθεί να ασκείται, παράλληλα και κατά περίπτωση, από την Ελληνική Αστυνομία (ΕΛ.ΑΣ.) και το Λιμενικό Σώμα. Όταν κατά την άσκηση της επιλαμβάνονται η Δημοτική Αστυνομία και η Ελληνική Αστυνομία ή το Λιμενικό Σώμα, ταυτόχρονα, το συντονισμό έχει η Ελληνική Αστυνομία ή το Λιμενικό Σώμα κατά περίπτωση.

10. Ελέγχει την τήρηση των διατάξεων, που αφορούν τα εγκαταλελειμμένα οχήματα.
11. Ελέγχει την τήρηση των διατάξεων, που αφορούν στη σήμανση των εργασιών που εκτελούνται στις οδούς και στις υποχρεώσεις αυτών που εκτελούν έργα και εναποθέτουν υλικά και εργαλεία στο δημοτικό οδικό δίκτυο και ελέγχει για τη λήψη μέτρων ασφάλειας και υγιεινής σε εργασίες που εκτελούνται.
12. Ελέγχει την τήρηση των διατάξεων που αφορούν στη λειτουργία παιδότοπων.
13. Ελέγχει την τήρηση των διατάξεων που αφορούν στη λειτουργία καταστημάτων, επιχειρήσεων, θεάτρων, κινηματογράφων, ψυχαγωγικών και λοιπών δραστηριοτήτων, για τις οποίες αρμόδιος για τη χορήγηση, ανάκληση και αφαίρεση αδειών ίδρυσης, εγκατάστασης, λειτουργίας και ασκήσεως τους είναι ο οικείος Δήμος, εκτός από τις περιπτώσεις εκείνες για τις οποίες έχουν οριστεί άλλες αρχές αρμόδιες για το σχετικό έλεγχο.
14. Ελέγχει την τήρηση των διατάξεων για την ηχορύπανση, την κοινή ησυχία και τη λειτουργία μουσικής στα καταστήματα και στα δημόσια κέντρα.
15. Εκτελεί τις διοικητικές κυρώσεις που αφορούν τη λειτουργία καταστημάτων και επιχειρήσεων, των οποίων την άδεια ίδρυσης και λειτουργίας χορηγούν οι δημοτικές αρχές.
16. Ελέγχει την τήρηση διατάξεων που αφορούν τους οργανωμένους από τους Δήμους χώρους προσωρινής εγκατάστασης μετακινούμενων πληθυσμιακών ομάδων.
17. Ελέγχει την εφαρμογή των μέτρων που λαμβάνονται από τις δημοτικές αρχές για δραστηριότητες και καταστάσεις που εγκυμονούν κινδύνους για τη ζωή και την περιουσία των κατοίκων και ειδικότερα από τις επικίνδυνες οικοδομές, καθώς και την εφαρμογή των κανονιστικών πράξεων που τίθενται από αυτές για την προστασία της υγείας των κατοίκων από τις οχλούσες δραστηριότητες που αναφέρονται σε αυτές.
18. Ελέγχει την τήρηση των σχετικών διατάξεων, που αφορούν στο Γενικό Οικοδομικό Κανονισμό.
19. Αφαιρεί την άδεια οικοδομής για οφειλόμενες ασφαλιστικές εισφορές στο Ι.Κ.Α.
20. Ελέγχει την τήρηση των μέτρων για την προστασία των μουσείων, μνημείων, σπηλαίων, αρχαιολογικών και ιστορικών χώρων της περιοχής του Δήμου και των εγκαταστάσεων αυτών, που λαμβάνονται από τις οικείες δημοτικές αρχές.
21. Συμμετέχει στην εφαρμογή των σχεδίων πολιτικής προστασίας.
22. Ελέγχει επιχειρήσεις τουριστικού ενδιαφέροντος, σχετικά με την εφαρμογή της τουριστικής νομοθεσίας (βεβαίωση παραβάσεων, εκτέλεση διοικητικών κυρώσεων, θεώρηση τιμοκαταλόγων των δωματίων των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων και καταλυμάτων) στις περιπτώσεις που αυτές λειτουργούν σε νομούς ή νησιά όπου δεν εδρεύουν υπηρεσίες του ΕΟΤ.
23. Ελέγχει την τήρηση των διατάξεων για το ωράριο λειτουργίας των κέντρων διασκέδασης και των συναφών καταστημάτων, καθώς και των εμπορικών καταστημάτων και των καταστημάτων τροφίμων.
24. Ελέγχει την τήρηση των διατάξεων που αφορούν τα ζώα συντροφιάς.
25. Ελέγχει την τήρηση των διατάξεων που αφορούν τις κάθε είδους κανονιστικές αποφάσεις που εκδίδουν οι δημοτικές αρχές, καθώς και την επιβολή των πάσης φύσεως διοικητικών μέτρων που προβλέπονται από αυτές.
26. Προστατεύει τη δημοτική και κοινοτική περιουσία.
27. Διενεργεί αυτοψία για την εξακρίβωση των προϋποθέσεων που απαιτούνται για την έκδοση διοικητικών πράξεων από τα όργανα του Δήμου και, ιδίως, διενεργεί αυτοψία και συντάσσει έκθεση για την έκδοση πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής και για τη χορήγηση βεβαίωσης μόνιμης κατοικίας.

- 28.Επιδίδει τα πάσης φύσεως έγγραφα του οικείου Δήμου ή άλλων Δημοτικών Αρχών εντός των διοικητικών ορίων του οικείου Δήμου.
- 29.Ελέγχει την τήρηση των διατάξεων περί καπνίσματος.

Οι αρμοδιότητες γραφείου Δημοτικής Αστυνομίας είναι ιδίως οι εξής:

Αρμοδιότητες Επιχειρησιακού Σχεδιασμού

1. Σχεδιάζει όλα τα θέματα που έχουν σχέση με τον επιχειρησιακό σχεδιασμό, την τακτική και μεθοδολογία δράσης και την αποτελεσματικότητα του έργου της δημοτικής αστυνομίας (μέθοδοι αστυνόμευσης, κανόνες και μέτρα αστυνομικής τακτικής και πρακτικής, μέθοδοι αξιοποίησης προσωπικού, στολές προσωπικού κλπ).
2. Σχεδιάζει και εισηγείται κανονισμούς για τη λειτουργία και τον τρόπο δράσης της δημοτικής αστυνομίας.
3. Τηρεί αρχείο αναφορών / δελτίων συμβάντων και επεξεργάζεται στατιστικά στοιχεία για τη δράση και τα αποτελέσματα από την αξιοποίηση της δημοτικής αστυνομίας.
4. Υποδέχεται τις αναφορές / δελτία συμβάντων, τις αξιολογεί σε συνεργασία με το γραφείο Αστυνόμευσης και μεριμνά για την ενημέρωση των δημοτικών υπηρεσιών ή και άλλων δημόσιων υπηρεσιών, όταν απαιτείται, για τις περαιτέρω ενέργειες.
5. Συγκεντρώνει τυχόν παράπονα και υποδείξεις των πολιτών σχετικά με το αντικείμενο της δημοτικής αστυνομίας, τηρεί σχετικά αρχεία, συνεργάζεται με τα αποκεντρωμένα Τμήματα Δημοτικής Αστυνομίας και το γραφείου Αστυνόμευσης και συμμετέχει στην διαχείριση όσων σχετικών μέτρων και αποφάσεων λαμβάνονται.
6. Μεριμνά για την ενημέρωση του κοινού για το αντικείμενο και το έργο της δημοτικής αστυνομίας.
7. Μεριμνά για την εκπαίδευση του προσωπικού της δημοτικής αστυνομίας.
8. Μεριμνά για την εξασφάλιση και συντήρηση των τεχνικών μέσων, καθώς και του ιματισμού και των λοιπών εφοδίων του προσωπικού της δημοτικής αστυνομίας.

Αρμοδιότητες Αστυνόμευσης

1. Συγκροτεί τις περιπόλους και τις ομάδες αστυνομικής ενέργειας σύμφωνα με τους κανονισμούς και τις οδηγίες του Γραφείου Επιχειρησιακού Σχεδιασμού.
2. Συμπληρώνει αναφορές και δελτία συμβάντων για τα αποτελέσματα της αστυνομικής δράσης, τα αξιολογεί και ενημερώνει σχετικά το Γραφείο Επιχειρησιακού Σχεδιασμού.
3. Συγκεντρώνει τυχόν παράπονα και υποδείξεις των πολιτών σχετικά με το αντικείμενο της δημοτικής αστυνομίας, ενημερώνει σχετικά το Γραφείο Επιχειρησιακού Σχεδιασμού και συμμετέχει στην διαχείριση όσων σχετικών μέτρων και αποφάσεων λαμβάνονται.
4. Μεριμνά για τη διενέργεια των αναγκαίων εργασιών συντήρησης των τεχνικών μέσων και εφοδίων που χρησιμοποιεί η δημοτική αστυνομία.

ΕΝΟΤΗΤΑ Β : ΕΠΙΤΕΛΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Άρθρο 11

Αρμοδιότητες Αυτοτελούς Τμήματος Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής

Το Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής του Δήμου είναι αρμόδια για την υποστήριξη των οργάνων διοίκησης, των υπηρεσιών και των νομικών προσώπων του Δήμου κατά τις διαδικασίες σύνταξης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων των περιοδικών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και των Ετησίων Προγραμμάτων Δράσης, την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας και απόδοσης των υπηρεσιών του Δήμου κατά την επίτευξη των περιοδικών στόχων του και τον σχεδιασμό και την παρακολούθηση της εφαρμογής των εσωτερικών οργανωτικών συστημάτων του Δήμου υπό συνθήκες διασφάλισης του επιθυμητού επιπέδου ποιότητας των παρεχομένων κάθε είδους υπηρεσιών. Επίσης είναι αρμόδιο για τη διασφάλιση της ένταξης των πολιτικών ισότητας των φύλων στις τοπικές πολιτικές

Επιπρόσθετα η Διεύθυνση είναι αρμόδια για την ανάπτυξη, εγκατάσταση, λειτουργία και συντήρηση των συστημάτων ΤΠΕ του Δήμου, περιλαμβανομένης της ευθύνης εκπλήρωσης του έργου του ΚΟ.Σ.Ε. (Κομβικό Σημείο Επαφής) του Δήμου, όπως προβλέπεται στο άρθρο 19 του Ν. 3882 / 2010 (ΦΕΚ Α166).

Οι αρμοδιότητες των επί μέρους γραφείων του Τμήματος Προγραμματισμού Οργάνωσης και Πληροφορικής είναι οι εξής:

(α) Αρμοδιότητες Γραφείου Προγραμματισμού, Ανάπτυξης και Οργάνωσης

(Αρμοδιότητες μελετών και έρευνας)

1. Συγκεντρώνει, επεξεργάζεται, τεκμηριώνει και ενημερώνει συνεχώς τα γεωγραφικά, δημογραφικά, οικονομικά, κοινωνικά και άλλα στοιχεία που αφορούν στην ανάπτυξη του Δήμου, σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς και τις υπηρεσίες του Δήμου.
2. Συγκεντρώνει και τεκμηριώνει την αναγκαία τεχνογνωσία και πληροφόρηση που είναι απαραίτητη για τη διαμόρφωση των προγραμμάτων ανάπτυξης του Δήμου (π.χ. κλαδικές και αναπτυξιακές μελέτες, μελέτες και θέματα της Αυτοδιοίκησης, νομοθεσία που αφορά την αυτοδιοίκηση, τις λειτουργίες και τους στόχους του Δήμου κλπ).
3. Μεριμνά για τη διενέργεια ερευνών για τις ανάγκες των δημοτών και συγκεντρώνει και τεκμηριώνει προτάσεις για επεμβάσεις (έργα, ενέργειες, προγράμματα) που θα ικανοποιούν τις ανάγκες των δημοτών.
4. Μεριμνά για την εκπόνηση ερευνών και μελετών για τη διάγνωση των αναγκών ανάπτυξης του Δήμου, τη διερεύνηση της σκοπιμότητας αναπτυξιακών προτάσεων και την ιεράρχηση προτεραιοτήτων έργων, δράσεων και μέτρων.

(Αρμοδιότητες σχεδιασμού και παρακολούθησης προγραμμάτων)

5. Μελετά, σχεδιάζει και εισηγείται την εφαρμογή προγραμμάτων οικονομικής ανάπτυξης της περιοχής του Δήμου, με την αξιοποίηση των τοπικών φυσικών πόρων, την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, την αξιοποίηση της δημοτικής περιουσίας και τη δημιουργία και διαχείριση υποδομών στήριξης της τοπικής οικονομίας.
6. Μελετά, σχεδιάζει και εισηγείται την εφαρμογή προγραμμάτων και δράσεων, που ενσωματώνου την ισότητα των φύλων και τη λήψη θετικών μέτρων υπέρ των γυναικών στις προτάσεις του Δήμου στα εθνικά και συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα.

7. Συνεργάζεται με τις υπηρεσίες της Περιφέρειας στην οποία ανήκει ο Δήμος για την εναρμόνιση των προγραμμάτων οικονομικής ανάπτυξης της περιοχής του Δήμου με τα ευρύτερα αντίστοιχα προγράμματα της Περιφέρειας.
8. Συνεργάζεται με τις αρμόδιες υπηρεσίες και συντάσσει προτάσεις που αφορούν στην εφαρμογή προγραμμάτων για την εξασφάλιση και διαρκή βελτίωση των τεχνικών και κοινωνικών υποδομών (δομημένο περιβάλλον) στην περιοχή του Δήμου, με στόχο την εξασφάλιση ικανοποιητικών συνθηκών ποιότητας ζωής.
9. Διερευνά και ενημερώνει τα όργανα και τις υπηρεσίες του Δήμου για τις πιθανές πηγές χρηματοδότησης των αναπτυξιακών προγραμμάτων του Δήμου (προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα από την ΕΕ, προγράμματα της ΕΕ, εθνικά προγράμματα, έργα ΣΔΙΤ, έργα αυτοχρηματοδοτούμενα κλπ).
10. Υποστηρίζει τα όργανα διοίκησης και τις υπηρεσίες του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του και την ομάδα έργου που είναι δυνατόν να συγκροτείται για τη σύνταξη του 5ετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου, κατά τη διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης του επιχειρησιακού προγράμματος και των Ετησίων Προγραμμάτων Δράσης, στα οποία εξειδικεύεται το επιχειρησιακό πρόγραμμα.
11. Μεριμνά για τη διενέργεια των διαδικασιών ένταξης έργων και δράσεων του Δήμου σε αναπτυξιακά και άλλα προγράμματα, για την παρακολούθηση της υλοποίησης τους και τη σχετική ενημέρωση των αρμοδίων Αρχών, σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου.
12. Υποστηρίζει το Δήμαρχο για την παρακολούθηση και αξιολόγηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος, συνεργάζεται με τις υπηρεσίες του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του και συντάσσει την ενδιάμεση και την τελική έκθεση αξιολόγησης, τις οποίες υποβάλλει στο Δήμαρχο. Εισηγείται την ενδεχόμενη αναθεώρηση των στόχων του Επιχειρησιακού Προγράμματος μετά την ενδιάμεση αξιολόγηση του.
13. Με σκοπό την αντικειμενικότερη αξιολόγηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος, διαμορφώνει τους κατάλληλους δείκτες αποτελεσματικότητας, που επιτρέπουν να εκτιμηθεί ο βαθμός επίτευξης των στόχων σε σχέση με τα αποτελέσματα των δράσεων, καθώς και κατάλληλους δείκτες αποδοτικότητας, που συσχετίζουν το κόστος πραγματοποίησης με τις εκροές των δράσεων.
14. Συντάσσει σχέδιο του Ετησίου Προγράμματος Δράσης του Δήμου αφού λάβει υπόψη τις γραπτές εισηγήσεις των υπηρεσιών, και το υποβάλλει στην Εκτελεστική Επιτροπή.
15. Υποστηρίζει την Εκτελεστική Επιτροπή για την παρακολούθηση και τον απολογισμό των Ετησίων Προγραμμάτων Δράσης του Δήμου. Ειδικότερα (α) κατά τη διάρκεια εφαρμογής του ετησίου προγράμματος δράσης του Δήμου, συντάσσει εκθέσεις παρακολούθησης σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες, ανά τακτά διαστήματα που ορίζονται με απόφαση του Δημάρχου και (β) πριν από τη σύνταξη του οικονομικού απολογισμού, υποβάλλει στη Εκτελεστική Επιτροπή έκθεση με τον απολογισμό δράσης του προηγούμενου έτους, αφού λάβει υπόψη τις απολογιστικές εκθέσεις των υπηρεσιών.
16. Υποστηρίζει την σύναψη και παρακολουθεί την πρόοδο των προγραμματικών και άλλων συμβάσεων μεταξύ του Δήμου και άλλων φορέων για την υλοποίηση έργων, ενεργειών και προγραμμάτων. Υποστηρίζει τις σχέσεις διαδημοτικής συνεργασίας και συντονίζει τις σχέσεις του Δήμου με άλλους δημόσιους φορείς.

Αρμοδιότητες Αποτελεσματικότητας

1. Σχεδιάζει και εισηγείται συστήματα και μεθόδους μέτρησης της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των υπηρεσιών του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων (διαδικασίες, δείκτες κλπ). Σχεδιάζει και εισηγείται τον Κανονισμό Μέτρησης και Αξιολόγησης της απόδοσης των δημοτικών υπηρεσιών κατά την ισχύουσα νομοθεσία.
2. Διαμορφώνει και εισηγείται περιοδικούς στόχους για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των υπηρεσιών του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων.

3. Συγκεντρώνει στοιχεία και δεδομένα που αναφέρονται στην αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών και στην επίτευξη των σχετικών περιοδικών τους στόχων, παρακολουθεί την εξέλιξη τους, επεξεργάζεται τα στοιχεία και εκδίδει ενημερωτικές αναφορές.
4. Διατυπώνει αναλυτικά ετησίως τις εκθέσεις αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών και των Νομικών Προσώπων.
5. Εντοπίζει τις καλύτερες πρακτικές αποτελεσματικής και αποδοτικής λειτουργίας και προωθεί την εφαρμογή τους και σε άλλες υπηρεσίες.
6. Εισηγείται, παρακολουθεί και αξιολογεί μέτρα για τη διαρκή βελτίωση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών και της ανταπόκρισης τους στις ανάγκες των πολιτών.
7. Σχεδιάζει, εισηγείται και συντονίζει την εφαρμογή συστημάτων διοίκησης ολικής ποιότητας και διαδικασιών αυτοαξιολόγησης.
8. Εισηγείται και παρακολουθεί την υλοποίηση προγραμμάτων έργων και δράσεων για την βελτίωση της οργάνωσης του Δήμου με στόχο την βελτίωση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας του.
9. Συνεργάζεται με τη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών για τη διαμόρφωση των καταλλήλων συστημάτων προϋπολογισμού και απολογιστικού ελέγχου των οικονομικών μεγεθών του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων, καθώς και των καταλλήλων συστημάτων παρακολούθησης του κόστους λειτουργίας των οργανωτικών μονάδων του Δήμου και του κόστους των παραγομένων και παρεχομένων υπηρεσιών του Δήμου προς τους πολίτες.
10. Παρακολουθεί και ενημερώνει με συγκεκριμένες αναφορές τα όργανα του Δήμου σχετικά με την εξέλιξη των οικονομικών μεγεθών του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων, καθώς και την εξέλιξη του κόστους λειτουργίας των οργανωτικών μονάδων και του κόστους των παραγομένων και παρεχομένων υπηρεσιών προς τους πολίτες.

(Αρμοδιότητες ποιότητας και οργάνωσης)

1. Μεριμνά για την εγκατάσταση και τήρηση συστημάτων διασφάλισης ποιότητας των επί μέρους λειτουργιών του Δήμου.
2. Μεριμνά για την εγκατάσταση και τήρηση του συστήματος διασφάλισης της διαχειριστικής επάρκειας του Δήμου στον σχεδιασμό και παραγωγή έργων.
3. Μεριμνά για την εκτέλεση των εγκεκριμένων προγραμμάτων έργων και δράσεων για την βελτίωση της οργάνωσης του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων. Ειδικότερα μεριμνά για τον σχεδιασμό / ανασχεδιασμό και την εφαρμογή βελτιωμένων οργανωτικών δομών, κατανομής αρμοδιοτήτων, κατανομής στελεχιακού δυναμικού, οργανωτικών συστημάτων, εσωτερικών διαδικασιών και εντύπων.
4. Μεριμνά για την εκπόνηση των κάθε είδους εσωτερικών Κανονισμών του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων (Εσωτερικός Κανονισμός Υπηρεσιών, Εσωτερικοί Κανονισμοί Λειτουργίας, Κανονισμοί Παροχής Υπηρεσιών στους Δημότες κλπ) σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες.
5. Παρακολουθεί την τήρηση και σχεδιάζει και εισηγείται τις τυχόν επικαιροποιήσεις της οργανωτικής δομής και γενικότερα των διατάξεων του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου.
6. Μεριμνά για τον προσδιορισμό των αναγκαίων θέσεων εργασίας και τον προσδιορισμό του αριθμού του προσωπικού ανά θέση εργασίας και οργανωτική μονάδα του Δήμου, σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες και συνεργάζεται με τη Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών για τον προγραμματισμό της κάλυψης των θέσεων (με νέα στελέχη ή ανακατανομή των υφισταμένων στελεχών)
7. Παρακολουθεί τα εγκεκριμένα συστήματα και διαδικασίες για την παρακολούθηση της καλής εφαρμογής των εσωτερικών οργανωτικών συστημάτων, διαδικασιών και

κανονισμών και ενημερώνει τα αρμόδια όργανα του Δήμου στην περίπτωση που διαπιστώνονται αποκλίσεις.

8. Μελετά και εισηγείται για τη σκοπιμότητα σύστασης, τροποποίησης του αντικειμένου ή κατάργησης των Νομικών Προσώπων του Δήμου.

(Β) Αρμοδιότητες Γραφείου Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)

(Αρμοδιότητες στρατηγικής και μελετών ΤΠΕ)

1. Διαμορφώνει και εισηγείται τη στρατηγική του Δήμου σε ότι αφορά την ανάπτυξη, επέκταση και βελτίωση των συστημάτων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ) και τα ζητήματα της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.
2. Συγκεντρώνει στοιχεία, προσδιορίζει τις ανάγκες και τις απαιτήσεις και εισηγείται για τα αναγκαία έργα ανάπτυξης και βελτίωσης των συστημάτων ΤΠΕ που πρέπει να αξιοποιεί ο Δήμος για την υποστήριξη των λειτουργιών του.
3. Προδιαγράφει και εισηγείται την μεθοδολογία ανάπτυξης των αναγκαίων συστημάτων ΤΠΕ και την υλοποίηση μηχανισμών επιχειρησιακής υποστήριξης των συστημάτων και των χρηστών των εφαρμογών.
4. Μεριμνά για την μελέτη, ανάπτυξη και εγκατάσταση των συστημάτων ΤΠΕ με την αξιοποίηση και εξειδικευμένων τρίτων.
5. Προδιαγράφει τα νέα συστήματα ή τις νέες λειτουργίες συστημάτων ΤΠΕ, παρακολουθεί την ανάπτυξη τους και παραλαμβάνει τα συστήματα.

(Αρμοδιότητες διαχείρισης συστημάτων ΤΠΕ)

1. Σχεδιάζει, εγκαθιστά και παρέχει υπηρεσίες συνεχούς συντήρησης δικτυακών τόπων και ιστοσελίδων καλύπτοντας τις σχετικές ανάγκες του Δήμου.
2. Παρακολουθεί την ποιότητα των δεδομένων που τηρούνται στα συστήματα ΤΠΕ του Δήμου.
3. Διαχειρίζεται και συντηρεί τις εφαρμογές και τις βάσεις δεδομένων που σχεδιάζει και εγκαθιστά ο Δήμος για τις ανάγκες του.
4. Διαχειρίζεται το περιεχόμενο των συστημάτων και της ανάκτησης δεδομένων για τα συστήματα ΤΠΕ που λειτουργούν στο Δήμο.
5. Μεριμνά για την αξιοποίηση τρίτων για την επεξεργασία δεδομένων σύμφωνα με σχετικές ανάγκες του Δήμου.
6. Εκπαιδεύει τους χρήστες των συστημάτων ΤΠΕ του Δήμου και μεριμνά για την παροχή κάθε είδους υποστήριξης προς τους χρήστες ώστε να είναι σε θέση να λειτουργούν και να αξιοποιούν αποτελεσματικά τα συστήματα. Μεριμνά για τη λειτουργία σχετικών Helpdesk: για τις ανάγκες των χρηστών.
7. Μεριμνά για τη δημιουργία των κατάλληλων αναφορών επιτελικής πληροφόρησης με την αξιοποίηση των στοιχείων που τηρούνται στα πληροφορικά συστήματα του Δήμου.
8. Μεριμνά για την τήρηση των βαθμών ασφαλείας της πρόσβασης στις πληροφορίες που τηρούνται στα πληροφοριακά συστήματα του Δήμου, ώστε να εξασφαλίζεται η εμπιστευτικότητά τους.
9. Εξασφαλίζει την ασφάλεια των δεδομένων και την βελτίωση της χρηστικότητας των ιστοσελίδων και των βάσεων δεδομένων του Δήμου.

(Αρμοδιότητες διαχείρισης εξοπλισμού ΤΠΕ)

10. Προσδιορίζει τις ανάγκες των δημοτικών υπηρεσιών σε εξοπλισμό πληροφορικής και επικοινωνιών, προσδιορίζει τις απαιτήσεις του εξοπλισμού αυτού σε αναβάθμιση και εισηγείται τα αναγκαία προγράμματα για την προμήθεια και εγκατάσταση του αναγκαίου εξοπλισμού.

11. Προσδιορίζει τις τεχνικές προδιαγραφές και προδιαγράφει και εισηγείται την μεθοδολογία προμήθειας και εγκατάστασης του αναγκαίου εξοπλισμού πληροφορικής και επικοινωνιών.
12. Μεριμνά για την παρακολούθηση της παραλαβής και την εγκατάσταση του αναγκαίου εξοπλισμού ΤΠΕ.
13. Μεριμνά για την άρτια λειτουργία του δικτύου των κεντρικών και περιφερειακών συστημάτων.
14. Εισηγείται για την θέσπιση κανόνων ασφαλούς χρήσης του δικτύου και των συστημάτων ΤΠΕ και παρακολουθεί και ελέγχει την τήρηση των κανόνων αυτών.
15. Μεριμνά για την συνεχή συντήρηση και την αποκατάσταση βλαβών του εξοπλισμού ΤΠΕ του Δήμου.

(Γενικές Αρμοδιότητες ΤΠΕ)

16. Υποστηρίζει την εκπλήρωση του έργου του ΚΟ.Σ.Ε. (Κομβικό Σημείο Επαφής) του Δήμου, όπως προβλέπεται στο άρθρο 19 του Ν. 3882 / 2010 (ΦΕΚ Α166).

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ : ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Άρθρο 12

Αρμοδιότητες Αυτοτελούς Τμήματος Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης

Το Αυτοτελές Τμήμα Οικονομικής Ανάπτυξης είναι αρμόδιο για την προστασία και ανάπτυξη της φυτικής παραγωγής, της ζωικής παραγωγής και της αλιείας στην περιοχή του Δήμου, την υποστήριξη του αγροτικού κόσμου για την βελτίωση των μεθόδων εργασίας και την καλύτερη οργάνωση των αγροτικών εκμεταλλεύσεων, τον σχεδιασμό, την συντήρηση και την παρακολούθηση των εγγείων βελτιώσεων καθώς και την εποπτεία των Οργανισμών εγγείων βελτιώσεων στην περιοχή του Δήμου.

Οι συγκεκριμένες αρμοδιότητες της Διεύθυνσης στο πλαίσιο της αποστολής της, καθορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις Νόμων, Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων.

Οι αρμοδιότητες των επί μέρους γραφείων του τμήματος της Οικονομικής Ανάπτυξης είναι οι εξής:

(α)Αρμοδιότητες Γραφείου Αγροτικής Παραγωγής

Αρμοδιότητες στον τομέα της φυτικής παραγωγής

1. Ερευνά και μελετά κάθε θέμα για την ανάπτυξη της γεωργίας, καθώς και τη διατήρηση του γεωργικού, πληθυσμού στις εστίες τους.
2. Μεριμνά για την ανάπτυξη, προστασία, εκτίμηση και παρακολούθηση της φυτικής παραγωγής.
3. Προωθεί προγράμματα εγκατάστασης νέων αγροτών και μεριμνά για τη σύνδεση αγροτικής παραγωγής και τουριστικής ανάπτυξης, σε συνεργασία με το αρμόδιο Τμήμα Τουρισμού.
4. Εκτιμά και παρακολουθεί τη γεωργική παραγωγή, τις απολαμβανόμενες από τους παραγωγούς τιμές γεωργικών προϊόντων και την πορεία των αγορών των γεωργικών προϊόντων και μεριμνά για τη λήψη αντιπροσωπευτικών τιμών προϊόντων.
5. Συνεργάζεται με την Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών για τη μελέτη και εκτέλεση έργων τεχνικής υποδομής, τοπικής σημασίας, που αφορούν στη γεωργία, τη κτηνοτροφία και την αλιεία και ιδίως αυτών που σχετίζονται με την αγροτική

οδοποιία, την κατασκευή λιμνοδεξαμενών, τα έργα βελτίωσης βοσκοτόπων και τα εγγειοβελτιωτικά έργα.

6. Ασκεί εποπτεία επί των Τοπικών Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων (Τ.Ο.Ε.Β.), των Προσωρινών Διοικουσών Επιτροπών (Π.Δ.Ε.) και των Τοπικών Επιτροπών Άρδευσης (Τ.Ε. Α.) σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.
7. Μεριμνά για τη σύσταση και την εύρυθμη λειτουργία του Γραφείου Γεωργικής Ανάπτυξης του Δήμου. Παρακολουθεί τη λειτουργία του Γραφείου αυτού παρέχοντας κατευθύνσεις και πρότυπα για τη δράση του.
8. Συνεργάζεται με ιδρύματα έρευνας της αγροτικής παραγωγής, ενημερώνει τον αγροτικό πληθυσμό για τις βελτιωμένες μεθόδους παραγωγής και οργάνωσης των εκμεταλλεύσεων για την αντιμετώπιση τεχνικών, οικονομικών και διαρθρωτικών προβλημάτων, στο πλαίσιο των προγραμμάτων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και μεριμνά για την ευρύτερη διάδοση στον αγροτικό κόσμο, μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων, γνώσεων για την εφαρμογή βελτιωμένων μεθόδων καλλιέργειας.
9. Μεριμνά για την καλύτερη οργάνωση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων στο πλαίσιο σχεδίων βελτίωσης.
10. Εισηγείται για την χορήγηση, ανανέωση, ανάκληση ή μεταβίβαση αδειών λειτουργίας καταστημάτων λιανικής πώλησης κτηνιατρικών και αγροτικών φαρμακευτικών προϊόντων.
11. Εισηγείται για την εκμίσθωση δημοτικών εκτάσεων γης για βιομηχανικούς ή βιοτεχνικούς σκοπούς και για εγκαταστάσεις θερμοκηπίων.

Αρμοδιότητες Γεωργικής Ανάπτυξης

Ειδικότερα το Γραφείο Γεωργικής Ανάπτυξης :

1. Συνεργάζεται με τους αγρότες και τις συνεταιριστικές οργανώσεις τους για την διερεύνηση και επισήμανση των τεχνικών και οικονομικών προβλημάτων των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.
2. Παρέχει τεχνική βοήθεια για την εφαρμογή βελτιωμένων μεθόδων εργασίας, με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας των παραγομένων προϊόντων και τη μείωση κόστους παραγωγής τους.
3. Μεριμνά για την οργάνωση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και την εν γένει αντιμετώπιση των προβλημάτων στα διάφορα στάδια της παραγωγικής διαδικασίας , στα πλαίσια των εκάστοτε εφαρμοζόμενων προγραμμάτων γεωργικής και κτηνοτροφικής
4. Διενεργεί επιτόπιους ελέγχους, ύστερα από εντολή της Διεύθυνσης Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης, με σκοπό την υλοποίηση κοινοτικών προγραμμάτων (οικονομικές ενισχύσεις στη φυτική και ζωική παραγωγή) και μεριμνά για την χορήγηση βεβαιώσεων (αγροτικά αυτοκίνητα, αγροτικές αποθήκες, λαϊκές αγορές, εκτίμηση ζημιών κ.λ.π.).

Ενημερώνει το τμήμα Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης για τα ζητήματα της περιοχής που αφορούν τον αγροτικό κόσμο και λαμβάνει κατευθύνσεις και πρότυπα για την αντιμετώπιση τους.

Αρμοδιότητες Ζωικής παραγωγής

1. Ερευνά και μελετά κάθε θέμα για την ανάπτυξη της κτηνοτροφίας.
2. Μεριμνά για την ανάπτυξη, προστασία, εκτίμηση και παρακολούθηση της ζωικής παραγωγής.
3. Μελετά και μεριμνά για την εκτέλεση έργων τεχνικής υποδομής, τοπικής σημασίας, που αφορούν τη κτηνοτροφία όπως π.χ τα έργα βελτίωσης βοσκοτόπων.
4. Συνεργάζεται με την τεχνική υπηρεσία για τη μελέτη και την εκτέλεση έργων τεχνικής υποδομής, τοπικής σημασίας, που αφορούν τη κτηνοτροφία όπως π.χ τα έργα βελτίωσης βοσκοτόπων.

5. Μεριμνά για τη διαχείριση των βοσκοτόπων.
6. Συνεργάζεται με ιδρύματα έρευνας της κτηνοτροφικής παραγωγής, ενημερώνει τον αγροτικό πληθυσμό για τις βελτιωμένες μεθόδους παραγωγής και οργάνωσης των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων για την αντιμετώπιση τεχνικών, οικονομικών και διαρθρωτικών προβλημάτων, στο πλαίσιο των προγραμμάτων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και μεριμνά για την ευρύτερη διάδοση στον αγροτικό κόσμο, μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων, γνώσεων για την εφαρμογή βελτιωμένων μεθόδων κτηνοτροφικής παραγωγής.
7. Μεριμνά για την εφαρμογή και τον έλεγχο του συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής του ζωικού κεφαλαίου του Δήμου (ενώτια για την ατομική αναγνώριση των ζώων, ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων, διαβατήρια ζώων, τήρηση ατομικών μητρώων).
8. Μεριμνά για τα αδέσποτα ζώα (περισυλλογή, δημιουργία και λειτουργία καταφυγίων κλπ).
9. Εισηγείται για την χορήγηση αδειών λειτουργίας καταστημάτων και εγκαταστάσεων που σχετίζονται με το εμπόριο ή την αξιοποίηση ζώων (καταστήματα διατήρησης, εμπορίας και διακίνησης ζώων, κτηνοπτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, αυτοκίνητα που μεταφέρουν ζώα, ζωολογικοί κήποι).
10. Εισηγείται για την εκμίσθωση δημοτικών εκτάσεων γης για κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις.
11. Εφαρμόζει, οργανώνει και εποπτεύει την τεχνητή σπερματέγχυση και τον συγχρονισμό του οίστρου των ζώων.
12. Γνωματεύει για την υγειονομική καταλληλότητα των ζώων, όταν πρόκειται για πλανόδια έκθεση ζώων..
13. Εισηγείται για την χορήγηση άδειας για τη λειτουργία κτηνιατρικού γραφείου για τα παραγωγικά ζώα, ειδικής άδειας για την αποθήκευση φαρμακευτικών κτηνιατρικών προϊόντων και αδειών λειτουργίας ιδιωτικών κτηνιατρείων και κτηνιατρικών κλινικών τα οποία και εποπτεύει.

(β) Αρμοδιότητες στον τομέα της Αλιείας

1. Διενεργεί όλες τις κατάλληλες δραστηριότητες για την άσκηση εποπτείας και ελέγχου στον τομέα της αλιείας στην περιοχή δικαιοδοσίας του Δήμου.
2. Ερευνά και μελετά κάθε θέμα για την ανάπτυξη της αλιείας,
3. Εισηγείται για την εκμίσθωση δημοτικών εκτάσεων γης για μονάδες στον τομέα της αλιείας.
4. Συγκεντρώνει και τηρεί στοιχεία των υδατοκαλλιεργειών και της αλιείας στα εσωτερικά ύδατα καθώς και στοιχεία των πάσης φύσεως αλιευτικών εκμεταλλεύσεων.
5. Εισηγείται τη λήψη αποφάσεων για την ανάπτυξη και ρύθμιση ζητημάτων του τομέα της αλιείας στην περιοχή του Δήμου, σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις. Οι αποφάσεις αυτές αφορούν ιδίως:
 - την έγκριση για τη διενέργεια εμπλουτισμού λιμνών και ποταμών και τον καθορισμό της απαγορευτικής περιόδου αλιείας με κάθε μέσο και εργαλείο στις λίμνες.
 - τον καθορισμό των όρων χορήγησης ερασιτεχνικών αδειών αλιείας
 - την έγκριση για διενέργεια αθλητικής αλιείας.
 - την επιβολή ειδικών ή πρόσθετων περιοριστικών μέτρων της αλιείας για ποτάμιους, λιμναίους,
 - και άλλους υδάτινους χώρους,
 - τη σύμφωνη γνώμη για την εισαγωγή από το εξωτερικό ζώντων υδρόβιων ζώων και φυτών ή φυκιών ή των αγών τους για τεχνητή εκτροφή ή εμπλουτισμό υδάτων.
 - τον καθορισμό της διάρκειας, έναρξης και λήξης της απαγορευτικής περιόδου αλιείας στους ποταμούς και τις λίμνες χωρικής αρμοδιότητας του Δήμου.
 - τον καθορισμό περιορισμών κατά τη διενέργεια αλιείας εντός των τεχνικών λιμνών για την προστασία των έργων που υπάρχουν σε αυτές.

- την έγκριση και τροποποίηση ή συμπλήρωση του είδους των εργαλείων με τα οποία και μόνον επιτρέπεται η αλιεία στις λίμνες,
- την κοπή των καλάμων στους ποταμούς και στις λίμνες.
- Εισηγείται την χορήγηση αδειών στον τομέα της αλιείας στην περιοχή του Δήμου, σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις.
- Αντιμετωπίζει θέματα και εισηγείται μέτρα που αφορούν τη διακίνηση, μεταποίηση, τυποποίηση, συντήρηση και εμπορία των αλιευτικών προϊόντων σε συνεργασία με αρμόδιες υπηρεσίες και φορείς.

Αρμοδιότητες του τμήματος Εγγείων Βελτιώσεων

1. Μεριμνά για τον σχεδιασμό, την συντήρηση και την παρακολούθηση των εγγείων βελτιώσεων στην περιοχή του Δήμου.
2. Συνεργάζεται με την Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών για τη μελέτη και εκτέλεση έργων τεχνικής υποδομής, τοπικής σημασίας, που αφορούν στη γεωργία, τη κτηνοτροφία και την αλιεία και ιδίως αυτών που σχετίζονται με την αγροτική οδοποιία, την κατασκευή λιμνοδεξαμενών, τα έργα βελτίωσης βοσκοτόπων και τα εγχειοβελτιωτικά έργα.
3. Ασκεί εποπτεία επί των Τοπικών Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων (Τ.Ο.Ε.Β.), των Προσωρινών Διοικουσών Επιτροπών (Π.Δ.Ε.) και των Τοπικών Επιτροπών Άρδευσης (Τ.Ε. Α.) σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.
4. Εφαρμόζει την κείμενη νομοθεσία για τις αρδευτικές Γεωτρήσεις και τους κανονισμούς άρδευσης στην περιοχή του Δήμου.

(γ)Αρμοδιότητες Γραφείου Αδειοδοτήσεων και Ρύθμισης Εμπορικών Δραστηριοτήτων

(Αρμοδιότητες ρύθμισης εμπορικών δραστηριοτήτων)

Μελετά και εισηγείται τη ρύθμιση θεμάτων εμπορικής δραστηριότητας που επηρεάζουν τις λειτουργίες και το περιβάλλον της πόλης και την ποιότητα ζωής των κατοίκων, σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις.

Τα θέματα αυτά αφορούν ιδίως :

1. Τον καθορισμό των χώρων και των όρων λειτουργίας των υπαίθριων εμπορικών δραστηριοτήτων (λαϊκές αγορές και εμποροπανηγύρεις).
2. Τον καθορισμό των χώρων και των όρων για την προσωρινή διαμονή μετακινουμένων πληθυσμιακών ομάδων.
3. Τον καθορισμό των προδιαγραφών και των όρων της υπαίθριας διαφήμισης,
4. Τον προσδιορισμό των ειδικότερων όρων και προϋποθέσεων για την ίδρυση και εγκατάσταση καταστημάτων και επιχειρήσεων, στο βαθμό που επηρεάζουν το περιβάλλον και τις λειτουργίες της πόλης.
5. Τον προσδιορισμό των όρων και των ωρών λειτουργίας μουσικής σε καταστήματα.
6. Τον καθορισμό των ωρών έναρξης και λήξης της εργασίας των ναυτεργατών και των αρτεργατών.
7. Τον καθορισμό των χρονικών ορίων λειτουργίας καταστημάτων και επιχειρήσεων,
8. Τον καθορισμό των ανώτατου αριθμού των αδειών υπαίθριου πλανόδιου εμπορίου και τη συγκρότηση της Επιτροπής Υπαίθριου Πλανόδιου Εμπορίου,
9. Την έγκριση της λειτουργίας Κυριακάτικων Αγορών.
10. Την έκδοση αποφάσεων για την ίδρυση, τη διάλυση και τον καθορισμό του τρόπου της εν γένει λειτουργίας Λαϊκών Αγορών, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία περιλαμβανομένης της χορήγησης επαγγελματικών και παραγωγικών αδειών καθώς και κάθε άλλου συναφούς αντικειμένου

11. Την συγκρότηση Επιτροπών για τον έλεγχο των πωλητών, παραγωγών και επαγγελματιών των λαϊκών αγορών.
12. Την εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας για τη χορήγηση αδειών εκμετάλλευσης περιπτέρων,
13. Τη λήψη απόφασης σχετικά με τον καθορισμό των ωρών ανοίγματος, μεσημβρινής διακοπής και κλεισίματος των φαρμακείων και φαρμακαποθηκών, καθώς και τον καθορισμό για κάθε έτος του αριθμού των φαρμακείων που διημερεύουν και διανυκτερεύουν.

Παρακολουθεί και ελέγχει την εφαρμογή των αποφάσεων των σχετικών με τα προηγούμενα θέματα εμπορικής δραστηριότητας και εισηγείται τη λήψη μέτρων, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Ελέγχει την τήρηση των διατάξεων που αφορούν τα ζώα συντροφιάς και την τήρηση των διατάξεων της τουριστικής νομοθεσίας από τις επιχειρήσεις τουριστικού ενδιαφέροντος κατά τις ειδικότερες προβλέψεις του νόμου.

Αρμοδιότητες προστασίας του καταναλωτή

1. Μεριμνά για την προστασία του καταναλωτή με τη δημιουργία και λειτουργία μηχανισμών ενημέρωσης του (π.χ. Γραφείο Ενημέρωσης Καταναλωτή).
2. Εισηγείται για τη σύσταση της επιτροπής φιλικού διακανονισμού για την εξώδικη επίλυση των διαφορών ανάμεσα σε προμηθευτές και σε καταναλωτές ή ενώσεις καταναλωτών, τηρεί αρχεία των πορισμάτων της οικείας επιτροπής καθώς και μητρώο καταναλωτών.

Αρμοδιότητες χορήγησης αδειών εμπορικών και γενικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων

Εισηγείται την χορήγηση αδειών για την άσκηση εμπορικών και γενικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις.

Οι άδειες αυτές αφορούν ιδίως:

1. Τις άδειες παραγωγών που διαθέτουν τα αγροτικά τους προϊόντα τους στο Δήμο σε λαϊκές αγορές (εκτός από άδειες στους νομούς Αθηνών - Πειραιώς και Θεσσαλονίκης).
2. Την ίδρυση, λειτουργία και εγκατάσταση των καταστημάτων και επιχειρήσεων οι όροι λειτουργίας και εγκατάστασης των οποίων καθορίζονται από την νομοθεσία και τους αντίστοιχους υγειονομικούς κανονισμούς και διατάξεις
3. Την ίδρυση και λειτουργία καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος (βλ. άρθρο 80 του ΚΔΚ).
4. Την εγκατάσταση και λειτουργία κινηματογράφων, θεάτρων και παρεμφερών επιχειρήσεων και τη διενέργεια των προβλεπομένων επιθεωρήσεων.
5. Την ίδρυση και λειτουργίας παιδότοπων, και διαφόρων ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων (λούνα πάρκ, τσίρκο, πίστες αυτοκινητιδίων, μουσικών συναυλιών και άλλων καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία.
6. Τα τεχνικά ψυχαγωγικά παίγνια και την παροχή υπηρεσιών διαδικτύου.
7. Τη λειτουργία μουσικών οργάνων.
8. Την άσκηση υπαίθριου στίσιμου εμπορίου, εμποροπανηγύρεων και υπαίθριων χριστουγεννιάτικων αγορών.
9. Τα ζώηλατα οχήματα.
10. Την εγκατάσταση και χρήση του οικήματος για την άσκηση δραστηριότητας από εκδιδόμενα πρόσωπα.
11. Τη διενέργεια διαφήμισης, την τοποθέτηση πλαισίων υπαίθριας διαφήμισης, την τοποθέτηση επιγραφών προσδιορισμού επαγγελματικής δραστηριότητας σε φυσικά

- και νομικά πρόσωπα, καθώς και την παραχώρηση χώρων για την προβολή δραστηριοτήτων σε νομικά πρόσωπα που επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς,
12. Τη λειτουργία καταστημάτων εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων,
 13. Την ίδρυση υπεραγορών λιανικού εμπορίου .
 14. Την άσκηση υπαίθριου πλανόδιου εμπορίου,
 15. Την συμμετοχή σε Κυριακάτικες Αγορές.
 16. Την παροχή άδειας σε πρόσωπο που διατηρεί κατάστημα πώλησης σκύλων ή γατών, καθώς και σχετικής άδειας λειτουργίας του καταστήματος.
 17. Την άσκηση επαγγέλματος κουρέα, κομμωτή, τεχνίτη περιποίησης χεριών και ποδιών, καθώς και τη συγκρότηση σχετικής εξεταστικής επιτροπής και Πειθαρχικού Συμβουλίου.
 18. Τη λειτουργία εκθέσεων βιβλίου.
 19. Την οργάνωση εκθέσεων (εκτός των Διεθνών), τη ρύθμιση θεμάτων λειτουργίας τους και την εποπτεία αυτών.
 20. Την καταλληλότητα εκθεσιακών χώρων στεγασμένων μόνιμα ή προσωρινά ή υπαίθριων ή μικτών.

Παρακολουθεί και ελέγχει την τήρηση των προϋποθέσεων υπό τις οποίες χορηγούνται οι ανωτέρω άδειες και εισηγείται τη λήψη μέτρων, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις π.χ. ανάκληση άδειας, αφαίρεση άδειας, επιβολή προστίμων).

Ελέγχει την εφαρμογή των διατάξεων περί υπαίθριας διαφήμισης, των προδιαγραφών των διαφημιστικών πλαισίων και επιγραφών, προβαίνει στην αφαίρεση των παράνομων υπαίθριων διαφημίσεων και επιγραφών και εισηγείται την επιβολή των προβλεπόμενων προστίμων, με τις προϋποθέσεις και όρους που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία.

Παρέχει γραμματειακή υποστήριξη προς τη Διεύθυνση Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης και τα Τμήματα της (τήρηση πρωτοκόλλου, διεκπεραίωση και αρχειοθέτηση αλληλογραφίας, θέματα προσωπικού κλπ).

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ : ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ -ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ

Άρθρο 13 Αρμοδιότητες Τμήματος Πολεοδομίας

Το τμήμα της Πολεοδομίας είναι αρμόδιο για την εφαρμογή του πολεοδομικού σχεδιασμού, την έκδοση και έλεγχο εφαρμογής των οικοδομικών αδειών και τον έλεγχο των αυθαίρετων κατασκευών. Οι συγκεκριμένες αρμοδιότητες του Τμήματος στο πλαίσιο της αποστολής του , καθορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις Νόμων, Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων. Οι αρμοδιότητες των επί μέρους Γραφείων της Πολεοδομίας είναι οι εξής:

Αρμοδιότητες Έκδοσης Οικοδομικών Αδειών

1. Παραλαμβάνει, ελέγχει την πληρότητα των υποβαλλομένων φακέλων για την έκδοση οικοδομικών αδειών και ελέγχει τις υποβαλλόμενες μελέτες σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.
2. Ελέγχει τις αρχιτεκτονικές, στατικές, υδραυλικές και ηλεκτρομηχανολογικές μελέτες, τη μελέτη θερμομόνωσης, τη μελέτη παθητικής πυροπροστασίας και τα σχετικά φορολογικά στοιχεία για την έκδοση ή αναθεώρηση οικοδομικών αδειών βιομηχανικών κτιρίων, κατά τις ρυθμίσεις της σχετικής νομοθεσίας.
3. Εκδίδει και αναθεωρεί και τις οικοδομικές άδειες και τηρεί όλα τα απαιτούμενα σχετικά μητρώα και στοιχεία.

4. Παρέχει γραμματειακή υποστήριξη προς τη Διεύθυνση Πολεοδομίας και τα Τμήματα της (τήρηση πρωτοκόλλου, διεκπεραίωση και αρχειοθέτηση αλληλογραφίας, θέματα προσωπικού κλπ).

Αρμοδιότητες Πολεοδομικών Εφαρμογών

1. Παρακολουθεί την εξέλιξη των ρυθμιστικών σχεδίων και των πολεοδομικών μελετών για την επέκταση / τροποποίηση των σχεδίων πόλεων στην περιοχή του Δήμου.
2. Μελετά και εισηγείται για τις ανάγκες τροποποιήσεων / αναθεώρησης των ρυμοτομικών σχεδίων των πόλεων στην περιοχή του Δήμου.
3. Τηρεί αρχεία με τα ισχύοντα στον τομέα της πολεοδομίας στην περιοχή του Δήμου (νομοθεσία, χάρτες, σχέδια, μελέτες κλπ).
4. Μελετά και εισηγείται τη ρύθμιση πολεοδομικών θεμάτων, σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις. Τα θέματα αυτά περιλαμβάνουν ιδίως:
 - Την έκδοση απόφασης για τον καθορισμό μεμονωμένων κτιρίων ή των περιοχών, εντός των οποίων οι όψεις των κτιρίων πρέπει να αποπερατώνονται μέσα σε έξι έτη από την έκδοση της οικοδομικής άδειας ή της ανωτέρω απόφασης,
 - Την προκαταρκτική πρόταση ανάπλασης ορισμένης περιοχής,
 - Την γνωμοδότηση για παρέκκλιση από τους όρους δόμησης κατασκευής κτιρίων που προορίζονται για γεωκτηνοτροφικές, γεωπτηνοτροφικές ή υδατοκαλλιεργητικές εγκαταστάσεις, καθώς και για εγκαταστάσεις αποθήκευσης λιπασμάτων, φαρμάκων, ιχθυοτροφών, γεωργικών και αλιευτικών εφοδίων, γεωργικών και αλιευτικών προϊόντων, στεγάστρων σφαγής ζώων και δεξαμενών από οποιοδήποτε υλικό.
5. Μεριμνά για την εφαρμογή ρυμοτομικών και πολεοδομικών σχεδίων στο πλαίσιο επεκτάσεων και τροποποιήσεων των σχεδίων πόλης, σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις. Οι εφαρμογές αυτές περιλαμβάνουν ιδίως:
 - Τον έλεγχο εφαρμογής ρυμοτομικών σχεδίων στο έδαφος πριν την έγκριση των πινακίδων εφαρμογής.
 - Την σύνταξη διαγραμμάτων εφαρμογής και διαγραμμάτων διαμορφωμένης κατάστασης.
 - Τον έλεγχο τοπογραφικών διαγραμμάτων που προορίζονται για σύνταξη πράξεων τακτοποιήσεως
 - και αναλογισμού ή πράξεων εφαρμογής.
 - Την επίβλεψη τοπογραφικών μελετών και μελετών Πράξεων Εφαρμογής Σ.Π.
 - Την σύνταξη Πράξεων Εφαρμογής.
 - Την εφαρμογή πολεοδομικών σχεδίων και συναφών εκτελεστών πράξεων, που δεν έχουν γενικότερο χαρακτήρα.
 - Τον έλεγχο εφαρμογής ρυμοτομικών σχεδίων στο έδαφος,
 - Την εφαρμογή εγκεκριμένων σχεδίων επί του εδάφους.

Αρμοδιότητες Ελέγχου Κατασκευών

1. Μελετά, σχεδιάζει και εισηγείται και εφαρμόζει μηχανισμούς και συστήματα για τον έλεγχο των κατασκευών ώστε να διαπιστώνεται η συνέπεια των κατασκευών προς τις διατάξεις των αντίστοιχων οικοδομικών αδειών.
2. Μελετά, σχεδιάζει και εισηγείται και εφαρμόζει μηχανισμούς και συστήματα για τον έλεγχο της κατασκευής αυθαίρετων κτισμάτων.
3. Ελέγχει την τήρηση των διατάξεων που αφορούν τον γενικό οικοδομικό κανονισμό και τις οικοδομές τις οικοδομές που χαρακτηρίζονται επικίνδυνες.

4. Διενεργεί δειγματοληπτικούς ελέγχους, προκειμένου να διαπιστωθεί η ποιότητα των χαλύβων οπλισμού σκυροδέματος, καθώς και η ποιότητα των προϊόντων τσιμέντου.
5. Σε περιπτώσεις διαπίστωσης κατά τους ανωτέρω ελέγχους παραβάσεων, εισηγείται την επιβολή προστίμων ή άλλων προβλεπομένων ποινών κατά την κείμενη νομοθεσία.
6. Εισηγείται την αφαίρεση άδειας από οικοδομές για μη εξόφληση ασφαλιστικών εισφορών στο ΙΚΑ.

Αρμοδιότητες Τμήματος Τεχνικών Έργων και συντήρησης υποδομών

Τμήμα Τεχνικών Έργων και συντήρησης υποδομών είναι αρμόδιο για τη μελέτη, εκτέλεση και συντήρηση των κάθε είδους τεχνικών έργων του Δήμου, με στόχο την έγκαιρη, οικονομική και άριστη από επιστημονικής απόψεως πραγματοποίηση τους. Συγχρόνως είναι αρμόδιο για την εξασφάλιση βελτιωμένων συνθηκών ασφαλούς μετακίνησης και κυκλοφορίας των δημοτών και των οχημάτων τους, καθώς και για τον έλεγχο εγκαταστάσεων, την έκδοση αδειών εγκαταστάσεων και εγκαταστατών κυρίως στον τομέα των μεταφορών. Το Τμήμα έχει και την αρμοδιότητα της Πολιτικής Προστασίας στο επίπεδο του Δήμου. Οι συγκεκριμένες αρμοδιότητες του Αυτοτελούς Τμήματος στο πλαίσιο της αποστολής της, καθορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις Νόμων, Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων.

Οι αρμοδιότητες των επί μέρους οργανωτικών μονάδων του Τμήματος Τεχνικών Έργων και συντήρησης υποδομών είναι οι εξής:

(α) Αρμοδιότητες Προγραμματισμού έργων και μελετών

1. Συνεργάζεται με το Τμήμα Προγραμματισμού και ανάπτυξης, πολεοδομίας, και άλλα τμήματα κατά το σχεδιασμό των προγραμμάτων δράσης του Δήμου που αφορούν την υλοποίηση συγκοινωνιακών έργων, κτιριακών έργων του Δήμου, σύμφωνα με το εύρος της δικαιοδοσίας των δήμων (κατασκευές νέων έργων οδοποιίας, συντήρηση υφιστάμενου οδικού δικτύου, κατασκευές γεφυρών, κόμβων και διαβάσεων κλπ) καθώς και έργων διαμόρφωσης, διαρρύθμισης και εξωραϊσμού των κοινοχρήστων χώρων στην περιοχή του Δήμου (πεζόδρομοι, πλατείες, παιδικές χαρές, τεχνικά έργα χώρων πρασίνου, αθλητικοί χώροι, αρχαιολογικοί χώροι και μνημεία, κοιμητήρια κλπ).
2. Μεριμνά για την εκπόνηση όλων των αναγκαίων μελετών κατασκευής, συντήρησης και βελτίωσης των έργων και γενικά των μελετών για την υλοποίηση των έργων του Τμήματος (εκπόνηση με προσωπικό του Τμήματος ή με ανάθεση σε τρίτους). Επιβλέπει την καλή εκπόνηση των μελετών.
3. Συντάσσει τεχνικές προδιαγραφές και προσδιορίζει τις ανάγκες κάθε έργου σε υλικά, εργαλεία, τεχνικό εξοπλισμό ανθρώπινο δυναμικό κλπ και εισηγείται την μεθοδολογία εκτέλεσης κάθε έργου (με αυτεπιστασία ή με ανάθεση σε τρίτους).
4. Το Τμήμα έχει επίσης αντικείμενο την μελέτη, έργων τεχνικής υποδομής, τοπικής σημασίας,

(β) Αρμοδιότητες κατασκευών και υλοποίησης έργων

Το Γραφείο έχει αντικείμενο την υλοποίηση κτιριακών και συγκοινωνιακών έργων (κατασκευή, συντήρηση, επισκευή, διακόσμηση και εξοπλισμός των δημοτικών κτιρίων και εγκαταστάσεων), καθώς και έργων διαμόρφωσης, διαρρύθμισης και εξωραϊσμού των κοινοχρήστων χώρων στην περιοχή του Δήμου (πεζόδρομοι, πλατείες, παιδικές χαρές, τεχνικά έργα χώρων πρασίνου, αθλητικοί χώροι, αρχαιολογικοί χώροι και μνημεία, κοιμητήρια κλπ).

1. Επιβλέπει την εκτέλεση των έργων του Τμήματος που εκτελούνται με αυτεπιστασία. Συγκροτεί, οργανώνει και διοικεί τα σχετικά συνεργεία του Δήμου.
2. Συνεργάζεται με το Τμήμα Προμηθειών Υλικών / Εξοπλισμού / Υπηρεσιών της Διεύθυνσης

Οικονομικών Υπηρεσιών για την καλή εκτέλεση των διαδικασιών ανάθεσης των μελετών και της εκτέλεσης των έργων σε τρίτους.

3. Επιβλέπει την εκτέλεση των έργων του Τμήματος που ανατίθενται σε τρίτους. Διενεργεί επιμετρήσεις εργασιών και ελέγχει τις πιστοποιήσεις εργασιών που υποβάλλονται από τρίτους.
4. Μεριμνά για τις διαδικασίες παραλαβής των έργων που εκτελούνται από τρίτους.
5. Μεριμνά για τον σωστό χειρισμό και την αξιοποίηση των μηχανημάτων και γενικά του τεχνικού εξοπλισμού που χρησιμοποιεί το Τμήμα.
6. Συγκροτεί, οργανώνει και διοικεί συνεργεία αμέσου επέμβασης σε περιπτώσεις επειγόντων περιστατικών εκτός προγράμματος.
7. Τηρεί τεχνικά αρχεία με αναλυτικά στοιχεία των έργων που εκτελεί (αναλώσεις υλικών, απασχόληση τεχνικού προσωπικού, απασχόληση τεχνικού εξοπλισμού, στοιχεία κόστους κλπ) και αντίστοιχα αρχεία μελετών και σχεδίων (φάκελοι των έργων). Εξάγει περιοδικά στατιστικά στοιχεία και δείκτες από την εκτέλεση των έργων του Τμήματος.
8. Ενημερώνει τα αρμόδια πολιτικά και υπηρεσιακά όργανα για την πρόοδο της υλοποίησης των έργων του Τμήματος.
9. Το Γραφείο έχει επίσης έχει αντικείμενο την κατασκευή και συντήρηση έργων τεχνικής υποδομής, τοπικής σημασίας, που αφορούν στη γεωργία, τη κτηνοτροφία και την αλιεία και ιδίως αυτών που σχετίζονται με την αγροτική οδοποιία, την κατασκευή λιμνοδεξαμενών, τα υδραυλικά και τεχνικά έργα προστασίας του περιβάλλοντος κλπ. Στα τεχνικά έργα προστασίας του περιβάλλοντος περιλαμβάνεται και η αποκατάσταση τυχόν λειτουργούντος εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου χώρου ανεξέλεγκτης διάθεσης απορριμμάτων (ΧΑΔΑ).

γ) Αρμοδιότητες συντήρησης υποδομών

Το Γραφείο έχει αντικείμενο την συντήρηση όλων των κτιριακών, οδικών και άλλων υποδομών του Δήμου.

1. Την επέκταση, συντήρηση, επισκευή και βελτίωση του δικτύου ηλεκτροφωτισμού των οδών και γενικά των υπαιθρίων χώρων του Δήμου, καθώς και του φωτισμού για την ανάδειξη των δημοτικών κτιρίων, μνημείων και αρχαιολογικών χώρων της περιοχής.
2. την επέκταση, συντήρηση και επισκευή του δικτύου φωτεινής σηματοδότησης για τη ρύθμιση της κυκλοφορίας στην περιοχή του Δήμου.
3. την εγκατάσταση και συντήρηση κάθε είδους πληροφοριακών πινακίδων στην περιοχή του Δήμου (πινακίδες ονομασίας οδών και πλατειών, αρίθμησης κτιρίων, παροχής πληροφοριών σε οδηγούς και διερχόμενους, πινακίδες στάσεων συγκοινωνιακών μέσων κλπ).
4. την εκτέλεση εργασιών απομάκρυνσης παράνομων διαφημιστικών πινακίδων.
5. την εκτέλεση εργασιών σήμανσης και διαγράμμισης οδών, καθώς και τοποθέτησης και συντήρησης προστατευτικών μέσων για την ασφάλεια της κυκλοφορίας οχημάτων και πεζών.
6. τη συντήρηση, επισκευή ή βελτίωση του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού και των κάθε είδους Η/Μ εγκαταστάσεων των Δήμου.

Το Τμήμα επίσης έχει ως αντικείμενο την προώθηση της εξοικονόμησης ενέργειας στις κινητές και ακίνητες εγκαταστάσεις του Δήμου (κτίρια, αυτοκίνητα κλπ) και την προώθηση των ήπιων μορφών ενέργειας. Στο πλαίσιο αυτό:

1. Μεριμνά για τη μελέτη και σταδιακή εφαρμογή συστήματος ενεργειακής διαχείρισης, σύμφωνα με τους σχεδιασμούς της Πολιτείας, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται συστηματική και συνεχής βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης.
2. Μεριμνά για την εφαρμογή των μέτρων βελτίωσης και των ελάχιστων απαιτήσεων ενεργειακής απόδοσης για τις προμήθειες του Δήμου, σύμφωνα με τις σχετικές ρυθμίσεις της Πολιτείας.
3. Μεριμνά για την εφαρμογή των μέτρων μείωσης της ενεργειακής κατανάλωσης των κτιρίων του Δήμου, καθώς και των δικτύων ηλεκτροφωτισμού των δημόσιων

- κοινόχρηστων χώρων που θεσπίζονται από την Πολιτεία.
4. Μεριμνά για την αξιοποίηση των ήπιων μορφών ενέργειας και την χρησιμοποίηση, κατά το δυνατόν, καθαρών οχημάτων από το Δήμο.

Αρμοδιότητες Κυκλοφορίας

Μεριμνά για την εξασφάλιση ικανοποιητικού δικτύου αστικών συγκοινωνιών στο Δήμο και τη ρύθμιση σχετικών θεμάτων . Στο πλαίσιο αυτό:

1. Μεριμνά για την άσκηση, με δυνατότητα επιβολής κομίστρου, συγκοινωνιακού έργου για την εξυπηρέτηση της μετακίνησης των κατοίκων της περιοχής, εφόσον το έργο αυτό δεν εξυπηρετείται από υφιστάμενη γραμμή. Η άσκηση συγκοινωνιακού έργου είναι δυνατόν να γίνεται είτε με ιδιόκτητα μέσα, είτε με τη χρήση μισθωμένων μέσων και υπηρεσιών.
2. Μεριμνά για τη διενέργεια μεταφορών για τη μετακίνηση κατοίκων που ανήκουν σε κοινωνικές ομάδες (άτομα με αναπηρία, ηλικιωμένοι, παιδιά), είναι εργαζόμενοι στο Δήμο και τα νομικά του πρόσωπα, ή είναι μαθητές που μετακινούνται στον τόπο που λειτουργεί το σχολείο.
3. Καθορίζει τις αστικές γραμμές λεωφορείων, καθώς και την αφετηρία, τη διαδρομή, τις στάσεις και το τέρμα των αντίστοιχων γραμμών.
4. Εισηγείται τον καθορισμό κομίστρων των αστικών φορέων παροχής συγκοινωνιακού έργου.
5. Καθορίζει τις προδιαγραφές των στάσεων και των στεγάστρων αναμονής επιβατών των αστικών και υπεραστικών γραμμών.
6. Εισηγείται την ανάκληση άδειας κυκλοφορίας αστικού λεωφορείου, από τον κύκλο εργασίας, εντός του ίδιου ημερολογιακού έτους.

Μεριμνά και εισηγείται τη λήψη μέτρων για την ασφάλεια της κυκλοφορίας και τη διευκόλυνση των μετακινήσεων. Στο πλαίσιο αυτό :

1. Μεριμνά για τη ρύθμιση της κυκλοφορίας, τον καθορισμό πεζοδρόμων, μονοδρομήσεων και κατευθύνσεων της κυκλοφορίας.
2. Μεριμνά για την απομάκρυνση εγκαταλελειμμένων οχημάτων,
3. Ρυθμίζει τα θέματα στάθμευσης των αυτοκινήτων,
4. Λαμβάνει μέτρα για την απρόσκοπτη πρόσβαση στους κοινοχρήστους χώρους,
5. Μεριμνά για την ονομασία οδών και πλατειών, τοποθέτηση πινακίδων, αρίθμηση κτισμάτων κλπ.
6. Μεριμνά για την εκπόνηση κυκλοφοριακών μελετών,
7. Απαγορεύει τη δημιουργία θέσεων στάθμευσης σε συγκεκριμένους χώρους,
8. Μεριμνά για την παραλαβή των αποσυρόμενων δικύκλων, μοτοσυκλετών και μοτοποδηλάτων, όπου δεν υπάρχουν υποκαταστήματα του ΟΔΔΥ.
9. Καθορίζει το εξωτερικό χρώμα των ΤΑΞΙ.

Μεριμνά και λαμβάνει μέτρα για την προστασία της ζωής και της περιουσίας των κατοίκων από δραστηριότητες που εγκυμονούν κινδύνους, σε συνεργασία και με τη Δημοτική Αστυνομία. Στο πλαίσιο αυτό :

1. Ελέγχει τη σήμανση των εργασιών που εκτελούνται στις οδούς,
2. Ελέγχει την τήρηση των υποχρεώσεων αυτών που εκτελούν έργα και εναποθέτουν υλικά και εργαλεία στις οδούς,
3. Λαμβάνει και ελέγχει την εφαρμογή μέτρων για την προστασία από επικίνδυνες οικοδομές, και από έλλειψη μέτρων ασφάλειας και υγιεινής, και ελέγχει τα υφιστάμενα μέτρα ασφάλειας σε εργασίες που εκτελούνται.

Στο πλαίσιο του Τμήματος λειτουργεί Γραφείο Πολιτικής Προστασίας το οποίο είναι αρμόδιο για τη διατύπωση εισηγήσεων σχεδιασμού, το συντονισμό δράσεων πολιτικής προστασίας και την κινητοποίηση του απαραίτητου δυναμικού και μέσων σε περιπτώσεις καταστροφών στην περιοχή του Δήμου. Ειδικότερα το Γραφείο:

1. Διατυπώνει εισηγήσεις για το σχεδιασμό της πολιτικής προστασίας της περιοχής του Δήμου, στο πλαίσιο του ετήσιου εθνικού σχεδιασμού και μεριμνά για την εφαρμογή των σχετικών προγραμμάτων, μέτρων και δράσεων στο πλαίσιο του εθνικού και περιφερειακού σχεδιασμού.
2. Υποστηρίζει το συντονισμό και επιβλέπει το έργο της πολιτικής προστασίας για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών που συμβαίνουν στην περιοχή του Δήμου.
3. Μεριμνά για την διάθεση και συντονίζει την δράση του απαραίτητου δυναμικού και μέσων για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών στην περιοχή του Δήμου
4. Επεξεργάζεται ειδικότερες προτάσεις προς τις αρμόδιες υπηρεσίες για την προστασία των δασικών περιοχών του Δήμου, συμμετέχει στην οργάνωση της πυροπροστασίας των δασών και διατυπώνει προτάσεις για την αποκατάσταση των δασών.

Ρυθμίζει κάθε θέμα το οποίο αφορά στην εγκατάσταση, λειτουργία και στη συντήρηση ανελκυστήρων, καθώς και στη χορήγηση των σχετικών τεχνικών επαγγελματικών αδειών, σύμφωνα με τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας.

Χορηγεί τις άδειες εγκατάστασης και τις άδειες λειτουργίας φωτοβόλων σωλήνων, φωτεινών επιγραφών και ηλεκτροκίνητων ανυψωτικών μηχανημάτων και ελέγχει τη λειτουργία τους.

Εισηγείται την χορήγηση της άδειας εγκατάστασης κεραιάς σταθμού στην ξηρά, σύμφωνα με το άρθρο 24 α' του ν. 2075/1992 (ΦΕΚ 129 Α'), όπως ισχύει, και την επιβολή κυρώσεων στους παραβάτες.

Μεριμνά για την αδειοδότηση επιχειρήσεων και επαγγελματιών στον τομέα των μεταφορών. Στο πλαίσιο αυτό:

1. Χορηγεί τις άδειες άσκησης επαγγέλματος τεχνιτών επισκευής και συντήρησης αυτοκινήτων, μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων.
2. Χορηγεί τις άδειες άσκησης επαγγέλματος οδικού μεταφορέα επιβατών και εμπορευμάτων.
3. Χορηγεί, ανανεώνει, ανακαλεί και αφαιρεί τις άδειες εκγυμναστών, καθώς και ίδρυσης και λειτουργίας σχολών υποψηφίων οδηγών αυτοκινήτων και μοτοσικλετών,
4. Εκδίδει τις άδειες ίδρυσης και λειτουργίας συνεργείων επισκευής και συντήρησης αυτοκινήτων, μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων και λοιπών συναφών εγκαταστάσεων, και διενεργεί επιθεωρήσεις και ηλεκτρολογικούς ελέγχους,
5. Χορηγεί εξουσιοδοτήσεις σε συνεργεία συντήρησης και επισκευής αυτοκινήτων για διάθεση Κάρτας Ελέγχου Καυσαερίων (ΚΕΚ), και παρακολουθεί και ελέγχει τα Κέντρα Ελέγχου Καυσαερίων.
6. Χορήγηση εξουσιοδοτήσεων σε συνεργεία συντήρησης και επισκευής αυτοκινήτων για τοποθέτηση συστημάτων περιορισμού ταχυτήτων.
7. Θεωρεί τις Κάρτες Επιθεώρησης και Επισκευών των ενοικιαζόμενων οχημάτων.

Αρμοδιότητες Πολιτικής Προστασίας

Στο πλαίσιο στο τμήμα αυτό λειτουργεί Γραφείο Πολιτικής Προστασίας το οποίο είναι αρμόδιο για τη διατύπωση εισηγήσεων σχεδιασμού, το συντονισμό δράσεων για την πρόληψη, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών στην περιοχή του Δήμου. Ειδικότερα το Γραφείο:

1. Διατυπώνει εισηγήσεις για το σχεδιασμό της πολιτικής προστασίας της περιοχής του Δήμου, στο πλαίσιο του ετήσιου εθνικού σχεδιασμού και μεριμνά για την εφαρμογή

των σχετικών προγραμμάτων, μέτρων και δράσεων στο πλαίσιο του εθνικού και περιφερειακού σχεδιασμού.

2. Υποστηρίζει το συντονισμό και επιβλέπει το έργο της πολιτικής προστασίας για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών που συμβαίνουν στην περιοχή του Δήμου.
3. Μεριμνά για την διάθεση και συντονίζει την δράση του απαραίτητου δυναμικού και μέσων για την πρόσληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών στην περιοχή του Δήμου
4. Επεξεργάζεται ειδικότερες προτάσεις προς τις αρμόδιες υπηρεσίες για την προστασία των δασικών περιοχών του Δήμου, συμμετέχει στην οργάνωση της πυροπροστασίας των δασών και διατυπώνει προτάσεις για την αποκατάσταση των δασών.

(Αρμοδιότητες εξοικονόμησης ενέργειας)

1. Το Τμήμα έχει επίσης ως αντικείμενο την προώθηση της εξοικονόμησης ενέργειας στις κινητές και ακίνητες εγκαταστάσεις του Δήμου (κτίρια, αυτοκίνητα κλπ) και την προώθηση των ήπιων μορφών ενέργειας. Στο πλαίσιο αυτό:
2. Μεριμνά για τη μελέτη και σταδιακή εφαρμογή συστήματος ενεργειακής διαχείρισης, σύμφωνα με τους σχεδιασμούς της Πολιτείας, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται συστηματική και συνεχής βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης.
3. Μεριμνά για την εφαρμογή των μέτρων βελτίωσης και των ελάχιστων απαιτήσεων ενεργειακής απόδοσης για τις προμήθειες του Δήμου, σύμφωνα με τις σχετικές ρυθμίσεις της Πολιτείας.
4. Μεριμνά για την εφαρμογή των μέτρων μείωσης της ενεργειακής κατανάλωσης των κτιρίων του Δήμου, καθώς και των δικτύων ηλεκτροφωτισμού των δημόσιων κοινόχρηστων χώρων που θεσπίζονται από την Πολιτεία.
5. Μεριμνά για την αξιοποίηση των ήπιων μορφών ενέργειας και την χρησιμοποίηση, κατά το δυνατόν, καθαρών οχημάτων από το Δήμο.

(α)Αρμοδιότητες Τμήματος Καθαριότητας και Ανακύκλωσης

Αρμοδιότητες Σχεδιασμού και Εποπτείας

1. Μελετά την οργάνωση και λειτουργία του συστήματος συλλογής και μεταφοράς και μεριμνά για την έκδοση της προβλεπόμενης άδειας συλλογής και μεταφοράς.
2. Μελετά, σχεδιάζει και εισηγείται για τη βελτίωση των συστημάτων και μέσων που είναι κατάλληλα για τη διασφάλιση της αποκομιδής και μεταφοράς των απορριμμάτων και των ανακυκλώσιμων υλικών καθώς και της καθαριότητας των κοινοχρήστων χώρων του Δήμου.
3. Μελετά και εισηγείται για τις τεχνικές προδιαγραφές και τις αναγκαίες ποσότητες των κάθε είδους τεχνικών μέσων και υλικών που απαιτούνται για την αποτελεσματική και αποδοτική εκτέλεση των παραπάνω λειτουργιών (οχήματα, τεχνικά μέσα, κάδοι κλπ).
4. Συγκεντρώνει, τηρεί και επεξεργάζεται στοιχεία από την εκτέλεση των λειτουργιών της καθαριότητας και διαμορφώνει και παρακολουθεί σχετικούς δείκτες αποδοτικότητας.
5. Διαμορφώνει τα κατάλληλα προγράμματα για τη διενέργεια των εργασιών καθαριότητας (αποκομιδή απορριμμάτων, ανακυκλώσιμων υλικών, οδοκαθαρισμός, ειδικά συνεργεία κλπ).
6. Μελετά, σχεδιάζει και εισηγείται την κατάλληλη συγκρότηση και στελέχωση των διαφόρων συνεργείων και εισηγείται προγράμματα αναγκών ανθρώπινου δυναμικού.

7. Παρακολουθεί και συντονίζει τις ενέργειες για την εφαρμογή των σχεδιασμών και προγραμμάτων που αναφέρονται στα προηγούμενα 1), 2), 3), 5) και 6).
8. Προσδιορίζει τα σημεία και μεριμνά για την τοποθέτηση κάδων απορριμμάτων και κάδων ανακύκλωσης.
9. Παρακολουθεί την κανονική εφαρμογή των προγραμμάτων διενέργειας των εργασιών καθαριότητας και εποπτεύει την ποιότητα των αποτελεσμάτων των σχετικών εργασιών.
10. Παρακολουθεί την διαθεσιμότητα των τεχνικών μέσων που απαιτούνται για τη διενέργεια των εργασιών καθαριότητας και συνεργάζεται με το Τμήμα Συντήρησης Οχημάτων για την καλύτερη αξιοποίηση των τεχνικών μέσων που διαθέτει ο Δήμος.
11. Καταρτίζει και μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων εκπαίδευσης του προσωπικού της Διεύθυνσης.
12. Μεριμνά για τη σύσταση και την εύρυθμη λειτουργία των αποκεντρωμένων Τμημάτων Καθαριότητας και Ανακύκλωσης σε δημοτικές ενότητες του Δήμου.
13. Παρέχει γραμματειακή υποστήριξη προς τη Διεύθυνση Καθαριότητας και Ανακύκλωσης και τα Τμήματα της (τήρηση πρωτοκόλλου, διεκπεραίωση και αρχειοθέτηση αλληλογραφίας, θέματα προσωπικού κλπ).

Αρμοδιότητες Αποκομιδής Απορριμμάτων και Ανακυκλώσιμων υλικών

1. Διαμορφώνει τα αναλυτικά περιοδικά προγράμματα, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Τμήματος Σχεδιασμού και Εποπτείας Καθαριότητας και Ανακύκλωσης και συγκροτεί τα συνεργεία για την
2. αποκομιδή των αστικών απορριμμάτων και των ανακυκλούμενων υλικών και την μεταφορά τους στους ΧΥΤΑ ή τα εργοστάσια επεξεργασίας τους.
3. Διενεργεί με τα κατάλληλα συνεργεία και τεχνικά μέσα το έργο της αποκομιδής των αστικών απορριμμάτων και των ανακυκλούμενων υλικών και την μεταφορά τους στους ΧΥΤΑ ή τα εργοστάσια επεξεργασίας τους.
4. Μεριμνά για τον σωστό χειρισμό και την διατήρηση σε καλή κατάσταση των οχημάτων και τεχνικών μέσων που χρησιμοποιούν τα συνεργεία καθαριότητας του Τμήματος.
5. Καταγράφει και συγκεντρώνει καθημερινά στοιχεία για την εκτέλεση των προγραμμάτων αποκομιδής των απορριμμάτων και των ανακυκλούμενων υλικών και ενημερώνει σχετικά το Τμήμα Σχεδιασμού και Εποπτείας Καθαριότητας. Και Ανακύκλωσης.
6. Μεριμνά για το πλύσιμο και την διατήρηση σε καλή κατάσταση των κάδων και των απορριμματοδοχείων συγκέντρωσης των απορριμμάτων και των ανακυκλούμενων υλικών.

Αρμοδιότητες Καθαρισμού Κοινοχρήστων Χώρων και Ειδικών Συνεργείων

1. Διαμορφώνει τα αναλυτικά περιοδικά προγράμματα, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Τμήματος Σχεδιασμού και Εποπτείας Καθαριότητας και συγκροτεί τα συνεργεία για τον καθαρισμό των οδών και των λοιπών κοινοχρήστων χώρων του Δήμου και τη συγκέντρωση των απορριμμάτων σε χώρους μεταφόρτωσης.
2. Διενεργεί με τα κατάλληλα συνεργεία και τεχνικά μέσα το έργο του καθαρισμού των οδών και των λοιπών κοινοχρήστων χώρων του Δήμου και της συγκέντρωσης των απορριμμάτων σε χώρους μεταφόρτωσης.
3. Μεριμνά για τον σωστό χειρισμό και την διατήρηση σε καλή κατάσταση των τεχνικών μέσων που χρησιμοποιούν τα συνεργεία καθαριότητας του Τμήματος.
4. Συγκροτεί ειδικά συνεργεία και διενεργεί παρεμφερείς εργασίες όπως η περισυλλογή ογκωδών αντικειμένων, ο καθαρισμός από παράνομες αφίσες και διαφημίσεις, ο καθαρισμός εγκαταλελειμμένων οικιών κλπ.

5. Καταγράφει και συγκεντρώνει καθημερινά στοιχεία για την εκτέλεση των προγραμμάτων καθαριότητας του Τμήματος και ενημερώνει σχετικά το Τμήμα Σχεδιασμού και Εποπτείας Καθαριότητας.

Αρμοδιότητες Κοιμητηρίων και Σφαγείων

1. Τηρεί τις διαδικασίες λειτουργίας των δημοτικών κοιμητηρίων σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και του ειδικότερους κανονισμούς λειτουργίας του Δήμου.
2. Μεριμνά για τη δημιουργία και λειτουργία κέντρων αποτέφρωσης νεκρών, καθώς και για τη χορήγηση άδειας ταφής και αποτέφρωσης νεκρών.
3. Συγκροτεί, οργανώνει και συντονίζει τα συνεργεία του Τμήματος (εργάτες, συντηρητές κλπ).
4. Μεριμνά για την τήρηση των διαδικασιών και αρχείων καταγραφής των κάθε είδους πληροφοριακών στοιχείων που σχετίζονται με τη λειτουργία των δημοτικών κοιμητηρίων.
5. Τηρεί τις διαδικασίες και αρχεία που σχετίζονται με τις οικονομικές δοσοληψίες των πολιτών ως προς τη λειτουργία των κοιμητηρίων και συνεργάζεται με τις οικονομικές υπηρεσίες του Δήμου για την απόδοση των εισπραττομένων ποσών.
6. Μεριμνά για την καθαριότητα, ευπρέπεια, διακόσμηση των χώρων των κοιμητηρίων καθώς και για τη συντήρηση / κατασκευή των τάφων και των λοιπών τεχνικών υποδομών και πρασίνου των κοιμητηρίων.

Αρμοδιότητες Περιβάλλοντος

1. Σχεδιάζει, προγραμματίζει , εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή πολιτικών, προγραμμάτων, δράσεων και μέτρων για την προστασία και αναβάθμιση του περιβάλλοντος στη περιοχή του Δήμου.
2. Μεριμνά για την προστασία και διαχείριση των υδάτινων πόρων και την καταπολέμηση της ρύπανσης στην περιοχή του Δήμου.
3. Παρακολουθεί την εφαρμογή των ρυθμίσεων που αφορούν τις προστατευόμενες περιοχές στην γεωγραφική περιοχή του Δήμου, σε συνεργασία και με άλλες αρμόδιες υπηρεσίες.
4. Μεριμνά για τη δημιουργία και καλή λειτουργία μηχανισμών και συστημάτων για την αποκομιδή και διαχείριση των αποβλήτων. Στο πλαίσιο αυτό μεριμνά για :
5. την διαχείριση, σύμφωνα με τον αντίστοιχο σχεδιασμό που καταρτίζεται από την Περιφέρεια, των στερεών αποβλήτων σε επίπεδο προσωρινής αποθήκευσης, μεταφόρτωσης, επεξεργασίας, ανακύκλωσης και εν γένει αξιοποίησης, διάθεσης λειτουργίας σχετικών εγκαταστάσεων, κατασκευής μονάδων επεξεργασίας και αξιοποίησης, καθώς και αποκατάστασης υφισταμένων χώρων εναπόθεσης (ΧΑΔΑ).
6. Την κατασκευή και διαχείριση συστημάτων αποχέτευσης και βιολογικού καθαρισμού, σε συνεργασία με την Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης (ΔΕΥΑ).
7. Ελέγχει και εισηγείται τη ρύθμιση θεμάτων περιβαλλοντικής προστασίας, σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις. Τα θέματα αυτά αφορούν ιδίως:
8. τον καθορισμό των χώρων για τη δημιουργία κοιμητηρίων και την παροχή γνώμης για τον καθορισμό χώρων αποτέφρωσης νεκρών.
9. Την περιβαλλοντική αποκατάσταση και ανάπλαση περιοχών.
10. Την χορήγηση άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας στεγνοκαθαριστηρίων, πλυντηρίων ρούχων, σιδηρωτηρίων ρούχων και ταπητοκαθαριστηρίων.
11. Την παρακολούθηση προγραμμάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
12. Τη λήψη προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων για την προστασία των κοινοχρήστων χώρων από εκδήλωση πυρκαγιάς. Στο πλαίσιο αυτό μεριμνά για την τήρηση των υποχρεώσεων από τους ιδιοκτήτες, νομείς και επικαρπωτές, προς καθαρισμό των

οικοπεδικών και ακάλυπτων χώρων που βρίσκονται εντός πόλεων και αυτοτελών οικισμών και σε απόσταση μέχρι 100 μέτρων από τα όρια τους. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης των υπόχρεων, προβαίνει υποχρεωτικά στον αυτεπάγγελτο καθαρισμό των χώρων αυτών και βεβαιώνει εις βάρος τους την ισόποση σχετική δαπάνη του Δήμου.

13. Μελετά, σχεδιάζει, εισηγείται και παρακολουθεί την εφαρμογή συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης των αστικών στερεών αποβλήτων στην περιοχή του Δήμου (συστήματα και προγράμματα ανακύκλωσης).
14. Μεριμνά για τη λήψη μέτρων για την προστασία και αναβάθμιση της αισθητικής των πόλεων και των οικισμών.

Αρμοδιότητες συντήρησης Πρασίνου

1. Μελετά, σχεδιάζει και εισηγείται για τη βελτίωση των συστημάτων και μέσων που είναι κατάλληλα για τη διασφάλιση της ικανοποιητικής συντήρησης των χώρων πρασίνου του Δήμου.
2. Μελετά και εισηγείται για τις τεχνικές προδιαγραφές και τις αναγκαίες ποσότητες των κάθε είδους τεχνικών μέσων και υλικών που απαιτούνται για την αποτελεσματική και αποδοτική εκτέλεση των λειτουργιών της συντήρησης των χώρων πρασίνου του Δήμου (τεχνικά μέσα, εργαλεία, λιπάσματα, φάρμακα κ.λπ.).
3. Διαμορφώνει τα κατάλληλα προγράμματα για τη διενέργεια των εργασιών συντήρησης των χώρων πρασίνου (φυτεύσεις, λίπανση, πότισμα, κλάδεμα κ.λπ.).
4. Διαμορφώνει τα αναλυτικά περιοδικά προγράμματα και συγκροτεί τα συνεργεία για την εκτέλεση των εργασιών συντήρησης πρασίνου και κηποτεχνίας.
5. Διενεργεί με τα κατάλληλα συνεργεία και τεχνικά μέσα το έργο του συντήρησης πρασίνου και κηποτεχνίας.
6. Μεριμνά για τον σωστό χειρισμό και την διατήρηση σε καλή κατάσταση των τεχνικών μέσων που χρησιμοποιούν τα συνεργεία του Τμήματος.
7. Καταγράφει και συγκεντρώνει καθημερινά στοιχεία για την εκτέλεση των προγραμμάτων πρασίνου του Τμήματος.

Αρμοδιότητες Διαχείρισης και Συντήρησης Οχημάτων

1. Διαχειρίζεται το στόλο των οχημάτων του Δήμου (απορριμματοφόρα, διάφορα αυτοκινούμενα μηχανήματα, φορτηγά και επιβατηγά οχήματα) μεριμνώντας για τη στελέχωση τους, την ασφάλιση τους και τον εφοδιασμό με όλα τα σχετικά με την κίνηση έγγραφα.
2. Παρακολουθεί και εποπτεύει την κίνηση των οχημάτων του Δήμου, την κατανάλωση καυσίμων και την ανάγκη περιοδικής προληπτικής τους συντήρησης.
3. Διερευνά τις συνθήκες τυχόν ατυχημάτων και μεριμνά για την αποκατάσταση βλαβών και αποτελεσμάτων ατυχημάτων.
4. Σχεδιάζει και εφαρμόζει τα προγράμματα προληπτικής συντήρησης των κάθε είδους οχημάτων και κινητών μηχανημάτων του Δήμου.
5. Μεριμνά για την αποκατάσταση κάθε είδους βλαβών και την επισκευή των οχημάτων και κινητών μηχανημάτων του Δήμου.
6. Τηρεί την φυσική αποθήκη ανταλλακτικών και λοιπών υλικών που είναι αναγκαία για τη συντήρηση και την αποκατάσταση βλαβών των οχημάτων και κινητών μηχανημάτων του Δήμου.
7. Συγκεντρώνει, τηρεί και επεξεργάζεται στοιχεία από την εκτέλεση των λειτουργιών συντήρησης και αποκατάστασης βλαβών των οχημάτων του Δήμου και διαμορφώνει και παρακολουθεί σχετικούς δείκτες αποδοτικότητας.

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε : ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Άρθρο 13

Αρμοδιότητες Αυτοτελούς Τμήματος Κοινωνικής Προστασίας Παιδείας και Πολιτισμού

Το αυτοτελές τμήμα Κοινωνικής προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού είναι αρμόδιο για το σχεδιασμό και την εφαρμογή των πολιτικών κοινωνικής προστασίας, των πολιτικών ισότητας των δύο φύλων καθώς και την προστασία και προαγωγή της δημόσιας υγείας στην περιοχή του Δήμου, με τη λήψη των καταλλήλων μέτρων και τη ρύθμιση των σχετικών δραστηριοτήτων. Συγχρόνως το τμήμα είναι αρμόδιο για την προώθηση και ρύθμιση ζητημάτων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, προώθηση Δια Βίου Μάθησης, καθώς και για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή προγραμμάτων Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νέας Γενιάς.

Οι συγκεκριμένες αρμοδιότητες του Τμήματος στο πλαίσιο της αποστολής της, καθορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις Νόμων, Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων.

Οι αρμοδιότητες των επί μέρους γραφείων του Τμήματος Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού είναι οι εξής:

(α) Αρμοδιότητες Γραφείου Κοινωνικής Πολιτικής και Πολιτικών Ισότητας των φύλων

(Αρμοδιότητες Σχεδιασμού/Συντονισμού/Παρακολούθησης Κοινωνικών Πολιτικών)

Διεξάγει κοινωνικές έρευνες, σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή κοινωνικών πολιτικών ή συμμετέχει σε δράσεις που αποσκοπούν στην υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα της βρεφικής και παιδικής ηλικίας και της τρίτης ηλικίας, με την ίδρυση και λειτουργία νομικών προσώπων και ιδρυμάτων (παιδικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί, βρεφοκομεία, ορφανοτροφεία, κέντρα ανοικτής περιθαλψης και ημερήσιας φροντίδας, ψυχαγωγίας και αναψυχής ηλικιωμένων, γηροκομείων κλπ).

Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις:

1. Εισηγείται την χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας ιδρυμάτων παιδικής πρόνοιας σε ιδιώτες, καθώς και σε συλλόγους ή σωματεία που επιδιώκουν φιλανθρωπικούς σκοπούς,
2. Ασκεί έλεγχο και εποπτεία στα ιδρύματα παιδικής προστασίας ιδιωτικού δικαίου (ιδιωτικοί παιδικοί σταθμοί) και ευθύνεται για τη λειτουργία των παιδικών εξοχών,
3. Ασκεί εποπτεία επί των φιλανθρωπικών σωματείων και ιδρυμάτων, εγκρίνει τον προϋπολογισμό τους και παρακολουθεί και ελέγχει τις επιχορηγήσεις, που δίδονται σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου με κοινωφελείς σκοπούς,
4. Μεριμνά για τον διορισμό των μελών διοικητικών συμβουλίων και εποπτεύει και ρυθμίζει θέματα λειτουργίας ιδρυμάτων προστασίας και αγωγής οικογένειας του παιδιού, (όπως Κέντρων Παιδικής Μέριμνας, Παιδικών Σταθμών, Παιδικών Εξοχών, παραρτημάτων ΠΙΚΠΑ και ΚΕΠΕΠ).
5. Εισηγείται την χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας δημοτικών και ιδιωτικών παιδικών ή βρεφονηπιακών σταθμών.
6. Εισηγείται την χορήγηση άδειας λειτουργίας ιδιωτικών επιχειρήσεων περίθαλψης ηλικιωμένων ή ατόμων, που πάσχουν ανίατα από κινητική αναπηρία,
7. Μεριμνά για τον ορισμό μελών του Διοικητικού Συμβουλίου των Ταμείων Πρόνοιας και Προστασίας Πολυτέκνων, όταν η έδρα των Ταμείων είναι στο Δήμο.

8. Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή κοινωνικών πολιτικών ή συμμετέχει σε δράσεις που στοχεύουν στη μέριμνα, υποστήριξη και φροντίδα ευπαθών κοινωνικών ομάδων με την ίδρυση και λειτουργία εγκαταστάσεων για την παροχή υπηρεσιών υγείας και την προαγωγή της ψυχικής υγείας (δημιουργία δημοτικών και κοινοτικών ιατρείων, κέντρων αγωγής υγείας, κέντρων υποστήριξης και αποκατάστασης ατόμων με αναπηρία, κέντρων ψυχικής υγείας, κέντρων συμβουλευτικής στήριξης των θυμάτων της ενδοοικογενειακής βίας και βίας κατά συνοικούντων προσώπων και κέντρων πρόληψης κατά εξαρτησιογόνων ουσιών).
9. Εποπτεύει την καλή λειτουργία των ιδρυμάτων, νομικών προσώπων, εγκαταστάσεων και κέντρων που αναφέρονται στις ανωτέρω παραγράφους 1) και 2).
10. Παρέχει γραμματειακή υποστήριξη προς τη Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, και τα Τμήματα της (τήρηση πρωτοκόλλου, διεκπεραίωση και αρχειοθέτηση αλληλογραφίας, θέματα προσωπικού κλπ).

(Αρμοδιότητες εφαρμογής κοινωνικών πολιτικών)

Υλοποιεί δράσεις και προγράμματα κοινωνικής πολιτικής συμπληρωματικά με τις δράσεις και τα προγράμματα κοινωνικής πολιτικής που υλοποιούνται από τα Νομικά πρόσωπα του Δήμου. Στο πλαίσιο αυτό ενδεικτικά :

- (α) Διενεργεί κοινωνικές έρευνες για τη χορήγηση των επιδομάτων πρόνοιας, σε συνεργασία με το Γραφείο Εφαρμογής Προγραμμάτων Κοινωνικής Πρόνοιας
- (β) Ασκεί κοινωνική εργασία με άτομα, οικογένειες και κοινωνικές ομάδες.
- (γ) Λειτουργεί μονάδες συμβουλευτικής, ψυχολογικής και κοινωνικής υποστήριξης.
- (δ) Συνεργάζεται με τα σχολεία της περιοχής για ενημέρωση σε κοινωνικά θέματα (AIDS, ναρκωτικά κλπ) και σε συνεργασία με τους συλλόγους γονέων διοργανώνει Σχολές Γονέων.
- (ε) Υλοποιεί προγράμματα πρόληψης και αντιμετώπισης ψυχοκοινωνικών και οικονομικών προβλημάτων (προσφύγων, μεταναστών, παλιννοστούντων, φυλακισμένων, υπερηλίκων κ.λ.π.)
- (στ) Υλοποιεί δράσεις προστασίας περιθαλπόμενων σε ιδρύματα κλειστής περίθαλψης
- (ζ) Υλοποιεί δράσεις προστασίας μονογονεϊκών οικογενειών

Αρμοδιότητες εφαρμογής Προγραμμάτων Κοινωνικής Προστασίας

Διεξάγει κοινωνικές έρευνες, σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή κοινωνικών πολιτικών ή συμμετέχει σε δράσεις που στοχεύουν στη στήριξη αστέγων και οικονομικά αδυνάτων πολιτών. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις:

1. Μεριμνά για την παροχή οικονομικής ενίσχυσης των αυτοστεγαζομένων, για τη σχετική μίσθωση ακινήτων, τη ρύθμιση διαφόρων θεμάτων κοινωνικής κατοικίας και την επιβολή κυρώσεων για παραβάσεις της οικείας νομοθεσίας,
2. Εκδίδει πιστοποιητικά οικονομικής αδυναμίας.
3. Μεριμνά για την καταβολή επιδομάτων σε τυφλούς, κωφάλαλους, ανασφάλιστους παραπληγικούς, τετραπληγικούς και ακρωτηριασμένους, διανοητικά καθυστερημένους, ανίκανους προς εργασία, υποφέροντες από εγκεφαλική παράλυση (σπαστικούς), απροστάτευτους ανήλικους, υποφέροντες από αιμολυτική αναιμία και βαριά ανάπηρους, καθώς και σε λοιπά άτομα δικαιούμενα παροχής κοινωνικής

- προστασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας, καθώς και των οικείων κανονιστικών ρυθμίσεων.
4. Εισηγείται την δωρεάν παραχώρηση της χρήσης οικημάτων ένεκα απορίας ή για άλλους σοβαρούς λόγους.
 5. Προβαίνει στην αναγνώριση δικαιούχων στεγαστικής συνδρομής.
 6. Εισηγείται την έκδοση αποφάσεων παροχής κοινωνικής προστασίας.
 7. Εισηγείται την χορήγηση αδειών διενέργειας λαχειοφόρων αγορών, εράνων και φιλανθρωπικών αγορών.
 8. Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων και πρωτοβουλιών που στοχεύουν στην πρόληψη της παραβατικότητας στην περιοχή του Δήμου, με τη δημιουργία Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης Παραβατικότητας.
 9. Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων ή συμμετέχει σε προγράμματα και δράσεις για την ένταξη αθίγγανων, παλιννοστούντων ομογενών, μεταναστών, και προσφύγων στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή της τοπικής κοινωνίας.
 10. Μεριμνά για την προώθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού και της κοινωνικής αλληλεγγύης με τη δημιουργία τοπικών δικτύων κοινωνικής αλληλεγγύης, εθελοντικών οργανώσεων και ομάδων εθελοντών.
 11. Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων και μέτρων που στοχεύουν στην ισότητα των δύο φύλων, στην ενσωμάτωση της οπτικής του φύλου σε όλες τις δημόσιες πολιτικές, στην εφαρμογή ειδικών προγραμμάτων για ευπαθείς ομάδες γυναικών, στην πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και των παιδιών, στην ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στα τοπικά κέντρα λήψης αποφάσεων και στην ευαισθητοποίηση και ενημέρωση για την καταπολέμηση των στερεοτύπων και εμποδίων που οδηγούν στην μειωμένη συμμετοχή των γυναικών.
 12. Επιμελείται των θεμάτων που αφορούν ασφαλισμένους του ΟΓΑ δημότες και εκδίδει βιβλιάρια και βεβαιώσεις σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία που διέπει τους ασφαλισμένους αυτούς.

(Αρμοδιότητες Πολιτικών Ισότητας των φύλων)

Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων και μέτρων που στοχεύουν στην ισότητα γυναικών και ανδρών σε όλους τους τομείς. Στο πλαίσιο αυτό μεριμνά για :

- (α) Τη λήψη μέτρων για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και των παιδιών
- (β) Την ανάπτυξη δράσεων για την καταπολέμηση των κοινωνικών στερεοτύπων με βάση το φύλο
- (γ) Την ανάπτυξη ειδικών προγραμμάτων για ευπαθείς ομάδες γυναικών
- (δ) Την ανάπτυξη δράσεων για την αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στην απασχόληση
- (ε) Τη λήψη μέτρων για την εναρμόνιση επαγγελματικών και οικογενειακών υποχρεώσεων
- (στ) Την ανάπτυξη δράσεων για την κοινωνική και πολιτική συμμετοχή των γυναικών και την προώθησή τους στα κέντρα λήψης αποφάσεων

(β) Αρμοδιότητες Γραφείου Προστασίας και Προαγωγής της Δημόσιας Υγείας

1. Σχεδιάζει, προγραμματίζει και μεριμνά για την εφαρμογή μέτρων για την προστασία της δημόσιας υγείας. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις:
 - Μεριμνά για τον υγειονομικό έλεγχο των δημοτικών δεξαμενών νερού,
 - Μεριμνά για τον υγειονομικό έλεγχο των καταστημάτων και επιχειρήσεων,
 - Μεριμνά για τον έλεγχο της ηχορύπανσης, της κοινής ησυχίας και της εκπομπής ρύπων, θορύβων και άλλων επιβαρύνσεων του περιβάλλοντος από τροχοφόρα,
 - Μεριμνά για τα αδέσποτα ζώα (περισυλλογή, δημιουργία και λειτουργία καταφυγίων κλπ).
 - Χορηγεί βιβλιάρια υγείας στους εκδοροσφαγείς.
2. Παρέχει συνδρομή στο έργο του Ε.Φ.Ε.Τ. και διενεργεί ελέγχους ή άλλες πράξεις, που ζητούν τα εντεταλμένα όργανα του Ε.Φ.Ε.Τ. και σύμφωνα με τις οδηγίες τους.
3. Μεριμνά για την τήρηση των κανόνων υγιεινής στα δημόσια και ιδιωτικά σχολεία της περιοχής.
4. Σχεδιάζει, προγραμματίζει και μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων μέτρων για την προαγωγή της δημόσιας υγείας. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις:
5. Μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων εμβολιασμών.
6. Μεριμνά για την υλοποίηση προγραμμάτων δημόσιας υγιεινής που οργανώνονται από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ή από άλλα Υπουργεία, το κόστος των οποίων βαρύνει απευθείας τον προϋπολογισμό του αντίστοιχου Υπουργείου
 - εκτάκτων προγραμμάτων δημόσιας υγείας, τα οποία εκτελούνται με έκτακτη χρηματοδότηση
 - προγραμμάτων δημόσιας υγείας που χρηματοδοτούνται από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης
7. Εκδίδει τοπικές υγειονομικές διατάξεις και λαμβάνει μέτρα σε θέματα δημόσιας υγιεινής.
8. Μεριμνά για την πληροφόρηση των δημοτών για θέματα δημόσιας υγείας,
9. Οργανώνει αυτοτελώς ή σε συνεργασία με τις αντίστοιχες περιφερειακές υπηρεσίες Ειδικά προγράμματα για την προστασία και προαγωγή της Δημόσιας Υγείας στην περιοχή αρμοδιότητας του Δήμου, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις,
 - Εφαρμογή προγραμμάτων για την καταπολέμηση λοιμωδών και παρασιτικών νοσημάτων ζώων.
 - Επιβάλλει ή αίρει υγειονομικά μέτρα , λόγω εμφάνισης βαριάς επιζωοτίας για την έκδοση πιστοποιητικών προς μεταφορά ζώων.
10. Ρυθμίζει διάφορα διοικητικά ζητήματα που σχετίζονται με τη δημόσια υγεία στην περιοχή του Δήμου. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις:
 - Εισηγείται τον ορισμό ιατρών προς εξέταση επαγγελματιών και εργαζομένων σε καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος για τη χορήγηση σε αυτούς βιβλιαρίων υγείας.
 - Χορηγεί την Κάρτας Αναπηρίας, μετά από σχετική γνωμοδότηση της αρμόδιας Επιτροπής Πιστοποίησης Αναπηρίας.
 - Εισηγείται την επιβολή κυρώσεων σε ιατρούς, οι οποίοι πωλούν φάρμακα χωρίς άδεια, καθώς και σε βάρος ιατρών και φαρμακοποιών για κατοχή ή πώληση δειγμάτων φαρμάκων.
 - Εισηγείται τον ορισμό ελεγκτή γιατρού ΟΓΑ για τα ν.π.δ.δ. της περιοχής του Δήμου.

(γ) Αρμοδιότητες Γραφείου Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης και Πολιτισμού
(Αρμοδιότητες σε θέματα παιδείας και δια βίου μάθησης)

Μεριμνά για την εξασφάλιση των κατάλληλων υλικοτεχνικών υποδομών για την προσχολική εκπαίδευση και για τα σχολεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις:

1. Μεριμνά για την συντήρηση, τη βελτίωση, τη καθαριότητα και την φύλαξη των υλικοτεχνικών υποδομών του εθνικού συστήματος της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, με επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων των Σχολικών Επιτροπών και παρέχει κάθε αναγκαία διοικητική υποστήριξη στις Σχολικές Επιτροπές για τη λειτουργία τους και για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους (Άρθρο 243 του ΔΚΚ).
2. Μεριμνά για τη συγκρότηση επιτροπής καταλληλότητας, επιλογής και εκτίμησης της αξίας οικοπέδου για την ανέγερση διδακτηρίου, καθώς και επιλογής οικοπέδου μετά κτιρίου κατάλληλου να χαρακτηριστεί ως διδακτήριο.
3. Μεριμνά για την απαλλοτρίωση οικοπέδων για τις ανάγκες της σχολικής στέγης, καθώς και την ανέγερση σχολικών κτιρίων.
4. Μεριμνά για τη μίσθωση ακινήτων για τη στέγαση δημόσιων σχολικών μονάδων, τη στέγαση και συστέγαση αυτών και σε περίπτωση συστέγασης καθορίζει την αποκλειστική χρήση ορισμένων χώρων του διδακτηρίου, από κάθε σχολική μονάδα, καθώς και την κοινή χρήση των υπολοίπων χώρων και τις ώρες λειτουργίας της κάθε συστεγαζόμενης σχολικής μονάδας.
5. Συνεργάζεται με την Δημοτική Επιτροπή Παιδείας, την ενημερώνει για θέματα της αρμοδιότητας της και της παρέχει κάθε αναγκαία διοικητική υποστήριξη για τη λειτουργία της.
6. Σχεδιάζει και μεριμνά για την εφαρμογή πολιτικών, προγραμμάτων και δράσεων για την υποστήριξη των μαθητών της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αλλά και για τη γενική παιδεία των κατοίκων. Περιλαμβάνονται αρμοδιότητες όπως:
 - Η ίδρυση και λειτουργία βιβλιοθηκών
 - Η ίδρυση και λειτουργία κέντρων δημιουργικής απασχόλησης παιδιών
 - Η ίδρυση και λειτουργία πάρκων κυκλοφοριακής αγωγής
7. Μεριμνά για το σχεδιασμό και την εκτέλεση προγραμμάτων δια βίου μάθησης στο πλαίσιο του αντίστοιχου εθνικού και περιφερειακού προγραμματισμού, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις:
8. Καταρτίζει, στο πλαίσιο του τοπικού αναπτυξιακού προγράμματος του, το τοπικό πρόγραμμα δια βίου μάθησης, με βάση το Εθνικό Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης και το αντίστοιχο περιφερειακό πρόγραμμα δια βίου μάθησης (νόμος 3879 / 2010, άρθρο 8). Το τοπικό πρόγραμμα δια βίου μάθησης περιλαμβάνει, ιδίως, επενδύσεις, προγράμματα ή επί μέρους δράσεις γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων και γενικότερα δράσεις εφαρμογής της δημόσιας πολιτικής δια βίου μάθησης σε τοπικό επίπεδο.
9. Μεριμνά για την εφαρμογή του τοπικού προγράμματος δια βίου μάθησης και διαχειρίζεται την εφαρμογή των πολιτικών και των κανόνων που αφορούν τη γενική εκπαίδευση ενηλίκων στην περιφέρεια του Δήμου.
10. Εισηγείται την ίδρυση και μεριμνά για τη λειτουργία Κέντρων Δια Βίου Μάθησης (Κ.Δ.Β.Μ.) που εφαρμόζουν το τοπικό πρόγραμμα δια βίου μάθησης και τα οποία οργανώνονται είτε στο πλαίσιο του Τμήματος, είτε στο πλαίσιο νομικού προσώπου του Δήμου.
11. Μεριμνά για τη λειτουργία και διαχείριση τοπικών δομών και την εφαρμογή προγραμμάτων της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης στο πλαίσιο

προγραμματικών συμβάσεων που συνάπτει ο Δήμος με τη Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης.

12. Μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων των Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Κ.Π.Ε.) του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, στο πλαίσιο προγραμματικών συμβάσεων που συνάπτει ο Δήμος με το Υπουργείο.
13. Ασκεί τις αρμοδιότητες λαϊκής επιμόρφωσης ή γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων που μεταφέρονται από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση μαζί με την αντίστοιχη επιχειρησιακή μονάδα ή αποκεντρωμένη δομή υπηρεσιακής μονάδας, κατά τις διατάξεις του άρθρου 23 του Ν. 3879 / 2010.
14. Μελετά και εισηγείται για τη ρύθμιση ζητημάτων εύρυθμης λειτουργίας της προσχολικής εκπαίδευσης και των σχολείων της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις:
 - Εισηγείται τη διάθεση διδακτηρίου για άλλες χρήσεις κοινής ωφέλειας ή για την πραγματοποίηση εκδηλώσεων κοινού ενδιαφέροντος, σε συνεργασία με τη Σχολική Επιτροπή.
 - Μεριμνά για τη μεταφορά μαθητών από τον τόπο διαμονής στο σχολείο φοίτησης, περιλαμβανομένης της μεταφοράς των μαθητών σχολείων ειδικής αγωγής, καθώς και της μεταφοράς και σίτισης μαθητών μουσικών γυμνασίων και λυκείων.
 - Εποπτεύει και ελέγχει τους συλλόγους γονέων και κηδεμόνων.
 - Εγκρίνει την εγκατάσταση, μεταφορά ή επισκευή τηλεφωνικών συνδέσεων (κυρίων, δευτερευουσών, πρόσθετων και παράλληλων) στα σχολεία.
 - Οργανώνει συναυλίες ή άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις για τους μαθητές, κατόπιν έγκρισης της Σχολικής Επιτροπής.
15. Μεριμνά για το διορισμό και την αντικατάσταση διοικητών των ιδρυμάτων, που χορηγούν υποτροφίες, εφόσον έχουν τοπική σημασία.
16. Εγκρίνει οποιαδήποτε μίσθωση ιδιωτικού αυτοκινήτου δημόσιας χρήσης για μεταφορά προσώπων και υλικών προς κάλυψη σχολικών αναγκών.
17. Εισηγείται τον καθορισμό κοινωφελούς χρήσης των σχολείων σε περίπτωση παύσης της λειτουργίας τους.
18. Εισηγείται την κατανομή πιστώσεων στις Σχολικές Επιτροπές για την επισκευή και συντήρηση των σχολικών κτιρίων.
19. Εισηγείται την επιβολή κυρώσεων, κατά τις ισχύουσες διατάξεις, στους γονείς και κηδεμόνες που δεν εγγράφουν τα παιδιά τους στο σχολείο και αμελούν για την τακτική φοίτησή τους.
20. Εισηγείται τη διακοπή μαθημάτων, λόγων έκτακτων συνθηκών ή επιδημικής νόσου, εντός των διοικητικών ορίων του οικείου δήμου.
21. Μεριμνά για την οργάνωση και εφαρμογή προγραμμάτων που απευθύνονται στους νέους, σε συνεργασία με τους σχεδιασμούς και τα προγράμματα της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς.

Αρμοδιότητες σε θέματα Πολιτισμού και Εθελοντισμού

Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή πολιτικών, προγραμμάτων και δράσεων στον τομέα του πολιτισμού για την προστασία του τοπικού πολιτισμού, την προβολή των πολιτιστικών αγαθών και των πολιτιστικών έργων που παράγονται σε τοπικό επίπεδο.

Σχεδιάζει, εισηγείται, μεριμνά και συνεργάζεται με φορείς για την εφαρμογή προγραμμάτων και δράσεων εθελοντισμού για τους δημότες όλων των ηλικιών.

Περιλαμβάνονται πολιτικές, προγράμματα και δράσεις όπως:

1. Δημιουργία πολιτιστικών και πνευματικών κέντρων, μουσείων, πινακοθηκών, κινηματογράφων και θεάτρων, φιλαρμονικών και σχολών διδασκαλίας μουσικής, σχολών χορού, ζωγραφικής, γλυπτικής κλπ.

2. Διοργάνωση και εφαρμογή πολιτιστικών προγραμμάτων (θεατρικές παραστάσεις, συναυλίες και άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις).
3. Προστασία μουσείων, μνημείων, σπηλαίων καθώς και αρχαιολογικών και ιστορικών χώρων της περιοχής.
4. Επίσκεψη, συντήρηση και αξιοποίηση παραδοσιακών και ιστορικών σχολικών κτιρίων και κτιρίων που παραχωρούνται στο Δήμο από τρίτους,
5. Προώθηση πολιτιστικών ανταλλαγών σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, (στ) Προώθηση της ανάπτυξης του πολιτιστικού τουρισμού.
6. Μελετά και εισηγείται για τη ρύθμιση τοπικών πολιτιστικών θεμάτων. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις:
 - Εισηγείται για τη συμμετοχή εκπροσώπου του Δήμου στην οργανωτική επιτροπή φεστιβάλ τοπικής εμβέλειας.
 - Εισηγείται για την επιχορήγηση ΝΠΙΔ τα οποία αναπτύσσουν πολιτιστικού χαρακτήρα δραστηριότητες στη χωρική αρμοδιότητα του Δήμου,
 - Εισηγείται για τη χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας ιδιωτικών μουσικών ιδρυμάτων (Ωδείων, μουσικών σχολών, χορωδιών, συμφωνικών ορχηστρών και συγκροτημάτων μουσικής δωματίου).

Αρμοδιότητες σε θέματα Αθλητισμού

Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή πολιτικών, προγραμμάτων και δράσεων για την προώθηση του τοπικού αθλητισμού και την παροχή δυνατοτήτων άθλησης στους κατοίκους. Περιλαμβάνονται πολιτικές, προγράμματα και δράσεις όπως:

1. Κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση αθλητικών εγκαταστάσεων (δημοτικά γυμναστήρια, αθλητικά κέντρα και δημοτικοί χώροι άθλησης).
2. Προώθηση και εφαρμογή προγραμμάτων ενίσχυσης του μαζικού αθλητισμού και διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων.
3. Άσκηση εποπτείας επί των Εθνικών Αθλητικών Κέντρων, που καθορίζονται με υπουργική απόφαση.

Παρακολουθεί τη λειτουργία και δράση δημοτικών δομών και νομικών προσώπων που εφαρμόζουν προγράμματα και δράσεις στον τομέα του αθλητισμού.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤ : ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

Άρθρο 14

Αρμοδιότητες Διεύθυνσης Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών

Η Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών είναι αρμόδια για την τήρηση των διαδικασιών και αρχείων που αφορούν την δημοτική κατάσταση και την καταγραφή των ληξιαρχικών γεγονότων στην περιοχή του Δήμου και για τον σχεδιασμό και τον συντονισμό εφαρμογής των πολιτικών, συστημάτων και διαδικασιών που αποσκοπούν στην ορθολογική διοίκηση / διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου. Παράλληλα η Διεύθυνση είναι αρμόδια για την γραμματειακή υποστήριξη των πολιτικών οργάνων του Δήμου, τη λειτουργία του κεντρικού πρωτοκόλλου και την παροχή γενικών υπηρεσιών διοικητικής υποστήριξης προς τις δημοτικές υπηρεσίες. Οι συγκεκριμένες αρμοδιότητες της Διεύθυνσης στο πλαίσιο της αποστολής της, καθορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις Νόμων, Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων. Στη Διεύθυνση, και ειδικότερα στο Τμήμα Διοικητικής Μέριμνας, υπάγονται διοικητικά και τα αποκεντρωμένα Γραφεία Διοικητικών Θεμάτων σε επιμέρους δημοτικές ενότητες.

Οι αρμοδιότητες των επί μέρους οργανωτικών μονάδων της Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών είναι οι εξής:

(α) Αρμοδιότητες Τμήματος Υποστήριξης των Πολιτικών Οργάνων του Δήμου

Το Τμήμα Υποστήριξης των Πολιτικών Οργάνων του Δήμου παρέχει κάθε είδους διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη στα αιρετά διοικητικά όργανα του Δήμου. Ειδικότερα το Τμήμα:

1. Παρέχει κάθε είδους διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη προς τα συλλογικά διοικητικά αιρετά όργανα του Δήμου, δηλαδή το Δημοτικό Συμβούλιο, την Οικονομική Επιτροπή, την Επιτροπή Ποιότητας Ζωής και την Εκτελεστική Επιτροπή (οργάνωση συνεδριάσεων, τήρηση πρακτικών συνεδριάσεων, παραγωγή, διεκπεραίωση, διαχείριση και αρχειοθέτηση εγγράφων, ρύθμιση συναντήσεων, τήρηση πρωτοκόλλου, τήρηση αρχείου αποφάσεων συλλογικών οργάνων κλπ).
2. Παρέχει κάθε είδους διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη προς τα ατομικά διοικητικά αιρετά όργανα του Δήμου, δηλαδή τον Πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου, τον Δήμαρχο, τους Αντιδημάρχους, καθώς και προς το Γενικό Γραμματέα και το Γενικό Διευθυντή (οργάνωση και ρύθμιση συναντήσεων, παραγωγή, διεκπεραίωση, διαχείριση και αρχειοθέτηση εγγράφων, τήρηση πρωτοκόλλου, τήρηση αρχείου αποφάσεων ατομικών οργάνων κλπ).
3. Παρέχει διοικητική υποστήριξη προς την Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης και τον Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης.
4. Παρέχει γραμματειακή υποστήριξη στις Δημοτικές Παρατάξεις.
5. Μεριμνά για την ενημέρωση των πολιτικών οργάνων και των υπηρεσιών του Δήμου για τις αποφάσεις που λαμβάνουν τα όργανα του Δήμου.
6. Τηρεί το αρχείο των εκπροσώπων του Δήμου σε διάφορους φορείς και όργανα και μεριμνά για την αποστολή στοιχείων στους εκπροσώπους και την παραλαβή και διεκπεραίωση των εκθέσεων που υποβάλλουν στο Δήμο.

(β) Αρμοδιότητες Τμήματος Δημοτικής Κατάστασης και Ληξιαρχείου

(Αρμοδιότητες σε θέματα δημοτικής κατάστασης)

1. Τηρεί και ενημερώνει τα μητρώα του δημοτολογίου και τα μητρώα αρρένων, σύμφωνα με τις ισχύουσες θεσμοθετημένες διαδικασίες και τηρεί τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την κείμενη νομοθεσία για τη δημιουργία και τήρηση του Εθνικού Δημοτολογίου.
2. Μεριμνά για την πρόσληψη και αλλαγή επωνύμου, καθώς και την πρόσληψη πατρώνυμου και μητρωνύμου από παιδιά, που γεννήθηκαν χωρίς γάμο των γονέων τους ή είναι αγνώστων γονέων.
3. Μεριμνά για τον εξελληνισμό του ονοματεπωνύμου Ελλήνων του εξωτερικού, ομογενών αλλοδαπών, που αποκτούν την ελληνική ιθαγένεια και παλιννοοστησάντων ομογενών, που έχουν την ελληνική ιθαγένεια.
4. Χορηγεί άδειες πολιτικού γάμου και μεριμνά για την τέλεση των γάμων αυτών.
5. Ενημερώνει περιοδικά τις δημόσιες υπηρεσίες για τις μεταβολές προσωπικής κατάστασης που προκύπτουν από τα τηρούμενα στοιχεία.
6. Εκδίδει κάθε είδους πιστοποιητικά ατομικής και οικογενειακής κατάστασης καθώς και κάθε είδους βεβαιώσεις, καταλόγους και πίνακες με τα στοιχεία που αναγράφονται στα ανωτέρω Μητρώα.
7. Συνεργάζεται με άλλους Δήμους και δημόσιες υπηρεσίες στις περιπτώσεις μεταβολών των μητρώων σε αντιστοιχία προς ανάλογα αρχεία που τηρούνται εκεί.
8. Μεριμνά για την τήρηση των υποχρεώσεων του Δήμου που προκύπτουν από την ισχύουσα εκλογική νομοθεσία.

(Αρμοδιότητες σε θέματα Ληξιαρχείου)

1. Τηρεί και ενημερώνει τα ληξιαρχικά βιβλία και αρχεία, στα οποία καταχωρούνται τα ληξιαρχικά γεγονότα που συμβαίνουν στην περιφέρεια του Δήμου (γεννήσεις, γάμοι, θάνατοι) καθώς και κάθε μεταγενέστερο γεγονός που συνδέεται με αυτά (π.χ. διαζύγια), σύμφωνα με τις ισχύουσες θεσμοθετημένες διαδικασίες.
2. Τηρεί αρχεία επισήμων εγγράφων ληξιαρχικών γεγονότων.
3. Εκδίδει αποσπάσματα των ληξιαρχικών πράξεων ή άλλα θεσμοθετημένα πιστοποιητικά.
4. Ενημερώνει τα αντίστοιχα Τμήματα άλλων Δήμων για τα ληξιαρχικά γεγονότα που επηρεάζουν τα στοιχεία των μητρώων / αρχείων που τηρούνται στα Τμήματα αυτά.
5. Συνεργάζεται με Ληξιαρχεία άλλων Δήμων σε περιπτώσεις μεταβολών ή προσθήκης ληξιαρχικών πράξεων που βρίσκονται καταχωρημένες εκεί.

(Αρμοδιότητες σε θέματα Αλλοδαπών και Μετανάστευσης)

Τηρεί τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από την ισχύουσα νομοθεσία περί ιθαγένειας, αλλοδαπών και μετανάστευσης. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις:

1. Τηρεί Μητρώο Αλλοδαπών.
2. Παραλαμβάνει αιτήσεις , ελέγχει τα δικαιολογητικά και τα προωθεί στην αρμόδια υπηρεσία της Περιφέρειας για την χορήγηση και ανανέωση αδειών παραμονής αλλοδαπών στην Ελλάδα.
3. Παραλαμβάνει αιτήσεις και δικαιολογητικά για την απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας με πολιτογράφηση και τις προωθεί στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών.
4. Επιδίδει σχετικές με τα ανωτέρω αποφάσεις σε αλλοδαπούς.

(γ)Τμήμα Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού και Διοικητικής Μέριμνας

(Αρμοδιότητες σε θέματα ανάπτυξης ανθρωπίνου δυναμικού)

1. Σχεδιάζει, εισηγείται και συντονίζει την εφαρμογή των διαδικασιών και εσωτερικών κανονισμών που ρυθμίζουν τις σχέσεις του Δήμου με το προσωπικό του, στο πλαίσιο πάντοτε των γενικότερων ρυθμίσεων της Πολιτείας.
2. Στο πλαίσιο και των πολιτικών ανθρωπίνου δυναμικού που θεσπίζει η Πολιτεία για τον δημόσιο τομέα, μεριμνά για τον προσδιορισμό των αναγκαίων θέσεων εργασίας ανά διοικητική ενότητα του
3. Δήμου σε συνεργασία με το Τμήμα Αποτελεσματικότητας, Ποιότητας και Οργάνωσης της Διεύθυνσης Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής και την κατάρτιση /επικαιροποίηση των περιγραφών αρμοδιοτήτων των επιμέρους θέσεων.
4. Παρακολουθεί την κάλυψη των διαφόρων θέσεων εργασίας στις διοικητικές ενότητες του Δήμου με στόχο τόσο την αξιοποίηση των προσόντων των στελεχών όσο και την απρόσκοπτη και διαρκή κάλυψη των αναγκών των δημοτικών υπηρεσιών.
5. Εισηγείται, έπειτα από σχετικά αιτήματα των αρμόδιων Προϊσταμένων, τις κατάλληλες εσωτερικές μετακινήσεις στελεχών για την αποτελεσματικότερη κάλυψη των επιμέρους θέσεων εργασίας με βάση τα προσόντα των στελεχών.

6. Αξιολογεί τα προσόντα των νεοπροσλαμβανομένων στελεχών και διαμορφώνει σχετικές προτάσεις προς τους προϊσταμένους των προς κάλυψη θέσεων.
7. Μεριμνά για την εφαρμογή του συστήματος αξιολόγησης των εργαζομένων στο Δήμο και την τήρηση των σχετικών στοιχείων.
8. Εισηγείται και παρακολουθεί την υλοποίηση μέτρων επιπρόσθετης στήριξης του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου (πχ. οργάνωση μετακινήσεων του προσωπικού στις εγκαταστάσεις του Δήμου, παιδικοί σταθμοί κλπ).
9. Μεριμνά για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου με τον προσδιορισμό των αναγκών βελτίωσης
10. Σχεδιάζει,, εισηγείται και οργανώνει προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης και επιμόρφωσης του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου. Παρακολουθεί την υλοποίηση των προγραμμάτων και μεριμνά για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων από την υλοποίηση των προγραμμάτων αυτών στην πράξη.
11. Μεριμνά για την βελτίωση των ανθρωπίνων σχέσεων μέσα στο Δήμο με τον σχεδιασμό, την εισήγηση και την οργάνωση σχετικών προγραμμάτων (πχ. εκδηλώσεις, ταξίδια κλπ)

(Αρμοδιότητες σε θέματα μητρώου και διαδικασιών προσωπικού)

1. Μεριμνά για την τήρηση των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων που ισχύουν εκάστοτε και ρυθμίζουν τις σχέσεις του Δήμου με το ανθρώπινο δυναμικό του (πχ. θέματα μισθολογικά, ωραρίου, αδειών, ασθενειών, υπερωριών, απολύσεων, διεκδικήσεων κλπ).
2. Μεριμνά για τη διενέργεια και ολοκλήρωση των διαδικασιών πρόσληψης ανθρώπινου δυναμικού για την κάλυψη συγκεκριμένων θέσεων εργασίας με βάση τις νόμιμες διαδικασίες.
3. Τηρεί τα Μητρώα του Προσωπικού στο οποίο καταγράφονται τα στοιχεία της ατομικής και οικογενειακής του κατάστασης, οι κάθε είδους μεταβολές στην εργασιακή του ζωή (προσλήψεις, απολύσεις, αλλαγές θέσεων εργασίας, αμοιβές, άδειες, απουσίες, αξιολογήσεις κλπ) και τα προσόντα του.
4. Σχεδιάζει και εισηγείται βελτιώσεις και παρακολουθεί την εφαρμογή όλων των διαδικασιών που σχετίζονται με την απασχόληση των εργαζομένων, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις (τήρηση ωραρίου, έγκριση και πραγματοποίηση υπερωριών κλπ).
5. Συγκεντρώνει τα στοιχεία απασχόλησης και τις μεταβολές των στοιχείων των εργαζομένων που επηρεάζουν τις αμοιβές τους και ενημερώνει έγκαιρα τις αρμόδιες οικονομικές υπηρεσίες , ώστε να προωθείται έγκαιρα η πληρωμή των εργαζομένων και η απόδοση των ασφαλιστικών εισφορών.
6. Συνεργάζεται με τους Προϊσταμένους των επιμέρους διοικητικών ενοτήτων του Δήμου και τους ενημερώνει για τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται σε εργασιακά θέματα (διαχείριση παρουσιών, υπερωριών, βεβαιώσεων προς το προσωπικό κλπ).
7. Εκδίδει κάθε είδους βεβαιώσεις προς το προσωπικό για θέματα που άπτονται της απασχόλησης τους στο Δήμο.
8. Μεριμνά για την θέσπιση και την εφαρμογή των κανόνων υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων, σύμφωνα με την νομοθεσία. Παρέχει κάθε διοικητική υποστήριξη στους τεχνικούς ασφαλείας και στους γιατρούς εργασίας που προσφέρουν τις αντίστοιχες υπηρεσίες τους στο Δήμο σύμφωνα με τις αρμοδιότητες τους που καθορίζονται από την ισχύουσα νομοθεσία. Σύμφωνα με τις αρμοδιότητες αυτές:
 - Ο τεχνικός ασφαλείας παρέχει προς τα όργανα διοίκησης του Δήμου, στους εργαζόμενους και στους εκπροσώπους τους, υποδείξεις και συμβουλές, γραπτά ή προφορικά, σε θέματα σχετικά με την ασφάλεια της εργασίας και την πρόληψη των εργατικών ατυχημάτων.
 - Ο γιατρός εργασίας παρέχει προς τα όργανα διοίκησης του Δήμου, στους εργαζόμενους και στους εκπροσώπους τους, υποδείξεις και συμβουλές, γραπτά ή προφορικά, σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για τη σωματική και

ψυχική υγεία των εργαζομένων και επιβλέπει την εφαρμογή των μέτρων προστασίας της υγείας των εργαζομένων.

- Ο γιατρός εργασίας και ο τεχνικός ασφάλειας καταχωρούν τις γραπτές υποδείξεις τους σε ειδικό βιβλίο. Τα όργανα διοίκησης του Δήμου λαμβάνουν γνώση των υποδείξεων αυτών ενυπογράφως.

Αρμοδιότητες σε θέματα Διοικητικής Μέριμνας

1. Μεριμνά για την φύλαξη, την ασφάλεια και την καθαριότητα των κάθε είδους εγκαταστάσεων του Δήμου.
2. Μεριμνά για την συντήρηση και αποκατάσταση βλαβών των κτιριακών και των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων του Δήμου.
3. Μεριμνά για τις μετακινήσεις και μεταφορές του προσωπικού του Δήμου.
4. Μεριμνά για τη λειτουργία του Κεντρικού Πρωτοκόλλου του Δήμου και διεκπεραιώνει τα σχετικά έγγραφα σε συνεργασία με τις γραμματείες των επιμέρους υπηρεσιών.
5. Παρέχει γραμματειακή υποστήριξη προς τη Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών και τα Τμήματα της (τήρηση πρωτοκόλλου, διεκπεραίωση και αρχειοθέτηση αλληλογραφίας, θέματα προσωπικού κλη).
6. Μεριμνά για τη λειτουργία του τηλεφωνικού κέντρου του Δήμου.
7. Μεριμνά για τη σύσταση και την εύρυθμη λειτουργία των αποκεντρωμένων Γραφείων Διοικητικών Θεμάτων σε δημοτικές ενότητες του Δήμου.

(δ)Αρμοδιότητες Τμήματος Προϋπολογισμού, Λογιστηρίου και Προμηθειών

(Αρμοδιότητες Τμήματος Προϋπολογισμού, και Οικονομικής Πληροφόρησης)

1. Μεριμνά για την τήρηση του συστήματος κατάρτισης των Προϋπολογισμών του Δήμου.
2. Συνεργάζεται με τις επιμέρους δημοτικές υπηρεσίες για την παροχή οικονομικών στοιχείων , κατευθύνσεων και προτύπων που θα επιτρέπουν την κατάρτιση από τις υπηρεσίες των προϋπολογισμών τους σε συνάρτηση με τα αντίστοιχα προγράμματα τους.
3. Συγκεντρώνει τους επιμέρους προϋπολογισμούς των υπηρεσιών και διαμορφώνει και εισηγείται τους συνολικούς Προϋπολογισμούς του Δήμου προς έγκριση από τα αρμόδια όργανα.
4. Παρακολουθεί την εκτέλεση των Προϋπολογισμών, επισημαίνει τις αποκλίσεις μεταξύ απολογιστικών και προϋπολογιστικών μεγεθών , μεριμνά για την ερμηνεία των αποκλίσεων και εισηγείται τις αναγκαίες διορθωτικές ενέργειες.
5. Συνεργάζεται με τις υπόλοιπες υπηρεσίες του Δήμου για την τήρηση των διαδικασιών αμφίδρομης ενημέρωσης και ροής των οικονομικών πληροφοριών που σχετίζονται με την εκτέλεση και την αναθεώρηση των προϋπολογισμών κάθε υπηρεσίας .
6. Μεριμνά για την σύνταξη και υποβολή στα αρμόδια όργανα τα περιοδικά οικονομικά απολογιστικά στοιχεία, σύμφωνα με το σύστημα οικονομικής πληροφόρησης που εφαρμόζει ο Δήμος.
7. Παρακολουθεί την κατάρτιση και την εξέλιξη των ταμειακών προγραμμάτων του Δήμου. Διερευνά τις ταμειακές ανάγκες και εισηγείται τις κατάλληλες μεθόδους για την αντιμετώπιση των ταμειακών αναγκών του Δήμου (π.χ. δανεισμός). Μεριμνά για την εφαρμογή των αποφάσεων που σχετίζονται με την κάλυψη των ταμειακών αναγκών του Δήμου.
8. Συνεργάζεται με τις τράπεζες και μεριμνά για την αξιοποίηση των διαθεσίμων του Δήμου.

9. Παρέχει γραμματειακή υποστήριξη προς τη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών και τα Τμήματα της (τήρηση πρωτοκόλλου, διεκπεραίωση και αρχειοθέτηση αλληλογραφίας, θέματα προσωπικού κλπ).

Αρμοδιότητες σε θέματα Λογιστηρίου και Αποθηκών

1. Τηρεί το σύστημα λογιστικής απεικόνισης των οικονομικών πράξεων του Δήμου (Γενική και αναλυτική λογιστική). Τηρεί τις σχετικών λογιστικές διαδικασίες καθώς και τα αντίστοιχα λογιστικά βιβλία και στοιχεία που προβλέπονται από την νομοθεσία.
2. Τηρεί τα αρχεία των κάθε είδους παραστατικών που απαιτούνται για την ενημέρωση του συστήματος λογιστικής απεικόνισης των οικονομικών πράξεων του Δήμου.
3. Παρακολουθεί και μεριμνά για την εκπλήρωση όλων των φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων του Δήμου.
4. Παρακολουθεί και ελέγχει τη λογιστική συμφωνία των δοσοληπτικών λογαριασμών με τράπεζες, προμηθευτές, πιστωτές και άλλους συναλλασσομένους με τον Δήμο, καθώς και των δοσοληπτικών λογαριασμών με τα νομικά πρόσωπα και τα ιδρύματα του Δήμου.
5. Εκδίδει τις λογιστικές και οικονομικές καταστάσεις που συνδέονται με το τηρούμενο λογιστικό σχέδιο (πχ. ισολογισμοί και αποτελέσματα χρήσης) και ενημερώνει σχετικά τα αρμόδια όργανα του Δήμου με βάση τις ισχύουσες διαδικασίες.
6. Παρέχει κάθε είδους πληροφόρηση προς τα αρμόδια όργανα του Δήμου και τις υπόλοιπες δημοτικές υπηρεσίες για την εξέλιξη των λογιστικών μεγεθών του Δήμου.
7. Μεριμνά για την παροχή κάθε είδους στοιχείων που ζητούνται από Δημόσιες/Ελεγκτικές Υπηρεσίες σύμφωνα με τις διαδικασίες που ισχύουν εκάστοτε.
8. Τηρεί ειδικά συστήματα λογιστικής και οικονομικής διαχείρισης Προγραμμάτων και Έργων στα οποία συμμετέχει ο Δήμος και που χρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων ή/και από ευρωπαϊκούς ή διεθνείς πόρους.
9. Τηρεί αρχείο Παραστατικών Διαχείρισης των προηγούμενων προγραμμάτων και έργων σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στους ειδικούς κανονισμούς των φορέων από τους προέρχεται η σχετική χρηματοδότηση.
10. Μεριμνά για την ετοιμασία των περιοδικών οικονομικών αναφορών που σχετίζονται με την πρόοδο των προηγούμενων προγραμμάτων και έργων.
11. Τηρεί το αρχείο συμβάσεων για υπηρεσίες, έργα και προμήθειες που αναθέτει ο Δήμος. Παραλαμβάνει και ελέγχει τα κάθε φύσης παραστατικά που απαιτούνται κατά περίπτωση για την πληρωμή των οφειλών του Δήμου στους αντίστοιχους δικαιούχους και ελέγχει την ύπαρξη των προϋποθέσεων για τη διενέργεια πληρωμών του Δήμου με βάση τις διατάξεις των αντιστοιχών συμβάσεων.
12. Ελέγχει την πρόβλεψη των οφειλών στους αντίστοιχους κωδικούς του προϋπολογισμού του Δήμου και ελέγχει την επάρκεια των αντίστοιχων πιστώσεων.
13. Εκδίδει τα εντάλματα πληρωμής των οφειλών του Δήμου και τα αποστέλλει στο Ταμείο για πληρωμή.
14. Μεριμνά για την παραλαβή από τους αντίστοιχους προμηθευτές των κάθε είδους υλικών παγίων(μηχανήματα, εξοπλισμός) ή αναλωσίμων που απαιτεί η λειτουργία του Δήμου.
15. Μεριμνά για την ενημέρωση των διαχειριστικών βιβλίων των αποθηκών (κατά ποσότητα και αξία) με τα εισαγόμενα και εξαγόμενα είδη, και την τήρηση των διαδικασιών χορήγησης των ειδών που τηρούνται στα αποθέματα των αποθηκών του Δήμου.
16. Παρακολουθεί τα υπόλοιπα αποθεμάτων των αποθηκών και διατυπώνει εισηγήσεις για την ανάγκη ανανέωσης τους. Συνεργάζεται σχετικά με τις δημοτικές υπηρεσίες που κάνουν χρήση των υλικών των αποθηκών.
17. Τηρεί το αρχείο των παγίων κινητών περιουσιακών στοιχείων του Δήμου (μηχανήματα, οχήματα, συσκευές, εξοπλισμός κλπ.) και παρακολουθεί την κατανομή των παγίων αυτών στις υπηρεσίες του Δήμου.

18. Τηρεί τις διαδικασίες χαρακτηρισμού υλικών ως ακρήστων ή ως υλικών που πλεονάζουν και τήρηση των διαδικασιών καταστροφής, απομάκρυνσης ή εκποίησης τους.
19. Μεριμνά για την τήρηση των διαδικασιών των περιοδικών απογραφών των κάθε είδους υλικών και εξοπλισμού του Δήμου.
20. Συγκεντρώνει τα στοιχεία μεταβολών και των αντιστοιχών καταβληθεισών παροχών ή καταλογισθέντων ποσών προς το προσωπικό του Δήμου, που έχουν επίδραση στην διαμόρφωση των αμοιβών του και μεριμνά για την έκδοση των μισθολογικών καταστάσεων και την πληρωμή των αμοιβών
21. Μεριμνά για τη έκδοση βεβαιώσεων καταβληθεισών αμοιβών προς το προσωπικό του Δήμου και για τον υπολογισμό και την απόδοση προς τα ασφαλιστικά ταμεία των αντιστοιχών ασφαλιστικών εισφορών.

(Αρμοδιότητες σε θέματα προμηθειών υλικών / εξοπλισμού / υπηρεσιών)

1. Σχεδιάζει και εισηγείται τις εσωτερικές διαδικασίες για την κατάρτιση του προγράμματος απαιτούμενων προμηθειών και υπηρεσιών (εκτός του πεδίου του Ν. 3316 / 2005) του Δήμου, συγκεντρώνει τις αιτήσεις των δημοτικών υπηρεσιών, εξετάζει την σκοπιμότητα αυτών και διαμορφώνει περιοδικά προγράμματα για την προμήθεια κάθε είδους υλικών, εξοπλισμού και υπηρεσιών και εισηγείται αυτά για έγκριση στα αρμόδια όργανα του Δήμου (υλικά για την εκτέλεση τεχνικών έργων, ανταλλακτικά, λιπαντικά, καύσιμα, λιπάσματα, φυτοφάρμακα, μηχανήματα, εργαλεία, έπιπλα, είδη γραφείου, μισθώσεις μεταφορικών μέσων, ασφαλίσεις κλπ).
2. Διενεργεί έρευνες αγοράς για την τεκμηρίωση της διαθεσιμότητας των ειδών ή των υπηρεσιών που ενδιαφέρουν το Δήμο και τη λήψη στοιχείων τιμών προμήθειας ή υπηρεσίας.
3. Διενεργεί τις διαδικασίες για την ανάθεση των προμηθειών και των συμβάσεων παροχής υπηρεσιών, ήτοι μεριμνά για την κατάρτιση προδιαγραφών σε συνεργασία με τα αρμόδια κάθε φορά τμήματα του Δήμου, καταρτίζει το σχέδιο της διακήρυξης, των συμβάσεων και όλων των αποφάσεων και εισηγείται τη συγκρότηση όλων των επιτροπών που απαιτούνται (διενέργειας διαγωνισμών, αξιολόγησης των προσφορών και παραλαβής των ειδών) στο κάθε φορά αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο του Δήμου, παρακολουθεί τη λειτουργία τους και γενικά μεριμνά για όλα τα ζητήματα που αφορούν την εκτέλεση κάθε προμήθειας ή υπηρεσίας μέχρι και την οριστική παραλαβή της, σύμφωνα πάντοτε με τις ισχύουσες διατάξεις.
4. Μεριμνά για την τήρηση των διαδικασιών χαρακτηρισμού υλικών / εξοπλισμού ως ακρήστων ή ως υλικών που πλεονάζουν και τηρεί τις διαδικασίες καταστροφής, απομάκρυνσης ή εκποίησης των υλικών αυτών.
5. Τηρεί τα πληροφοριακά αρχεία και έγγραφα των συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών (αρχείο προμηθευομένων ειδών, αρχείο προμηθευτών, αρχείο φακέλων προμηθειών).

(ε)Αρμοδιότητες Τμήματος Εσόδων και Περιουσίας και Ταμείου

Οι αρμοδιότητες των επί μέρους Γραφείων του Τμήματος είναι οι εξής:

Αρμοδιότητες Γραφείου Εσόδων και Περιουσίας

1. Συγκεντρώνει στοιχεία για την εξακρίβωση των υπόχρεων και του ύψους των χρηματικών υποχρεώσεων προς τον Δήμο των φυσικών και νομικών προσώπων για φόρους, εισφορές, τέλη, δικαιώματα που περιοδικά πρέπει να καταβάλλονται στο Δήμο με βάση τις ισχύουσες εκάστοτε διατάξεις της νομοθεσίας.
2. Ελέγχει την ακρίβεια των μεγεθών με βάση τα οποία υπολογίζονται το ύψος ανά υπόχρεο των προηγούμενων φόρων, εισφορών, τελών, δικαιωμάτων κλπ.
3. Δημιουργεί και τηρεί αρχεία υπόχρεων για την καταβολή των επιμέρους ποσών που αποτελούν τακτικά έσοδα του Δήμου.
4. Επεξεργάζεται στοιχεία και υπολογίζει περιοδικά το ύψος των οφειλομένων ποσών κατά κατηγορία προσόδου και υπόχρεο. Καταρτίζει βεβαιωτικούς καταλόγους υπόχρεων και αντίστοιχων οφειλόμενων ποσών κατά κατηγορία προσόδου.
5. Μεριμνά για την ενημέρωση των υπόχρεων για την καταβολή των προηγούμενων οφειλομένων ποσών και μεριμνά για την τήρηση των διαδικασιών που ισχύουν για τις προσφυγές των υπόχρεων όταν αμφισβητούν το ύψος των οφειλόμενων ποσών .
6. Οριστικοποιεί τους βεβαιωτικούς καταλόγους μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών των τυχόν προσφυγών για την εκτέλεση των αντιστοίχων εισπραξιών.
7. Τηρεί τις αντίστοιχες διαδικασίες και εκδίδει βεβαιώσεις που σχετίζονται με την είσπραξη διαφόρων τελών, δικαιωμάτων ή εισφορών.
8. Παρακολουθεί και μεριμνά για την τήρηση όλων των οικονομικών δοσοληψιών που σχετίζονται με τη λειτουργία της παροχής υπηρεσιών του Δήμου μέσω των νεκροταφείων, σφαγείων, δημοτικών αγορών, της ύδρευσης κλπ.
9. Τηρεί τις διαδικασίες που σχετίζονται με την αποδοχή και την αξιοποίηση των δωρεών και των κληροδοτημάτων προς τον Δήμο, σύμφωνα με τους αντιστοίχους όρους.
10. Τηρεί τα αρχεία της δημοτικής ακίνητης περιουσίας σε ηλεκτρονική και φυσική μορφή (φάκελοι με στοιχεία περιγραφικά και ιδιοκτησιακά έγγραφα)
11. Μεριμνά για την διερεύνηση μεθόδων αξιοποίησης της δημοτικής ακίνητης περιουσίας και διατυπώνει σχετικές εισηγήσεις προς τα αρμόδια όργανα του Δήμου.
12. Μεριμνά για την προώθηση της αξιοποίησης της δημοτικής ακίνητης περιουσίας σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις του Δήμου και τη διαχείριση της εκμετάλλευσης της δημοτικής ακίνητης περιουσίας (πχ. κατάρτιση συμβάσεων μισθώσεων, μέριμνα είσπραξης μισθωμάτων κλπ.)
13. Μεριμνά για την εκμίσθωση δημοτικών εκτάσεων γης για βιομηχανικούς ή βιοτεχνικούς σκοπούς, κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, εγκαταστάσεις θερμοκηπίων και για μονάδες στους τομείς αλιείας.
14. Μεριμνά για την παραχώρηση χρήσης δημοτικών ακινήτων ή την καταβολή μισθώματος προς κάλυψη στεγαστικών αναγκών της πυροσβεστικής υπηρεσίας.

Αρμοδιότητες Γραφείου Ταμείου

1. Διενεργεί τις πληρωμές προς τους δικαιούχους με βάση τα Εντάλματα Πληρωμών και μετά από έλεγχο των δικαιολογητικών που ορίζει ο νόμος.
2. Καταγράφει τις διενεργούμενες πληρωμές σύμφωνα με τις ισχύουσες διαδικασίες και μεριμνά για την απόδοση των κάθε φύσης κρατήσεων υπέρ τρίτων που αντιστοιχούν στα επιμέρους εντάλματα πληρωμής.
3. Παραλαμβάνει τους βεβαιωτικούς καταλόγους των υπόχρεων και των αντιστοίχων οφειλομένων στο Δήμο ποσών κατά κατηγορία εσόδου. Εκδίδει και μεριμνά για την κοινοποίηση ειδικών προσκλήσεων προς τους οφειλέτες.
4. Διενεργεί τις εισπράξεις των οφειλών προς τον Δήμο και ενημερώνει το λογιστικό σύστημα του Δήμου με τις σχετικές ταμειακές εγγραφές.
5. Παρακολουθεί την τακτοποίηση των υποχρεώσεων των οφειλετών προς τον Δήμο και ενημερώνει τις αρμόδιες υπηρεσίες για τις καθυστερούμενες οφειλές.

6. Παρακολουθεί και ελέγχει τους υπαλλήλους άλλων υπηρεσιών του Δήμου που ασχολούνται με εισπράξεις, (αποκεντρωμένες υπηρεσίες, κοιμητήρια, σφαγεία, δημοτικές αγορές κλπ)
7. Τηρεί τις διαδικασίες συναλλαγών με τις Τράπεζες για την τοποθέτηση των χρηματικών διαθεσίμων και την διενέργεια εισπράξεων και πληρωμών μέσω επιταγών.
8. Τηρεί το αναγκαίο φυσικό ταμείο στα γραφεία του Δήμου.
9. Τηρεί αρχεία των κάθε είδους παραστατικών και αντιστοιχών δικαιολογητικών που χρησιμοποιούνται για την ενημέρωση του λογιστικού συστήματος του Δήμου με τις ταμειακές εγγραφές.
10. Παρακολουθεί την ταμειακή ρευστότητα και προγραμματίζει τις πληρωμές σε συνεργασία και με άλλες αρμόδιες υπηρεσίες.
11. Μεριμνά για τη σύσταση και την εύρυθμη λειτουργία των αποκεντρωμένων Γραφείων Οικονομικών Θεμάτων σε δημοτικές ενότητες του Δήμου.

(στ) Αρμοδιότητες Τμήματος Κ.Ε.Π.

Το Τμήμα Κ.Ε.Π. (Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών) είναι αρμόδιο για την παροχή διοικητικών πληροφοριών και τη διεκπεραίωση των υποθέσεων των πολιτών από την υποβολή της αίτησης μέχρι την έκδοση της τελικής πράξης, σε συνεργασία με τις καθ' ύλην αρμόδιες υπηρεσίες και σύμφωνα με τον κεντρικό σχεδιασμό του Υπουργείου. Εσωτερικών. Ειδικότερα το Τμήμα:

1. Ενημερώνει και πληροφορεί τους πολίτες για τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση διοικητικών υποθέσεων σχετικών με τις δημόσιες υπηρεσίες.
2. Παραλαμβάνει αιτήσεις πολιτών για την διεκπεραίωση υποθέσεων τους από τις υπηρεσίες του Δημοσίου, ελέγχει την πληρότητά τους και σε περίπτωση που για την διεκπεραίωση της υπόθεσης απαιτούνται δικαιολογητικά, που δεν υποβάλλονται μαζί με την αίτηση, τα αναζητά και τα παραλαμβάνει με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο από τις αρμόδιες υπηρεσίες, μετά από σχετική εξουσιοδότηση των πολιτών.
3. Διαβιβάζει πλήρεις τους φακέλους των υποθέσεων των πολιτών στην αρμόδια για την διεκπεραίωσή τους υπηρεσία με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο.
4. Παραλαμβάνει από τις αρμόδιες υπηρεσίες τα τελικά έγγραφα που έχουν ζητηθεί από τους πολίτες και μεριμνά για την παράδοσή τους στους πολίτες, είτε με αποστολή, είτε μέσω του ΚΕΠ.
5. Παρέχει διάφορες υπηρεσίες στους πολίτες σύμφωνα με τον γενικό σχεδιασμό των ΚΕΠ (επικύρωση εγγράφων, θεώρηση γνησίου υπογραφής, χορήγηση παράβολων, χορήγηση αποδεικτικών φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας κλπ).
6. Τηρεί αρχεία και επεξεργάζεται στατιστικά στοιχεία από την δράση του ΚΕΠ.
7. Παρακολουθεί και υποστηρίζει την εφαρμογή του προγράμματος e-ker για την εξυπηρέτηση των πολιτών σε απομακρυσμένους οικισμούς του Δήμου.
8. Υποδέχεται από άλλα Κ.Ε.Π. αιτήσεις πολιτών η διεκπεραίωση των οποίων εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Δήμου. Προωθεί τα αιτήματα αυτά στις αρμόδιες για τη διεκπεραίωσή τους υπηρεσίες και παρακολουθεί τη διαδικασία της διεκπεραίωσης και την τήρηση των νόμιμων χρονικών προθεσμιών. Παραλαμβάνει τα σχετικά έγγραφα από τις υπηρεσίες και τα αποστέλλει στα Κ.Ε.Π. της αρχικής υποβολής των αιτήσεων.
9. Υποδέχεται και διαχειρίζεται τα παράπονα και τις προτάσεις των πολιτών για βελτιώσεις των διοικητικών διαδικασιών.

ΜΕΡΟΣ 2 : ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Οι αποκεντρωμένες υπηρεσίες του Δήμου είναι εγκατεστημένες στις στην έδρα δημοτικών ενότητων, εξυπηρετούν τις δημοτικές / τοπικές κοινότητες και περιλαμβάνουν καθεμία τις παρακάτω υπηρεσίες.

Άρθρο 15

ΕΝΟΤΗΤΑ Α : ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΤΗ ΔΕ ΤΥΜΦΑΙΩΝ

Οι αρμοδιότητες των επί μέρους οργανικών μονάδων που είναι εγκατεστημένες στο Κονισκό είναι οι εξής:

Α. Εξυπηρέτηση πολιτών (ΚΕΠ).

1. Ενημερώνει και πληροφορεί τους πολίτες για τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση διοικητικών υποθέσεων σχετικών με τις δημόσιες υπηρεσίες.
2. Παραλαμβάνει αιτήσεις πολιτών για την διεκπεραίωση υποθέσεων τους από τις υπηρεσίες του Δημοσίου, ελέγχει την πληρότητα τους και σε περίπτωση που για την διεκπεραίωση της υπόθεσης απαιτούνται δικαιολογητικά, που δεν υποβάλλονται μαζί με την αίτηση, τα αναζητά και τα παραλαμβάνει με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο από τις αρμόδιες υπηρεσίες, μετά από σχετική εξουσιοδότηση των πολιτών.
3. Διαβιβάζει πλήρεις τους φακέλους των υποθέσεων των πολιτών στην αρμόδια για την διεκπεραίωση τους υπηρεσία με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο.
4. Παραλαμβάνει από τις αρμόδιες υπηρεσίες τα τελικά έγγραφα που έχουν ζητηθεί από τους πολίτες και μεριμνά για την παράδοση τους στους πολίτες, είτε με αποστολή, είτε μέσω του ΚΕΠ.
5. Παρέχει διάφορες υπηρεσίες στους πολίτες σύμφωνα με τον γενικό σχεδιασμό των ΚΕΠ (επικύρωση εγγράφων, θεώρηση γνησίου υπογραφής, χορήγηση παράβολων, χορήγηση αποδεικτικών φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας κλπ).
6. Τηρεί αρχεία και επεξεργάζεται στατιστικά στοιχεία από την δράση του ΚΕΠ.
7. Παρακολουθεί και υποστηρίζει την εφαρμογή του προγράμματος e-ΚΕΠ για την εξυπηρέτηση των πολιτών σε απομακρυσμένους οικισμούς του Δήμου.
8. Υποδέχεται από άλλα Κ.Ε.Π. αιτήσεις πολιτών η διεκπεραίωση των οποίων εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Δήμου. Προωθεί τα αιτήματα αυτά στις αρμόδιες για τη διεκπεραίωση τους υπηρεσίες και παρακολουθεί τη διαδικασία της διεκπεραίωσης και την τήρηση των νόμιμων χρονικών προθεσμιών. Παραλαμβάνει τα σχετικά έγγραφα από τις υπηρεσίες και τα αποστέλλει στα Κ.Ε.Π. της αρχικής υποβολής των αιτήσεων.
9. Υποδέχεται και διαχειρίζεται τα παράπονα και τις προτάσεις των πολιτών για βελτιώσεις των την απασχόληση των εργαζομένων στις υπηρεσίες της δημοτικής ενότητας, σύμφωνα με τις διοικητικών διαδικασιών.

(Υπηρεσίες Διοικητικών θεμάτων και εξυπηρέτησης του Πολίτη)

1. Παρέχει γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη προς τα πολιτικά όργανα της δημοτικής ενότητας.
2. Εισηγείται βελτιώσεις και παρακολουθεί την εφαρμογή όλων των διαδικασιών που σχετίζονται με ισχύουσες διατάξεις (τήρηση ωραρίου, έγκριση και πραγματοποίηση υπερωριών κλπ).

3. Συγκεντρώνει τα στοιχεία απασχόλησης και τις μεταβολές των στοιχείων των εργαζομένων στις υπηρεσίες της δημοτικής ενότητας που επηρεάζουν τις αμοιβές τους και ενημερώνει έγκαιρα τις αρμόδιες οικονομικές υπηρεσίες, ώστε να προωθείται έγκαιρα η πληρωμή των εργαζομένων και η απόδοση των ασφαλιστικών εισφορών.
4. Μεριμνά για τις μετακινήσεις και μεταφορές του προσωπικού των υπηρεσιών της δημοτικής ενότητας.
5. Μεριμνά για τη λειτουργία του τηλεφωνικού κέντρου της δημοτικής ενότητας.
6. Ενημερώνει και πληροφορεί τους πολίτες για τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση διοικητικών υποθέσεων σχετικών με τις κεντρικές δημοτικές υπηρεσίες.
7. Παραλαμβάνει αιτήσεις πολιτών για την διεκπεραίωση υποθέσεων τους από τις κεντρικές υπηρεσίες, ελέγχει την πληρότητα τους και διαβιβάζει πλήρεις τους φακέλους των υποθέσεων των πολιτών στην αρμόδια για την διεκπεραίωση τους δημοτική υπηρεσία με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο.
8. Παραλαμβάνει από τις αρμόδιες κεντρικές υπηρεσίες τα τελικά έγγραφα που έχουν ζητηθεί από τους πολίτες και μεριμνά για την παράδοση τους στους πολίτες.
9. Τηρεί, σε τοπικό επίπεδο, τις υποχρεώσεις για το Δήμο που προκύπτουν από την ισχύουσα νομοθεσία περί ιθαγένειας, αλλοδαπών και μετανάστευσης.
10. Υποδέχεται και διαχειρίζεται τα παράπονα και τις προτάσεις των πολιτών για βελτιώσεις των διοικητικών διαδικασιών του Δήμου.

Υπηρεσίες Οικονομικών Θεμάτων

1. Διενεργεί εισπράξεις οφειλών προς τον Δήμο και ενημερώνει το λογιστικό σύστημα του Δήμου με τις σχετικές ταμειακές εγγραφές, σύμφωνα με ειδικότερες οδηγίες της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών.
2. Τηρεί τις διαδικασίες συναλλαγών με τις Τράπεζες για την τοποθέτηση των χρηματικών διαθεσίμων και την διενέργεια εισπράξεων και πληρωμών μέσω επιταγών.
3. Τηρεί το αναγκαίο φυσικό ταμείο στα γραφεία της δημοτικής ενότητας.

Β.Γραφείο Συντήρησης Υποδομών

1. Μεριμνά για την φύλαξη, την ασφάλεια και την καθαριότητα των κάθε είδους εγκαταστάσεων της δημοτικής ενότητας.
2. Συγκεντρώνει πληροφορίες για την καλή λειτουργία των υποδομών του Δήμου (π.χ. ηλεκτροφωτισμός) και ενημερώνει σχετικά τις αρμόδιες κεντρικές υπηρεσίες του Δήμου.
3. Μεριμνά για την συντήρηση και αποκατάσταση βλαβών των κτιριακών και των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων της δημοτικής ενότητας.

ΕΝΟΤΗΤΑ Β : ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΤΗ ΔΕ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ

Οι αρμοδιότητες των επί μέρους οργανικών μονάδων που είναι εγκατεστημένες στη Βασιλική είναι οι εξής:

Εξυπηρέτηση πολιτών (ΚΕΠ).

1. Ενημερώνει και πληροφορεί τους πολίτες για τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση διοικητικών υποθέσεων σχετικών με τις δημόσιες υπηρεσίες.
2. Παραλαμβάνει αιτήσεις πολιτών για την διεκπεραίωση υποθέσεων τους από τις υπηρεσίες του Δημοσίου, ελέγχει την πληρότητα τους και σε περίπτωση που για την διεκπεραίωση της υπόθεσης απαιτούνται δικαιολογητικά, που δεν υποβάλλονται μαζί με την αίτηση, τα αναζητά και τα παραλαμβάνει με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο από τις αρμόδιες υπηρεσίες, μετά από σχετική εξουσιοδότηση των πολιτών.
3. Διαβιβάζει πλήρεις τους φακέλους των υποθέσεων των πολιτών στην αρμόδια για την διεκπεραίωση τους υπηρεσία με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο.
4. Παραλαμβάνει από τις αρμόδιες υπηρεσίες τα τελικά έγγραφα που έχουν ζητηθεί από τους πολίτες και μεριμνά για την παράδοση τους στους πολίτες, είτε με αποστολή, είτε μέσω του ΚΕΠ.
5. Παρέχει διάφορες υπηρεσίες στους πολίτες σύμφωνα με τον γενικό σχεδιασμό των ΚΕΠ (επικύρωση εγγράφων, θεώρηση γνησίου υπογραφής, χορήγηση παράβολων, χορήγηση αποδεικτικών φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας κλπ).
6. Τηρεί αρχεία και επεξεργάζεται στατιστικά στοιχεία από την δράση του ΚΕΠ.
7. Παρακολουθεί και υποστηρίζει την εφαρμογή του προγράμματος e-ΚΕΠ για την εξυπηρέτηση των πολιτών σε απομακρυσμένους οικισμούς του Δήμου.
8. Υποδέχεται από άλλα Κ.Ε.Π. αιτήσεις πολιτών η διεκπεραίωση των οποίων εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Δήμου. Προωθεί τα αιτήματα αυτά στις αρμόδιες για τη διεκπεραίωση τους υπηρεσίες και παρακολουθεί τη διαδικασία της διεκπεραίωσης και την τήρηση των νόμιμων χρονικών προθεσμιών. Παραλαμβάνει τα σχετικά έγγραφα από τις υπηρεσίες και τα αποστέλλει στα Κ.Ε.Π. της αρχικής υποβολής των αιτήσεων.
9. Υποδέχεται και διαχειρίζεται τα παράπονα και τις προτάσεις των πολιτών για βελτιώσεις των διοικητικών διαδικασιών.

(Υπηρεσίες Διοικητικών Θεμάτων)

1. Παρέχει γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη προς τα πολιτικά όργανα της δημοτικής ενότητας.
2. Εισηγείται βελτιώσεις και παρακολουθεί την εφαρμογή όλων των διαδικασιών που σχετίζονται με την απασχόληση των εργαζομένων στις υπηρεσίες της δημοτικής ενότητας, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις (τήρηση ωραρίου, έγκριση και πραγματοποίηση υπερωριών κλπ).
3. Συγκεντρώνει τα στοιχεία απασχόλησης και τις μεταβολές των στοιχείων των εργαζομένων στις υπηρεσίες της δημοτικής ενότητας που επηρεάζουν τις αμοιβές τους και ενημερώνει έγκαιρα τις αρμόδιες οικονομικές υπηρεσίες, ώστε να προωθείται έγκαιρα η πληρωμή των εργαζομένων και η απόδοση των ασφαλιστικών εισφορών.
4. Μεριμνά για τις μετακινήσεις και μεταφορές του προσωπικού των υπηρεσιών της δημοτικής ενότητας.
5. Μεριμνά για τη λειτουργία του τηλεφωνικού κέντρου της δημοτικής ενότητας.
6. Ενημερώνει και πληροφορεί τους πολίτες για τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση διοικητικών υποθέσεων σχετικών με τις κεντρικές δημοτικές υπηρεσίες.
7. Παραλαμβάνει αιτήσεις πολιτών για την διεκπεραίωση υποθέσεων τους από τις κεντρικές υπηρεσίες, ελέγχει την πληρότητα τους και διαβιβάζει πλήρεις τους φακέλους των υποθέσεων των πολιτών στην αρμόδια για την διεκπεραίωση τους δημοτική υπηρεσία με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο.
8. Παραλαμβάνει από τις αρμόδιες κεντρικές υπηρεσίες τα τελικά έγγραφα που έχουν ζητηθεί από τους πολίτες και μεριμνά για την παράδοση τους στους πολίτες.
9. Τηρεί, σε τοπικό επίπεδο, τις υποχρεώσεις για το Δήμο που προκύπτουν από την ισχύουσα νομοθεσία περί ιθαγένειας, αλλοδαπών και μετανάστευσης.

10. Υποδέχεται και διαχειρίζεται τα παράπονα και τις προτάσεις των πολιτών για βελτιώσεις των διοικητικών διαδικασιών του Δήμου.

(Υπηρεσίες Οικονομικών Θεμάτων)

1. Διενεργεί εισπράξεις οφειλών προς τον Δήμο και ενημερώνει το λογιστικό σύστημα του Δήμου με τις σχετικές ταμειακές εγγραφές, σύμφωνα με ειδικότερες οδηγίες της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών.
2. Τηρεί τις διαδικασίες συναλλαγών με τις Τράπεζες για την τοποθέτηση των χρηματικών διαθεσίμων και την διενέργεια εισπράξεων και πληρωμών μέσω επιταγών.
3. Τηρεί το αναγκαίο φυσικό ταμείο στα γραφεία της δημοτικής ενότητας.

B. Γραφείο Συντήρησης Υποδομών

1. Μεριμνά για την φύλαξη, την ασφάλεια και την καθαριότητα των κάθε είδους εγκαταστάσεων της δημοτικής ενότητας.
2. Συγκεντρώνει πληροφορίες για την καλή λειτουργία των υποδομών του Δήμου (π.χ. ηλεκτροφωτισμός) και ενημερώνει σχετικά τις αρμόδιες κεντρικές υπηρεσίες του Δήμου.
3. Μεριμνά για την συντήρηση και αποκατάσταση βλαβών των κτιριακών και των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων της δημοτικής ενότητας.

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ: ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΤΗ ΔΕ ΧΑΣΙΩΝ

Οι αρμοδιότητες των επί μέρους οργανικών μονάδων που είναι εγκατεστημένες στη Μύκκηνη Οξύνειας είναι οι εξής:

Εξυπηρέτηση πολιτών (ΚΕΠ).

1. Ενημερώνει και πληροφορεί τους πολίτες για τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση διοικητικών υποθέσεων σχετικών με τις δημόσιες υπηρεσίες.
2. Παραλαμβάνει αιτήσεις πολιτών για την διεκπεραίωση υποθέσεων τους από τις υπηρεσίες του Δημοσίου, ελέγχει την πληρότητα τους και σε περίπτωση που για την διεκπεραίωση της υπόθεσης απαιτούνται δικαιολογητικά, που δεν υποβάλλονται μαζί με την αίτηση, τα αναζητά και τα παραλαμβάνει με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο από τις αρμόδιες υπηρεσίες, μετά από σχετική εξουσιοδότηση των πολιτών.
3. Διαβιβάζει πλήρεις τους φακέλους των υποθέσεων των πολιτών στην αρμόδια για την διεκπεραίωση τους υπηρεσία με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο.
4. Παραλαμβάνει από τις αρμόδιες υπηρεσίες τα τελικά έγγραφα που έχουν ζητηθεί από τους πολίτες και μεριμνά για την παράδοση τους στους πολίτες, είτε με αποστολή, είτε μέσω του ΚΕΠ.
5. Παρέχει διάφορες υπηρεσίες στους πολίτες σύμφωνα με τον γενικό σχεδιασμό των ΚΕΠ (επικύρωση εγγράφων, θεώρηση γνησίου υπογραφής, χορήγηση παράβολων, χορήγηση αποδεικτικών φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας κλπ).

6. Τηρεί αρχεία και επεξεργάζεται στατιστικά στοιχεία από την δράση του ΚΕΠ.
7. Παρακολουθεί και υποστηρίζει την εφαρμογή του προγράμματος e-ΚΕΠ για την εξυπηρέτηση των πολιτών σε απομακρυσμένους οικισμούς του Δήμου.
8. Υποδέχεται από άλλα Κ.Ε.Π. αιτήσεις πολιτών η διεκπεραίωση των οποίων εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Δήμου. Προωθεί τα αιτήματα αυτά στις αρμόδιες για τη διεκπεραίωση τους υπηρεσίες και παρακολουθεί τη διαδικασία της διεκπεραίωσης και την τήρηση των νόμιμων χρονικών προθεσμιών. Παραλαμβάνει τα σχετικά έγγραφα από τις υπηρεσίες και τα αποστέλλει στα Κ.Ε.Π. της αρχικής υποβολής των αιτήσεων.
9. Υποδέχεται και διαχειρίζεται τα παράπονα και τις προτάσεις των πολιτών για βελτιώσεις των διοικητικών διαδικασιών.

Υπηρεσίες Διοικητικών Θεμάτων

1. Παρέχει γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη προς τα πολιτικά όργανα της δημοτικής ενότητας.
2. Εισηγείται βελτιώσεις και παρακολουθεί την εφαρμογή όλων των διαδικασιών που σχετίζονται με την απασχόληση των εργαζομένων στις υπηρεσίες της δημοτικής ενότητας, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις (τήρηση ωραρίου, έγκριση και πραγματοποίηση υπερωριών κλπ).
3. Συγκεντρώνει τα στοιχεία απασχόλησης και τις μεταβολές των στοιχείων των εργαζομένων στις υπηρεσίες της δημοτικής ενότητας που επηρεάζουν τις αμοιβές τους και ενημερώνει έγκαιρα τις αρμόδιες οικονομικές υπηρεσίες, ώστε να προωθείται έγκαιρα η πληρωμή των εργαζομένων και η απόδοση των ασφαλιστικών εισφορών.
4. Μεριμνά για τις μετακινήσεις και μεταφορές του προσωπικού των υπηρεσιών της δημοτικής ενότητας.
5. Μεριμνά για τη λειτουργία του τηλεφωνικού κέντρου της δημοτικής ενότητας.
6. Ενημερώνει και πληροφορεί τους πολίτες για τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση διοικητικών υποθέσεων σχετικών με τις κεντρικές δημοτικές υπηρεσίες.
7. Παραλαμβάνει αιτήσεις πολιτών για την διεκπεραίωση υποθέσεων τους από τις κεντρικές υπηρεσίες, ελέγχει την πληρότητα τους και διαβιβάζει πλήρεις τους φακέλους των υποθέσεων των πολιτών στην αρμόδια για την διεκπεραίωση τους δημοτική υπηρεσία με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο.
8. Παραλαμβάνει από τις αρμόδιες κεντρικές υπηρεσίες τα τελικά έγγραφα που έχουν ζητηθεί από τους πολίτες και μεριμνά για την παράδοση τους στους πολίτες.
9. Τηρεί, σε τοπικό επίπεδο, τις υποχρεώσεις για το Δήμο που προκύπτουν από την ισχύουσα νομοθεσία περί ιθαγένειας, αλλοδαπών και μετανάστευσης.
10. Υποδέχεται και διαχειρίζεται τα παράπονα και τις προτάσεις των πολιτών για βελτιώσεις των διοικητικών διαδικασιών του Δήμου.

Υπηρεσίες Οικονομικών Θεμάτων

1. Διενεργεί εισπράξεις οφειλών προς τον Δήμο και ενημερώνει το λογιστικό σύστημα του Δήμου με τις σχετικές ταμειακές εγγραφές, σύμφωνα με ειδικότερες οδηγίες της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών.
2. Τηρεί τις διαδικασίες συναλλαγών με τις Τράπεζες για την τοποθέτηση των χρηματικών διαθεσίμων και την διενέργεια εισπράξεων και πληρωμών μέσω επιταγών.
3. Τηρεί το αναγκαίο φυσικό ταμείο στα γραφεία της δημοτικής ενότητας.

Β. Γραφείο Συντήρησης Υποδομών

1. Μεριμνά για την φύλαξη, την ασφάλεια και την καθαριότητα των κάθε είδους εγκαταστάσεων της δημοτικής ενότητας.

2. Συγκεντρώνει πληροφορίες για την καλή λειτουργία των υποδομών του Δήμου (π.χ. ηλεκτροφωτισμός) και ενημερώνει σχετικά τις αρμόδιες κεντρικές υπηρεσίες του Δήμου.
3. Μεριμνά για την συντήρηση και αποκατάσταση βλαβών των κτιριακών και των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων της δημοτικής ενότητας.

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ : ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΤΗ ΔΕ ΜΑΛΑΚΑΣΙΟΥ

Οι αρμοδιότητες των επί μέρους οργανικών μονάδων που είναι εγκατεστημένες στη Παναγία είναι οι εξής:

Εξυπηρέτηση πολιτών (ΚΕΠ)

1. Ενημερώνει και πληροφορεί τους πολίτες για τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση διοικητικών υποθέσεων σχετικών με τις δημόσιες υπηρεσίες.
2. Παραλαμβάνει αιτήσεις πολιτών για την διεκπεραίωση υποθέσεων τους από τις υπηρεσίες του Δημοσίου, ελέγχει την πληρότητα τους και σε περίπτωση που για την διεκπεραίωση της υπόθεσης απαιτούνται δικαιολογητικά, που δεν υποβάλλονται μαζί με την αίτηση, τα αναζητά και τα παραλαμβάνει με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο από τις αρμόδιες υπηρεσίες, μετά από σχετική εξουσιοδότηση των πολιτών.
3. Διαβιβάζει πλήρεις τους φακέλους των υποθέσεων των πολιτών στην αρμόδια για την διεκπεραίωση τους υπηρεσία με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο.
4. Παραλαμβάνει από τις αρμόδιες υπηρεσίες τα τελικά έγγραφα που έχουν ζητηθεί από τους πολίτες και μεριμνά για την παράδοση τους στους πολίτες, είτε με αποστολή, είτε μέσω του ΚΕΠ.
5. Παρέχει διάφορες υπηρεσίες στους πολίτες σύμφωνα με τον γενικό σχεδιασμό των ΚΕΠ (επικύρωση εγγράφων, θεώρηση γνησίου υπογραφής, χορήγηση παράβολων, χορήγηση αποδεικτικών φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας κλπ).
6. Τηρεί αρχεία και επεξεργάζεται στατιστικά στοιχεία από την δράση του ΚΕΠ.
7. Παρακολουθεί και υποστηρίζει την εφαρμογή του προγράμματος e-ΚΕΠ για την εξυπηρέτηση των πολιτών σε απομακρυσμένους οικισμούς του Δήμου.
8. Υποδέχεται από άλλα Κ.Ε.Π. αιτήσεις πολιτών η διεκπεραίωση των οποίων εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Δήμου. Προωθεί τα αιτήματα αυτά στις αρμόδιες για τη διεκπεραίωση τους υπηρεσίες και παρακολουθεί τη διαδικασία της διεκπεραίωσης και την τήρηση των νόμιμων χρονικών προθεσμιών. Παραλαμβάνει τα σχετικά έγγραφα από τις υπηρεσίες και τα αποστέλλει στα Κ.Ε.Π. της αρχικής υποβολής των αιτήσεων.
9. Υποδέχεται και διαχειρίζεται τα παράπονα και τις προτάσεις των πολιτών για βελτιώσεις των διοικητικών διαδικασιών.

Υπηρεσίες Διοικητικών Θεμάτων

1. Παρέχει γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη προς τα πολιτικά όργανα της δημοτικής ενότητας.
2. Εισηγείται βελτιώσεις και παρακολουθεί την εφαρμογή όλων των διαδικασιών που σχετίζονται με την απασχόληση των εργαζομένων στις υπηρεσίες της δημοτικής ενότητας, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις (τήρηση ωραρίου, έγκριση και πραγματοποίηση υπερωριών κλπ).

3. Συγκεντρώνει τα στοιχεία απασχόλησης και τις μεταβολές των στοιχείων των εργαζομένων στις υπηρεσίες της δημοτικής ενότητας που επηρεάζουν τις αμοιβές τους και ενημερώνει έγκαιρα τις αρμόδιες οικονομικές υπηρεσίες, ώστε να προωθείται έγκαιρα η πληρωμή των εργαζομένων και η απόδοση των ασφαλιστικών εισφορών.
4. Μεριμνά για τις μετακινήσεις και μεταφορές του προσωπικού των υπηρεσιών της δημοτικής ενότητας.
5. Μεριμνά για τη λειτουργία του τηλεφωνικού κέντρου της δημοτικής ενότητας.
6. Ενημερώνει και πληροφορεί τους πολίτες για τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση διοικητικών υποθέσεων σχετικών με τις κεντρικές δημοτικές υπηρεσίες.
7. Παραλαμβάνει αιτήσεις πολιτών για την διεκπεραίωση υποθέσεων τους από τις κεντρικές υπηρεσίες, ελέγχει την πληρότητα τους και διαβιβάζει πλήρεις τους φακέλους των υποθέσεων των πολιτών στην αρμόδια για την διεκπεραίωση τους δημοτική υπηρεσία με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο.
8. Παραλαμβάνει από τις αρμόδιες κεντρικές υπηρεσίες τα τελικά έγγραφα που έχουν ζητηθεί από τους πολίτες και μεριμνά για την παράδοση τους στους πολίτες.
9. Τηρεί, σε τοπικό επίπεδο, τις υποχρεώσεις για το Δήμο που προκύπτουν από την ισχύουσα νομοθεσία περί ιθαγένειας, αλλοδαπών και μετανάστευσης.
10. Υποδέχεται και διαχειρίζεται τα παράπονα και τις προτάσεις των πολιτών για βελτιώσεις των διοικητικών διαδικασιών του Δήμου.

Υπηρεσίες Οικονομικών Θεμάτων

1. Διενεργεί εισπράξεις οφειλών προς τον Δήμο και ενημερώνει το λογιστικό σύστημα του Δήμου με τις σχετικές ταμειακές εγγραφές, σύμφωνα με ειδικότερες οδηγίες της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών.

2. Τηρεί τις διαδικασίες συναλλαγών με τις Τράπεζες για την τοποθέτηση των χρηματικών διαθεσίμων και την διενέργεια εισπράξεων και πληρωμών μέσω επιταγών.
3. Τηρεί το αναγκαίο φυσικό ταμείο στα γραφεία της δημοτικής ενότητας.

Β. Γραφείο Συντήρησης Υποδομών

- 1) Μεριμνά για την φύλαξη, την ασφάλεια και την καθαριότητα των κάθε είδους εγκαταστάσεων της δημοτικής ενότητας.
- 2) Συγκεντρώνει πληροφορίες για την καλή λειτουργία των υποδομών του Δήμου (π.χ. ηλεκτροφωτισμός) και ενημερώνει σχετικά τις αρμόδιες κεντρικές υπηρεσίες του Δήμου.
- 3) Μεριμνά για την συντήρηση και αποκατάσταση βλαβών των κτιριακών και των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων της δημοτικής ενότητας.

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε : ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΤΗ ΔΕ ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ

Οι αρμοδιότητες των επί μέρους οργανικών μονάδων που είναι εγκατεστημένες στη Καστανιά είναι οι εξής:

Εξυπηρέτηση πολιτών (ΚΕΠ).

1. Ενημερώνει και πληροφορεί τους πολίτες για τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση διοικητικών υποθέσεων σχετικών με τις δημόσιες υπηρεσίες.
2. Παραλαμβάνει αιτήσεις πολιτών για την διεκπεραίωση υποθέσεων τους από τις υπηρεσίες του Δημοσίου, ελέγχει την πληρότητα τους και σε περίπτωση που για την διεκπεραίωση της υπόθεσης απαιτούνται δικαιολογητικά, που δεν υποβάλλονται μαζί με την αίτηση, τα αναζητά και τα παραλαμβάνει με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο από τις αρμόδιες υπηρεσίες, μετά από σχετική εξουσιοδότηση των πολιτών.
3. Διαβιβάζει πλήρεις τους φακέλους των υποθέσεων των πολιτών στην αρμόδια για την διεκπεραίωση τους υπηρεσία με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο.
4. Παραλαμβάνει από τις αρμόδιες υπηρεσίες τα τελικά έγγραφα που έχουν ζητηθεί από τους πολίτες και μεριμνά για την παράδοση τους στους πολίτες, είτε με αποστολή, είτε μέσω του ΚΕΠ.
5. Παρέχει διάφορες υπηρεσίες στους πολίτες σύμφωνα με τον γενικό σχεδιασμό των ΚΕΠ (επικύρωση εγγράφων, θεώρηση γνησίου υπογραφής, χορήγηση παράβολων, χορήγηση αποδεικτικών φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας κλπ).
6. Τηρεί αρχεία και επεξεργάζεται στατιστικά στοιχεία από την δράση του ΚΕΠ.
7. Παρακολουθεί και υποστηρίζει την εφαρμογή του προγράμματος e-ΚΕΠ για την εξυπηρέτηση των πολιτών σε απομακρυσμένους οικισμούς του Δήμου.
8. Υποδέχεται από άλλα Κ.Ε.Π. αιτήσεις πολιτών η διεκπεραίωση των οποίων εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Δήμου. Προωθεί τα αιτήματα αυτά στις αρμόδιες για τη διεκπεραίωση

τους υπηρεσίες και παρακολουθεί τη διαδικασία της διεκπεραίωσης και την τήρηση των νόμιμων χρονικών προθεσμιών. Παραλαμβάνει τα σχετικά έγγραφα από τις υπηρεσίες και τα αποστέλλει στα Κ.Ε.Π. της αρχικής υποβολής των αιτήσεων.

9. Υποδέχεται και διαχειρίζεται τα παράπονα και τις προτάσεις των πολιτών για βελτιώσεις των διοικητικών διαδικασιών.

Υπηρεσίες Διοικητικών Θεμάτων

1. Παρέχει γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη προς τα πολιτικά όργανα της δημοτικής ενότητας.
2. Εισηγείται βελτιώσεις και παρακολουθεί την εφαρμογή όλων των διαδικασιών που σχετίζονται με την απασχόληση των εργαζομένων στις υπηρεσίες της δημοτικής ενότητας, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις (τήρηση ωραρίου, έγκριση και πραγματοποίηση υπερωριών κλπ).
3. Συγκεντρώνει τα στοιχεία απασχόλησης και τις μεταβολές των στοιχείων των εργαζομένων στις υπηρεσίες της δημοτικής ενότητας που επηρεάζουν τις αμοιβές τους και ενημερώνει έγκαιρα τις αρμόδιες οικονομικές υπηρεσίες, ώστε να προωθείται έγκαιρα η πληρωμή των εργαζομένων και η απόδοση των ασφαλιστικών εισφορών.
4. Μεριμνά για τις μετακινήσεις και μεταφορές του προσωπικού των υπηρεσιών της δημοτικής ενότητας.
5. Μεριμνά για τη λειτουργία του τηλεφωνικού κέντρου της δημοτικής ενότητας.
6. Ενημερώνει και πληροφορεί τους πολίτες για τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση διοικητικών υποθέσεων σχετικών με τις κεντρικές δημοτικές υπηρεσίες.
7. Παραλαμβάνει αιτήσεις πολιτών για την διεκπεραίωση υποθέσεων τους από τις κεντρικές υπηρεσίες, ελέγχει την πληρότητα τους και διαβιβάζει πλήρεις τους φακέλους των υποθέσεων των πολιτών στην αρμόδια για την διεκπεραίωση τους δημοτική υπηρεσία με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο.
8. Παραλαμβάνει από τις αρμόδιες κεντρικές υπηρεσίες τα τελικά έγγραφα που έχουν ζητηθεί από τους πολίτες και μεριμνά για την παράδοση τους στους πολίτες.
9. Τηρεί, σε τοπικό επίπεδο, τις υποχρεώσεις για το Δήμο που προκύπτουν από την ισχύουσα νομοθεσία περί ιθαγένειας, αλλοδαπών και μετανάστευσης.
10. Υποδέχεται και διαχειρίζεται τα παράπονα και τις προτάσεις των πολιτών για βελτιώσεις των διοικητικών διαδικασιών του Δήμου.

Γ. Υπηρεσία Οικονομικών Θεμάτων

1. Διενεργεί εισπράξεις οφειλών προς τον Δήμο και ενημερώνει το λογιστικό σύστημα του Δήμου με τις σχετικές ταμειακές εγγραφές, σύμφωνα με ειδικότερες οδηγίες της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών.
2. Τηρεί τις διαδικασίες συναλλαγών με τις Τράπεζες για την τοποθέτηση των χρηματικών διαθεσίμων και την διενέργεια εισπράξεων και πληρωμών μέσω επιταγών.
3. Τηρεί το αναγκαίο φυσικό ταμείο στα γραφεία της δημοτικής ενότητας.

Β. Γραφείο Συντήρησης Υποδομών

Μεριμνά για την φύλαξη, την ασφάλεια και την καθαριότητα των κάθε είδους εγκαταστάσεων της δημοτικής ενότητας.

1. Συγκεντρώνει πληροφορίες για την καλή λειτουργία των υποδομών του Δήμου (π.χ. ηλεκτροφωτισμός) και ενημερώνει σχετικά τις αρμόδιες κεντρικές υπηρεσίες του Δήμου.
2. Μεριμνά για την συντήρηση και αποκατάσταση βλαβών των κτιριακών και των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων της δημοτικής ενότητας.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤ : ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΤΗ ΔΕ ΚΛΕΙΝΟΒΟΥ

Οι αρμοδιότητες των επί μέρους οργανικών μονάδων που είναι εγκατεστημένες στα Αμπέλια Κλεινοβού είναι οι εξής:

Εξυπηρέτηση πολιτών (ΚΕΠ).

1. Ενημερώνει και πληροφορεί τους πολίτες για τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση διοικητικών υποθέσεων σχετικών με τις δημόσιες υπηρεσίες.
2. Παραλαμβάνει αιτήσεις πολιτών για την διεκπεραίωση υποθέσεων τους από τις υπηρεσίες του Δημοσίου, ελέγχει την πληρότητα τους και σε περίπτωση που για την διεκπεραίωση της υπόθεσης απαιτούνται δικαιολογητικά, που δεν υποβάλλονται μαζί με την αίτηση, τα αναζητά και τα παραλαμβάνει με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο από τις αρμόδιες υπηρεσίες, μετά από σχετική εξουσιοδότηση των πολιτών.
3. Διαβιβάζει πλήρεις τους φακέλους των υποθέσεων των πολιτών στην αρμόδια για την διεκπεραίωση τους υπηρεσία με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο.
4. Παραλαμβάνει από τις αρμόδιες υπηρεσίες τα τελικά έγγραφα που έχουν ζητηθεί από τους πολίτες και μεριμνά για την παράδοση τους στους πολίτες, είτε με αποστολή, είτε μέσω του ΚΕΠ.
5. Παρέχει διάφορες υπηρεσίες στους πολίτες σύμφωνα με τον γενικό σχεδιασμό των ΚΕΠ (επικύρωση εγγράφων, θεώρηση γνησίου υπογραφής, χορήγηση παράβολων, χορήγηση αποδεικτικών φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας κλπ).
6. Τηρεί αρχεία και επεξεργάζεται στατιστικά στοιχεία από την δράση του ΚΕΠ.
7. Παρακολουθεί και υποστηρίζει την εφαρμογή του προγράμματος e-ΚΕΠ για την εξυπηρέτηση των πολιτών σε απομακρυσμένους οικισμούς του Δήμου.
8. Υποδέχεται από άλλα Κ.Ε.Π. αιτήσεις πολιτών η διεκπεραίωση των οποίων εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Δήμου. Προωθεί τα αιτήματα αυτά στις αρμόδιες για τη διεκπεραίωση τους υπηρεσίες και παρακολουθεί τη διαδικασία της διεκπεραίωσης και την τήρηση των νόμιμων χρονικών προθεσμιών. Παραλαμβάνει τα σχετικά έγγραφα από τις υπηρεσίες και τα αποστέλλει στα Κ.Ε.Π. της αρχικής υποβολής των αιτήσεων.
9. Υποδέχεται και διαχειρίζεται τα παράπονα και τις προτάσεις των πολιτών για βελτιώσεις των διοικητικών διαδικασιών.

Β. Υπηρεσία Διοικητικών Θεμάτων

1. Παρέχει γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη προς τα πολιτικά όργανα της δημοτικής ενότητας.

2. Εισηγείται βελτιώσεις και παρακολουθεί την εφαρμογή όλων των διαδικασιών που σχετίζονται με την απασχόληση των εργαζομένων στις υπηρεσίες της δημοτικής ενότητας, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις (τήρηση ωραρίου, έγκριση και πραγματοποίηση υπερωριών κλπ).
3. Συγκεντρώνει τα στοιχεία απασχόλησης και τις μεταβολές των στοιχείων των εργαζομένων στις υπηρεσίες της δημοτικής ενότητας που επηρεάζουν τις αμοιβές τους και ενημερώνει έγκαιρα τις αρμόδιες οικονομικές υπηρεσίες, ώστε να προωθείται έγκαιρα η πληρωμή των εργαζομένων και η απόδοση των ασφαλιστικών εισφορών.
4. Μεριμνά για τις μετακινήσεις και μεταφορές του προσωπικού των υπηρεσιών της δημοτικής ενότητας.
5. Μεριμνά για τη λειτουργία του τηλεφωνικού κέντρου της δημοτικής ενότητας.
6. Ενημερώνει και πληροφορεί τους πολίτες για τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση διοικητικών υποθέσεων σχετικών με τις κεντρικές δημοτικές υπηρεσίες.
7. Παραλαμβάνει αιτήσεις πολιτών για την διεκπεραίωση υποθέσεων τους από τις κεντρικές υπηρεσίες, ελέγχει την πληρότητα τους και διαβιβάζει πλήρεις τους φακέλους των υποθέσεων των πολιτών στην αρμόδια για την διεκπεραίωση τους δημοτική υπηρεσία με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο.
8. Παραλαμβάνει από τις αρμόδιες κεντρικές υπηρεσίες τα τελικά έγγραφα που έχουν ζητηθεί από τους πολίτες και μεριμνά για την παράδοση τους στους πολίτες.
9. Τηρεί, σε τοπικό επίπεδο, τις υποχρεώσεις για το Δήμο που προκύπτουν από την ισχύουσα νομοθεσία περί ιθαγένειας, αλλοδαπών και μετανάστευσης.
10. Υποδέχεται και διαχειρίζεται τα παράπονα και τις προτάσεις των πολιτών για βελτιώσεις των διοικητικών διαδικασιών του Δήμου.

Υπηρεσίες Οικονομικών Θεμάτων

1. Διενεργεί εισπράξεις οφειλών προς τον Δήμο και ενημερώνει το λογιστικό σύστημα του Δήμου με τις σχετικές ταμειακές εγγραφές, σύμφωνα με ειδικότερες οδηγίες της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών.
2. Τηρεί τις διαδικασίες συναλλαγών με τις Τράπεζες για την τοποθέτηση των χρηματικών διαθεσίμων και την διενέργεια εισπράξεων και πληρωμών μέσω επιταγών.
3. Τηρεί το αναγκαίο φυσικό ταμείο στα γραφεία της δημοτικής ενότητας.

Β. Γραφείο Συντήρησης Υποδομών

1. Μεριμνά για την φύλαξη, την ασφάλεια και την καθαριότητα των κάθε είδους εγκαταστάσεων της δημοτικής ενότητας.
2. Συγκεντρώνει πληροφορίες για την καλή λειτουργία των υποδομών του Δήμου (π.χ. ηλεκτροφωτισμός) και ενημερώνει σχετικά τις αρμόδιες κεντρικές υπηρεσίες του Δήμου.
3. Μεριμνά για την συντήρηση και αποκατάσταση βλαβών των κτιριακών και των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων της δημοτικής ενότητας.

ΕΝΟΤΗΤΑ Ζ : ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΤΗ ΔΚ ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΟΥ

Οι αρμοδιότητες των επί μέρους οργανικών μονάδων που είναι εγκατεστημένες στα Τρίκαλα για λογ/σμό της Διευρυμένης Κοινότητας Ασπροποτάμου είναι οι εξής:

Εξυπηρέτηση πολιτών (ΚΕΠ).

1. Ενημερώνει και πληροφορεί τους πολίτες για τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση διοικητικών υποθέσεων σχετικών με τις δημόσιες υπηρεσίες.
2. Παραλαμβάνει αιτήσεις πολιτών για την διεκπεραίωση υποθέσεων τους από τις υπηρεσίες του Δημοσίου, ελέγχει την πληρότητα τους και σε περίπτωση που για την διεκπεραίωση της υπόθεσης απαιτούνται δικαιολογητικά, που δεν υποβάλλονται μαζί με την αίτηση, τα αναζητά και τα παραλαμβάνει με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο από τις αρμόδιες υπηρεσίες, μετά από σχετική εξουσιοδότηση των πολιτών.
3. Διαβιβάζει πλήρεις τους φακέλους των υποθέσεων των πολιτών στην αρμόδια για την διεκπεραίωση τους υπηρεσία με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο.
4. Παραλαμβάνει από τις αρμόδιες υπηρεσίες τα τελικά έγγραφα που έχουν ζητηθεί από τους πολίτες και μεριμνά για την παράδοση τους στους πολίτες, είτε με αποστολή, είτε μέσω του ΚΕΠ.
5. Παρέχει διάφορες υπηρεσίες στους πολίτες σύμφωνα με τον γενικό σχεδιασμό των ΚΕΠ (επικύρωση εγγράφων, θεώρηση γνησίου υπογραφής, χορήγηση παράβολων, χορήγηση αποδεικτικών φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας κλπ).
6. Τηρεί αρχεία και επεξεργάζεται στατιστικά στοιχεία από την δράση του ΚΕΠ.
7. Παρακολουθεί και υποστηρίζει την εφαρμογή του προγράμματος e-ΚΕΠ για την εξυπηρέτηση των πολιτών σε απομακρυσμένους οικισμούς του Δήμου.
8. Υποδέχεται από άλλα Κ.Ε.Π. αιτήσεις πολιτών η διεκπεραίωση των οποίων εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Δήμου. Προωθεί τα αιτήματα αυτά στις αρμόδιες για τη διεκπεραίωση τους υπηρεσίες και παρακολουθεί τη διαδικασία της διεκπεραίωσης και την τήρηση των νόμιμων χρονικών προθεσμιών. Παραλαμβάνει τα σχετικά έγγραφα από τις υπηρεσίες και τα αποστέλλει στα Κ.Ε.Π. της αρχικής υποβολής των αιτήσεων.
9. Υποδέχεται και διαχειρίζεται τα παράπονα και τις προτάσεις των πολιτών για βελτιώσεις των διοικητικών διαδικασιών.

Υπηρεσίες Διοικητικών Θεμάτων

1. Παρέχει γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη προς τα πολιτικά όργανα της δημοτικής ενότητας.
2. Εισηγείται βελτιώσεις και παρακολουθεί την εφαρμογή όλων των διαδικασιών που σχετίζονται με την απασχόληση των εργαζομένων στις υπηρεσίες της δημοτικής ενότητας, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις (τήρηση ωραρίου, έγκριση και πραγματοποίηση υπερωριών κλπ).
3. Συγκεντρώνει τα στοιχεία απασχόλησης και τις μεταβολές των στοιχείων των εργαζομένων στις υπηρεσίες της δημοτικής ενότητας που επηρεάζουν τις αμοιβές τους

και ενημερώνει έγκαιρα τις αρμόδιες οικονομικές υπηρεσίες, ώστε να προωθείται έγκαιρα η πληρωμή των εργαζομένων και η απόδοση των ασφαλιστικών εισφορών.

4. Μεριμνά για τις μετακινήσεις και μεταφορές του προσωπικού των υπηρεσιών της δημοτικής ενότητας.
5. Μεριμνά για τη λειτουργία του τηλεφωνικού κέντρου της δημοτικής ενότητας.
6. Ενημερώνει και πληροφορεί τους πολίτες για τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση διοικητικών υποθέσεων σχετικών με τις κεντρικές δημοτικές υπηρεσίες.
7. Παραλαμβάνει αιτήσεις πολιτών για την διεκπεραίωση υποθέσεων τους από τις κεντρικές υπηρεσίες, ελέγχει την πληρότητα τους και διαβιβάζει πλήρεις τους φακέλους των υποθέσεων των πολιτών στην αρμόδια για την διεκπεραίωση τους δημοτική υπηρεσία με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο.
8. Παραλαμβάνει από τις αρμόδιες κεντρικές υπηρεσίες τα τελικά έγγραφα που έχουν ζητηθεί από τους πολίτες και μεριμνά για την παράδοση τους στους πολίτες.
9. Τηρεί, σε τοπικό επίπεδο, τις υποχρεώσεις για το Δήμο που προκύπτουν από την ισχύουσα νομοθεσία περί ιθαγένειας, αλλοδαπών και μετανάστευσης.
10. Υποδέχεται και διαχειρίζεται τα παράπονα και τις προτάσεις των πολιτών για βελτιώσεις των διοικητικών διαδικασιών του Δήμου.

Υπηρεσίες Οικονομικών Θεμάτων

1. Διενεργεί εισπράξεις οφειλών προς τον Δήμο και ενημερώνει το λογιστικό σύστημα του Δήμου με τις σχετικές ταμειακές εγγραφές, σύμφωνα με ειδικότερες οδηγίες της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών.
2. Τηρεί τις διαδικασίες συναλλαγών με τις Τράπεζες για την τοποθέτηση των χρηματικών διαθεσίμων και την διενέργεια εισπράξεων και πληρωμών μέσω επιταγών.
3. Τηρεί το αναγκαίο φυσικό ταμείο στα γραφεία της δημοτικής ενότητας.

Β. Γραφείο Συντήρησης Υποδομών

1. Μεριμνά για την φύλαξη, την ασφάλεια και την καθαριότητα των κάθε είδους εγκαταστάσεων της δημοτικής ενότητας.
2. Συγκεντρώνει πληροφορίες για την καλή λειτουργία των υποδομών του Δήμου (π.χ. ηλεκτροφωτισμός) και ενημερώνει σχετικά τις αρμόδιες κεντρικές υπηρεσίες του Δήμου.
3. Μεριμνά για την συντήρηση και αποκατάσταση βλαβών των κτιριακών και των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων της δημοτικής ενότητας.

ΜΕΡΟΣ 3: ΔΙΟΙΚΗΣΗ -ΕΠΟΠΤΕΙΑ –ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ

Άρθρο 16

Διοίκηση - Εποπτεία - Συντονισμός

Ο Δήμος διοικείται από το Δημοτικό Συμβούλιο, την Οικονομική Επιτροπή, την Επιτροπή Ποιότητας Ζωής, την Εκτελεστική Επιτροπή και το Δήμαρχο. Οι αρμοδιότητες των οργάνων αυτών ορίζονται από τις κείμενες διατάξεις.

Όργανα διοίκησης, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, των Δημοτικών Κοινοτήτων και των Τοπικών Κοινοτήτων του Δήμου είναι, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, το Συμβούλιο και ο Πρόεδρος του συμβουλίου της Δημοτικής Κοινότητας ή το Συμβούλιο και ο Πρόεδρος του συμβουλίου της Τοπικής Κοινότητας (ή ο Εκπρόσωπος της Τοπικής Κοινότητας) αντίστοιχα. Οι αρμοδιότητες των οργάνων αυτών ορίζονται από τις κείμενες διατάξεις.

Ο Δήμαρχος υποστηρίζεται στα διοικητικά του καθήκοντα του από τον Γενικό Γραμματέα, ο οποίος υλοποιεί τις αρμοδιότητες που του εκχωρεί ο Δήμαρχος με απόφαση του. Οι αρμοδιότητες αυτές είναι δυνατόν να περιλαμβάνουν ιδίως την εποπτεία και τον έλεγχο των δημοτικών υπηρεσιών, συνεργαζόμενος με τους προϊσταμένους των διοικητικών ενότητων, των οργανισμών και νομικών προσώπων του Δήμου, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται με αποδοτικό τρόπο η αποτελεσματικότητα στην επίτευξη των περιοδικών στόχων και προγραμμάτων που αποφασίζονται από τα πολιτικά όργανα του Δήμου.

Το Δήμαρχο επικουρούν οι Αντιδήμαρχοι που ορίζει ο Δήμαρχος και στους οποίους μεταβιβάζει την άσκηση αρμοδιοτήτων καθ' ύλην (π.χ άσκηση εποπτείας συγκεκριμένων δημοτικών υπηρεσιών) ή και κατά τόπο (εποπτεία αποκεντρωμένων υπηρεσιών και ζητημάτων που αφορούν συγκεκριμένες Δημοτικές ενότητες).

Ο Γενικός Γραμματέας έχει την ευθύνη για την εύρυθμη λειτουργία των υπηρεσιών του Δήμου και ιδίως για την οργάνωση, τον συντονισμό, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της λειτουργίας τους. Επίσης, με εξουσιοδότηση του Δημάρχου, συνεργάζεται με τις Διοικήσεις και Διευθύνσεις των Οργανισμών, Επιχειρήσεων και Νομικών Προσώπων του Δήμου, για τον συντονισμό της επίτευξης των στόχων και την αξιολόγηση της λειτουργίας τους.

Οι αποκεντρωμένες υπηρεσίες στις έδρες των Δημοτικών ενότητων εποπτεύονται συνολικά από Αντιδήμαρχο που ορίζεται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, ή τον Γενικό Γραμματέα. Κάθε αποκεντρωμένη υπηρεσία υπάγεται διοικητικά και ακολουθεί κατά την άσκηση των θεματικών αρμοδιοτήτων της, τις οδηγίες και κατευθύνσεις της αντίστοιχης υπερκείμενης θεματικής διοικητικής ενότητας.

Όλες οι υπηρεσίες του Δήμου συνεργάζονται με την Διεύθυνση Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής κατά το σχεδιασμό και την παρακολούθηση εφαρμογής των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, των ετησίων προγραμμάτων και γενικά των προγραμμάτων δράσης του Δήμου.

Όλες οι κεντρικές υπηρεσίες του Δήμου συνεργάζονται με τα αποκεντρωμένα Τμήματα Διοικητικών θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη προκειμένου αυτά

- να ενημερώνουν και να πληροφορούν τους πολίτες για τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση διοικητικών υποθέσεων σχετικών με τις κεντρικές δημοτικές υπηρεσίες,
- να παραλαμβάνουν αιτήσεις πολιτών για τη διεκπεραίωση υποθέσεων τους από τις κεντρικές υπηρεσίες και να διαβιβάζουν πλήρεις τους φακέλους των υποθέσεων των πολιτών στην αρμόδια για την διεκπεραίωση τους δημοτική υπηρεσία και
- να παραλαμβάνουν από τις αρμόδιες κεντρικές υπηρεσίες τα τελικά έγγραφα που έχουν ζητηθεί από τους πολίτες και να μεριμνούν για την παράδοση τους στους πολίτες.

Ο Δήμαρχος ή ο Γενικός Γραμματέας δύναται να συγκαλεί περιοδικά ή κατά περίπτωση Συντονιστικά Συμβούλια στα οποία μετέχουν με εκπροσώπους τους το σύνολο ή μέρος (ανάλογα με ομοιογενή θεματικά αντικείμενα) των υπηρεσιών του Δήμου.

Παράλληλα, και για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας και απόδοσης του έργου του Δήμου, είναι δυνατός ο ορισμός, με απόφαση του Δημάρχου :

- Μόνιμων ή κατά περίπτωση διατμηματικών επιτροπών ή ομάδων εργασίας για την επεξεργασία ζητημάτων που αφορούν περισσότερες διοικητικές ενότητες του Δήμου,
- Ομάδων διοίκησης έργου ή προγράμματος.
- Συντονιστών για την εκτέλεση έργων ή προγραμμάτων με αξιοποίηση προσωπικού και από διάφορες διοικητικές ενότητες.
- Υπαλλήλων - συνδέσμων μεταξύ διοικητικών ενοτήτων με ισχυρή αλληλεξάρτηση.

Άρθρο 17

Αρμοδιότητες Προϊσταμένων Διοικητικών Ενοτήτων

Ο Προϊστάμενος μιας διοικητικής ενότητας (Διεύθυνσης, Τμήματος, Αυτοτελούς Τμήματος ή Αυτοτελούς Γραφείου) ευθύνεται έναντι του αμέσως υπερκείμενου διοικητικού επιπέδου για την αποτελεσματική και αποδοτική εκτέλεση των λειτουργιών της ενότητας, προγραμματίζοντας, οργανώνοντας, συντονίζοντας και ελέγχοντας τις επί μέρους δραστηριότητες, έτσι ώστε να εκπληρώνονται οι περιοδικοί στόχοι του Δήμου με βάση τα αντίστοιχα προγράμματα δράσης. Ειδικότερα ο προϊστάμενος της διοικητικής ενότητας:

1. Διατυπώνει σε συνεργασία με το ιεραρχικά ανώτερο διοικητικό επίπεδο και τη Διεύθυνση Προγραμματισμού, τους στόχους και τα προγράμματα δράσης της διοικητικής ενότητας καθώς και τους αντίστοιχους προϋπολογισμούς, σε συνεργασία με τις Οικονομικές Υπηρεσίες.
2. Φροντίζει για την υλοποίηση των κατά περίπτωση αποφάσεων των ιεραρχικά ανωτέρων διοικητικών επιπέδων.
3. Υπογράφει τα σχετικά έγγραφα για τις αποφάσεις που αποκεντρώνονται στον υπηρεσιακό μηχανισμό μετά από εξουσιοδότηση του Δημάρχου.
4. Μεριμνά για την στελέχωση, την οργάνωση, τον συντονισμό και τον έλεγχο των δραστηριοτήτων της διοικητικής ενότητας με τρόπο ώστε να υλοποιούνται αποτελεσματικά τα προγράμματα δράσης και οι κατά περίπτωση αποφάσεις ή εντολές.
5. Μεριμνά για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της δράσης της διοικητικής ενότητας, τη βελτίωση της απόδοσης του ανθρώπινου δυναμικού και των τεχνικών μέσων, την καλύτερη εξυπηρέτηση του δημότη και την καλύτερη ανταπόκριση της ενότητας στις τοπικές ανάγκες.
6. Εποπτεύει, αξιολογεί και κατευθύνει το προσωπικό της διοικητικής ενότητας, μεριμνώντας για την ανάπτυξη και επιμόρφωση του, τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και τη διατήρηση αρμονικών εργασιακών σχέσεων.
7. Ετοιμάζει τους περιοδικούς απολογισμούς των προγραμμάτων δράσης της διοικητικής ενότητας και τους αντίστοιχους οικονομικούς απολογισμούς σε συνεργασία με τις οικονομικές υπηρεσίες.
8. Παραλαμβάνει την αλληλογραφία που σχετίζεται με τις αρμοδιότητες της διοικητικής μονάδας του, την χαρακτηρίζει και την διανέμει στις αρμόδιες υπηρεσιακές μονάδες ή υπαλλήλους παρέχοντας τις αναγκαίες οδηγίες για τις ενέργειες που πρέπει να γίνουν.
9. Εισηγείται για θέματα αρμοδιότητας της διοικητικής ενότητας προς τον προϊστάμενο του ανώτερου ιεραρχικά επιπέδου και τα αρμόδια πολιτικά όργανα και παρίσταται, εφόσον απαιτηθεί, στις συνεδριάσεις συλλογικών οργάνων και επιτροπών.

10. Έχει το δικαίωμα τροποποίησης ή απόρριψης των υπηρεσιακών εισηγήσεων των κατώτερων ιεραρχικά επιπέδων με ενυπόγραφη πάντοτε σημείωση του στα σχετικά έγγραφα και παράλληλη υποχρέωση έγκαιρης και αιτιολογημένης ενημέρωσης του ανώτερου ιεραρχικά επιπέδου.
11. Έχει την ευθύνη ελέγχου και θεώρησης όλων των εγγράφων των υπαλλήλων της διοικητικής ενότητας που εποπτεύει.
12. Δέχεται τους πολίτες και παρέχει τις αναγκαίες διευκρινήσεις σε περιπτώσεις παραπόνων και διαφορών σχετικών με τις υπηρεσίες που εποπτεύει. Εισηγείται συστήματα ενημέρωσης των δημοτών σχετικά με τις προσφερόμενες υπηρεσίες, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους έναντι του Δήμου.
13. Συνεργάζεται με προϊσταμένους άλλων διοικητικών ενότητων του Δήμου ή των νομικών προσώπων του για τον συντονισμό και την ολοκλήρωση των λειτουργιών του Δήμου.
14. Συνεργάζεται με φορείς εκτός Δήμου που σχετίζονται με τις λειτουργίες της διοικητικής ενότητας.
15. Είναι υπεύθυνος για την νομιμότητα των ενεργειών της διοικητικής μονάδας του.
16. Παρακολουθεί τη νομοθεσία, τις εξελίξεις της επιστήμης και τεχνολογίας και τις εξελίξεις στον τοπικό, ελληνικό και διεθνές περιβάλλον, που έχουν σχέση με τις λειτουργίες της διοικητικής ενότητας. Ενημερώνει το προσωπικό και μεριμνά για την τήρηση των νομικών διατάξεων, την εφαρμογή καινοτομιών και την προσαρμογή της λειτουργίας της διοικητικής ενότητας στις εξελίξεις του εξωτερικού περιβάλλοντος.

ΜΕΡΟΣ 4: ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Άρθρο 18 ΕΙΔΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ

Ορίζονται οι ακόλουθες θέσεις ειδικού προσωπικού :

- Μία (1) θέση Γενικού Γραμματέα.
- Μία (1) θέση Γραμματέα του Δημάρχου.
- Πέντε (5) θέσεις Ειδικών Συμβούλων ή Ειδικών Συνεργατών ή Επιστημονικών Συνεργατών.
- Δύο (2) θέσεις Δικηγόρων.

Άρθρο 19 ΤΑΚΤΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΜΕ ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Οι θέσεις του μονίμου προσωπικού του Δήμου διακρίνονται στις εξής κατηγορίες :

- A. Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ).
- B. Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ).
- Γ. Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ).
- Δ. Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (ΥΕ).

Τα προσόντα διορισμού περιγράφονται στο Π.Δ. 37α/1987 και στο Π.Δ. 50/2001, όπως εκάστοτε ισχύουν. Υπερετούντες 87

Άρθρο 20
Προσωποπαγείς θέσεις με σχέση εργασίας Δημοσίου Δικαίου (Μόνιμοι).

Υπερετούντες 23

Άρθρο 21
Προσωποπαγείς θέσεις Ι.Δ.ΑΧ.

Υπερετούντες 47

Άρθρο 22
ΘΕΣΕΙΣ ΜΕ ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΟΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Προβλέπονται εβδομήντα (62) θέσεις προσωπικού με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, διαφόρων ειδικοτήτων, για την αντιμετώπιση εποχικών ή άλλων περιοδικών ή πρόσκαιρων αναγκών καθώς και για κάλυψη αναγκών ανταποδοτικού χαρακτήρα, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

ΜΕΡΟΣ 5: ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Άρθρο 23

Προϊστάμενοι των Διευθύνσεων, Τμημάτων και αυτοτελών Γραφείων της οργανωτικής δομής του Δήμου τοποθετούνται, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, υπάλληλοι των ακόλουθων κλάδων :

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ (Οργανική μονάδα)		ΚΛΑΔΟΣ
1	Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων	Κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ και ελλείπει αυτών ΔΕ των κλάδων, Διοικητικών – οικονομικών, Μηχανικών, Γεωτεχνικών, Πληροφορικής, εκ των υπηρετούντων στον Δήμο υπαλλήλων, της μεγαλύτερης βαθμίδας
2	Αυτοτελές Γραφείο Διαφάνειας	Κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ και ελλείπει αυτών ΔΕ των κλάδων, Διοικητικών – οικονομικών, Μηχανικών, Γεωτεχνικών, Πληροφορικής, εκ των υπηρετούντων στον Δήμο υπαλλήλων, της μεγαλύτερης βαθμίδας
3	Αυτοτελές Γραφείο Διοικητικής Βοήθειας	Κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ και ελλείπει αυτών ΔΕ των κλάδων, Διοικητικών – οικονομικών, Μηχανικών, Γεωτεχνικών, Πληροφορικής, εκ των υπηρετούντων στον Δήμο υπαλλήλων, της

		μεγαλύτερης βαθμίδας
4	Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής	Κατηγορίας ΠΕ των κλάδων, Διοικητικών – οικονομικών, Μηχανικών, Γεωτεχνικών, Πληροφορικής, ή ΤΕ και ελλείπει αυτών ΔΕ εκ των υπηρετούντων στον Δήμο υπαλλήλων, της μεγαλύτερης βαθμίδας
5	Αυτοτελές Τμήμα Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης	Κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ των κλάδων, Γεωτεχνικών, και ελλείπει αυτών ΔΕ εκ των υπηρετούντων στον Δήμο υπαλλήλων, της μεγαλύτερης βαθμίδας
6	Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών Περιβάλλοντος και Πολεοδομίας	Κατηγορίας ΠΕ ή Τ.Ε των κλάδων, Μηχανικών, εκ των υπηρετούντων στον Δήμο υπαλλήλων, της μεγαλύτερης βαθμίδας.
	Τμήμα Πολεοδομίας	Κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ και ελλείπει αυτών ΔΕ των κλάδων, Μηχανικών, εκ των υπηρετούντων στον Δήμο υπαλλήλων, της μεγαλύτερης βαθμίδας.
	Τμήμα Τεχνικών έργων και συντήρησης υποδομών	Κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ και ελλείπει αυτών ΔΕ των κλάδων, Μηχανικών εκ των υπηρετούντων στον Δήμο υπαλλήλων, της μεγαλύτερης βαθμίδας.
	Τμήμα Περιβάλλοντος Καθαριότητας και Πρασίνου	Κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ των κλάδων, Μηχανικών ή Μηχανικών Περιβάλλοντος ή Γεωπόνων ή Δασολόγων και ελλείπει αυτών ΔΕ εκ των υπηρετούντων στον Δήμο υπαλλήλων, της μεγαλύτερης βαθμίδας.
7	Αυτοτελές Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού	Κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ και ελλείπει αυτών ΔΕ των κλάδων, Κοινωνικών Λειτουργιών, Υγειονομικών, Διοικητικών – οικονομικών, εκ των υπηρετούντων στον Δήμο υπαλλήλων, της μεγαλύτερης βαθμίδας
8	Διεύθυνση Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών	Κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ των κλάδων, Διοικητικών – οικονομικών, Κοινωνικών Λειτουργιών, πληροφορικής, εκ των υπηρετούντων στον Δήμο υπαλλήλων, της μεγαλύτερης βαθμίδας.
	Τμήμα Υποστήριξης Πολιτικών Οργάνων	Κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ και ελλείπει αυτών ΔΕ των κλάδων, Διοικητικών – οικονομικών, Κοινωνικών Λειτουργιών, πληροφορικής, εκ των υπηρετούντων στον Δήμο υπαλλήλων, της μεγαλύτερης βαθμίδας.
	Τμήμα Δημοτικής Κατάστασης, Ληξιαρχείου και Αλλοδαπών	ΠΕ ή ΤΕ και ελλείπει αυτών ΔΕ των υπαλλήλων, της μεγαλύτερης βαθμίδας. Κατηγορίας κλάδων, Διοικητικών – οικονομικών, Κοινωνικών Λειτουργιών, Πληροφορικής, ικανής εμπειρίας, εκ των υπηρετούντων στον Δήμο
	Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού και Διοικητικής Μέριμνας	Κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ εν ελλείπει αυτών ΔΕ των κλάδων, Κοινωνικών Λειτουργιών, Υγειονομικών, Διοικητικών – οικονομικών, εκ των υπηρετούντων στον Δήμο υπαλλήλων, της μεγαλύτερης βαθμίδας.
	Τμήμα Προϋπολογισμού, Λογιστηρίου και Προμηθειών	Κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ και ελλείπει αυτών ΔΕ των κλάδων, Διοικητικών – οικονομικών, Κοινωνικών Λειτουργιών, πληροφορικής, εκ των υπηρετούντων στον Δήμο υπαλλήλων, της μεγαλύτερης βαθμίδας

	Τμήμα Εσόδων, Περιουσίας και Ταμείου	Κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ και ελλείπει αυτών ΔΕ των κλάδων, Διοικητικών – οικονομικών, Κοινωνικών Λειτουργιών, Πληροφορικής, ικανής εμπειρίας, εκ των υπηρετούντων στον Δήμο υπαλλήλων, της μεγαλύτερης βαθμίδας.
9	Τμήμα Κέντρων εξυπηρέτησης Πολιτών	Κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ και ελλείπει αυτών ΔΕ των κλάδων, Διοικητικών – οικονομικών, Μηχανικών, Γεωτεχνικών, Κοινωνικών λειτουργιών, εκ των υπηρετούντων στον Δήμο υπαλλήλων, της μεγαλύτερης βαθμίδας.
10	ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	Κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ ή εν ελλείπει ΔΕ των κλάδων, Διοικητικών – οικονομικών, Κοινωνικών Λειτουργιών, πληροφορικής, ικανής εμπειρίας, εκ των υπηρετούντων στον Δήμο υπαλλήλων, της μεγαλύτερης βαθμίδας.

Πίνακας 60: Προϊστάμενοι των Διευθύνσεων, Τμημάτων και αυτοτελών Γραφείων της οργανωτικής δομής του Δήμου Καλαμπάκας

Η ιεραρχία του προσωπικού του Αυτοτελούς Τμήματος Δημοτικής Αστυνομίας (Ν.3731/08) έχει ως εξής :

- Ένας (1) Τμηματάρχης
- Δύο (2) Επόπτες
- Δέκα τρεις (13) Δημοτικοί Αστυνομικοί

Άρθρο 24 ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Κατά την έναρξη της ισχύος του παρόντος Οργανισμού οι υπηρετούντες στο Δήμο υπάλληλοι κατατάσσονται στις αντίστοιχες θέσεις των σχετικών κλάδων.
2. Η κατανομή του προσωπικού στις επί μέρους οργανικές μονάδες γίνεται με απόφαση του Δημάρχου, λαμβάνοντας υπόψη τις λειτουργικές ανάγκες των μονάδων, τα προσόντα, την πείρα και τις ειδικές γνώσεις των υπαλλήλων.
3. Η ισχύς του παρόντος Οργανισμού Εσωτερικών Υπηρεσιών αρχίζει από τη δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, οπότε παύει να ισχύει κάθε προηγούμενη σχετική απόφαση.

Το υφιστάμενο οργανόγραμμα του Δήμου Καλαμπάκας διαφοροποιείται σε πολύ σημαντικό βαθμό από το προβλεπόμενο από τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ), ο οποίος τροποποιήθηκε την 31/12/07.

Το ισχύον οργανόγραμμα του Δήμου παρατίθεται στο σχετικό διάγραμμα αμέσως παρακάτω.

Τα βασικά σημεία απόκλισης εντοπίζονται στην προβλεπόμενη από τον Οργανισμό οργανωτική δομή και την υφιστάμενη, καθώς και στον αριθμό του προβλεπόμενου-υφιστάμενου προσωπικού.

Στον ΟΕΥ, προβλέπονταν 10 τμήματα και καθόλου υπηρεσίες. Στην πραγματικότητα λειτουργούν 3 υπηρεσίες, 8 τμήματα.

Αναφορικά με τις υπηρεσίες στήριξης του έργου του Δημάρχου και των Αιρετών προβλέπονταν 5 γραφεία εκ των οποίων υφίστανται 2 γραφεία.

Τέλος αναφορικά με τις υπηρεσίες στήριξης των πολιτών προβλέπονταν 5 γραφεία εκ των οποίων λειτουργούν 2.

Σχετικά με το προβλεπόμενο και το πραγματικά υφιστάμενο μόνιμο προσωπικό του Δήμου, στον ΟΕΥ παρατίθεται παρακάτω πίνακας.

5.2: Συμμετοχές και συνεργασίες του Δήμου Καλαμπάκας

Συμμετοχές του Δήμου Καλαμπάκας

Ο Δήμος Καλαμπάκας συμμετέχει σε επιχειρήσεις διαφορετικού χαρακτήρα και σκοπού, οι οποίες παρουσιάζονται παρακάτω:

- Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Καλαμπάκας -(ΔΕΥΑΚ), με αξία κτήσης € 1.203.715,32
- Αναπτυξιακή Τρικάλων-Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ- ΚΕΝΑΚΑΠ Α.Ε, με αξία κτήσης € 187.194,54
- Ενεργειακό Κέντρο Τρικάλων, με αξία κτήσης € 16.140,89
- Συνεταιριστική Τράπεζα Θεσσαλίας, με αξία κτήσης € 5.412,40
- Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης- (ΚΕΚ) Τρικάλων, με αξία κτήσης € 3.227,61
- ΠΑΔΥΘ Α.Ε, με αξία κτήσης € 22.721,00
- ΑΝΕΝΤ Α.Ε, με αξία κτήσης € 4.562,32
- Αναπτυξιακή εταιρεία Βόρειας & Κεντρικής Πίνδου (Καστανιά), με αξία κτήσης € 2.934,70

Δικτύωση και συνεργασίες

Δίκτυο Αδελφοποιημένων Πόλεων και Περιοχών της Μεσογείου-<<Αμφικτυονία>>

Το δίκτυο συστήθηκε επίσημα το 1997, με έδρα την Αθήνα ως αποτέλεσμα της πρωτοβουλίας δεκατριών Δήμων από την Ελλάδα, τη Γαλλία και την Κύπρο καθώς και από τη Νομαρχία Αθηνών.

Σκοπός της σύστασης του Δικτύου ήταν η προώθηση των σχέσεων συνεργασίας και αδελφοποίησης μεταξύ πόλεων και Περιφερειών της Μεσογείου, κάτι που μέχρι τότε γινόταν με άτυπη-ανεπίσημη μορφή.

Σήμερα το Δίκτυο αριθμεί 81 Δήμους από την Ελλάδα, την Ιταλία, την Γαλλία, την Κύπρο, την Τουρκία, την Παλαιστίνη, την Αλβανία, την Σερβία και το Ισραήλ και οι αρχές που διέπουν τη λειτουργία του έχουν αναφορά στις αξίες και τις πολιτισμικές παραδόσεις των λαών της Μεσογείου.

Οι γενικότεροι στόχοι που προωθούνται από το Δίκτυο είναι η ανάπτυξη δεσμών φιλίας, συνεργασίας, κοινωνικής-πολιτιστικής και οικονομικής ανάπτυξης, και η εδραίωση της αλληλεγγύης μεταξύ των χωρών της Μεσογείου.

Στα πλαίσια του Δικτύου «Αμφικτυονία», ο Δήμος Καλαμπάκας έχει πραγματοποιήσει μέχρι σήμερα αδελφοποιήσεις με:

- Πόλη Αγιάν της Γαλλίας το 1993
- Πόλη Σβαμπάαχ της Γερμανίας το 2004.

Στα πλαίσια αυτών των αδελφοποιήσεων, πραγματοποιήθηκαν διάφορες δραστηριότητες και εκδηλώσεις που προάγουν το πνεύμα της αδελφοποίησης, της ενότητας, της σύσφιξης των σχέσεων και την ανταλλαγή ιδεών και πολιτισμού μεταξύ των λαών, τόσο στη πόλη της Καλαμπάκας, όσο και στις έδρες των αδελφών πόλεων.

5.3: Οικονομικά στοιχεία Δήμου Καλαμπάκας

Στην ενότητα αυτή θα παρουσιαστούν τα οικονομικά στοιχεία του Δήμου Καλαμπάκας.

Τα αντίστοιχα απολογιστικά και προϋπολογιστικά στοιχεία των Νομικών Προσώπων που εποπτεύει ο Δήμος, αναφέρονται στην ενότητα της καταγραφής και αξιολόγησης του κάθε Νομικού Προσώπου ξεχωριστά.

Η οικονομική ανάλυση περιλαμβάνει:

1. Τα έσοδα που είχε ο Δήμος την προηγούμενη περίοδο 2014 καθώς και τα έσοδα που προϋπολογίζονται για το έτος 2015, ανά πηγή χρηματοδότησης.
2. Τα έξοδα που πραγματοποίησε ο Δήμος κατά την αντίστοιχη περίοδο καθώς και τον προϋπολογισμό εξόδων ανά κατηγορία για το έτος 2015.
3. Την δημοτική περιουσία που έχει στη διάθεσή του ο Δήμος
4. Την ισορροπία (ισοσκελισμό) εσόδων –εξόδων.

Έσοδα και πηγές χρηματοδότησης.

Τα έσοδα του Δήμου Καλαμπάκας προέρχονται:

1. Από τον Τακτικό Κρατικό Προϋπολογισμό
2. Από τα έσοδα που εισπράττει ο Δήμος μέσω της αξιοποίησης της δημοτικής περιουσίας, από τα τέλη, τα παράβολα, τα πρόστιμα που επιβάλλονται καθώς και από τα λοιπά έκτακτα έσοδα
3. Από τους προϋπολογισμούς των κοινοτικών και εθνικών επιχορηγήσεων και των έργων που υλοποιεί και κατασκευάζει
4. Από το μεσοπρόθεσμο ή και μακροπρόθεσμο δανεισμό που πραγματοποιεί.

Η ανάλυση των εσόδων του Δήμου που παρατίθεται παρακάτω αναφέρεται στον Απολογισμό έτους 2014 & στον ισολογισμό έτους 2013 :

Πηγές εσόδων	2014
Τακτικός Κρατικός Προϋπολογισμός	5.044.627,04
Ανταποδοτικά τέλη-Λοιπά έσοδα-Παρεπόμενες ασχολίες	1.413.890,92
Έκτακτα και ανόργανα έσοδα	2.591.668,32
Χρηματικό υπόλοιπο	2.512.253,55
Σύνολο	11.562.439,83

*Για το έτος 2014 υπολογίζονται τα εισπραχθέντα μέχρι 31/12/2014.

Πίνακας 61: Πίνακας εσόδων και πηγών χρηματοδότησης του Δήμου Καλαμπάκας

Δαπάνες

Οι δαπάνες του Δήμου Καλαμπάκας αποτελούνται από:

1. Δαπάνες προσωπικού
2. Λειτουργικές δαπάνες
3. Δαπάνες υλοποίησης των έργων και των προγραμμάτων του Δήμου
4. Δαπάνες για την αποπληρωμή των δανείων που έχει επισυνάψει ο Δήμος κατά την προηγούμενη περίοδο.

Πηγές Εξόδων	2014
Δαπάνες διοικητικής λειτουργίας & λοιπά έξοδα	4.880.882,26
Έκτακτα έξοδα	1.467.227,53
Τόκοι δανείων	403.427,13
Σύνολο	9.934.672,39

*Για το έτος 2014 υπολογίζονται τα πληρωθέντα μέχρι 31/12/2014

Πίνακας 62: Πίνακας δαπανών ανά κατηγορία δαπάνης του Δήμου Καλαμπάκας

Δημοτική περιουσία

Η Δημοτική περιουσία του Δήμου Καλαμπάκας αποτελείται από τις ακόλουθες κατηγορίες παγίων στοιχείων:

1. Γήπεδα και Οικόπεδα
2. Αγροτεμάχια
3. Κτίρια και εγκαταστάσεις κτιρίων
4. Λοιπά τεχνικά έργα για βελτίωση υφιστάμενων υποδομών.

Πάγια-Ακίνητα-Εξοπλισμός	Πάγια	Αξία (€)
	Γήπεδα-οικόπεδα	40.486.407,45
	Κτίρια-Εγκαταστάσεις κτιρίων	29.715.718,93
	Λοιπά τεχνικά έργα & Εξοπλισμός	47.916.043,09
	Πλατείες-πάρκα-πεζόδρομοι	7.154.329,24
	Αγροτεμάχια	34.325.448,11
	Σύνολο ακινήτων	159.597.946,83

Πίνακας 63: Πίνακας ακίνητης περιουσίας Δήμου Καλαμπάκας

Οικονομική ισορροπία

Από την ανάλυση εσόδων-εξόδων του Δήμου, γγια το 2014 προκύπτει ο ακόλουθος πίνακας ισοσκελισμού εσόδων-εξόδων(αποτέλεσμα).

Οικονομική ισορροπία	2014
Έσοδα-Έξοδα	1.627.767,44

Πίνακας 64: Πίνακας ισοσκελισμού εσόδων-εξόδων (σε €)

Παρακάτω ακολουθεί πίνακας προϋπολογισμού εσόδων-εξόδων για το έτος 2015.

Πηγές εσόδων	Ποσό σε €
Τακτικά έσοδα	6.015.782,21
Έσοδα από επιχορηγήσεις	7.142.466,70
Έκτακτα έσοδα	3.986.742,00
Χρηματικό υπόλοιπο από τακτικά έσοδα	431.280,27
Χρηματικό υπόλοιπο από έκτακτα έσοδα	1.098.279,82
Σύνολο	18.674.551,00

Πίνακας 65: Προϋπολογισμός εσόδων έτους 2015 Δήμου Καλαμπάκας

Πηγές εξόδων	Ποσό σε €
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας & λοιπά έξοδα	6.272.919,11
Έκτακτα και ανόργανα έξοδα & Επενδύσεις - ΠΟΕ	11.694.342,80
Τόκοι	406.500,00
Αποθεματικό	300.789,09
Σύνολο	18.674.551,00

Πίνακας 66: Προϋπολογισμός εξόδων έτους 2015 Δήμου Καλαμπάκας

Στον επόμενο πίνακα παρουσιάζεται η εκτίμηση εσόδων & εξόδων για την περίοδο 2015-2019 με βάση αναφοράς τα απολογιστικά στοιχεία έτους 2014.

		ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΤΑ ΕΕΤΑΑ ΔΗΜΩΝ	2013	2014	Εγκριμ ένος Π/Υ 2015	Εκτιμή σεις 2015	2016	2017	2018	2019
	ΕΣΟΔΑ (1+2+3+4+5+6+7)		12.917. 788	9.050. 186	16.270.0 04	7.606. 635	9.420. 338	9.041. 215	9.090. 215	10.510. 908
1	Επιχορηγήσεις από Τακτικό Προϋπολογισμό	es06, es12 (μείον es121b, es1215), es131 (μείον es131b), es132a	6.181.78 9	5.898.4 99	6.001.514	4.967.9 05	6.290.3 38	5.902.2 15	5.902.2 15	7.291.90 8
2	Επιχορηγήσεις από ΠΔΕ (περιλαμβανομένων των εσόδων από ΕΣΠΑ)	es121b, es13 (μείον es131, συν es131b, μείον es132a)	706.184	577.859	7.004.627	432.194	577.000	578.000	578.000	580.000
3	Τόκοι	es021	37.622	28.119	37.622	25.000	22.000	20.000	22.000	24.000
4	Έσοδα από προγράμματα της Ε.Ε.		0	0	0	0	0	0	0	0
5	Λοιπά Έσοδα	(α)+(β)+(γ)+(δ)	1.496.75 8	1.307.3 33	1.612.991	1.018.3 04	1.292.0 00	1.311.0 00	1.338.0 00	1.365.00 0
	<i>α) Έσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα</i>	<i>es03</i>	<i>117.326</i>	<i>15.366</i>	<i>117.326</i>	<i>9.800</i>	<i>25.000</i>	<i>28.000</i>	<i>32.000</i>	<i>40.000</i>
	<i>β) Έσοδα από φόρους, λοιπά τέλη, δικαιώματα, παροχή υπηρεσιών</i>	<i>es04, es05</i>	<i>318.935</i>	<i>249.138</i>	<i>257.800</i>	<i>189.000</i>	<i>230.000</i>	<i>240.000</i>	<i>245.000</i>	<i>255.000</i>
	<i>γ) Λοιπά ίδια έσοδα Δήμων(Λοιπά έσοδα για Περιφέρειες) και επιστροφές χρημάτων</i>	<i>es 01, es02 (μείον es021), es 07, es11, es14, es15, es16, es 42 - es 4218</i>	<i>661.868</i>	<i>635.815</i>	<i>791.845</i>	<i>450.000</i>	<i>630.000</i>	<i>633.000</i>	<i>650.000</i>	<i>655.000</i>

	δ) Έσοδα ΠΟΕ	es2, es3 (μείον es31)	398.629	407.014	446.020	369.504	407.000	410.000	411.000	415.000
6	Εισπράξεις υπέρ δημοσίου και τρίτων	es4 (μείον es42)	1.363.869	1.238.376	1.613.250	1.163.232	1.239.000	1.230.000	1.250.000	1.250.000
7	Έσοδο από επιχορήγηση για πληρωμή ληξιπρόθεσμων	es1215	3.131.566	0	0	0	0	0	0	0
8	Έσοδα από χρηματοοικονομικές συναλλαγές	es31, es5	1.244.932	2.512.254	1.678.575	1.627.767	1.600.000	1.700.000	1.800.000	1.900.000
	ΕΞΟΔΑ (1+2+3+4+5+6+7)		11.650.466	9.934.674	17.909.858	7.275.222	9.115.500	8.809.900	8.739.900	9.768.000
1	Αμοιβές προσωπικού	ex60, ex 8111	2.915.490	2.839.301	3.017.553	2.864.721	2.900.000	2.850.000	2.850.000	2.800.000
	Αμοιβές μόνιμου προσωπικού & ΙΔΑΧ	ex 601, ex602, ex 6051, ex6052, ex 6056	2.503.393	2.415.283	2.452.872	2.359.654	2.400.000	2.350.000	2.350.000	2.300.000
	Αμοιβές προσωπικού ΙΔΟΧ & με σύμβαση έργου	ex 604, ex 6054	363.726	386.142	387.000	420.760	386.000	380.000	380.000	400.000
	Αμοιβές προσωπικού λοιπών κατηγοριών (π.χ δικηγόροι με έμμισθη εντολή, stage, κ.λπ.)	ex 603, ex 6053	29.357	32.333	134.500	69.010	65.000	65.000	70.000	90.000
	Πρόσθετες και παρεπόμενες παροχές	606 + 607	0	2.587	34.014	6.132	3.000	2.800	2.800	4.000
	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού ΠΟΕ	ex 8111	2.367	2.956	9.167	9.167	1.000	1.000	1.000	3.000

2	Προνοιακά επιδόματα	ex674	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Τόκοι	ex6511, ex6512, ex6513, ex6521, ex6522, ex6523	410.186	395.701	397.000	397.000	448.000	440.000	435.000	435.000
4	Δαπάνες για επενδύσεις προ αποσβέσεων	ex7	1.187.65 7	1.467.2 28	8.557.341	753.644	1.467.0 00	1.400.0 00	1.400.0 00	2.500.00 0
5	Λοιπές δαπάνες	(α)+(β)+(γ)	3.181.57 5	2.966.4 09	4.237.331	2.233.0 73	2.583.5 00	2.419.9 00	2.354.9 00	2.383.00 0
	α) Πληρωμές ΠΟΕ	ex8 (μείον ex82, ex83, ex8111)	604.437	914.144	655.842	569.505	700.000	650.000	650.000	590.000
	β) Μεταβιβάσεις σε τρίτους	ex67 (μείον ex674)	1.103.88 4	469.381	1.386.091	609.282	300.000	200.000	200.000	200.000
	γ) Λοιπές λειτουργικές δαπάνες		1.473.25 4	1.582.8 84	2.195.398	1.054.2 86	1.583.5 00	1.569.9 00	1.504.9 00	1.593.00 0
	Δαπάνες Αιρετών	ex612	346.748	381.785	404.000	398.856	382.000	382.000	382.000	382.000
	Αμοιβές τρίτων	ex61 (μείον ex612)	426.317	96.597	171.700	24.104	96.500	95.000	92.000	100.000
	Παροχές τρίτων	ex62	178.821	446.494	599.883	220.358	446.000	440.000	400.000	420.000
	Φόροι-Τέλη	ex63	18.546	13.076	44.000	2.370	15.000	16.000	16.000	22.000
	Λοιπά γενικά έξοδα	ex64, ex 65 (μείον ex6511, ex6512, ex6513, ex6521, ex6522, ex6523, ex6516, ex6517, ex6518, ex6526, ex6527)	53.647	120.310	320.049	226.052	120.000	115.000	113.000	135.000
	Δαπάνες προμήθειας	ex66	446.388	522.698	651.766	181.162	522.000	520.000	500.000	530.000

	αναλωσίμων									
	Λοιπά έξοδα	ex68 - ex 6818	2.787	1.924	4.000	1.384	2.000	1.900	1.900	4.000
6	Αποδόσεις εσόδων υπέρ Δημοσίου και τρίτων	ex82	1.402.768	1.717.643	1.700.633	1.026.784	1.717.000	1.700.000	1.700.000	1.650.000
7	Δαπάνη για πληρωμή ληξιπρόθεσμων στα πλαίσια του προγράμματος	ex83	2.552.790	548.392	0	0				
8	Δαπάνες που αφορούν χρηματοοικονομικές συναλλαγές (χρεολύσια δανείων κτλ)	ex6516, ex6517, ex6518, ex6526, ex6527, ex9	0	0	38.720	0	300.000	280.000	280.000	350.000
	Έλλειμμα(-)/Πλεόνασμα(+) (A-B)		1.267.322	- 884.488	- 1.639.854	331.413	304.838	231.315	350.315	742.908
	Απλήρωτες υποχρεώσεις σε φορείς εκτός της Γενικής Κυβέρνησης		2013	2014		2015	2016	2017	2018	2019
	1. Ύψος Απλήρωτων υποχρεώσεων σε φορείς εκτός Γενικής Κυβέρνησης στην αρχή του έτους*		3.511.942	1.911.355		669.505	100.000	50.000	30.000	20.000
	2. Ύψος Απλήρωτων υποχρεώσεων σε φορείς εκτός Γενικής Κυβέρνησης στο τέλος του έτους		1.911.355	669.505		100.000	50.000	30.000	20.000	20.000
	3. Μεταβολή Απλήρωτων υποχρεώσεων σε φορείς εκτός Γενικής Κυβέρνησης (2-1)		- 1.600.587	- 1.241.850		- 569.505	-50.000	-20.000	-10.000	0
	* Είναι το υπόλοιπο των απλήρωτων υποχρεώσεων σε φορείς εκτός Γεν. Κυβέρνησης την 31-12 του προηγούμενου έτους									
-	<u>ΚΑΤΑΠΤΩΣΕΙΣ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ</u>									
-	<u>ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΚΑΤΑ</u>		<u>2.867.9</u>	<u>357.36</u>	-	<u>900.91</u>	<u>354.83</u>	<u>251.31</u>	<u>360.31</u>	<u>742.90</u>

<u>ESA 95</u>		<u>09</u>	<u>2</u>		<u>8</u>	<u>8</u>	<u>5</u>	<u>5</u>	<u>8</u>
----------------------	--	------------------	-----------------	--	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------

Πίνακας 67: Εκτίμηση εσόδων & εξόδων για την περίοδο 2015-2019 Δήμου Καλαμπάκας

Αξιολόγηση οικονομικής διοίκησης και διαχείρισης, αξιοποίηση ακίνητης περιουσίας του Δήμου.

Η διαχείριση των οικονομικών του Δήμου Καλαμπάκας διέπεται από τις παρακάτω αναφερόμενες γενικές αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης.

Με τις αρχές αυτές διαμορφώνεται ένα πλαίσιο δεσμεύσεων της Διοικήσεως να αξιοποιεί την εκ του νόμου παρεχόμενη ευχέρεια οικονομικής δράσεως μόνο στο μέτρο που είναι απολύτως αναγκαίο για την κάλυψη των αναγκών της και με την ελάχιστο δυνατή δαπάνη. Προκειμένου δε να καθίσταται εφικτός ο δικαστικός έλεγχος της τηρήσεως των ανωτέρω περιορισμών, στο πλαίσιο του προληπτικού ελέγχου νομιμότητας των δαπανών και αναθέσεων δημοσίων συμβάσεων, ο οποίος αποσκοπεί και στον δημόσιο έλεγχο χρήσεως των κονδυλίων από τις αρχές, κατ' εφαρμογή των αρχών της χρηστής δημοσιονομικής διαχειρίσεως και της διαφάνειας, ως ειδικών όρων δημοσιονομικής νομιμότητας, πρέπει να προκύπτει με σαφήνεια από τα στοιχεία του φακέλου ότι οι αρμόδιοι φορείς προέβησαν στις απολύτως αναγκαίες δαπάνες για την εκπλήρωση του δημοσίου σκοπού των οικείων φορέων. Εξάλλου, το όργανο του δήμου προς το οποίο απευθύνεται η τήρηση των ανωτέρω γενικών αρχών είναι η Οικονομική Επιτροπή, δεδομένου ότι σύμφωνα με το άρθρο 72 του ν. 3852/2010 παρακολουθεί και ελέγχει την οικονομική λειτουργία του δήμου, συντάσσει τον προϋπολογισμό και ελέγχει την υλοποίησή του.

(α) Αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης : Σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, η διαχείριση της περιουσίας και των υποχρεώσεων του Δήμου, που περιλαμβάνει τους φυσικούς πόρους και τους δημοσιονομικούς κινδύνους , πρέπει να διενεργείται με σύνεση και με γνώμονα την εξασφάλιση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας. Ειδικότερα, η αρχή αυτή εξειδικεύεται: αα.) στην αρχή της οικονομικότητας, σύμφωνα με την οποία τα μέσα που χρησιμοποιούνται για την υλοποίηση των δημοτικών πολιτικών πρέπει να διατίθενται έγκαιρα, στην ενδεδειγμένη ποιότητα και ποσότητα, με την ελάχιστη δημοσιονομική επιβάρυνση και με τη χρήση των αναγκαίων μόνο διοικητικών πόρων, ββ). στην αρχή της αποδοτικότητας, σύμφωνα με την οποία πρέπει να τηρείται η βέλτιστη δυνατή σχέση μεταξύ των χρησιμοποιούμενων μέσων και των επιτυγχανόμενων αποτελεσμάτων και γγ). στην αρχή της αποτελεσματικότητας, σύμφωνα με την οποία ελέγχεται η επίτευξη των συγκεκριμένων αντικειμενικών στόχων και των αποτελεσμάτων που έχουν εκ των προτέρων οριστεί.

(β) Αρχή της υπευθυνότητας και της λογοδοσίας: Σύμφωνα με την αρχή της υπευθυνότητας και της λογοδοσίας, η διοίκηση του Δήμου είναι υπεύθυνη και λογοδοτεί στο Δημοτικό Συμβούλιο για τη διαχείριση των οικονομικών του Δήμου. Όλοι οι υπάλληλοι και οι λειτουργοί που συμμετέχουν στη δημόσια διαχείριση σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, ασκούν τις αρμοδιότητές τους, με σκοπό τη διασφάλιση της σταθερότητας και της βιωσιμότητας των οικονομικών του Δήμου.

(γ) Αρχή της διαφάνειας: Σύμφωνα με την αρχή της διαφάνειας, όλοι οι λειτουργοί και οι φορείς που διαχειρίζονται πόρους του Δήμου έχουν την υποχρέωση να διασφαλίζουν την έγκαιρη πληροφόρηση, οικονομικής ή άλλης φύσης, που σχετίζεται με τη διαχείριση της δημοσιονομικής πολιτικής, ώστε να καθίσταται εφικτός ο αποτελεσματικός δημόσιος έλεγχος της άσκησης δημοσιονομικής πολιτικής και της οικονομικής κατάστασης του Δήμου.

(δ) Αρχή της ειλικρίνειας: Σύμφωνα με την αρχή της ειλικρίνειας, κάθε οικονομική και δημοσιονομική πρόβλεψη που παρέχεται σε οποιαδήποτε έγγραφο ή εκθέσεις που καταρτίζονται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, πρέπει να στηρίζεται, στο βαθμό που είναι εύλογος και πρακτικώς δυνατό, σε πραγματικά στοιχεία, σε αποφάσεις που έχει ήδη ανακοινώσει ο Δήμος, σε άλλες προβλέψεις ή εκτιμήσεις που θεωρούνται εύλογες, καθώς και να έχουν ληφθεί υπόψη όλα τα ενδεχόμενα και οι κίνδυνοι που δύνανται να έχουν σημαντικές οικονομικές επιπτώσεις.

Συγκεκριμένα η ταμειακή υπηρεσία του Δήμου μας εφαρμόζει για την είσπραξη των εσόδων όλες τις διαδικασίες που απορρέουν από τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων όπως αυτές κάθε φορά ισχύουν. Συγκεκριμένα βεβαιώνει κάθε απαίτηση του Δήμου και καταχωρεί σε βεβαιωτικούς καταλόγους το ποσό αυτής, το πρόσωπο του οφειλέτη, το είδος του εσόδου και της αιτίας για την οποία οφείλεται. Στην συνέχεια αποστέλλεται ατομική ειδοποίηση σε κάθε οφειλέτη μέσω του ταχυδρομείου ή με υπαλλήλους του Δήμου. Πέραν της είσπραξης των απαιτήσεων από τους χρηματικούς καταλόγους η ταμειακή υπηρεσία εισπράττει και βεβαιώνει οίκοθεν τα λοιπά έσοδα του Δήμου.

Η ταμειακή υπηρεσία για τα χρέη προς τον Δήμο που γίνονται ληξιπρόθεσμα την τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου από την βεβαίωση μήνα προβαίνει σε ειδοποίηση γραπτή και τηλεφωνική του οφειλέτη. Για ποσά άνω των τριακοσίων ευρώ (300,00) συντάσσεται κατάσταση των οφειλετών με τα πλήρη στοιχεία τους και αποστέλλεται στην Δ.Ο.Υ ώστε να εμποδίζεται η χορήγηση αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας. Επίσης σε όλους τους οφειλέτες του Δήμου δεν χορηγείται αποδεικτικό δημοτικής ενημερότητας.

Η ταμειακή υπηρεσία ενημερώνει και προσκαλεί κάθε φορά τους οφειλέτες του Δήμου να ρυθμίζουν και να εξοφλούν τα χρέη τους μέσω των ευνοϊκών ρυθμίσεων που κάθε φορά ισχύουν.

Σημειώτεον ότι βρίσκετε σε εξέλιξη η τελευταία ρύθμιση των 100 δόσεων στη οποία έχουν έως τώρα ενταχθεί πάνω από 120 οφειλέτες, συμπεριλαμβανομένων και των προηγούμενων ρυθμίσεων.

Όσον αφορά της διαδικασίες είσπραξης των εσόδων μέσω λήψης αναγκαστικών μέτρων κατά των οφειλετών για τα ληξιπρόθεσμα χρέη τους, ο Δήμος μας δεν έχει προβεί σε καμία ενέργεια κυρίως λόγω της παρατεταμένης οικονομικής κρίσης που βιώνει η Χώρα μας τα τελευταία χρόνια. Εξάιρεση θα αποτελέσουν μεγαλοοφειλέτες οι οποίοι συστηματικά δεν εντάσσονται σε ρύθμιση και δεν πληρώνουν.

Προτεραιότητα της οικονομικής υπηρεσίας και κυρίως μετά το πέρας της διαδικασίας εξόφλησης των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων είναι η τήρηση αποπληρωμής με απόλυτη χρονολογική σειρά των δημιουργηθέντων υποχρεώσεων. Η τήρηση της ανωτέρω διαδικασίας θα βοηθήσει στην καλύτερη οργάνωση της οικονομικής υπηρεσίας μέσω του προγραμματισμού των πληρωμών και θα επιτρέψει σημαντική εξοικονόμηση χρόνου εργασίας.

Η αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας του Δήμου διενεργείται κανονικά με την διαδικασία διάθεσης της μέσω δημοπρασιών .Αν η δημοπρασία δεν φέρει αποτέλεσμα, επαναλαμβάνεται. Αν και η δεύτερη δημοπρασία δεν φέρει αποτέλεσμα, η εκμίσθωση μπορεί να γίνει με απευθείας συμφωνία, της οποίας τους όρους καθορίζει το δημοτικό συμβούλιο. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, καθορίζεται η διαδικασία για τη διεξαγωγή των κάθε είδους δημοπρασιών, που αφορούν την εκποίηση ή την εκμίσθωση ακινήτων ή κινητών πραγμάτων των Δήμων και Κοινοτήτων και την αγορά ή μίσθωση εκ μέρους των Δήμων και Κοινοτήτων ακινήτων που ανήκουν σε τρίτους, οι όροι για τη συμμετοχή στις δημοπρασίες αυτές, τα σχετικά με τη διακήρυξη, τη δημοσίευση και την επικύρωση των αποτελεσμάτων των δημοπρασιών αυτών, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

Προεδρικά διατάγματα και υπουργικές αποφάσεις που έχουν εκδοθεί, κατ' εξουσιοδότηση προγενέστερων διατάξεων, εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι την έκδοση των προβλεπόμενων, από τον Ν.3463/06, εφόσον δεν είναι αντίθετες προς το περιεχόμενό του. Συνεπώς μέχρι την έκδοση του Προεδρικού διατάγματος του άρθρου 201 του Ν.3463/06 εξακολουθεί να ισχύει το π.δ 270/1981 «Περί καθορισμού των οργάνων, της διαδικασίας και των όρων διενέργειας δημοπρασιών δι' εκποίησης ή εκμίσθωσης πραγμάτων των δήμων και κοινοτήτων» (ΦΕΚ Α', 77),που εκδόθηκε βάσει των όμοιων διατάξεων του προγενεστέρου Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα, ν. 1065/1980. Συγκεκριμένα τα έσοδα του Δήμου Καλαμπάκας από την αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας του, ανέρχονται για τα ακίνητα κτίρια & καταστήματα σε 16.870,55 € για το έτος 2014 ενώ τα έσοδα από την ενοικίαση των καλλιεργήσιμων και βοσκήσιμων εκτάσεων του σε 45.680,87 € για την αντίστοιχη περίοδο.

Συμπεράσματα - προσδιορισμός των προβλημάτων - προτάσεις με συγκεκριμένα μέτρα αναβάθμισης της οικονομικής διοίκησης και διαχείρισης

Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α) αποτελούν μια κατηγορία οικονομικών μονάδων με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά:

- Παρέχουν υπηρεσίες και κατασκευάζουν έργα υποδομής, που χαρακτηρίζονται ως τοπικά δημόσια αγαθά, τα οποία δεν είναι δυνατόν να παραχθούν είτε σε ικανοποιητικές ποσότητες είτε με τις κατάλληλες προδιαγραφές από την αγορά, ούτε μπορούν να τιμολογηθούν με τις κλασικές μεθόδους του ιδιωτικού τομέα.
 - Δεν έχουν κερδοσκοπικό χαρακτήρα όπως οι επιχειρήσεις.
 - Αποτελούν φορείς άσκησης δημόσιας εξουσίας σε τοπικό επίπεδο.
 - Οι οικονομικοί τους στόχοι επικεντρώνονται κατά συνέπεια σε τρεις κατευθύνσεις:
 - Στην άσκηση των αρμοδιοτήτων τους (παραγωγή τοπικών δημόσιων αγαθών) με το χαμηλότερο δυνατό κόστος, με βάση ορισμένα πρότυπα ποιότητας.
 - Στην αναζήτηση σταθερών και μόνιμων εσόδων που επιτρέπουν την υιοθέτηση διαδικασιών σχεδιασμού, προγραμματισμού και ανάπτυξης.
 - Στην εξασφάλιση πλεονάσματος για να επιτευχθεί η υλοποίηση μεσοπρόθεσμων και αναπτυξιακών στόχων.

Ο Δήμος Καλαμπάκας σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν.3852/2010, διοικείται από το Δημοτικό Συμβούλιο, την Οικονομική επιτροπή, την επιτροπή ποιότητας ζωής, την εκτελεστική επιτροπή και τον Δήμαρχο. Ο Δήμος Καλαμπάκας βρίσκεται ενώπιον μιας μεγάλης πρόκλησης τόσο σε αυτοδιοίκητο επίπεδο λόγω της νέας διοικητικής μορφής που εισήγαγε ο Καλλικράτης όσο και τον γενικότερων εξελίξεων σε εθνικό και σε παγκόσμιο επίπεδο. Ο Δήμος Καλαμπάκας καλείται να ανταποκριθεί στις νέες προκλήσεις μέσα από τις διευρυμένες πλέον αρμοδιότητες του ,βελτιώνοντας την διοικητική του ικανότητα και προσφέροντας ποιοτικότερες υπηρεσίες στους δημότες του. Επιπλέον προς αυτήν την κατεύθυνση θα πρέπει να προωθήσει την οικονομική του αναδιάρθρωση, για την εξασφάλιση της βιώσιμης ανάπτυξης του η οποία θα επιτευχθεί με την ορθολογική και πλήρη αξιοποίηση της περιουσίας του Δήμου εισηγώντας με συστηματικό τρόπο τις απαιτήσεις του. Σε διοικητικό επίπεδο η οργάνωση των υπηρεσιών του Δήμου για την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη εξυπηρέτηση των πολιτών και των επιχειρήσεων μπορεί να επιτευχθεί με την σύνταξη ενός νέου Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ), ο οποίος θα αξιοποιεί όλο το προσωπικό του Δήμου με τον καλύτερο δυνατό τρόπο σε συνδυασμό με χρήση των νέων τεχνολογιών της πληροφορικής και των επικοινωνιών (Τ.Π.Ε) ,οι οποίες, θα απλουστεύσουν τις διαδικασίες, μειώνοντας την γραφειοκρατία και τις διοικητικές επιβαρύνσεις που υφίστανται πολίτες και επιχειρήσεις κατά τις συναλλαγές τους με τον Δήμο μειώνοντας τα φαινόμενα διαφθοράς και εδραιώνοντας μια σχέση εμπιστοσύνης μεταξύ πολιτών, επιχειρήσεων και Δήμου. Σε οικονομικό επίπεδο, όπου έχει γίνει αναλυτική αναφορά στην ενότητα 1.3 με την αναδιοργάνωση της οικονομικής υπηρεσίας και τον συστηματικό έλεγχο και είσπραξη των απαιτήσεων που έχει ο Δήμος έναντι των δημοτών του, αναφέρουμε επικουρικά την ενίσχυση της απασχόλησης μέσω προγραμμάτων του Δήμου, την ενίσχυση του πρωτογενούς τομέα και κυρίως της γεωργίας και της κτηνοτροφίας και τέλος την προώθηση του μεγάλου τουριστικού συγκριτικού πλεονεκτήματος των Μετεώρων και της ευρύτερης ορεινής περιοχής. Για την επίτευξη όλων των παραπάνω ο Δήμος Καλαμπάκας πρέπει να; επιδιώξει την συνεργασία με την β' βάρθια αυτοδιοίκηση , κυρίως σε θέματα υποδομών και βελτίωσης της ποιότητας ζωής των πολιτών καθώς και την προώθηση των ευρωπαϊκών συνεργασιών , με ανταλλαγή εμπειριών και γνώσεων και σύναψη συμφωνιών συνεργασίας σε διοικητικό και οικονομικό επίπεδο.

5.4: Περιγραφή των Νομικών Προσώπων του Δήμου Καλαμπάκας

Ο Δήμος Καλαμπάκας συμμετέχει στα παρακάτω Νομικά Πρόσωπα :

Α) Στα Νομικά πρόσωπα ιδιωτικού Δικαίου με την επωνυμία Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Καλαμπάκας.

Με την απόφαση 298/13-10-2015 του Δημοτικού Συμβουλίου Καλαμπάκας αποφασίστηκε η κατάργηση της Κ.Ε.Δ.Κ . Οι αρμοδιότητες που περιγράφονται παρακάτω και το προσωπικό της επιχείρησης θα μεταφερθούν στον Δήμο Καλαμπάκας

Αρμοδιότητες της Κ.Ε.Δ.Κ

Α. Η Κοινωνική προστασία και αλληλεγγύη στον οποίο περιλαμβάνεται, ιδίως:

Η εφαρμογή πολιτικών ή η συμμετοχή σε δράσεις που αποσκοπούν στην υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα της βρεφικής και παιδικής ηλικίας και της τρίτης ηλικίας, με τη δημιουργία και λειτουργία δομών όπως παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών, βρεφοκομείων, ορφανοτροφείων, κέντρων ανοικτής περίθαλψης και ημερήσιας φροντίδας, ψυχαγωγίας και αναψυχής ηλικιωμένων, γηροκομείων κ.λπ. και τη μελέτη και εφαρμογή σχετικών κοινωνικών προγραμμάτων.

Η εφαρμογή πολιτικών ή η συμμετοχή σε δράσεις και προγράμματα, που στοχεύουν στη μέριμνα, υποστήριξη και φροντίδα ευπαθών κοινωνικών ομάδων με την παροχή υπηρεσιών υγείας και την προαγωγή ψυχικής υγείας, όπως δημιουργία ιατρείων, κέντρων αγωγής υγείας, υποστήριξης και αποκατάστασης ατόμων με αναπηρία, κέντρων ψυχικής υγείας, συμβουλευτικής στήριξης των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας και βίας κατά συνοικούντων προσώπων και κέντρων πρόληψης κατά εξαρτησιογόνων ουσιών.

Η μέριμνα για τη στήριξη αστέγων και οικονομικά αδύνατων δημοτών, με την παροχή χρηματικών βοηθημάτων, ειδών διαβίωσης και περίθαλψης σε κατοίκους που αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα διαβίωσης.

Η σχεδίαση, η οργάνωση, ο συντονισμός και η εφαρμογή προγραμμάτων και πρωτοβουλιών για την πρόληψη της παραβατικότητας

Ο σχεδιασμός και εφαρμογή προγραμμάτων ή συμμετοχή σε προγράμματα και δράσεις για την ένταξη αθίγγανων, παλιννοστούντων ομογενών, μεταναστών και προσφύγων στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή της τοπικής κοινωνίας.

Η προώθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού και της κοινωνικής αλληλεγγύης με τη δημιουργία τοπικών δικτύων κοινωνικής αλληλεγγύης, εθελοντικών οργανώσεων και ομάδων εθελοντών που θα δραστηριοποιούνται για την επίτευξη των στόχων και την υποβοήθηση του έργου της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης.

B. Περιβάλλοντος, στον οποίο περιλαμβάνεται, ιδίως:

Η εκπόνηση τοπικών προγραμμάτων για την προστασία και αναβάθμιση του φυσικού, αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, στο πλαίσιο των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών.

Η προστασία και διαχείριση των υδάτινων πόρων, η προστασία του εδάφους και των εσωτερικών υδάτων από την αλιεία (λιμνοθάλασσες, λίμνες, ιχθυοτροφεία, ποταμοί) και η καταπολέμηση της ρύπανσης στην περιφέρειά τους.

Η ίδρυση και λειτουργία εργαστηρίων.

Η παροχή συνδρομής στην αρμόδια πυροσβεστική υπηρεσία, με κάθε πρόσφορο μέσο που διαθέτουν, για την αντιμετώπιση πυρκαγιών, ιδίως σε περιοχές που έχουν δασικό χαρακτήρα.

Η ίδρυση και λειτουργία σφαγείων.

Γ. Η οργάνωση δημοτικής συγκοινωνίας

Δ. η εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων έρευνας και τεχνολογίας για την ανάπτυξη της περιοχής τους

Β) Στα Νομικά πρόσωπα ιδιωτικού Δικαίου με την επωνυμία Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Καλαμπάκας

Η Δ.Ε.Υ.Α.Κ προήλθε από την συγχώνευση των ΔΕΥΑ Δήμου Καλαμπάκας, Δήμου Χασίων και Δήμου Καστανιάς. Η αρμοδιότητα λειτουργίας της επεκτείνεται σε όλη την εδαφική επικράτεια του Δήμου Καλαμπάκας. Παρακάτω αναλονται κωδικοποιημένα ο σκοπός και οι αρμοδιότητες της Δ.Ε.Υ.Α.Καλαμπάκας:

Άρθρο 1

Σύσταση - Επωνυμία

Συστήνεται στο Δήμο Καλαμπάκας επιχείρηση με την επωνυμία «Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Καλαμπάκας» και με διακριτικό τίτλο «ΔΕΥΑΚ».

Οι δημοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης αποχέτευσης Καλαμπάκας, Χασίων και Καστανιάς, συγχωνεύονται σε ένα νομικό πρόσωπο με την επωνυμία «ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΎΔΡΕΥΣΗΣ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ» η οποία υπεισέρχεται ως καθολικός διάδοχος στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συγχωνευόμενων ως άνω αναφερομένων επιχειρήσεων.

Η σύσταση αυτής δικαιολογείται διότι:

Α) Με την σύσταση αυτής κατά τις διατάξεις του Ν. 1069/1980 και η οποία θα έχει διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια και ευελιξία, αντιμετωπίζεται ριζικά, μεθοδικά και μακροχρόνια το όλο κύκλωμα ύδρευσης και λειτουργία των συναφών έργων ύδρευσης και αποχέτευσης.

Β) Εξασφαλίζεται η χρηματοδότησης των έργων αυτών από το πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, τα κοινοτικά προγράμματα, από δανειοδότησης και από ιδίους πόρους που προβλέπονται υπέ της Επιχείρησης από το ν. 1069/1980.

Η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Δήμου Καλαμπάκας, στην οποία συγχωνεύονται με την διαδικασία της απορρόφησης οι ΔΕΥΑ, των καταργημένων ήδη Δήμων Χασίων και Καστανιάς, θα διέπεται ως προς τη λειτουργία της από τις διατάξεις του Ν. 1069/80 (ΦΕΚ-191 Α'): «Περί κινήτρων δια την ίδρυσιν Επιχειρήσεων Ύδρεύσεως και Αποχετεύσεως», όπως ισχύει.

Η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και αποχέτευσης είναι επιχείρησης ΟΤΑ ειδικού σκοπού και αποτελεί νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου κοινωφελούς χαρακτήρα και διέπεται ως προς την διοίκηση, οργάνωση, εκτέλεση, λειτουργία και συντήρηση των έργων αρμοδιότητας της ως και τις πηγές χρηματοδοτήσεων της από για διατάξεις του Ν. 1069/1980 «περί κινήτρων δια την ίδρυση επιχειρήσεων ύδρευσης και αποχέτευσης». Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα και οι κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, εφόσον δεν ορίζεται άλλως υπό νόμου (άρθρο 1 παρ. 1 ν. 1066/1980).

Η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Δήμου Καλαμπάκας διέπεται ως προς τη διοίκηση, οργάνωση, εκτέλεση, λειτουργία, συντήρηση των έργων αρμοδιότητάς της, καθώς και των πηγών χρηματοδότησής της, από τις διατάξεις του Ν. 1069/1980, όπως ισχύει. Για τα λοιπά θέματα εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις του Δημοτικού Κώδικα, όπως κάθε φορά ισχύει.

Άρθρο 2

Περιοχή - Έδρα

Έδρα της Επιχείρησης είναι η δημοτική κοινότητα Καλαμπάκας και περιοχή αρμοδιότητας της η διοικητική περιφέρεια των πρώην Καποδιστριακών Δήμων Καλαμπάκας, Χασίων και Καστανιάς.

Άρθρο 3

Σκοπός

Σκοπός της ΔΕΥΑΚ, είναι α) η μελέτη, κατασκευή, συντήρηση, εκμετάλλευση, διοίκησης και λειτουργία των δικτύων άρδευσης, ύδρευσης και αποχέτευσης ακαθάρτων και όμβριων υδάτων ως και μονάδων επεξεργασίας λυμάτων και αποβλήτων της περιοχής αρμοδιότητάς της β) η συγκέντρωση, μεταφορά και διάθεση απορριμμάτων.

Άρθρο 4

Αντικείμενο

Αντικείμενο της ΔΕΥΑΚ είναι η άσκηση όλων των αρμοδιοτήτων που αφορούν στο σχεδιασμό, μελέτη, κατασκευή, συντήρηση, εκμετάλλευση, διοίκηση και λειτουργία των δικτύων και των πάσης φύσεως εγκαταστάσεων, ύδρευσης, άρδευσης, αποχέτευσης ομβρίων και ακαθάρτων, επεξεργασίας λυμάτων και επαναχρησιμοποίησής τους και επεξεργασίας και αξιοποίησης ιλύος, και κάθε άλλη σχετική με το αντικείμενό της δραστηριότητα, που νόμιμα θα της ανατεθεί, από το δήμο, τη περιφερειακή αυτοδιοίκηση, το δημόσιο αλλά και από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου.

Άρθρο 5

Διοίκηση

Η ΔΕΥΑΚ διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο του οποίου τα μέλη, ο Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος ορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Δημοτικού Κώδικα (άρθρο 255 Ν. 3463/2006 & άρθρο 3 παρ. 1 του Ν. 1069/1980).

Το Διοικητικό Συμβούλιο, αποτελείται από έντεκα (11) μέλη, τα οποία ορίζονται μαζί με τους αναπληρωτές τους από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Από τα μέλη αυτά, Πρόεδρος ο εκάστοτε Δήμαρχος, τρεις (3) είναι αιρετοί εκπρόσωποι του Δήμου εκ των οποίων ένας τουλάχιστον προέρχεται από τη μειοψηφία, (6) έξη είναι δημότες ή κάτοικοι του Δήμου Καλαμπάκας, που έχουν πείρα ή γνώσεις με το αντικείμενο της επιχείρησης, (1) ένας εκπρόσωπος των εργαζομένων στην επιχείρηση, αν αυτή απασχολεί περισσότερους από (20) είκοσι εργαζόμενους που υποδεικνύεται από Γεινή Συνέλευση τους. Στην περίπτωση αυτή

μειώνεται κατά ένα ο αριθμός των μελών των δημοτών- κατοίκων. Ένας (1) εκπρόσωπος του Κοινωνικού φορέα της περιοχής (Ένωση Επαγγελματιών –Βιοτεχνών-Εμπόρων του Δήμου Καλαμπάκας), ο εκπρόσωπος των εργαζόμενων και του κοινωνικού φορέα υποδεικνύονται με απόφαση του της περιοχής, υποδεικνυόμενος απ' αυτόν.

Το Δημοτικό Συμβούλιο, ορίζει από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου τον Πρόεδρο και τον Αντιπρόεδρό του.

Η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου είναι διετής.

Η Επιχείρηση εκπροσωπείται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου και σε περίπτωση κωλύματος ή απουσίας του από τον Αντιπρόεδρο.

Άρθρο 6

Κεφάλαιο - Περιουσία

Κεφάλαιο της ΔΕΥΑΚ, αποτελεί το σύνολο του κεφαλαίου των συγχωνευόμενων επιχειρήσεων , το οποίο ανέρχεται στο ποσό 5.790.408,55€.

Τα κινητά και ακίνητα περιουσιακά στοιχεία των συγχωνευόμενων επιχειρήσεων περιέρχονται αυτοδικαίως στη ΔΕΥΑΚ, η οποία υπεισέρχεται ως καθολικός διάδοχος σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους.

Στην περιουσία της Επιχείρησης ανήκουν ειδικότερα α) τα επί της βάσης των εγκεκριμένων ή εγκριθησόμενων μελετών εκτελεσθέντα ή ή εκτελεσθησόμενα έργα ύδρευσης, και αποχέτευσης της περιοχής αρμοδιότητας της επιχείρησης, όλοι οι υπάρχοντες υπόνομοι και εγκαταστάσεις ύδρευσης και αποχέτευσης ακαθάρτων και όμβριων υδάτων, όλοι οι εκβάλλοντες αμέσως ή εμμέσως στο δίκτυο υπόνομοι ή ανοιχτοί αγωγοί, ως επίσης και οι μονάδες επεξεργασίας πόσιμου ύδατος και υγρών αποβλήτων. Β) κάθε άλλο περιουσιακό στοιχείο (κινητό και ακίνητο) των συγχωνευμένων επιχειρήσεων.

Άρθρο 7

Πόροι

Πόροι της επιχείρησης είναι οι προβλεπόμενοι από το αρθρ.10, 27 και 28 ν. 1069/1980, όπως αυτός κάθε φορά ισχύει και ειδικότερα :

1. Το ειδικό τέλος για την μελέτη, κατασκευή και επέκταση των έργων ύδρευσης και αποχέτευσης (άρθρο 10 παρ.1 εδ.α'και άρθρο 11 ν.1069/1980).
2. Το τέλος σύνδεσης με το δίκτυο της αποχέτευσης (άρθρο 10 παρ.1 εδ.γ' ν.1069/1980).
3. Η δαπάνη διακλάδωσης και σύνδεσης με τον αγωγό της ύδρευσης και της αποχέτευσης (άρθρο 10 παρ. 1 εδ. δ'και άρθρο 15 Ν. 1069/1980).
4. Το τέλος σύνδεσης με το δίκτυο της ύδρευσης (άρθρο 10 παρ. 1 εδ. ε' Ν. 1069/80).
5. Το τέλος χρήσεως υπονόμων (άρθρο 10 παρ.1 εδ στ' ν.1069/1980).
6. Η αξία ύδατος που καταναλώνεται (άρθρο 10 παρ.1 εδ. ζ' ν.1069/1980).
7. Η εγγύηση χρήσεως του υδρομετρητή (άρθρο 10 παρ.1 εδ. η' ν.1069/1980).
8. Η δαπάνη μετατόπισης αγωγών, διακλαδώσεων και συνδέσεων ύδρευσης ή αποχέτευσης υδρομετρητών ή άλλων συναφών εργασιών (άρθρο 10 παρ.1 εδ.θ'ν.1069/1980).

9. Οι συνεισφορές τρίτων για την εκτέλεση κατά προτεραιότητα έργων (άρθρο 10 παρ.1 εδ.ι'ν.1069/1980).
10. Επιχορήγηση από το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων για τη μελέτη και κατασκευή κάθε φύσεως έργων ύδρευσης και αποχέτευσης (αρθρ. 10 και 13 ν.1069/1980)
11. Οι πρόσοδοι από την περιουσία ή το τίμημα από την εκποίηση αυτής (άρθρο 10 παρ.1 εδ.ιβ' ν.1069/1980).
12. Δάνεια, κληρονομίες, δωρεές και λοιπές επιχορηγήσεις (άρθρο 10 παρ.1 εδ.ιγ'ν.1069/1980).
13. Τα εισπραττόμενα βάσει των αρθρ. 27 και 28 του ν. 1069/1980 έσοδα, κάθε έσοδο που προέρχεται από τον κρατικό προϋπολογισμό βάσει της κείμενης νομοθεσίας καθώς και κάθε άλλη νόμιμη πρόσοδος.
14. Τα τέλη και δικαιώματα άρδευσης (άρθρο 2 παρ.1 εδ.α' ν.1069/1980).

Άρθρο 8

Διάρκεια

Η διάρκεια της ΔΕΥΑΚ, ορίζεται σε πενήντα (50) έτη από την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας απόφασης (μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας ελέγχου νομιμότητας) στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η διάρκεια της επιχείρησης μπορεί να παραταθεί με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Άρθρο 9

Λοιπές Διατάξεις

1. Η ΔΕΥΑΚ, υπεισέρχεται ως καθολικός διάδοχος σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συγχωνευόμενων επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων και των συμβάσεων μίσθωσης έργου και εργασίας ορισμένου χρόνου μέχρι τη λήξη τους. Οι εκκρεμείς δίκες, στις οποίες διάδικο μέρος είναι οι συγχωνευθείσες επιχειρήσεις, συνεχίζονται αυτοδικαίως από τη ΔΕΥΑΚ, χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικαστική πράξη συνέχισης για καθεμία από αυτές.
2. Το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των συγχωνευόμενων επιχειρήσεων, οι νομικοί σύμβουλοι και οι δικηγόροι με σχέση έμμισθης εντολής μεταφέρεται στη ΔΕΥΑΚ και κατατάσσεται σε αντίστοιχες θέσεις με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.
3. Στη διαδικασία της συγχώνευσης εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των παραγρ. 2,3,4 και 5 του άρθρου 109 του Ν. 3852/2010.
4. Η θητεία των υφιστάμενων διοικήσεων των συγχωνευόμενων επιχειρήσεων, παρατείνεται μέχρι την ημέρα ανάληψης των καθηκόντων του νέου Διοικητικού Συμβουλίου.
5. Η ΔΕΥΑΚ με τη σύστασή της και εντός της προθεσμίας που προβλέπει το άρθρο 109 του Ν. 3852/2010 θα συντάξει Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 109 του Ν. 3852/2010 σε συνδυασμό με τα οριζόμενα στο άρθρο 7 του Ν. 1069/1980.

Επίσης ΔΕΥΑΚ θα συντάξει τους Κανονισμούς που προβλέπει ο Ν. 1069/1980,

Άρθρο 10

Εκμετάλλευση των έργων

Η εκμετάλλευση των έργων και υπηρεσιών της Επιχείρησης ενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1069/1980 και τους κανονισμούς που θα συνταχθούν σύμφωνα με το νόμο.

Άρθρο 11

Λύση της Επιχείρησης - Εκκαθάριση

Η λύση της Επιχείρησης γίνεται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του και πράξη του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με την ίδια διαδικασία λύεται η Επιχείρηση υποχρεωτικά, εάν καταστεί ανενεργός για χρονικό διάστημα άνω των δύο (2) ετών, σύμφωνα με το άρθρο 262 του Ν. 3463/2006).

Επίσης, η Επιχείρησης λύεται αναγκαστικά:

1. Όταν λήξει, χωρίς να παραταθεί η διάρκειά της.
2. Όταν πτωχεύσει.

Η εκκαθάριση γίνεται μόνο από ορκωτούς ελεγκτές που ορίζονται από το δημοτικό συμβούλιο. Μετά την εκκαθάριση της επιχείρησης, όσα περιουσιακά στοιχεία απομένουν περιέρχονται στο Δήμο Καλαμπάκας.

Άρθρο 12

Κάλυψη Δαπάνης

Με την παρούσα απόφαση δεν προκαλείται επιπλέον δαπάνη για το Δήμο.

Δραστηριότητα

Αναλυτικότερα και ανά τομέα δραστηριότητας της επιχείρησης αναφέρουμε τα παρακάτω χαρακτηριστικά λειτουργίας της:

Δίκτυο Ύδρευσης

Το υφιστάμενο δίκτυο ύδρευσης είναι πεπαλαιωμένο και απαιτείται αντικατάσταση όλων των παλαιών δικτύων ύδρευσης τόσο της πόλης της Καλαμπάκας όσο και των Δ.Ε

Η υδροληψία του δικτύου γίνεται στο σύνολο του Δήμου από πενήντα οκτώ γεωτρήσεις, και δέκα πηγές. Σε ολόκληρο το δίκτυο είναι τοποθετημένοι 19.524 υδρομετρητές .

Αναφορικά με εστίες ρύπανσης δεν παρατηρούνται επιβαρύνσεις κοντά στις πηγές.

Η καταμέτρηση της κατανάλωσης νερού, καθώς και η έκδοση των λογαριασμών ύδρευσης γίνεται από το προσωπικό της ΔΕΥΑΚ, και συγκεκριμένα με συχνότητα για τη πόλη της

Καλαμπάκας ανά δύο μήνες. Για τα υπόλοιπα Δ.Δ. στοιχεία τόσο κατανάλωσης όσο και συχνότητας καταμέτρησης στοιχεία παρατίθενται στον πίνακα που ακολουθεί.

Η ΔΕΥΑΚ, στα πλαίσια της λειτουργίας της και με στόχο τον ποιοτικό έλεγχο του νερού ύδρευσης, πραγματοποιεί τακτικούς ελέγχους, που για τη πόλη της Καλαμπάκας αριθμούν 20 ελέγχους τον χρόνο, ενώ για τα λοιπά Δ.Δ. τακτικός έλεγχος πραγματοποιείται δύο με πέντε φορές ετησίως, αλλά και σε κάθε περίπτωση που αυτό κριθεί σκόπιμο.

Αναφορικά με την συντήρηση του δικτύου, αυτή γίνεται μέσω της διαδικασίας των χλωριώσεων για την εξάλειψη των μικροβιολογικών επιβαρύνσεων.

Δίκτυο αποχέτευσης

Το υφιστάμενο δίκτυο αποχέτευσης το οποίο καλύπτει την ΔΕ Καλαμπάκας και μέρος της ΔΚ Καστρακίου, εγκαταστάθηκε το 2001 και καλύπτει έκταση 31 χλμ.

Την περίοδο αυτή υπό κατασκευή βρίσκεται το δίκτυο αποχέτευσης της Μοναστικής Κοινότητας των Μετεώρων με πρόβλεψη ολοκλήρωσης τον Ιούνιο του τρέχοντος έτους.

Στις λοιπές Δ.Ε υπάρχουν απορροφητικοί βόθροι, η εκκένωση των οποίων γίνεται από ιδιωτικές εταιρείες.

Ανάγκες επέκτασης του Δικτύου Αποχέτευσης και στις λοιπές Δ.Ε και η σύνδεση τους με τον Βιολογικό Καθαρισμό του Δήμου.

Βιολογικός καθαρισμός

Ο Βιολογικός καθαρισμός του Δήμου Καλαμπάκας ξεκίνησε τη λειτουργία του την 01.07.2002. Ο αριθμός συνδέσεων σήμερα ανέρχεται σε 4.100.

Η προβλεπόμενη δυναμικότητα του βιολογικού καθαρισμού ανέρχεται σε 5.000 κυβ.εκ ημερησίως και μπορεί να καλύψει 20.000 κατοίκους. Η Χρησιμοποιούμενη δυναμικότητα ανέρχεται σε 1500 κυβ. εκ ημερησίως .

Η λειτουργία του βιολογικού καθαρισμού είναι άριστη, ενώ η αύξηση του αριθμού των συνδέσεων και η κάλυψη μεγαλύτερου ποσοστού του πληθυσμού θα περιορίζε σημαντικά το κόστος λειτουργίας του και θα διασφάλιζε την οικονομικότερη λειτουργία και κατά συνέπεια την αύξηση της κερδοφορίας του.

Ανεπαρκές αποχετευτικό δίκτυο:

Βασικό πρόβλημα αποτελεί το ανεπαρκές αποχετευτικό δίκτυο, το οποίο όπως ήδη αναφέραμε καλύπτει σήμερα τη πόλη της Καλαμπάκας και μέρος του Καστρακίου, ενώ αναμένεται μέχρι το τέλος Ιουνίου η ολοκλήρωση του έργου εγκατάστασης αποχετευτικού δικτύου της μοναστικής κοινότητας των Μετεώρων.

Οι υπόλοιπες Δ.Ε. χρησιμοποιούν απορροφητικούς βόθρους, οι οποίοι εκκενώνονται με βυτιοφόρα ιδιωτικών εταιρειών.

Το πεπαλαιωμένο σύστημα συλλογής ομβρίων των λοιπών Δ.Ε, υποβαθμίζει το βιοτικό επίπεδο των κατοίκων επιβαρύνοντας δημότες αλλά και το περιβάλλον(διαρροές κλπ.)

Επίσης δεν επιτρέπει την ορθολογικότερη εκμετάλλευση του υφιστάμενου βιολογικού καθαρισμού, η οποία θα συνεισέφερε θετικά στα οικονομικά της επιχείρησης.

Ανάγκη επέκτασης και αντικατάστασης υφιστάμενου πεπαλαιωμένου δικτύου ύδρευσης

Ελλιπής συντήρηση υφιστάμενου δικτύου συντήρησης δικτύου ύδρευσης.

Το υψηλό κόστος συντήρησης του υφιστάμενου πεπαλαιωμένου δικτύου ύδρευσης μέσω χλωριώσεων, σε συνδυασμό με την έλλειψη του απαιτούμενου προσωπικού και εξοπλισμού, καθιστά ελλιπή την συντήρηση του.

Ιδιαίτερα σημαντικό στοιχείο η ύπαρξη του βιολογικού καθαρισμού Καλαμπάκας και η δυνατότητα περαιτέρω αξιοποίησης της δυναμικότητάς του.

Υψηλό κόστος λειτουργίας βιολογικού καθαρισμού:

Που οφείλεται κυρίως στη μη πλήρη αξιοποίηση της προβλεπόμενης και δυναμικής παραγωγικότητας του.

Σημαντικό ποσοστό των ανεξόφλητων λογαριασμών

Το οποίο ανέρχεται στο 30%, ποσοστού ιδιαίτερα σημαντικού για την κερδοφορία της επιχείρησης.

Αξιολόγηση ΔΕΥΑΚ και εντοπισμός των κρίσιμων ζητημάτων εσωτερικής ανάπτυξης.

Θέματα εσωτερικής ανάπτυξης	Δυνάμεις	Αδυναμίες	Ευκαιρίες	Απειλές
Δίκτυο ύδρευσης		Ανάγκη βελτιώσεων-συντηρήσεων του υφιστάμενου πεπαλαιωμένου δικτύου ύδρευσης δικτύου	Εθνικά και κοινοτικά προγράμματα	Υψηλό κόστος συντηρήσεων του υφιστάμενου δικτύου. Διαρροές λόγω παλιών σωληνώσεων.
Δίκτυο αποχέτευσης	Το υφιστάμενο δίκτυο είναι σύγχρονο (έτος εγκατάστασης 2001) Το υπό κατασκευή αποχετευτικό δίκτυο των Μετεώρων.	Ανάγκη επέκτασης υφιστάμενου δικτύου αποχέτευσης και στα υπόλοιπα Δ.Δ.	Εθνικά και κοινοτικά προγράμματα	Περιβαλλοντική επιβάρυνση καθώς και υποβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων από την λειτουργία απορροφητικών βόθρων στα Δ.Δ.
Βιολογικός Καθαρισμός	Η άριστη λειτουργία του βιολογικού καθαρισμού.	Η μη αξιοποίηση της παραγωγικής δυναμικότητας του υφιστάμενου βιολογικού καθαρισμού	Η επέκταση του αποχετευτικού δικτύου και η σύνδεση του βιολογικού καθαρισμού με περισσότερους χρήστες, θα περιορίσει το λειτουργικό του κόστος με θετικές συνέπειες στα οικονομικά της ΔΕΥΑΚ	

Πίνακας 68: Αξιολόγηση ΔΕΥΑΚ και εντοπισμός των κρίσιμων ζητημάτων εσωτερικής ανάπτυξης.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ Δ.Ε.Υ.Α.Κ ΤΗΝ 31/12/2014.

ΕΣΟΔΑ

	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΤΟΥΣ (αρχικός + μεταβολές έως και το τρίμηνο-μήνα αναφοράς) <i>[ενημερώνεται μόνο αν υπάρχουν τροποποιήσεις]</i>	ΤΡΙΜΗΝΟ-ΜΗΝΑΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ	ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ έως και ΤΡΙΜΗΝΟ-ΜΗΝΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ
A.	ΕΣΟΔΑ (εκτός χρηματοοικονομικών συναλλαγών) <i>[1+2+3+4+5+6+7]</i>	0	616.323	1.625.403
A1	Έσοδα από επιχειρηματική δραστηριότητα (από πώληση αγαθών και παροχή υπηρεσιών)	0	272.303	853.903
A2	Χρηματοδοτήσεις από ΟΤΑ (διετές πρόγραμμα δράσης, απ' ευθείας αναθέσεις από ΟΤΑ κλπ)	0	0	0
A3	Εσοδα από συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα	0	0	0
A4	Τόκοι	0	6.045	31.160
A5	Επιχορηγήσεις (α+β+γ)	0	198.514	275.914

A5α	α) Τακτικού προϋπολογισμού	0	0	0
A5β	β) Π.Δ.Ε.	0	0	0
A5γ	γ) Λοιπές	0	198.514	275.914
A6	Λοιπά έσοδα	0	139.461	464.426
A7	Εισπράξεις για αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	0	0	0
B.	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ [1+2]	0	0	0
B1	Εισπράξεις από δάνεια (α+β)	0	0	0
B1α	α) Εισπράξεις από συναφθέντα δάνεια	0	0	0
B1β	β) Επιστροφές χορηγηθέντων δανείων	0	0	0
B2	Εισπράξεις από εκποίηση (ρευστοποίηση) κινητών αξιών (α+β+γ)	0	0	0
B2α	α) από εκποίηση τίτλων Ελληνικού Δημοσίου (έντοκα γραμμάτια και ομόλογα)	0	0	0
B2β	β) από εκποίηση μετοχών, λοιπών συμμετοχών και αμοιβαίων κεφαλαίων	0	0	0
B2γ	γ) από εκποίηση λοιπών κινητών αξιών (ομόλογα εταιρειών, τραπεζών)	0	0	0
[A+B]	ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ (A+B)	0	616323	1625403
Z	ΤΑΜΕΙΑΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ (ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ) ΠΟΥ ΜΕΤΑΦΕΡΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΗΓΟΥΜΕΝΗ ΧΡΗΣΗ	0	0	0
[A+B+Z]	ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ (A+B+Z)	0	616323	1625403

ΕΞΟΔΑ

	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΤΟΥΣ	ΤΡΙΜΗΝΟ-ΜΗΝΑΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ	ΠΕΡΙΟΔΟΣ
		(αρχικός + μεταβολές έως και το τρίμηνο-μήνα αναφοράς) <i>[ενημερώνεται μόνο αν υπάρχουν τροποποιήσεις]</i>		ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ έως και ΤΡΙΜΗΝΟ-ΜΗΝΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ
Γ.	ΕΞΟΔΑ (εκτός χρηματοοικονομικών συναλλαγών) <i>[1+2+3+4+5]</i>	0	225.557	1.081.092
Γ1	Αμοιβές προσωπικού	0	64.812	265.739
Γ2	Μεταβιβάσεις εισοδημάτων σε τρίτους (επιχορηγήσεις-χορηγίες)	0	0	0
Γ3	Τόκοι	0	46	168
Γ4	Λοιπά έξοδα	0	109.852	613.226
Γ5	Δαπάνες για επενδύσεις	0	50.847	201.959
Δ.	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ <i>[1+2]</i>	0	0	0
Δ1	Δάνεια (α+β)	0	0	0
<i>Δ1α</i>	α) Χρεολύσια δανείων	0	0	0
<i>Δ1β</i>	β) Χορήγηση δανείων σε τρίτους	0	0	0
Δ2	Αγορά αξιών (α+β+γ)	0	0	0
<i>Δ2α</i>	α) αγορά τίτλων Ελληνικού Δημοσίου (έντοκα γραμμάτια και ομόλογα)	0	0	0
<i>Δ2β</i>	β) αγορά μετοχών, λοιπών συμμετοχών και αμοιβαίων κεφαλαίων	0	0	0

Δ2γ	γ) αγορά λοιπών κινητών αξιών (ομόλογα εταιρειών, τραπεζών)	0	0	0
[Γ+Δ]	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ (Γ+Δ)	0	225.557	1.081.092
[Α-Γ]	ΙΣΟΖΥΓΙΟ (Α-Γ)	0	390.766	544.311

Πίνακας 69: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ Δ.Ε.Υ.Α.Κ ΤΗΝ 31/12/2014.

ΠΙΝΑΚΑΣ Β

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

		ΤΕΛΟΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΕΤΟΥΣ	ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΜΗΝΟΥ- ΜΗΝΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ	ΤΡΙΜΗΝΟ-ΜΗΝΑΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ
1	Διαθέσιμα (α+β+γ)	529.195	286.322	481.055
1a	α) Ταμείο (μετρητά και επιταγές)	4.984	34.008	22.975
1b	β) Καταθέσεις στη Τράπεζα της Ελλάδος	158.185	73.578	219.381
1c	γ) Καταθέσεις στις λοιπές τράπεζες	366.026	178.736	238.699
2	Χρεόγραφα (α+β+γ)	712	712	712
2a	α) Τίτλοι Ελληνικού Δημοσίου (έντοκα γραμμάτια και ομόλογα)	0	0	0
2b	β) Λοιπά ομόλογα (ομόλογα εταιρειών, τραπεζών, κλπ)	0	0	0
2c	γ) Μετοχές - λοιπές συμμετοχές - μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων	712	712	712
3	Δάνεια προς τρίτους	0	0	0
4	Δάνεια από πιστωτικά ιδρύματα και Οργανισμούς	0	0	0
5γρ	Σύνολο υποχρεώσεων πλην δανείων	585.139	443.652	442.202

5ypa	<i>α) υποχρεώσεις σε φορείς εκτός Γεν. Κυβέρ.</i>	530.906	412.794	400.267
5ypb	<i>β) υποχρεώσεις σε φορείς της Γεν. Κυβέρνησης</i>	54.233	30.858	41.935
5ek	Εκ των οποίων Εκκρεμείς υποχρεώσεις	0	0	0
<i>5eka</i>	<i>α) Εκκρεμείς υποχρεώσεις σε φορείς εκτός Γεν. Κυβέρ.</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>5eka1</i>	<i>Εκ των οποίων σε καθυστέρηση 90+ ημερών από την ημερομηνία υποχρέωσης εξόφλησης</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>5ekb</i>	<i>β) Εκκρεμείς υποχρεώσεις σε φορείς της Γεν. Κυβέρνησης</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>5ekb1</i>	<i>Εκ των οποίων σε καθυστέρηση 90+ ημερών από την ημερομηνία υποχρέωσης εξόφλησης</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
6	Καταθέσεις από Κεφάλαια Αυτοτελούς Διαχείρισης/Ειδικούς Λογαριασμούς (β+γ)	0	0	0
<i>6b</i>	<i>β)Καταθέσεις στη Τράπεζα της Ελλάδος</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>6c</i>	<i>γ)Καταθέσεις στις λοιπές τράπεζες</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Αποσβ	Αποσβέσεις (έξοδο)			

Πίνακας 70: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ Δ.Ε.Υ.Α.Κ ΤΗΝ 31/12/2014 (Στοιχεία ισολογισμού).

Γ) Στο Νομικό πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία Οργανισμός Πολιτισμού Εκπαίδευσης Τουρισμού Αθλητισμού Καλαμπάκας.

Με την απόφαση 299/13-10-2015 του Δημοτικού Συμβουλίου Καλαμπάκας αποφασίστηκε η κατάργηση του Ο.Π.Ε.Τ.Α.Κ . Οι αρμοδιότητες που περιγράφονται παρακάτω, και το προσωπικό του Νομικού Προσώπου θα μεταφερθούν στον Δήμο Καλαμπάκας

Αρμοδιότητες του νέου Νομικού Προσώπου το οποίο θα προκύψει από τη συγχώνευση των παραπάνω ΝΠΔΔ σε συνδυασμό με τις αρμοδιότητες που θα δοθούν στην Κοινωνική Δημοτική Επιχείρηση του Δήμου προτείνεται να είναι οι εξής:

Τομέας Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης στον οποίο περιλαμβάνεται, ιδίως

Η υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα βρεφικής - παιδικής ηλικίας - τρίτης ηλικίας.

Η δημιουργία και λειτουργία:

- κέντρου πρόληψης από εξαρτησιογόνες ουσίες,
- δημοτικού ιατρείου,
- προγράμματος για την υποστήριξη των νέων που έχουν παραβατική συμπεριφορά

Ο σχεδιασμός και εφαρμογή προγραμμάτων ή συμμετοχή σε προγράμματα και δράσεις για την ένταξη αθίγγανων, παλιννοστούντων ομογενών, μεταναστών και προσφύγων στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή της τοπικής κοινωνίας.

Η προώθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού και της κοινωνικής αλληλεγγύης με τη δημιουργία τοπικών δικτύων κοινωνικής αλληλεγγύης, εθελοντικών οργανώσεων και ομάδων εθελοντών που θα δραστηριοποιούνται για την επίτευξη των στόχων και την υποβοήθηση του έργου της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης του Δήμου και της Κοινότητας.

- Η πληροφόρηση των δημοτών για θέματα δημόσιας υγείας,
- Η εφαρμογή προγραμμάτων ή συμμετοχή σε προγράμματα και δράσεις:
- παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών,
- βρεφοκομείων,
- ορφανοτροφείων,
- κέντρων ανοικτής περίθαλψης και ημερήσιας φροντίδας,
- ψυχαγωγίας και αναψυχής ηλικιωμένων,
- γηροκομείων
- Βοήθεια στο Σπίτι
- Μονάδων Κοινωνικής Μέριμνας
- Κέντρων για ΑΜΕΑ
- ελληνικής γλώσσας στους μετανάστες,
- αναψυχής ατόμων με αναπηρία

Η λειτουργία Κέντρων Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ)

Η μέριμνα για τη στήριξη αστέγων και οικονομικά αδύνατων δημοτών, με την παραχώρηση δημοτικών οικοπέδων σε αυτούς ή με την παροχή χρηματικών βοηθημάτων, ειδών διαβίωσης και περιθαλψής σε κατοίκους που αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα διαβίωσης.

Τομέας παιδείας και πολιτισμού στον οποίο περιλαμβάνεται:

- η λειτουργία κέντρου δημιουργικής απασχόλησης παιδιών,
- η λειτουργία πάρκου κυκλοφοριακής αγωγής,
- η λειτουργία σχολής χορού, ζωγραφικής, γλυπτικής,
- η λειτουργία ωδείου,
- η λειτουργία φιλαρμονικής (μπορεί να είναι και στον τομέα του πολιτισμού),
- η λειτουργία βιβλιοθήκης, αναγνωστηρίων και χώρων για διαλέξεις
- η λειτουργία πολιτιστικού και πνευματικού κέντρου,
- η λειτουργία μουσείου,
- η λειτουργία πινακοθήκης,
- η λειτουργία κινηματογράφου και θεάτρου,
- η διοργάνωση συναυλιών, θεατρικών παραστάσεων και άλλων πολιτιστικών εκδηλώσεων.
- η προστασία μουσείων, μνημείων, σπηλαίων, καθώς και αρχαιολογικών και ιστορικών χώρων της περιοχής και των εγκαταστάσεων αυτών.
- η προώθηση πολιτιστικών ανταλλαγών, σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
- η ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού και η διαφύλαξη του λαογραφικού υλικού της περιοχής καθώς και η δημιουργία τοπικού ιστορικού αρχείου
- η έρευνα και η προώθηση με ανοιχτές συζητήσεις των προβλημάτων της καθημερινής ζωής των δημοτών καθώς και η ανάπτυξη προώθηση και προβολή της τοπικής καλλιτεχνικής δημιουργίας των ιδανικών της Δημοκρατίας, της ελευθερίας και της κοινωνικής δικαιοσύνης
- προβολή με κάθε δυνατό τρόπο της περιοχής μας και της φυσικής της ομορφιάς
- υποστήριξη διάθεσης νέων τουριστικών προϊόντων για νέες τουριστικές προβολές
- η προώθηση του τόπου μας ως χώρου διεξαγωγής συνεδρίων

Τομέας Αθλητισμού στον οποίο περιλαμβάνεται:

- η λειτουργία αθλητικών κέντρων,
- η λειτουργία γυμναστηρίων και χώρων αθλοπαιδιών
- η διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων
- η συμμετοχή σε προγράμματα μαζικού, λαϊκού αθλητισμού
- η λειτουργία τμημάτων αθλητισμού και άθλησης
- η καλλιέργεια φίλαθλου πνεύματος

Γ' ΜΕΡΟΣ: Όραμα, στρατηγικό σχέδιο ανάπτυξης και αναπτυξιακές προτεραιότητες του Δήμου Καλαμπάκας

1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στα προηγούμενα κεφάλαια αναλύθηκαν τα κρίσιμα ζητήματα τοπικής και εσωτερικής ανάπτυξης που θα πρέπει να αντιμετωπίσει ο Δήμος κατά την περίοδο 2014-201. Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζεται η Στρατηγική και οι αναπτυξιακές προτεραιότητες του Δήμου Καλαμπάκας και περιλαμβάνει:

- Την διατύπωση του οράματος, καθώς και των αρχών λειτουργίας και διακυβέρνησης,
- Την επιλογή της στρατηγικής που θα ακολουθήσει ο Δήμος μέσω του καθορισμού των γενικών στόχων και πολιτικών δράσης για την επίτευξή τους και
- Τον καθορισμό των προτεραιοτήτων μέσα από την ομαδοποίηση των γενικών στόχων σε Άξονες και Μέτρα.

Έπειτα από την παρουσίαση του Επιχειρησιακού Προγράμματος και τη συζήτηση του στο Δημοτικό Συμβούλιο και την δημόσια διαβούλευση, θα ολοκληρωθεί με την συγγραφή των Σχεδίων Δράσης του πενταετούς προγραμματισμού του Δήμου.

Το συνολικό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα θα κατατεθεί από την Δημοτική Αρχή στο Δημοτικό Συμβούλιο για ψήφιση.

2: ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΚΑΙ ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

Αν δεν υπάρχει «η πραγματικότητα», η τοπική πολιτική γίνεται αδιέξοδη και αν λείπει «**το όραμα**», η τοπική πολιτική γίνεται καταστροφική. Το όραμα του Δήμου Καλαμπάκας συνυπάρχει με την πραγματικότητα. Η σύνδεση θεωρίας και πράξης, οι ανθρωπιστικές αξίες, η αξιοκρατία, η αλληλεγγύη, η διαφάνεια, η προστασία κι η αειφορική διαχείριση των φυσικών πόρων, καθώς και η ολοκληρωμένη προσέγγιση αποτελούν βασικές αρχές.

Η ολοκληρωμένη προσέγγιση θεωρεί την κοινωνία, την πολιτική και την οικονομία ως ενιαίο σύνολο, που αναζητά ολοκληρωμένα αναπτυξιακά προγράμματα, για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των προβλημάτων. Η ανάπτυξη θεωρείται πρωτίστως ως ζήτημα στρατηγικής και μεθόδου και δευτερευόντως ως ζήτημα οικονομικών πόρων. Το όραμα του Δήμου Καλαμπάκας είναι μέσα από καινοτόμα σχέδια και προγράμματα ο Δήμος να παρουσιάζει αντίσταση, ευελιξία, ανθεκτικότητα, να δίνει λύσεις σε κρίσεις (οικονομικές, πολιτικές, κοινωνικές, διατροφικές, περιβαλλοντικές, κλιματικές κ.λ.π) και να αποτελέσει έτσι, πρότυπο βιώσιμης ανάπτυξης.

Οι βασικές αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης είναι, η οργανωτική δομή και αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών, το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της περιοχής, η προστασία του περιβάλλοντος μέσω αειφορικής διαχείρισης και η κοινωνική δικαιοσύνη.

Η διασύνδεση οράματος και πραγματικότητας πιστεύουμε ότι είναι εφικτή με ολοκληρωμένο αναπτυξιακό σχεδιασμό για:

- **Την χωρική ανάπτυξη** με στόχο τη λειτουργική ένταξη των υποδομών και του χωρικού σχεδιασμού σε ολοκληρωμένα αναπτυξιακά προγράμματα σε ολόκληρη την έκταση του Δήμου, για το περιβάλλον, στοχεύοντας στην περιβαλλοντική αριστεία μέσω της αειφορικής διαχείρισης, τόσο του μνημείου των Μετεώρων, όσο και των προστατευόμενων περιοχών: Αντιχάσια-Μετέωρα , Κερκέτιο Όρος (Κόζιακας), οροσειρά της Πίνδου και γενικότερα του πολυποικίλου περιβάλλοντος του Δήμου.
- **Για την κοινωνία**, στοχεύοντας στην κοινωνική δικαιοσύνη, ισονομία και προστασία των κοινωνικά ευαίσθητων ομάδων πολιτών διασφαλίζοντας έτσι την κοινωνική συνοχή.
- **Για την οικονομία**, στοχεύοντας στη προσαρμογή στις νέες συνθήκες της οικονομικής παγκοσμιοποίησης με τη διαφοροποίηση προϊόντων και υπηρεσιών και εκμεταλλευόμενοι τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που παρουσιάζει η περιοχή μας. Μόνο έτσι ο Δήμος μπορεί να ανταπεξέλθει στη παρατεταμένη οικονομική και πολιτική κρίση που βιώνει η χώρα μας.
- **Για τη διοίκηση**, στοχεύοντας αφενός στην παροχή υπηρεσιών ποιότητας προς τους πολίτες, κι αφετέρου στην εξωστρέφεια της περιοχής , ώστε μέσω υπερτοπικών συνεργασιών και δικτυώσεων με γειτονικούς και μη Δήμους και θεσμοθετημένους φορείς, να αναπτυχθούν από κοινού ενέργειες και δράσεις που θα συμβάλλουν τα μέγιστα στην ποιότητα ζωής των πολιτών του Δήμου μας.

Ο Δήμος Καλαμπάκας με πυλώνες :

1. **τη Διοίκηση** : Ασκεί αρμοδιότητες και προσφέρει υπηρεσίες σε όλους τους πολίτες, χωρίς φραγμούς και διακρίσεις, ευέλικτα και αποτελεσματικά.
2. **Την Ανάπτυξη**: Χαράζει στρατηγικές, σχεδιάζει μακροχρόνια αναπτυξιακά προγράμματα, προσεγγίζοντας την ανάπτυξη ως ολότητα, προτείνει στο σύνολο των τοπικών κοινωνικών φορέων την υλοποίηση των προγραμμάτων στο πλαίσιο των διακριτών ρόλων.
3. **Την Πολιτική**: Σχεδιάζει το πλαίσιο διεκδίκησης και υλοποίησης προγραμμάτων από τα υπερκείμενα επίπεδα εξουσίας και αγωνίζεται για την επιτυχία του.

Η ολοκλήρωση των Εθνικών και Περιφερειακών Σχεδιασμών για την περιοχή με έμφαση στους «διαδρόμους ανάπτυξης», η εφαρμογή του Χωροταξικού και Πολεοδομικού σχεδιασμού για την περιοχή, η συνεργασία και διασύνδεση του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου Καλαμπάκας με τους τομείς δράσης και ανάπτυξης που έχουν σχεδιάσει τα υπερκείμενα επίπεδα εξουσίας σε επίπεδο χώρας, αλλά και Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Επίσης η συνέπεια και αποτελεσματικότητα του Δήμου, που θα ελέγχονται και θα αποδεικνύονται με τον τακτικό κοινωνικό έλεγχο της εφαρμογής του Επιχειρησιακού Προγράμματος, με την αξιολόγηση της πορείας εφαρμογής του, με δείκτες ποιοτικά αλλά και ποσοτικά μετρήσιμους και μέσω των οποίων προσεγγίζεται το αποτέλεσμα και ο σεβασμός στους πολιτικούς και κοινωνικούς συντελεστές, αποτελούν **βασικές προϋποθέσεις** εφαρμογής του αναπτυξιακού σχεδιασμού και την προσέγγιση του οράματος.

3: Η ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Η ανάδειξη της οικονομίας της πληροφορίας, αφενός μεν προσδιόρισε και το τέλος της διαίρεσης του παραγωγικού συστήματος σε τομείς και κλάδους, και αφετέρου οδήγησε τις υπηρεσίες να δημιουργήσουν νέες σχέσεις με την υλική παραγωγή. Μαζί της ξεπεράστηκε και η αντίληψη, ότι κάθε περιοχή επενδύει στο συγκριτικό της πλεονέκτημα από τη στιγμή που οι επιλογές που τη συνόδευαν , δεν οδήγησαν σε ανταγωνιστικότητα των περιοχών. Στις νέες αναδυόμενες οικονομίες πρωταρχικό ρόλο διαδραματίζουν οι υπηρεσίες και συμμετέχουν δραστηριότητες πρωτογενούς παραγωγής, μεταποίησης και πιστοποίησης προϊόντων και

δραστηριότητες του τριτογενούς τομέα , οι οποίες συνδέονται με ισχυρές σχέσεις μεταξύ τους. Η ανταγωνιστικότητα μιας περιοχής, εξαρτάται πλέον από την απόκτηση ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων σε ορισμένα προϊόντα, τομείς παραγωγής και υπηρεσίες , τη χρήση νέων τεχνολογιών παραγωγής και διάθεσης, ώστε να διατηρείται η διασύνδεση αυτών με τοπικές οικονομικές δραστηριότητες, με σκοπό την ολική χωρική ανάπτυξη του Δήμου. Κάθε τοπική οικονομία μπορεί να προμηθευτεί και να ενσωματώσει τις νέες τεχνολογίες με σχετική ευκολία. Τα δίκτυα επικοινωνίας καθιστούν εύκολη την πρόσβαση στην πληροφορία καθώς και τη χρήση υπηρεσιών από οποιοδήποτε τόπο. Απέναντι σε αυτή την κινητικότητα, το εργατικό δυναμικό, η γεωγραφία, η ιστορία, ο πολιτισμός, το περιβάλλον που συγκροτούν το **«Τοπικό κοινωνικό κεφάλαιο»** είναι συντελεστές, που παραμένουν προσδεμένοι στη περιοχή. Αυτό το **«κεφάλαιο»** στο βαθμό που ενσωματώνει τις νέες τεχνολογίες και την οικονομία της πληροφορίας, μπορεί να προσδώσει σε μια περιοχή ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα.

Γι' αυτούς τους λόγους ο ρόλος της τοπικής πολιτικής είναι να ξεχωρίζει τα δυναμικά σημεία της περιοχής και να παρέχει κάθε δυνατή βοήθεια στους φορείς που αναπτύσσουν δραστηριότητες σε όλους τους τομείς παραγωγής, υποστηρίζοντας έτσι την ανταγωνιστικότητα της. Η οργάνωση και η συνεργασία των επαγγελματιών, καθώς και των παραγωγών και επιχειρήσεων μεταποίησης και παροχής υπηρεσιών σε τοπικό δίκτυο και η σύνδεσή τους με τις τοπικές υποδομές και τους τοπικούς θεσμούς, προσδίδει σε μια περιοχή ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Σε αυτή την κατεύθυνση καθοριστικό ρόλο διαδραματίζουν οι δημόσιες επενδύσεις, η εκπαίδευση, η κατάρτιση, οι μορφές τοπικής διακυβέρνησης, οι εξειδικευμένες υποδομές. Σε μία εποχή ραγδαίων εξελίξεων στην επιστήμη και στην τεχνολογία, μόνο οι **«περιοχές που μαθαίνουν»**, με πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στην ενθάρρυνση και τη διάχυση της καινοτομίας και της γνώσης, είναι σε θέση να δημιουργήσουν ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα.

Σε αυτό το πλαίσιο η προστασία του περιβάλλοντος δημιουργεί όρους αυτοτροφοδότησης των φυσικών πόρων και αειφορικής ανάπτυξης, ενώ η ποιότητα παραγωγής και ο τοπικός πολιτισμός στις διάφορες εκφάνσεις τους, δίνουν ταυτότητα στα προϊόντα, ώστε να είναι ανταγωνιστικά στο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον των αγορών. Η διάχυση των ωφελειών της οικονομικής ανάπτυξης σε όλες τις κοινωνικές τάξεις, προσδιορίζει την κοινωνική ανάπτυξη μίας περιοχής, περιφρουρεί την κοινωνική συνοχή και δίνει κοινωνικό περιεχόμενο στην τοπική πολιτική. Η συμμετοχή στο σχεδιασμό και στη λήψη των τοπικών αποφάσεων ,τόσο των εκπροσώπων της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας, όσο και της κοινωνίας των πολιτών, διασφαλίζει την ορθότητα και ρεαλιστικότητα των σχεδιασμών και δημιουργεί όρους για ένα νέο κοινωνικό τοπικό όραμα, όπου **όλοι** θα συμμετέχουν και στην προσπάθεια αλλά και στα οφέλη.

Ειδικότερα για τις περιοχές της υπαίθρου, οι τρέχουσες πολιτικές προτεραιότητες της Ε.Ε. , φαίνεται να έχουν στραφεί από μια παραγωγική σε μια καταναλωτική θέαση της υπαίθρου ,όπου η κατανάλωση και η αναψυχή θα είναι υψίστης σημασίας. Ωστόσο σε χώρες ,όπως η Ελλάδα, είναι δύσκολο να φανταστούμε την ανάπτυξη της υπαίθρου χωρίς τον κυρίαρχο ρόλο της γεωργίας και της κτηνοτροφίας. Επομένως οι πολιτικές για την ανάπτυξη των περιοχών της υπαίθρου στην Ελλάδα με χαρακτηριστικά όπως αυτά του Δήμου Καλαμπάκας, πρέπει να έχουν ως περιεχόμενο και κατεύθυνση το συνδυασμό της βελτίωσης και ενίσχυσης του τουρισμού και της ανταγωνιστικότητας των αγροτοκτηνοτροφικών προϊόντων, καθώς και την ανάπτυξη άλλων πτυχών της υπαίθρου (αγροτουρισμός, γευσιγνωστικός, αναρριχητικός, ορειβατικός περιηγητικός και περιβαλλοντικός τουρισμός).

4: ΤΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Όσον αφορά στον ευρύτερο χώρο, η περιοχή του Δήμου Καλαμπάκας αποτελεί κομβικό σημείο στο βορειοδυτικό τμήμα της περιφέρειας Θεσσαλίας, αποτελώντας το σταυροδρόμι της Περιφέρειας προς τις όμορες Περιφέρειες Ηπείρου και Δυτικής Μακεδονίας.

Τα αναπτυξιακά δεδομένα του Δήμου Καλαμπάκας καθορίζονται πρωτίστως από τον τουριστικό χαρακτήρα της περιοχής και δευτερευόντως τη γεωργία, την κτηνοτροφία τη δασοκομία και την ύπαρξη αξιοσημείωτου αριθμού ΠΜΕ & ΜΜΕ στο δευτερογενή τομέα. Η ανάπτυξη του Δήμου Καλαμπάκας στηρίχθηκε στις προηγούμενες δεκαετίες στον τριτογενή τομέα, όπως αυτός εκφράζεται μέσω της τουριστικής δραστηριότητας. Τα ικανοποιητικά εισοδήματα που προκύπτανε, οδήγησαν αφενός στην ένταση της μονοδραστηριότητας, ενώ στις υπόλοιπες Δημοτικές Ενότητες, παρατηρήθηκε επίσης μία μονοδιάστατη αναπτυξιακή προσέγγιση, που περιστρεφόταν στην καθιέρωση επιδοτούμενων καλλιεργειών, ενισχύοντας τον επαγγελματικό εφησυχασμό των κατοίκων, κάτι που δυσκολεύει την προσαρμογή της κοινωνίας σε αλλαγές.

Τα νέα αναπτυξιακά δεδομένα που καθορίζονται από την αλλαγή των συσχετισμών στο χώρο του τουρισμού, μέσω της ανάδειξης περιοχών ειδικού ενδιαφέροντος, καθώς και η μεταρρύθμιση της ΚΑΠ αναμένεται να προκαλέσουν διαφοροποιήσεις στη δομή και τη λειτουργία των παραγωγικών συστημάτων με συσχέτιση των τριών τομέων παραγωγής σε όλη την έκταση του Δήμου Καλαμπάκας. Από την άλλη γεωγραφική γειτνίαση της περιοχής με μεγαλύτερου μεγέθους αστικά κέντρα (Τρίκαλα, Λάρισα) και η ταυτόχρονη συγκέντρωσή στην πόλη της Καλαμπάκας, συμβάλλει στην απορρόφηση οικονομικά ενεργού πληθυσμού.

Διαπιστώνεται επίσης, ότι οι βασικές μορφές τουρισμού, που αναπτύχθηκαν μέχρι σήμερα στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Καλαμπάκας, αξιοποίησαν μέρος της ποικιλίας και των διατιθέμενων τουριστικών πόρων. Ωστόσο, οι διεθνείς τάσεις για εξατομίκευση του τουριστικού προϊόντος, σε συνδυασμό με την αύξηση του ανταγωνισμού, λόγω της εισόδου και άλλων περιοχών στην αγορά, καθιστούν αναγκαίο τον επαναπροσδιορισμό της τουριστικής ταυτότητας της περιοχής, την παράλληλη ανάπτυξη και άλλων μορφών τουριστικής δραστηριότητας, αλλά και την αναβάθμιση και τον εμπλουτισμό των υφισταμένων.

Επίσης, όλο και πιο έντονη γίνεται η τάση για ειδικές μορφές τουρισμού, όπως, **ο θρησκευτικός, ο περιβαλλοντικός, ο αγροτουρισμός, ο συνεδριακός και ο πολιτιστικός τουρισμός**. Οι ειδικές αυτές μορφές τουρισμού προσελκύνουν το ενδιαφέρον των ημεδαπών κυρίως τουριστών και πιστεύεται ότι στο μέλλον θα αποτελέσουν μοχλούς ανάπτυξης του Δήμου μας.

Από το Δήμο Καλαμπάκας διέρχονται σημαντικοί άξονες, οδικοί και σιδηροδρομικοί, ενώ ταυτόχρονα σχεδιάζεται η διέλευση νέων. Η σιδηροδρομική γραμμή Παλαιοφάρσαλος – Καλαμπάκα, με την μελλοντική επέκταση του άξονα αυτού προς Κοζάνη και Ηγουμενίτσα, σε συνδυασμό με τον αυτοκινητόδρομο (Ε65) που θα συνδέσει μελλοντικά την Εγνατία Οδό με τον ΠΑΘΕ, καθώς και τον οδικό άξονα που θα συνδέει την Εγνατία οδό με την υφιστάμενη Εθνικό Οδό Τρικάλων-Ιωαννίνων, αλλά και με τους κόμβους που προγραμματίζονται εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου, ολοκληρώνει το συγκοινωνιακό δίκτυο, καθιστώντας την περιοχή του Δήμου Καλαμπάκας συγκοινωνιακό κόμβο στη κεντρική Ελλάδα, προσδίδοντας σημαντικές δυνατότητες ανάπτυξης νέων και καινοτόμων δραστηριοτήτων.

5: ΤΑΣΕΙΣ, ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

Οι αναπτυξιακές προοπτικές του Δήμου Καλαμπάκας δύνανται να συνδεθούν άμεσα με την κεντροβαρή θέση του στο ευρύτερο χωρικό σύστημα της βορειοδυτικής Θεσσαλίας. Η έδρα του Δήμου, δεδομένου ότι χαρακτηρίζεται ως οικιστικό κέντρο 3ου επιπέδου, διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στον αναπτυξιακό σχεδιασμό της Περιφέρειας ως δευτερευόντως σημασίας πόλος στη Δυτική Ζώνη Ανάπτυξης της Θεσσαλίας, ενισχύοντας τον κύριο πόλο Τρικάλων – Καρδίτσας. Είναι χαρακτηριστικό ότι από τον Δήμο Καλαμπάκας διέρχονται σημαντικοί άξονες, οδικοί και σιδηροδρομικοί, ενώ ταυτόχρονα σχεδιάζεται η διέλευση νέων. Η σιδηροδρομική γραμμή Παλαιοφάρσαλος – Καλαμπάκα, με την μελλοντική επέκταση του άξονα αυτού προς Κοζάνη και Ηγουμενίτσα, σε συνδυασμό με τον αυτοκινητόδρομο (Ε65) που θα συνδέσει μελλοντικά την Εγνατία Οδό με τον ΠΑΘΕ, καθώς και τον οδικό άξονα που θα συνδέει την Εγνατία οδό με την υφιστάμενη Εθνική Οδό Τρικάλων-Ιωαννίνων, αλλά και με τους κόμβους που προγραμματίζονται εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου, ολοκληρώνει το συγκοινωνιακό δίκτυο, καθιστώντας την περιοχή του Δήμου Καλαμπάκας συγκοινωνιακό κόμβο στη κεντρική Ελλάδα, προσδίδοντας σημαντικές δυνατότητες ανάπτυξης νέων και καινοτόμων δραστηριοτήτων.

Σύμφωνα και με τις προτάσεις του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού στην Περιφέρεια, βασική επιδίωξη είναι η ανάπτυξη του Δυτικού τμήματος της Θεσσαλίας, στηριζόμενη στην ενίσχυση του δίπολου Τρίκαλα – Καρδίτσα ώστε να είναι σε θέση να στηρίξει τις αναπτυξιακές διαδικασίες και να αποτελέσει πύλη της Περιφέρειας προς το Δυτικό και Βόρειο άξονα της χώρας. Σε αυτήν την αναπτυξιακή διαδικασία, ο Δήμος Καλαμπάκας οφείλει να έχει σημαντικό ρόλο αξιοποιώντας τη γεωγραφική του θέση ως συμπληρωματικός (και ίσως κύριος πόλος προς το δίπολο Τρίκαλα – Καρδίτσα και ιδιαίτερα τις υφιστάμενες και προγραμματισμένες οδικές και σιδηροδρομικές υποδομές. Παράλληλα το Δ.Δ. Καλαμπάκας αποτελεί δευτερεύοντα πόλο ανάπτυξης στη Δυτική Ζώνη της Περιφέρειας Θεσσαλίας (κύριος πόλος Καρδίτσα- Τρίκαλα) και λειτουργεί ως κέντρο αναπτυξιακής ενότητας, με ευρύτερη περιοχή επιρροής το βορειοδυτικό τμήμα του Ν. Τρικάλων, που περιλαμβάνει τους Δήμους Κλεινοβού, Καστανιάς, Μαλακασίου, Χασίων, Τυμφαίων, καθώς και τη Διευρυμένη Κοινότητα Ασπροποτάμου. Περιλαμβάνει δηλαδή, εκτός από τον παραγωγικό κάμπο και ορεινές περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους με τεράστιες δυνατότητες ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών ορεινού τουρισμού.

Οι τάσεις και οι προοπτικές του ευρύτερου χώρου (Θεσσαλία, Τρίκαλα), όπως εξειδικεύονται σε στρατηγικές και μέτρα πολιτικής τόσο στο ΕΣΠΑ 2014-2020, τόσο στο Χωροταξικό Σχέδιο της Περιφέρειας Θεσσαλίας όσο και της περιφερειακής ενότητας Τρικάλων, καθορίζουν το πλαίσιο σχεδιασμού του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου Καλαμπάκας. Ειδικότερα το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου Καλαμπάκας θα συνθέσει τις αναπτυξιακές και χωροταξικές κατευθύνσεις του ευρύτερου χωρικού πλαισίου και οφείλει να συντονιστεί με τις κατευθύνσεις του Γ.Π.Σ, που η Δ.Κ. Καλαμπάκας διαθέτει από το 1986. Πρόσφατα νέες περιοχές που είχαν μελετηθεί με την ΕΠΑ εντάχθηκαν στο σχέδιο, ωστόσο ο τμηματικός σχεδιασμός δεν μπορεί να ανταπεξέλθει στις αναπτυξιακές τάσεις της πόλης, παρά μόνο –και αυτό σε βαθμό όχι επαρκή –στον εντός σχεδίου χώρο. Σε πρώτη φάση γίνεται προσπάθεια σύνθεσης των παραπάνω για να είναι εφικτή η εξειδίκευση των προτάσεων σε επίπεδο προγραμμάτων, έργων και δράσεων που θα ενταχθούν στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την επόμενη προγραμματική περίοδο. Είναι φανερό ότι ο Δήμος Καλαμπάκας δύνανται να αναπτυχθεί σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές του νέου ΕΣΠΑ 2014-2020, στην Εθνική και Περιφερειακή του διάσταση, του Χωροταξικού Σχεδίου της Περιφέρειας Θεσσαλίας και να συντονιστεί στο πλαίσιο της εφαρμογής των προτάσεων του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου της Καλαμπάκας.

Παράλληλα κρίσιμο σημείο ανάπτυξης του Δήμου είναι και η ορθολογική οργάνωση και ανάπτυξη του τομέα του τουρισμού στο πλαίσιο της αξιοποίησης των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των Μετεώρων, μνημείου παγκόσμιας πολιτιστικής εμβέλειας, μέσω της βελτίωσης της απόδοσης και της ανταγωνιστικότητας του τομέα, με την προσαρμογή και τον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος και του σχεδιασμού στα νέα δεδομένα και τάσεις της τουριστικής αγοράς, ενώ η αισθητική αναβάθμιση και η αποτελεσματική αντιμετώπιση της λειτουργικότητας της πόλης της Καλαμπάκας, καθώς και η προώθηση καινοτόμων δράσεων και νέων μορφών και τρόπων διαχείρισης στην επικράτεια του Δήμου, αναμένεται να συμβάλλουν στην επιμήκυνση της διαμονής των επισκεπτών στην περιοχή μας.

Ο Δήμος Καλαμπάκας βρίσκεται στην υπανάπτυκτη και απομονωμένη ζώνη της Θεσσαλίας, χωρίς περιφερειακές και διαπεριφερειακές λειτουργίες. Η ανάδειξη όμως του δίπολου Λάρισας-Βόλου στο τρίτο ισχυρότερο κέντρο της χώρας και λόγω της ενίσχυσης του ΠΑΘΕ, ο υπό διαμόρφωση «Άξονας Εγνατίας», που από τη μια συνδέει τη χώρα με την Δυτική Ευρώπη μέσω Ηγουμενίτσας και από την άλλη με τους κάθετους άξονες συνδέει τη χώρα με τα Βαλκάνια, ο οδικός συνδετήριος άξονας Κεντρικής Ελλάδος, γνωστός και ως Ε-65, που μελλοντικά θα συνδέσει τον ΠΑΘΕ με την Εγνατία και μέσω αυτής, με τον δυτικό άξονα «Άξονας Ιόνιας οδού», δημιουργούν νέες δυνατότητες για την αναπτυξιακή ένταξη της περιοχής στους Ευρωπαϊκούς διαδρόμους ανάπτυξης. Οι νέοι οδικοί άξονες σε συνδυασμό με τους τοπικούς παραγωγικούς συντελεστές καθώς και με τις τάσεις και προοπτικές της ευρύτερης περιοχής, εξειδικεύουν τις δυνατότητες, υπό την προϋπόθεση, ότι ο συνδυασμός όλων αυτών των παραμέτρων, μπορούν να συγκροτήσουν το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της περιοχής. Η έλλειψη όμως, οικονομιών κλίμακας που είναι οι αναγκαίες γέφυρες συνδυασμού αυτών των παραγόντων και μετατροπής των σε ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, πρέπει να αντισταθμιστεί με την συνεργασία των παραγωγικών συντελεστών, των τοπικών θεσμών, με τις εξειδικευμένες υποδομές, την εκπαίδευση και την κατάρτιση, αλλά και τις υποστηρικτικές υπηρεσίες, την νέα τεχνολογία και την καινοτομία. Έτσι το δίλημμα που τίθεται για την περιοχή είναι, αν θα την αφήσουμε να μετατραπεί σε «**by pass**» περιοχή, όπου οι κλειστοί αυτοκινητόδρομοι θα περνούν «**δίπλα μας**», ή αν με τοπικές αναπτυξιακές πρωτοβουλίες, θα προσπαθήσουμε να εντάξουμε την περιοχή μας στο δίκτυο των Ευρωπαϊκών διαδρόμων ανάπτυξης. Το δίλημμα είναι σαφές και η επιλογή αυτονόητη.

6: ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ.

Το συνολικό αναπτυξιακό πρόβλημα του Δήμου Καλαμπάκας, ακολουθεί το αναπτυξιακό πρόβλημα της ευρύτερης περιοχής της Θεσσαλίας με τα έντονα διαρθρωτικά του στοιχεία και συγκροτείται σε τέσσερις διαστάσεις:

- **Πρώτον στο Χωροταξικό πρόβλημα**, που αφορά τη χρήση γης στην έκταση του Δήμου, αλλά και στην αποδυνάμωση του ρόλου της πόλης της Καλαμπάκας ως αστικό-τουριστικό πόλο.
- **Δεύτερον στο Περιβαλλοντικό πρόβλημα** με έμφαση στην απουσία ενός ολοκληρωμένου σχεδίου διαχείρισης των υδάτων με σκοπό την επάρκεια αυτού, αλλά και σχέδιο αντιμετώπισης της ρύπανσης των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων, καθώς και της επιβάρυνσης των εδαφών.
- **Τρίτον στο Διαρθρωτικό πρόβλημα της Οικονομίας** με έμφαση στην προσαρμογή των παραγωγικών τομέων της τοπικής οικονομίας στα νέα αναπτυξιακά δεδομένα.
- **Τέταρτον στο διαρθρωτικό πρόβλημα τοπικής διακυβέρνησης** εν όψει της ενεργοποίησης του ΕΣΠΑ 2014-2020, στα πλαίσια της Διοικητικής Μεταρρύθμισης του «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ».

Η αντιμετώπιση του ΠΡΩΤΟΥ αναπτυξιακού προβλήματος, που είναι η ενδυνάμωση του ρόλου της πόλης της Καλαμπάκας ως αστικό-τουριστικού πόλου, ακολουθεί τη βασική επιδίωξη του Χωροταξικού Σχεδιασμού της Περιφέρειας για ανάπτυξη του Δυτικού τμήματος της Θεσσαλίας με την ενίσχυση του δίπολου Τρίκαλα – Καρδίτσα, ώστε να αποτελέσει πύλη της Περιφέρειας προς το Δυτικό και Βόρειο άξονα της χώρας. Αυτή η επιδίωξη πρέπει να συνδυαστεί με ολοκληρωμένες πολιτικές ενίσχυσης των δευτερευόντων πόλεων για να αποκτήσει ο Δήμος Καλαμπάκας σημαντικό ρόλο ως δευτερεύον πόλος προς το δίπολο Τρίκαλα – Καρδίτσα, αλλά και ισόρροπο ρόλο στο δίκτυο Καλαμπάκα, Πύλη και Φαρκαδόνα. Η ενίσχυση της πόλης της Καλαμπάκας για να παράσχει ποιοτικές υπηρεσίες στους κατοίκους, έτσι ώστε να καταστεί ελκτική πόλη για ζωή και απασχόληση, ενισχύοντας έτσι τον δευτερεύοντα ρόλο της πόλης, ώστε να προσελκύσει πληθυσμό, μειώνοντας τη μετακίνηση στα μεγαλύτερα αστικά κέντρα. Η ανάδειξη των Μετεώρων, του παραδοσιακού οικισμού του Καστρακίου, των αρχαιολογικών χώρων και των θρησκευτικών μνημείων, έρχονται να συμβάλλουν στην ταυτότητα της πόλης.

Τέλος η αξιοποίηση και η συντήρηση των πολιτιστικών μνημείων (κτιρίων, σχολείων, γεφυρών), όπως και η ανάδειξη διαδρομών πολιτιστικής κληρονομιάς (π.χ. νομαδικές), στην επικράτεια του Δήμου αλλά και σε διαδημοτική συνεργασία με γειτονικούς Δήμους, θα συμβάλλουν στην ανάπτυξη της υπαίθρου της περιοχής μας.

Η αντιμετώπιση του ΔΕΥΤΕΡΟΥ αναπτυξιακού προβλήματος, που σχετίζεται με το φυσικό περιβάλλον, τη ρύπανση της γης από τα γεωργικά φάρμακα, αλλά και των υδάτων από τα λύματα, προϋποθέτει την ολοκλήρωση του δικτύου αποχέτευσης στην πόλη, του βιολογικού καθαρισμού, την κατασκευή μικρών περιφερειακών μονάδων βιολογικού καθαρισμού, τον καθαρισμό, την προστασία και την ανάπλαση των παρόχθιων περιοχών του Πηνειού ποταμού με σκοπό την ανάδειξή του, ως οικοσυστήματος ιδιαίτερου φυσικού κάλλους. Την εφαρμογή προγραμμάτων προστασίας των αγροτικών εκτάσεων από τα φυτοφάρμακα, την ολοκληρωμένη διαχείριση των απορριμμάτων με τους Σταθμούς μεταφόρτωσης και τη λειτουργία του ΧΥΤΑ, καθώς και την προώθηση της ανακύκλωσης, ως την ορθολογικότερη μορφή διαχείρισης απορριμμάτων με τεράστια περιβαλλοντικά και οικονομικά οφέλη για το Δήμο.

Η αντιμετώπιση του ΤΡΙΤΟΥ αναπτυξιακού προβλήματος, που έχει διαρθρωτικά χαρακτηριστικά, είναι η προσαρμογή του αγροτικού τομέα στα νέα αναπτυξιακά δεδομένα, όπως αυτά προκύπτουν από τις αλλαγές της ΚΑΠ, αν και ξεπερνά τις αρμοδιότητες και εξουσίες του Δήμου και καθορίζεται από τις Κοινοτικές και Εθνικές πολιτικές, στηρίζεται αφενός στην προστασία των υπαρχόντων καλλιεργειών και αφετέρου στον προσανατολισμό, είτε σε νέες καλλιέργειες προϊόντων ανταγωνιστικών στην αγορά, είτε σε αλλαγή της χρήσης υπαρχόντων προϊόντων. Η στροφή σε βιολογικές καλλιέργειες, πρέπει να συνοδεύεται με ολοκληρωμένες πολιτικές τοπικής αξιοποίησης, πιστοποίησης, τυποποίησης και προώθησης των προϊόντων. Επίσης η συντήρηση και ανάπτυξη του αγροτικού οδικού δικτύου, η διαχείριση των υδάτων και η ανάπτυξη έργων άρδευσης και ύδρευσης σε συνδυασμό με την επιχειρηματικότητα και την καινοτομία στον αγροτικό και κτηνοτροφικό τομέα με την ενσωμάτωση των νέων επιτευγμάτων της έρευνας και της τεχνολογίας αποτελούν βασικές προϋποθέσεις στην προσπάθεια προσαρμογής των τομέων αυτών στα νέα δεδομένα.

Η αντιμετώπιση του ΤΕΤΑΡΤΟΥ αναπτυξιακού προβλήματος που αναφέρεται στη διαρθρωτική οργάνωση της λειτουργίας του Δήμου, προϋποθέτει αφενός την οργάνωση του Δήμου στο πλαίσιο των κατευθύνσεων του νέου ΕΣΠΑ 2014-2020, ως προς τη διαχειριστική επάρκεια, την ενδυνάμωση του προσωπικού με μόνιμους υπαλλήλους ειδικοτήτων απαραίτητων στο Δήμο, όπως και την αξιοποίηση του φυσικού πλούτου του Δήμου σε σχεδιασμό και υλοποίηση με έργα παραγωγής εναλλακτικών μορφών ενέργειας, πάντα με σεβασμό στο περιβάλλον. Δευτερευόντως αναφέρεται και στην οικονομική ευρωστία του Δήμου που προϋποθέτει, αφενός την οικονομική τακτοποίηση των υποχρεώσεων και των

εσόδων του Δήμου, και αφετέρου στην ωρίμανση έργων και προγραμμάτων για την διεκδίκηση χρηματοδοτήσεων από το ΕΣΠΑ 2014-2020. Η ενσωμάτωση καινοτομιών με νέα χρηματοδοτικά εργαλεία στο Δήμο, αποτελεί βασική επιδίωξη για την αντιμετώπιση αναπτυξιακών προβλημάτων.

7: Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ

Για να αποτελέσει ο Δήμος Καλαμπάκας πρότυπο βιώσιμης ανάπτυξης, το **Επιχειρησιακό πρόγραμμα** πρέπει να λάβει υπόψη του:

- **τις τάσεις και προοπτικές** της ευρύτερης περιοχής,
- **τις δυνατότητες ανάπτυξης** των Δημοτικών ενοτήτων του Δήμου με επίκεντρο την περιοχή Καλαμπάκας – Μετεώρων,
- **την καταγραφή** των αναπτυξιακών προβλημάτων αλλά και σχέδιο επίλυσής τους,
- **τις πολιτικές** της Ε.Ε,
- **τις Εθνικές και Περιφερειακές αναπτυξιακές και χωροταξικές πολιτικές**
- **και το Στρατηγικό Σχεδιασμό** της περιφερειακής ενότητας Τρικάλων.

Στο παραπάνω πλαίσιο, το **Όραμα του Δήμου**, μπορεί να συνοψιστεί στους παρακάτω στόχους:

- **ΠΡΩΤΟΣ ΣΤΟΧΟΣ** είναι η χωρική ανάπτυξη και η μετατροπή του Δήμου και της πόλης της Καλαμπάκας με επίκεντρο το **θαύμα των Μετεώρων** σε ένα δυναμικό τουριστικό προορισμό της χώρας για κάθε εποχή, αλλά και εκμετάλλευση των πλεονεκτημάτων της ευρύτερης περιοχής του Δήμου ,με στόχο η περιφέρεια του Δήμου να καταστεί μια δυναμική παραγωγική περιοχή της χώρας.
- **ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΣΤΟΧΟΣ** είναι η προστασία του περιβάλλοντος και η μετατροπή της περιοχής σε περιοχή περιβαλλοντικής αριστείας.
- **ΤΡΙΤΟΣ ΣΤΟΧΟΣ** είναι η διασφάλιση της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης με έμφαση στην αξιοποίηση του συγκριτικού πλεονεκτήματος των Μετεώρων.
- **ΤΕΤΑΡΤΟΣ ΣΤΟΧΟΣ** είναι η συγκρότηση του τοπικού ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος της περιοχής με την διαφοροποίηση προϊόντων και υπηρεσιών στο πλαίσιο της προσαρμογής του αγροτικού τομέα στα νέα δεδομένα της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής.
- **ΠΕΜΠΤΟΣ ΣΤΟΧΟΣ** είναι ο οργανωτικός εκσυγχρονισμός του Δήμου Καλαμπάκας για να υλοποιήσει το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, αλλά και να προετοιμαστεί, τόσο για το νέο ΕΣΠΑ 2014-2020, όσο και για οποιαδήποτε μελλοντική μεταρρύθμιση.

8: ΤΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, ακολουθώντας τη διατύπωση του οράματος, οφείλει να υποστηρίξει τη μετατροπή της περιοχής σε πρότυπο βιώσιμης ανάπτυξης. Η ανταγωνιστικότητα της περιοχής, η προστασία του περιβάλλοντος και η κοινωνική δικαιοσύνη, αποτελούν τις διαστάσεις της βιώσιμης ανάπτυξης.

Η ανταγωνιστικότητα της περιοχής θα επιτευχθεί με την συγκρότηση του τοπικού ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος που θα στηρίζεται τόσο στις, νέες υποδομές συγκοινωνιών και μεταφορών (Ε65, Εγνατία Οδός, Σιδηροδρομική Εγνατία, Ε.Ο. Τρικάλων-Ιωαννίνων,

κ.λ.π), όσο και στις δυνατότητες που δίνει η αξιοποίηση του μνημείου των Μετεώρων, αλλά και άλλων σημαντικών μνημείων της περιοχής.

Η συγκρότηση του τοπικού ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος της περιοχής, ενώ είναι μια αναγκαιότητα, δεν είναι εύκολο να επιτευχθεί και απαιτεί χρόνο και αλλαγή συμπεριφοράς των παραγωγικών συντελεστών. Κυρίως απαιτεί τη συνεργασία του συνόλου των τοπικών φορέων, των επιχειρήσεων, των παραγωγών και των κοινωνικών συλλογικοτήτων. Βέβαια, οι περιορισμένες αρμοδιότητες των τοπικών φορέων δεν αφήνουν πολλά περιθώρια, μιας και οι παρεμβάσεις στην οικονομία γίνονται σε Εθνικό και Κοινοτικό επίπεδο. Αυτό που όμως έχει σημασία, είναι να γίνει μια συλλογική τοπική προσπάθεια για την δημιουργία ενός ευνοϊκού επιχειρηματικού περιβάλλοντος και ενός ρεύματος επιχειρηματικότητας παράλληλα με την διεκδίκηση Εθνικών και Κοινοτικών ρυθμίσεων, προς την κατεύθυνση συγκρότησης του τοπικού ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος.

Η προστασία του περιβάλλοντος εντοπίζεται, αφενός στην αναμόρφωση των καλλιεργειών, αφού το μέλλον της ελληνικής αγροτικής παραγωγής λόγω της εδαφικής ιδιαιτερότητας βρίσκεται στην οικολογική γεωργία και κτηνοτροφία, και αφετέρου στην προστασία των φυσικών οικοσυστημάτων, και της ορθολογικής διαχείρισης. Η οικολογική γεωργία και κτηνοτροφία αποτελούν τη βασική εισροή πρώτων υλών στην οικονομία της διατροφής.

Ειδικότερα η οικολογική γεωργία, δεν είναι απλά η μη χρήση συνθετικών λιπασμάτων και τοξικών φυτοφαρμάκων, αλλά η εναλλακτική λύση στα προβλήματα της συμβατικής γεωργίας που παράγει προϊόντα με χαμηλές εισροές καλλιεργητικών μέσων και φυσικά αναπτύσσει νέες θέσεις εργασίας. Βασίζεται στην επιδίωξη μιας συνεχούς ανακύκλωσης των υλών στην καλλιέργεια, τον σεβασμό προς τις ιδιαιτερότητες των ζώων, την εξοικονόμηση ενέργειας και την παραγωγή υγιεινών ειδών διατροφής, απαλλαγμένων από γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς και χημικά κατάλοιπα. Η οικολογική γεωργία προσφέρει προστασία στο έδαφος, στο νερό, στο κλίμα και στη βιοποικιλότητα και γι' αυτό χαρακτηρίζεται ως η αυθεντική εξέλιξη της αγροτικής οικογενειακής παραδοσιακής δραστηριότητας.

Σε μια εποχή που η γενετική μηχανική εισβάλλει στην παραγωγή τροφίμων με εφιαλτικές επιπτώσεις στην υγεία και το περιβάλλον, η οικολογική γεωργία και κτηνοτροφία, είναι η τοπική απάντηση στις παγκόσμιες διατροφικές κρίσεις. Η προστασία των φυσικών οικοσυστημάτων και ειδικότερα, η προστασία των δασών, η αναβάθμιση των συστημάτων πρόληψης πυρκαγιών, η απαγόρευση της δόμηση σε δάση και σε οικολογικά ευαίσθητες περιοχές, η αναβάθμιση και επέκταση των προστατευμένων περιοχών, θα πρέπει να έχει προτεραιότητα στις χρηματοδοτήσεις, όχι μόνο, όσον αφορά την προστασία της φύσης, αλλά και τη στήριξη για την απασχόληση των κατοίκων.

Η αξιοποίηση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, η ολοκληρωμένη διαχείριση των απορριμμάτων, η «μείωση του όγκου» των οικιακών απορριμμάτων και η «ανακύκλωση», θα υποστηρίξουν την βιώσιμη λειτουργία του ΧΥΤΑ στην περιοχή της Παλαισσαμαρίνας, καθώς και της μονάδας ανακύκλωσης στο Αρτεσιανό Καρδίτσας.

Η κατασκευή μικρών ταμιευτήριων, η ορθολογιστική διαχείριση της ζήτησης του νερού, η περιβαλλοντική προστασία του ποτάμιου συστήματος, η προστασία των εδαφών και του υπόγειου υδροφόρου ορίζοντα από τα φυτοφάρμακα και τα νιτρικά, συμβάλουν στην δημιουργία βιώσιμου υποβάθρου για την ανάπτυξη της οικολογικής γεωργίας και παράλληλα προστατεύουν την υγεία των κατοίκων.

Επιπρόσθετα η κοινωνική δικαιοσύνη προσεγγίζεται με την ενίσχυση του εισοδήματος του τοπικού πληθυσμού, με την τοπική αναδιανομή εισοδήματος, με την κοινωνική ενσωμάτωση των μεταναστών και των ομάδων που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό, με την

περιφρούρηση της κοινωνικής συνοχής και με την υποστήριξη των δικαιωμάτων. Η συγκρότηση της ανταγωνιστικότητας της περιοχής δεν έχει νόημα, εάν τα οφέλη της ανάπτυξης, δεν κατανέμονται σε όλες τις κοινωνικές τάξεις. Αυτή την πρόκληση έρχεται να καλύψει η κοινωνική πρόταση. Επιπλέον, μία πολιτική που στοχεύει άμεσα στη δραστική μείωση της ανεργίας πρέπει να αποδείξει ταυτόχρονα την αλληλεγγύη της κοινωνίας προς τους ανθρώπους που βρέθηκαν στην ανεργία και το περιθώριο. Η μείωση της ανεργίας μπορεί να επιτευχθεί μέσα από περιβαλλοντικά, εκπαιδευτικά και κοινωνικά και επενδυτικά προγράμματα, που θα βελτιώσουν την ποιότητα ζωής αλλά και τις δομές κοινωνικής αλληλεγγύης. Κυρίως όμως αναγκαίες είναι οι εξατομικευμένες υπηρεσίες υποστήριξης στους άνεργους, με έμφαση στους νέους για την επαγγελματική αποκατάσταση και με τη δημιουργία νέων επαγγελμάτων και μικρών επιχειρήσεων, ιδιωτικής και κοινωνικής οικονομίας. Η παρουσία των οικονομικών μεταναστών, αν και τα τελευταία χρόνια έχει μειωθεί λόγω της οικονομικής κρίσης της χώρας, δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως μια απειλή, αλλά αντίθετα ως μια σημαντική ευκαιρία για την περιοχή. Επίσης, η παρουσία των οικονομικών μεταναστών μπορεί να γίνει γέφυρα επικοινωνίας και σταθερής φιλίας με γειτονικούς Βαλκανικούς λαούς, απ' όπου έλκουν την καταγωγή τους.

Οι περιορισμοί που τίθενται στην εφαρμογή του Στρατηγικού Σχεδίου, εντοπίζονται στις αρμοδιότητες της τοπικής αυτοδιοίκησης. Η αντιμετώπιση των σοβαρών τοπικών αναπτυξιακών προβλημάτων δεν μπορεί να γίνει στο πλαίσιο του τοπικού επιπέδου και απαιτείται συνεργασία όλων των διοικητικών και πολιτικών επιπέδων (Τοπικό – Περιφερειακό – Εθνικό – Κοινοτικό), λόγω της συγκεντρωτικής δομής της Ελληνικής διοίκησης. Η απάντηση σε αυτόν τον περιορισμό δίνεται με την συνεργασία, τη σύνθεση και τη διεκδίκηση. Η συνεργασία των επιπέδων διοίκησης δεν είναι αυτονόητη κι απαιτεί συγκεκριμένο πλαίσιο και πρόταση από το τοπικό επίπεδο. Η σύνθεση προϋποθέτει τοπικό σχέδιο και προσπάθεια σύνθεσης των πολιτικών πρώτα σε τοπικό επίπεδο. Η διεκδίκηση αναφέρεται στην κινητοποίηση των τοπικών φορέων για την προώθηση ρυθμίσεων και έγκριση χρηματοδοτήσεων σε Εθνικό και Κοινοτικό επίπεδο για την εφαρμογή του Στρατηγικού Σχεδίου.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου Καλαμπάκας ακολουθώντας την συγκρότηση των αναπτυξιακών προβλημάτων, το όραμα και τη στρατηγική, αποτελείται από τους παρακάτω Άξονες Προτεραιότητας:

Άξονας Προτεραιότητας 1. Αειφόρος Ανάπτυξη και Ποιότητα Ζωής – Ενίσχυση της Ελκυστικότητας του Δήμου

Άξονας Προτεραιότητας 2. Περιβάλλον

Άξονας Προτεραιότητας 3. Τουρισμός – Πολιτισμός

Άξονας Προτεραιότητας 4. Κοινωνικές Υποδομές και Υπηρεσίες προς τους Πολίτες

Άξονας Προτεραιότητας 5. Οικονομία

Άξονας Προτεραιότητας 6. Τοπική Διακυβέρνηση

Κάθε άξονας περιλαμβάνει μέτρα και δράσεις, που εξειδικεύουν τα έργα που πρόκειται να προγραμματιστούν στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου.

Άξονας Προτεραιότητας 1. Αειφόρος Ανάπτυξη και Ποιότητα Ζωής – Ενίσχυση της Ελκυστικότητας του Δήμου.

Ο άξονας αυτός εστιάζει σε δράσεις και έργα που θα συμβάλλουν στην αναδιαμόρφωση του αστικού περιβάλλοντος, τόσο της πόλης της Καλαμπάκας, με σκοπό να αποτελέσει ένα δυναμικό αστικό-τουριστικό πόλο, σε εθνικό επίπεδο, προσαρμοσμένο τόσο στις νέες απαιτήσεις της εποχής, όσο και στα εξελισσόμενα χωρικά συστήματα που έχουν διαμορφωθεί στην ευρύτερη περιοχή επιρροής. Τα έργα που προτείνονται να υλοποιηθούν στα πλαίσια αυτού του άξονα ομαδοποιούνται σε έξι (6) μέτρα τα οποία εξειδικεύουν τα έργα.

Τα μέτρα αυτά αναφέρονται σε έργα:

1. **Αστικών αναπλάσεων:** Περιλαμβάνονται έργα αισθητικών αναπλάσεων σε όλα τα Δημοτικά Διαμερίσματα, δημιουργίας παραδοσιακής αγοράς, ανάδειξης χώρων αναψυχής, πεζοδρομήσεων, αναπλάσεις πλατειών & κοινοχρήστων χώρων, ανάπλασης και αναβάθμισης παλαιάς πόλης Καλαμπάκας & παραδοσιακού οικισμού Καστρακίου, δημιουργία δικτύου ποδηλατοδρόμων, κ.α.
2. **Οδοποιίας:** Περιλαμβάνονται έργα συντήρησης του οδικού δικτύου και των οδικών συνδέσεων της έδρας με όμορους δήμους αλλά και ΔΔ, αγροτικής & δασικής οδοποιίας, κατασκευής μικρών τεχνικών έργων, διανοίξεις οδών, σήμανσης (κάθετης & οριζόντιας), προστασίας από κατολισθήσεις, κ.α.
3. **Κοινωνικών υποδομών:** Περιλαμβάνει έργα συντήρησης και κατασκευής νέων εγκαταστάσεων σε σχολικά κτίρια, αθλητικές εγκαταστάσεις, παιδικών σταθμών, αναμόρφωσης δημοσίων κτιρίων, δημιουργίας πάρκου κυκλοφοριακής αγωγής, κ.α.
4. **Λοιπών υποδομών και εξοπλισμών:** Περιλαμβάνει έργα κυκλοφοριακών ρυθμίσεων, ηλεκτροφωτισμού της έδρας και των ΔΔ, προμήθεια μηχανολογικού εξοπλισμού και συντήρησης των δημοτικών κτιρίων, δημιουργία δημοτικής συγκοινωνίας, αναβάθμισης & επέκτασης τηλεοπτικής κάλυψης, κ.α.
5. **Χωρικών παρεμβάσεων υπερτοπικού χαρακτήρα:** Περιλαμβάνει μελέτες όπως η σύνδεση των κόμβων της Ε-65 και η σύνδεσή του με την τοπική οικονομία και άλλες που θα συμβάλλουν στην αναπτυξιακή διαδικασία της περιοχής,
6. **Νέες υποδομές που αναφέρονται στις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών:** Περιλαμβάνει την εγκατάσταση υποδομών ευζωνικών δικτύων.

Άξονας Προτεραιότητας 2. Περιβάλλον

Το περιβαλλοντικό πρόβλημα αναδεικνύεται ως ένα από τα σημαντικότερα ζητήματα που θα πρέπει να αντιμετωπίσει η Δημοτική Αρχή. Υπάρχουν έντονα προβλήματα επιβάρυνσης του περιβάλλοντος και συγκεκριμένα του υδροφόρου ορίζοντα, ιδιαίτερα μέσα από την εκτενή χρήση φυτοφαρμάκων, την άναρχη απόρριψη των απορριμμάτων, την περιορισμένη εφαρμογή συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης από επιχειρήσεις, τις αυξανόμενες πιέσεις της γης και στο φυσικό περιβάλλον λόγω της διείσδυσης του αστικού στον υπαίθρο χώρο, τις απειλές στο τοπίο των Μετεώρων, την έλλειψη πρασίνου και επαρκούς ελεύθερου δημόσιου χώρου και στις αδυναμίες που παρουσιάζει η περιοχή λόγω της έλλειψης σημαντικών περιβαλλοντικών υποδομών.

Τα έργα & οι δράσεις του άξονα αυτού, ομαδοποιούνται σε δύο μέτρα και συγκεκριμένα σε:

1. **Υποδομές προστασίας του περιβάλλοντος,** με σημαντικότερες την επέκταση των δικτύων αποχέτευσης ακαθάρτων και τη δυνατότητα επεξεργασίας των λυμάτων στη μονάδα επεξεργασίας αστικών λυμάτων, καθώς και έργα αντικατάστασης του δικτύου ύδρευσης, αρδευτικά και αντιπλημμυρικά έργα, διευθετήσεις ρεμάτων, έργα αποκατάστασης χωματερής Καλαμπάκας, κ.α.
2. **Υπηρεσίες προστασίας του περιβάλλοντος,** στις οποίες εντάσσονται προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, ανακύκλωσης και ενέργειες που

σχετίζονται με την ενθάρρυνση για την ανάπτυξη ενεργειών και δράσεων προστασίας του περιβάλλοντος.

Άξονας Προτεραιότητας 3. Τουρισμός – Πολιτισμός

Βασικός στόχος του άξονα αυτού είναι η ανάδειξη δράσεων στον τομέα του τουρισμού-πολιτισμού, όπως είναι μουσεία και εκθετήρια, πολιτιστικές αίθουσες, αναπλάσεις και αναστηλώσεις παραδοσιακών και ιστορικών κτιρίων και κέντρων, καθώς και άλλων κτιρίων συμπεριλαμβανομένης της αποκατάστασης των όψεων των κτιρίων, έργα πρόσβασης και υποδομών επίσκεψης αρχαιολογικών χώρων και μοναστηριών, ενοποίηση πολιτιστικών χώρων κ.α. Επίσης, οι δράσεις-έργα που εντάσσονται στον υπόψη άξονα προτεραιότητας, στοχεύουν στην ενίσχυση ειδικών έργων για την ανάδειξη στοιχείων της πολιτιστικής κληρονομιάς που αποτελούν συγχρόνως σημαντικούς τουριστικούς πόρους. Για παράδειγμα τέτοια στοιχεία της πολιτιστικής κληρονομιάς είναι η ανάδειξη της παλαιάς πόλης Καλαμπάκας και του παραδοσιακού οικισμού του Καστρακίου. Τέλος, οι δράσεις του άξονα αυτού στοχεύουν και στην ανάδειξη φυσικών μνημείων της περιοχής. Με την υλοποίηση των έργων του υπόψη άξονα, αναμένονται ανάδειξη και αξιοποίηση πολιτιστικών πόρων, αύξηση τουρισμού, αύξηση απασχόλησης, βελτίωση εικόνας και ταυτότητας της περιοχής και προστασία αρχιτεκτονικής τυπολογίας περιοχών.

Τα έργα & οι δράσεις του άξονα αυτού, ομαδοποιούνται σε τρία μέτρα και συγκεκριμένα σε:

1. **Ανάδειξη-αξιοποίηση τουριστικών & πολιτιστικών πόρων**, με σημαντικότερες τη δημιουργία χώρων θέας κι αναψυχής σε όλη την περιοχή του Δήμου, την αξιοποίηση της ορεινής ζώνης, τη δημιουργία θεματικού πάρκου στη Δ.Κ Καλαμπάκας και στο Δ.Δ. Διάβας, καθώς και τη σήμανση των αναρριχητικών πεδίων των Μετεώρων.
2. **Υποδομές ανάδειξης τουριστικών πόλων**, στις οποίες εντάσσονται η αποκατάσταση κτιρίου αγροτικού συν/μού στην Δ.Κ. Καστρακίου και μετατροπή του σε χώρο πολιτισμού και εκδηλώσεων, την αποκατάσταση του διατηρητέου Δημοτικού Σχολείου Καστρακίου και άλλων κτιρίων του Δήμου, την αναβάθμιση του Κέντρου Τουριστικών Πληροφοριών Καλαμπάκας, τη δημιουργία χώρων υποδοχής επισκεπτών, τη δημιουργία σιδηροδρομικού μουσείου, κ.α.
3. **Πολιτισμός – ταυτότητα της περιοχής**, με προγράμματα δικτύωσης και συνεργασίας πολιτιστικών συλλόγων, ανάδειξη πολιτιστικής ταυτότητας της περιοχής, καθώς και το σχεδιασμό προγράμματος «Δρόμων Τοπικού Πολιτισμού».

Άξονας Προτεραιότητας 4. Κοινωνικές Υποδομές & Υπηρεσίες προς τους Πολίτες

Ο άξονας εστιάζει στη συνέχιση και επέκταση δράσεων που στοχεύουν στην αντιμετώπιση κοινωνικών ζητημάτων που αναφέρονται στην περιοχή του Δήμου Καλαμπάκας. Τα ζητήματα αυτά αφορούν στις ενέργειες κοινωνικών υπηρεσιών για το σύνολο του πληθυσμού του Δήμου, με ιδιαίτερη έμφαση στην ανάδειξη του κοινωνικού προσώπου της τοπικής αυτοδιοίκησης. Επιπλέον, αφορούν και στην κοινωνική ενσωμάτωση των οικονομικών μεταναστών που διαμένουν στην περιοχή, με σκοπό τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσής τους και την εφαρμογή κοινωνικών πολιτικών στον τομέα της υγείας και της απασχόλησης.

Συγκεκριμένα, ο άξονας αυτός ομαδοποιεί τις δράσεις και έργα σε ένα (1) μέτρο και συγκεκριμένα σε:

1. **Υπηρεσίες κοινωνικής μέριμνας**, στις οποίες εντάσσονται ενέργειες κοινωνικής πρόνοιας, αθλητικών δραστηριοτήτων και υγείας.

Άξονας Προτεραιότητας 5. Οικονομία

Το οικονομικό ζήτημα του Δήμου Καλαμπάκας αποτελεί κομβικής σημασίας ζήτημα δεδομένης της οικονομικής υστέρησης που χαρακτηρίζει την ευρύτερη περιοχή. Ως κεντρικό ζητούμενο ανάγεται η ανάγκη διασύνδεσης των τριών παραγωγικών τομέων της τοπικής οικονομίας, με στόχο την ενίσχυση του εισοδήματος των κατοίκων, καθώς επίσης και η ανάγκη προσαρμογής του πρωτογενούς τομέα στα νέα αναπτυξιακά δεδομένα, όπως αυτά προκύπτουν από την εφαρμογή των κατευθύνσεων της νέας ΚΑΠ, και η μείωση της ανεργίας, και ιδιαίτερα των νέων της περιοχής.

Ο άξονας ομαδοποιεί τις ενέργειές του σε τρία (3) μέτρα και συγκεκριμένα:

1. **Προσαρμογή του πρωτογενούς τομέα**, με ενέργειες που αναφέρονται σε προγράμματα ενημέρωσης, πληροφόρησης των αγροτών καθώς και σε αντίστοιχες εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και ενέργειες που θα συμβάλλουν στην προώθηση νέων συστημάτων τοπικής ανάπτυξης (νέα συστήματα εμπορίας),
2. **Απασχόληση και επιχειρηματικότητα**, με ενέργειες που σχετίζονται με προγράμματα ανάπτυξης της πολυδραστηριότητας στους αγρότες, προγράμματα ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας, ιδιαίτερα στους νέους και τις γυναίκες κ.α.
3. **Προώθηση της καινοτομίας – προσέλκυση νέων επενδύσεων**, με τη δημιουργία κατάλληλων δομών υποστήριξης και ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας ιδιαίτερα με καινοτόμα χαρακτηριστικά, την ενίσχυση των υφιστάμενων επιχειρήσεων κ.α.

Άξονας Προτεραιότητας 6. Τοπική Διακυβέρνηση

Η διοικητική ικανότητα του Δήμου Καλαμπάκας ως οργανισμού συνδέεται σε σημαντικό βαθμό την αποτελεσματικότητά του να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις που διαμορφώνονται στη σημερινή εποχή. Η ανάγκη εκσυγχρονισμού του Δήμου καθίσταται απαραίτητη διαδικασία, δεδομένου και του μικρού του μεγέθους, την οποία ο Στρατηγικός προγραμματισμός προτείνει να υλοποιηθεί μέσω τριών (3) μέτρων, και συγκεκριμένα:

1. **Διοίκηση ολικής ποιότητας**. Η ποιότητα και η αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών του Δήμου είναι άμεσα συνδεδεμένη με την βελτίωση της εσωτερικής οργάνωσης (κυρίως μέσα από την αναδιοργάνωσή του – **Νέος Ο.Ε.Υ.**), της κατάρτισης του συνόλου του ανθρώπινου δυναμικού, την ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών και στην εξασφάλιση της διαχειριστικής του επάρκειας για την προγραμματική περίοδο 2016-2019
2. **Βελτίωση υποδομών**, στα οποία εντάσσονται η επέκταση – εκσυγχρονισμός υφιστάμενου Διοικητηρίου, η μηχανοργάνωση των υπηρεσιών του Δήμου και η ανέγερση νέου Δημοτικού Μεγάρου.
3. **Συνεργασίες – δίκτυα**, ιδιαίτερα μέσω διαδημοτικών συνεργασιών, καθώς και μέσω της συμμετοχής του Δήμου σε δίκτυα συνεργασίας περιφερειακού, εθνικού και διεθνούς χαρακτήρα.